(2)

BLASII FLOREZ DIAZ DE MENA CARRIONENSIS IVRISCONSVLTI, ET IN SANCTI FACVNDI, GEMINARVMQVE ASTVRIARVM FORO DOCTISSIMI, DISERTISSIMIQVE ET

veterani Aduocati, fœcundissimę, & elaboratissimę lucubrationes.

IN DECISIONES IN SVPREMO LVSITANIÆ Senatu olim decretas, & per Antonium à Gamma doctissimum Senatorem digestas.

AD

ÆGIDIVM REMIREZ DE ARELLANO in amplissimo regioq; Vallisoletano iuridico Conuentu Sedecimvirum nobilissimum, & Philippi Hispaniarum, Indiarumque inuictissimi Monarchæ ornatissimum Consiliarium.

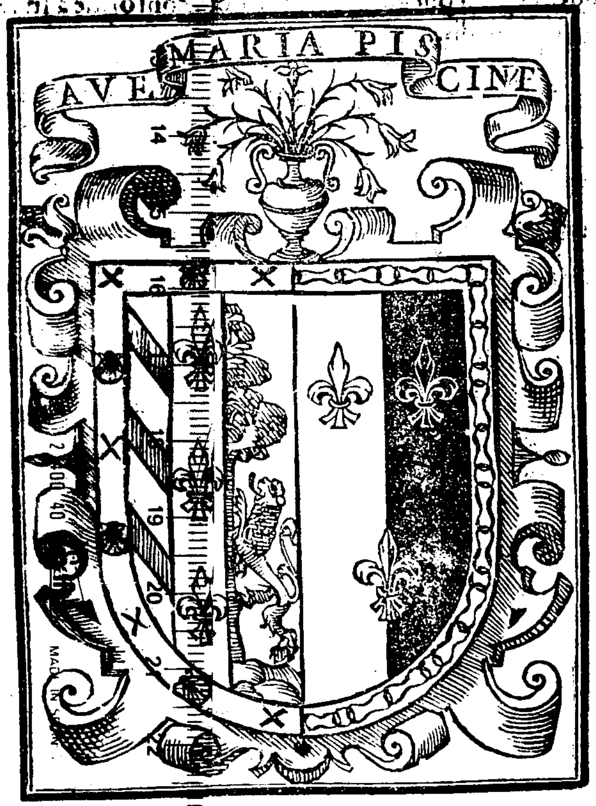

Prodit hic lucubrationum liber fato interpellato Autore, opera diligentia, & expensis Martini de Cordoua, nobilis Bibliopolæ.

VALLISOLETI
Ex Officina Ioannis de Milis, & Andreas Bolan.
Anno. M. D. XCIX.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

(2)

BLASII FLOREZ DIAZ DE MENA CARRIONENSIS IVRISCONSVLTI, ET IN SANCTI FACVNDI, GEMINARVMQVE ASTVRIARVM FORO DOCTISSIMI, DISERTISSIMIQVE ET veterani Aduocati, fœcundissimę, & elaboratissimę lucubrationes.

IN DECISIONES IN SVPREMO LVSITANIÆ Senatu olim decretas, & per Antonium à Gamma doctissimum Senatorem digestas.

AD

ÆGIDIVM REMIREZ DE ARELLANO in amplissimo regioq; Vallisoletano iuridico Conuentu Sedecimvirum nobilissimum, & Philippi Hispaniarum, Indiarumque inuictissimi Monarchæ ornatissimum Consiliarium.

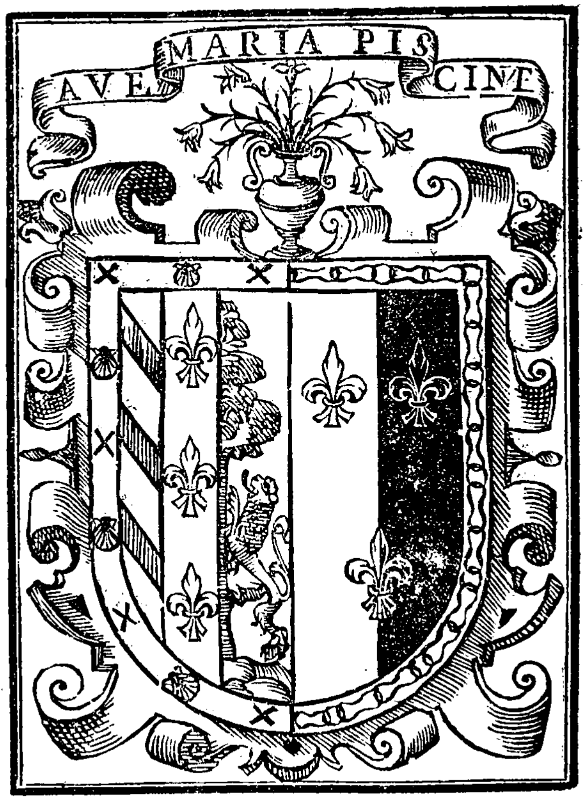

Prodit hic lucubrationum liber fato interpellato Autore, opera diligentia, & expensis Martini de Cordoua, nobilis Bibliopolæ.

VALLISOLETI
Ex Officina Ioannis de Milis, & Andreas Bolan.
Anno. M. D. XCIX.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Con Priuilegio del Rey nuestro Señor por diez años, dado en Madrid à 6. dias del mes de Março de. 1597. años. Refrendado de Don Luys de Salazar.

In Additionibus, Errata sic corriges.

In prima Parte. 52.1.39.voro, verò. 60.2.34.pan, pen. 65.1.5.idi.iudi.
In secunda Parte. 7.4.28.vde.vide. 9.1.3.dde.Adde.

Vi este libro intitulado Addiciones de Gamma, el qual esta bien, y fielmente impresso, y con las emiendas que lleua sacadas concuerda con su original. En Valladolid, à primero do Deziembre, de M. D. X C V I I I. Años.

Doctor Alonso Vaca de Sanctiago.

Esta tassado este libro por los Señores del Cõsejo Real a tres marauedis el pliego. En Madrid a. 9. de Febrero de. 1599. años, Secretario Gonçalo de la Vega. Tiene este libro nouenta y vn pliegos y medio, mõta conforme a su tassa en papel ocho reales y tres marauedis.

ÆGIDIO REMIREZ DE ARELLANO PHILIPI Hispaniarum & Indiarum Augustissimi & inuictissimi Regis Consiliario ornatissimo, & in Vallisoletano amplissimo Regioq; iuridico Conuentu Sedecim viro clarissimo, Licenciatus Blasius Florez Diaz de Mena Carrionensis Iurisconsultus. F. P.

TRIA sunt (vir clarissime) quorum singula maximè homines excitare solent, vt quibusdam potissimũ mundi optimatibus animi sui fœtus, & ingeniorum monumenta desiderent consecrare: Hæc (inquam) vel generis claritas & splendor, vel literarum vbertas & eximia eruditio, vel magistratus aut dignitatis amplitudo & maiestas. Quibus se, suasq; lucubrationes ab ignaris, liuidis etiam & nasum habentibus tueantur. Quare cum ego benè subducta ratione tuorum ornamentorum amplitudinem morosè pensitarem, vnus inter plurimos occurristi, cui has meas qualescunq; lucubrationes dicarem, & quem Mecœnatem, & tutellarem patronumq; eligerem, vt pote quem vnum tria illa simul, genus, literę, munus satis superq; declarant & ornant. In primis enim quantę sint tuæ prosapię imagines clarissimæ, origo, fundamentum & apex: Familiæ vetustissimæ, Dominorum (vt aiunt) de Montoria cõpellationis de Remirez in per vetusto Nauarræ regno Regio sanguine tinctæ nobilitata propago conspicua & illustrissima, vetustissima stẽmata patefaciunt. Vnde etiam magni illi Hœroes Camerorũ Principes, Comites de Aguilar, & alij illustrissimi proceres àuito regno digni antiquissimã originem referentes, emanarunt. Ex quibus eisdem generosus ille D. Petrus Remirez de Arellano paternus tuus tritauus ad opidũ Villascusam de Haro nuncupatam nõ ignobile municipiũ, in ea Toletanæ Castellæ parte situm, quã Romani Campum Spartarium, & post Arabes Manxam, nostri vero Mancham Montaragonis dixerunt, siuè fato, siuè cõsilio conuolauit; Vt nisi res notissima esset, citare equidem possem locupletissimos testes & assertores ex omni antiquitate Gasparum Armengaudiũ, Lucium Marineum, Didacũ Daualum, Mattheum Christopharũ Stellam, Athanasium de Lobera

Cistereiensem, Zœnobitam insignes nostrarum rerum scriptores, & (qui vnus pro omnibus fidem præstet) Ioannem Benedictum de Guardiola religione Benedictinum Monachum Hispanicæq; nobilitatis originis & fundamenti accerrimum & diligentissimũ perscrutatorem, qui proprio & singulari commentario chorographiam nobillissimæ Villascusæ laudatissimorum virorum tuæ compellationis de Remirez procreatricis, & quasi parentis, complexus est. Inter quos VIII. antistites sacratissimi, IIII. Præsides illustrissimi, innumeri proceres equestris ordinis viri, qui seu bello, seu pace, sibi, patriæ, gentiq; suæ illustrissimum nomen compararunt, peremni & continuata successione, claruerũt. Literarũ vero & eximiæ tuæ eruditionis splendorem, quæ te per orbis theatrum notum omnibus faciunt & prædicant.: Celeberrimum Collegium Diuo Iacobo Zebedeo dicatum, Conchense Salmanticæ nuncupatum, quod erexit illustrissimus D. D. Didacus Remirez de Haro sacratissimus Conchensis Ecclesiæ antistes, & vnus ex clarissimis Villascusanis tuæ compellationis & familiæ viris; & istius amplissimi Vallisoletani conuentus Præses qui fuit integerrimus; vbi tu collega insignis per annos ferè XII. ex VII. iuris Cæsarei cathedris quas inclyta illa academia sustentat, VI. prorsus, ex quibus III. victricibus lauris cõsequutus, frequentissima & numerosa auditorum copia, regendo, & illustrando fulgurasti, apertissime diuulgant. Munus tandem, & magistractus amplissimus istius præclarissimi ordinis, ad quem doctissimorum plausu, & omnium acclamationibus in tanta Schola Primarius cum esses admirandus, adcitus & euectus fuisti, & quo summa cum laude & prædicatione, & magna animi integritate fungeris, non minus faustè significat. Accipe ergò, ò vir nobilissimè, iurisq; Cæsarij decus, integerrime iudex, hunc mearum lucubrationum libellum, qui in tuo nomine apparet, & sub tua tutella & te patrono lucem aspicit: Hunc tu magna tua dignitate maximoque tuo splendore, & summa tua eruditione ab ignauis, à liuidis, & à nasum etiam habentibus tuere & defende.

PRIMA PARS ADDITIONUM

ad Decisiones Lusitanas ab Antonio de Gamma compilatas, quæ extenditur vsq; ad Decisionem. 181. grauissimas materias, maioratuum, fideicõmissorum, emphiteosis, successionum, exequutionum, & contractuum, & legitimationum continens.

Additio ad Decisionem Primam.

AVTOR in præsenti elegãter complectitur materiam præcedentiæ & votãdi in Senatu, ordinibus & alijs compluribus dignitatibus & officijs: de qua vide etiã Antoninũ Tesaurum decis. Ped. 1. in præfatione inquã ad decisiones Pedemontanas per totam: & Octauianum Osascum, Præsidem illius Senatus, in procemio ad suas decisiones: latissimè Boerium, qui omnia per Autorem hîc dicta complectitur, & multo plura in integro tracta. de autoritate magni Consilij: latissimè etiam Doctorem Alfonsum de Azeuedo in sua Curia Pisana, lib. 1. c. 1. 2. & 3 & lib. 2 c. 1 2 & 3. Dionysiũ Gotifredum in praxi iuris ciuilis. lib. 1. tit. 9. & tit. 10. Petrum Greg. in Syntagmate Iuris vniuersi. lib. 15. & lib. 18. c. 3. & 4 latissimè Menoch cõs. 51. & 52. per tota consilia, lib. 1. Aufrerium in stylo Parlament. tit. & tract. de autoritate magni Consilij & Parlamentorum, Iacobum Philippum Portiũ consi. 164 & 165. & 166. & 167. Boerium in tit. de autoritate & præeminentia graduum vtriusque fori, per totum; aliquid per Felin. & Autores in rubr. de maioritate & obedien. & in tit. 4 maximè l. 6. & tit. 5. maximè l. 42. & 43 tit. 1. lib. 2. Recop. isti omnes latè tractãt materiã de qua Autor hîc & declarant titulum de albo scribẽdo; & tãdem semper pro antiquiori & digniori, ratione officij & promotionis ad officium cõcludit, cæteris paribus, nisi alius sit in maiori dignitate in illo Senatu aut congregatione: & in votando & sententiando maior pars votorum cõsideratur, & Iuniores prius sua vota pronuntiant: & cùm materia clara sit, & nõ semper in praxi multæ vtilitatis existat, & doctores citati copiose eam pertractent, dicta relatione contentus sum. Et hactenus de hac decisione.

Additio ad Decisionem. 2.

NVm. ibi, *In primo casu* Latè tractat materiã & disputat Caldas Lusitanus in tit. de nominatione emphiteot. quæst. 19. 20. 21. tenet etiam sentẽtiam Autoris, & dicit cõmunem Iulius Clarus lib. 5. sententiarum. §. emphiteosis, quæst. 30. & in feudo idem. §. feudum, quæst. 82. latè & eleganter Rip. in l. ex facto. §. si quis rogatus, 2. à num. 58. ff. ad Trebel. Matthæus Brunus consi. 18. n. 17. eleganter Decius in locis ab autore citatis, maximè in c. in præsentia, nu. 142. cum sequentib. latissimè & melius quàm alibi per Aureliũ. Corb. in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob lineã finitã: qui etiam contra cõmunẽ defendit, quòd etiã in emphiteosi priuata naturalis nõ admittitur, ex his quæ notatur in l. generaliter. §. cũ autẽ, de inst. & substit. & in d. §. si quis rogatus. Et faciunt quæ de filijs naturalibus excludentibus substitutos ibi notãtur: & latissimè per Meno. in tract. præsũ. li. 4. c. 78. per totũ

Manticam de coniecturis lib. 2. tit. 9. Aluarad. de coniect. lib. 2. c. 3. à nu. 70. & quæ nos notauimus ad quæſt. vtrum filius naturalis ſuccedat in maioratu, lib. 1. variarũ vtriuſq; iuris. q. 16. vbi declarauimus tex. in d. §. ſi quis rogatus, & l. cum pater. §. volo de leg. 2. & l. hæredibus § fi. ad Trebel. & l. Lucius. §. fi. de leg. 2. Et licet pro reg. tradatur cõmuniter, ꝙ naturalis ſubſtitutum excludit, ibi contrarium probauimus, niſi aliter conſtet ex coniecturata mente teſtantis, vt in emphiteoſi de qua agimus, probat Cald. d. q. 19. & vt in caſu Aluaroti de emphiteoſi conceſſa ꝑ filijs procreatis; quẽ ſequitur Cald. q. 20. nu. 3. & 4. & Menoch. vbi ſupra. Sed eſt intelligẽdus, quando primus nominatus habebat ſolùm filios naturales, & hoc ſciebat eccleſia concedens, vel quando emphiteoſis fuit conceſſa à principio naturali, vel concedens erat naturalis: vt cũ Bal. Decio, Loazes, Croto, Iaſ. Paleoto & alijs probat Cald. vbi ſupra. q. 20. nu. 3. Sed in hoc caſu contrariũ tenet Iaſ. in d. §. cum autẽ, per tex. ibi, quẽ ſequitur Cald. vbi infra, & eius opinionẽ credo veriorem ex d. § ibi, *Iuſta ſobole.* quia in dubio non præſumitur concedens de his liberis in peccato cõceptis cogitaſſe, maximè ex qualitate perſonarũ, ex notatis in dicto §. ſi quis rogatus, & latè Sforcia in tract. de ſubſtitutionibus, libro. 6. cap. an naturales.

Idem, ſi emphiteoſis ſit conceſſa pro filijs, ex certa ſciẽtia Principis, aut alterius, qui poteſt diſpenſare, & ſciebat ꝙ nominatus habebat ſolũ filios naturales, nam tunc ſuccedũt, & colligitur diſpenſatio: & ita ſunt intelligẽda quæ notat cum pluribus Caldas d. c. 20. nu. 4. & Ceph. conſ. 608. num. 24. lib. 4.

Idẽ, ſi conceſſa ſit homini ſeni, impotenti, qui alios filios nõ poteſt habere niſi naturales, vt per Caldas num. 32. ¶ Idem ſi furioſo, ex d. l. hæredibus. §. fin. Caldas num. 22. poſt Bart. in d. § fin. non tamen ſi clerico concedatur; vt per Bartol. ibi & Caldas num. 35. ¶ Idem etiam ſi de conſuetudine ſuccedant naturales in emphiteoſi eccleſiaſtica, vt per Caldas ibi num. 15.

Tandem idem erit, ſi vel ex contractu, vel alijs coniecturis de voluntate concedentium admittantur, vt per ſupradictos.

Num. 1. ibi, *Decius.* Eſt Decius conſ. 170. tomo. 1. ſed opinio Decij ibi nu. 1. & 2. quãdo emphiteoſis cõceditur ꝑ extraneis, ſicut pro filijs, falſa eſt, & contra eam tenet additio. ibi lit. C. quia cũ naturales, ſint capaces ſucceſsionis emphiteoticæ (licet aliàs digni non ſint; nec nomine filiorũ contineantur) cur, ſi extranei poſſunt admitti ad voluntatẽ nominatis, nõ poterunt & ipſi, vt extranei, maximè ſi hæredes ſint? Nec ex eo ꝙ eccleſia de eis non cogitauit debent excludi, cũ eccleſia de omnibus in genere cogitauerit. Vnde ſi in ſcriptura contineatur, ꝙ ſucceſſor poſsit nominare ſecũdam & tertiã perſonã ſimpliciter, vel emphiteoſis ſit hæreditaria, vel pro eo quẽ nominauerit ſucceſſor, vel ꝑ filio & nepote, & in defectũ pro eo quẽ nominauerit vltimus ſucceſſor, non video quin in defectũ legitimorũ nõ poſſit nominari naturalis, ſicut quilibet extraneus: imò certè poteſt: & falſum affirmauit Auditor hic ex dicto cõſ. Decij, & deciſio. 149. num. 3. & contrarium tenet Caldas in dicto tract. quæſt. 19. num. 64. & quæſt. 21. num. 22. & Ioan. Garcia (in legitimato loquutus, qui non poteſt ſuccedere in emphiteoſi conceſſa pro filijs) in tract. de nobilitate glo. 21. à num. 49. & Menochius vbi ſupra, cap. 79 Imò ipſe Auditor in dictis deciſionibus contrarium tenuit, quando committitur libera electio ſucceſſori, per. l. cum quidam, ff. de lega. 2. ſed certè libera committitur, quando

quãdo nulla ꝑſona nominãda deſignatur, ſed ipſe poteſt nominare, quã vult.

Num. 4. ibi, *Iure autẽ Regio.* In terminis legis Luſitanæ, quã Autor allegat, cõtrariũ tenuit dictus Cal. q. 19 nu. 28.

Num. 6. ibi, *Vndè ſit quòd lex ciuilis.* Cõtrarium notat Cald. d. nu. 28. & 29. & contrariũ etiã tenet Decius in c. quæ in eccleſiarũ, de conſt. nu. 16. & ibi additiones, vbi verè diſtinguit, ꝙ quãdo lex ciuilis & ſecularis loquitur de vtili dominio emphiteotæ, in eius præiudiciũ benè valet; ſecus ſi in præiudiciũ eccleſiæ, aut eius contractus, qui non ſubiacet foro ſeculari, vt Bal. & omnes notãt in. l. Deo nobis. C. de Epiſ. & Clericis, & in l. fin. C. de pactis. At verò antequam laicus perfectè acquiſierit emphiteoſim, ſi eccleſia non vult, nec poteſt, nec concedit pro filijs naturalibus emphiteoſim, præiudicat illi & cõtractui lex ſecularis, ſi contra eius naturã, & in eccleſiæ præiudicium eum extẽdat vltra intentionem cõcedentis, & iudicat de contractu; qđ facere non poteſt; & hæc eſt veritas. Et quando lex ciuilis ligat eccleſiaſticos, vide autores allegatos à Hieronymo Portoles in tract. de conſortio & fideicommiſſo legali. cap. 31.

Num. 7. ibi, *At iure cõmuni inſpecto, filij legitimati.* Cõtrarium videbatur dicendum, quia legitimatus in omnibus, & per omnia æquiparatur legitimis, & venit appellatione filiorum legitimorũ, vt colliges ex his que de legitimatis tradit lato ſermone Ruinus in. l. Gallus. §. 5. ſi eius à nu. 20. ff. de lib. & poſth. Cephal. conſ. 440. num. 59. lib. 3. Curt. conſ. 247. à nu. 21. lib. 3. Rolan cõſ. 67. à nu. 12. lib. 3. Bonifa. Rugerius cõſ. 27. & conſ. 3. lib. 1. Ioã. Gar. vbi. ſupra, Ceruãtes in. l. 12. Tauri nu. 48. Menoch. d. lib. 4. c 79. per totũ. Mãtica. d. lib. 2. tit. 10. Menoch. conſ. 173. nu 77. lib. 2. Cepha. conſ 525. à nu. 70. lib. 4 Molin. lib. 1. de primog. c. 4. à num. 44. & lib. 3. c. 3. Meneſ. in. l. cùm acutiſsimi, de fideicõmiſsis, nu. 50. & 34 Gracian. regu. 295. Vbi omnes, & infiniti quos allegant, cõcludunt, ꝙ legitimatus excludit ſubſtitutum ſub conditione ſi ſine liberis, & ꝙ hæc eſt magis cõmunis opinio, excepto feudo & primogenio, vt per Molinam vbi ſupra: ſed verius eſt ex eorũ dictis, ꝙ niſi expreſsè ſit legitimatus ad tale fideicõmiſſum, citato ſubſtituto, ꝙ eum non excludit, vt plures exiſtimant in d. l. Gallus. §. ſi eius, & vide per Molin. & Menoch. vbi ſupra. Facit. l. nam ita diuus. ff. de adoptio. vide etiam Gutierrez in repet. tex. in. §. ſui, inſti. de hæred. qualitate, & diffe. nu. 179. Sed quid quid ſit, in emphiteoſi eccleſiaſtica legitimatus nõ admittitur, quia ſemper militat odiũ & voluntas contrahentiũ, ex Meneſio, Iulio Claro & alijs vbi ſup. & Boer. deciſ. 123 nu. 7 p. 1. Afflict. deciſ. 386. nu. 1. Bernard. Diaz reg. 231. Antoninus. Teſſaurus deciſ. Pede. noua. 84. nu. 3. Ruinus vbi ſupra, nu. 24. Cald. cũ Iaſ. Bal. & alijs in d. tract. c. 21. num. 30. qui ſecus dicit in emphiteoſi priuata: quod intelligo, non exiſtentibus legitimis, ex. l. 10. tit. 8. lib. 5. recop. & ibi Azeued. & Matien. & plura ad propoſitum congerit Aurelius Corbulus vbi ſupra nu. 76. Limitatur tamẽ, quãdo emphiteoſis cõceditur etiã pro extraneis, tũc poteſt nominari legitimatus, ex ſupra adductis, & ex deciſio. Afflic. vbi ſupra.

Obiter ad propoſitũ dubitatur, an ſi emphiteoſis ſit cõceſſa ꝑ quolibet nominando, poſsit nominari extraneus, omiſsis filijs legitimis, aut poſsit nominari legitimatus vel naturalis?

Et videtur ꝙ nõ, ex his quæ lato ſermone adducit Cald. in d. tract. q. 23. ꝑ totã, vbi cõcludit, ꝙ emphiteoſis eccleſiaſtica in dubio debet ad filios ꝑtinere, & nõ ad extraneos, niſi ſit cõceſſa cũ clauſulis admodũ generalibus, & cũ ſolẽnitate ſufficienti ad alienandũ bona eccle-

 ſiæ;

ſiæ, vide eum ibi à nu. 38. notat idẽ noſter autor deciſ. 72. num. 1. latè Couar. lib 2. variarũ. c. 17. à nu. 5. latiſsimè Iul. Clar. lib. 5. ſentẽtiarum. §. emphiteoſis, quæſt. 28. per totam, latè Maſſuerus & Ziletus in additionibus ad praxim Ferraræ, in forma libelli ad facti præſtationem, verb. *recuſauit*, verſi. emphiteoſis, & verſi. extraneis vbi plura allegant.

Ego tamen pro intelligentia dubij conſidero duos caſus. Primus eſt, quando emphiteoſis eſt hæreditaria, & tunc in vita poteſt pater filijs præiudicare, eam alienando, ex notatis à Iul. Cla. in d. §. q 16. & ab Alua. Valaſ. de iure emphiteotico. q. 49. & poteſt etiã donare, & per viã donationis extraneũ nominare, dummodo donatio non excedat quintũ, ex legibus huius regni. Faciunt quę notat Iuli. Clar. vbi ſupra. q. 15. In morte verò etiã poterit legare, dũmodo eius æſtimatio quintũ non excedat: Si verò excedat, non, ex his quæ in terminis notauit Caldas d. tract. q. 24. à nu. 25. Et faciunt quæ de patre prælegante vni ex filijs notat ipſe ibi nu. 18. cum Couar. vbi ſupra, c. 18. nu. 4. ſi pater non nominet, ſuccedat hæres vniuerſalis, ex Cald. d. c. 24. Ex quo vides vanum eſſe, quod ipſe cũ pluribus contendit in emphiteoſi relicta & conceſſa pro hæredibus, non poſſe nominari ſucceſſorẽ particularẽ, niſi ex generalitate nimia verborũ id permittatur: qđ etiã fecit Pinel. in l. 2. C. de bonis maternis, nu. 12. nã ſi pater poteſt filijs præiudicare alienando, etiã poterit donando & legando extraneo, dummodo nõ præiudicet eorum legitimæ.

Secundus caſus eſt, quando emphiteoſis nõ eſt hæreditaria, tunc enim niſi expreſsè dicatur in contractu ꝗ poſsit nominari extraneus filijs exiſtentibus, in dubio nõ poterit nominari, nec etiã naturalis vel legitimatus, ex d. l. 10. & quia conceſsio intelligitur ſeruato ordine ſucceſsiuo charitatis & gradus, ex Soci. Croto, Ruin. & alijs in. l. Gallus, §. quidã rectè. ff. de lib. & poſth. & in terminis Bar. quę ibi. Imo. Iaſ. Alex. & alij ſequuntur in l. qđ dicitur ff. de verborũ obli. Iul. Clã. d. §. emphiteoſis, quæſ. 35. & quia in dubio emphiteoſis eccleſiaſtica conceditur pro filijs, ex autoribus ſupra citatis: & ſic manet dubiũ ſolutũ.

Num. 8. ibi, *De filijs etiam ſpurijs*. Id cõfirmãt autores citati lit. A. & Autor deciſ. 37. Cal. d. q. 21. Anto. Eugen. Peruſinus conſ. 15. nu. 9. lib. 1. Si tamẽ eſſet legitimatus, aut capax capiẽdi, certè contra autorẽ hîc, poſſet nominari, ſi poſſet etiam alius extraneus nominari: vt probat Cald. vbi ſupra, & Maſſuerus in dicta additione, & ſupra probauimus cõtra Decium. Si verò eſſet incapax, & emphiteoſis nõ tranſcenderet quintũ, & eſſet hæreditaria, poſſet nominari, vt alius extraneus, ex. l. 8. & 9. Tauri, de quibus in d. tit. 8. lib. 5. recopil. Aduerte tamen, quòd ad emphiteoſim eccleſiaſticã eſſet neceſſaria legitimatio Pontificis cum clauſula eam ſpecificante, ex Caldas d. quæſt. 21. num. 36.

Ibi, *Conſiliũ Ancharrani*. Vide ad hoc conſiliũ Molinã lib. 3. de primogenijs, c. 5. nu. 73. & Velaz. de Auendaño in l. 40. Tauri glo. 9. nu. 57. & eleganter in materia emphiteoſis Corbulũ in tract. de cauſis, dicto tit. nu. 2. & nu. 16. vbi declarat dictũ cõſiliũ Ancharrani, & licèt contra illud teneat, dicit cũ illo eſſe cõmunẽ opinionẽ ſeruandã in iudicando & conſulendo: & latè Menoch. de præſumptio lib. 4. c. 78. à nu. 34. & 35. vbi plures ſequutos dictũ cõſilium citat, & cũ Burg. de Paz, Curt. & alijs Áluarad. in tract. de coniecturis lib. 2. c. 1. nu. 20.

Ex quibus omnibus percipere potes, bene iudicaſſe Senatũ Luſitanũ cõtra opinionem Gammæ, excludendo filiam naturalem, etiam legitimatam, ab emphiteoſi, non concurrentibus

rationibus dictis in additionibus.

Additio ad Deciſionem. 3.

NVm. 1. ibi, *Vtrùm fratres naturales*. Quando fratres naturales ex parte patris, vel ex parte matris, ſuccedant alijs fratribus ex parte patris vel matris, vel conſanguineis ex parte patris vel matris: & idem de ſpurijs natis ex coitu damnato & punibili, vel non, & quid iure Regio Hiſpanorũ ſeruetur, & de conſuetudine Galliæ, vide repetẽtes omnes in l. ſi qua illuſtris. C. ad Orfician. & ibi Cagnolũ à nu. 4. Affli. deciſ. 96. Alex. & ibi Molinæ. in additio. cõſi. 174. lib. 5. Cur. Iun. conſ. 123. Ioan. de Monte Sperello conſ. 189. Dyn. Roſellũ, Mattheſelan. & alios ab ipſis allegatos, Petrũ Greg. in ſuo ſyntagmate iuris vniuerſi tomo. 3. lib. 45. c. 6. & 9. & c. 2. nu. 10. & ex noſtris Anto. Gomez & Tauriſtas omnes in. l. 9. Tauri, & ibi Velazquez de Auend. glo. 6. à nu. 3. nouiſsimè Ceruantes ibi nu. 75. Azeue. in l. 6. nu. 2. & in. l. 1. nu. 32. tit. 8. lib. 5. Recop. & ibi Matien. glo. 4. per totam, maximè nu. 4. & nu. 8. Couar. de ſponſalibus. 2. par. c. 8. §. 5. nu. 17. glo. Peregrinã. 2. par. verb. ſucceſsio. lit. C. Spin. in ſuo ſpeculo. glo. de ſpurijs, nu. 19. Craſſum ſuo lib. ſententiarũ, tit. ſucceſsio ab inteſtato. quæſt. 34. & elegantẽ legẽ Partitæ finalẽ, & ibi Greg. Lupiũ tit. 13. par. 6. & cõmunis & verior ex omnibus reſolutio eſt, ꝗ iure cõmuni ſpurij vel naturales non ſuccedebant patri, nec conſanguineis aut fratribus, ex parte patris, quia nõ habebant iura agnationis: qđ eſt immutatũ in fratribus, ex dicta lege Partitæ, quia ſuccedunt alijs fratribus ex parte patris, deficiẽtibus legitimis. aut naturalibus ex parte matris: & licèt lex illa de alijs cõſanguineis nõ loquatur, nec autores citati; tamẽ idẽ dicẽdũ erit, ex idẽtitate rationis. Matri verò, aut cõſanguineis ex parte matris indiſtinctè ſuccedũt, ſi nõ ſint nati ex coitu damnato, ex. l. ſpurius. ff. vnde cognati. Si verò ſint nati ex coitu damnato, ex quo mater meretur pœnã mortis, vel ex concubinatu clerici, aut monachi, matri nunquã ſuccedũt: alijs verò conſanguineis ex parte matris, ſub iudice lis eſt, quia Alex. Dynus & alij grauiſsimi interpretes contra ſpuriũ tenuerunt. Roſellus tamen, Mattheſelanus, Cynus, Corne. & alij quã plures, & omnes ex regnicolis cõtra Anto. Gomez. pro ſpurio tenuerunt: & hæc eſt magis cõmunis opinio, pro qua iudicauit ſacrũ Cõſilium Neapolitanũ, & vide omnino Vincentiũ Francũ deciſ. 238. qui idem dicit, & Ferrarã in forma libelli de hæreditate ab inteſtato, verſic. nullus, nu. 2. & ibi additiones modernæ, & Gutier. lib. 2 practicarũ, quæſt. 102. & ſeruanda eſt iudicãdo & cõſulẽdo, cũ iura cognationis, quæ in matre & eius conſanguineis verſantur, nullo iure ciuili dirimi poſsint: & ſic ſatisfit fundamẽtis cõtrarijs, cũ & reſpectu cõſanguineorũ leges nõ loquãtur, nec lex. 9. Tauri: & licèt in conſanguineis cõcubinæ clerici Matien. contrariũ tenuerit: Ceruantes & alij idẽ in eis ꝗ in alijs tenẽt: & hæc opinio æqua eſt, & tenẽda, licèt cõtraria ꝓbabilis ſit, quia dicta. l. 9. diſpoſitũ per legẽ Soriæ (quæ loquitur de patre) & eius cõſãguineis, repetit in matre: ſed, vt dixi, æquior eſt alia opinio.

Matri illuſtri nõ ſuccedunt ſpurij, ſed ſuccedẽt eius cõſanguineis, ex Corneo num. 2. in dicta. l. ſi qua illuſtris, & hæc eſt reſolutio totius materiæ.

Nu 4. ibi, *Bart. doctrinam*. De hac doctrina vide omnes ſupra citatos, qui cõmuniter cõcludũt, maximè Matien. & ab illo allegati vbi infra in fine, ꝗ ſucceſsio naturaliũ eſt reciproca, nam quibus ipſi ſuccedunt, illi ſuccedent eis, & è cõtra; & conſtat ex d. l. part. in fine.

Num. 6. ibi, *Sed ius commune*. Leges

regiæ sunt ius cõmune, maxime in hoc regno, vide Palat. Rub. in repeti. rub. de donationib. inter virũ, in præfatio. nu. 8. & ibi additioné doctoris á Barahona litera, E, qui allegat Dida. Perez, Couar. Burg. de Paz, Orosci. Castellũ: Matiençũ, Mencha. Gomeziũ, & alios.

Num. 7. ibi: *Eo quòd mortem testatoris, &c.* Hæres non vindicans mortẽ testatoris, vt indignus amittit hæreditatem; de quo vid. in l. 1. & ibi Iacobi. & DD. C. de his quibus vt indignis, & Ioãnẽ Igneũ in l. 3. §. si alius, vers. non tantùm, num. 7. & § si conditioni, nu. 9. & in l. 1. §. diuus, nu. 29. ff. ad Sillani anũ. Anto. Gomez in 3. to. de delictis. c. 3. nu. 53. Iul. Cla. in sua praxi criminali, q. 79. nu. 8. & latissimè Marcũ Anto. Peregrinũ in suo tract. de iure fisci, lib. 2. tit. 4. Menoch. de arbitrarijs, lib. 2. cẽt. 5. casu 498. nu. 34. Aduerte tamẽ, q Iul. Cla. & Peregrinus in fine dicũt, iã non practicari dictã pœnã: qđ intelligo, existente aliqua causa colorata, vel ad hoc q teneatur vindicare ante adeptã possessionẽ hæreditatis, vt plures ex autoribus tennerunt; si verò absque vlla causa vindictã omitteret, credo quòd practicarentur dictæ leges & pœna.

Num. 1. & fin. ibi. *Occisa fuerat simul cum adultero.* De pœna adulterij, & an amittatur bona propter adulteriũ, & de iure huius regni, vide elegantissime Auend. responso. 24. per totũ, Olan. in antynomijs ad Villalobos lit. A, à nu. 58. cũ sequentib. Quesadam quæstionũ iuris c. 17. & 18. Diaz in praxi c. 85. & ibi addit. Canterã in suis quæstionibus criminalibus lib. vlt. c. 4. tit. de adulterio, per totũ, Velazquez in d. l. 9. glo. 9. nu. 6. Palã. & ibi Barah. in addi. in rep. Rub. §. 20. Bonifa. in Peregrina, verbo adulteri, glo. 6. Menoc. de arbitra. lib. 2. cent. 5. cas. 419. Iul. Cla lib. 5. sententiarũ. §. adulteriũ, cõmunistas omnes lib. 9. tit. 7. nu. 3. & 35. Petr. Grego. in suo Syntagmate iuris vniuersi, lib. 45. c. 14. & lib. 48. c. 2. & lib. 36. c. 6. & c. 13. nu. 5. & lib. 9. c. 15. nu. 26. Tandẽ iure & consuetudine huius regni adulteri ponuntur in potestate mariti cum omnibus suis bonis, & si nõ habeat filios, modò occidat, modò non, ea lucratur: si habeant filios cuiuscunq; matrimonij, & eos occidat, filij succedũt in bonis. Intellige tamẽ, q si ipse maritus, sit etiã pater, debet habere vsũfructũ, vsq; dũ statũ mutent, licèt Doctores de hoc mẽtionem nõ faciãt. Si verò nõ occidat, durãte vita eorũ, habebit bonorũ vsunfructũ absq; aliqua cautione præstanda, & licèt iure cõmuni nõ videantur danda eis alimẽta ex dictis bonis, vt plures dicunt, tamẽ contrariũ practicatur; imò iã vt in plurimũ adultera detruditur in monasteriũ, & adulter alia pœna præter mortẽ punitur, maximè si id maritus velit: de quo vide bonam decisionẽ Lusitanam infra. 63. & quæ ibi, Deo volente, dicemus.

Ex quibus omnibus constat, q iure cõmuni inspecto, bene iudicauit Senatus Lusitanus in casu relato p Gammã hîc, maximè si concurrebat indignitas, & adulteriũ: sed si hæc duo nõ cõcurrerẽt, in hoc nostro regno ex d. l. fi. tit. 13. par. 6. contrariũ iudicaretur, & adiudicaretur hæreditas sorori naturali, etiã si esset ex parte patris, non cõcurrente alio fratre legitimo, vel vterino.

Additio ad Decisionem. 4.

NVm. 1. ibi, *Quæ omniũ bonorum, &c.* Vxor habet medietatẽ eorũ quæ meliorãtur in bonis emphiteoticis, & si nõ possunt separari a propietate, danda est sibi æstimatio: de quo vide latè Ioan. Gartiã. in tract. de expensis, & meliorationibus. cap. 22. per totum, & vxor habet dominium & possessionẽ suæ

suæ medietatis, & potest intẽtare omnia interdicta possessoria; imò hæres in eius præiudicium, & virtute legis Soriæ, non potest illi præiudicare in sua possessione, & ipsa est legitima contradictrix: de quo per Matie. in d. l. 2. gl. 3. à num. 18. & 20. tit. 9. lib. 5. recopilatio. Azeued. in d. l. 2. à num. 17. cum sequentib. vbi refert Xuarez, Couar. Ayorã, Angulum, & Greg. lib. 2. practicarũ. c. 113. & nouissimè Parladorium lib. 2. rerum quotidianarum. c. 5. à num. 14. & Aluaradum de coniecturis vltimarum voluntatum lib. 2. c. 2. §. 1. n. 87.

Nu. 2 ibi, *Propria autoritate, &c.* An dominus emphiteosis, finita emphitẽosi, vel ex canone nõ soluto, vel quia finita est generatio, posit propria autoritate occupare rẽ emphiteoticã. Alta, difficilis, & practicabilis est quæst. de qua vide Iai. Corn. Gozad. Decium, & alios disputantes, quos refert Aurelius Corbu qui & ipse etiã disputat in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis. tit. de causa priuationis ob nõ solutũ canonẽ, quæst. 12. & q. 13. & quæst. 14. & Roman. & ibi Mãdos. in additio. lit. 1. cons. 212. num. 7. Federicum Scotum responso. 4. lib. 5. tomo. 1. à nu. 6. & melius cons. 21. tomo. 2. lib. 2. Matthæum Brunum cons. 172. nu. 4. Socin. Iun. cons. 9. num. 13. lib. 3. Rin. i. Iun. cons. 94. num. 4. & 17. lib. 1. Menoch. cons. 301. nu. 24. lib. 4. Ceph. cons. 508. num. 14. lib. 4. & 223. nu. 28. lib. 2. Iul. Clar. lib. 5. sententiarum §. emphiteosis, quæst. 13. & quæst. 25. & quæst. 2. & 8. & 9. & ibi additionatorem, Viuium decis. 308. nu. 5. Communistas lib. 4. cõmuniũ tit. 44. nu. 256. & 195. & 186. & 164. Iosephũ Ludouicum decis. Perusina. 17. per totã, par. 1. Menoch. de recuperanda pos. 5. à nu. 46. & rem. 1. à nu. 78. Peguerã in tract. de feudis ad c. itẽ ne super laudemio à nu. 2. & 3. Caldas in tract. de renouatio. emphiteotica. q. 1. à nu. 18. & q. 10. á nu. 2. Aluar. Valasc. in tract. de iure emphiteotico q. 8. nu. 8. & 9. & nouissimas additiones ad praxim Ferraræ tit. quo agitur ad facti præstatio. versi. deijcere, & versi. fictum, & vide nostram l. Partitæ, & ibi Greg. 28. tit. 8. par. 5. ibi, *Sin mandado del Iuez*, & omnes hi infinitos referũt. Cõmunis resolutio, de iure inquã cõmuni magis cõmunis resolutio erat q eum poterat expellere; sed in praxi apud omnia tribunalia, prout testantur Guid. Pap. Afflictis, & Molinæus ad Alex. relati à supradictis, semper seruatur opinio contraria: meo tamen iudicio verior est distinctio Speculatoris, quẽ Soci. dicit Frã. Aretinus subtilis doctor sequitur in l. clam possidere. §. qui ad nundinas, nu. 12. ff. de acq. poss. & fuit opinio plurium antiquorũ, quam dixit cõmunem Alber. in l. 2. C. de iure emphiteotico & videtur sequi Iacobinus in auth. qui rẽ. C. de sacros. ecclesijs, & videtur etiã sequi Soci. in d. § qui ad nundinas, conclusio. 3. scilicet q sit vacatio emphiteosis, siue mauis extinctio, & non ius emphiteotæ pateat & euidẽs sit, nihilq; cõcludens aut probabile alleg. tur, p propo naturq; ab emphiteota, q illi iustã retẽtionẽ causet, & ius domini eneruare videatur, cũ tũc nulla iudicialis cognitio sit necessaria, solaq; supersit executio facti, posit tunc ipse dominus tanquã proprius executor suã ciuilẽ possessionẽ cõtinuando, naturalẽ apprehẽdere, & emphiteotã turbare, & postea cũ nõ exeundo, impedimẽto sit vsui possessionis, cũ incõtinenti etiã vi repellere: quẽadmodũ quilibet ciuilis possessor in defensam suæ possessionis poterat facere, ex notatis á Bart. in l. 1. § interdictũ. ff. vti possidetis, quẽ Socin. & alij vbi supra sequũtur: quod & facit Rum. in l. 1. §. nuntiatio ff. de noui operis. & licèt hæc opinio aperto iure non probetur, concordãt glossæ ab Aretino vbi supra allegatæ.

allegatæ. Si tamen dominus ad iudicē recurrat, tunc nisi protestetur, ad viam facti redire non potest. Si verò aliquid probabile ab emphiteota allegetur, quod illi iustam posset causare detentionem, cùm res tunc iudicialem requirat discusionem, nec vllus ius sibi dicat, ex. l. extat, quod metus causa, & ex. l. nullus. C. de Iudæis, & ex tit. ne qs in sua causa ius sibi dicat, omissa via facti, ad iudicem recurrēdum est: aliàs spoliatus erit ante omnia restituēdus: eritq; praxis, vt iudex aliquam summariam & breuem cognitionem ante restitutionem præmittat, & si ius domini quoquo modo turbidium inuenerit, eū restituat emphiteotam, in suamque pristinam possessionem reintegret. Si verò clarū (& malitiosam emphiteotæ dilationem) restitutionem deneget, & iura partibus reseruet: quod poterit facere, si post spolium, & restitutionem petitam, & responsionem domini, vnico & peremptorio termino omnes alios, scilicet publicationis & conclusionis cumulando, partes ad probationem recipiat, eisque receptis, & termino trāsacto decreto, vel restituat, vel restitutionem deneget, & iura partibus reseruet, exceptionesque dominij, aut alias altiorem indaginem requirentes, nisi manifestè pateant, negligendo: & hæc est elegans & vera praxis. Idque multo fortiùs obtinebit, quando per viam pacti expulsio permissa est, ex notatis per Corbulum vbi supra, & in. l. 3. C. de pignoribus & hic est verus omnium qui in hac quæst. inuoluuntur intellectus, & procedit textus elegans ab Aretino citatus in. l. alius. §. bellissimè. ff. quod vi aut clam. Fateor tamen, quòd in tribunalibus supremis semper possessio meri facti, & propia autoritate à domino acquisita, siue a iudice absque citatione partium ei collata, vt attentata iudicatur, & solent semper iudices, qua libet occasione emphiteotam reintegrare, maxime si non finitam emphiteosim alleget, vel retentionem ex causa melioramentorum prætendat, vel à non solutione canonis se excuset, vt fecit hîc Lusitanus Senatus; quod ego multoties fieri vidi, & non absque ratione: ideòque semper consului, vt ad iudicem recurreretur, & ipse citationē præmitteret, licèt summariè procedat: indiget enim res hæc iudicis officio ad rixas & scandala vitanda; ideò iudice opus est, ex dicto § bellissimè ratoque iam opinio dictarum glossarum practicatur.

Nu. 2. col. 1. fo. 16. ibi, *Sed per habitatores huius villæ*. Sentit Gamma, q̄ emphiteota non possit recuperare melioramenta a suis colonis facta, etiam si propterea minorem pensionem soluerint. Hæc opinio falsissima est, & contra æquitatem, cùm coloni nomine ipsius emphiteotæ fecerint, & idem est ac si ipse faceret, ex. l. idemque, in fine, cum. l. sequē. ff. mandati & contrarium cum Molin. tenet Aluarus Valascus de iure emphiteotico quæst. 25. num. 10. in fine: allegat notata in. l. sed si plures. §. in arrogato. ff. de vulgar. eleganter Carolus Molinæus in consuetudinibus Parisiensibus. tit. 1. §. 1. glos. 5. versiculo Lefrem. num. 101.

Nu. 3. Ibi, *Deposita quantitate melioratione*. De materia, quando melioramenta sint soluēda emphiteotæ, vsufructuario hæredibus mortui, & vxori, colono, & alijs, & quādo ob talia melioramēta detur retentio, vide Alex. Raudēsem in indice ad titulū de contractibus emphiteoticis, lit. V. verb. *Vtilia melioramenta non liquida*, vbi dicit practicari, cessare retentionem data cautione, etiamsi intra breue tempus posset fieri liquidatio per arbitros: & si euitatur oblata cautione, aut deposita quantitate melioramētorum, vt sentit Au-

tor hîc, vide Aluar Valas. vbi supra. nu. 22. & 23. & per totum. Ioan. Gar. in tract. de expensis. c. 6 à n. 14. & c. 15. à num. 1. cum sequentib. Vincenti. Francum decis. 191 1. par. & 112 ea parte. Iulium Clar. verbo emphiteosis, quæst. 45. Viui. decis. 317. à num. 9. Communistas lib. 4 communium, tit. 44. à nu. 375. & 381. & 388. Ioseph Ludouicum decis. Perusina 34. num. 9 & decis. 24. Caualcan decis. 44. à num. 65. parte. 1. Menoch de recuper. rem. 15 à n. 503. & à nu. 568. Cald. de nominatio. quæst. 18. à num. 30. Bursat consi. 76. à nu 36. & cons. 60 à num 31. lib. 1. Riminal. Iunio. loquutum in vxore retinente res feudales ob melioramenta, cōs 90. nu. 5. & 6. lib. 1. Fabium Turr tum cons. 93. num. 52. Cepha. cons 2. 3. num 1. lib. 2. Bursat cons. 89 num. 40. & cons. 80. nu 35. lib. 1. hi omnes, & quos ipsi allegant, concludunt, quòd melioramenta vtilia & necessaria debentur emphiteotæ, aut vxori, vel hæredibus: nisi emphiteosis ob sui culpam extinguatur: & si pauper sit dominus, debet censum, aut ex fructibus paulatim soluere: voluntaria verò non soluit: permittitur tamen abrasio sine læsione, & non impeditur restitutio, quando melioramenta non sunt liquida, nec in continenti liquidari possunt. Sed sufficiet cautio, aut depositum partis liquidæ: licèt Menoch. & quos allegat contrarium voluerit: & ita practicatur. Erit tamen iudicio meo secura praxis si nominentur æstimatores, & si in concordia sint, & partes consentiant, soluat dominus æstimationem, & sic res sibi restituatur, & non antè. Si verò non, & res in longum protrahatur, tunc deposita quantitate declarata, & oblata cautione pro illiquida, res sibi restituatur. Si verò non possint æstimatores nominari, & probationes testium requirantur, sola res meliorata retineatur: & si melioramenta sint pauci valoris, oblata cautione res restituatur: & hæc est materiæ resolutio.

Tandem ex his omnibus vides benè iudicasse Senatum Lusitanum, cùm emphiteotam expulsum à domino, aut eius vxorem, propter melioramēta nō soluta reintegrauerit.

Additio ad Decisionem quintam.

NV. 1. ibi, *Ideoq; in ea exequtionē fieri nō debere*. Quādo emphiteosis possit capi pro debitis emphiteotæ, & quādo in ea exequutio possit fieri, & an veniat in generali bonorū obligatione, vide Bart. Alex. Imol. & omnes in. l. si finita. §. de vectigalibus. ff. de damno infecto, & Parladorium. lib. 2. rerum quotidianarum. cap. fin. part. 5. §. 3. num. 33. Auend respons. 13. per totū, Cald. de nominatione emphiteotica. quæst. 23. à nu. 10. cum sequentib. Corbul in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titu. de causa priuationis ob alienationem. limitatio. 19 & quæst. 4. num. 8. Bursat. consi. 44 per totum, lib. 1. Carol. Molin ad Alex. cons. 120. lib. 1. Curt Iun. cons. 130. Ias. in. l. fi. nu. 66. C. de iure emphiteotico, & in. l. si domus. §. fi. num. 32. ff. de leg. 1. Valle cons. 80. num. 35. lib. 1. Iul. Clar. lib. 5. sententiarum. §. emphiteosis quæst. 28. Bursat. cons. 32. nu. 36. lib. 1. & in feudo Viuium decis. 285. Rol. cons. 98. nu. 17. lib. 2. Federi. Scotum cons. 25. lib. 4. tomo. 2. Oiascum decis. Pedem. 161. & 162. Menoch. cons. 130. lib. 2. Matth. Brunum cons. 100 num. 2. & cons. 104. lib. 1. per Menoch. & cons. 215. lib. 3. Botam cons. 63. à num. 18. Sforciam cons. 4. à num. 19. Vincent. Francum decis. 226 latè Felicianū in tract. de censibus lib. 2. c. 5. num. 14. & 15. Iul. Clar. vbi supra quæst. 18. Corbul limit. 33.

Meneſ. in.l.3.C. de ſeruitutibus. num. 8.Corbul.vbi ſupra ampliatione.49. & vide.l.29 tit.8.par.5.& ibi Greg. Rip. in.l.cum filius.§.diui,num.9.ff.de leg. 1. Communis reſolutio eſt, quòd quando emphiteoſis nõ eſt hæreditaria, i. d cõceſſa pro ſe & filijs, vt filijs, non poteſt capi pro debitis emphiteotæ, niſi ſola commoditas, durante eius vita, ex notatis per Bart. & omnes in.l.quod dicitur.ff.de verborum obligationib. quando verò eſt hæreditaria, conceſſa pro ſe & hæredibus, tunc in ea poteſt exequutio fieri abſque domini licentia, licèt ante adeptam poſſeſſionem, & poſt factam aditionem debeat requiri dominus; quamuis laudemium ſecũdùm Iaſ. illi ſolui non debeat, contradicente Auendaño vbi ſupra: ſed opinionem Iaſ. veriorẽ puto, & quæ magis in praxi verſatur: imò etiam ſi eſſet emphiteoſis empta ex pecunia patris, idem crederem, ſaltem quo ad illam pecuniam, ſi hæreditaria non ſit, ex Antonio de Gamma hîc, & Senatore Caldas Pereira in d. tract. quæſt. 19. num. 25. qui Bald. Gozadinum & alios allegat, & ex Aluaro Valaſco in tract. iuris emphiteotici. quæſt.49 num.7. licèt videantur contradicere cum Corneo, Riminaldo. Iun. conſ. 18. à num. 37. cum ſequẽtibus lib. 1. Cephal. conſ.302. nu. 66 lib.3. quorum opinio, quo ad illam pecuniam, mihi non vera nec practicabilis videtur: tùm etiam, ſi emphiteoſis ex inſtrumento conceſsionis poteſt alienari abſque domini licẽtia, eo requiſito, ſi pro tanto velit emere, vt in caſu tex. in.l.fin.C. de iure emphiteotico, & dictæ legis partitæ, non video quare etiam non poſsit capi pro debitis emphiteotæ, cùm & hæc alienatio ſit. Si tamen in ea prohibita eſſet alienatio, ſaltem ſine domini licentia, tũc ſola commoditas capi poterat: & ita procedunt quæ Iaſ. Burſ. & Gamma & alij vbi ſupra dicunt, & quæ notantur in dicto.§. de vectigalibus, & in dict.§. diui, arg. tex. in.l.fin.C. de prohibita rerum alienatione. Præterea ſi eſſet in aliquo loco conſuetudo, vt bona emphiteotica cum domini licentia aut requiſitione poſsint alienari in præiudiciũ ſequentium vocatorum, vt eſt in villa Sancti Facundi, nõ video, quare etiam non poſsint capi pro debitis emphiteotæ, ex his quæ notat Gozad. conſ. 75. num. 15. & Valaſ. d. num.7. in fine, non tamen poſſet ipſe emphiteota dare ipſa bona in ſolutum creditori voluntariè abſque domini licentia, ſi abſque ea eſſent prohibita alienari, ex Corbulo, & ſupradictis; ſed, vt dixi, quando eſt prohibita alienatio, idem eſt de alienatione voluntaria & neceſſaria vltra tempus vitæ emphiteotæ; & quando non eſt prohibita, poſſunt dari in ſolutum in forma dicta; & ſic intelliguntur omnia quæ Doctores confusè nimis de hac materia tractãt: vnde quando alienatio eſt prohibita, verum puto, quòd in concurſu creditorum præfertur creditor qui prius obtinuit licentiam à domino ad emphiteoſim ſibi adiudicandam aut obligandam; & ita procedunt quæ Burſatus & alij, quos ipſe allegat, dicunt. Si tamen non eſſent prohibita alienari, veniunt in generali, & ſpeciali obligatione, ex tex. in.l. lex vectigali ff. de pignoribus, & in.l. tutor.§. fin.ff. de pignorat. actio. & ex glo. communiter approbata in d.l. fin. glo. magna: vnde primus creditor præferretur ex ſupradictis, & in hoc caſu malè conſuluit Burſa. vbi ſupra, qui tamen credo quòd in hoc caſu non conſuluit.

Vnde etiam infertur, quòd in caſu quo ſunt prohibita alienari, non poterunt etiam pignorari tacitè nec expreſſe, nec in ſpeciali, nec in generali, ex d.l. fi. nec venient in generali obligatione niſi ſola commoditas, quæ inter bona, connumeratur, nec in eis poterit cenſus conſtitui ex tẽnte proprio motu Pij Quinti, qui in bonis immobilibus iubet eum conſtitui: & commoditas non eſt immobilis, nec ius reale, vt latè fundat Corbulus vbi ſupra dicta ampliatione.49. & in hoc caſu nõ procedet reſolutio Feliciani vbi ſupra: in caſu verò quo non prohibeãtur alienari, vel ſint hæreditaria, vel ſoleant ex vſu alienari, venient in generali bonorum obligatione, vt Burſa. Rip & omnes dicunt & poterit in eis cenſus fundari durante contractu, ex Feliciano vbi ſupra, nec tamen poterit in eis capellania collatiua dotari, nec in dotem eccleſiæ dari, quia cenſerentur tranſire in perſonas eccleſiaſticas, aut eccleſias; quæ alienatio ſemper eſt prohibita, ex Lambertino in tract. iuris patronatus lib. 1. part. 1. quæſt. 5. arti. 4 in princip. Corbul. vbi ſupra limitatione 20. num. 1. & ſic iam conſului; & hæc eſt vera totius materiæ reſolutio.

Num. 4. ibi: *Hæreditatem repudiare, & emphiteoſim acceptare*. Vide Aluarũ Valaſcum in d. tract. c.44. nũ. 6.7 & 8. Couar. lib. 2. variarum. c. 18. verſi. *Quinta concluſio*, & dictum Senatorem Caldas in dicto tract. quæſt. 12. à num. 45. cum ſequentibus, vbi Iaſ. & alios quam plures allegant; & in omnibus cum autore concordant.

Num 5. ibi: *Filius acceptans*. Hæc cõcluſio non eſt abſque dubio, quamuis, vt diximus ad deciſ. 4. num. 3. melioramenta facta ab emphiteota, ſint bona hæreditaria; imò credo eam penitus falſam: nam ſi bona emphiteotica empta, nõ ſunt bona hæreditaria, niſi quo ad pretium, quod pro eis exſolutũ eſt, aut bona emphiteoſis de prouidentia, ſcilicet pro ſe & filijs, nõ ſunt bona hæreditaria, niſi quo ad melioramẽta, acceptio illorum poteſt implicare, vt nõ hæreditariorum, & vt hæreditariorũ, vnde dubia eſt; & ex actu dubio, qui poteſt inducere aditionem & non aditionem, nõ inducitur aditio, ex notatis in l. pro hærede, & in.l. ſiquis extraneus ff. de acqui. hæred. & in.l. 1. C. de rep. hæred. & per Marant. latiſsime in.l. is poteſt ff. de acq. hæred. imò cum denominatio debeat ſumi à principaliori, & principalius ſit emphiteoſis ipſa nõ hæreditaria, quàm illi adiacentia, emphiteoſis ipſa, vt ſic, erit obiectum talis acceptationis; vnde cùm debeat illi dare ſpeciem, formam, & denominationem dabit, non, vt eſt hæreditaria, ſed vt extra hæreditatem eſt, & ſic non erit acceptatio rei hæreditariæ, & per conſequens nec actus aditionis; maximè quia ius emphiteoticum, vel emphiteoſis, & melioramẽta, maximè differunt, ex Valaſ. in dicto tract. lib. 1. quæſt. 1. à num. 19. & ibi in fine dicit, quòd emphiteotica bona non veniunt in generali bonorum appellatione, ſed ſola melioramenta, aut commoditas pro vita emphiteotæ: quod intelligendum eſt ſecundùm ſupradicta: & cum hac cenſura benè procedunt omnia alia quæ Gãma in hoc num. 4 & ſequenti dicit.

Num. 7. ibi: *An per talem ſtipulationẽ quæratur ius vtile filio*. An pater poſsit filijs in emphiteoſi præiudicare, reperies infinitos autores maximè diſsidẽtes; vide latiſsimè per Iul. Clar. in dicto.§. emphiteoſis, quæſt. 16. & melius per dictum Aluarum Valaſcum in dicta quæſt.49. per totam, Senatorẽ Caldas in dicto tract. quæſt. 15. à num. 3. Fabium Turretum, qui infinitos allegat, modernos & antiquos, conſi. 61. à nu.27. & .69. Aretin. in.§. ſiquis alicui, hîc allegato, Riminal. & Cepha. vbi ſupra: Et licèt omnes opiniones contrariæ cõmunes ſint, verior reſolutio eſt, quòd quando emphiteoſis eſt hæreditaria, pater poteſt filijs præiudicare. Idem cenſerem, quando eſt empta pecunia

cunia patris, ſaltem quo ad ipſa in pecuniam, vel quando liberè vendi poteſt ſiue ex pacto, ſiue ex conſuetudine, vt ſupra diximus: quia tunc vt hæreditaria cenſenda eſt: quando verò non eſt hæreditaria, nec vendi poteſt, tunc nullatenus poteſt præiudicare, ſi emphiteoſis antiqua ſit: ſi verò ſit noua, ab ipſo patre acquiſita pro ſe & filijs, tunc ſi ob merita, aut pecuniam patris acquiſita ſit, ſibi & filijs, vel natis vel naſcituris, quod ferè ſemper fit, tũc reſpectu filiorũ in poteſtate, iudicatur vt profectitia, & ius irreuocabile ipſis non acquiritur vſque ad mortem patris, ex. l. donationes quas parentes. C. de donatio. inter virum & vxorem, ac proinde pater eis poteſt præiudicare: & quia de profectitijs liberè pater poteſt diſponere, vt ſentit Alua. Valaſ. vbi ſupra. Si verò ſit donatio gratuita, æqualiter patrem & filios reſpiciens, aduentitia eſt, & eis ius acquiritur irreuocabile, cui pater præiudicare non poteſt, ex. l. fin. ff. de pactis, notant. DD. in. l. ſed ſi plures. §. in arrogato. ff de vulg. Si verò filij ſint emancipati, ſemper ius eis irreuocabile acquiritur, cui pater præiudicare nõ poteſt: & hæc eſt vera totius materiæ reſolutio, ſecundùm quam & alias ſupradictas, videbis an bene vel malè ſit iudicatum in caſu præſentis deciſionis.

Additio ad Deciſionem Sextam.

NVm. 1. &. 2. & per totã deciſionẽ: an monachus, ſiuè monaſterium, poſsit ſuccedere in maioratibus & feudis, patronatibus & anniuerſarijs, videndus eſt omnino Lud. de Molina lib. 1. de Hiſpanorum primogenijs. cap. 13. à num. 68. cum ſequentib. & Senator Cal. in tractat. de nominatione emphiteotica. quæſt. 6. num. 1. &. 2. & à num. 10. cum ſequent. & Matienço in. l. 1. glo. 1. à num. 16. tit. 7. lib. 5. recop. Peguera in repet. capituli Item ne ſuper laudemio verſi. 7. fol. 93. à num. 30. & num. 28. Aluarad. in tract. de coniecturis vltimarum voluntatùm lib. 2. c. 3. à num. 1. cũ ſequẽt. Doctor Spino in tract. de teſtamentis, glo. 12. à num. 33. cum ſequẽt. & vide Velazquez de Auendaño in. l. 40. Tauri, glo. 4. à num. 9 cum ſequent. elegantiſsimè Franciſcus Mantica in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum, lib. 8. tit. 12. à num. 25. cum ſequent. & Burſat. conſ. 47. & conſ. 60. & 52. & conſ 97. lib. 1. vbi quando ſuccedat in feudo, in fideicomiſſo, in emphiteoſi: & idem de moniali, & particulariter dicto conſ. 97. à num. 22. Sforcia conſ. 19. num. 21. latiſsimè & melius quàm alius Iacob. Menoch. in tract. de præſumptionibus lib. 4. præſumpt. 83. per totam, vbi num. 45. declarat conſilium Decij. 259. & Aluar. Valaſ. loquutus in emphiteoſi conſult. 101. num. 6. & Menoch. conſ. 245. à num. 7. lib. 3. ex quibus omnibus; & Meneſ. Couarub. Grego. Lopez, Portio conſ. 23. Oſaſco, Vincentio Franco, & alijs quos ipſi allegant, inferuntur ſequentes concluſiones, ex quibus tota materia, & dubia quæ in ea verſantur, manebũt reſoluta.

Prima concluſio eſt, quòd monaſterium non ſuccedit in his bonis vinculatis perpetuò, ſed ſolùm durãte vita monachi conſanguinei proximioris, & poſt vadunt ad ſequentem vocatum: ita Gãma hîc, ſic interpretatus dictum cõſilium Decij.

Secunda cõcluſio eſt, quòd monaſterium non ſuccedit in feudo, niſi ſit tale, quòd nulum habeat annexum perſonale ſeruitium, in eoq; fœmina ſuccedat.

Tertia concluſio eſt, quòd monaſterium non ſuccedit in emphiteoſi, quæ non poteſt transferri ad potentiores, ex Valaſco vbi ſupra, licèt contrarium dixerit Burſatus vbi ſupra.

Quarta concluſio eſt, quòd monaſterium non ſuccedit in maioratu, in quo prætenditur cõſeruatio nominis & agnationis: quod apparebit ex eo, quia ſemper maſculi vocati ſunt, & fœminæ excluſæ, vel ex portatione nominis & armorum à teſtatore præcepta, & ex bonis vinculatis qualificatis, vt puta, quia caſtra iuriſdictionalia ſunt, vel ex alijs coniecturis, & ita procedit dictum conſiliũ Decij vbi ſupra; quẽ Menoch. cum alijs ſequitur dicto num. 45.

Quinta concluſio eſt, quòd in maioratibus, quibus eſt annexa iuriſdictio cum titulo Ducatus, & Comitatus, aut alio Regali, non ſuccedit monaſterium, ex communi Hiſpaniæ conſuetudine, & quia incapax eſt talium dignitatum: idemque erit in maioratibus ſolam iuriſdictionem annexam habentibus, cùm in eis ſemper prætendatur nominis, & agnationis, & dignitatis militaris conſeruatio, licèt contrarium tenuerit Velazquez de Auend. vbi ſupra à nu. 39. qui ſolùm ſe fũdat in eo, quòd non reperiatur expreſsè excluſum, ſed tamen euidens coniectura eſt bonorũ qualitas & vſus communis Hiſpanorũ, qui ſæpè ſæpius monaſteria excludere ſolent ab horum primogeniorum ſucceſsione, & in eis ſuam agnationem cõſeruare.

Sexta concluſio eſt, quòd monaſterium ſuccedit in maioratibus alijs conſiſtentibus in bonis patrimonialibus non qualificatis; vbi nec de nomine & armis agitur, nec aliquid de agnatione conſideratur, nec fœmina excluditur, ſed ſola primogenitura conſideratur, ac proinde ſuccedet in anniuerſarijs & patronatibus, niſi fundator cõtrarium velit; & ita procedit præſens deciſio, quæ admodum iuridica videtur, & conſona his quæ ſupradicti tradunt.

Num. 3. ibi, *Conſilium Philippi Decij.* Malè intellexerunt Gamma & Barboſa dictum conſilium, nam Decius non ſe fundat in eo quòd monaſterium voluerit ſuccedere ex ſua perſona, perpetuò, & vt filius; ſed quia videbatur in omnem euentum excluſum à teſtatore ex eius verbis, *De ſuo corpore, &c.* & quia agebat de cõſeruanda agnatione, aliàs nullũ dubium decideret Decius, quia monaſterium ex propria perſona & perpetuò nullatenus poteſt in bonis vinculatis ſuccedere, ſed ſolùm ex iure ſanguinis exiſtente in perſona monachi, durante eius vita.

Num. 6. ibi *Poſsit iterum agere.* Vtrũ ſucceſſor maioratus vel anniuerſarij, qui futurus eſt poſt mortẽ poſſeſſoris, poſsit in eius vita iudicialiter petere, declarari ſibi ſucceſsionẽ competere? ingens quæſtio eſt, & quæ quotidie in foro verſatur, de qua vltra Anton. Gomez, Menchac. Couar. Pinel. Xuarez, Simancas, hîc allegatos, videndus eſt Ludo. de Molina de primogenijs lib. 3. c. 14. & Sarmien. Calcan. Marzarius, & alij, quos allegat Valdes in additionibus ad Xuarez d. allegatione. 4. num. 1. lit. A, & Doctor de Barahona in ſua eleganti additione ad Palatios Rubi. in repeti. c. per veſtras, de donatio. inter virum. §. 44. lit. A. allegat vltra ſupradictos Otoloram & Pelaez de Mieres, & diſtinguit quatuor caſus, & Doctor Xuarez de Paz in ſua praxi, tomo 3. c. 9. §. 3. nu. 2. & Doctor Spino in ſuo ſpeculo de teſtamẽtis, glo. 19. num. 66. Cepha. conſ. 381. per totum, lib 3. & verior & comunior reſolutio eſt, quòd ſi aliqua cauſa exiſtat, puta diffamationis, aut dilapidationis, tunc intentari poteſt pro tali maioratu remedium legis Diffamari. C. de ingenuis manumiſſis, & procedũt omnia iura quæ allegat Xuarez dicta allegatione 4. & quæ notantur per Cagnolum in d. l. diffamari, num. 6. & latè ad propoſitum de dicto

remedio

remedio Cephal. vbi supra, & latiùs Matthæus Vvesembech. consi. 96. à nu. 1. lib. 2. Menoch. cons. 366. à num. 1. lib. 4. Si verò nulla causa existat, tunc nulla actio nec remedium intẽtari potest, ne iudicium reddatur illusorium, & ne vana sit iudicis sentẽtia: tùm etiã, quia multa inconueniẽtia poterunt resultare ex intempestiua sententia, quæ Molina vbi supra refert. Præterea, licèt sucessor habeat ius in spe, vt Cephalus dicit, attamẽ illud ius solum, debile admodum est, vt in eo fundetur iudicium absq; alia occasione vel causa: & ita procedit tex. & quæ ibi Bar. Paul. Alber. Angel. & Iacobinus notant in l. non quemadmodum. ff. de iudicijs; & credo nihil aliud sensisse Coua. Xuarez & alios contrariam opinionem tenentes: & hæc opinio & resolutio ferè semper practicatur in supremis tribunalibus, vt fatentur plures ex supradictis, & eam tenuit Gamma hîc num. 6. & 7. licèt dicat aliquando secundùm contrariam opinionem iudicatũ esse per Senatum, sed, vt diximus, nostra resolutio verior est, nam si attentè perpendas iura quæ Xuarez allegat, quæ actionem pro iure de futuro dederunt, semper considerarunt aliquam causam de præsenti, siue iactationem, siue dilapidationem, siuè verò dolum, aut culpam, ex qua periculum amissionis talis iuris speratur, siue verò iurium & probationũ occultationem, & sine causa, non admittunt petitionem, vt constat ex l. si finita. §. eleganter, & ibi Bar. Imol. Alex. & alij ff. de dãno infecto. d. l. 2. iuncta glo. ff. soluto matri. & l. in lege Aquilia si deletum. ff. ad legem Aquiliam, & l. 1. C. de sentẽtijs, quæ sine certa quantitate proferuntur, & l. fin. §. fin. C. cõmunia delegatis, & l. cum pater. §. libertis. ff. de leg. 2. & l. vti frui. §. verum ff. si vsusfructus petatur, & l. sicut datã, C. de liberali causa, & l. 1. C. de fideicõmissis, & l. si contendat. ff. de fideiuss. de cuius intellectu, vide Cepha. vbi supra, & Osascũ decis. Pedem. 151. & d. l. diffamari, & l. si ita scriptũ §. 1. ibi, Nec pertinet ad nos, & c. ff. de leg. 2. & l. si filius qui patri §. cũ filius, ff. de bonis libertorũ. & l. 1. §. si impuberi. ff. de collatione bonorũ, & l. imperator. ff. ad Treb. & l. peto. §. fratre de leg. 2. & l. Senatus. §. mortis. ff. de donatio. causa mortis, & l. rem alienam. 1. §. fin. ff. de pignorat. actio. l. si mãdauero tibi. 1. ff. mandati. l. si duo patroni. ff. de iure iurando. l. litigatores. §. fin. ff. de arbit. l. 1. ff. de inof. testamento, & l. fin. §. penul. C. de bonis quæ liberis, & l. 26. tit. 4. par. 3. l. 1. §. 1. ff. de vsuris. l. non potest. ff. de iud. l. Atteius. §. in hoc iudicio. ff. de aqua pluuia arcenda, quæ omnia iura pro vtraque parte adducuntur, sed semper ad concedendam vel denegandam actionẽ considerant ius de præsenti, vel eius defectum, aut causam, periculum, aut occasionem de præsenti, vel eius defectum; imò, si benè aduertas, solùm ius de præsenti sine aliqua causa, quæ ad iudicium moueat, non admittunt: & ita intelliges tex. in d. l. si contendat. qui loquitur in reo, cui exceptio competit, eamque per modum actionis proponẽte, secundùm communem intellectum glo. Bart. Ang. Imol. & aliorum: licèt hic cõmunis intellectus, periculosus & diuinatorius sit, cùm dicta lex nunquã de actione loquatur, sed solùm de exceptione, continuando materiam legũ præcedentium, quæ de exceptione loquuntur, & casum diuersum ponit, scilicet, in fideiussore fideiussoris, qui antea cũ alio fideiusserat, cui videbatur nõ dã dã exceptionem, si & alij soluendo nõ sint, cùm non fuerit eorum confideiussor: nihilominus datur, quia respectu illorum videbatur fideiussisse pro illo confideiussore; & hoc modo intellectus ille tex. conuenit cum lege præcedenti §. fin.

§. fin. immediato ante d. l. si contendat. Quidquid tamen sit de hoc intellectu, communis tamen intellectus quamuis non verus sit, seruatur in praxi, sed remedium dictæ legis secundùm illum intellectum, nõ datur absque causa de præsenti, vt quia actor nõ agit, & reus timet, quòd propter lõgitudinẽm temporis deficiet ei copia probationis, vel quòd aliàs obscurabitur sua iustitia, nec ita faciliter eam consequi posset; argumento tex. in d. §. mortis, & in d. l. 2. iuncta gl. magna in fine. ff. soluto matrimonio, & l. in omnibus, de iudicijs, & dicti tex in. l. in lege Aquilia, & d. §. eleganter, quæ permittunt ob metum futuri periculi dari ante tempus cautionem & iudicium. Ex quo inferunt autores, quòd reus tenetur de debito scripturam non guarentigiam facere; quod non examino nunc. Tãdem ex his omnibus patet, quòd Senatus benè iudicauit in causa præsenti, adiudicãdo monasterio monialium bona maioratus, aut capellæ, quæ iure sanguinis deferebantur proximiori, nam de alio articulo non est agitatum inter partes, vt Gamma testatur.

Additio ad Decisionem Septimam.

NVm. 1 ibi, *Quod iure communi proximior vltimo possessori, &c.* Antonius Gamma in tota hac decisione tractat illam altissimam & difficillimam quæstionem, an in fideicomissis, maioratibus, & substitutionibus, vbi proximiores vocantur, præferatur proximior vltimo possessori, proximiori testatoris; latiùs & meliùs tractauit decis. 206. à num. 23. cum sequentibus, & decis. 354. num. 10. semperque absque vlla distinctione tenuit, considerandam esse proximitatem respectu vltimi admissi: & in fideicõmissis Vitra ambos Socinos per eum allegatos, eandem tenuit Molina lib. 3. de primogenijs. cap. 9. per totum. Couar. verò & alij per Gammam citati non ita simpliciter istam opinionem tenent, vt infra dicetur: sed eandẽ in fideicommissis perpetuis, in quibus succeditur de vno in alium, defendit, pluribus relatis, loquutus etiam in primogenijs, Simon de Pretis in tract. de vltimis voluntatibus, lib. 3. interpretatione. 3. dub. 4. solut. 3. à nu. 33. cum sequentibus, Rolãd. de Valle cons. 100. lib. 1. Ceph. cõs. 600. lib. 4. & cons. 251. num. 17. lib. 2. & cons. 46. à num. 20. lib. 1. & cons. 313. lib. 3. & cons. 318. nu. 7. eo lib. & 416. eo lib. & cũ pluribus Tiberius Decianus cons. 25. lib. 3. Matthæus Brunus cons. 3. nu. 9. Viuius decis. 295. Socin. Iun. in. l. hæredes mei. §. cum ita, à num. 66. ff. ad Trebell. Michael Crassus suo sententiarum tractatu. §. fideicommissum, quæst. 18. Iulius Clarus lib. 4 sententiarum. §. testium, quæst. 76. Caldas Pereira in tract. de nominatione emphiteotica, quæst. 24. nu. 90. Aluarus Valascus in suo tract. de iure emphiteotico, quæst. 50. nu. 34. Velazquez de Auendaño in. l. 40. Tauri glo. 20. à num 17. & num. 19. & Hispani allegant pro sua opinione tex. in. l. 2. tit. 15. par. 2. ibi, *Al Rey muerto.* & ibi Grego. & Humada, vbi in Regno, mortuo Rege, succedit ei proximior. Sequitur etiam hanc opinionem Spino in tract. de testamentis, glo. 19. num. 58; Mieres de maioratibus lib. 2. quæst. 1. à num. 33. & isti omnes alios infinitos allegant, & dicũt hanc opinionem semper seruatam iudicando & consulẽdo; & quòd nefas esset ab ea discedere. Plures alios pro hac opinione allegat Præses Tellaurus in suis nouis decisionibus Pedemontanis decis. 64. licèt ipse contrarium teneat.

Contrariam opinionẽ defenderunt Ias. Crotus & alij, quos refert Couaru. in lo-

in locis à Molina allegatis, & tenuerũt Tellus Fernandez, Peralta, & alij Hispani à Molina allegati, & eam defendit ex professo Cephal. sibi cõtrarius cõs. 333. lib. 3. Portius Imolensis cons. 55. lib. 1. Præses Tessaurus, qui infinitos pro ea refert, & veriorem dicit, dicta decis. 64. & quando in testamento vocantur proximiores, cũ adiectione, Meos aut de parentela, cum pluribus eam tenet Simon de Pretis vbi supra, Rolan. à Valle cons. 70. à nu. 73. lib. 3. pro qua allegãt Deci. Beroi. Mant. Rub. Port. Tiberi. Decia. Ripã, Alciat. Pancirol. & alios: & hanc opinionem tenuit Cephal. cons. 183. num. 16. lib. 2. &. 489. à num. 67. lib. 4. &. 493. à nu. 1. &. 45. lib. 4. eam etiam veriorem dicit, & cõtrariam erroneam, Franccis. Mantica in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum, tit. 2 lib. 8. à num. 30. & tenuit sibi contrarius Decianus cons. 21. num. 1. lib. 2. & in alijs consilijs relatis à Tessauro & Mantica vbi supra, eam etiam tenuerunt Ruinus, Crotus, Paris. & alij consulentes in locis à supradictis citatis. Tenuit etiã nouissimè Bonifacius Rugerius cons. 43. à num. 3. lib. 1. qui alios refert. Burlatus cons. 61. à nu. 18. lib. 1. eam etiam eleganter defendit Carolus Ruinus in l. Gallus §. quidam recte, à nu. 60. ff. de liberis & posthumis. Certe si benè perpendãtur autoritates autorum, pro qualibet parte inuenies plusquam centum autores: verum tamen est, quòd exceptis Socinis & alijs perpaucis, alij omnes non ita simpliciter dictam opinionem primam tenent, sed aliquando pro casus contingentia, & varijs rerum circunstantijs, & in fauorem filiorum vltimi possessoris, vel ex mente defuncti pro ea consuluerũt: exceptis dictis Hispanis, qui indistinctè eam tenuerunt, & Molina, nescio quo spiritu ductus, & satis leuibus fundamentis nostris, quæ à Rolando de Valle dicto cons. 100. transcripsit, eam non solùm veriorem, sed admodũ certam dicit, & quæ omnino seruari debet etiam in transuersalibus; vt patet ex periculosis extensionibus, quas in c. 7 & 8. dicti lib. 3. tradidit, ad repræsentationem legis. 40. Tauri. Autores verò qui hanc secundam opinionem tenent, vt in plurimum, in substitutione vulgari & fideicõmissaria simpliciter eam defendunt, & eam nouissimè & acerrimè tutatur doctissimus, & subtilis ingenij Menochius cons. 124. lib. 2. per totum: & ni fallor, licèt autores cõtrariæ opinionis pro ea Accursiũ, Bart. Imol. Paul. & alios antiquiores allegẽt, videri meo, contrarium ferè omnes antiquiores tenuerunt, & expressè contrarium tenuit Albericus in l. nam ita. §. in fideicõmisso, in fine ff. de leg. 2. & Accursius ibi glo. magna, licèt dubitet, qui sint proximiores post nominatos, qui in fideicomisso familiæ relicto, post eos admittuntur, & ponat, nominatos cõsobrinos; & post eos ex vna parte fratres patrueles, qui sunt agnati, & ex alio nomine; & alios consobrinos, qui sunt in pari gradu cum nominatis, & post eos filios ex eis, & ponat etiam vnam opinionem, quòd isti consobrini, & defuncti testatoris sobrini, tanquam cognati & proximiores in linea cognationis, & de eo nomine, præferãtur patruelibus defuncti, qui sunt de linea agnatorum superiorum; & remotiores, & post eos filij ex consobrinis: itaque proximiores sint inferiores, pares, aut immediatè sequentes, post nominatos, & non præcedentes, & superiores ex linea transuersalium, vt puta patruus nominatorum, aut fratres patrueles defuncti: at verò non persistit in hac opinione, & ait, quòd sublata à textu dictione, Ex eo, prout in nouis codicibus sublata est, melius est dicere, quòd proximiores intelligantur, siue præceden-

tes

tes siue sequentes, ac per consequens superiores, siue inferiores, sine respectu ad nominatos secundùm ordinem succedendi ab intestato defuncto, & non secundùm ordinem graduum respectu nominatorum, atq; ita in illo tex. post nominatos denotatur ordo successionis scilicet vt succedat qui proximior est absq; distinctione, & non ordo graduum, scilicet vt post nominatos gradatim succedant qui sunt in gradu pari, aut immediatè sequẽti. Certè hoc modo sententia Accursij explicata, prout & ipse se explicat, & doctores malè intelligunt, manifestus est pro hac secunda opinione: & in hoc sensu, licèt non ita explicent, eum sequuti sunt Barto. Paul. & Imola ibi. Nec Paul. ibi in fine voluit contrarium, nam in emphiteosi concessa pro aliquo & proximioribus, non expressè admisit proximiores nominato, sed dixit, quòd debebant succedere secundùm ordinem succedẽdi ab intestato, ex l. fi. C. de verborum significatione, non tamen aperuit, si ille ordo debebat considerari respectu vltimi. Dico itaque, quòd Paulus loquitur in emphiteosi concessa pro aliquo & alijs de domo sua. Duo dicit Paul. vnum, quod primò nominatus, cui principaliter fuit concessa emphiteosis, tanquam nominatus præfertur pro eius vita alijs de familia, ita quod non admittuntur omnes simul, sed ordine successiuo, per tex. in d. §. in fideicommisso, & adhoc principaliter decidẽdum adduxit Paulus illam quæstionem; & licèt contrarium tenuerit ibi Bald. eius tamen opinionem sequuntur ibi Imol. Alciatus, & Peralta, & repetẽtes omnes in l. Gallus. §. quidam recte, & ibi Ruinus num. 28. ff. de lib. & posthu. & in hoc nihil dicit contra hanc secundam opinionem. Alterum, quòd post eius mortem præferuntur eius descendentes: sed de hoc non principaliter agit Paulus, nec curauit, an præferrentur quia proximiores primò nominato, aut ob aliam rationem: nec in hoc facit contra dictam opinionem, tùm quia in casu Pauli nullus est testator, cui debeant esse proximiores; tum etiam, quia in eo familia nominati fuit vocata ad illam emphiteosim, vnde intrat casus legis fi. C. de verborum significatione, quòd illi de familia admittantur secundùm ordinem succedendi ab intestato illi nominato, de cuius familia agebatur, & non domini emphiteosis, cuius respectu nulla proximitas consideratur; quemadmodùm quando testator familiæ alicuius tertij legatum reliquit, ex Bart. in d. l. si cognatis, in fine. ff. de rebus dubijs. Præterea concessio emphiteosis, contractus est, & in contractibus pater prius filijs aut hæredibus censetur stipulari, ex Bart. in l. quod dicitur, quem ibi Aret. Imol. Alexan. Ias. & alij sequuntur. ff. de verborum obligationibus: vnde Paulus bene intellectus nihil dicit contra hanc secundam opinionem, imò eam tenet, vt dictum est.

Sed & pro hac secunda opinione manifestè facit tex. in dicto. §. in fideicommisso, in quo post nominatos admittuntur proximiores de familia, qui existant tempore mortis testatoris: vnde non curatur de nominatis nec grauatis, qui forsitan post plures annos moriuntur, & alios consanguineos sibi proximiores habent, qui nõ erant nati tẽpore mortis defuncti, & eis alij præferuntur. Igitur non consideratur proximitas respectu grauati: tùm etiam ex his scilicet proximioribus, secũdùm verum intellectum, quem tradit ad illum tex. Præses Tessaurus vbi supra, qui magis amicus literæ est, non admittuntur omnes, sed qui ex eis in proximiori gradu sunt, & cùm tex. non expresserit respectu cuius debebãt esse proximiores,

& de

& de familia ageretur, ſecundùm ſubiectam materiam; de proximioribus de familia debet intelligi: at verò proximiores de familia teſtatoris, ſunt ei proximiores ſecundùm ordinem ſuccedendi ab inteſtato, de quo in d.l. fin: & aperitus id probat ille tex in fine, ibi: *Niſi ad vlteriores voluntatem ſuam extenderit*, vnde loquitur de teſtatore, & de ei remotioribus, qui de eius voluntate præferuntur proximioribus: vnde ne contingat fallacia figuræ dictionis, aut de ſecundùm quid ad ſimpliciter, ſiue fallacia accidentis, quæ omnes in hoc caſu concurrere poſſunt, in eiſdem terminis intelligendi ſunt remotiores & proximiores, vt vnum alteri correſpondeat, ſcilicet reſpectu teſtatoris: & ita eſt intelligendus tex. in l. peto. §. fratre ff. de leg. 2. ibi, *Poſt fratrem alienatem extra familiam teſtatoris admittuntur illi de familia*, non omnes, ſed proximiores: & cùm tex. non aperiat, cuius reſpectu proximiores debeant eſſe, & de familia loquatur, de proximioribus in familia teſtantis intelligendus eſt, & ſic de proximioribus teſtatori, ex d.l. fin: cùm de eius familia agatur, & nõ de hæredis familia: qui licèt de familia ſit, continuatiuè ad teſtatorem, non tamẽ eſt familiæ caput, nec eius ibi appellatur familia, ſed teſtatoris, qui fideicommiſit, cuius perſona debet ſpectari.

Et ſecundũ intellectũ domini Epiſcopi Couatrubias, quẽ Menochius & alij ſequũtur, ſcilicet quòd verbum Ex his, intelligatur de ſuccedentibus poſt proximiores teſtatori, qui ſunt etiam proximiores teſtatori, cũ ſint proximiores ipſis proximioribus, etiam facit pro hac ſecunda opinione, licèt cauillationem patiatur, cùm proximiores proximioribus poſsint etiã non eſſe proximiores teſtatori, ſi alij ſint in pari grãdu cum præcedẽtibus proximioribus: ſed licèt in maioratibus & alijs bonis vinculatis, in quibus vnus, aut duo ſuccedũt, cauillatio vera eſſe poſsit, tamẽ in fideicõmiſſo familiæ, in quo plures vnius gradus ſuccedũt, de qua loquitur d. §. in fideicõmiſſo, & §. fratre procedere nõ poteſt, cũ omnes proximiores teſtatori ſuccedere debeãt, ſi ſunt in pari gradu; vnde poſt eos immediati, proximiores erunt teſtatori; & ſuccedẽt, nõ quia proximiores poſſeſſoribus, ſed quia ſunt proximiores teſtatori, ex ordine ab inteſtato ipſi ſuccedẽdi, de quo loquitur tex. in d.l. fin.

Ex quibus apparet, quàm expreſſus tex. ſit pro hac opinione, & cum eo tex. in d.l. fin. in qua admittitur ordo ſuccedendi ab inteſtato in fideicommiſſo familiæ relicto; conſideratus reſpectu teſtantis, qui caput familiæ eſt, & de eo & eius familia loquitur lex; & de grauato verbum nullum: quomodo etiam loquitur dicto. §. fratre. Vnde eius reſpectu proximitas debet conſiderari: quod Paul. tenuit in dicta. l. fin. in fine, dum in relicto fratribus teſtatoris admiſit ſolùm fratres ſuos vtrinque coniunctos; quia proximiores erant ei, & ab inteſtato illi ſuccedere debebant. Nec quòd in dicto. §. in fideicommiſſo, fideicommiſſum ſit vel non ſit perpetuum, aliquid facit; cùm etſi prima admiſsione alicuius de familia deficiat; prout Menochius defendit cõſ. 85. lib. 1. ſaltem proximitas illius non conſideratur reſpectu nominatorum, ſed teſtatoris. Si tamen ille tex. intelligeretur, prout Socinus Iunior conſ. 126. lib. 2. intellexit dictã. l. fi. quem reprobat Menoch. d. conſ. 124. ſcilicet ꝙ ibi ſuccedebatur per modum ſubſtitutionis vulgaris, ſcilicet ꝙ grauatus fuit hæres, vel aliquis alius, de quo nulla mẽtio fit in illo tex. reſtituere familiæ & nominatis, ita ꝙ vno repudiãte, ſuccedat alius, & ſic de alijs gradatim, poſita repudiatione præcedentiũ, vel

vno admiſſo, alij maneant in perpetuũ excluſi ad modum ſubſtitutionis vulgaris: tũc nullum eſſet dubium, quòd proximitas deberet attendi reſpectu teſtatoris, cui immediatè ſuccedítur per vulgarem, vt omnes fatentur. Sed hic intellectus ad d. §. in fideicommiſſo, eſt contra communem ſenſum doctorum in d. §. in fideicommiſſo, & contra Socinum Patruum in d.l. ſi cognatis, & cõſ. 249. lib. 2. qui omnes intelligunt illum tex. in fideicommiſſo perpetuo, in quo ſuccedítur gradatim, ex dicto. §. fratre, & ita eſt intelligendus tex. in d.l. fi. quia ſemper Iuriſconſulti cùm de fideicommiſſo familiæ relicto loquuntur, id perpetuum iudicant ex nomine familiæ: nam cùm in fideicommiſsis reſpectu grauatorum raró fiant ſubſtitutiones vulgares, penè infinitæ, vt comprehenduntur in familiæ ſignificatu, & verba ſint ciuiliter & moraliter intelligenda in caſu vſitato & poſsibili, intelligendum eſt, quòd ex eo quòd teſtator familiæ legatum aut fideicommiſſum reliquit, & nõ perſonis certis, voluit bona in familia conſeruari, & ſic perpetuitatem inducere; aliàs, ſi aliud vellet, perſonis certis relinqueret, cũ ſua diſpoſitio vna ſola admiſsione eſſet conſumẽda. Fortius tamẽ eſt id quod dictus Socinus Iunior reſpondet ad d.l. fi. ſcilicet quòd in prima admiſsione primi de familia cõſideretur proximitas reſpectu teſtãtis, cùm nullus alius ſit, cuius reſpectu debeat conſiderari; nã grauatus potuit nõ eſſe de familia, & ideò nulla de eo metio fit in dictis iuribus: quod etiã Simon de Pretis dixit ad tex. in d. §. in fideicõmiſſo. Nec valet reſponſio Menochij ſcilicet ꝙ quia fideicõmiſſum eſt, & familiæ relictum, ſaltem debet præſupponi vna admiſsio, & vna reſtitutio, in qua litigetur de proximitate, & ſit perſona de familia admiſſa ea de qua dubitetur, an eius reſpectu debeat conſiderari proximitas: aliàs, dicit ipſe, non eſſet fideicommiſſum familiæ, ſi vel vnus de familia non fuiſſet grauatus, & fieret ab eo vna reſtitutio, hæc enim vana ſubtilitas eſt, cùm eſſe vel non eſſe fideicommiſſum, ſolùm præſupponat aliquam perſonam honoratã & grauatam de reſtitutione facienda, vt in caſu illorum iurium potuit eſſe, vel hæres, vel alia extranea perſona: & quòd perſona cui debeat fieri reſtitutio, ſit familia, ſatis poterit verificari, ſi vel omnibus de familia reſtituatur, vel aliquibus proximioribus de familia vt ſic, & non vt Petro vel Paulo, & tunc dicetur fideicommiſſum familiæ relictum, quia vel gradatim debet tranſire in omnes de familia, vel ſaltem ſucceſsiuè, vno nolente, in alios de familia, vſque dum omnes percurrat, & tunc verificabitur nomen collectiuum familiæ. Melius ergo reſpondetur, quòd in caſu d. §. in fideicõmiſſo, ſecundùm communem intellectum, primi admiſsi fuerunt nominati; poſt quos debebant ſuccedere proximiores, & vertebatur dubium, quorum reſpectu debebat conſiderari proximitas eorum, cùm & ipſi eſſent de familia, an teſtatoris: & reſoluitur in forma dicta: at in caſu dictæ legis finalis ſolùm quæritur qui contineantur familiæ appellatione, quando fideicommiſſum familiæ relinquitur: & reſpondetur, quòd parentes & liberi & alij ſuccedentes ab inteſtato defuncto. In quo facit pro hac opinione, nec curatur de primo nec ſecundo admiſſo; vnde fruſtraneum & diuinatorium eſt, quod Socinus Iunior commentus in ſua reſponſione eſt.

Ex quibus iam apparet, malè ambos Socinos, & fautores contrariæ opinionis, adduxiſſe pro ea dicta iura, putantes, quòd verbum, Ex eo nomine, de quo in §. in fideicõmiſſo, intelligebatur

batur de consanguineis de nomine, & gradu nominatorum, & eis proximioribus, vt in exemplo de consobrinis ab Accursio posito, & verbũ, Ex his, de ab istis descendentibus, & eis proximioribus: cùm illa dictio, eo, sublata sit in nouis codicibus, & si non esset sublata, relatio quam importat, iungitur nomini defuncti, scilicet quòd successores debebant esse ex eodem nomine & familia cum defuncto, & non curatur de particulari nomine & gradu nominatorũ: & idẽ valet qđ ex nomine, & quãdo referretur ad nomẽ nominatorum, esset relatio respectũ nominis & familiæ, quia nominati & successores de eadem familia esse debebant, non extranei ab ea, licèt de propria familia nominatorum per aliam cognationẽ, vt omnes fatentur; nõ tamẽ respectu gradus illa relatio est: itaque identitas quam verbum Ex eo importat, est identitas eiusdem parentela, nõ eiusdem gradus, lineæ, aut descendẽtiæ: & dictio, ex his, vt supra diximus, ad ipsos proximiores referatur, non notando eorum descendentes; sed proximiores ex eis respectu defuncti, de cuius successione agitur in illo tex. In fideicommissis enim primo testatori succeditur, ex. l. cohæredi. §. cũ filiæ. ff. de vulg. & ibi omnes, & Menoc. latè vbi supra. Et licèt successio fiat per medium grauati, nulla tamen ratio cogit, vt eius persona consideretur, qui nõ liberè dominus, sed minister restitutionis sit; & ab illo non capiat fideicõmissarius, ex. l. vnum ex familia. §. si de Falcidia, de leg. 2. vt latè cõtra Socinũ cõprobat Menoc. vbi sup.

Minusque facit dicta. l. fi. cùm etsi fateamur quòd in successione fideicommissi seruandus sit ordo successionis ab intestato, tamen negamus esse considerandum respectu grauati; sed respectu grauantis & capitis familiæ, cui succeditur, & ita intelligitur tex. in d. l. fi. vt supra diximus.

Hæc sunt vrgentiora fundamẽta quæ pro hac parte sunt: alia vana & futilia sunt, lexque finalis ad Trebell. non probat hanc opinionem, ibi enim ideò soror non vtrinque coniuncta fratri decedenti, & onere fideicommissi grauato à testatore, admissa fuit cum fratre vtrinque coniuncto, & inuicem in pupillari substituto cum defuncto, quia id constabat ex voluntate ipsius testatoris, qui in substitutione fideicommissaria quam fecerat vni ex tribus inuicem grauatis, quia non erant eiusdem matris omnes, vt eos parificaret, reseruauerat bona materna & auita, vt ad fratrem de trunco redirent, & in paternis solum substituit, quia omnes erant eiusdem patris testantis filij, & ei vel eis reseruauit morientis portionem: & cum solùm essent tres, vno moriente, numerus pluralis verificari non posset, nisi ambo superstites succederent, & sic apparebat de manifesta testantis voluntatẽ, quam ibi Iurisconsultus ponderauit. Nec pro contraria potest retorqueri à contrario sensu, scilicet si non fuisset facta dicta reseruatio, & quia in ratione dubitandi maiorem coniunctionem, & reciprocam substitutionem adduxit Iurisconsultus, argumentum enim à contrario sensu non est semper validum in iure, nisi euidenter & necessariò colligatur ex eo dispositio contraria in casu contrario, vt Iason, Purp. Mantua & alij resoluunt in. l. 1. ff. de officio eius cui mandata est iurisdictio. at verò ex illo tex. non deducitur expresse quid Iurisconsultus in casu quo non appareret de illa voluntate, decideret, forsitan tunc ad proximitatem defuncti recurreret, vel non; & sic nihil in contrarium præcisè infertur ex illo tex. Minusque probat. l. is qui cum plures. ff. de legat. 3. nam ibi

inter

inter collibertos nulla maior coniunctio naturalis erat respectu patroni, vltra coniunctionem testamentariam, scilicet quia aliquibus simul aliquod prædium legauit, ita vt de suo nomine & familia non exiret; & ait Iureconsultus, quòd omnes colliberti, vno mortuo, succedunt in eius parte, quia omnes sunt de familia, & omnes æque coniuncti coniunctione naturali, tam grauato, quàm testatori, illaque cõiunctio testamentaria licèt faceret ad dubitandum de volũtate testantis in casu illius tex. nihil tamen facit ad nostram quæstionem, cùm agamus de coniunctione naturali, quæ in illo tex. æqualis inter omnes libertos erat, siue inter se, siue respectu sui patroni, & omnes de eius familia in eodẽ gradu: & iste est verus tex. intellectus. Sufficiet tamẽ quòd opinio ista in puncto iuris verior est, & cõtraria falsa, nisi in casibus de quibus infra. Nec pro ea facit d. l. fi. nec tex. in d. §. in fideicõmisso, quia iam supra respõsum est. Nec doctrina Bar. in. l. re coniuncti, num. 43. de leg. 3. cùm Bart. ibi in substitutione vulgari non curet de maiori coniũctione respectu grauati, sed solũ in pupillari: de fideicõmissaria verbum nullũ, & contrarium diceret, si de ea loquutus fuisset; & in pupillari dubitant Crotus & Ripa & alij repetentes ibi, quos Menoch. supra refert. Nec etiam facit tex. in c. 1. in fine, de natura successionis feudi, cûm & in feudis diuisibilibus loquatur, quæ hæreditaria sũt; in quibus succeditur vltimo possessori, atque ideò eius proximitas consideratur. Nec coniectura. l. cùm auus, in fauorem filiorum grauati conuincit, cùm nõ improbet, sed limitet secundã opinionem in suo casu, ac primam in eo solo probabilem faciat: sed hoc solùm, quando grauamen ab ascendentibus descendentibus, qui cũ liberis moriuntur, impositum est, restituendi proximiori, quem tunc ex dicta coniectura filij excludunt, non verò si ab extraneis & transuersalibus secundùm communem resolutionem, de qua per Menes. in. l. cùm acutissimi. C. de fideicõmissis. num. 25. & 26. & Menoch. latissimè lib. 4. de præsumpt. præsumptio. 89. nu. 55. & notat Couar. q. 38. vbi supra: extra verò hũc casum, licèt hæc cõiectura esset aliqua, nõ tamen cõuinceret semper in fauorẽ filiorũ grauati, nisi alia concurrerẽt. Prætereà perpetuitas fideicõmissi, & pluralitas substitutionũ secundũ quã testator prospexit futurũ euentũ, & ideò nõ cogitauit de suis cõsanguineis existentibus tẽpore mortis, sed de his, qui adessent tẽpore delatæ successionis, & ex quibus proximiores vltimo moriẽti certiores erant secundùm iuris regulas, nihil ad rem facit, cũ etsi proximiores testatori admitti deberent secundũ opinionẽ quã defendimus, hi etiã & certi esse possunt tempore delatæ successionis. Nam fingamus primò admissos aliquos testatori proximiores, eis mortuis, qui sunt in pari gradu, erunt etiam proximiores, & eis mortuis, alij gradus sequentis, vt puta filij eorũ, & eis mortuis, qui itidẽ sunt in pari gradu, eisque mortuis, filij eorũ, & sic de singulis: ex quibus apparet, nullam esse difficultatem aut impossibilitatem in tali successione, vt Molina putauit, existimans ex cursu annorum posse nesciri successores transuersales, aut testatori proximiores; id enim falsum est, facta tali computatione; & hodie sunt plura anniuersaria, in quibus ex consuetudine sic succeditur, & non deficiunt successores, nec est difficilis eorum inquisitio ex relatione ad proximiores qui successerunt. Fateor tamen, quòd facilior erit, considerando possessores, nisi fieret contra testantis voluntatem suos proximiores vocantis. Alia verò fundamenta

Soci-

Socinorum nulla responsione indiget, licet eis, exacte Menoch. responderit.

Ex quibus apparet absque dubio in puncto iuris communis veram esse hanc secundam opinionem: sed quia praxi non semper conuenire poterit, nec ei adaptari, secundum temporum varietatem & fines testatorum fideicommissa perpetua & maioratus facientium, vnde licet speculatiuè vera sit, practicè tamen aliquando deficit: pro eius resolutione & cōcordia doctorum dissidentium cum hodierno vsu, considero casus sequentes.

Primus est, quando testator per viā substitutionis vulgaris vocauit consanguineos, proximiores, vel familiam, quæ prima aditione & admissione consumitur, & tunc absque dubio debent præferri proximiores testatori, cui per vulgarē succeditur, vt Bart. in d. l. recōiuncti, existimauit, quē Socini & omnes supracitati in concordia sequuntur.

Secundus est, quando eos vocauit per viam substitutionis pupillaris, scilicet, vt succedant filio suo pupillo, si in pupillari ætate decedat, & tūc licet admodum dubium sit, vt ibi Rip. existimauit; quia tamen substitutus pupillo succedit, consideradā est respectu eius proximitas, nisi aliud, vel ex verbis, vel ex voluntate testantis cōiecturata colligatur: & ita voluit Bart. vbi supra, cū quo est communis opinio.

Tertius est, quando consanguineos aut proximiores vocauit per viam substitutionis fideicomissariæ, grauando hæredem, vel alium, vt illis restituat, & tunc, si eos vocauit per modū vulgaris temporaliter, scilicet vt post grauatum succedāt proximiores, & eis admissis, alij excludantur, & repudiantibus, alij gradatim admittantur, prout intellexit Cumanus d. §. in fideicōmisso, & Socin. Iun. d. l. si. & tunc quia prima admissio est proximiores, & grauatus potuit non esse de familia, nec de eo mentio fit in illis iuribus, & quia succeditur per modum vulgaris, & semper testatori, nam in fideicommissaria etiam succeditur testatori, vt dictum est, consideranda est proximitas respectu testantis, vt etiam ipse Socinus Iunior fatetur, & Menochius vbi supra: sed hæc raro potetunt euenire, nam semper qui familiam aut consanguineos vocat, perpetuitatem vult, vt late deducit Portius Imolensis, qui opinionem Socini defendit cons. 122. per totum, ac per consequens non cessat fideicommissum prima admissione, & semper vertetur dubium, de quo in quæstione; semper tamen seruanda est dispositio tex. in d. l. cum auus, vt filij grauati, si & ipse de liberis sit, præferantur substituto, si ex alijs coniecturis de voluntate contraria non appareat.

Quartus casus est, si testator fecit fideicommissum perpetuum non qualificatum qualitate primogenituræ & maioratus, inter proximiores de familia: quod apparet, quia iussit semper in bonis vinculatis succedere duos vel tres ex proximioribus, quod primogenituræ repugnat, vel etiam si iussit vnum post alium succedere, non tamen per viam primogenituræ; quia non vocauit filium maiorem, sed absolutè post primū nominatum nominauit consanguineum proximiorem, & deinde quòd res vadat de consanguineo in consanguineum proximiorem, tunc succedet consanguineus testatori proximior ex vi verborum, & ex dicta opinione, & ex tex. in d. §. fratre, intellecto vt nos supra intelleximus; & hæc fuit doctrina Bartoli in dicta. l. si cognatis, in fine, vbi dixit, quòd si testator legauit consanguineis, intelligitur legasse consanguineis suis, et, & quòd succedent ordine successiuo, vt in dicto §. fratre, & si legauit familiæ Titij extra-

extranei, vel eius consanguineis, omnes succedēt, & nō proximiores Titio, vt in primo casu, denotans in eo succedere ordine successiuo proximiores testatori & hāc opinionem: plures qui opinionem Socin. sequuntur, eam tenent, vt Portius in d. cons. 122. Tiber. Decianus, Roland. Rip. d. num. 31. & alij citati à Simone de Pretis dicto nu. 34. licet ipse post contrarium teneat; & hæc est magis communis opinio ex numero autorum, quam ex proposito defendit idem Rolādus à Valle cons. 38. & 39. per totum, lib. 4. & hæc opinio in anniuersarijs & patronatibus antiquis rusticorum semper practicabatur, cū in eis ex ordine dictæ vocationis, & ex paruitate & ignobilitate rerum vinculatarum, & ex qualitate personarum, nec cognoscebant maioratus, nec primogenituras, sed solùm hæc fideicommissa familiaria, per quæ memorias suas conseruabant, vt temporibus Iurisconsultorum fieri solebat. Et licet quando vnus succedit, maioratibus assimilentur, & per eos regulētur, vt Regnicolæ fatentur; in multis tamen deficiunt à natura maioratus; fateor tamen, quòd in praxi raro admittitur hæc resolutio, nisi antiqua consuetudo succedendi eam confirmet, quæ omnino seruanda est, ex notatis à Molina lib. 2. de primogenijs. c. 6. per totum, & à Velazquez de Auēdaño in l. 41. Tauri. glo. 1. à num. 3. cum sequentibus, vbi dicit, quòd si non appareat testamentum fundationis, consuetudinem debere esse immemorialem, si verò appareat, & sint aliqua verba dubia respectu considerandæ proximitatis, & tunc minus tēporis sufficit, allegat Paul. Molin. & alios: quanto magis id obtinebit, si in testamento vocatus sit consanguineus proximior: & ita semper consului, & sic practicatur.

Quintus casus est, si testator erigat primogenituram, quod apparebit, tùm ex qualitate bonorū vinculatorū, tùm quia alia verba expressit, quibus manifestabat velle conseruare suam agnationem, nomen & arma; tùm etiam, quia filios primogenitos nominatorum vocauit; & quia plures gradus substitutionum fecit, semper filios primogenitos nominatorū vocando, vel fœminas exclusit, vel aliàs dixit quòd maioratū facere volebat, tunc quia maioratus & primogenitura à principio lineæ naturaliter descendit ad omnes qui ex illa linea descendunt, & ea finita, vadit ad lineam secundogeniti; & melius cōseruatur per lineas rectas descendētium, & proximiorū possessoribus, qui & ipsi ex descēdentibus sunt, & ex immediata linea, quàm superiorū transuersalium, in hoc casu seruanda omnino est, propter præsumptam defunctorū mētem, Socini opinio, cui omnium prouinciarum vsus applaudit: & ita Simō de Pretis plures allegando fatetur, & Episcopus Couarr. dicta. q. 38. Portius & alij quā plures, qui priorē opinionē tenuerunt, & tex. in d. c. 1. de natura successionis feud. in fine: & procedent repræsentationes, de quibus per Molinam in d. c. 7. & c. 8. & per Tauristas in l. 40. Tauri, & linearum continuatio, de quibus per Burgos de Paz cons. 29.

Sextus casus est, si testator in casu quarto & quinto post speciales vocationes vocauit suum proximiorem consanguineum, tunc in casu quarto absque dubio semper succedet proximior testatori, finitis primis vocationibus, salua dispositione dictæ. l. cum auus, in descendentibus à testatore & primo nominato simul, non in alijs; & in casu quinto, finitis lineis primorum vocatorum, post quos vocatus est suus consanguineus proximior, in primo successore, vt proximiore, quia ipse nullam aliam lineam continuat, nec in-

greditur, sed caput lineæ est, considerabitur proximitas respectu testantis, post verò eius descendentes in primogenijs, lineis rectis succedent, non in fideicommissis; nec aliam interpretationem patiuntur verba, Suus, meus, & similia, vt dixit additio Barto. in d.l. si cognatis. Roland. d. cons. 70. & hæc est communis opinio, & cōtraria communiter reprobata, vt Decianus & Crassus vbi supra dixerunt, & de ea nō est dubitandum.

Septimus casus est, In Regnis, Ducatibus, & alijs Regalibus dignitatibus semper seruatur dictus ordo primogenituræ; & ita procedit lex Partitæ supra citata.

Vltimus casus est; Si proximior grauato, non sit de familia testantis, nullatenus succedit, & ita omnes citati fatentur.

Ex quibus apparet, in præsenti decisione malè iudicasse Senatum Supplicationum, dum in fideicommisso, & anniuersario à transuersali in transuersalem clericum fundato, & suis proximioribus semper vocatis, nulla alia substitutione per viam primogenituræ facta, exclusit proximiorem testatori, reprobata sententia alterius Senatus, nisi ex sua lege Lusitaniæ & particulari consuetudine moti sunt. Sed tamen illa lex, etiam prædictas patitur interpretationes, quæ omnia, censura melius sentientis semper salua, dicta sint, & sic ad honorem diuini nominis manet hæc quæstio resoluta melius & copiosius quàm vllus ex Hispanis scribentibus eam resoluerit.

Additio ad Decisionem Octauam.

NVm. 1. ibi, *Communis est opinio.* De hac opinione, an pater possit præiudicare filijs in emphiteosi acquisita pro se & filijs, vide quæ diximus ad decisionem quintam nu. 7. & vltra Velascum, Caldas, Turretum, & alios ibi per me allegatos, vide Menoch. cons. 162. num. 1. & 4. & cons. 155. à num. 25. & cons. 158 à num. 58. lib. 2. & cons. 61. à num. 21. lib. 1. & melius cōs. 309. lib. 4. per totum, & cons. 286. lib. 3. Ceph. cōs. 272. num. 30. & 152. num. 16. lib. 2. & cons. 12. per totum, & cons. 29. nu. 18. lib. 1. & cons. 302. & 337. nu. 16. lib 3. & cons. 608. num. 32. & 594. num. 10. & 469. à num. 104. lib. 4. vbi ex his colliges, veram esse distinctionem quam fecimus in dicta decisione, & de consuetudine vendendi emphiteosim in præiudicium vocatorum, de qua ibi mentionē fecimus, videndus est Bursatus, qui eleganter loquitur, consilijs. 40. 82. 29 num. 1. lib. 1.

Num. 2. *Ad illud Barto. dictum, &c.* Contra decisionem Bart. in. §. Flauius, communis & verior resolutio est, quòd pactum adiectum in tertij fauorem, si illi ius sit quæsitum, non potest reuocari in eius præiudicium de consensu ipsorum paciscentium, de qua vide Menoch. cons. 191. num. 43. & num. 53. lib. 2. & cons. 91. num. 75. lib. 1. & cons. 92. à num. 25. eo. lib. & nu. 74 & cons. 388. à num. 34 lib. 4. Fab. Turret. cons. 61. Burgos de Paz cōs. 26. à nu. 8. Caualca. qui Gutier. Riminal. & alios allegat. decis. 42. num. 16. part. 1. Rolan. cons. 19. num. 19 lib. 1. & cons. 10. nu. 37. lib. 3. Tessaur. decis. Pedemon. 70. Ceph. cōs. 12. num. 30. lib. 1. & cons. 302. à nu. 88. lib. 3. & cons. 440. num. 1. eo. libro, & cons. 312. à num. 13. lib. 3. Rodericum Xuarez in repetitio. l. quoniam in prioribus, quæs. 8. per totam, de inofficioso testamento, & ibi Valdes in additione lit. A. allegat Couar. Molin. Menchac. Didac. Perezium, Dueñas, Matieçum, Pelaez de Mieres, & Tellum Ferdinandum, & alios regnicolas, & hodie ex

l. Regni 2. tit. 16. lib. 5. recop. nō est de ea dubitandum, cùm ex stipulatione tertio quæratur ius irreuocabile, licet non acceptauerit, vt latè probat Anto. Gomez in l. 40. Tauri à num. 29. Xuarez vbi supra, & alij quamplures quos allegant Azeue. in l. 2. tit. 16. lib. 5. recop. licèt ipse & Olanus, Molina lib. 4. de primogenijs. c. 2. à num. 58. cum sequentibus contrariam opinionem teneant, imò semper requiri acceptationem absentis, & ante eam posse pœnitere donantem aut promittentē, & quod plus est, ipse Molina cum Curt. Alex. & alijs, absolutè putat, quòd etiam si notarius stipuletur pro absente, requiritur eius acceptatio, & ante eam nō est perfectio contractus, ac per consequēs potest reuocari ex pœnitentia donātis, aut promittentis & si hoc verum est: absolutè ante acceptationem tertij, etiam si alius legitimè pro eo acceptauerit, vera est Bart. opinio, quam cum pluribus limitationibus Aret. Alex Socin. Ias. & alij ibi sequuntur. Sed certè eius opinio, quam nec benè nec malè fundat, sed solum aliquibus allegationibus autorum contentus est, & dicit contrariam repugnare iuris principijs (licèt defenderit cū pluribus Parisius cons. 77. lib. 1.) manifestè etiam in terminis iuris communis falsa est, nam licèt ex regula cōmuni alteri per alterū actio vel obligatio non quæratur, id fallit, nisi notarius pro absente stipuletur, qui ex communi consuetudine alij ex vi officij publici acquirere potest, vt benè Bart. Alb. Ang. & omnes affirmarunt in l. 2. ff. rem pupilli saluam fore, & in l. nec ei § eorum. ff. de adoptionibus. Si igitur alteri notarius acquirere potest, manifestè sequitur, absenti sine cessione vtilem actionem ex stipulatione notarij esse acquisitam, & promittentem, valida existente promissione, remansisse efficaciter obligatum, eiusque ratihabitio solùm requiritur, vt vel ipse non repudiet, vel maneat etiam obligatus. Igitur non potest ius illud sibi auferri absque eius consensu, vt manifestè probat tex. in l. si pater. C. de pactis conuentis, & in l. fin. ff. de pactis, & in l. cum à socero, & ibi Bal. C. de iure dotium, & in c. si tibi absenti, de præbendis in 6. & in l. si in insulam. §. fin. ff. soluto matrimonio, & in regula id quod nostrum, de reg. iuris. ff. vbi Decius & Cagnolus plura concordantia allegāt: & plura alia iura allegat Anto. Gomezius vbi supra. Nec notata in l. absenti ff. de don. & in. l. consensus. ff. de actionibus & obligationibus, & in. l. 1. in fine. ff. de contrahenda emptione, quicquā obstant, cùm loquantur in contractu inter absentes facto, nullo pro absente acceptante, qui validus non est sine acceptatione absentis per literas & propium nuntium facta; secus si notarius acceptaret. Nec obstat l. qui absenti. ff. de acqui possess. ex qua Molina colligit, quòd qui absenti donat aut promittit, non aliter obligari vult, quàm eueniente acceptatione absentis, ad quam refert suam promissionem; id enim verum non est, nisi ipse exprimat, cùm purè & simpliciter se obliget, cuius obligatio resoluitur & cessat, absente non acceptante; secus verò est quo ad possessionem amittendam in casu dictæ. l. qui absenti, nam quando quis suam possessionem alteri cedit, non eā simpliciter pro derelicto habet, sed alij cedit, vnde ex eius voluntate ita à se abdicat, si ad alium cui tradit perueniat, & antè ipse censetur habere, saltem ciuilem ex animo, quam alius absque apprehensione acquirere non potest, cùm talis acquisitio quid facti sit, & naturaliter acquiratur; obligatio verò & actio, iuris sunt, & legis ministerio, absque facto acquirentis, illi acquiri possunt, & iure naturali absque eius con-

consensu,ab eo auferri nō possunt: nec
claudicatio contractus aliquid facit,
scilicet quòd donatarius possit repu-
diare,& non donans post donationem,
hoc enim est ex natura actus; nam in-
uito non confertur beneficium,ex regu
la iuris,de qua per Cagnol.ibi (qui con
tra opinionem Molinæ tenet) at verò
licèt inuitus, debet quis in obligatio-
ne quam iam fecit sistere, qui etiam vo
lens fecit, & ex natura actus admitti-
tur claudicatio contractus,ex tex. in.l.
Iulianus.§.si quis à pupillo. ff. de actio.
empti. notat additio. Bart. in.l.cū lex,
in fine.ff de fideiussoribus,imò nec hîc
terminis paribus consideratis, contra-
ctus claudicat, nec vni permittitur qđ
alij denegatur:multo magis falsa est in
terminis iuris regij, de quo in d.l. 2.cū
ex eo semper alteri per alterum actio
quæratur, & si acquiritur illi, nescio
quomodò, si ipse ea velit vti, sine eius
cōsensu ab ipso auferri possit, nec vlla
acceptatio ibi necessaria est, licèt eam
autores regni confingant, supradictis
exceptis. Nec etiam Bart. opinio vera
est, cùm ei manifestè repugnet tex. in
l.quoties, in fine. C. de donationibus
quæ sub modo,& lex Partitæ, quā Xua
rez allegat; cui ipse nullum bonum re-
sponsum accommodare potest, nam q
ibi misceatur contractus innominatus
cum nominato, ac proinde admitta-
tur pœnitentia,vt in.l.si pecuniam.ff.de
condictione causa data, mihi non sa-
tisfacit, quippè qui cogitem, duas
ibi interuenisse donationes, alteram
formalē in fauorem præsentis,alteram
virtualem in prima inclusam in fauo-
rem absentis: tùm etiam, quia cum cō
tractus innominatus miscetur cum no-
minato,fomentum ab illo recipit,quē-
admodùm, & pactum nudum vestieba
tur cohærentia contractus, cui misce-
batur, & fomentum ab illo sumebat,
ex.l.pacta conuenta.ff.de contrahenda
emptione, vnde non debet ex pœniten
tia reuocari, quemadmodùm si stipu-
latione roboratus esset, vt in.l. ex pla-
cito,de rerum permutatione.Præterea
in contractibus innominatis solùm re
integra admittitur pœnitentia, vt in d.
l.si pecuniam; at non video,quòd in ca
su d.l.quoties,res sit integra, facta do-
natione & re tradita, & sic ab vtraque
parte contractu perfecto, amplius Im-
peratores Diocletianus & Maximia-
nus in d.l.& in d.l.si pater, ex æquitate
& contra iura antiqua, & decisionem
tex.in.l.cum res.C.de donationibus,de
derunt vtilem actionem absenti: vana
tamen & inutilis esset illa æquitas,si ad
nutum concedentis aut donantis fru-
strare tur:nihil tamē in rei veritate am
plius contineret, quàm si soli donanti
ius esset acquisitum, quod ipse remitte
ret,vt in casu tex.in d. l. cum res, præ-
sertim cùm in donationibus iam tunc
esset admissum, quòd quis alteri acqui-
rere posset, actione in eius persona re-
manente,vt in d.l.cum res, quemadmo
dùm fiebat in contractu mutui propter
eius frequentiā,& singularia præcepta,
vt in.l.certi condictio.§.si numos. ff. si
certum petatur, & ibi Aret. & omnes.
Fateor tamen quòd ante dicta iura no-
ua,vera fuisset opinio Bart.tùm quia al
teri acquirere extraneus non poterat,
tùm etiam, quia si aliqua obligatio in
donatione, ex pacto in fauorem tertij
apposito resultaret, manebat in perso
na donantis, qui illud repudiare pote-
rat, & ita procedunt.l.3.&.l.quæsitum.
ff.de seruis exportādis, &.l.2.C.si man
cipium ita fuerit alienatum, vt manu-
mittatur, vbi & amplius pactum ma-
numittēdi domini causa positum fuit,
licèt in d.l.quæsitum, appositum dica-
tur amborum contrahentium causa, &
ideò non potuisse remitti ex sola dona
toris pœnitentia: quod ad illum tex. di
uinatoriū est, & verius mihi videtur,
vt

vt iura iuribus concordemus, quòd in
casu illius tex. pœnitente venditore,&
manumisso seruo ab emptore, nulla
actio ex vendito poterat ipsi venditori
dari; tùm quia illa cessabat pœnitente
venditore, in cuius fauorem pactū ap-
positum erat, aut seruo manumisso,
etiam contra venditoris voluntatem;
quia cū actio ex empto daretur ad im-
plendum id quod in contractu conuen
tum fuerat, non poterat ibi dari, quia
cùm pœnitentia & manumissione con-
tractus extinctus erat,nulla actio ad di
ctum implementum dari poterat: non
tamen aperit Iurisconsultus, an alia
actio detur contra emptorem manu-
mittentem, quia aliud genus negotij
erat, de quo non agebat, sed solùm de
actione ex empto. Nec mireris,quomo
dò ex contractu aut pacto in fauorem
serui nascatur actio,vt in casu tex. in d.
l.si pecuniam § 1 etiam fundata in do-
mini persona: nam id ob libertatē est,
aut quia traditio actum naturalem cō
tinebat,in qua valet pactum in fauorē
tertij appositum, vt in.l. ea quæ ciuili-
ter.ff.de acquir.rerum dominio, quam
sic intelligit Couar d.c.14.col.2. Nec
opus est ad illorum iurium interpreta
tionem, recurrere ad naturam contra-
ctuum innominatorum, vt scribentes
ibi aduertunt,& in d.§.Flauius,nec du-
bitare,an aliqua actio seruo,vel officiū
iudicis esset quæsitum ex illo pacto, vt
Couar. Socin.& alij in d.§.Flauius du-
bitant;verius est enim,ante mortē do-
mini nullam actionē nec ius seruo quæ
situm, licèt eo mortuo,cùm iam pactū
ab eius hærede reuocari non posset,nil
mirum si saltem officium iudicis pro li
bertate adipiscenda illi quæratur: &
ita procedit tex.in d. § Flauius,iuncto
tex.in d.l.3 &.l.1 ff. qui sine manumis-
sione. Nec etiam pro Bart. facit.l.si pa
ter.ff.de manumissis vindicta, cùm ibi
filius ex patris permissione & manda-
to,& non per viam alterius contractus
& obligationis, libertatem seruo dare
debebat,vt glo.ibi explicat, quam Be-
nedictus de Plumbino ibi sequitur: at
verò mandatum cessat mandantis vo-
luntate cessante.

Vides igitur ex his,nec Bart.opinio
nem esse veram, quæ iudicando & con-
sulendo non seruatur, nec aliam Moli-
næ & Regnicolarum dicentium,in pa-
cto pro absente interposito requiri ac-
ceptationem, & ea non facta, posse re-
uocari ante acceptationem,nec sufficē-
re notarij stipulationem: hæc enim
manifestè legibus & rationi naturali re
pugnant, & legi regni. 2.d.tit.16.Et in
hoc quod de notario dicit Molina,infi
niti contradicunt,quos videbis conge-
stos per Iuli. Clar. qui contrarium te-
net lib.4.sententiarū.§.donatio. quæst.
12.&.13. latissimè per Rolan. à Valle
cons.19.lib.1.per totum & per decisio-
nem Pedem.33.Rimi.Iun cons. 112. à
num.238.lib.1.Menoch cons.92.num.
76.lib.1.Ceph.cōs.33.lib.1. Anto. Ga-
briel in suis communibus,conclusio. 5.
tit.de donationibus,Port. Imolensem
cons.176 num.15. lib.1.& alios infini-
tos congerit Ioan. Botta cons. 58.à nu.
23.lib.1. & communistæ omnes lib. 8.
communium tit.32. num.73. &. 75. &
80.81 82,& ego contra dictas opinio-
nes semper consulerem, & iudicarem,
nisi absens esset in tanta mora acceptan
di, quòd res derelicta videretur: vt in
d.l.absenti,notatur,& pluries sic vidi iu
dicatum,licèt Molina & alij de contra
ria praxi testentur, quæ certè,nulla mo
ra existente acceptare debentis irratio
nabilis praxis est,si est, de quo dubito.

Num.6.ibi, *L.cum à matre*. Quando
filius hæres patris aut matris possit ve
nire contra alienationem factam à pa-
tre vel matre de bonis fideicommissi,
maioratus,emphiteosis aut,alijs vincu
latis, & de intellectu dictæ.l.videndus
est

est latè Pinelus in l. 1. parte. 3. à num. 92 cum sequentibus. C. de bonis maternis, & Molina de primogenijs lib. 4. c. 1. à num. 16. Burgos de Paz cons. 34. à num. 38. & 14. num. 71. & 40. num. 3. Valdes ad Xuarez in l. quoniã in prioribus, ampliatione 7. lit. E. cum sequentibus, vbi solùm autores allegat. Aluarus Valascus consultatione 69. per totam, Menoch. cons. 274. à num. 60. & 203. num. 25. & 231. num. 2. & 264. nu. 19. lib. 3. & cons. 89. lib. 1. Rimin. Iuni. cons. 23. à nu. 34. Bursat. cons. 49. & 3. & 82. lib. 1. Cephalus cons. 532. à num. 20. lib. 4. Fabius Turretus cons. 10. à nu. 13. lib. 1. vbi infinitos allegat. Hieronymus de Portoles in tract. de consortibus, & fideicommisso legali. c. 23. per totum, Matien. in l. 7. glo. 1. à num. 66. tit. 2. lib. 5. recopil. Boeri. decis. 23. Caualca. in tract. de vsufructu mulieris, à num. 93. Roland. cons. 71. à nu. 36. lib. 2. & cons. 30. num. 29. & 34. à num. 71. lib. 4. Greg. Lopez in l. 24. tit. 15. par. 5. verb. *enonce*. Bursat. cons. 173. à num. 64. lib. 2. & hi alios infinitos allegant. Idem facit Tiraq. in tract. de retractu lib. 1. §. 1. glo. 9. à num. 50. & communis resolutio est, quòd hæres absque beneficio inuentarij non potest rescindere alienationem à defuncto factam, nec venire contra eam, etiam in bonis fideicommisso, aut alij vinculo suppositis: respectu tamen bonorum feudalium, aut de emphiteosi ex pacto & prouidentia, & non hæreditariorum, nec de feudo aut emphiteosi hæreditaria, quæ alienari non possunt, ne contingat alienatio, licèt dissensio sit inter autores, verius est, quòd potest contrauenire, offerendo damna & interesse, & idẽ in bonis maioratus existimat Molina vbi supra: quod mihi admodùm rationabile videtur in emphiteosi verò quæ vendi potest etiam domino requisito, vel ex pacto vel ex cõsuetudine in præiudicium successorum, idem iudicandum est quod de emphiteosi hæreditaria. De hærede verò cum beneficio inuentarij maxima cõtrouersia est inter autores, & magis communiter concludunt, quòd in alijs bonis, exceptis supradictis, non potest contrauenire pro rata bonorum quæ à defuncto habuit; & ita existimant Bal. Paul. Corne. Ias. & alij in l. fin. §. in computatione C. de iure deliberandi, & alij quos supra citati referunt: & licèt hæc opinio, quia communis est, & quam ferè omnes tenent, tenenda in iudicando & consulendo, mihi tamen suspecta videtur; nam si per tex. in d. §. in computatione, hæres ex beneficio inuẽtarij, remanet creditor defuncti, vt antea erat, nec actiones confunduntur, & habetur ac si non adijsset, ipseque creditor defuncti sit respectu rei alienatæ, non video quare non possit contrauenire, vel soluendo interesse, vel dimissis bonis hæreditarijs. Nec me cogit regu. Quem de euictione, &c. nam ea cessat dimissis dictis bonis, quibus dimissis, ex beneficio inuentarij non tenetur amplius de euictione, ex d. l. fin. §. & si præfatam. Nec etiã obstat regu. Ex qua persona, de qua doctores loquuntur, nam non militat lucro dimisso. Nec repræsentatio, quæ magnam vim autoribus facit, plurimum nos mouet: quippe quia licèt nomine & figura appareat, & in aliquibus maneat in cõmodum hæredis qui adiuit cum beneficio inuentarij, & in eius damnum, si hæreditatem dimittere non vult, attamẽ quoad realem effectum sublata est ex d. tex. si hæres ex ea aliquod damnum patiatur: vnde probabilis videtur opinio Alberici in d. §. qui propter interesse rei alienatæ concessit hæredi contrauentionem dimissis bonis, aut interesse euictionis soluto: quod dictum notabile Molina vbi supra dixit. Quidquid tamen sit, nisi magnum

magnum hæredis ex non contrauentione dãnum appareat, aut publicum videretur interesse in conseruatione familiarum, vt in feudis & maioratibus, tenenda est communis opinio, alias nõ, bonis dimissis.

Num. & ibi, *Quod si testis affuit*. Nota, quòd ex præsentia ratione officij aut testimonij non inducitur consensus: vide Tiraq. in tract. de retract. lib. 1. §. 1. glo. 9. à num. 140. Anto. Gabri. lib. 3. commun. in tit. de rerum alienatione, conclusione 2. num. 1. & 2. Menoch. cons. 58. num. 16. lib. 1. Portoles in tract. de consortibus c. 49. à num. 9. ibi, Non tollitur ius de futuro; hoc dictum falsum est, & contra notata per omnes in l. 1. C. de pactis, & in l. filius familias. §. diui. ff. de leg. 1. & in l. quoties ab omnibus. C. de fideicommissis, latè Portoles vbi supra num. 3. & allegationes Gammæ non loquuntur in hoc casu, nec vas inueni, quod verius est.

Ex quibus omnibus patet, quòd benè iudicauit Senatus in hac decisione, rescindendo alienationem à patre factam in emphiteosi de prouidentia, si ipse non erat hæres.

Additio ad Decisionem Nonam.

NVm. 1. Quærit Gãma in tota hac decisione, an in successione ascendentium descendẽtibus, fiat distinctio & separatio bonorum, scilicet vt ascendentes ex linea paterna succedant in bonis quæ à patre defuncto prouenerunt; aut ab alijs ascendentibus ex dicta linea, exclusis ascendẽtibus ex linea materna: ascendentes verò ex linea materna sortiantur bona quæ ex illa linea defuncti contigerunt, exclusis paternis ascendẽtibus: & refert duas opiniones contrarias. Primam Bart. partem affirmatiuam tenentis. Secundam Bal. negãtis, imò quòd qui sunt in pari gradu æqualiter succedant, omni bonorum separatione postposita. Bartolum sequũtur, licet dubitãdo, Paul. ibi, & in authentica itaque. C. cõmun. de successionibus. Alberic. ibi, & sequuntur Imol. Roma. & Ias. in l. post dotem. ff. soluto matrimonio. tenuit ipsemet Bart. in d. auth. itaque, in fine, & cons. 18. sequuntur etiam Alex. Nouellus, Oldendorpius, Ang. Marcus, Perusinus, Guilermus Benedictus, Roman. cons. 40. Chassanæus & alij quos refert Tiraq. in tract. de retractu. lib. 1. §. 14. glo. 2. à nu. 22. & Matien. in l. 1. glo. 3. à num. 17. tit. 8. lib. 5. recop. Sequitur etiam Vincentius Francus decis. Neapolitana. 59. num. 5. par. 1. & Franciscus Viuius decis. 173. in principio, & sequuntur Rubeus, Gerardus Mulert. Montanus, & alij quos refert Michael Crassus in suo sententiarum lib. §. successio ab intestato, quæst. 22. à nu. 5. sequitur eam Ioan. de Monte Sperello cons. 97. num. 1. 2. & 3. Baldi sequuntur Salic. Corne. & alij in l. quod scitis. C. de bonis quæ liberis, idem Corne. & Benedictus de Perusio cons. 7. lib. 3. & cons. 94. lib. 1. & in alijs consilijs relatis à Crasso vbi supra, sequuntur etiam Bologninus, Valentinus Forster, Crauet. Matthesilanus, Anto. Gabriel, Menchaca, ab eodem Crasso relati qui & hanc opinionem sequũtur & magis communem appellãt. Sequuntur Petrus à Bellapertica, Cynus, Fulgo. & alij in d. l. quod scitis, Cuman. Ang. Aretin. Nicolaus de Vbaldis, Castellus, Couar. Greg. Lopez & alij allegati à Matien. vbi supra, & cum Villalobos sequitur Azeue. in d. l. 1. num. 5. d. tit. 8. lib. 5. recop. Autores huius regni pro hac secunda opinione allegant l. 4. tit. 13. par. 6. quæ mihi id non probat, sed solùm generaliter loquitur, scilicet quòd fratres, vel ascendentes, succedunt descendẽtibus & fratribus æqualiter

liter secundùm paritatem gradus, siuè sint ex parte matris, siuè ex parte patris: sed cùm lex generalis per legem specialem solet limitari, si contrarium de separatione bonorũ in casu particulari, quòd concurrent ascendentes ex vna & alia parte, esset per aliquam legem dispositum, non tolleretur illa lege, quemadmodũ nõ tollitur in fratribus, imò per aliam legẽ Partitæ illius tituli, ita est dispositum: quam responsionem, qui Bartoli opinionem defenderunt, tradiderunt ad auth. defuncto. C. ad Tertul. quæ absq; vlla distinctione & separatione bonorum, sed simpliciter & generaliter, admisit ascendentes pro æquis partibus, in pari gradu existẽtes, ad successionem descendentium. Allegant etiam d. l. 1. quæ erat l. 6. Tauri. ibi, *En todos sus bienes, de qualquier calidad que sean* & ibi *Saluo en las partes do se acostumbrare*, &c. quæ magis facere videtur, cùm generalissimè, nõ facta distinctione bonorũ, admittit ascendẽtes, nec cõsiderat truncũ, aut stipitẽ, nisi vbi sit cõsuetudo, & sic manifestè videtur excludere opinionem Bart. qui truncum maternum & paternum considerauit. Sed & hæc lex etiam non apertè huic opinioni fauet, cùm generaliter loquatur, & possit verificari in ascendẽtibus, vel respectu transuersalium alterius trunci, vel ascendentium superiorum alterius trunci; & limitari, quando ascendẽtes diuersæ cognationis concurrerent in gradu æquali: vt etiam in fratribus dispositum est, seclusa illa consuetudine. Nec vnitas patrimonij etiam facit, quia illa potuit á lege separari, prout separatur respectu creditorum vtriusque patrimonij ex beneficio iuris deliberandi, & ex tit. ff. de separatione bonorum. Nec rationes quas pro Bartolo Romanus adducit, aliquid concludũt; nam solùm ex similibus arguit, propter quæ, si lex expressè non disponat in casu tam exorbitanti, non est recedendũ à regula generali dictarum legum, vt qui contrariam opinionem sequuntur affirmãt. Restat igitur, quòd totũ negotium nobis facit text in d. l. quod scitis, quem Bart pro se allegat, & hoc modo inducit, scilicet quòd in secunda parte, ibi, *Tam patre, quàm auo paterno*, intelligatur de patre vxoris, matris nepotis defuncti, delus successione agitur, qui est suus auus maternus, & de auo patre patris ipsius nepotis, qui est suus auus paternus, & sit totius legis sensus, quod filia familias nupta illo tempore nõ acquirẽbat proprietatem rei sibi á marito vel socero propter nuptias donatæ, suo patri, in cuius potestate erat, ex l. 1. & 2. illius tituli, nec etiam maritus dotem vxoris, quæ in aliquem euẽtum ex pacto sibi acquirebatur, etiam si ipse filiusfamilias sub potestate patris esset: quod confirmat & ampliat Imperator, scilicet quòd non solum non acquirãt isti filij familiàs suis patribus, sed etiã si moriantur relictis liberis, non capiãt illi patres bona illorum ex modis dictis prouenentia iure peculij, vt tempore magis antiquo ob patriam potestatem capiebant ex. l. 2. ff. de castrensi peculio, & ibi glo. sed filij filiorum, scilicet nepotes illorum, hæreditẽt, & per legitimam successionem sui patris capiant. Ita tamen quòd illi nepotes aut nepos non sit peioris conditionis quàm pater, ac per consequens, non reacquirat auo paterno, in cuius potestate est (quod pater non faceret) propietatem relictorum, ob patriam potestatem. Postea autem in secunda parte, licèt sub eodẽ genere, aliquo modo Imperator mutat casum, & extendit dictam ampliationem, vt non solùm nepotes suis patribus succedant in bonis aduentitijs, de quibus lex. 1. & 2. loquũtur, sed etiam si ipsi morientur, non capiat ab eis auus iure peculij, ob dictã patriam

patriam potestatem, sed sibi sint hæredes in prouentis à matre, & á matre lucratis, auus maternus, & in alijs paternus; itaque lex illa voluit continuari de patre in filios naturam aduẽtitiorum, faciendo semper bona libera, & nõ subiecta patriæ potestati quo ad propietatem: & vt mutatio casus, & extensio extra casum primæ partis, quæ de dote & donatione loquebatur, legi non disconueniat (nec aduersetur verbum; *sin autem idem nepos*, quod omnimodam facti similitudinem inducit) in vtraq; textus parte, tollit à textu verbum Idẽ. Sed non debuisset tollere, quia, vt bene Nouellus aduertebat, sufficit identitas in aliquo: at verò in dictis legibus de dote & donatione & bonis aduentitijs agitur, nilmirum etiam, si illa lex quæ se ipsam ad præcedentia continuat & extendit, etiam ad omnia extendatur, etsi in prima parte sit specialis, in secunda sit generalis, comprehẽdens dotem & donationem & aliquid amplius, ac proinde elegantem extẽsionem ad primam sui partem facit toto titulo congruentem. Hæc ergo est explicatio casus Bartoli, à nullo vnquam ita facta, & in gratiam ipsius adijcimus, quòd tex. in prima parte loquitur de filijs familiàs, & de rebus ipsis acquisitis, & de patribus eorum, quibus dicit non acquiri quo ad propietatem, nec eis defunctis, eos capere iure peculij, ibi, *Non ad patres iure peculij, &c.* Præsupponit ergo tex. filios familiàs defunctos viuis patribus, & tunc dubitat, an capiant iure peculij: & respondet quòd non, imò nepotes debent suis patribus succedere. Bona igitur erit eiusdem materiæ continuatio, si etiam in secunda parte, seruato ordine casus, dicamus eos defunctos, ac tunc de auis loqui debet ac intelligetur verbum, Patre, quemadmodùm Bartolus intelligit; & quemadmodùm intelligitur in principio tex. Bartolus ad ita intelligendum motus fuit, quia Accursius ita videtur intelligere in suis glossulis, ibi, Prosequitur in filia lucrante; & ibi, Tam patre lucrantis, & ibi, Ex matre lucrata, & ibi, Auo paterno lucrantis. admittit enim quòd semper ille tex. loquatur de filia familiàs nupta & mortua, in potestate patris relictis filijs, quæ ex pacto lucrata fuit donationem propter nuptias, & quòd de eius patre loquitur tex. & non de patre nepotis, de cuius successione agitur, & sic de auo materno: ex quo confirmatur Bartoli opinio; & quia si tex. loqueretur de patre nepotis, præsupponendum esset, vxorem ante eum mortuam, quæ etiam ex pacto lucrari non posset dictam donationem, quia non valet pactum, vt vxore prædecedente, ipsa talem donationem lucretur: quemadmodùm non valet, quòd prædecedẽte marito, ipse lucretur dotem, ex l. 2. ff. de pactis dotalibus. Sed hic intellectus Bartoli, manifestè falsus est, & illi legi repugnans: tum quia si in secunda parte tex. ageret de auis succedentibus nepoti, satis incongruè vnum appellasset patrem, alium auum paternũ, cùm melius dixisset, auo materno & paterno, ne in æquiuocationem & dubiũ lectores inijceret: tùm etiam quia in secunda parte tex. non loquitur nisi de nepote & de eis succedentibus, & semper omnia verba ad nepotẽ refert, ibi, *Sin autem idem nepos, superstitibus*, tam patre, quàm auo paterno: vnde cum cõtinuatio debeat esse ad proxima, illi ablatiui determinantur ab oratione immediatè proxima, scilicet idem nepos, & sic á nepote: & ibi, Ad patrem eius, scilicet nepotis, quia de nullo alio accommodatius & congruentius intelligitur relatiuum, eius, quod refert ea de quibus agitur, & sic nepotem, de cuius successione solùm agitur in illa secunda parte: tùm etiam illa secunda pars con-

continuatur ad primã per verbum Idē: at in prima & legibus præcedentibus agitur de filijs habentibus aduentitia bona, quæ patribus non acquirũtur, & extendit, vt etiam ipsis succedant filij, & non patres: qui sunt patrum ipsorum nepotes: & continuando ampliat, vt non solum in his nepotes succedãt suis patribus, sed etiam patres his, & non auus paternus, quia semper manent bona aduentitia: de auo verò materno verbum nullum; tum quia nihil decideret Imperator respectu filij familias, de quo semper agitur in tit. de bonis quæ liberis, & non de nepotibus, nec auis, nisi in ordine ad filios familias: tum quia esset reprehensione dignus, si nomine solito eum non nominasset; vnde cùm de filio agatur, & de eo semper dubia proponantur, intelligendum est, quòd de eo semper in prima & secunda parte loquatur, & in prima eum appellauit filium respectu sui patris, in secunda patrē respectu nepotis sui filij: auũ semper paternum eodem nomine nominauit: & non sine mysterio in secunda & prima parte semper dixit auo, quia in prima propter patriam potestatem aui paterni, in qua inuenitur nepos patre mortuo, videbatur, illi res acquirendas: quod negat: in secunda eo viuo, nepote mortuo, videbatur auum iure peculij ei debere succedere, vt patri suo, nonque ipse pater, cum filius familias sit: cuius contrarium decidit, eximendo filium patrem ab auo suo patre, quoad propietatem bonorum aduentitiorum: quod cœperat facere in legibus præcedentibus. Nec obiectio Bart. quidquam obstat, nam contrariũ Accursius tenet in glo. ex matre, & omnes supradicti est namque magnum discrimen in dote & donatione: nam in dote nullum pactum admittitur, per quod deterior conditio dotis & vxoris fiat, ipsaque indotata maneat; secus verò in donatione propter nuptias in damnum mariti, qui ea non indiget Non tamen curo de eo quod contra Barto. obijcit, scilicet quòd si de auo materno loqueretur ille tex nõ reseruaret vsumfructum bonorum à matre peruentorũ auo paterno, cùm imò haberet auus maternus, quia mater fuit sua filia familiàs, & eius morte nõ amittitur vsusfructus: vt glo. generaliter in omnibus hic, & in l. 2. C. de bonis maternis, determinat, & est tex. in l. si quis, vel si qua, in fine. C. ad Tertull. & hic suo patri pertinebat: nam contrarium verius est ex d. l. quod scitis, quomodo cunque intelligatur, semper enim auos viuos præsupponit, vt constat ex principio: & cõtrarium tenuerunt Paul, & Corn. in d. l. si quis, & sequitur Socin. Iunior cons. 124. num. 5. lib. 2. licet contradicat Pinelus in l. 1. parte. 1. num. 40. C. de bonis maternis, Matienço in. l. 9. glo. 1. num. 7. tit. 1. lib. 5. recop. Nec contrarium probat dicta. l. si quis, in fine, quæ generaliter loquitur, & in specie de nostro casu verbum nullum, imò id mihi apertè probat tex. qui in cõtrarium solet allegari, in l. sancimus, in fine. C. communia de successionibus, vbi vsusfructus rerum maternarum patribus filiorum reseruatur, nec curatur de auis maternis. imò & de nepotibus loquitur ille tex. saltem non facit pro cõtraria parte, cùm generaliter etiam loquatur, idque admodum rationabile est, nam cũ nepos sit in potestate aui paterni, & non materni, & bona ipsi acquirantur, etiam per eum debet vsusfructus auo acquiri: & non sine mysterio dicta lex semper de auo paterno loquitur. Nec Accursius aliquid pro opinione Barto. vrget; cùm, vt ex eius glossis colligitur, alio modo tex. illum intelligit, scilicet vt semper loquatur in filia lucrante, & quæ decessit superstite filio, nepote, & suo patre auo nepotis, & suo.

auo

auo proauo nepotis, & tunc admittat patrem ad successionem nepotis, vt proximiorem respectu proaui, non curando de patria potestate proaui, nisi solùm circa vsumfructum; & ita tunc cessant prædictæ omnes difficultates, quas contra Bartolum obijciebamus, & ipse obijcit contra intellectum, de quo reprehendendo Bart. agebamus: & consonat verbum, Idem, quia semper agitur de eodem nepote, & de eadem filia in sacris decedente, & de eodem patre, & eodem eius auo paterno, respectu matris, cui reseruatur patria potestas respectu vsusfructus, quem habebat in bonis nepotis ex linea materna ob filium suum auum maternum nepotis, & filiam eius suam neptem, qui ex successione nepotis non debebat sibi tolli, postquam acquisitus erat, & proprietas patri filiæ, auo materno nepotis, reseruatur ob rationes dictas: & qua soluta erat à dicta patria potestate, respectu acquisitionis & successionis ex dicta lege & præcedentibus, & quia ipse proximior erat: & sic etiam consonabit id qđ Accursius in. l. 2. & 3. glossis dixit à verbo, *acquirendæ*, & glo. verbo *ad patrem*, ibi, *Qui proximior est*, quæ non consonaret, si de auis intelligeretur tex. cũ in pari gradu essent, nec vnus esset proauus morientis, vt glo. verbo *auo paterno*, dixit, & sic Accursium intellexerunt Corne. & alij, & hic est eius intellectus satis probabilis, sed certè nõ consonat verbis tex. vt supra ponderatis: vnde verus intellectus ex his tribus mihi videtur esse, quē supra diximus, scilicet, quòd tex. in. 1. & . 2 par. semper loquatur de filia familiàs defuncta cũ liberis, & ex pacto lucrata donationē, aliaque bona habente, & in nepote ei succedente, posteà; defuncto, viuo patre suo & auo paterno: cui ex illo tex. nouiter decidente, auus paternus non succedit iure peculij, quemadmodùm nec eius patri succedebat ex noua primæ partis decisione, semper auo vsufructu reseruato, ac proinde noua illa decisio ampliet, quæ in alijs decisionibus proximis statuta erant, bonaq; omnia materna libera faciat à nexu patriæ potestatis respectu propietatis. Et secundum hoc ille tex. hodie in his regnis, statibus regijs legibus eximentibus filios à patria potestate per matrimonium, eiusq; vsumfructũ concedentibus, de nihilo seruit, cùm iã nec auus nepoti in vsufructu, nec in proprietate possit succedere, patribus viuētibus: secundũ verò Bart. intellectũ etiã hodie magnum nobis negotiũ faceret, sed verus nõ est, vt dictũ est. Remanet igitur Bart. opinio omni auxilio, & fundamento destituta, quæ certè in praxi æqua est, & quæ deberet seruari iudicãdo, & cõsulendo, & pro lege stabiliri, & in multis tribunalibus audio in praxi seruatã, licet in hoc regno nõn existente particulari consuetudine trunci malè seruaretur ex supra adductis: eam nouissimè tuetur, & defendit Præses Anto. Tessau. decis. Pedemon. noua. 27. per totam, & secundũ eam dicit iudicatũ, & Hierony. Gabr. cõs. 136. & magis cõmuniter, vt audio, practicatur: nõ extenditur tamen vltra ascendētes prioris gradus, vt per Hieronymum Gab. vbi supra. Gamma verò hîc, titubans opinionem Bart. sequitur, & insinuat nobis in suo regno seruari, licèt eam limitet, & in omnibus dubius sit: & Galliæ seruari insinuat Tiraquellus vbi supra, & Cantabriæ etiam seruatur, vt constat ex. l. 8. titul. 21. fori, de Vizcaya, & Sepuluedæ & Aragoniæ, & alijs locis vbi est consuetudo, vt bona ad truncum redeant, imò & Neapoli, vt Viuius & alij testantur, & quod magis est. l. 10. fori, titulo De las herencias libro. 3. fori hanc Bartoli opinionem confirmat, quam dicit practicari Castellus in d.

C in d.

in d.l.6.Tauri, licèt cõtradicat Couar. in locis per Azeu.& Matien.relatis, tandem Bart.opinio æquissima est, & absque vlla lege vel fundamento debet seruari iudicando & consulendo,& ego intrepidè eam seruarem, salua alia praxi,& melius sentientis censura.

Num.2.ibi, *Aut ergo opinio Barto. est falsa,&c.* Parcat mihi dominus Gamma, quia Pauli declaratio in d.l. quod scitis, vera est, existente Bartoli opinione vera, nam Bartolus omnia bona materna defert auo materno, & iudicat bona materna, ea quæ ipsa mater habuit à marito suo, & id clarè probat dicta l. quod scitis, in quocunque sensu intelligatur. Imò etiam si Bart.opinio non sit vera, vera est declaratio Pauli; nec ea tollit, quin etiam alia bona matris ab antiquo sibi prouenientia, materna dicantur in retractu, ex.l.70. Tauri cũ sequentibus, recopilata in Regia recopilatione tit.11.lib.5.& ex.ll.fori, res patrimonialis appellatur, quam ipse pater primus habuit, si tempore mortis inter sua bona relinquat, & de hoc dubitandum non est.

Num.eodem Gamma dicit, quòd in suo casu ob consuetudinem cõmunionis bonorũ inter virum & vxorẽ, quam nos habemus, iudicauit bona nepotis, quæ à suis patribus sibi obuenerũt, promiscuè paterna, & materna, ita ꝙ paterna essent materna, & materna paterna, & per consequens vnum patrimonium, etiam in vita patrum nepotis, & sic nulla distinctio debet fieri inter auias paternam & maternam secundùm Bart. opinionem, quam in hoc casu limitat: sed cùm tanta vnio & commixtio fiat, bonis vtriusque ad nepotem peruentis, & adita hæreditate, & nihilominus in multis casibus admittatur separatio bonorũ, vt dictum supra est, vana fuit & futilis consideratio Gammæ, & si in suo regno & tribunali seruata fuit in pluribus casibus Bart. opinio, ipse & alij coauditores, qui illũ sequuti sunt, malè iudicarunt in hac decisione, contra Ioannam de Pauia auiam paternam, non adiudicando illi bona, quæ patri nepotis ex sua parte peruenerũt, temere ab opinione Bartoli recedentes, meliusque alij, quorum ipsi sententiam reuocarunt, arbitrati sunt.

Additio ad Decisionem decimam.

NVm.1. Vtrùm remedium.l.2.de rescind. vend. habeat locum in transactione, videndi sunt scribentes in d.l.2.& in locis à Gãma hîc allegatis, maximè Pinel. & Menes. in d.l.2. Matienço in.l.1.tit.11.lib.5 recop.& ibi Azeue.nu.5.Communistæ lib.4.cõmunium tit.30. à num. 28. Gutier. qui autores huius regni, qui de hac quæstione loquũtur, refert, lib.2. practicarum, quæst.141. Ceph.cons.496. nu.8. lib.4. Sfortia de restitutione par.2.q.66.art.4.& cõs.37.à nu.60.lib.1. Vincent.Frãcus decis.159.nu.6. part.1. latissimè & melius quàm alius Rolan. Valle cons. 28.lib.4. per totum. Aluarus Valascus consultatione. 18.nu.8 Vera & magis communis resolutio est, & quæ ob maximam æquitatem seruatur iudicando, & consulendo, quòd si considerato dubio euentu litis secundùm tempus transactionis factæ, enormissima læsio vltra dimidiam iusti pretij resultet, habeat locum dictum remedium, maximè si transactio dolo malo sit facta, quod præsumitur ex enormissima læsione; si verò vel transactio bona fide facta sit, & tempore cõtractus læsio non appareat, licèt expostfacto appareat ex instrumentis nouiter repertis, vel læsio appareat respectu quantitatis vt sic, nõ verò eiusdem coniũctæ dubio euentui litis, tũc vt lites finiantur, non est locus dicto remedio; & ita est intelligendus tex. difficilis in.l.Lucius.§.fin.& ibi glo. & Imol. ff. ad Trebell. cui addes tex. qui in eisdẽ terminis loquitur, in.l.sub prætextu.2.C.de transactionibus, & sic debent limitari iura quæ generaliter loquũtur, in.l.in summa. ff.de cond.indeb.& in.l.quòd si deferente.ff.de dolo, & in.l.34.tit.14.part.5.& pro hac resolutione facit tex. in d.l.1. qui cõcordat cũ lege Lusitaniæ à Gamma hîc allegata, secundùm quam iudicatum est in hac decisione, & benè.

Additio ad Decisionem Vndecimam.

NVm.1.& 2.De legitimatis & dispẽsatis, & an possint dicere testamentum patris nullũ, in quo præteriti sunt, & quis dicatur legitimatus, & quis dicatur dispensatus, & de materia huius decisionis videndus est Rojas in tract. de successionibus ab intestato, c.23.& 15. & Couar.in.4.2 part.c.8.§.8.nu.2. Iul. Clar.lib.4 sententiarũ.§.testamentũ.q.84.& q.31. Matie.in.l.10.glo.1.2.& 3. tit.8.lib.5.recopil.& glo.5.& 7.Azeue. in d.l.10.à nu.15.Moli.lib.3.de primo genijs c.3.à nu.38. Tellus Fernan.in.l. 12.Tau.Emanuel Costa in.l.Gallus.§.& quid si tantũ par.2.à nu.152.Ioã.Gar. in tract.de nobilit glo.21.per totã, maxime à nu.75.cũ sequẽtibus, Gutierrez de Placentia in repet.§.sui instituta.de hæred.qualitate, à nu.177 Anto.Tessa. in suis decis.Pedemon.nouis decis. 84. Francis.Viuius decis. 213. lib.2. Hipp. Rimi.Iun.cõs 46.& cõs.21.num.47.& cõs.79.à nu.27.& 108.nu.10.lib.1. Bursat.cons.10.17.76.18.& cons.15.& 85. & cons.1.nu.27.lib.1. nouissimè Marcus Anto.Euge.Perusi.cons.52.& cons. 53.& cons.57.lib.1. in quibus consilijs latissimè de hac materia agit. agit etiã Michael Crass.in suo libro sententiarũ verbo successio, q.19.à nu.9.& vide Caldas in tract. de nominatione emphiteotica, q.21.per totã, & Burg.de Paz in l.3.Tau.par.1.conclusio.2.à nu.307.cũ sequẽtibus, nouissimè & latissimè Sfortia cons.1.per totũ, & cõs.16.lib.1. Cõmuniter concluditur, quòd dispensatus non potest querelare testamentum, quia non habetur vt legitimus: legitimatus verò sic: & dispensatus dicitur, quando non est plenè & in omnibus & per omnia legitimatus, & natalibus restitutus: legitimatus verò, quando à non recognoscente superiorem, in omnibus & per omnia, quo ad ea quæ pertineant ad essentialia legitimationis, est natalibus restitutus: quod constabit ex verbis legitimationis, etiam si qui ad effectus ex ipsa legitimatione procedentes, aliqua limitatio annectatur, quæ secum compatitur legitimorum statum, & quæ etiam ex potestate legis ciuilis filijs legitimis & naturalibus posset conuenire legitimitate manente; vnde posset etiam successio limitari, etiam quoad legitimam, ex testamento, & ab intestato, manente salua causa alimentorum, quæ filijs ex iure naturali debentur, in quibus tollẽdis nihil potest lex ciuilis, & quæ licèt non pertineant ad essentiam legitimitatis, sunt tamẽ quidam propij effectus à filiatione resultantes, vt ab homine, risibilitas, & ideò per potentiam ciuilem tolli non possunt, essentia manẽte. Et ita sunt intelligẽda quæ Gamma hìc dicit, aliàs contra eum est magis communis opinio, quæ debet seruari iudicando & consulendo. Et quando legitimatio fit existentibus legitimis, seruat l.10. Tauri per quam corriguntur quæ isti autores notant, scilicet, quòd legitimatus, succedat cum legitimis, etiam si sit in totum natalibus restitutus, saltim in hoc regno. Et licèt censeatur in dubio dispẽsatio, quãdo filius ex damnato coitu natus est, & à personis, inter quas matrimonium consiste-

re non poterat; id tamen limitandum non est, nisi ex tenore legitimationis appareat, quòd plenissimè sit natalibus restitutus, & à Principe qui in impedimentis dispensare poterat, etiam de absoluta potestate, vt puta à summo Pontifice, & si hoc deficit, non sunt extrema habilia nec in actu, nec in potentia, & est impossibilis legitimatio, vnde potius est dispensatio; & ita procedunt quæ per Bart. & repetentes omnes notantur in l. si is qui pro emptore, ff. de vsucapionibus, & in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liber. & posthumis. Quod verum est, etiamsi non possit dispensare in impedimentis, vt latissimè defendit Eugen. d. consi. 52. & 53. & 57. quod verum credo.

Num. 6. Ad l. fin. C. de naturalibus liberis, vbi nepos ex spurio, etiam si ipse legitimus sit, solùm fit capax ex testamento, & non succedit mero iure ab intestato, nec potest contra tabulare testamentum, vide Greg. Lup. in l. 11. tit. 13. part. 6. Couarr. in 4. part. 2. cap. 8. §. 5. nume. 13. & 14. Olan. in antynomijs ad Villalobos, verbo, nepos. Matienço & quos ipse allegat in l. 6. tit. 8. glo. 8. à num. 21. lib. 5. recop. & supradicta est vera de communis resolutio.

Num. 7. & 8. An auus paternus teneatur alere nepotem spurium, vel legitimum ex filio spurio, vltra autores hîc à Gamma citatos; videndus est Abb. in cap. cum haberet, hic allegato Couar. de sponsalibus. 2. parte, cap. 8. §. 6. nume. 16. Dueñas regu. 367. ampliatione. 7. Mencha. de successionum creatione. §. 20. num. 318. Matienço in l. 8. glo. 1. à num. 23. & ibi Azeu. nu. 12. tit. 8. lib. 5. recop. Molin. cum Padilla, & Gregorio lib. 2. de primogenijs. c. 15. à num. 66 Lara in tract. de alimentis. §. idem rescripsit, à nu. 39. Ceruantes in l. 10. Tauri à nu. 78. & licèt de iure ciuili cōtrouersum sit, & verius videatur, auū non teneri alere, quam opinionem videtur sequuta. l. 5. tit. 19 part. 4. verius tamen est ex æquitate canonica, de qua in d. c. cùm haberet, si ipse non possit se alere, nec habeat patrē, aut matrē, aut auum maternum, qui possint eum alere, nec officium, nec artificium, ex quo ali possit, quòd in subsidium tenetur eū alere auus paternus, quemadmodùm tenebatur & pater: & ita iudicatum est, vt testatur Gamma hîc, & bene.

Ex quibus omnibus apparet, quòd si ex forma legitimationis non appareat vera & integra legitimatio, sed dispensatio, benè iudicauit Senatus Lusitanus in tota hac decisione; imò amplius dico, q̄ si legitimatio solum extendebatur ad successionem ex testamento, & non ab intestato, q̄ etiam si esset plenè legitimatus, non poterat querelare testamentum, ex citatis à Gamma hîc. Si tamē legitimatus esset ad id q̄ pater ei reliqueret, & esset plenè legitimatus, ita q̄ non esset dispensatus, posset attentari, q̄ ab intestato in totū succederet, si pater testamentum non fecisset, quia tacitè videtur ei relinquere, ex l. cāficiuntur de iure codicillorū: quod nota, quia nouum & singulare est; & colligitur ex citatis autoribus.

Additio ad Decisionem Duodecimam.

DE materia huius decisionis vide Iason. & Menesf. in l. cū causa. C. de iuris & facti ignorant. Deci. in l. traditionibus. C. de pactis. Tiraq. de retractu conuentionali. § 1. glo. 7. nu. 4. Rodoan. in tract. de rebus ecclesiæ nō alienandis, verb. emphiteosis, nu. 40. pag. 521. Curt. Seniorem cons. 8. & de reme. l. si quis conductionis; de quo agit hæc decisio, infinitas allegationes Caualca. decis. 43. à num. 103 parte prima. Matthæ. Bru. cons. 33. nu. 4. Mascar. in tract. de probationibus. 1. par. cōclusio. 541. num. 7. & de tota materia decisionis Aurelium Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titu. de causa priuationis ob alienationem, ampliatione. 28. Aluar. Valascum in tract. de iure emphiteutico, quæst. 9. per totā & à num. 18. Curt. Iuniorem. cons. 228. à num. 36. lib. 3. Ferraram in praxi in forma libelli quo agitur ad facti præstationem, verbo super solutione, num. 8. Ioseph. Ludoui. decis. Lucana 54. & decis. 64 Bursat. cons. 46. à num. 14. & 4. lib. 1. & cons. 27. à num. 8. eo. libro Alciat. cons. 93. num. 8. lib. 8. & cōs. 12. lib. 1. & cons. 4. num. 8. lib. 4 Menoch. de arbitrarijs, lib. 2. cent. 1. cas. 42. num. 5. & cons. 395 num. 40. lib. 4. & cons. 1. à nu. 89. lib. 1. & in tract. de recuperanda remedio. 10. Iacob. Michael patrocinio 13. DD. in l. si rem aliquam. ff. de acqui. posses. & vide latè Menoch. cons. 409. à num. 5. lib. 5. & vide Felician. de censibus lib. 3. cap. fi. in principio: communiter cōcluditur, q̄ recognitio ex certa scientia facta animo transferendi dominium, si interueniat traditio vera vel ficta, id transfert, & fauore Ecclesiæ etiam absq; traditione; at verò non ita facta, non transfert, nec ex ea probatur dominium, licèt in dubio ex ea præsumptione probetur, donec probetur contrariū; & ita intelligitur praxis de qua autor hic mentionem facit: at verò cōtractu emphiteotico vel locationis dominus in iudicio possessorio recuperandæ vel retinendæ, habet fundatam intentionem contra emphiteotam, vel colonum, vt ante omnia dimittere rē teneatur, non obstante exceptione dominij opposita, & post de propietate litigare, ex reme. l. si quis cōductionis. C. locati. nisi exceptio. sit ita notoria, q̄d euidenter concluderet dolum petentis id, q̄d statim restituturus est; & hæc est vera totius materiæ resolutio.

Ibi, *Quod sufficiat ad præscribendum*, vide quæ dixi lib. 3. quæstionū, q. penul.

Num. 1. ibi, *Quòd emphiteota allegans*. Attende quòd de hac materia loquuti sunt Rodoan. Curtius Senior, Ias. Aurelius Corbulus supra citati; melius idē Aurelius limit. 34. quem vide, & cōcordat cum autore, & vide eum limit. 35. 36. 37. & vide distinctionem quam adducit Hieronymus Portoles in tract. de consortibus & fideicommisso legali c. 18. à num. 14. vbi distinguit inter pactum resolutorium incontinenti appositum, secuta resolutione, & appositum ex interuallo: primam putat excusare à caducitate, non secundum, & id sentit autor hic.

Additio ad Decisionem decimam tertiam.

DE hac decisione, & de intellectu legis finalis. §. fi. ff. de contrahenda emptione, videas omnino lato sermone disputantem & distinguentem Ioann. Gar. in tract. de expensis & meliorationibus. c. 4. à nu. 30. & vide etiam Caballinū milleloquio. 191. par. 1. & Gutier. in suis quæstionibus practicis, lib. 2. q. 167. nu. 4. Azeue. in l. 1. tit. 15. nu. 7. lib. 5. recop. & Autorē infra decis. 145. Aluar. Valas. in tract. de iure emphiteotico, q. 32. à nu. 15. qui omnes allegant Couar. Parladoriū, Rupellanū, & alios, & vide etiam Felicianum in tract. de censibus, lib. 3. c. fin. & c. 4. Salazar de vsu & consuetudine. c. 11. per totum. Pacem in sua praxi. 3. tomo. c. 2. § 4. à num. 36. & eundem Felicianum qui plures refert d. tract. lib. 1. c. 4. num. 1. & 18. communiter tamen seruatur, omissis distinctionibus Ioannis Garciæ, quòd onus impositum super aliqua re, dicitur reale, & afficiat ipsam rem, ac pro eo possit conueniri tertius possessor, nulla facta excussione in bonis principalis obligati; & cum id praxis admiserit,

vt

vt Rupellanus & Guido Pape à supradictis relati testantur, & semper sic vidi practicari, non est cur in inquisitione veritatis, analetice contorqueamur: interim tamen ad materiam huius decisionis vide Hieronymum Grabielem consi. 47. lib. 1.

Num. 4. ibi, *Aliud est promissio vendendi, &c.* Quod promissio vendendi, vel alterum alium contractum faciendi, non sit ipse contractus, latissimè notat & deducit Tiraquell. quem vide in tract. de retractu conuentionali. §. fin. à num. 40. qui etiam plura in contrarium adducit, & plures alios autores adducit Antoninus Tessaurus in sua decisione Pedemontana noua. 234. à nu. 5. Vera resolutio est, quòd quando contractus in substantia nihil aliud continet quàm promissio, iudicatur promissio ex æquitate vt contractus, vt euitetur inutilis circuitus: quando verò contractus addit supra promissionem, & vel in modo vel in tempore aut alijs propietatibus accidentalibus aut substantialibus, valde differunt, & promissio nō iudicatur vt contractus, licet ex vi promissionis compellatur quis ad faciendum contractum, quod est vtile ad promissiones quæ quotidie finnt de meliorando, de quibus vide. l. 22. Tauri & ibi Velazquez de Auendaño. 2. parte à num. 4. & l. 6. & ibi Azeued. & Matienço titu. 6. lib. 5. recop. & Pelaez de Mieres in tract. de maioratibus & meliorationibus prima parte quæst. 66 per totam, vbi cōcluditur id quod nostra resolutio continet, vide etiā Marcū Anto. Eugeniū Perusi. consi. 7. lib. 1. per totum, & à num. 13. & 14.

Additio ad Decisionem Decimamquartam.

Videndus est omnino Caldas Pereira Lusitanus qui in materia huius decisionis plura adducit in tract. de nominatione emphiteotica quæst. 4. à num. 7. cum sequentibus qui, concordans cum autore in præsenti, semper putat pupillum posse nominare ad emphiteosim, restitui tamen in integrum aduersus nominationem, si læsus reperiatur: quod verum credo.

Additio ad Decisionem Decimamquintam.

An absens vltra mare, vt apud Indos, sit citandus, priusquam eius bonis detur curator, subobscurè hîc determinat autor, & distinguit inter debitorem ipsum & eius hæredem, vt primus non sit citandus, secus secūdus: sed mihi nulla ratio differentiæ apparet inter vnum casum & alium: vnde absolute puto quòd in causis grauibus semper absens sit citandus personaliter, vel in domo præsentis habitationis, siue sit vltra mare, siue in alio loco longinquo, dummodò compertum sit quòd viuat, & in quo loco sit & domicilium cōstituerit, aliàs poterit dari curator eius bonis: quod apparet ex his quæ de citatione lato sermone notarunt Lanfrancus, Corradus, & alij practici apud Gottifredū in praxi iuris ciuilis, lib. 2. tit. 4. fol. 991. & fol. 999. lit. A. vers. debet esse domus, Math. Brun. cons. 158. num. 12 lib. 2. Tiraq. de retract. lib. 1. §. 9. glo. 2. & nu. 27. & per totā, & cū Clan. Ceph. & alijs Fabius Turre. cōs. 27. à nu. 10. lib. 1. Petrus Racha. in praxi. c. 4. à nu. 9. & 10. qui expresse in terminis tenet. Viuius decis. 274. num. 3. Asinius in praxi. §. 6. cap. 1. Vestrius in praxi lib. 4. cap. 2. Rebuffus in 3. tomo ad ll. Galliæ art. 2. glo. 3. nu. 23. stylus Parlamenti tit. de adhiornamen. à nu. 24. & nu. 30. licet contrarium videatur tenere Doctor Xuarez de Pace in sua praxi tomo. 1 parte. 3. nu. 5. allegat Bald. in l. cùm

cùm proponas. C. de bonis autoritate iudicis possidendis, & glo. in l. ab hostibus. ff. ex quibus causis maiores, & l. 12 tit. 2 par. 3. & ibi Greg. & Menoch. de arbitrarijs lib. 2. cent. 2. cas. 150. Sed certe licèt in causis leuibus & parui præiudicij, ne expensa citationis superet principale interesse, id sit verum, & practicetur, & conforme his, quæ dicti autores notant, in causis tamen grauibus id mihi falsum apparet, & quod nullo iure probatur, nisi quando non patet tutus accessus, iniquū etiam & contra ius naturale, cum nulli defensio debeat denegari, quando se per se defendere potest: nec Bal. id probat, cum loquatur quando absens nescitur vbi sit, & sic est intelligenda glo. in d. l. ab hostibus, & sic Albericus ibi tenet: lex etiam partitæ solùm loquitur de dando curatore bonis absentis pro derelicto apparentibus, quia nullus ea defendit, vndè non est ad nostrum casum trahenda, & sic teneo sine vlla distinctione, salua melius sentientis censura.

Additio ad Decisionem Decimamsextam.

Num. 1. an possit solui prælato putatiuo existenti in possessione prelaturæ, vel alij existenti in possessione alicuius administrationis, vltra autorem hîc, & per eum allegata, vide Caualcan. decis. 44. à nume. 2. & 15. parte prima, qui Ias. Bart. Simon. de Pretis, Afflictis, Alexan. & alios allegat, & vide Bald. in l. emptorem, nu. 8. C. locati, & eundem Caualcan. in tract. de tutore num. 272. fol. 255. allegat Nauar. & alios, & Aurel. Corbulum cum Ruino in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis titu. de causa priuationis ob nō solutum canonem, limit. 24. & Benuenutum in tract. de mercatura vltima parte num. 25. & cōmuniter concluditur cum autore hîc, q prælato putatiuo soluens liberatur, nisi ei sit interdicta administratio; si tamen sibi moueatur lis ab alio, debet offerre fideiussionem, aliàs debitor potest denegare solutionem: Si verò sit quæstio inter duos de prælatura, aut officio vel administratione in possessorio & petitorio, tunc neutri debet solui, sed deponi, ex. l. litibus, & ibi notant Angel. Plat. & Rebuf. post Bart. C. de agricolis & censitis libro. 11. notat Caballinus in suo milleloquio parte. 2. milleloquio. 648. & Aurelius Corbul. vbi supra limitat. 23. & vide notata per Rebuf. tomo. 1. ad ll. Gallicas tit. de sententijs prouisionalibus, à num. 100. cum sequentibus.

Num. 3. ibi, *Secunda quæstio.* Vera resolutio est, quòd bona maioratus aut alia prohibita alienari, non possunt locari ad longum tempus, nec dari in emphiteosim, & nisi decisio Gammæ defendatur ex consuetudine quam allegat, in puncto iuris falsa est, vt videbis ex his quæ lato sermone allegat Aurelius Corbulus in dicto tractatu, titulo de causa priuationis ob alienationem, ampliatione. 25. & ampliatione 48. Aluarus Valascus in tractatu de iure emphiteotico parte prima, quæst. 29. & consultatione. 95. num. 2. Antonius Gomez in. l. 40. Tauri nume. 48. Molina latissimè in tractatu de primogenijs lib. 1. cap. 21. à nume. 21. vltra Pinel. & alios ab autore in præsenti allegatos, notat etiam Michael Crassus in suo libro sententiarum. §. fideicommissum, quæst. 59. communiterque omnes concludunt contra Accursiū, non valere talē locationē nec cōcessionem in emphiteosim: & licèt Molina vbi supra cōtra Couar. limitet, quādo locatur sola cōmoditas, certe verū mihi nō videtur, quia ex hoc fraudibus via aperitur, & esset verbis legē imponere, non rebus:

rebus: nihilominus in praxi pro vita possessoris seruaretur opinio Molinæ, quam semper seruari vidi: & vide Felician. de censibus lib. 2. c. 3. num. 15. & caue à Mario Anguisolo consi. 216. à num. 15 lib. 1. qui contrarium innuit.

Additio ad Decisionem Decimamseptimam.

NVm. 1. ibi, *Efficiat notabilem deteriorationem.* De materia, vltra autores hic citatos, vide Iosephum Ludouicum decis. Perusina. 22. & decis. 94. & decisione Lucana. 8 num. 12. Menoch. in tract. de arbitrarijs lib. 2. cent. 1. cas. 78. aut 88. Iuli. Clar. lib. 4. sententiarũ, §. emphiteosis, quæst. 26. Roland. Valle cons. 49. lib. 2. Bursat. cons. 91. à num. 3. lib. 1. Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titu. de causa priuationis ob deteriorationem, per totum, & num. 13. Menoch. consi. 372. num. 30. lib. 4 & cons. 460. à num. 16. lib. 5. & communiter concluditur, quòd ob notabilem deteriorationem, cuius quantitas & qualitas arbitrio iudicis remittuntur, amittitur emphiteosis, etiam si in alia parte rerum emphiteosis interuenerit melioratio; in quo tamen dissensio est inter autores, quam videbis concordatam per Corbulum vbi supra, mihique videtur, q̃ si melioratio excedat damna, quòd tũc ex æquitate non amittatur emphiteosis, & quantum ad excessum compensetur cum dãnis, nisi sit talis melioratio ad quam emphiteota teneretur ex vi pactorum, cuiusque æstimatio non debebat sibi solui finita emphiteosi, nam tunc licèt ob notabilem melioratione excusetur à caducitate, tenetur tamen damna soluere. Attendendus est tamẽ tenor pactorum, vt ex eo conijciatur si melioratio etiam notabilis cedat lucro domini, an non, nam si clarè contrarium non appareat, quãdo melioratio notabilis est, non cedit lucro domini, nisi æstimatione soluta, vt videbis per Autorem infra decis. 22. & decis. 333. num. 4 & decis. 41. num. 7. vbi latius Deo volente dicemus.

Num. 2. ibi, *Nam pœnalis actio.* Vide de materia Menoch. cons. 248. num. 8. lib. 3. & 304. à num. 47. & 54. lib. 4. & 558. num. 6. lib. 6. & 460. nu. 21. lib. 5. Iul. Clar. §. feudũ, quæst. 64 & cũ Ceph. Alex. Roma. & alijs, Caualca decis. 43. à num. 69. prima parte. Bursat. cons. 91. à num. 5. lib. 1. latissimè Aurelium Corbulum in d. tract. tit. de causa priuationis ob nõ solutum canonem, ampliat. 45. num. 5. & 13. Osascum decis. Pedamon. 29. & decis. 132. Anto. Grab. lib. 7. communium, cõclusione. 35. à nu. 3. Riminal. Iuniorem, qui Benintendũ & alios allegat cons. 1. à num. 7. lib. 1. Ceph. cons. 534. à num. 17. lib. 4 Communis resolutio est, quòd caducitas nõ transit ad hæredes, nec cõtra hæredes, quando dominus fuit sciens, & non cõquestus est in vita eius, vel vasalli, aliàs sic, vt Bursat. & alij affirmant: licèt doctissimus Carolus Ruinus in consilijs allegatis à Corbulo & alijs vbi supra, fuit in singulari sententia, quòd etiam si dominus ignoret, per mortem finitur caducitas, quia illa caducitas non venit ex vi contractus, & ciuilis interesse, ac proinde non descendit ex obligatione ciuili, sed ex pura culpa & delicto emphiteotæ, & datur ad vindictam, ac proinde morte extinguitur quemadmodum alia delicta ex tit. C. ne ex delictis defunctorum. Imò soluto interesse domini, nec ex æquitate canonica trãsit contra heredes, vt Ruinus & Corbulus putant. Sed licèt hæc assertio singularis sit, mihi falsa videtur, quia illa caducitas non solùm concernit vindictã, sed etiam interesse domini, vt rem suã non habeat, qui eam deteriorauit, & qui

qui ob deteriorationem suspectus efficitur, & præsumptio est contra eum: tùm etiam non solùm ob delictum punitur emphiteota, sed etiam ex natura contractus emphiteosis, ex cuius conditione meliorare, & non deteriorare tenebatur, & ideò ex abusu contractus punitur, vt notatur in authẽtica qui rem. C. de sacrosanctis Ecclesijs, vnde ad hæredes & contra hæredes transire debet, si dominus tacitè vel expresse non remittat: ac hoc meliùs ex æquitate canonica, de qua per Aurelium Corbulum vbi supra, vnde tenenda est communis opinio, quam autor hic tenet, & pro qua iudicatum est; & cauendum à Menoch. in d. cons. 304. qui putauit absolutè, quando caducitas incurritur ipso iure sine iudicis ministerio, transire ad hæredes: id enim falsum est, quia licèt ipso iure incurreretur, incurritur tamẽ volente domino, & ad eius voluntatẽ, qui remittere videtur, non protestando, aut querelando, si sciat: & hæc est veritas huius quæstionis.

Additio ad Decisionem Decimamoctauam.

VTrum declaratio voluntatis defuncti, aut electio personæ, vel rerum; transeant ad hæredes, videndus est Mantica in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum, lib. 3 tit. 1. à num. 24. Simon de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum, interpretatione. 1. dubio. 3 solutio. 4. Menoc. in tract. de arbitrarijs, lib. 1. quæst. 68. num. 29. cum sequentibus, & quæst. 69. à num. 2. cum sequentibus: & idem Menoch. cum Parisio, Ruino, Tiberio, Deciano & alijs ab eo allegatis, consi. 594. num. 5. lib. 6. & quãdo transeat ad hæredem hæredis, vltra autorem hîc videndus est in terminis Caldas Pereira in tract. de nominatione emphiteotica quæst. 9. à num. 28. cum sequentibus post Burgos de Paz quem allegat in l. 1. Tauri à num. 428. & ad propositum de hærede hæredis videndus est Cephal. cons. 499. per totum, lib. 4. & allegationes Frãcisci Viuij decisione. 20. per totam; & magistraliter Simon de Pretis in d. tract. lib. 3. interpretatione 1. dub. 3. solutio. 5. à num. 24. cum sequentibus, Hieronymus Gabriel cons. 132. quæst. 2. nu. 8. Videndi etiam sunt ordinarij, maximè Alexan. & Ias. post Bart. in l. si quis à filio. § si quis plures. ff. de leg. 1. & in l. centesimis. §. cum ita, & in. l. inter stipulantem. §. Sthicum. ff. de verborum obligatio. & in l. idem Pomponius scribit. §. fi. post. glo. ff. de reiuẽdicatione, & in pluribus alijs locis citatis à Caldas vbi supra. Vera resolutio collecta ex vero sensu Iurisconsultorũ est, quo ad declarationem volũtatis defuncti, quòd hæres non potest eam declarare, nisi in casibus à iure expressis, & in alijs, solùm in sui præiudicium, vt Menoch. dicto consilio existimat: vel quando neminem lædit, & ipse melius est informatus, vel sibi defunctus commisit. Hæres verò hæredis nullatenus potest voluntatem defuncti declarare, quia id ad hæredes non est transitoriũ, ex notatis in d. §. Sthicum, & ex regulis de quibus per Simonem de Pretis vbi supra: quoad electionem verò, siue competat ex contractu, siue ex vltima volũtate, hæres hæredis potest eam facere, quando consistit in recipiendo, hoc est in sui fauorem qui debet recipere, quando verò consistit in disponẽdo in fauorem alterius, qui ex sua electione aliquis debet habere, quod vni ex pluribus dari poterat, tunc si primus hæres cui à defuncto commissa est, eam non faciat, ille non potest facere: quia hoc importat declarationem voluntatis illius, cui commissum est, quam ipse certò scire non potest; & ita procedit tex.

in §. rogo hic allegatus, & tex. in l. cum quidam. 24. ff. de leg. 2. & in l. si quis Titio. §. fin. eo. tit. & vtrobique videndi sunt Meneses, & Peralta, Molina etiã in tract. de primogenijs lib. 2. c. 4. num. 41. & cum hac distinctione vera sunt quæ hic Senatus decisit, vt non nominante primo hærede confraternitaté, succedat cõsanguineus proximior, cui relictum erat anniuersarium, nisi hæredi videretur nominandã fuisse dictã confraternitatem: & casus qui communiter in praxi versatur de anniuersarijs & maioratibus, qui de vno in alium succedunt per viam nominationis ab vltimo possessore faciendæ, de quo per Molinam vbi supra, & casus de emphiteosi relicta pro Petro & filio quem nominauerit, de qua per Caldas vbi supra, eo enim non nominante, eliget vel dominus, vel iudex, & non hæres, de quo suo loco infra dicetur.

Additio ad Decisionem Decimamnonam.

NVmer. 1. ibi, *Contra Decij opinionem.* Est Decius cons. 583. num. 8. qui constanter tenet, remedium l. 2. nõ habere locum in contractu locationis, finito tempore contractus, & perceptis fructibus à locatore, quia res non est integra: & eius opinionem defendit Aluarus Valascus in tract. de iure emphiteotico, quæst. 28. sed contrarium tenet Autor in præsenti cum Pinelo per eum citato: allegant consilium Alexan. 107. lib. 3. qui in indiuiduo nihil tale dicit, sed opinionem Gammæ hic ex professo tenet, & sequitur Gutierrez lib. 2. practicarum quæstionum, quæst. 138. per totam, & cum ea transit Matienço in l. 1. titu. glo. 6. num. 5. lib. 5. recop. & Azeued. ibi num. 4. qui refert autorem in præsenti sequitur: etiam Mench. lib. 3. controuersiarum vsu frequentium. c. 61. num. 12. Valascus & Gamma, quilibet suam opinionem dicit practicari, & pro ea iudicatum: nullus legem aliquam pro se adducit, sed solum rationes apparentes, quibus faciliter potest responderi: mihi tamen pro nunc opinio communis contra Decium tenenda videtur: tum quia magis æqua: tum etiam quia à regula generali dictæ legis secundæ (quæ habet locum in contractu locationis, vt per Pinel. Cagnol. Menes. & alios ibi, & in d. l. 1. titu. quæ cum sequenti expresse hoc decidit) de facili discedendum non est: hoc tamen addito, quòd conductor qui deceptionem allegat, fructibus perceptis per eum à locatore, illorum veram & legitimã reddat rationem, & ei illos restituat, ex pensis deductis, vel saltem eorum valorem per arbitros estimatum, & deceptio clarè probetur: aliàs semper sequerer opinionem Decij, & pro ea iudicarem: & cum hoc additamẽto ambæ opiniones concordantur: & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem Vigesimam.

AD materiã huius decisionis videndus est omnino Menoc. qui in proprio casu consuluit cons. 418. à nu. 2. cũ sequentibus lib. 5. & Sforcia per totum consilium, cons. 41. à num. 75. cum sequentibus in tribus dubijs, per tota: & de materia quando alienans rem alienam, feudalem, aut emphiteosi, censui, hypothecæ, vel alij oneri subiectam, aut rem maioratus vel fideicommissi, teneatur de euictione, ad interesse, & restitutionem pretij: & quid si scienter vel ignoranter, quia Autor in tam graui & continua, vel frequenti quæstione parcè se habuit, ne dicam negligenter, & Decium & Aretinũ corruptè & perperã allegauit, videndi sunt Bald. Salic. & alij

& alij in l. si familiæ. C. fam. hercis. Ang. in l. cum lex, & ibi Imola. ff. de fideiuss. idem Imol. in l. cùm vir. ff. de vsucapio. Alb. in l. qui libertatis. ff. de euictio. tex. & ibi autores, in l. emptorem. §. fin. ff. de actio. empti. autores omnes in §. fin hîc allegato. Couar. in loco ab autore citato. Speculator in tit. de emptione & vend. §. 3. num. 8. Faber in d. l. si familiæ, & in §. 1. num. 8. insti. quibus alienare licet vel non. Nouell. in tract. de dote. parte. 7. limit. 12. num. 15. Campesius in eodẽ tract. quæst. 23. glo. & ibi Isernia & feudist. in c. 1. de prohibita feudi alienatione per Feder. DD. in l. quemadmodum. C. de agricolis & censitis lib. 11. Menoch. cons. 226. à num. 145. lib. 3. & cons. 87. à num. 95. lib. 1. Roman. cons. 396. à num. 3. Crauet. cons. 64. à nu. 4. lib. 1. Rolan. cons. 67. lib. 4. Molin. de primogenijs lib. 4. c. 1. à nu. 28. & latius & melius per Tiraquellum tract. de retractu lib. 1. §. 12. glo. 1. à num. 7. & 8. cum sequentibus Molineus in consuetudinibus Parisiensibus tit. 1. §. 1. glo. 5. nu. 76. Alex. cons. 21. à nu. 11. lib. 5. & cons 108. à num. 1. lib. 4. Riminal. Iun. cons. 49. à num. 7. lib. 1. Vera tamen resolutio collecta ex mente Iurisconsulti in d. l. emptorem. §. fin. & ex autoribus in d. l. si familiæ, post glo. ibi. & Fabrum, qui breuiter, verè & eleganter loquitur, & in l. si fundũ sciens, per tex. ibi, iũcta l. cum quæstio. & l. cum liberam. C. de euictio. & iuncta l. si fratres. C. communia vtriusque iudicij, & l. si sciens. C. ad Velleian. & ex glo. & autoribus in d. l. si libertatis, est, scilicet, quòd vendẽs rem alienam, vel fideicommisso subiectam, quæ per legem prohibetur alienari in fauorem tertij, si vendat scienter & scienti, non tenetur de euictione, nisi promittat, ac proinde non tenetur ad damna nec ad pretium, ex d. l. si fundum, & ita intellexerunt Faber, Cynus, & alij in d. l. si familiæ. Si verò promittat, tenetur ad vnum & ad alium, licèt aliqui contradicant, si verò ignorant. & ignoranti, tenetur simpliciter de euictione, etiam si non promittat: si verò vendat rem prohibitam alienari in sui fauorem, quando lex contractum annullat, non tamẽ imposita pœna vendenti nec ementi, vt puta mulier aut minor, non tenetur de euictione, nec ad restituendum pretiũ, etiam si promittat & det fideiussores, per d. l. cum lex, ne aliàs per indirectũ lex defraudetur; licèt si venderet probabiliter ignoranti, teneretur ad pretium conuersum in sui vtilitatem ex æquitate. l. si inter me & Titium, & l. nam hoc natura, & ita procedunt quæ Sfortia & Nouellus notat: & facit tex. in d. §. si. Si verò venderet rem prohibitam alienari, & in casu quo propter alienationem imponitur pœna, tunc ignorans recuperat pretium ex dicta æquitate, sciens verò nihil, & venditor non tenetur de euictione, ex glo. & feudistis vbi supra, & ex Menoch. & Sfortia vbi supra: si verò ex conuentione vel aliàs ex natura contractus venditor non tenetur de euictione, etiam si emptor sit in bona fide, tenetur tamen ad restituẽdum pretium, nisi specialiter illi remissum sit, ex Alberi. in d. l. qui libertatis, qui ita declarat glo. ibi, quæ aliàs falsum dicit, vt per Couar. vbi supra. Non curo tamẽ de distinctione quam aliqui faciunt in d. l. si familiæ, & specialiter cum Roman. & alijs Menoch. in d. cons. 48. an scilicet euictio eueniat ex natura bonorum alienatorum, vel aliàs, vt primo casu non debeatur, etiã si sit promissa; in secundo seruetur distinctio scientiæ & ignorãtiæ: hæc enim distinctio conficta est, & nullo iure probatur: nam, vt bene Bald. aduertit in d. l. si familiæ, si dicta bona vendantur scienti rei naturam, & non stipulanti de euictione, iam propter scientiam sibi non debetur

debetur euictio, etiam quo ad pretium promissum: si verò ignoranti, non video quare sibi non debeatur euictio, cũ ipse vt liberam emerit. Idem si stipuletur de euictione, vt in d. l. si fundum sciens, & ita sentiũt Faber, Cyn. Odofred. & Bald. in d. l. si familiæ. Nec obstat. l. fin. §. fin. C. communia de legatis, quia vt omnes ibi respondent, loquitur in casu fideicommissi conditionalis, vbi simpliciter res non prohibetur alienari, nisi in euentum alicuius cõditionis, quæ potest non euenire, vndè cùm res sit media inter omnino liberam & omnino alienam vel oneri subditam, ita fides emptoris nec est omnino mala, quia putauit licitè posse emere, cũ posset non euenire conditio, nec est omnino bona, & sic Imperator seruauit etiã in sui decisione mediam viam, vt venditor non in totum teneatur de euictione, etiam si promittat, nec emptor totam euictionem consequatur, quo ad interesse & pretium, sed solùm pretium; & hæc est vera resolutio, secundùm quam in rigore iuris malè iudicauit Autor in præsenti, licèt in praxi sua decisio vera sit, cùm nũquam vltra pretium & melioramenta condẽnetur vẽditor: imò etiam si emptor malæ fidei sit, dicit Sforcia, quòd de æquitate debet sibi refundi pretium. Allegat Imol. in d. l. cum vir sed æquitas hæc fictitia est, nec tale dicit Imola nisi in casu bonæ fidei: tunc tamen haberet locum, quando mala fides esset potius culposa quàm dolosa, & venditor esset potens soluere: si tamen esset dolosa, vt in casu tex. in l. 1. C de præscriptione 30. annorum, omnino deberet amittere pretium, etiamsi promissum esset de euictione, ex supra adductis.

Ibi, *Decius consi. 185.* Est Decius consi. 184. num. 7.

Ibi, *Aretinus in l. si rem.* Malè allegat Aretin. nam Aretinus solùm dicit, quòd emens scienter rem alienam, potest agere ad pretium, & quòd est communis opinio: de re obligata restitutioni nihil dicit, & est casus tex in d. l. fin. Sed opinio Aretini est falsa, & non cõmunis, vt videbis per Couar. Menoch. & Sfortiam vbi supra. Iterum dico, quòd si fideicomissum erat omnino certum, malè iudicauit in rigore Autor hîc: secus si incertum, vt in d. l. fin.

Additio ad Decisionem XXI.

NVm. 1. ibi, *An actio.* An remedium l. 2. C. de rescind. vend. competat contra tertium possessorem, vltra Couar. & Pinel. Costam Xuarez & alios hîc allegatos, vide infinitos congestos à Doctore Valdes in suis admodũ doctis & laboriosis additionibus ad Xuarez in d. allegatione. 21. num. 4. lit. E. & Menes. in d. l. 2. num. 39. & omnino, vide Matiençum allegatum à dicto autore in l. 1. glo. 8. num. 24. tit. 11. lib. 5. recop. & Cagnolum in d. l. 2. à nu. 114. & Emanuelem Xuarez lib. 4. communium opinionum, tit. 30. num. 34. & Anton. Gomecium tomo. 2. de contractibus. c. 2. num. 22. qui in proprijs terminis loquuntur: & vide Sfortiã in tract. de restitutione, parte prima artic. 3. q. 17. Communis resolutio est, quòd dictum remedium est personale, etiam si sit in rem scriptum, ac proinde non potest intentari directò contra tertium, nisi ipse fuerit sciens, vel emerit cum eadem deceptione, vel possideat ex causa lucratiua, etiamsi non sit sciens, ex tex. eleganti in l. qui autem. §. simili quoque modo. ff. quæ in fraudem creditorum, & tunc semper debet præcedere excussio in bonis principalis emptoris, licèt Autor excussionem non requirat, quando tertius possidet ex causa lucratiua: sed loquitur contra com-

communem, & sua opinio nullo iure probatur, in praxi tamen, solemus vno & eodem libello agere contra ambos primum & secũdum emptorem, & ambo condemnantur, vnus in defectum alterius ex eodẽ processu: prout in simili casu dixi in quæst. de fideiussore lib. 1. quæstionum vtriusque iuris, vbi vide.

Ibi, *Ideò reputatur impossibilis.* Notá quòd fideiussor alicuius potentis & difficilis cõueniendo, potest cõueniri absque excussione: quod verum est, & vltra allegata hîc vide Menoch. cõs. 410. à nu. 46. lib. 5. Cõmunistas lib. 8. cõmunium, tit. 25. nu. 136. limit. 3. & 4. Bursatum cons. 48. à nu. 10. lib. 1. Rol. cons. 9. lib. 1. Menoch. in responso secundo, causæ Finarensis artic. 3. nu. 24. Ferraram in sua praxi, verbo in forma libelli in actione hypothecaria, verbo exceptionem excussionis, num. 7. Marsilium in rubri. de fideiussoribus num. 10. Socin. reg. 177. fallen. 9. Dueñas regu. 335. limit. 7. & 8.

Num. 5. ibi, *Similẽ esse dicebã in hypothecaria.* Hæc opinio Alexã quòd tempus quod datur ad præscribenndum cõtra hypothecariam, currat à die factæ excussionis, & non ante, quidquid velit Autor hîc, communiter est reprobata, vt videbis per Franciscum Balbum, & Negussantiũ, quos Pinelus hic citatus allegat, & vide ad propositum quæ allegat Azeued. in l. 6. num. 42. tit. 15. lib. 4. recop. Parlad. lib. 1. rerum quotidianarum. c. 1. §. 16. in fine; & idem erit in quadriennio, de quo in d. l. 2. nam curret á tempore primæ venditionis, & non à tempore excussionis; quia id nullo iure probatur, nec aliquod impedimentum suffragatur, cum voluntariũ sit, vt bene dicti autores aduertunt.

Additio ad Decisionem XXII.

NVm. 1. De meliorationibus quas emphiteota facit, quòd hæredes lucrentur, & sint bona lucrata inter eos & vxores, etsi sint magna, etiã si detur emphiteosis ad meliorandum, dũ modò de alio expresse partes nõ agant, est bona decisio hîc, de qua vide quæ allegaui & dixi ad decisionem. 4. & vltra ibi allegata, vide Menoch. cons. 454. num. 1. lib. 5. & Fab. Turretum cons. 37. in fine lib. 1. Rimi. Iuniorem cõs. 435. nu. 69. & 49. lib. 4. Hieronymum Portoles in tract. de consortio & fideicommisso legali. c. 26. Ioan. Gar. de expensis. c. 15. Gutierrez lib. 3. practicarum, quæst. 89. Bursat. cons. 295. num. 45. lib. 3. Lancelot. in tract. de attẽtatis. 3. parte. c. 24. quæst. 29. Bertachinum latissimè in suo repertorio lit. E. verbo Emphiteota expendens, cum sequentib. Dueñas regu. 237.

Additio ad Decisionem XXIII.

DE materia huius decisionis videndus est omnino Socin. cõs. 148. lib. 1. Tellus Fernandez in l. 9. Tauri à nu. 24. Ceruantes in eadem l. nu. 114. Velazquez ibi glo. 6. num. 2. Matien. in l. 7. glo. 8. num. 3. tit. 8. lib. 5. recop. & in l. 9. glo. 1. in fine. d. tit. 8. & in l. 6. glo. 8. à num. 21. & ibi Azeue. num. 6. & vide eũdem Azeued. in l. 7. tit. 8. à num. 1. cum sequentibus. Couar. de sponsalibus. 2. parte. cap. 8. à num. 16. & 17. & Velazquez de Auend. in d. l. 9. glo 2. num. 3. Azeued. in d. l. 7. num. 39. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum lib. 3. interpretatione. 1. dub. 3. sol. 2. num. 11. Caldas latissimè in tract. de nominatio. quæst. 19. à num. 38. Crass. in suo libro sententiarũ. §. institutio. q. 8. Paleot. in tract. de nothis & spurijs. c. 53. in fine Cepha. cons. 358. lib. 3. Gutierrez in suis practicis

Eticis quæstionibus lib. 3. quæst. 55. à num. 38. Mathesillanum, & ibi Bolognium in additione, in tract. de successionibus ab intestato. 2. artic. membro 2. num. 3. cum sequentibus, & primo articulo 3. membro à num. 16. & quia materia difficilis est, quam ipsimet autores difficilem reddiderunt, non benè se explicando, vera resolutio collecta ex vero sensu quæstionis est constituendo sequentes casus.

1 Primus: Filius ex coniugato & soluta, licèt sit spurius & patri insuccessibilis, non tamen est natus ex coitu damnato & punibili per se, ac pro inde iure communi legitimus hæres est matri, & auiæ, & omnibus ascendentibus & cõsanguineis ex parte matris, ac per consequens melius succedet nepos legitimus ex eo, itidemque nepos ipse spurius, dummodò sit filius filiæ legitimæ, succedet auiæ, quemadmodũ mater succederet, & quemadmodum ipsi matri succederet; & hoc colligitur ex dicto eleganti consilio Socini, quẽ malè aliqui reprobarunt, & sequitur Azeued. in d. l. 7. Secundus casus est: Filius spurius ex patre legitimo non succedit auiæ ex parte patris, quemadmodum nec patri, quia agnatus non est, & auiæ debebat succedere per viam agnationis; & ita tenet Azeuedo cum alijs contra Paulum Castrensem, benè tamẽ respectu auiæ est capax legati, sicut extraneus quilibet, dummodo non sit natus ex coitu incestuoso, aut aliàs dãnato, punibili & accusabili, vt per autorem in præsenti, & tenent Ceruantes & alij vbi supra, & hoc quo ad quintum in his regnis est indubitabile ex dictis legibus. 8. 9. &. 10. cum & ipse filius spurius prædicti quinti sit capax.

3 Tertius casus est: Nepos spurius ex patre legitimo, non est aui legitimus successor ab intestato, tamen si auus nõ habeat filios legitimos, potest hæres institui ab auo, ex l. fi. C. de naturalibus liberis, dummodò non sit natus ex coitu damnato: & ita Paleotus & alij vbi supra intelligunt, & nõ procedunt quæ Simon de Pretis vbi supra allegat, nam respectu aui non est incapax, sed vt extraneus quilibet, ex Ceruantes vbi supra; ac per consequẽs melius erit capax relicti intra quintum, ex supra adductis.

Quartus casus est: Nepos legitimus ex filio spurio potest hæres ab auo institui, dummodò non instituatur contemplatione filij, ex Matienço & alijs vbi supra, & hæc est communior & verior resolutio.

Quintus casus est: Hodie in his regnis respectu matris coitus damnatus dicitur in quo mater incurrit pœnam mortis naturalis, & tunc nepos insuccessibilis est matri, & per consequens auiæ maternæ: & in hoc approbamus Telli & aliorum opinionẽ, quia & hoc erat iure antiquo in quocunque coitu damnato & punibili, nec est immutatũ ex dictis legibus, nec Socinus contrarium dixit, erit tamen per viam testamenti capax quinti ex dictis legibus, cuius contrarium erat de iure communi ex authentica ex complexu. C. de incestis nuptijs, & cum his manet resoluta quæstio de qua autor hic, copiosius & melius quàm ipse resoluerit.

Ibi, *Cognitam fuisse in carcere*. De pœna carcerarij carceratam carnaliter cognoscẽtis, vide Auilesium, qui plures allegat, in cap. prætorum. cap. 18. verbo, *carcel*, num. 45. Iul. Clar. lib. 5. sententiarum. §. fornicatio, num. 24. Boer. decis. 317. &. 318. Anton. Gomez in l. 80. Tauri num. 25. & aduerte quoad præsentem casum, quòd ad hoc vt spurius sit insuccessibilis, coitus ex quo natus est, debet esse per se punibilis ratione ipsius coitus, & ratione personarum coeuntium, & tandem ex natura rei, & non

non per accidens ratione loci, aut alterius circunstantiæ extrinsecæ: & ita sentit autor hic, licèt nõ ita intelligat nec declaret; & ita colligitur ex dicta authentica ex complexu: quod est singulare ad intellectum dictarum legum regiarum.

Declara tamen dicta in prima additione, quòd nepos spurius, vel legitimus ex spurio, nato ex coitu damnato & punibili, & accusabili, dummodò nõ sit natus ex coitu propriè incestuoso, etiamsi filius clerici pater vel ipse sit, potest ab auo institui, & est capax, non existentibus filijs legitimis, vt cum Anto. Gomez. Cast. Xuarez & alijs infinitis concludit & dicit magis communẽ opinionem Matienço in d. l. 6. glo. 8. num. 23.

Item aduerte, quòd quicumque nepos, aut filius spurius vel incestuosus, est legati intra quintum capax ex dictis legibus regijs, quæ corrigunt iura communia.

Præterea aduerte, quòd Ceruantes in d. l. 9. à num. 88. cum sequentibus, cũ Castello & alijs constanter defendit, quòd nepos succedit auiæ ex parte matris, etiam si natus sit ex coitu damnato & punibili; & sic intelligit dictam legem. 9. quæ solum corrigit iura communia quo ad matrem: in alijs verò remanẽt incorrecta, & sic cum iure Digestorum succederet matri & auiæ, remanet ius illud incorrectũ quoad auiam: sed illud verũ esset, si auia aut alij ascẽdẽtes expressè in hoc casu vocati essent à iure antiquo, cum tamẽ iura antiqua solum in genere de spurijs, & de matre & cognatis ex parte matris loquantur, vt in. l. spurius &. l. Modestinus. ff. vnde cognati, & per. l. nouam, de qua in d. authentica ex complexu, & in authentica quibus modis naturales efficiantur sui. §. fin. reprobati sunt tales filij, & ablata ab eis iura cognationis, quoad effectus ciuiles: vndè certè ista opinio nullo iure probatur, & contra eam Cynus, Salic. Odofred. Matthesilanus, Corn. & alij tenuerunt in d. l. fin. & in authentica si qua illustris. C. ad Orfician. & Angel. in dicto. §. fin. Angel. Aretin. in. §. nouissimè, num. 3. instituta ad Orficianum. Fateor tamen, quòd probabilis est dicta opinio, vt Corneus putat, qui acutè respondet ad dictum. §. fin. & quia æqua est, seruaretur iudicãdo & consulendo.

Aduerte etiam, quod Cynus & alij antiquiores in d. l. fin. tenuerũt, quòd nec nepos spurius ex damnato coitu natus, nec nepos legitimus ex filio spurio, ex tali coitu nato, erant capaces ex testamento aui non existentibus legitimis. Sed licèt id probabile sit in nepote spurio, in legitimo nullo iure probatur: & contra id faciunt rationes, de quibus in d. l. fin. & in ambobus casibus, nisi in incestuoso, est magis communis opinio contra eos, vt per Ceruantes & Matienço vbi supra.

Tandem aduerte, quòd quidam ex supra citatis appellarunt cognatum nepotem, spurium respectu auiæ paternæ, & legitimum ex spurio, respectu eiusdem. Sed considera, quòd si nepos ipse sit spurius, auiæ non succedit ab intestato, quemadmodum nec patri, vt per Azeue. vbi supra. Potest tamen ex testamento capere, vt extraneus quilibet: si verò sit legitimus, succedet, si pater succedere poterat, quia non erat ex damnato coitu natus, & hoc non iure cognationis, sed agnationis, & repræsentationis, quia licet pater respectu auiæ suæ matris, sit cognatus, filius verò, qui & ipse nepos est, respectu eius agnatus est, quia agnatio à patre sumitur, vt in d. l. si spurius, ibi, A patre oriuntur. Et cum his manet hæc salebrosa materia diligenter enucleata.

Addi-

Additio ad Decisionem XXIIII.

VIde de materia latè Cald. in tract. de renouatione contractus emphiteotici, quæst. 14. qui tenet cõtra Gammam in præsenti, & dicit contra eũ militare communem praxim, & vide Viuium decis. 17. num. 9. Marium Anguisolum cons. 131. num. 8. & cons. 17. nu. 20. Gutierrez lib. 3. practicarum, quæs. 75. num. 5. Alex. Raudensem in tracta. de contractibus emphiteoticis, tit. de non concedenda, nume. 43. Matien. in l. 1. glo. 10. num. 2. 3. & 5. tit. 4. lib. 5. recopil. Aliquid per Tiraquell. de retract. lib. 1. §. 1. glo. 10. à num. 88. Vera resolutio est contra autorem in præsenti, quòd eadem solennitas requiratur in renouatione contractus emphiteotici, quæ requirebatur in eius prima cõcessione, etiam si renouatio fiat durante primo contractu; tandem cũ renouatio, prorogatio, additio aut detractio fit circa substantialia, & eadem ratio, quæ fuit causa inducendæ solennitatis, militat in secundo contractu, quæ in primo, eadem solennitas requiritur; & hæc opinio seruatur in praxi, & licèt in contrarium sit alia communis opinio, vt per Caldas vbi supra, procedit, quando non militat eadem ratio, nec ex prorogatione nouus cõtractus inducitur, nec aliquid circa substantialia mutatur, aliàs falsa est: vt constat ex his quæ autores citati adducunt: & in contractibus emphiteoticis rerum ecclesiasticarum tunc seruabitur, quando sunt consuetæ emphiteoticari, nam tunc sine solennitate potest emphiteosis renouari, & ita loquitur extrauagans Ambitiosæ, & autores in contrarium citati, aliàs semper eadem solennitas requiritur, ne perperam, & contra ecclesiarum vtilitatem res in totum alienentur.

ibi A

Additio ad Decisionem XXV.

DE hac decisione vide l. & si fideiussor, & ibi Imol. & omnes. ff. de re iudicata, & Hippolyt. Marsilium in repetitione Rubr. de fideiussoribus à nu. 273. Et aduerte, quòd remediũ Bart. in d. l. & si fideiussor, nullo iure probatur: nam leges, quas allegat, non loquuntur de exceptione personali: tum etiam, si fideiussor per indirectum vteretur dicta exceptione personali, lex esset imposita verbis, & contra intentionem contrahentium, qui ideò fideiussores accipiunt, vt magis securi maneant: vnde contra Bart. tenuit Cumã. ibi, & in l. Marcellus. ff. de fideiussoribus, & contra eum tenendum est iudicando & consulendo: & bene iudicauit autor hic.

Additio ad Decisionem XXVI.

NVm. 1. De materia, an emphitota, vel alius, qui non est perfectè dominus, & cui est prohibita alienatio, possit locare ad longum tempus, vel subemphiteoticare, vide quæ notauimus ad decisionem. 16. num. 3. vbi conclusimus quòd non, nisi cõsuetudo existat in contrarium: vide etiam Caldas de nominatione, quæst. 23. à nu 48.

Num. 2. ibi, *Nullus alius præter dominum directum*, an secundus emphiteota possit petere commissum, vel solum dominus directus, vltra autorem hic, vide late Aurelium Corbulũ in tracta. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob alienationem, ampliatione. 24. Menoch. consi. 226. à num. 157. & nume. 185. & 186. lib. 3. concluditur, quòd quando primus

primus emphiteota cessit omne ius suum in secundum, tunc licentia domini est requirenda, & ipse commissum potest petere: quando verò aliquid sibi remansit, & sibi soluenda est pensio, ipse habetur vt dominus respectu secundi emphiteotæ, & ipse commissum petere potest, & ab ipso est licentia petenda, licèt aliqui dicãt, quòd ab vtroque, & sic communiter practicatur in emphiteota vniuersitatis habente sub se plures subuasallos, vel emphiteotas.

Nume. 3. ibi, *Per quam ius coloniæ*. Per quantum tempus præscribat quis coloniam vel emphiteosim, vide dictum Aurelium Corbulũ in dicto tractatu, titulo de causa priuationis ob non solutum canonem, ampliatione 39. & Iosephum Mascardum de probatio. conclusione. 603. lib. 2. Antoniũ Tessaurum in decisionibus Pedemontanis nouis, decisio. 179. per totum. Iosephum Ludouicum decis. Perusina. 106. a num. 21. parte. 2. & cum Mario Anguisolo Ancharrano Rhegiensi, Ludouico Romano & alijs, Caualcanum in decis. 44. a num. 80. parte. 1. Communiter concluditur, quòd si non constat de contractu locationis temporalis, præscribitur. 30. vel. 40. annis: secus si constat, vt per Caualca. cum Ruino vbi supra.

Nume. 4. An pater possit præiudicare filio in emphiteosi, & an filius possit venire contra factum patris, cuius est hæres, vide quæ latè notauimus decis. 8. num. 1. & nu. 6. vbi declaraui l. cum à matre, & eius materiam, & decis. 5. num. 7.

Nume. 5. Materia hæc, an præscriptio obsit succedentibus in fideicommisso, maioratu, feudo & emphiteosi, quando fuit perfecta in vita alicuius ex possessoribus, satis vulgaris est, & de ea vide autores hic ab autore citatos, & vltra eos Ludouic. Molin. in tract. de primogenijs lib. 4. cap. 10. per totum, Matienço in l. 8. glo. 5. nume. 25. titulo. 7. lib. 5. nouæ recopilat. Ossascum decis. Pedemonta. 177. per totam, Pinelum in authentica nisi tricennale, num. 39. C. de bonis maternis, Hieronymum Portoles in tractatu de consortibus & fideicommisso legali. cap. 20. a nu. 11. & Hieronymum Gabriel. cons. 163. num. 12. lib. 1. Aymon Crauet. consil. 967. lib. 5. Menoch. consil. 304. & 305. lib. 3. Ioan. Botta consil. 48. Ceph. cons. 624. nume. 58. lib. 5. Sfortiam de restitutione quæstio. 90. nume. 36. parte. 2. & plures alios quos allegat Fab. Turretus consi. 69. a num. 26. lib. 1.

Nume. 5. in fine. Verum dicit Autor, & sua decisio bona est, licèt ipse in dicta decisio. 8. contrarium tenuerit: sed ibi locutus fuit præsupposita certa consuetudine.

Additio ad Decisionem XXVII.

NVme. 1. ibi, *Semel fuit exclusus*. Quando in fideicommissis, maioratibus & primogenijs, semel exclusus, censeatur semper exclusus: & Dominum Ludouicum, vide latè per Molinam lib. 3. de primogenijs. cap. 10. Bonifacium Rugerium cons. 1. nume. 27. & cons. 13. num. 100. lib. 1. & eundem Molinam lib. 1. cap 6. a num. 22. Velazquez de Auendaño in l. 40. Tauri, glo. 9. a nume. 76. Bursat. cons. 637. a num. 17. & cons. 80. lib. 1. Sfortiam cons. 13. a nume. 11. Menoch. consil. 585. a nume. 35. lib. 6. & consil. 172. num. 31. lib. 2. & cons. 318. lib. 4. & 85. a num. 44. lib. 1. & Alexand. Raudensem cons. 142. a num. 22. secunda

D parte

parte consiliorum Zileti de vltimis voluntatibus, vbi consuluit pro Rege nostro Philippo circa successionem regni Portugalliæ: & communis resolutio est, quòd semel exclusus, manet semper exclusus, durante persona & causa exclusionis, alias finita persona & causa, potest denuo admitti: & hoc in successionibus tractum successiuum habentibus, vt in primogenijs, & fideicommissis perpetuis, in alijs verò quæ vnico actu consumantur, semel exclusus, semper manet exclusus: & ita intelliguntur quæ notat feudistæ in c. vnico, Episcopũ vel Abbatẽ, in vsibus feudorũ.

Nume. 2. ibi, *De persona ad personam.* Quando in fideicommissis & primogenijs admittatur extensio de casu ad casum, & de persona ad personam, vide latissimè per Menoc in tract. de præsumptio. part. 2. præsumptio. 73. & præsumpt. 65. & cons. 232 num. 11. & 235. num. 7. & 220, num. 36. & 233. nume. 11. & latius, & melius cons. 243. per totum, lib. 3. & 530. num. 21. & 585. a num. 11. & 500. num. 8. lib. 6. & cons. 427. num. 7. & 432. num. 25 lib. 5. Ioã. Bottam, qui plures allegat cons. 50. per totum, Crassum in libro sententiarum. §. fideicommissum, quæst. 4. à nu. 22. Francisc. Manticam in tractatu de coniecturis lib. 3. titulo 19. a nume. 9. Riminald. Iuni. cons. 80. a nume. 14. & 42. a nume. 123. lib. 1. Bursat. cons. 13. & 52. &. 50. num. 21. lib. 1. Sfortiam cons. 56. a num. 36. & 66. a nume. 80. & 67. a nume. 18. lib. 1. Simonem de Pretis in tractatu de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 2. interpretatione. 4. dub. 1. solutio. 2. a nume. 89. Roland. de Valle cons. 100. a num. 80. lib. 4. & cons. 94. nume. 20. lib. 2. & 59. num. 19. & 55. num. 24. lib. 3. & 14. nume. 30. eod. libro. Burgos de Paz cons. 9. a num. 13. & cons. 2. a num. 77. Ceph. cons. 472. num. 97. & 455. num. 8. & 509. nume. 17. & 490. nume. 9. & 469. num. 12. & 478. num. 52. & 517. & 582 num. 2. & 537. nume. 17. lib. 4. & 446. nume. 35. & 430. nume. 10. & 408. num. 66. lib. 3. Hieronymum Gabrielem cons. 83. a nume. 61. & 95. a nume. 13. lib. 1. Federicum Scotum lib. 2. responsorum tomo. 2. respon. 9. & lib. 4. responso. 41. Bonifacium Rugerium cons. 25. per totum lib. 1. Communis resolutio est, quòd de persona ad personam est omnino prohibita extensio, nisi appareat de voluntate testantis contraria expressa, vel ex coniecturis vrgentissimis collecta. De casu ad casum etiam est prohibita, sed ex volũtate testantis tacita aut expressa, sæpe sæpius permittitur, atque hic leuiores coniecturæ sufficiunt ad eam eliciendam, imò & similitudo, aut identitas rationis sufficiunt, ex notatis per Doctores in l. Gallus. §. & quid si tantum ff. de lib. & posthumis.

Nume. 3. ibi, *Si de tali voluntate dispositiua, &c.* Nota, quòd non sufficit voluntas ex coniecturis elicita, nisi ea sit dispositiua, & collecta ex verbis dispositiuis in testamento insertis, vt per Autorem hîc, de quo vide Menoch. de præsumption. parte. 2. lib. 4. præsumptione. 67. a nume. 15. & præsumptione. 50. a nume. 57. Tessaurum decisione Pedemonta. noua. 248. num. 2. & Menoch. cons. 210. num. 18. & 218. num. 71. & 236. num. 25. lib. 3. Rimi. Iun. cons. 46. a num. 76. & cons. 110. num. 23. & cons. 20. & cons. 23. a nu. 90. lib. 1. & cons. 37. a num. 2. eo. lib. Velaz. de Auend. in d. l. 40. glo. 20. nu. 2. Simonem de Pretis in d. tract. lib. 2. interpretatio. 1. dub. 1. solut. 5. a nu. 13. Cõmunis resolutio est cõtra autorem in præsenti, quòd quomodocunque ex verbis testatoris, siue dispositiuis, siue

siue enuntiatiuis, constet de eius voluntate, aut ex alijs coniecturis, ex verbis deductis, vel ex signis & ratione, in fideicommissis saltim, seruanda est, & ita practicatur.

Nume. 4. ibi, *Effectus consummatus.* Quando in fideicommissis & maioratibus post effectum consummatum, admittatur alius melius ius habens in præiudicium iuris ab alio quæsiti eo tempore, quo vel non erat natus, vel non apparuit is qui melius ius habebat, vide omnino Molinam dicto lib. 3. cap. 10. Velazquez in dicta. l. 40. glo. 6. a num. 13. Menoch cons. 278. a nume. 14. lib. 3. elegantissimè & melius quàm alibi Menoch. consil. 413. lib. 5. Hippol. Riminald. Iunior. in eodem casu cons. 564 lib. 4. Roland. Valle consi. 70. lib. 3. a num. 10. Ceph. cons. 318. a num. 23. lib. 3. Alexan. Raudensem dicto cons. 142. num. 80. Hieronymum Gabr. cons. 123. nume. 2. lib. 1. Federi. Scotum respon. 1. tomo. 1. nu. 52. lib. 4. & respon. 1. tomo. 1. lib. 2. nu. 255. inter quos omnes magna controuersia est, an natus post euentum casus substitutionis, siue ob mortem, siue ob alienationem, præferatur proximiori, qui fuit admissus tempore delatæ successionis, quia alius tunc proximior non erat, licèt postea natus sit: & communiter concluditur cõtra Molinam & Riminald. quòd non admittitur, nisi adhuc res sit integra, nulla distinctione facta; & ita ego in proprio casu habeo consulere, & soleo limitare, ex notatis in cap. 1. de eo qui sibi, & hæredibus masculis & fœminis, in vsibus feudorum, nisi in nato de nouo concurrat aliqua qualitas, quam voluit testator semper in suo primogenio durare, & quòd non habens illam qualitatem, succederet temporaliter, scilicet interim quòd alius non apparet: sed hoc debet constare ex claris verbis, & clara voluntate testatoris, alias male practicaretur.

Nume. 5. ibi, *Per momentum.* Quando conditionem sufficiat semel impleri, licèt per momentum duret, vide Menoch. de præsumpt. 2. parte, lib. 4. præsumptio. 69. a num. 3. & 183. num. 29. & cons. 220. a nume. 4 lib. 3. & 85. a nume. 46. lib. 1. Crassum in dicto tractatu. §. legatum, quæst. 53. Riminaldum Iunior. cons. 52. a num. 136. lib. 1. Sfortiam cons. 19. a nume. 2. & 13. a num. 115. lib. 1. Molin. dicto tractatu, lib. 1. cap. 6. a num. 17. Roland. cons. 52. num. 46. lib. 2. & 56. num. 11. lib. 3. Burgos de Paz consil. 9. nume. 12. Rugerius cons. 1. num. 26. & 27. num. 46. lib. 1. Gabriel consil. 117. num. 9. & cons. 61. nume. 12. 2. parte consiliorum Zileti de vltimis voluntat. Communiter concluditur, quòd sufficit momento impleri, nisi ex voluntate testatoris requirat perseuerantiam, vel habeat tractum successiuum, vt est conditio de nomine & armis, & ea de qua loquitur Autor hîc.

Nume. 6. ibi, *Coniectura voluntatis.* Nota quòd fideicommissum potest induci ex coniecturata mente testantis, absque expressa dispositione, de quo vide Menochium in dicto tractatu de præsumptionib. lib. 4. præsumptio. 64. & 67. & cons. 232. a num. 4. & 233. a nu. 2. lib. 3. Antonium Tessaurum decision. Pedemontana noua. 248. nume. 13. Molin. in dicto tractatu lib. 1. cap. 1. a num. 10. Crassum in §. fideicommissum, quæstione. 4. 5. & 6. Bursatum cons. 51. num. 9. lib. 1. & cons. 52. Fabi. Turret. cons. 77. lib. 1. Sfortiam cons. 45. a num. 26. lib. 1. Hieronymum Gabriel. cons. 132. quæstione. 7. & 9. Roland. cons. 97. lib. 4. Cephalum consil. 523. lib. 4. & 330. a num. 27. lib. 3. & 517. nume. 66. lib. 4. & 524. nume. 48. & 455. num. 67. & 520. eo. lib. 4.

Simonem de Pretis in dicto tractatu, lib. 3. interpret. 3. dub. 3 solut. 4. & 5. & consil. 27. & 37. nume. 10. inter collecta à Ziletto de vltimis voluntatibus, parte. 2. Siluan. consil. 63. lib. 2. & supradicta est communis & vera resolutio.

Nume. 7. ibi, *Quòd prohibitio.* Nota, quòd prohibitio negatiua obligat semper, & ad semper: de quo vide Velazquez in dicta l. 40. glo. 6. nume. 13. & Crassum in dicto libro sententiarum. §. legatum, quæst. 53. in fine, Sfortiam consil. 19. lib. 1. & vera est Autoris resolutio.

Nume. 8. ibi, *Quòd qualitas & formà.* De repetitione conditionum, clausularum & qualitatum in fideicommissis, & primogenijs, vide Molin. dicto cap. 6. a nume. 25. Menoch. dicto lib. 4. præsumpt. 177. & 178. & 69 & consil. 215. a nume. 157. lib. 3. Velazquez in dicta l. 40. glo. 9. a nume 41. Sfortiam consil. 43. per totum, Burgos de Paz consil. 2. a nume. 77. Simonem de Pretis lib. 2. interpret. 4. dub. 1. solut. 2. a nume. 130. Cepha. consil. 228. a nu. 30. & 527. a num. 20. & 456. a nume. 15. lib. 4. Rugeri. consil. 32. a nume. 50. lib. 1. Communiter concluditur, quòd repetuntur ex tacita voluntate testantis, idest, ex forma verborum ex generalitate, præcedétia, & relatione ad inferiora, & ex idemtitate rationis.

Ad finem decisionis ex dictis in additionibus præcedentibus, & ex relatione casus à Gamma in hac decisione inserta satis colligitur male iudicasse Autorem & Senatores in præsenti, quia ex eo quòd testator onus non habendi duo primogenia, de quibus hic, alteri ex nepotibus non nominatim, sed illi qui succederet in illo, quod ipse fundauit, imposuit, & quòd non nominauit maiorem ex nepotibus, quia aliud primogenium habebat satis colligitur, quòd voluit in sua linea duo primogenia separata existere, & duas domos erigere & fundare, & quòd eius memoria conseruaretur in successore in suo primogenio, quod dotauit, absque intermistione alterius: quæ rationes in alijs successoribus militant: ac proinde illa conditio in omnibus repetitur ex voluntate testantis, & ex maiori fauore publico, contra Autorem hîc. Nec admitto hîc considerandam proximitatem respectu Emanuelis vltimi possessoris, contra Ludouicum de Faria, cum ipse sit ex nepotibus nominatis, qui alios præcellunt, de quo supra diximus; & est textus in vulgari. §. in fideicommisso. In hoc Regno quando quis duos maioratus possit habere, vide. l. 7. tit. 7. lib. 5. recopil. & ibi Matien. & Azeue. Aluara. in tract. de coniecturis, lib. 2. c. 2. §. 1. a num. 39.

Additio ad Decisionem XXVIII.

VIDE quæ habes ad decisiorem 5. vbi latè materiam resoluimus, & vltra ibi citatos, vide Pinelum in. l. 1. parte. 3. num. 64. C. de bonis maternis, Molin. de primogenijs lib. 1. cap. 20. à nume. 16. & cum Alexand. Molin. Curtio, & alijs, vide Hieronymum Portoles in tractatu de consortibus, & fideicommisso legali. cap. 21. nume. 10. & Bertachi. in suo repertorio, lit. E. verbo emphiteota pignorat. & latissimè in terminis huius decisionis Aurelium Corbulum in tractatu de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titulo de causa priuationis ob alienationem, limita. 33. vbi Ripas, Clar. Redoanum, Boeri. Crot. Negussan. Anto. Gab. Ias. Gratū, Alcia & alios infinitos modernos & antiquo refert, & Mar-

& Marium Anguisolum cons. 216. nu. 25. lib. 1. Communiter concluditur cum autore in præsenti, quòd licèt hypotheca aut pignoratio rei emphiteoticæ, siue specialis siue generalis, non valeat, non tamen pignorans incidit in commissum, quia non est propria alienatio, sed imperfecta, tanquā via ad alienationem.

Additio ad Decisionem XXIX.

DE materia huius decisionis, & quādo officia publica, prout est de quo agit Autor hîc, vel alia, vt decurionatus, rectoria, & similia, debeant conferri & imputari in legitimam, & communicari inter virum & vxorem, & obligari & pignorari, & an super eis possit fieri exequutio, & fundari census, vide Matienço in. l. 5. glo. 2. tit. 9. lib. 5. recopilat. & ibi Azeue. à num. 1. & in. l. 3. glo. 3. à num. 13. tit. 8. eo. lib. 5. eundem Azeue. in. l. 12. 7. & 8. titu. 3. lib. 7. recopilatio. Ioann. Garcia in tract. de expensis cap. 4. à num. 14. & de ac quæstibus à nu. 67. & 127. Ayoram de partit. parte. 2. cap. 8. à num. 6. Felicianum de censibus, lib. 2. cap. 3. à num. 23. Gutierrez practicarum lib. 2. cap. 64. Crassum in suo libro sententiarum, §. legitima, quæst. 27. & hi referunt Couar. Angul. Menchacam, Tellum Fernandez, Dida. Perezium, & alios regnicolas, & communiter concluditur, quòd de officijs quæ solent vendi, etiam cum licentia Regis, quæ facillimè conceditur, iudicatur vt de bonis patrimonialibus; & ita conferuntur, imputantur, communicantur, exequutantur, pignorantur, alienantur, venduntur, vt illa, & non fit distinctio, an pater sibi vel filio emerit, vel Rex patri cōcesserit ob sua merita, vel alio modo pater acquisierit: & ita seruatur in his regnis, quidquid Senatus hic iudicauerit contra votum Autoris, nisi officia non venderentur, nec transmitterentur, & Rex esset difficilis in concedendo, aut filio donata essent sui met cōtemplatione, tunc enim non haberent locum supradicta.

Additio ad Decisionem XXX.

DE hac decisione dicemus latissimè in nostro libro primo quæstio. quæst. 17. & 18. vbi declarauimus, ex quibus coniecturis inducatur maioratus, & an inducatur per impositionem oneris aniuersarij, aut quia bona sunt indiuisibilia, & vbi debent competere; interim tamen vide in terminis huius decisionis Velazquez de Auendaño in l. 40. Tauri glo. 2. a num. 62. & 69. & in l. 41. glo. 2. a num. 12. Aluarum Valascum consultatione. 82. a num. 5. Senatorem Caldas in tractatu de nominatione quæst. 13. a num. 35. & quæst. 24. a num. 47. Aluarad. in tractatu de coniecturis, lib. 2. cap. 3. §. 3. à nume. 11. Burgos de Paz Iuniorem in suis quæstionibus ciuilibus quæst. 12. Menoch. cons. 439. a num. 1. & 15. lib. 5. Vvesembech. cons. 82. a num. 9. lib. 2. Communiter concluditur, quòd existentibus alijs coniecturis, inducitur maioratus ex dicto onere, & indiuisibilitate, non aliàs in rigore iuris: in praxi tamen ex consuetudine solent similia anniuersaria vni & maiori adiudicari per viam maioratus, vt melius conseruetur pia memoria, & ita pluries vidi practicari in alijs bonis indiuisibilibus, nisi sint dignitatis, aut domus de solar, nunquam talem praxim vidi, sed seruanda est dicta resolutio.

Additio ad Decisionem XXXI.

DE materia huius decisionis, quæ sint regalia maximi, & medio cris gradus, & quando videantur à Principe concessa, & an in eis possit Princeps præiudicare primo donatario, vel in dubio intelligatur præiudicare, videndi sunt Roma. cons. 271. Deci. consi. 197. Rugerius consi. 21. nume. 40. lib. 2. & cons. 4. à num. 46. lib. 1. singulariter Riminaldus Iunior cons. 33. nume. 2. & nume. 21. & 81. nume. 2. & cons. 5. à nume. 187. lib. 1. Alciat. respon. 1. nume. 1. lib. 7. & respon. 9. num. 14. lib. 3. & respon. 10. nu. 7. lib. 7. & respon. 45. nu 6. lib. 9. Ceph. cons. 418. num. 51. lib. 3. & cons. 154. lib. 2. & 150. lib. 1. Ioan. Bott. cons. 49. num 9. Vvesembech. cons. 32. à num. 10. lib. 1. Roland cons. 42. à num. 32. & cons. 1. à num. 90. & 18. à num. 76. lib. 2. & cons. 4. à nume. 48. & 14. lib. 3. Ioan. Philipp. cons. 50. à num. 28. & 57. Boer. decis. 50. Bosius in sua praxi titu. de regalijs, Viuius decis. 208. Osascus decis. Pedemont. 101. à num. 12. Marcus Antonius Peregrinus de iure fisci lib. 1. titulo de his qui iura fiscalia. num. 85. & num. 100. Vincentius Francus decis. 275. à num. 5. secunda parte, Matienço in. l. 6. glo. 2. & in. l. 3. & 4. titu. 10. lib. 5. recopilat. Communis resolutio est, quòd in generali concessione non veniunt regalia, nisi specificentur: & quando fit cum regalibus, non veniunt regalia superiora, vt cudere monetam, & facere banna, de quibus hîc; nisi in indiuiduo exprimatur, vel constet ex verbis admodum duplicatis & generalibus, aut ex alijs euidentissimis coniecturis: & quòd in dubio Princeps non videtur derogare iuri tertij, nec primæ concessioni, & quod regalia sunt ea quæ soli regi reseruantur in signum supremæ potestatis, vndè non dubito, quòd reseruare sibi venditionem alicuius rei, quæ de iure naturæ cadit in libero hominum commercio, & alijs prohibere, sit supremum regale, & quòd difficulter Princeps alij concedit, vnde non venit in qualibet & quantumuis generali concessione, vt supradicti dicunt, & sic bene iudicauit Senatus in præsenti.

Additio ad Decisionem XXXII.

NVme. 1. De proxeneta, quod possit esse testis, vide latissime Mascardum de probatio. secũda parte, conclusione. 1040. & tertia parte conclusione. 1358. à num. 36. & 1233. à num. 4. & in materia gabellarum, Lasarte de Molina de gabellis cap. 18. à num. 74. Communiter concluditur, quòd non est testis omni exceptione maior, de contractu in quo fuit mediator, nisi in causis gabellarum, & in alijs à Mascardo exceptis; admittitur tamen in subsidium, quando veritas aliter sciri non potest, vel partes consentiunt.

Nume. 2. Obligatus ad factum excusatur, si fecit quidquid potuit: hoc tamen est de æquitate canonica: vide tamen Menoch. cons. 239. num. 13. & 3. lib. 3. Matienço in. l. 2. glo. 6. à nume. 5. & ibi Azeuedo à nume. 41. & 42. titulo. 16. lib. 5. recopilation. vbi Azeuedo contra Matienço cum Gutierrez & alijs Regnicolis concludit, quod de iure regio, nisi in matrimonio non sufficit talis diligentia: ego tamen ponderarem maximè verba cõtractus, & intentionem contrahentium, & secundùm eam iudicare, & in dubio seruarem hanc opinionem, quia eam video semper practicari: & vide ad hãc quæst. Seraphinum de priuileg. iuramẽti, priuilegio 87. nu. 11.

Additio ad Decisionem XXXIII.

HAEC decisio est vtilissima, & ferè sẽper in praxi versatur, & de eius mate. s. quando filia debeat conferre dotem ab auo suæ filiæ, nepti illius aui datam, siue eius contemplatione, siue non, & quando nepotes debeant conferre dotẽ datam matri suæ, vide Doctorem Alfonsum de Azeuedo, qui Castellum, Gomez. Laram, Angulum, Baeçam, Gregorium, & alios allegat. in l. 3. à nu. 2. cum sequentib. tit. 8. lib. 5. recopil. doctorem Spino in suo speculo testamẽtorum gl. 10. à nu. 39. & 36. & vide infinitos quos allegat Velazq. de Auend. in. l. 29. Tauri. glo. 4. à nu. 9. & à nu. 15. & Angul. in. l. 9. à nu. 5. tit. 5. lib. 5. recop. & de secũda parte quæstionis latissimè Anto. Tesaurum, qui ad Bursat. & Riminal. Iun. se refert, decis. 237. per totam Hieron. Gabr. cons. 58. nu. 1. lib. 1. & in ambabus partibus vide Crassum, & autores quos ipse allegat in suo libro sententiarum. §. legitima, quæst. 24 & quæst. 25. vide etiam cõmunistas lib. 6. cõmunium opinionum, tit. 10. num. 12. 15. 16. 20. & num. 22. 23. latissimè & eleganter per Menoch. in suo eleganti præsumptio. tractatu lib. 3. præsumptione. 17. per totam, & in consil. 183. à num. 32. & à num. 1. lib. 2. Rip. Socin. Iuniorem & repetentes omnes in. l. in quartam, hîc allegatam, & in. l. illam. C. de collatio. & in. l. quoniam nouella. C. de inofficioso testamento. licèt tamen materia sit satis salebrosa, quam plures subtiliter & diligenter disputarunt, maximè Corneus in d. l. illam, Rip. & Socin. Iunior in d. l. in quartam, verior & cõmunior resolutio, ex maiori scribentium turma deducta, est, quòd iure antiquo nepotes ex linea paterna tenebantur respectu successionis aui, imputare & conferre dotem á matre receptam, ex eo quia profecticia erat, & in aui dominio semper manserat, sibique erat restituenda, nepotes ex linea materna respectu auiæ nõ tenebantur, quia dos respectu auiæ maternæ casualis & aduentitia erat: iure verò Codicis existẽte. l. dos á patre, de iure dotium, vera erat dicta resolutio, nisi quòd in nepotibus ex linea materna deberet seruari dicta lex illã, ratione æqualitatis seruandæ, scilicet, quod si alij succedentes conferant dotes suas, nepotes etiam conferant dotes matrum, ac proinde imputent in legitimam, ex. l. quoniam nouella. C. de inofficioso testamento, licet in hoc Bald. & plures alij contrarium teneãt, & Fulg. & Cuman. in d. l. in quartam, in fine id intelligant existente integra ipsa dote, aut pro parte qua nepotibus profuit, non aliás: quod æquum credo: existente verò consuetudine Martini, quæ limitat dictam. l. dos á patre, Bart. absolutè tenet dotem imputandam nepotibus, quia non habent vt hæredes matris, sed beneficio consuetudinis, & quia semper in dominio aui paterni manserat: & idem de auo materno, ex l. quod scitis. C. de bonis quæ liberis. Communis tamen resolutio est, quòd si nepotes succedant cum patruis, repræsentando personam matris, teneantur imputare, quemadmodùm ipsa mater, ex d. l. illam. Si verò succedant cum alijs in pari gradu existentibus, & sic ex propria persona, tunc non teneantur imputare. Si verò etiam mater, quia emãcipata, vel aliás ex vi legis sui iuris effecta, vt fit in hoc regno per matrimoniũ, dotis domina fuerit effecta, tũc ipsa mortua in vita aui, nepotes nõ tenentur imputare, quia eam habẽt nõ

ab auo, sed vt hæredes matris: nisi tamen cum patruis succederent, vt dictum est, & in hoc Bart. & omnes concordant, in his regnis ex l. 29. Tauri, quæ est l. 3. tit. 8. lib. 5. recop. vt videre est per Azeue. ibi num. 17. putat Greg. quem Azeue. & alij sequutur, quòd absoluté nepotes imputare tenetur; quia lex illa loquitur de ascendentibus, & filijs, & eorum hæredibus: sed certe illa lex nihil expresse decidit, & solum videtur loqui de hæredibus illius qui succedit defuncto, de cuius hæreditate agitur, & sic mortui post eius mortem, nō de mortuo ante; nam tunc non dicitur succedere, nec de illo agit illa lex, & seruanda esset distinctio supradicta, quam tamen cum Cuman. limitarem, nisi nepos nihil consequeretur de illa dote, quia consumpta, vel ex alijs bonis matris: tunc enim ex æquitate, etiam si succederet cum patruis, nihil deberet imputare, maxime repudiando matris hæreditatem; imò credo quòd etiam de rigore; nam iam quòd succedat repræsentando personam matris, succedit ex propria persona, & non vt hæres matris, nec præcise vt persona matris, & sic non tenetur eius debita soluere, vt conclusit Auendaño in l. 40. Tauri glo. 17. num. 31. & contrarium nullo iure probatur. Sed tamen tenenda est, excepto casu dictæ limitationis, dicta cōmunis distinctio ob seruandam æqualitatem, quidquid dicat additio Decij in d. l. illam, scilicet quòd indistinctè nepotes imputant: quod falsum est, & contra communem resolutionem.

Quo ad aliam partem, de qua Menochius latè agit, vera resolutio est, quòd si auus dotauit neptem, gerendo negotium filij aut filiæ, eo casu, quo ipsi facere tenebantur, siue quia pauperes, siue etsi diuites, quia ipsi requisiti noluerunt facere, & dos sit intra legitimā filij aut filiæ, tunc filius aut filia debet imputare dictam dotem in suam legitimam, quia & actione negotiorum gestorum poterat auus ab eis consequi. Si verò pater erat diues, & non erat in mora (& idem de matre) tunc non videtur contēplatione filij fecisse, & per consequens dos non esset imputanda, quia esset impium auferre illi suam legitimam, consumendo ipsa sua voluntate: quamuis ego existimo, quòd ex eo quod ex illa dotatione commodū obuenit filio, quia pater eum exonerauit, ne locupletetur cum iactura aliena, intra moderatam quantitatem, teneretur imputare: si tamen esset pauper, tūc quia fecit negotium necessarium, videtur filij contemplatione fecisse, ex l. dotem. ff. de collatione bonorum, & sic tenetur imputare? Si verò constet quòd dotauit nepos ipsius contemplatione, tunc non est imputanda patri, ex l. auus neptis. ff. de iure dotium, computabitur tamen in tertium, vt melioratio: & ita vult Azeue. vbi supra: si etiam simus in dubio, tunc præsumitur filij cōtemplatione dotasse, si erat pauper: & idem si erat diues, & erat in mora; & imputabitur, aliàs non.

Nepti etiam dicta dos computabitur in sua legitima, si fuit data contemplatione patris, quod in dubio præsumitur: aliàs secus: dico respectu successionis sui patris, vel matris. Tum etiam dos nepti data respectu successionis aui, quando succedit matre aut patre mortuo cum patruis, quia repræsentat matrem, non computabitur, vt dicit Salic. in d. l. illam, quod verum nō credo, & contra tex. in d. l. quoniam nouella, quando succedit cum paribus in gradu, imputabitur: & hæc est vera totius materiæ resolutio, & quando auus teneatur dotare, vel alere nepotes, vide DD. in l. 1. ff. soluto matrimonio, & latissimè Laram in tract. de alimentis. §. non tantum, per totum, & à nu. 60.

Secundùm

Secundùm quas resolutiones benè iudicauit autor in præsenti, si auus fecit negotium, quod filiam debebat facere, aliàs non tenebatur, quia habebat patrem diuitem, tunc malè iudicauit; quidquid sit de coniecturis, etiā si constaret, quòd pro filia fecit, de quibus coniecturis vide Menoch. vbi supra, & Mascard. in suo tract. de probationibus, par. 1. conclus. 573.

Additio ad Decisionem XXXIII.

Vide de hac decis. l. 9. tit. 6. lib. 5. recop. & ibi Matien. Azeue. & Angulum, & l. 25. Tauri, & ibi Anto. Gomezium, Castellum, Tellum Fernandum, Velazquez de Auendaño, & alios Regnicolas: & hæc decisio concordat cum illis legibus, ac proinde in hoc Regno seruanda est.

Additio ad Decisionem XXXV.

Num. 1. Quando officialis teneatur de culpa & excessu, & quando ei excedenti possit resisti, & debeat resarcire damna, vide Grāmatic. decis. 40. num. 12. & decis. 36. num. 87. Franciscū Marcum decisione. 748. par. 1. Chassan. in cōsuetudinibus Burgūdiæ rub. 1. §. 7. verbo, De simple rescosse, à num. 5. & nouissimè Dionysium Gotifredum in praxi iuris ciuilis, par. 2. lib. 2. tit. 4. fol. 670. & 690. vide etiā aliquid per Auilesium in c. prætorū. c. 34. verbo, *mandado*. num. 7. & cap. 18. verbo, *carcel*, à nu. 17. & vide aliqua per Fabium Turretum cons. 4. à num. 69. & cons. 15. lib. 1. Burlat. cons. 77. à nu. 27. lib. 1. qui loquitur de tenuta illegitimè data, & 59. num. 27. vbi loquitur de damno dato per culpam officialium. Cephal. cons. 577. nu. 21. lib. 4. Communiter cōcluditur, quòd officialis excedens tenetur iniuriarum, & de damno dato, & potest ei resisti: licet hoc de resistentia in his regnis non seruetur; sed excusatur resistens iuste à parte pœnæ sibi imponendæ, & sic practicatur. Si verò non excedat, non tenetur de damno aliquo, etiā si occidat resistentes: ponderāda enim est malitia aut culpa officialis: & in dubio pro eo est iudicandum ratione officij: ex quibus patet, quòd in casu huius decisionis benè iudicauit Autor in præsenti, si officialis excessit vltra sibi mandata, aliàs non.

P. Bouad. lib. 2. c. 1 n. 25.

Additio ad Decisionem XXXVI.

Num. 1. ibi, *Cum enim Margarita.* An electio prima præferatur secūdæ, & an eligens virtute contractus aut testamenti incertum de certis, possit variare, vide Molin. lib. 2. de primogenijs c. 4. à num. 22. cum sequentibus, Burg. de Paz cons. 20. Aluarum Valasc. ultimda (?) tissime consultatione. 102. per totam, Senatorem Caldas de nominatione emphiteotica, quæst. 10. à nu. 83. Menoch. cons. 219. lib. 3. & 341. lib. 4. aliquid per Ioan. Bottam cons. 21. nu. 5. Velaz. de Auend. in l. 17. Tauri glo. 6. & in l. 25. nu. 31. Conclusio magis communis est, quòd si electio sit relata ad tēpus mortis, eligens ante, etiam per viam contractus onerosi, potest variare, ex vulgari l. Titia. Si verò simpliciter, vel in vita vel in morte, si per contractum cōcessa fuit, eligens potest variare; si verò per testamentum, tunc si eligens eligat per viam contractus, aut donationis, non potest variare: si in testamento, potest variare reuocando testamentum, & per consequens, quando prima electio est reuocabilis, præualet secunda, aliàs præualet prima; vnde malè dicit Autor hîc in dicto numero: sed tu vide

quæ latissimè diximus lib. 3. quæstionum, quæst. 22. vbi conclusimus contra communem, electionem semper esse irreuocabilem, si facta fuerit per viam cōtractus irreuocabilis, aliàs si per viā simplicis electionis, seruanda esset dicta distinctio, saltem quando est facta ex causa onerosa matrimonij, verissimum est id quod defendebamus.

Num. 1. ibi, *Et quanquam in feudis.* Quando secunda inuestitura deroget primæ, vide latissimè Rugerium cons. 2. à num. 13. lib. 2. & num. 1. & cons. 34. num. 56. lib. 1. Riminaldum Iuniorem cons. 1. à num. 52. & 19. num. 95. & 44. à num. 60. & 267. & cons. 5. à num. 43. lib. 1. Bursat. cons. 46 num. 1. & 2. lib. 1. & num. 21. & cons. 122. num. 18. & cōs. 3. num. 11. & 2. num. 34. & 85. num. 6. Ceph. cons. 468. num. 69. & nume. 117. & cons. 560. nu. 1. lib. 4. Communis resolutio est, quòd prima inuestitura est seruanda, & nec Princeps potest tollere ius per eam quæsitum, nisi ex magna causa, vel nisi de partium consensu, & secundùm primum est intelligenda secunda, de quo vide Curt. Ias. Alciat. Deci. & omnes in l. pacta nouissima. C. de pactis.

Ibi, *Proponebatur.* An eligens vel nominans ex cōmissione alterius, possit recipere pecuniam pro nominatione, vide late Molinam d. lib. 2. c. 5. à num. 37. & fratrem Anto. de Corduba in suis casibus conscientiæ. quæst. 76. & concluditur ꝙ non. Vide plures autores quos Corduba allegat.

Ibi, *Quanuis reus.* Nota, quòd actore non probante, aut nullum ius habente, absoluitur reus, etiam si nihil præstiterit: de quo vide Ruger. cons. 5. num. 9. lib. 2. & 60. num. 35. & 39. num. 52. lib. lib. 1. Fabi. Turret. cons. 4. nu. 32. & 20. num. 4. & 53. num. 6. & 60. num. 11. & 33. num. 1. & 2. lib. 1. Rimin. Iun. cons. 112. à num. 92. lib. 1. & Burs. cons. 116. num. 11. Menoch. cons. 395. nu. 31. lib. 4. Roland. cons. 67. num. 1. lib. 1. & isti plures alios allegant.

Num. 1. ibi, *Contractum extendere vltra personas nominatas.* Nota, quòd contractus non extenditur vltra personas nominatas, de quo vide Ruger. cons. 21. à num. 26. lib. 2. & cons. 12. num. 9. lib. 1. & cons. 2. à num. 12. lib. 2. Ceph. cons. 582. à num. 14. lib. 4. Paul. cons. 338. lib. 2. Fab. Turret. cons. 33. num. 22. Rimi. Iun. cons. 86. num. 8. & 18. nu. 90. lib. 1. & vide late Corbul. tit. de causa priuatio. ob lineā finitam, per totū.

Num. 2. An extraneus possit nominari in emphiteosi, deficientibus filijs ex viro & vxore, vel alijs nominatis, vide latissimè Ruger. cons. 34. lib. 1. & Fab. Turret. cons. 61. à nume. 81. lib. 1. Rimin. Iun. cons. 44. à num. 3. lib. 1. Bursat. cons. 48. à num. 22. lib. 1. Bott. cons. 63. à num. 19. Caldas de nominatione, quæst. 22. & 24. communiter concluditur cum authore hîc, maximè in emphiteosi ecclesiastica, nisi expresse dicatur in contractu, & sic practicatur.

Num. 2. ibi, *Mentem contrahentium.* Nota quòd in contractibus debet attēdi mens contrahentium, prout in vltimis voluntatibus, & debet elici ex consuetudine & alijs coniecturis, de quo, & de extensione vltra personas nominatas, vide Corbul. vbi supra, & Rugerium cons. 5. per totum, lib. 2. vel. 1.

Nu. 3. ibi, *Solus pater.* Quando pater possit alienare bona aduentitia filij, vide vltra Pinel. hîc citatum, Fab. Turret. cons. 92. num. 15. Ceph. cons. 467. num. 41. lib. 4. Menoch. cons. 442. nu. 31. lib. 5. & 279. à num. 30. lib. 3. & Couar. à Pinelo citatum, qui legem Partitæ allegat, vide etiam Iosep. Lud. decis. Perusi. 13. à num. 11. Couar. lib. 1. variarum. c. 8. num. 5. & 6. & Bellacomb. lib. 6. communium titu. 51. nume. 14. & Hierony. Gabri. cons. 36. Communi-

ter

ter concluditur, quòd debet alienare ex causa æris alieni, & non requiritur iudicis decretum, licet cautè contrahentes semper requirant, & sic practicatur, aliàs non potest alienare, & qui non potest alienare, non potest etiam concedere in emphiteosim, vt diximus decis. 16. & 26.

Num. 4. Pater & tutor an possint feuda antiqua & solita infeudare, & idē de emphiteosi, concedere absque solennitatibus, vide Rimi. Iun. qui in prælato loquitur, & allegat Iul. Clar. cons. 17. num. 21. & 24. num. 21. & 32. num. 41. lib 1. Caldas in tract. de renouatione, quæst. 1. à nu. 4. Resolutio est, quòd licet pater & prælatus possint, tutor non potest absque solennitatibus saltem subhastationis, nec in prælato practicatur, vt concedat sine suo conuentu, licet aliæ solennitates non requirantur, per constitutiones tamen ordinis sancti Benedicti subhastatio requiritur.

Num. 5. An in renouatione requiratur solennitas, quæ in prima concessione; diximus quòd sic, decis. 24. licet autor ibi contrarium tenuerit.

Num. 7. Vide quæ dixi decis. 16. Et ex his apparet, quòd quia primò nominatus erat extraneus, & non valuit sua nominatio, iustè iudicauit autor hîc, etiam si secundus contractus non valeret.

Additio ad Decisionem XXXVII.

NVm. 1. An contra transactionem ratione læsionis detur minori restitutio, vide Menoch. cons. 412. num. 9. & 34. & in pluribus alijs numeris, & cons. 401. à nu. 164. lib. 5. & 508. à nu. 15. lib. 6. & in tract. de arbitrarijs lib. 2. cent. 2. casu. 171. & cons. 171. num. 40. lib. 2. Rol. cons. 15. num. 44. lib. 1. Iosephum Ludouicum decis. Perusi. 35. à num. 8. Rolan. cons. 28. lib. 4. Sfortiā cons. 37. num. 60. lib. 1. & quæ diximus ad decisi. 10. & in materia restitutionis satis ad propositum vide Marcum Anto. Perusi. cons. 65. & 95. & 56. & 3. & 29. & 12. & cons. 1. Communiter concluditur, quòd cōceditur restitutio minori, & hoc non habet dubium.

Num. 1. *Imò & regu. iuris est.* Quando pro decreto præsumatur, & an eo existente, concedatur restitutio minori, vide Menoch. in dictis consilijs, & in tract. præsumptio. lib. 2. præsumptione. 75. Sfortiam in tract. de restitutione. 1. par. quæst. 11. art. 9. & 2. par. quæst. 87. art. 9. & cons. 40. & 17. per tota. Cōmunis resolutio est, quòd quando decretum apparet ex actis latum ritè & rectè, & causa cognita, præsumitur pro eo, non tamen est hæc præsumptio iuris, & de iure, sed iuris tantùm, & ideò minor petens restitutionem, debet probare læsionem, & non leuem, aliàs sibi non conceditur restitutio.

Num. 2. ibi, *Affirmauit se.* An minori affirmanti se maiorem, vel aliquid falsum asserenti, concedatur restitutio, vide Menoch. d. cons. 412. & 401. à nu. 176. & Sforciam cons. 15. à nu. 24. Vera resolutio est, quòd nō conceditur, si affirmat causa decipiēdi aduersarium, aliàs sic.

Num. 3. De modo probandi læsionem, & quæ læsio sufficiat, vide latissimè Mascard. in suo tract. de probatio. 2. par. cōclusione 963. per totam, & per Menoch. in dictis consilijs, Caldas in tract. de restitutione, verbo, *Vel aduersarij dolo*, à num. 8. & verbo, læsis, Sfortiā in eodem tractatu par. 1. quæst. 36. art. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. & Rol. in d. cons. 28. & cons. 10. num. 9. & 60. à num. 63. lib. 4. Sfortiam cons. 40. & 17. lib. 1. Turretum cons. 85. à num. 9. & 32. num. 2. & 8. num. 24. & 6. num. 36. & 5. num. 38. lib. 1.

Num.

Num. 5. An spurius admittatur ad emphiteosim, vel possit ad eam nominari, diximus latissime vltra Autorem decis. 2. Quo ad præsentem decisionē, si autor iudicauit bene vel male, non possum affirmare, quia negotium de probanda læsione est facti, & non vidi processum; credendum est quòd iustè denegauit minori restitutionem contra transactionem, & absoluit reum.

Additio ad Decisionem XXXVIII.

NVm. 1. ibi, *Contractum istum.* Quando annua pensio soluitur, ex quibus cognoscatur, an contractus, cuius virtute soluitur, sit censualis, vel emphiteoticus, quia si emphiteoticus est, habent in eo locum commissa ordinaria, non si cēsualis, vide vltra autorem hic, Ias. in l. 2. C. de iure emphit. a num. 41. Imol. in cap. ad audiētiam, a num. 4. C. de rebus ecclesiæ non alienandis Ruin. cons. 160. lib. 1. Socin. 167. lib. 2. Bursat. cons. 26. a nume. 17. lib. 1. Beroi. q. 14. Parisi. cons. 84. a nu. 12. & 85. lib. 4. Deci. cons. 146. a num. 1. Redoan. de rebus ecclesiæ, quæst. 24. cap. 3. nume. 27. Corbul. in d. tract. tit. de causa priuationis, ob non solutum canonem, limit. 33. & 34. latissime Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 106. 107. 108. 109. & cons. 409. num. 53. lib. 5. Felicia. in tract. de censibus in prœmio, a nu. 11. cum sequentibus. Couar. lib. 3. variarum. cap. 7. Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 32. a num. 27. & 35. Communiter concluditur, quòd ex pactis, ex consuetudine, ex forma verborum, ex mente contrahentium, ex translatione dominij directi, vel non translatione, iudicatur cōtractus vel emphiteosis, vel censualis, & ille contractus iudicabitur, pro quo maiora sunt signa & indicia, & in dubio in fauorem ecclesiæ iudicabitur emphiteoticus, in fauorem priuati censualis: in his tamē regulis credo quòd semper iudicabitur emphiteoticus, quando soluitur aliquid pro re aliqua, & quòd soluitur non correspōdet fructibus, & soluitur in recognitionem; quia vt in plurimum non reperiuntur contractus cēsuales, de quibus autores loquuntur: nam quando quis dat rem suam ad censum, semper dat cum reseruatione dominij directi. & idem erit in annua pēsione, de qua non apparet scriptura: iudicabitur tamē emphiteosis perpetua, quando tempus immemoriale, aut centum annorum, aut aliud nimis longum effluxit etiam contra ecclesiam, aliàs iudicabitur temporalis, & ad tres vitas; secundùm consuetudinem huius Regni. Aduerto tamē, quòd si id quod soluitur est minimum, & in recognitionē dominij, & sumus in partibus vbi sunt frequentes dicti census, quos vulgò appellamus foros, iudicabitur contractus censualis, nec ex pactis non alienandi, aut alijs quæ solent apponi in contractibus emphiteosis, desinet esse censualis; nam hæc etiam valent in cōtractu census, vt per. l. Tauri, de qua per Felicianum vbi supra. Aduerte etiam, quòd hic non loquimur de censu consignatiuo perpetuo aut redimibili, sed de reseruatiuo, qui comprehendit alia censuum genera. Et nota, ꝙ si census soluantur propter solum, qui appellantur cōtractus superficiales aut libellarij, & vulgò, fueros de suelos, tūc iste iudicabitur quemadmodum contractus emphiteoticus, ex Valasco vbi supra, & isti sunt infiniti in hac patria, & etiam alij in hac villa.

Ibi, *Prius tamen quæstiunculam.* An impedimentum excuset a desertione, quia materia est lata, vide latissimè Azeue. in. l. 2. a num. 4. tit. 18. & in. l. 11. a num.

14. co. titu. & in. l. 14. tit. 3. a num. 7. lib. 4. recop. Communiter concluditur, ꝙ si impedimentum est iustum & ineuitabile, excusat, siue ipso iure, siue per viā restitutionis, ex clausula generali, & sic practicatur in supremis tribunalibus, quidquid sit de lege Lusitaniæ, quam hîc autor citat: & vide Siluanum cons. 69. lib. 2.

Num. 2. Quando in contractibus sit inspicienda mens contrahentium, & effectus contractus, ad eum cognoscendum, vide latissimè dictum Aurelium Corbul. vbi supra ampli. 12. Gutierrez cons. 30. num. 8. Bursa. cons. 100. & 31. lib. 1. Bellon. cons. 60. num. 9. Menoch. cons. 27. a num. 45. & 104. a num. 13. lib. 1. Roland. cons. 1 num. 6. lib. 1. Turret. cons. 98. a num. 9. lib. 1. Marcum Anto. Eugeni. cons. 12. a num. 81. lib. 1. Alua. Valas. vbi supra, a num. 28. & resolutio est, quòd mens debet seruari, si ex effectibus, & substantia contractus, vel ex consuetudine & alijs coniecturis colligatur, & verba manifestè in totum non repugnent, licèt in aliquo contradicant.

Num. 3. ibi: *Iusta causa.* Quando causa iusta excuset à pœna commissi, & idem si sit colorata, vide Gigant. de pēsio. quæst. 88. á nu. 9. Corbul. vbi suprá limit. 17. in principio, qui bestialem putat sufficere. Alex. Raudensem in tract. de contractibus emphiteoticis, titu. de defensione, a nu. 52. iudicio meo, quiá caducitas in emphiteosi, principaliter attingit interesse domini, & culpā emphiteotæ: nec est mera pœna, quæ solum dolum aspiciat, & puniat, vt alibi diximus, nisi causa sit iusta, aut saltem probabilis, quæ á culpa excuset, non excusabit á cōmisso: erit tamen iusta causa, dubium an res sit aliena, vt per Corbul. latissimè vbi supra limit. 2. Socin. Iun. cons. 70. a nume. 3. lib. 1. Dubium etiam probabile, an contractus sit censualis vel emphiteoticus, vt per Corb. d. limit. 34. controuersia inter duos super re emphiteotica, vt per Raud. vbi supra num. 56. Boër. decis. 106. tex. & DD. in. l. litibus. C. de agricolis & censitis lib. 11. Tùm etiam dictū vnius Doctoris, qui solet excusare ab expensis, quando iste dixit, quòd emphiteota non erat talis, nec obligatus eius legibus, de quo latè Asinius in sua praxi. §. 32. limit. 2. 3. & 4. non credo tamen, quòd id excusaret, quando extaret scriptura, quæ imponeret pœnam commissi; nam tunc erat notarius error, quem cliens suspicari debebat, & aliū consulere, ex dictis ab Asinio vbi sup.

Num. 4. ibi, *Controuersia.* Diximus in additione præcedenti. Ex quibus patet, quòd bene iudicauit Autor excusando emphiteotam á commisso, si verba contractus erant dubia, & non erat insertum pactum soluendi, & si non solueret biennio aut triennio transacto, incideret in commissum: nam si hoc pactum insertum erat, malè iudicauit, siue contractus sit censualis, siue emphiteoticus, ex supra citatis.

Additio ad Decisionem XXXIX.

DE materia huius decisionis, quando sit licitum emptori locare rem emptā venditori in ipso contractu, & incontinenti post eum, & ex pacto, & sine pacto, & quando ex hoc præsumatur contractus illicitus & simulatus & de probanda simulatione, vide Curt. Iun. cons. 339. a num. 40. lib. 3. Mascar. de probatio. prima parte conclus. 442. & 447. in fine, & 439. num. 29. Grauet. Cagnol. & alios ibi allegatos, Alex. de Næuo cons. 95. Lupum de vsuris ad. l. 2. §. 1. num. 44. Calcan. cons. 82. num. 3. Caballi. milleloquio. 584. par. 2. Bec-

cium conſ. 52. Fabi. Turret. conſ. 92. a num. 26. Caualca. deciſ. 13. num. 48. parte. 2. Menoch. conſ. 109. lib. 2. &. 358. lib. 4 &. 343. eo. lib. & in tract. de præſumptio. lib. 3. præſumpt. 122. nu. 110. & 124. num. 30. Bonif. Ruger. conſ. 8. num. 28. &. 4. num. 20. lib. 2. Sfor. conſ. 100. a num. 36. Burſ. conſ. 11. lib. 1. Cōmuniter concluditur, quòd de ſe licita eſt locatio, attamen cum alijs coniecturis contractum efficit ſuſpectum: & coniecturas vide per Menoch. Maſcard. Burſ. & alios vbi ſupra, qui Cæpol. & alios allegāt, & ita tenet Autor hîc.

Additio ad Deciſionem XL.

De materia huius deciſionis, quæ vtiliſsima eſt, quando venditio pignoris capti in exequutionē rei iudicatæ, aut contractus guarentigij facta ab exequutore, nulla ſit, aut reſcindatur ob læſionem vel dolum exequutoris, maximè ſi res magni valoris ſit capta pro paruo debito, & quando, & intra quod tempus contra eum competat reſtitutio, & an competat remedium. l. 2. de reſcindenda venditione, vidēdi ſunt omnino ordinarij, maximè Odofredus, qui latè diſtinguit, in. l. ſi minori. C. de iure fiſci lib. 10. & in. l. 1. &. 2. C. de fide inſtrumētorum eo. lib. & in. l. 1. C. ſi vēdito pignore agatur, & in. l. ſi quos. C. de reſcind. vend. & in. l. 1. C. ſi aduerſus venditionem, & in. l. 1. C. ſi aduerſus venditionem pignoris, & in. l. 1. C. de præſcript. 30. vel. 40. annorum, & in l. fundus Lucij Titij. ff. de reſcind. vēd. & in d. l. 2. & vide Calcan. conſ. 25. a num. 67. Bernardum Bombinum conſ. 7. a num. 4. Damoderium in tract. de ſubhaſtatione c. 3. num. 9. & c. 5. a num. 6. Menoch. in d. tract. de præſumptio. lib. 2. c. 75. a num. 33. Marcum Anton. Peregrinum in tract. de iure fiſci lib. 6. tit. 4. à num. 8. cum ſequentibus. Riminal. Iun. conſ. 5. a num. 163. Sfortiam conſ. 40. Ruger. conſ. 39. a num. 19. Riminal. Iun. conſ. 3. Ceph. conſ. 298. lib. 2. Vveſembech. conſ. 65. a num. 10. lib. 2. Matienz. in. l. 1. glo. 9. tit. 11. lib. 5. recopil. & ibi Azeue. num. 31. Aſini. in ſua praxi §. 31. c. 5. elegāter ad praxim Azeued. in. l. fin. a num. 124. tit. 21. lib. 4. recopil. vbi allegat Dida. Perez, Gouar. Padillam & alios, & l. 40. tit. 5. par. 5. & a num. 40. cum ſequentibus doctorem Paz in ſua praxi tomo. 1. c. 3. a num. 48. Arnald. Ferronium in cōſuetudinibus Burdegalenſibus lib. 2. tit. 13. fol. 330. Marium Anguiſolum conſ. 279. & cōſ. 24. num. 51. Sfortiam in tract. de reſtit. 2. par. quæſt. 53. arti. 3 &. 4. & quæſt. 84. arti. 6. Mauriciū in eodem tract. quæſt. 102. 103. 104. 105. cum ſequentibus. Afflict. deciſ. 358. & quantum potui ex confuſis diſtinctionibus & reſolutionibus autorum colligere, vera & magis communis reſolutio, & magis amica Iuriſconſultorum & Imperatorum reſpōſis, eſt, quòd ſi exequutor mala fide & dolo procedat in extractione, & venditione pignorum, vt pote quia ſit inimicus debitoris, & res magni valoris pro modico debito vēdat, cum ex alijs debitum potuit recuperare, vel quia cum creditore, aut alijs colludat, vel gratiam velit eis facere, tunc ſi venditio propter debitum fiſcale fiat, etiam ſi alia ſolennia interueniant, venditio nulla eſt, ex d. l. 1. &. 2. & ex d. l. ſi quos, & ex d. l. 1. C. de præſcrit. 30. vel 40. annorum. Si verò propter debitum priuati, nulla lege cautum reperitur, quòd venditio nulla ſit, erit tamen per remedium querelæ, aut reſtitutionis, vel officio iudicis irritanda, & conſultius eſſet appellare ab exceſſu exequutionis: emptorque, ſi fraudem participauerit, tenebitur ad reſtitutionem rei cum fructibus perceptis & percipiendis, ex dictis

iuribus, facta excuſsione in bonis officialis aut creditoris, qui fraudem commiſi: & idem erit ſi creditor ipſe vendat, ex d. l. 1. in fine. C. ſi vendito pignore agatur. ſi tamen ſolennia non interuenerunt, erit venditio nulla, ex. l. 2. C. ſi vēdito pignore agatur. Si vero dolus abſit, & res ſit vēdita vili pretio, tunc venditio fiſcalis non valet, ex d. l. ſi quos, quia quòd iuſto pretio vēdatur, pro forma requiritur in talibus venditionibus. Sed hoc intelligitur, ſi poteſt præſumi gratia ex vilitate pretij: nam ſi nō, & exequutor procedat bona fide, & ideò accepit rē magni valoris, quia aliam debitor non habebat, & vendidit vili pretio, quia maius nō reperijt, tunc credo quòd valida ſit, quemadmodum & in priuatis: & ita practicatur, nec aliud ſonant dictæ leges. Venditio verò priuata ſemper valet, nec ex vilitate pretij reſcinditur, niſi interueniat deceptio vltra dimidiam iuſti pretij: tunc enim licet ſint opiniones, magis cōmunis & vera opinio eſt, & quæ approbatur in d. l. 11. quod contra eam competat remedium dictæ. l. 2. ſatis tamen dolus præſumetur ex vilitate pretij, & quia debitor alias res minoris valoris habebat, ex quibus cōmodè potuit pecunia parari, & oblatæ ſunt exequutori, & noluit accipere, ex Autore in præſenti. In his tamen regnis in praxi apud ſuprema tribunalia receptum eſt, quod intra quadriennium & maius tempus detur reſtitutio aduerſus ſupradictam venditionem, quando res vili pretio vendita eſt, non quando æſtimata adiudicatur in ſolutum, ſiue deceptio ſit intra dimidiam iuſti pretij, ſiue vltra, & reſtitutio fit cū fructibus, expenſis deductis, & reſtituto debito, aut pretio creditori cū intereſſe & redditibus ad rationē vnius pro quatuordecim; & hæc reſtitutio fit etiam in bonis mobilibus, ſi vendita, vel non extare non reperiantur, tunc enim nullam vidi reſtitutionem fieri: ſecus tamen in immobilibus, etiam ſi vendita reperiantur, reſtituto emptori pretio cum dictis redditibus, ex dictis legibus, & ex Autore hîc.

Num. 1. ibi, *In qua vxor non eſt particeps*. Nota, quòd vxor etiam ſi acceptet bona lucrata cōſtante matrimonio, non tenetur ſoluere dimidiam debitorum ob fideiuſsiones contractorū, de quo vide autorem infra deciſ. 162. Burg. de Paz Iun. quæſt. 8. num. 19. Matien. in. l. 3. glo. 7. num. 3. tit. 9. lib. 5. recopi. Ioan. Gar. in tract. de acquæſtibus, num. 149. Ayoram de partitionibus. 1. parte. c. 8. num. 12. Gutierrez lib. 2. practicarum, quæſt. 127. qui omnes tenēt hanc concluſionem & ita practicatur.

Num. 1. ibi, *Non debuit aditio*. Nota, quòd aditio inducta ad liberandum ſe ab vno debito, de quo anteceſſor litigabat, non operatur contrarium, ſcilicet implicationem aut obligationem reſpectu aliorum. Hæc concluſio falſa eſt, quia actus vnus benè poteſt operari contrarium eius ad quod factus eſt reſpectu diuerſorum, quādo actus operatur aliquid, quod includit in ſe virtutē ad contrarios effectus, & quod eſſe nō poteſt niſi cum illa virtute: vnde quia aditio facit aliquem hæredem, & eſſe hæredem, includit dicta contraria, nō poteſt quis in vno eſſe hæres, & in alio non, quia manifeſtam implicat contradictionem. Nec obſtat quòd inducta ad vnum effectum, non debent operari contrarium: id enim intelligitur in diuiſibilibus, & quæ poſſunt ſeparari, in quibus ſola actualis & indiuidualis voluntas ſpecificat actum, & illi normam tradit, vltraque non progreditur: & ita intelliguntur quæ allegat Vveſembechius conſ. 85. num. 13. lib. 2. & Fabi. Turretus conſ. 88. a num. 1. Pariſ. conſ. 12. num. 169. lib. 2. Bonif. Ruger. conſ.

cons. 3. a num. 71. Riminal. Iun. 95. a num. 10. lib. 1.

Num. 3. ibi, *Nisi id expresse caueatur.* Nota, quòd nec priuatio nec annullatio actus inducitur, nisi expressè à lege caueatur, quia annullatio actus est pœna: de quo vide Caballi. milleloquio 535. parte. 2. Turret. consi. 28. num. 76. & 47. num. 13. & nu. 20. Menoch. cons. 169. num. 18. lib. 2. Bursat. cons. 14. nu. 17. lib. 1. Portium Imolensem cons. 16. num. 14. & 69. Ceph. cons. 520. num. 6. lib. 4. & 421. a num. 31. lib. 3. & Bald. Ias. & autores in l. non dubium. C. de legibus, & in l. cum lex. ff. de fideiussoribus, & in l. nemo. C. de sacros. Ecclesijs, & Deci. cons. 229. Bertachi. in suo repertorio lit. A. verbo, Actus legitimi. Caualc. decis. 10. num. 9. 1. parte, vbi allegat Felin. Chassan, & alios, Riminal. Iun. cons. 387. nume. 21. lib. 4. Deci. & Felin. in c. in nomine Domini, de testibus. Vera resolutio est, quòd quando actus est illicitus secundùm suam naturam, tunc, etiam si non apponatur pœna nullitatis in lege prohibente, & apponatur alia pœna, est ipso iure nullus: si verò est illicitus, quia prohibitus, & lex resistit contractui, vel inhabilitat personas contrahentium, & materia est grauis & ponderosa, tunc etiam apposita alia pœna, actus est nullus, quia factus contra legem prohibitiuam, vt in d. l. non dubium: si verò materia nō est ita grauis, & pœna non sit apposita, tunc actus est nullus, quia factus contra legem prohibitiuam: si verò apposita sit pœna, & vnica oratione cum præcepto, tunc actus valet, licèt debeatur pœna: si vero diuersis orationibus, actus non valet, etiam si non sit apposita pœna nullitatis: si verò lex expressè non resistat actui verbis præcisis, & prohibitiuis, tunc si det formam actui, & forma non seruetur, actus est nullus, vt per Felin. & autores in c. cum dilecta, de rescriptis: si verò lex nec resistat, nec permittat, sed ei non assistat, tunc valet mero iure, & quo ad præsentem decisionem, nec lex hîc allegata, nec dispositio tex. in d. §. in venditione. l. à diuo Pio, de re iud. & l. ordo, C. de exequutione rei iudicatæ, & tex. in l. 3. tit. 27. par. 3. de qua per Auend. 1. par. mandatorum c. 17. num. 2. & 3. inducunt expressam formam, nec resistunt exequutioni alio modo factæ, sed simpliciter iubent fieri in bonis mobilibus, & in defectum in immobilibus: vnde exequutio alio modo facta, potius erit iniusta, quàm nulla: quidquid Alexand. & alij velint in d. §. in venditione. Auendaño vbi supra, & sic praxis ordinaria intelligit, & cum Rebuffo, & alijs tenet Azeued. in d. l. fin. num. 39. & 40. & sic in Frácia practicari dicit Rebuffus ibi citatus: & idem si exequutor excedat modum in pignoribus capiendis.

Nu. 4. ibi, *Item si pro debito detur, &c.* De doctrina Bart. per tex. ibi in l. si non sortem. §. si centum. ff. de cōdictione indebiti, vide latè Sfortiam cons. 96. per totum, Bertran. cons. 269. lib. 3. Bursat. cons. 60. a num. 15. & 73. a num. 7. lib. 1. Neuizanis cons. 77. per totum. Osascum decis. Pedemon. 160. Rebuf. in tit. de lit. oblig. tomo. 1. ad. ll. Galliæ, artic. 1. glo. 12. a num. 4. Afflict. decis. 358. Asini. in praxi. §. 7. c. 1. limit. 11. a num. 14. Doctrina Bart. est vera, quòd adiudicatio in solutum pro maiori quantitate quàm sit debita, est in totum nulla: & idem credo in adiudicatione iudiciali, licèt Asinius cùm alijs contradicat, quia militant rationes de quibus in voluntaria; & quia fuit erratum in adiudicatione, & forsitā exequutor pro minori debito non inijceret manum ad rem maioris valoris; dabitur tamen retentio, vsque dum soluatur vera quantitas cum decursis redditibus, ex d. §. si centum. Sed hæc doctrina non facit ad pro-

positū decisionis, cū hîc nō agatur de errore in quātitate debita, sed de excessu in resoluta, quæ valde differunt.

Nu. 1. ibi, *Nisi reddito prius pretio.* Nota, ꝙ quādo retractatur emptio iudicialis, quia deceptio interuenit, debet restitui pretium emptori, vt probant iura hic allegata: de quo vide Peregri. vbi supra nu. 21. Sfortiā cons. 41. nu. 82. & 75. a nu. 108. & cons. 17. nu. 30. Osascū d. decis. 160. Curt. Iun. cons. fi. lib. 2. & autores in principio citatos: hoc tamē intellige in emptione iudiciali, siue vēditor & emptor sint malæ fidei, siue non, dū tamē ob verū debitum facta fuerit: vt probat tex. in d. l. si quos, & in d. l. 1. & 2. C. de fide instrumentor. si verò ob debitum confictū animo rem extorquendi, nō debet pretiū reddi, vt per tex. in d. l. 1. C. de præscriptione. 30. annorū. in emptione verò extraiudiciali facta à creditore, redditur eatenus, quatenus pretiū illud cōuersum fuit in vtilitatē debitoris, scilicet secūdùm debiti mensurā, si ambo, aut qui debet restituere, sint malæ fidei: si verò bonæ fidei, semper integrū debet reddi, vt in emptione iudiciali: & ita colligo ex autoribus in d. l. 1. C. si vēdito pignore agatur, cū seqentibus, & ex Odofredo vbi supra.

Nu. 5. ibi, Pignoris oblati. Nota, ꝙ quando exequutatus offert pignus exequutori, licitè potest vendi, etiam si sit maioris valoris: & venditio dicitur facta bona fide, de quo vide Caballi. milleloquio. 153. par. 2. in his regnis, si deceptio interueniat, nihilominus intra quadriennium debitor restituitur.

Nu. 5. ibi tertia est. De excessu exequutoris in extrahendis pignoribus, vide Chassa. in cōsuetud. Burg. rub. 1. §. 7. verb. *De simple rescosse.* a nu. 5. Rebuff. tomo. 1. ad. ll. Gallicas, tit. de sententijs exequutorijs, arti. 7. glo. 13. per totā, & gl. 14. & in d. l. 12. & dicūt ꝙ exequutor nō potest accipere pignora vltra modū, & si accipiat, resisti ei potest: qđ nō practicatur in his regnis, sed grauatus debet ad iudicē recurrerē, aliàs puniret.

Nu. 10. ibi, *Ex sola pretij vilitate.* Nota, ꝙ ex vilitate pretij arguitur mala fides in venditione: qđ intelligerē, alijs indicijs cōcurrentibus, vel quādo læsio esset enormissima, longè vltra dimidiā iusti pretij, de quo vide Mascar. d. tracta. par. 1. conclu. 531. a nu. 24. Calcan. cons. 25. Peregr. vbi sup. n. 8. Rupellā. lib. 1 forensiū institutionū, c. 58. in fine. Ruger. cons. 37. per totū, & a nu. 54. & cons. 16 a nu. 10. & 39. a num. 10. Ceph. cons. 467. a nu. 12. lib. 4. Ioa. Bott. cons. 86. a nu. 30. Ceph. cons. 405. lib. 3. Ex quibus patet, benè iudicatum per Senatū in hac decisione, & omnia quæ dicit autor, quando exequutor apponit manum ad meliora, quia alia non inuenit, vel quæ malè vendi poterant, vera sunt, & colliguntur ex autoribus in d. §. in venditione, & sic practicatur, vt colliges ex Azeued vbi supra, a num. 40.

Additio ad Decisionem XLI.

NV. 1. 5. 6. 7. & 8. De materia huius decisionis, quādo dominus emphiteosis teneatur eam renouare filijs vltimi emphiteotæ eo defuncto, & finita emphiteosi, vltra DD. hîc citatos, & in locis ordinarijs, videndus est omnino Cald. Perei. in tract. de renouat. emphiteotica. q. 8. per totā, vbi infinitos autores modernos & antiquos, vsq; ad Bursat. & Rimin. Iun. refert, paucis omissis: & nouissimè Bonifa. Rug. cons. 21. a nu. 31. lib 2. & Alua Valas. in loco hîc citato, & in q. 2. nu 7. & in sua cōsultatione 101. Ioa. Garc. in tract. de expēsis c. 15. a nu. 17. Vluius decis. 229. & isti infinitos alios referunt: & licèt apud eos magis communis & æqua opinio sit, quòd sit concedenda dicta renouatio cū modificationibus de quibus hîc; maximè in

in emphiteosi priuata, & si meliorationes præcesserunt, & Lusitani dicant eam suum Senatum seruare solere: tamen in puncto iuris, prout Cuman. Imola, Aretinus, Aluarotus & alij in l. si mihi & Titio, de verborum obligationibus, fatentur, & non negat Autor hîc, nec Rip. in l. 1. ff. de priuilegijs creditorũ, indistincte falsa mihi videtur, quidquid eam tenentes dicant: & cõtra eam facit tex. verbo, *Libere cui voluerit*, in c. ex parte. de feudis, & in c. ad aures, 2. de rebus Ecclesiæ nõ alienãdis, nec eis cõmode potest responderi, nisi violando literam. Facit etiam ratio naturalis, de qua in l. dudum. C. de contrahenda emptione, & in l. ne cui. C. locati, quæ liberam voluntatem emptoribus & locatoribus relinquunt locandi cui velint, nec admittunt contrariam consuetudinem. Certè si dicta opinio vera esset, valdè partes defraudarentur in contractibus: & idem esset locare ad tempus, & perpetuò, & priuarentur sua naturali libertate prætextu cuiusdam æquitatis confictæ, quod mihi absurdissimum est, & in locatione aut emphiteosi Ecclesiastica manifestè contradicit tex. in §. emphiteosis, à supra dictis citatus, & daretur clara via fraudibus, & contra tenorem extrauagantiũ alienarentur res Ecclesiasticæ perpetuò cõtra concedentium voluntates, quod quam asperum sit, nemo est qui non videat. Nec tex. in l. 1 §. permittitur. ff. de aqua quotidiana & æstiua, tãtum stringit, vt autores putant: nã verbum illud, *Iniuria*, prout Rip. & alij existimant, intelligitur de iniuria, non iustitiæ, & retractabilis per viã iuris, vt Bart. putat, sed indecentiæ, aut cuiusdã incongruitatis ad forũ non deducibilis: quòd patet, quia in principe loquitur, à quo appellare grauatus non poterat: tũ etiam casus dissimilis est: ibi enim de aqua ducenda ad prædiũ, communi, publica & illi necessaria, agebatur, & quæ ad illud deuenire solebat, & quã propter publicã necessitatẽ faciliter princeps cõcedere solebat, & secundũ rectã rationẽ debebat, quia aqua vsui hominũ necessaria, si publica est, indigentibus à reipublicæ gubernatore faciliter concedi debet: cũ eã ob publicũ bonũ Altissimus creauerit, atq; maxima fieret iniuria, si eis nõ valentibus aliter suæ necessitati prospicere, denegaretur: in nostro verò casu res emphiteotica priuata est, & ad priuatum dominũ spectat, & solis eius vsibus deputata fuit, ipseq; liberè cõcessit, maximaq; illi fieret iniuria, si alius cõtra suã voluntatẽ occuparet: nec successor iustã querelã causare poterit, cũ pro limitato tẽpore antecessor accepérit, quo finito, iudicatur ac si nunquã cõcessa foret, de quo nullã querimoniã ingerere potuit, nec etiã meliorationes antecessorũ perditas plorare potuit, saltim iustè, cũ lex sibi reseruet, à domino exigendas, nisi ex contrario pacto, ob qđ si amittat, illi, & non vitio nec fortunæ vel iniuriæ attribuere debet: quod secus esset in casu l. fin. C. de alluuionibus, cum ibi campus publicus, res ve publica, sterilis, & cerbida, aut inculta, fuerit licitè occupata, & ad meliorem culturam redacta: vnde iniquum erat successoribus auferri, quia cõmunis erat, & non ex vi contractus, nec pro tempore limitato cõcessa. Nec l. congruit. C. de locatione prædiorũ ciuiliũ lib. 11. quæ veteres cõductores rerum fiscaliũ nouis præfert, aliquid facit, cũ specialis sit, & ob plura incõmoda, ad quæ alias tenentur, de quibus p Marcũ Anto. Pereg. in tract. de iure fisci lib. 6. ti. 5. nu. 5. quã & in suo dominio dicit nõ seruari, nec ego in his regnis vidi practicari: sed is vincit, qui in licitatione magis offert: & si sint pares, res iterũ subhastatur, & maiori licitatori adiudicatur. Tãdem concludo, q dicta communis opinio

nio in Castella, nec apud eius suprema tribunalia non seruatur, nec vnquam vidi practicari, etsi in loco vbi ad præsens incolatum ago, sint frequentes emphiteotici contractus.

Num. 2. vtrũm emphiteota cadat in commissum ob vnum numum non solutum, vltra autores hic citatos, vide Rolan. à Valle cons. 17. nu. 14. lib. 2. Rimi. Iun. cons. 94. a nu. 2. lib. 1. Tiraq. in tract. de iudicio in rebus exiguis, versic. 51. Aure. Corb. in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob non solutum canonem, ampliatio. 5. Et licet in rigore sit communis opinio, & vera, quòd caderet, in praxi non seruaretur, quia rigorosa: & contra iudicauit Rota Bononiensis, vt per Benintẽ. citatũ à Corbu. vbi sup.

Nu. 2. ibi, *Conquestum fuisse*. Quãdo cõmissum transeat ad hæredes & cõtra hæredes, vide quæ diximus ad decis. 17.

Ibi, *Domino directo volente*. Vide Caballi. in suo millelequio. 134. parte. 1. Corbul. in d. tract. tit. de causa priuationis ob alienatio. ampliatio. 10. num. 6. Cõmuniter cõcluditur vt p Autorẽ hîc.

Ibi, *Iuramentũ sit deferendum*. Nota, quòd iuramento domini de re in eius animo & vsu existẽte, & quã ipse melius notã habet, statur, de quo Mascard. de probatio. par. 2. cõclu. 954. a nu. 5. & Seraph. in tract. de iuramẽ. priuilegio. 14. nu. 3. & priuilegio. 1. per totum Azeue. in l. 2. tit. 2. lib. 6. recop. nu. 11. Intellige tamẽ, nisi probetur cõtrariũ, vel sit præsumptio contra iurantẽ, vt per dictos.

Num. 3. ibi, *Præsumptio quòd Maria Afonso viuat*. Vide de probanda morte & vita, Mascar. de probatio. 2. par. cõclu. 1070. cum alijs sequentibus.

Num. 4. Nota, quòd in his quæ sunt indiuidua, & vni deferuntur, debent deferri maiori, & sic emphiteosis debet renouari in filio maiori, & nominari filius maior, vide quæ latè diximus decis. 30. & latissimè agit Cald. in tract. de renouatione, q. 17. per totã, & Peguera de feudis versi. 6. fol. 74. nu. 54. Vera resolutio est, quòd successor potest nominare quẽ vult, & in defectũ dominus emphiteosis, nisi in maioratibus & anniuersarijs ex consuetudine huius Regni.

Num. 8. De meliorationibus vide quæ diximus decis. 4. & 22.

Additio ad Decisionem XLII.

De materia huius decisionis vide autores ab Autore citatos, quibus nihil addendum existimaui, nisi dubiũ, an idem sit in debitore annui census redimibilis impositi super aliqua re fructifera, scilicet, an ob sterilitatẽ diminuatur census, & idem quãdo census imponitur in fauore venditoris ab emptore ob fructuũ recompensationẽ: de quibus dubijs vide Bursa. cons. 11. lib. 1. Socin. Iun. cons. 66. lib. 2. Anto. Gabriel. lib. 3. cõmuniũ, tit. de emptio. & venditio. cõclus. 4. a nu. 25. Ceph. cõs. 90. nu. 20. lib. 1. & 290. nu. 21. lib. 2. Neuizan. cõs. 91. Cagnol. in l. curabit, a nu. 59. de actio. empti. Couar. lib. 3. variarũ. c. 5. Gutier. lib. 2 practicarũ. q. 177. Azeu. in l. 1. nu. 3. tit. 15. lib. 5. recop. Salazar in tract. de vsu & cõsuetudine. c. 11. per totũ, & nu. 91. Aurel. Corb. in d. tract. tit. de causa priuationis ob alienationẽ amplia. 49. milleloquiũ Caballini. 191. par. 1. Alua. Valas. in tract. de iure emphiteotico, quæst. 32. a nu. 10. Ioan. Garc. in tract. de expẽsis, c. 4. a nu. 30. Felicia. in tract. de censibus, lib. 1. c. 4. & c. 8. num. 20. & Pizarrum ad ordinationem de Guadalupe de censibus, conditione. 3. litera. N. O. & P. & ad materiam pensionis, de qua Autor hic, vide Roman. cons. 369. dubio. 5. & ibi Quintilianus Mandosius in additione, litera. X. verbo quod sic, & verbo, diminuendum aut

aut dinumerandum plures refert.& nouas additiones ad Bertachinum in suo repertorio lit. P. verbo, *pensio*, in fine, qui allegat Cacialupum, Gigantem, & Gozadinum cons. 83. nume. 8. & plures alios antiquos& modernos,& vide in materia remissionis pensionis propter sterilitatem latè Tessaurum in sua decisione noua Pedemonta.20.qui plu res autores modernos & antiquos citat, & Hippol.Riminald.Iun.cons.40. lib. 1. & Bonifac. Rugeri. cons. 4. lib. 2. Tessaurũ decis.Pedemonta.239. Vera resolutio est,quòd quãdo pensio cõstituitur ab emptore venditori, si constituitur propter fructus ab emptore percipiendos, diminuitur pro rata fructibus diminutis, licèt Bursatus & plures alij non infimæ opinionis contrariũ tenuerint. Si verò constituitur ob prætensum interesse lucri cessantis vẽditoris,qui vendebat, vt pecuniã mercantijs aut censibus redimibilibus exponeret, aut ob dãnum emergens euitandum, quia vendebat ad redimendum alium censum,tunc integra debetur, etiam diminutis fructibus; & ita procedit Bursat. & aliorum opinio: si verò simpliciter cõstituitur pensio aut census in aliquã re limitatè ad illã, tunc diminuitur pro rata diminutis fructibus,quia fuit ob fructus illius prædij cõstituta,& fuerunt adiecti causa taxationis:& ita procedunt quæ Salazar, Molinæus, Garc. & alij supra citati, quos ipsi referunt,dicunt. Si verò secundùm formam ordinariam constituitur super persona & bonis in genere, adiecta aliquorum hypotecha speciali pro maiori securitate, tũc secundũ propriũ motum Pij V. censum extinguens pro rata bonorũ extinctorũ,& secundũ cõmunẽ resolutionẽ antiquorũ,qui dicebãt, emi fructus fundi hypothecati, & nihil aliud, nec posse censum constitui super persona & bonis in genere, pensio diminuetur pro rata fructuum ob sterilitatem non perceptorum; secundùm verò aliam magis cõmunem modernorum, quæ seruatur iudicando & cõsulendo, quæ permittit censum constitui super persona & bonis in genere, & non diminuit censum, bonis diminutis; & quia hodie dictus propius motus non seruatur in his Regnis, census non diminuitur fructibus diminutis, nec datur remissio ob sterilitatem, vt Felicianus dicit: ac proinde benè iudicauit Senatus Burdegalensis, vt per Boer. decisio. 309. parte. 2. qui bonis hypothecatis existentibus penes dominum census ob redditus decursos extingui cẽsum negauit, nec suspendi, sed ex alijs bonis, futuros exigi debere iudicauit: quæ decisio,& supradicta resolutio, apud me semper suspecta fuit, cùm videam contractum census redimibilis & pecuniarij maximè suspectum, & qui præ se lucrum pecuniæ præfert, nec veram emptionem cum re certa empta constituat, nisi fructus rei hypothecatæ ad rationem census emptos dicamus, ex qua certitudine emanat proprietas illius contractus, vt scilicet periculo subijciatur emptor rei emptæ post emptionem: quod vel rarum, difficile, aut quasi impossibile, & insperatum succederet, si solùm super persona & bonis constitueretur: nec irredimibilitas emptionem veram constituit, nec eum à contractu vsurario separat, cum in eo etiam aliquando inueniatur, ex. l. item quia. §. idem respondit, vbi in terminis Fulgosius, & Iacobinus. ff. de pactis, nec quòd quis possit ius leuandi ad rationem duodecim, ex suis bonis, vel alium redditum nouum donare, aut legari, ac proinde ius illud, sit res aliqua quæ vendi potest, aliquid facit, cùm in legato & donatione ius illud possit constitui, quemadmodùm quantitas redditũum futurorum tota simul legari: id enim ad liberalitatem spectat dantis, qui in re sua moderator fuit & arbiter, & qui ius quod nõ erat, de nouo constituere poterat: at verò in emptione, non ex liberalitate, sed ex pecunia data, census germinat: & pecunia aliam parit; quod improbum est, nisi ad aliquid existens emptum respectus habeatur, iusque illud generale magis fictitium quàm existens est, nec venditor illud de nouo creat nisi propter pecuniam datam, cui tale ius non benè respondet, nisi aliquid in medio re existens producatur, quod periculo subiectum sit: nec qui donat, aliquod ius ita creat, quod sit aliud existens præter ipsum, sed pensiones annuas donat ad quas se obligat, & idem est, quasi ad aliquid aliud, & non ad redditum se obligaret, vnde melius dicitur obligatio, quam census. Fateor tamen, quòd dictus redditus sic constitutus vendi potest: sed & etiam alia quælibet obligatio vendi potest, quia res est: vnde aliud est de nouo per viam venditionis constituere, aut constitutum vendere; in primo enim casu venditur quod non erat, sed de nouo fit, sine medio reali: in. 2. venditur res existens, saltim si hoc non valeret, census ita constitutus admodum suspectus foret, quia nulli periculo emptor se exponit, & securè cum pecunia aliã lucratur, ac proinde antiquorum opinio semper verior, cordatior & securior mihi visa est, ac pro inde remissionem pensionis iustam putaui, & contra Boer. censum suspendi, domino bona hypothecata possidente; sed præualet magis communis opinio, ideò sequenda. In emphiteotica pensione verò si magna sit, & fructibus correspondeat, remissio fit: aliàs non, vt Riminaldus, Tessaurus, Velazq. & alij notarunt: & quomodo sterilitas contingat, & probetur, vide autores hic ab autore citatos, & à Mascardo de probationib. Et hactenus de hac decisione.

Additio ad Decisionem XLIII.

VIde Matienço in. l. 6. titu. 6. glo. 7. per totam, & num. 4. lib. 5. recopil. & in rub. tit. 1. num. 43. & Viuium decis. 329. Azeued. in d. l. 6. num. 15. & num. 17. allegat Velazquez, & Burgos de Paz, Iuniorem, & Angulo, num. 4. qui omnes vbi requiritur scriptura tenent sufficere schedu am recognitam. Imò quòd sufficit ad hoc quòd fiat scriptura publica, sola testium probatio, & quòd melius sufficit confessio, & vide Alua. Valascum de iure emphiteotico, quæstione. 7. num. 36. & à num. 27. & vide Auenda. lib. 2. mandatorum. cap. 30. nume. 5. vbi an scriptura priuata sufficiat ad probandum contractum venditionis rei magnæ importantiæ, si comprobetur testibus, & Matienço in. l. 2. glo. 7. nume. 3. tandem conclude cum Autore hic.

Additio ad Decisionem XLIIII.

VIde Burgos de Paz in. l. 3. Tau. nu. 629. Matienço in. l. 1. glo. 7. nu. 9. tit. 4. lib. 5. recop. & in. l. 2. glo. 1. à num. 15. eo tit. & in glo. 9. à num. 8. & Azeu. in d. l. 1. à num. 61. & à nu. 40. Michael. Crassum in tract. sententiarũ. §. testamẽtum, quæst. 57. à principio & quæst. 55. num. 6. & conclude cum Autore in præsenti etiam hodie attentis legibus Regijs, & præcipuè dicta lege. 1. quòd si quis testetur ruri cum eius solennitate, debet adhibere testes masculos: & idem est de iure communi, vt per Autorem in præsenti, & Burgos vbi supra.

Additio ad Decisionem XLV.

NVm. 1. Quando oporteat notariũ cognoscere testantem, aut aliàs cõtrahentẽ, vide Burg de Paz in.l.3. Tau. 2.par. a num. 1279. cum sequentibus & Azeue. in.l.14. tit.25. lib 4. recopilat. & legem ipsam ibi.

Num. 1. ibi, *Subscribendo, &c.* An sit necessarium, quòd testis qui in testamento adhibetur ad subscribẽdum pro defuncto, qui vel nescit scribere, vel nõ potest, declaret subscribere pro ipso, & ab eo rogatum, vltra autorem hîc, vide latè & notabiliter Burg. de Paz in d.l.3. conclus. 5. a nu. 1175. cum sequentibus, Matiẽ. in.l.2. gl. 6. nu. 3. tit 4. lib. 5 reco. & ibi omnes cõcludunt, quòd sufficit si notarius asserat testẽ de mã dato testatoris subscribere, & subscribere se pro eo, vel etiã si probetur testibus, qđ verius est, & ita practicatur: & quæ Autor hîc dicit, procedũt secũdũ leges sui Regni.

Num. 3. Actus corruit, etiã minimo, quod de forma sit, non seruato: quod est notãdum in materia.l.1. &.2. tit. 4. lib. 5. recop. & in materia solennitatis testamentorum, quòd sit substantialis, & si, si in minimo deficiat, annulletur testamentum, vide Clar. ita tenentem lib. 4. sententiarum. §. testamẽtum, quæst. 56. Menoch. de successio. creatio. §. 11. nũ. 67. Couar. in c. cum esses, nu. 8. de testamentis. Azeue. in.l.2. a nu. 59. & Matiẽ. in d.l.1. glo. 4. a nu. 13. & a nu. 7. & in.l. 9. tit. 10. glo. 2. & in.l.9. tit. 11. glo. 4. a nu. 11. & in d.l.1. glo. 16. a nu. 4. & verũ est qđ Autor hîc dicit, licèt aliquãdo apud tribunalia suprema ex æquitate cõtrariũ decidatur; sed malè iudicio meo

Additio ad Decisionem XLVI.

NVme. 1. De probando furore & insania testantis, vide latissimè per Sfortiã cõs. 93. lib. 1. per totũ, Mascar. de pbat. par. 1. cõclus. 827. Menoc. cõs. 82 a nu. 21. lib. 1. Xuar. allega. 1. & ibi Valdes in addi. Bur. de Paz cõl. 14. & 9.

Ibi, Nõ fuisse præsentes. Nota quòd testes debent esse præsentes simul tempore absolutionis testamenti, quod otorgamiẽto dicitur, vide latè Crassũ in tract. sententiarum. §. testamẽtum, quæst. 59. & 60. Matien. in d.l.1. glo. 4. a num. 1. tit. 4. lib. 5. recopil.

Ibi, *Quia testes non fuerant rogati.* vide eundem Crassum vbi supra, quæst. 58. Matien. glo. 8. num. 7.

Nu. 2. vide Crass. vbi. sup. q. 18. nu. 6. Mascar. de probat. 3. par. cõclus. 1353. a nu 34. & cõcluditur cum Autore hîc.

Nu. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. ad.l. iubemus, & quando debeat hæres nominari nomine proprio, & an sufficiat, quòd nominetur ad interrogationẽ alterius: & qđ si sit in extremis, & Balbutiat, aut nõ articulatè loquatur: quid etiã si semper ad omnia, sic, respondeat, aut si aliquando ineptè loquatur; & quid si interrogetur à personis suspectis, qui inter se & secretò testamentũ ordinarunt, & quid si etiã factũ sit, exclusis cõsanguineis, quia materia est elegans, & quotidie practicatur, & Doctores varij sunt, vltra autorẽ hic, vide latissimè Manti. in tract. de coniecturis, lib. 2. tit. 6. per totum, & Matien. in d.l.1. glo. 16. a nu. 4. cum pluribus sequentibus qui infinita allegat, latissimè & etiam; & elegãtissimè Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 8. per totum, eundem cons. 46. lib. 1. omnino videndum, & cons. 595. lib. 6. vbi omnia quæ in materia desiderare potes, congesta habebis. Mihi semper vera resolutio fuit, q̃ testamentũ conditũ ad interrogationẽ alterius, præmissa alia & secreta ordinatione, & à testatore in extremis constituto, maximè de defectu iudicij suspecto, & inter personas suspectas conditum, est suspe-

suspectum, & præsumitur falsum, nisi ab hærede sufficiẽter iustificetur: quod rarò fieri poterit: idque amplius erit, si aliæ coniecturæ suspicionem augeãt, & sic iam in magna causa cõsului & obtinui: ex hoc tamen solo, quòd ad interrogationem alterius conditum sit, nisi alia concurrant, nec suspectum est, nec vitiatur: & hæc est vera materiæ resolutio, secundùm quam, si in casu præsentis decisionis constitit iudicibus de integra & perfecta testantis deliberatione, supposito integro iudicio, non obstantibus dictis adminiculis, benè iudicarunt, aliàs non, quia præsumptio est contra testamentum.

Additio ad Decisionem XLVII.

AN renouatio sit nouus contractus, vide quæ diximus ad decisionem. 24.

Additio ad Decisionem XLVIII.

NVme. 1. Quando ex impositione oneris, inducatur maioratus, vide quæ diximus ad decis. 30. vbi videbis falsum esse, quod hic Gamma asserit; licèt cum eo videatur tenere Aluarus Valascus ibi citatus.

Eodem num. Nota singularem decisionem, scilicet quòd si pater faciat maioratum ex tertio bonorum, & assignet in certa re, possunt hæredes per viam transactionis eximere rem illam a vinculo, & subrogare aliam, in præiudicium vocatorum, contra notata per Xuarez in.l. quoniam in prioribus. 8. quæst. ad leges Regias. C. de inoffic. testamen. vbi Valdes infinitos autores congerit lit. A.B. & C. Molin. de primogenijs lib. 4. c. 2. & c. 9. num. 31. & lib. 1. c. 8. num. 27. & contra.l.3. & 4. & ibi notata per Matien. Azeue. & Angul. titu. 6. lib. 5. recopil. & notata per Menoch. cons. 599. dub. 2. lib. 6. & 489. a nu. 19. lib. 5. quare existimo, decisionem hanc penitus falsam, etsi singularem, quia aufert ius suum tertijs non consentientibus, cõtra tex. in.l. fin. ff. de pactis, solùm sustineri potest ex cursu longissimi temporis, de quo in locis ordinarijs: dico etiam ad decisionem, quòd etiam si esset commune prædium viri & vxoris, poterat vxor suam partem vincularæ, si cõmodam diuisionem recipiebat, si minus, posset assignari alia res, vt latè per Matienço in d.l.4. & tunc vera esset decisio.

Additio ad Decisionem XLIX.

VIde de materia huius decisionis, quæ latissimè dixi & allegaui in mea quæstione penultima lib. 3. quæstionum vtriusque iuris, vbi videbis infinita, vltra adducta per Menochiũ, Mascard. & Rauden. ibi citatos.

Additio ad Decisionem L.

VIde de materia huius decisionis, quæ diximus & addidimus ad decisio. 5. num. 7. & ad decisio. 8. num. 1. maximè Fabium Turretum, & Senatorem Caldas ibi citatos, & Aluerum Valascum in tractatu iuris emphiteotici parte. 1. quæstio. 42. 43. 44. 49. a nume. 2. Aurel. Corbul. in tracta. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titulo de causa priuationis ob lineam finitam, a nume. 34. & de causa priuationis ob mortem ciuilem, a num. 3. Julium Clar. lib. 4. receptarum, quæst. 6. & quæst. 37. Senatorem Caldas in tractatu de nominatione, quæst. 22. nume. 26. & Aluarum Valascum consul-

consultatione. 53. in principio, vbi agit de lege regia, de qua hic. Communis & vera resolutio est, de qua per Couar. a supradictis citatũ, quòd in emphiteosi ecclesiastica etiam accepta pro filijs & hæredibus, nõ succedunt hæredes extranei, nisi concessa fuit cum solennitate sufficienti ad ecclesiasticarum rerũ alienationem, aut cõsuetudo existat: & ita procedunt contrariæ opiniones de quibus per Gammam in præsenti, qui in omnibus mordetur à Caldas vbi supra, à quo dicit cauendum. Sed seruanda est dicta concordia quæ elicitur ex autoribus supra citatis. Vnum tamen singulare est notandum ex ista decisione, quòd quando testator scripsit hæredem extraneum, qui non potest succedere in dicta emphiteosi, succedet descendens etiam non hæres, quod est singulare si verum est sed reprobatur à Caldas vbi supra, & est contra communes resolutiones de quibus per dictos autores, & ideo iudicandum erit contra præsentem decisionem, & etiam non existente cõsuetudine de qua supra non est seruanda Gammæ opinio contraria. Post hæc scripta aduerti ad hanc decisionem emphiteosim fuisse perpetuam, vnde necessario dicendum est fuisse concessam cum solennitatibus requisitis in alienatione rerum ecclesiasticarum, ex his quæ notat Couar. lib. 2. variarum. c. 17. à nume. 5. cum seq. Alexan. Raud. in declamatio. de contractibus emphiteoticis, tit. de alienatione, a princ. & per totum, & sic vera in totum est opinio Gammæ, & falsa decisio Senatus.

Additio ad Decisionem LI.

NOta totam hanc decisionem, quæ singularis est ad anniuersaria, patronatus & maioratus nostri tẽporis, quòd etiam, si ex verbis testantis debeant deuenire ad proximiorem consanguineum, aut ad maiorem, vel ad filium vel filiam maiorem natu, nihilominus in pari gradu præfertur masculus ætate minor. Et prima facie ex dictis verbis quilibet contrarium diceret, prout in anniuersarijs dixit late Salazar cum Mieres & alijs in tract. de vsu & consuetudine, c. 12. & defendebat autor in præsenti, & practicabatur, vt ipse dicit: sed obtinuit dicta singularis decisio, quæ in his regnis semper practicatur, de quo vide senato. e Caldas d. tract. de nominatione quæst. 14. à num. 1. & quæst. 17. à num. 36. Spino in speculo testamentorum glo. 19. nu. 85. & 88. Aluarad. de coniecturis lib. 2. c. 3. §. 4. num. 51. Velaz. in l. 40. Tauri glo. 9. num 75. & Azeued. in l. 5. tit. 7. nu. 6. lib. 5 recop. & Gutier. qui loquitur in singulari casu, lib. 2. practicarum, quæst. 8. num. 4 & Molin. lib. 3. de primogenijs c. 3. 4. & 5. Matien. in l. 5. glo. 1. nu. 5. tit. 7. lib. 5. recop. Tandem communiter concluditur, quòd etiam si maioratus procedat à fœmina, & masculus sit ex fœmina descendens, præfertur, quamuis minor, fœminæ in pari gradu existenti, etiam si descendat ex masculo, de quo late per Alex. Raudensem in consi. 142 & 143. a num. 84 cum sequentibus, pro Rege nostro super successione regni Lusitaniæ lib. 2. consiliorum à Ziletto cõpilatorum & sic practicatur, vt dictum, est omissa antiqua praxi.

Additio ad Decisionem LII.

DEcisio hæc duo continet notanda. Primum, quòd licet quis delinquat in Ecclesiam, & quo ad illud delictũ non suffragetur sibi immunitas Ecclesiæ, tamen si alia delicta commiserit, propter quæ ad Ecclesiam confugerit, quo ad illa talis immunitas sibi suffragatur. Secundum, quòd potest extrahi ab Ecclesia, & puniri de delicto in ecclesia commisso, vel de alio cui immunitas Ecclesiæ non suffragatur, & postea restituendus est, & ad Ecclesiam remittendus. De primo vltra autores supra citatos videndus est Iul. Clar. post Bosium ab eo citatum, in praxi criminali, quæst. 38. num. 26. & Doctor Paz in sua praxi tomo 1. 5. par. cap. 3. §. 3. à num. 8. & Couar. lib. 2. variarum cap. 20. nume. 15. nouissime Tiberius Decian. in tractatu criminum lib. 6. c. 28. num. 9. & c. 27. num. 6. & 7. qui plures alios allegat: & licet hanc resolutionem intelligant veram, si delictum in Ecclesia commissum sit punitum tempore quo quis petit se remitti ob alia delicta: quod defendit Decianus vbi supra, qui existimat, quòd si non sit punitum, poterit iudex illud punire, & cum eo alia delicta per viam incidentiæ & aggrauationis: verius tamen est vt, existimat Couar. vbi supra, quòd indistincte suffragatur sibi immunitas quo ad alia delicta, licet delictum in Ecclesia commissum, non sit punitum, nec incidentia non necessaria ad causæ expeditionem aliquid facit, nec iura quæ allegat Tiberius, eius opinionem probant, & contra Decianum facit doctrina communis de qua per Iulium Clarum cum pluribus distinguentem lib. 5. sententiarum. § furtum, num. 10. Secundum vero probat tex. ab Autore citatus in l. si cui crimen. § fin. ff. de accusatio. qui notabilis est ad literas requisitorias: quas quotidie iudices pro remissionibus delinquentium ad alios iudices mittunt: nam eorũ executio potest suspendi à iudice requisito, si reus remittẽdus aliud delictum in sua iurisdictione, etsi leue commiserit quod ipse prius punire poterit, & postea remittere: quod ibi eleganter Alb. notat, licet aliquando contrarium faciunt aliqui iudices minus docti, & practici, contra quos est tex. expressus in d. §. fin. & qui ubi vanum timorem depellere poterit.

Additio ad Decisionem LIII.

QVotidiana est materia huius decisionis, vtrum iudex originis, possit ex officio, & ad instantiam partis procedere contra subditum in alia iurisdictione delinquentem: & idem de iudice domicilij, de qua vide Iulium Clarum in praxi criminali, quæst. 39. à num. 4. cum sequentibus, & late cum infinitis modernis & antiquis agit de eo Antonius Tessaurus decisione Pedemontana noua. 98. per totam, Bernardus Diez, & ibi Salzedo in additione in sua praxi criminali c. 8. Aueda. responso. 40. Cantera in suis quæstionibus criminalibus, quæst. 7. Bursat. consi. 77. à num. 1. cum sequentibus lib. 1. Tiberius Decianus in tract. criminum, lib. 4. de loco originis & domicilij. c. 16. à num. 1. & 2. cum sequẽtibus, Couar. in practicis, quæst. 11. & isti infinitos modernos & antiquos allegãt, apud quos communis resolutio est, quòd ad petitionem accusatoris absque dubio potest procedere, ex officio tamen sunt duæ cõtrariæ, sed negatiua pluries practicatur, licet affirmatiua in puncto iuris communior & verior sit, & quæ ex causa publicæ vtilitatis seruaretur: & dicunt plures in praxi semper seruatã, semper tamen iudex loci delicti præfertur, etiam si præuenerit alius, & etiam vsque ad sententiam, vt Aueda. & Anton. Gomez, Tessaurus & alij fatentur: licet plures contradicant, nisi cum fraude aut collusione procedat, vt Iulius Clarus & autor hic, & Tiberius Decianus nume. 7. fatentur: quod verum puto.

Additio ad Decisionem LIIII.

NVm. 1. ibi, *Qui de antiquiore posses-sione, &c.* Autor summatim tractat materiã interdicti vti posidetis: ad doctrinã Bart. in. l. si duo. ff. vti possidetis: de qua vide late Menoc. in tract. de retinenda, remedio: 3. quæst. 87. & Anto. Tessaurum decisio. Pedemonta. 206. per totam & additiones nouissimas, quæ plura allegant, ad praxim Ferraræ in forma libelli pro turbata possessione, versic. coram vobis. Doctorem Gutierrez cons. 6. num. 1. Bonifa. Ruger. cons. 13. a num. 34. lib. 2. Ioan. Bertram cons. 76. lib. 1. & Aluar. Valas. consulta. 79. & consulta. 11. Virgin. Vocacium in tract. vti possidetis, c. 1. nu. 97. Fabium Turret. cons. 86. nume. 52. Communiter concluditur, quòd in interdicto, vti possidetis, is vincit, qui, vel melius probat, vel titulum ostendit, vel antiquiorem possessionem probat; vide omnino Menoch. qui tredecim casus constituit. In remedio tamen summario, quod interim appellamus, is vincit, qui vltimam possessionem, etiam non titulatam, habet, vt per Aluar. Valas. cum Couar. vbi supra, & per Menoch. de retinenda, remedio vltimo, & cons. 448. & 449. lib. 5. & vide etiam Achillem in tract. de adipiscend. poss. c. 1. a num. 26. cum sequentibus, Curt. Iun. cons. 213. a num. 45. & 252. a nume. 11. lib. 3. Marcum Anto. cons. 72. num. 27. & 47. a num. 1. lib. 1.

Num. 3. ibi, *Non sunt audiendi.* Nota dictum singulare, quòd etiam si aliqua confraternitas, puta nostræ Dominæ del Rosario, alicuius oppidi, vel nationis, habeat suum peculiare altare, vel imagines in Ecclesia, vt potest ex bullis Pontificis, si a clericis illius Ecclesiæ, vel alia confraternitate, saltim antiquiori, in illa Ecclesia sibi auferantur, & vsus impediatur, non potest intentare aliquod remedium possessoriũ, quia non datur pro his sacris: de quo vide Lambertin. de iure patronatus lib. 3. quæst. 9. artic. 9. num. 2. & quæst. 5. arti. 4. Rochũ de Curte in d. tract. verbo, in Ecclesia, quæst. 6. nu. 17. & Ioan. Gar. de expensis. c. 8. num. 9. & Menoch. vbi supra, quæst. 16. Rebuff. 3. tomo ad ll. Gallicas, tit. de causis beneficiorũ possessorijs, in præfatione, & eũdem Lambertin. 1. par. 11. quæst. 12. 13. & 14. articulis. DD. in c. quanto, de iudicijs, & in c. 1. de sepulturis, & in c. penultimo de sepulturis, & Ioan. Gar. vbi supra, cum Lara in fine capituli Ego maximè dubito de hoc dicto, & de hac decisione in hac parte, nam licèt loci sacri vera possessio & verum dominium non habeatur à laicis, habetur tamen verus vsus ex voluntate & permissione Pontificis: & licèt Episcopus aut Rector Ecclesiæ, altare, sepulchrorũ imagines, ab vsu laicorum eximere possint: id tamen ex causa fieri debet, aliàs iniuria eis fieret, dareturque eis saltem officium iudicis pro vsu defendendo, imò tertius turbare nullatenus posset, prout supradicti in sepulchris, oratorijs, sedilibus, & alijs sacris existimant, & sic quotidie practicari videmus: vnde decisio tenenda non est, existimoque, quòd si confratres Rosarij Æthiopes in Ecclesia diui Dominici, altare & imagines habebãt ex permissione superiorum, nonque alij prius in eodem loco, quòd defendi debebant in suo vsu, imò etiam si alij prius haberent, deberent defendi lite pendente per viam interim in possessione summarissima: nam cum eorum possessio sit iunior, alijque tunc possidere non poterant, manuteneri debebant: & si alij etiam vsi essent eodẽ altari & imaginibus, tum etiam recurrendum esset

ad

ad meliorem & antiquiorem possessionem, ex Achille vbi supra.

Aliud etiam aduerto ad hanc decisionem, quod etsi Gamma non declaret, lis non erat, an quilibet posset habere suam confratriam in eadem Ecclesia, quia hoc impertinens erat, sed quia confratria Lusitanorum dicebat, se solam debere esse in illa Ecclesia, & non aliam, ideoque aliam turbabat, & sic cõtentio erat super vna re, & vno iure, & vna confratria: at verò quia possessio vnius nunquã fuit priuatiua ad alterã, & sic quælibet sua iura per se possidebat, decisum fuit, quòd quælibet suis iuribus potiretur, & in suo statu manu teneretur, ex Bar. in d. l. si duo, & sic manet benè declarata præsens decisio.

Additio ad Decisionem LV.

AD hanc decisionem vide quæ diximus ad decis. 16. vbi plures allegauimus, & conclusimus, vsufructuarium, fideicommissarium, successorem maioratus, emphiteotam & similes non posse locare ad longum tempus, nec dare in emphiteosim res prohibitas alienari: & vide Aluar. Valascum consult. 27. dub. 3. & an nominatio debeat fieri gratis, quæ est vltima pars huius decisionis, vide latè dominum patrem Anto. de Corduba in suis casibus cõscientiæ, vbi allegat Molin. & alios, quæst. 176. & pro ingressu vel inuestitura de iure benè permittitur acceptio pecuniæ, vt videbis in l. fin. C. de iure emphiteotico, & ibi omnes autores, vnde in hoc noua est lex Lusitana, de qua hic per autorem, quæ contrarium decidit, & de omnibus his vide latissimè Caldas in tract. de renouatione emphiteotica, quæst. 13. per totam, & omnino vide Aluar. Valas. hîc citatum, scilicet de iure emphiteotico, quæst. 11. vbi latè tractat materiam huius decisionis, & declarat dictam legem Lusitaniæ.

Additio ad Decisionem LVI.

VIde ad hanc decisionem, quæ notat Matienço in. l. 1. tit. 5. lib. 5. recopil. a nu. 1. vbi infinita allegat in materia constituti, glo. 4. per totam, & vide infinitos autores modernos & antiquos, allegatos à Ioanne Botta cons. 106. a nume. 25. & modernos in. l. 17. Tauri: & licèt ex eorum dictis, qui volunt constitutum operari translationẽ possessionis rerum in vniuerso, vel quotæ partis, vbi versatur incertitudo loci, & rei, posset controuerti, & dubitari de præsente decisione; nihilominus meo iudicio, verissima est, scilicet q donatis tribus iugeribus terræ in antiquo campo, vbi plura sunt, non transfertur possessio ob incertitudinẽ, etiã si interueniat clausula constituti: & licèt in praxi seruãda sit opinio illorum, qui dicunt transferri possessionem in melioratione tertiæ aut quintæ partis bonorum, quia magis communis, vt per Velazquez de Auend. cum Molin. & alijs in. l. 44. Tauri glo. 11. per totã, in puncto iuris indefensabilis mihi videtur.

Additio ad Decisionem LVII.

DEcisio agit materiam. l. item quæritur. §. qui impleto. ff. locati. de qua vltra Anto. Gomeziũ & alios hic citatos, videndus est Menochius, qui latissimè materiã tractat, in tract. præsumpt. lib. 3. præsumpt. 85. & latissimè etiam tractat Mascar. in tract. de probatio. 2. par. conclusio. 993. per totam, & vera est præsens decisio, quòd quando in contractu requiritur scriptura,

non

non censetur facta reconductio ex possessione & patientia reconducere aut relocare debentis.

Nume. 1. ibi, *Non recitando eam per prius*. Vtrùm ad pronuntiationem sententiæ requiratur lectio, aliàs non censeatur pronuntiata, vide omnino Doctorem Alfonsum Azeuedo in. l. 10. a num. 74. tit. 17. lib. 4. recop.

Additio ad Decisionem LVIII.

De materia huius decisionis vide Baezam de dotibus. c. 17. num. 8. & Doctorem Gutierrez in tract. de Iuramento confirmatorio. 1. par. c. 6. per totum, & Anton. Tessaurum decis. Pedemonta. noua. 3. qui plura alegat, & Peregrin. de iure fisci, lib. 2. tit. 9. & Seraphinum de priuilegijs iuramenti priuilegio. 71. & communiter concluditur cum præsenti decisione, licèt Peregrinus teneat cum Autore in præsenti, quia in iure non reperitur aliud dispositum.

Additio ad Decisionem LIX.

Autor in præsenti tractat illã quæstionem difficilem, etsi vulgarem, quando nepos repræsentet personam patris filij maioris vltimi possessoris alicuius maioratus, anniuersarij, vel capellæ, ad excludendũ patruum vel amitam filios vltimi possessoris: de qua quæst. & de materia repræsentationis, & quando filij appellatione contineatur nepos, vide latissimè Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 4. præsumpt. 94. & præsumpt. 95. & cons. 452. a nu. 32. lib. 5. & 493. eodem lib. a num. 10. & 487. a num. 7. cum seq. eodem lib. 5. & cons. 215. a num. 12. cum seq. lib. 3. & cons. 95. lib. 1. Manticam in tractatu de coniecturis lib. 8. tit. 8. & tit. 9. Azeued. in. l. 5. tit. 7. lib. 5. Recop. & melius & latius ibi per Matiencum, & Alexandrum Raud. cons. 142. a nu. 35. cum. seq. lib. 2. consiliorum à Ziletto collectorum, vbi agit de successione Regni Portug. Velazquez in. l. 40. Tauri glo. 9. & 10. & glo. 14 & glo. 16. & 17. Caldas de nominatione emphiteotica, quæst. 17. quasi per totam, & quæst. 14. a num. 4. cum seq. Aluarum Valascum de iure emphiteotico a nu. 30. quæst. 50. Aluarado de coniecturis lib. 2. c. 3. §. 4 num. 50. cum sequentibus Sfortiam cons. 97. cons. 90. & 39. & 66. & 26. & 46. & 59. & 54 lib. 1. Cephalũ cons. 489. num. 83. & 46. nu. 10. & 218. num. 83. & 473. num. 5. & 525. nu. 33. & 489. a nume. 30. & 559. nume. 10. & 536. num. 14. & 600. num. 8. & 571. nu. 63. & 473. num. 13. & 607. a num. 56. & 559. num. 21. lib. 4. Simonem de Pretis in tractatu de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 3. interpretatione. 3. dubio. 4. solutione. 1. a nu. 36. & solutione. 3. a num. 11. Molinam de primogenijs Hispanorum lib. 3. c. 7. & 8. Humadam in. l. 2. tit. 15. part. 2. glo. 17. per totam, Michaelem Crassum in lib. sententiarum, quæst. 10. & 11. Bursatum cons. 71. & cons. 67. a nu. 1. cum seq. lib. 1. Eugenium Perusinum cons. 61. num. 10. & nume. 37. Hippolytum Riminaldum Iuniorẽ cons. 23. & cons. 47. lib. 1. Gutier. tomo. 2. practicarum lib. 3. quæst. 66. & quæst. 67. vbi infinitos allegat.

Ex quibus omnibus, & infinitis ab eis citatis, eliciuntur sequentes resolutiones.

Prima, quòd iure communi in successione fideicommissi vniuersalis admittitur repræsentatio in transuersalibus vsque ad fratres & filios fratrum, quando agitur de succedendo patruis, in descendentibus respectu ascendentium procedit in infinitum.

Secũda resolutio est, quòd vltra prædictas personas non admittitur repræsentatio, nisi appareat de voluntate testantis contraria, siue expressa, siue ex coniecturis elicita.

Tertia est, quòd in successione fideicommissi particularis nulla admittitur repræsentatio, vt Alexan. Rauden. defendit.

Quarta est, quòd quãdo succeditur per viam maioratus, semper admittitur repræsentatio, ex d. l. 40. Tauri, licèt respectu trãsuersalium variauerint scribentes Hispani: & hæc est magis cõmunis resolutio.

Quinta est, quòd neptis ex filio masculo maiori, qui in maioratu debebat succedere, excludit patruum etiam masculum fratrẽ minorem sui patris, non quia repræsentat eius masculinitatem, sed quia descendit ex linea primogeniti; & non debet fieri digressio ad aliam lineam: & ita apparet ex d. l. 40. & ex d. l. 2. tit. 15. nisi fœminæ excludantur à masculis ex conditionibus maioratus, tunc enim obtinet doctrina Bartoli in. l. liberorum, de verborum significatione, citata ab Autore in præsenti: & cauendum est à Caldas malè intelligente in d. quæst. 14.

Sexta & vltima resolutio est, quòd supra dicta in duabus resolutionibus præcedentibus, obtinent etiam in aniuersarijs & patronatibus, quãdo in eis succeditur per viam maioratus, & ita Molina & alij Hispani existimant, & vera est decisio Autoris in præsenti, licèt rationes suæ parum cõcludant: nec doctrina Bartoli in d. l. liberorum, qui solùm loquitur, quando vel consideratur agnatio, vel stat statutum, quòd stantibus masculis fœminæ non succedant, quo casu fœmina semper est incapax, masculis existentibus.

Additio ad Decisionem LX.

Conclusio huius decisionis est, quòd si in causa executiua reus sit citatus ad venditionem pignorum, etiam si exequutio suspendatur per semestre, non erit citatio circũducta, nec requiritur alia citatio ad sentẽtiam addictionis proferendam: quæ conclusio verã est ex rationibus hîc ab Autore adductis, de quibus vide Afinium in sua praxi ciuili. §. 3. c. 4. limita. 1. 2. & 3. Dueñas regula. 94. Et confirmatur, quia hîc executio non suspenditur ex partium absentia; quod requiritur ad circundũctionem, sed ex defectu iudicis, qui distulit sententiam addictionis; & tunc non dicitur circũducta citatio: de quo vide Gotifredũ in sua praxi ciuili, lib. 2. tit. 4 folio. 1018. literis. B. C. D. & sic practicatur, nunquamque aliud vidi fieri.

Additio ad Decisionem LXI.

Vide de materia huius decisionis Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumptione. 7. num. 6. & Burgos de Paz in repetitione. l. 3. Tauri, concl. 2. a nu. 218. & a num. 110. Azeued. in. l. 2. nu. 2. tit. 4. lib. 5. recop. Meness. in rubrica de fideicommissis num. 3. Melius Matien. in d. l. 2. num. 2. allegat Burg. disputantem in d. l. 3. a nu. 54. & Tellum Fernandez in. l. 3. Tauri. 1. par. num. 21. & Greg. Lupi. in. l. 7. tit. 1. part. 6. Crassum lib. sententiarum. §. testamentum, quæst. 16. & quæst. 11. a num. 8. Communiter concluditur, vt per Autorem hîc, scilicet quòd testamentum factũ inter liberos, etiam inæqualiter institutos, valet, etiam si confectum sit per scripturam priuatam ab alio scriptam, & à patre subscriptam: sed cum in his regnis

regnis per d.l.2. eadem solennitas quæ requiritur in testamento condito inter extraneos, requiratur in testamento condito inter liberos. Grego. vbi supra dicit hanc quæstionem, de qua in decisione, esse inutilem, licet Matienço vtilem dicat ad alia, quæ non tolluntur ex dicta lege.

Additio ad Decisionem LXII.

De materia huius decisionis, vltra autores hic allegatos, vide laté Cordubam à Lara in tract. de alimentis, ad. §. siquis ex his, a num. 120. & a num. 155. cum sequentibus, & latissimè Mexiam in pragmatica taxæ panis conclusi.2. a num.78. Matiençum in.l. 3.glo.2.a nu.19.tit.1.lib.5.recop. Pontan.in tract.de alimentis, c.15. Anton. Tessaurum decis. Pedemonta. 43. Caualcan.decis.18.lib.2. nu.29.& ad propositum huius decisionis melius facit Lara vbi supra, & concludit, vxori inopi dotem non habenti deberi, vel quartam, vel alimenta arbitrio hæredum, non amplius, vt etiam cõcludit Autor hic, & iã in tribunalibus supremis practicata est hæc resolutio. Imò intra annum luctus, siuè habeat dotem, siue nõ, semper dantur ei alimenta, quia fingitur in priori matrimonio.

Additio ad Decisionem LXIII.

Vide de hac decisione Auend. respõso.24 nu.4. Antò. Gomet.in.l. 80. Tauri nu. 47. Olan. in antynomijs ad Villalobos, lit. A. num. 60.&.l.4.tit.20. lib. 8. recopilat. Ex quibus colligitur, quòd quia maritus potest adulteros occidere, potest etiam à fortiori aliam pœnam minorem eis imponere.

Additio ad Decisionem LXIIII.

Vide Burgos de Paz, & quæ ipse allegat in repetitione.l.3. Tauri, conclusione.3. à num. 1114. & tex. & DD. in.l.cum antiquitas, C. de testamentis, &.l.2.tit.1.par.6.&.ibi Greg.

Additio ad Decisionem LXV.

Vide de materia quãdo ab omissione condemnationis expensarum appellari possit, Ioan. Baptistam Asinium in sua praxi ciuili.§.32.c.20. per totum, vbi Couar. & alios allegat: & communiter concluditur, licitam esse appellationẽ à dicta omissione, si reus non appellet à tota sententia; nam si appellet, præfertur appellatio rej, & deuoluit causam ad suum iudicem, etiam si præuenerit actor: & raré fiunt condemnationes de expẽsis personalibus, & sic practicatur, nisi in causis criminalibus, aliquando, vel propter partis contumaciam, ex l.sancimus. C. de iudicijs.

Additio ad Decisionem LXVI.

Num.1.ibi. *Iure enim communi.* Quãdo pars debeat citari ante addictionem iure regio, & iure communi, vide Azeued.in.l.fin.a nume.95.versic. *Y dados los pregones.* tit.21. lib.4.recop. & Xuarez de Paz in sua praxi, versic. 1. part.5.c.2. a num. 43. & Parladorium lib.2.rerum quotidianarum.c.fi.5.par. §.9. a num.1. cum sequentibus. Auend. in suo repertorio, verb. *almoneda.* & vera est conclusio Autoris, quòd antè addictionem debet fieri eius notificatio, tàm iure communi quàm regio.

Num. 3. Nota, quod enormissima læsio

læsio longè vltra dimidiam iusti pretij nunquam censetur renuntiata ex generali renuntiatione remediorum, & ex renuntiatione.l.2.de rescindenda venditione, etiam si sit iurata, nisi expressè sit renuntiata: imò vbi receditur à remedio dictæ legis, tam iure communi, quàm Regio, ex aliqua causa, id non intelligitur, si læsio enormis, aut enormissima sit: in quo hæc decisio notanda est. De cuius materia vide infinitos per Mascard. allegatos in suo tract. de probatio. parte. 3. conclusio. 1265. à num.27.cum sequentibus. Gutierrez in tract. de iuramento confirmatorio. 1. par.c 26.a num.1.cũm sequentibus, & in repetitione authenticæ sacramenta puberum, a num.92. cum sequentibus, & in c. quamuis pactũ, verbo, *Si tamen*, num.2 de pactis in.6.& lib.2. practicarum, quæst.140. Matienzum latè in.l. 1.glo.8. à num.42.tit.11.lib.5.recopil. cum sequentibus, Molin. lib. 2. de primogenijs c.3.a num.18.cum sequentibus, Octauia. Osascum.decis.41. Anto. Tessaurum decis. Pedemontana noua 165. a num.6. Seraphin. in tract. de priuilegijs iuramenti, priuilegio. 83. per totum, Burg. de Paz cons.28. Meness. in l.2.de rescind.vend.a num.32. Iosephũ Ludouicum decis. Perusina.97.parte.2. a num.2. Marcum Anto. Eugenium Perusinum cons.28.a nu. 50. cum sequentibus, & cons.12.a nume.70. & cons. 3. quasi per totum lib.1. Ioan. Bottã cons. 67.a num.63. cum sequentibus, Carolum Antonium Puteum cons. vlti. post consilia Sfortiæ, a num.51. cum sequentibus, Caldas Pereira ad.l.si curatorem habens, glo.verbo, *Læsis.* vbi latissimè Sfortiam de restitutione par. 1. quæst. 15.arti.8. Bonifacium Rugerium cons. 16.lib.1.a num.133. Communis resolutio est, quòd renuntiatio iurata, siue remediorum in genere, siue in specie, dictæ legis, nihil operatur, existente læsione enormissima, longè vltra dimidiam iusti pretij, quia ex tali renuntiatione præsumitur dolus, saltim re ipsa: imò etsi lesioni sic enormissimæ esset renuntiatum, nihil etiam operaretur ex æquitate, licèt plures ex supra dictis & infinitis ab eis citati cõtradicant; sed verior est hæc opinio, quæ iudicando & consulendo seruatur. Ex quo infertur, geminationes, & verba admodùm prægnantia & generalia, ex quibus etiam dictæ l[illegible] videtur renuntiatum, nec aliud [illegible] est dici salua ratione recti sermonis, nihil operari, contra plures allegatos à Caldas, Gutierrez, & alijs vbi supra: & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem L[illegible]VII.

De hærede, quando possit venire cõtra factum defuncti, vide Menoch. cons.346.a num.21.lib.4.& cons.443. a num.86.lib.5.& cons.89.a num.66.& a num.126.lib.1.& Ioan. Bottam cons. 67.a num.19. Cepha.cons. 393. nu. 48. lib.3. & Botta vbi supra allegat Decianum, Deci. Ioan. de Amicis & alios, Menoch.cons.507.a num.12.lib.6.&.561. a num.8.eo.lib. Sfortiam cons.51.a nu. 4. Riminald.Iun.cons.37.num.16. & a num.62 lib.1.& cons.23.num. 34.eod. lib.& infinitas autoritates allegat Franciscus Viuius decis. 56. Burgos de Paz cons.34.a num.38. &.40. a nu.2. &.14. a num.71.&.38.a num.15. Bonifacium Rugerium cons. 8. à nume.15. lib.1. & cons.5.a num.47.lib.2.& cons.10.a nu. 10.lib.1. Fabium Turret.cons.10.a nu. 13.lib.1. Caualca.decis.7.a nu.12. lib. 1. Riminald.Iun.cons.385. num. 37. & 364.nu.77.lib.4. Bursat. cons.339.nu. 10.lib.3. Communiter concluditur, quòd quando contractus validus est, licèt nõ efficax, quia de re aliena, vel alteri obligata,

gata, tunc hæres nō poteſt contrauenire facto defuncti: quando verò contractus nullus eſt ipſo iure, & à lege reprobatus, tunc poteſt venire contra factū defuncti, quia & ipſe defunctus poterat venire cōtra proprium factum. Limita tamen ex autore hic, quando nullitas fuiſſet ſolùm in defuncti fauorem, tunc hæres contrauenire non poſſet: ſecus ſi ſimpliciter lex reſiſteret, de quo vide Molinam in tract. de primogenijs lib.4.c.1.a nu. [illegible] ſequētibus, vide etiam ad materiam huius deciſionis, quando ius ſuperueniens confirmet vēditionem, Baeçam in tract. de non meliorandis dotis ratione filiabus. c.11.a nu.68. cum ſequentibus, vbi latiſsimè.

Additio ad Deciſionem LXVIII.

NVm.1.ibi, *Extra tempus à lege præfixum.* Adde, quòd in tribunalibus ſupremis horum regnorum practicatur, quòd ſi proceſſus præſentetur extra tempora appellationi præfixa, reuideatur per Auditores, & ſi de bono iure appellantis conſtiterit, ſententia reformetur, nō obſtante deſertione: de quo per Auend. in ſuis reſponſis, reſponſo.2.nu.6. Azeued. in.l.2.nu.39.tit.18.lib.4.recopil. & ſic etiam practicatur in Regio Neapolitano Conſilio, vt per Marantā & Afflictis ibi citatos.

Num.2.ibi, *Deſerta cauſa appellationis, &c.* Autor cum Baldo & alijs ſingulariter concludit, quòd quando nullitas intentatur incidenter cum appellatione, eadem tempora, & eadem deſertio, nocent nullitati, quæ nocerent appellationi: ſed deſerta appellatione, ſaluum ius remanet parti ad proponendā nullitatē principaliter corā iudice à quo, ſi ſibi tēpora ſuffragētur, & hæc eſt magis cōmunis opinio, vt per Rober. Lancel. in tract. de attentatis. 2.par.c.17.a nu.68. Idem affirmat Couar. in practicis. quæſt.24.col pen.num.7.&.8.& vide Azeued. qui Villalobos & alios allegat in.l.2 num.21.& a num.19 tit.17.lib.4. recopilat. & hæc de hac deciſione.

Additio ad Deciſionem LXIX.

NVm.1. Quando teſtes debeāt eſſe præſentes, quando teſtator teſtamentum in ſcriptis tradit notario, vel inſinuat, & publicat, vide Matien. in.l.2.glo.2.num.2.tit.4.lib.5.recopilat. & Burgos de Paz in.l.3. Tauri.2 par. concluſio.5.a num.1338.cum ſequentibus. Spinò de teſtamentis glo.rub.2 parte. nu.28.&.l.2.tit.1.par.6 & concluditur quòd ſic ex dicta.l.

Num.2.ibi, *Quòd frater.* Nota, quòd frater non poteſt ſcribere teſtametum in fauorem fratris, & ſi ſcriberet, non valeret: vide de materia Peregrinum in tract. de iure fiſci lib.3.tit.12. Burgos de Paz conſ.7.a num.16. qui omnes limitant in teſtamēto nuncupatiuo teſtibus comprobato. Aduerte tamē, quòd concluſio procedit, quando ambo fratres exiſtunt in poteſtate patris, & ita probant iura, & Albericus, quo citauit hîc autor: alias falſum diceret.

Additio ad Deciſionem LXX.

NVm.1. Nota, quòd nō poteſt quis facere maioratum de bonis emphiteoticis: vide in materia bonorum feudalium Menoch. conſ.504.a nu.3. lib.6.& conſ.158.a num.65.lib.2.& latiſsimè Hippol.Rimi.Iun.conſ.18.lib.1. Manticam de coniecturis vltimarū voluntatum lib.7.tit.9. Aluarum Valaſcum in tract. de iure emphiteotico, quæſt.49 Iul.Clar.lib.4.ſententiarum. §.emphiteoſis, quæſt.16. Turret. conſ.61. Burſat.conſ.48.a nume.23.cum ſe-

quentibus. Aluarum Valaſcum conſultatione.27. Communiter concluditur, quòd ſi ſit hæreditaria, puta, quia conceſſa pro ſe & hæredibus, de eis poteſt fieri maioratus: ſecus ſi ſint ex pacto & prouidentia, puta pro ſe & filijs, in quibus patet filio non poteſt præiudicare, niſi eſſet acquiſita pecunia ex re patris; de quo vide Valaſcum vbi ſupra, & plura per me dicta in alijs deciſionibus, maximè deciſione. 8. Pondera tamen vnum dictum ſingulare autoris in præſenti, quòd etiam ſi eſſent hæreditaria, non poſſet de eis fieri maioratus, ne impediatur alienatio in præiudicium domini, qui deberet habere laudemia ex alienationibus. Sed licet hoc dictum ſingulare ſit, tamen contra communem opinionem eſt, de qua vide Cephal.conſil.1.& conſil.12.lib.1. & Caldas in tractatu de nominatione, quæſtione. 24. a num. 18. & quæſtione. 12. a num. 32. Quando verò emphiteoſis eſt hæreditaria, ad hoc vt de ea primogenitura erigi poſsit, non debet tertium & quintum excedere, ex his quæ notat idem Caldas dicta quæſtione 24. a num.25. & an alij filij poſsint venire contra diſpoſitionem patris, ſi hæredes ſunt, vide Menoch. & Caldas vbi ſupra, & eundem in tract. de renouatione, quæſt.16 a num.23.

Nume. 2. ibi, *An poſsit quis nominari ad emphiteoſim.* Autor mouet dubium ſingulare, quòd multiotes accidit in praxi, an pater qui nominat filium in emphiteoſi, poſsit grauare de dando aliquid alicui: & concludit quòd non: quæ concluſio vera eſt, & ſemper ſecundum eam cōſului, & iudicatum eſt, & concordat Aluarus Valaſcus dicta conſultatione. 27. num. 8. vbi allegat Peraltam & alios, & in proprijs terminis Caldas de nominatione, quæſt. 2. num.9. facit tex. in. l. vnum ex familia. §. ſi de Falcidia, de lega. 2. Cordoua in tractatu, *De caſos de conciencia*, quæſtione.176. & faciunt quæ latè diximus in in d. deciſ. 81 & quæ latè notat Fabius Turretus dicto conſ.61.

Additio ad Deciſionem LXXI.

NVm. 1. ibi, *Quod donatio non præſumatur.* Vide latiſsimè Maſcard. in tractatu de probatio parte.1. concluſione. 554. per totam maximè nume. 25. vbi de rebus miſsis ſponſæ ab ſponſo agit. Menoch. de præſumptio. lib.3. præſumptio. 24. & de arbitrarijs iudicum lib.2. caſu.88.& caſu.218. & in terminis Matien. Anton. Gometium, Caſtell. Gregor. & alios allegantem in. l. 4. titulo.2.glo.5.a num.1.lib.5. recopi. & ibi Azeued. nu.29. & Doctorem Spino in ſuo ſpeculo teſtamentorum, glo. 18.num.115.& Azeued. refert Grego. Caſt. Anto. Gomez, Cifuentes, Montaluum, Villalobos & alios. Communis & vera reſolutio eſt, & quæ in his regnis ſemper practicatur, quòd veſtes & alia ornamenta, quæ vulgò dicimus donas, quæ dantur ſponſæ, vſque ad diem velationis, cenſentur donata, quia ſic conſuetum eſt fieri, & lucratur ea ſponſa, ſecundùm modum tex. in d.l.4. quæ verò dantur nuptæ, ſi pretioſa & feſtiualia ſunt, non lucratur, nec in dubio donata cenſentur: quæ verò quotidiana, ſic: ex diſtinctione Bart. in vulgari. §. nec caſtrenſe, à ſupradictis citato. Iure cōmuni donatio in dubio nō præſumitur, niſi ex coniecturis appareat, vt videbis per Menoch. & Maſcard. vbi ſupra, & vide amplius de materia Ayoram in tract. de partitionibus. 1. parte cap. 7. a num.33.

Nume. 5. ibi, *Quòd maritus tenetur.* Nota deciſionē ſingularem, quòd hæredes mariti, aut maritus ipſe, tenētur reſtituere vxori, aut eius hæredibus, ſtatim

ſoluto matrimonio non ſolum res immobiles non æſtimatas, & fructus eius, ſed etiam æſtimatas, & fructus eius. De materia, quando mulier ſoluto matrimonio recuperet rem cum fructibus, vltra ordinarios in locis hîc citatis, vide Matienç. in l. 3. glo. 2. nume. 35. titulo. 1. lib. 5. recopilatio. Ioan. Garciam in tractatu de expenſis, cap. 8. a num. 32. & infinitos allegatos ab Antonio Teſſauro deciſio. Pedemontana noua 43. Franciſcum, Viuium deciſion. 8. a num. 6. mihi tamen quo ad deciſionem autoris, ea ſuſpecta videtur, ne dicam falſa, quia cum maritus rem æſtimatam non debeat, ſed eius loco pecuniam, debitor eſt rei mobilis, & ideò gaudet dilatione annali, & ſi voluntarie rem reſtituat, non video cur fructus debeat reſtituere, niſi reſtitutio rei fuiſſet in voluntate mulieris poſita; imò potius diceretur loco pecuniæ debitæ rem ſuam ſoluere, ac proinde non tenetur mulieri fructus reſtituere: & ad propoſitum faciunt quæ Campeſius notat in ſuo tractatu de dote, parte. 2. quæſtione. 15. & quæſt. 25. cum Ang. in l. diuortio. ff. ſoluto matrimonio.

Num. 6. & 7. verſiculo. *Circa tertiam quæſtionem.* Nota, quòd ſi vir ob cauſam & fauorem mulieris, aut aliquam aliam negotiationem ex eius parte, aliquam vtilitatem conſequatur, hæc vtilitas cedit lucro mulieris, vt dotalis, vel paraphernalis, & vide in argumentum quæ notat Baeça de non meliorandis, cap. 24. 25. & 26. & quæ notat Ayora de partitionibus. 1. parte, c. 8. a num. 18. & Palatios Rubios in repetitione rubricæ. §. 43. & 44. vbi donatum aut datum marito contemplatione vxoris, eſt proprium vxoris, & Ioan. Garciam in tractatu de acquæſtibus, nume. 102. Gutierrez practicarum, quæſtione. 120. tomo. 1. Azeued. in l. 3. & 4. titu. 9. lib. 5. recopilat. & hæc de hac deciſione.

Additio ad Deciſionem LXXII.

NVme. 1. ibi, *Extranea.* De materia, quando extranea perſona poſſit ſuccedere in emphiteoſi eccleſiaſtica, vide Iul. Clar. lib. 4. ſententiarum. §. emphiteoſis, quæſt. 28. Menoch. conſ. 474 nume. 11. lib. 5. & de recuperanda, rem. 9. num. 82. & de adipiſ. rem. 4. nu. 39. Fran. Becium. conſ. 3. num. 13. lib. 1. Rimin. Iun. conſ. 44. nu. 1. lib. 1. & 461. nu. 1. lib. 4. & 160. nu. 1. lib. 2. Burſa. cōſ. 48. nu. 22. lib. 1. & cum Emanuele Xuarez & alijs Turret. conſ. 61. nu 8. lib. 1. latiſsimè & melius quam alibi per Bonifacium Rugerium conſ. 34. per totum, lib. 1. Caldas Pereira in tract. de nominatione emphiteotica, quæſt. 23. per totam. Communis reſolutio eſt, quòd emphiteoſis eccleſiaſtica nō tranſit ad extraneos hæredes, niſi ex verbis admodum duplicatis, generalibus, aut claris, aut ex conſuetudine regionis, aliud colligatur: quod ſic in praxi ſeruamus.

Nume. 2. ibi. *Quod ſit.* Nota, quòd emphiteoſis conceſſa vltra tres vitas, aut generationes, reducitur ad tres: de quo vide Couar. lib. 2. variarum cap. 6. num. 5. Iul. Clar. lib. 4. ſententiarum, §. emphiteoſis, quæſt. 6. num. 2. Hoc tamen rarò de cōſuetudine ſeruatur, maximè in hac villa ſancti Facundi, ſaltim quando conceſsio fuit facta in forma ſolemni & vſitata in ſimilibus conceſſionibus.

Nume. 3. ibi, *Aliud, &c.* An licentia domini ad alienandum rem emphiteoticam, requirat ſcripturam, vide Aurelium Corbulum in tractatu de cauſis ex quibus amittitur emphiteoſis, titulo de cauſa priuationis ob alienationem, quæſtione. 4. allegat alios, & de ſolutionibus canonis, Maſcard. in tractatu de probatio. 2. parte, concluſione 603. a num. 5. & de licentia Maſcard. in. 1. parte concluſione 416. a nu. 10. Vera reſolutio eſt, quòd per teſtes, ſaltim duos, licentia probari poteſt.

Num. 5. verſic. *Fuit & tertio.* An dominus directus remittat commiſſum, recipiendo penſiones temporis præteriti vel futuri, ſiue commiſſum euenerit ob non ſolutionem canonis, ſiue ob deterioratione, ſiue ob alienationem, tractant latiſsimè Maſcard. in tractatu de probation. 1. parte concluſio. 252. per totam, Menoch. conſil. 355. a num. 11. lib. 4. idem latiſsimè & elegantiſſime in tractatu de præſumptionibus, lib. 3. præſumptione. 112. per totam. Aurelius Corbulus in tractatu de cauſis ex quibus amittitur emphiteoſis, titulo de cauſa priuationis ob non ſolutum canonem, limitatio. 21. & de cauſa priuationis ob alienationem, limitatio. 40. Cephal. conſil. 222. lib. 2. & Corbu. allegat Alexan. Ruin. & alios. Communis reſolutio eſt, quòd recipiendo præteritas penſiones abſque proteſtatione, videtur remittere caducitatem: ſecus ſi cum proteſtatione: recipiendo verò futuras, etiam cum proteſtatione, niſi emphiteota ei conſentiat, videtur etiam caducitatem remittere: intellige tamen, ſi dominus ſciat, aliàs non: & in dubio præſumitur ignorantia. Intellige etiam ſi dominus ipſe recipiat: ſecus ſi procurator aut adminiſtrator, niſi ad hoc habeant ſpeciale mandatum: adminiſtrator verò alicuius collegij aut gubernationis ſecularis, poteſt remittere, & remittendo præiudicare, ſecus in adminiſtratore alicuius monaſterij. puta Priore, aut Abbate, vt per ſupradictos.

Numero. 5. ibi, *Et eſt alia ratio.* De ſpurijs & legitimatis admittendis ad emphiteoſis, & de legitimatione, vide quæ late diximus in additionibus ad ſecundam deciſionem Gammæ vbi ſupra.

Additio ad Deciſionem LXXIII.

NVme. 1. ibi, *Interueniente aliqua vi.* Quando conductori remittenda ſit penſio propter peſtem, & poſsit recedere a domo conducta, & an teneatur denuntiare locatori, & ei claues tradere, vide aliqua per Anton. Teſſaurum deciſ. 108. Viuium lib. 2. communium opinionum, opinione 63. Ægid. Boſſ. in titulo de remiſſione mercedis, ad finem praxis, per totum. Burſat. conſil. 11. num. 29. & conſil. 81. lib. 1. Riminald. Iun. conſi. 40. nume. 32. lib. 1. Bott. conſi. 9. in fine. Socin. Iun, Pariſ. Celſum & alios allegatos à Fabio Turret. conſi. 60. num. 13. lib. 1. Riminald. Iun. conſ. 92. per totum lib. 1. melius in terminis huius deciſionis per Aluar. Valaſcum in tractatu iuris emphiteotici, quæſtione. 22. a num. 6. cum ſequentibus. Meneſſ. in l. 2. C. de tranſactio. a nume. 12. Couar. in practicis, quæſtione. 30. a nume. 3. Reſolutio eſt pro parte aſſirmatiua, & ſic practicatur.

Additio ad Deciſionem LXXIIII.

NVm. 1. ibi, *Poſt denuntiationem.* An melioramenta debeantur facienti, ſi ei ſit denuntiatum ne faceret, vltra Boeri. hîc citatum, vide Aluarum Valaſcum in tractatu iuris emphiteotici, quæſtione. 25. a num. 9. & vide Ioſeph. Lud. deciſ. Peruſ. 14. latè Ioã. Gar. in tract. de expenſis, c. 6. a nu. 9. Communis reſolutio eſt, q ſi poſsides poſsidet

cum titulo & bona fide, potest facere, non obstante prohibitione, nisi titulus sit reuocabilis, & speretur de proximo reuocatio, nõ possibilis, sed vel necessaria, aut si possibilis, probabilis, & quasi in actu: secus si possideat sine titulo, & sic concordantur iura quæ de hac materia loquuntur.

Num. 2. ibi, *Pretium, &c.* Quando minore restituto aduersus emptionẽ, debeat restitui pretium emptori, vide elegantissimè & late ad praxim per Sfortiam in suo tract. de in integrum restitutione par. 1. quæst. 47. artic. 3. 4. &. 5. &. 6. & in his duobus vltimis tractat. de expensis factis ab ipso emptore, & an debeant ipsi refici, & de prohibitione minoris eundem Sfortiam loquutum in emptore malæ fidei, cons. 41. a num. 81. & 94. lib. 1. vbi singulariter loquitur. Hippoly. Riminald. Iun. qui cõtra id quod Sfortia tenet in dicto cons. concludit cons. 49. num. 7. lib. 1. Concluditur quòd si emptor est bonæ fidei, debet sibi restitui pretiũ ab ipso minore, si conuersum est in sui vtilitatem, debentque etiam solui sibi melioramenta vtilia: si verò sit malæ fidei, communis opinio est, quòd non, licèt ex æquitate contrarium defendat & teneat Sfortia vbi supra.

Nume. 2. ibi, *Tertium dubium.* Resolutio Autoris clara est, quòd fructus debet restituere emptor bonæ fidei à tempore litis contestatæ: de quo vide laté, & in terminis Sfortiam in dicto tractatu, quæst. 45. articulo. 2. Menoch. in tractatu de recuperanda remedio. 15. à nume. 574. cum sequentibus. Ioan. Garciam de expensis, cap. 23. Vincent. Franchum decis. 119. a nume. 19. lib. 1. Caualcan. decis. 45. a nume. 65. lib. 1. eleganter Antonium Tessaurum decis. 29. a num. 3. Absolutio est, quòd iure communi debebat casus distingui, vt per Menoch. vbi supra: in praxi tamen indistinctè emptor bonæ fidei, etiam cum titulo liberatur à fructibus restituendis vsque ad litis contestationem, vt testantur Tessaurus, Caualcanus, Ioan. Garci. & autor hîc, qui nimis succinctè rem attigisse visus est.

Additio ad Decisionem LXXV.

De hac decisione vide quæ dixi ad decisionem. 22. & ad decisionem quartam in fine.

Additio ad Decisionem LXXVI.

Nvme. 1. ibi, *Diximus tamen.* De materia vide late Menoch. in tractatu de recuperanda, remedio. 15. a num. 149. & a num. 156. cum sequentibus. Cephal. cons. 316. a num. 74. cum sequentibus, lib. 3. Crauet. cons. 102. num. 7. lib. 1. Alex. cons. 117. a num. 2. lib. 5. Deci. cons. 209 a nume. 4. Ruin. cons. 63. num. 23. lib. 1. Corn. cons. 36. num. 13. lib. 2. Bald. cons. 184. num. 3. lib. 2. & plures alios allegatos à Ioan Botta cons. 51. a num. 33. cum sequentibus, laté & ex professo Sfortiam in tractatu de restitutione, quæst. 25. artic. 3. & 4. & vltimo, & per totam quæstionem parte. 1. Octauianum Simoncellum in tractatu de decretis, lib. 3. tit. 9. in præfatione, col. 3. Sfortiam cons. 40. a num. 43. & a num. 25. lib. 1. & melius quàm alibi, vide per Menoc. cons. 439. à nume. 40. & 45. cum sequentibus lib. 1. & Cephal. cons. 315. a num. 25. lib. 3. Caldas ad. l. si curatorem habens, verbo, *Infra legitimum tẽpus.* à nume. 23. cum sequentibus. Bonifac Rug. cons. 46. lib. 2. Communis resolutio est, quòd si minor post perfectam. 25. annorum ætatem quinquennio tacuerit, tollitur vitium nullitatis alienationis à minore factæ absque debitis solennitatibus, & censetur ratificata; imò, vt Sfortia & alij dicunt, tollitur ius restitutionis, vel nullitatis causatum ex falsa causa, aut læsione in alienatione interuenientibus, & ambo simul, licèt Menoch. & alij contradicẽt: & hæc vera resolutio mihi videtur, & quæ deberet seruari iudicando & consulendo, propter eius æquitatem: & quia litigia aufert, nisi minor sit enormiter læsus, aut habuerit horum vitiorum ignorantiam; quo casu non procederit dicta resolutio, nec decisio textus in. l. fin. C. si maior factus. lib. 5.

Additio ad Decisionem LXXVII.

Ad hanc decisionem vide late Gammam, & quæ lato sermone, & cum pluribus allegationibus ibi addidimus decis. 40. vbi iura & practicas huius regni resolutiones citauimus.

Num. 2. ibi, *Sine ipsorum.* An filius debeat citari, quando agitur causa ad eum spectans super bonis aduentitijs, si existat in patris potestate, vel sufficiat, quòd acta fiant cum patre solo, vide praxim Dionysij Gotiffredi lib. 2. tit. 4. fol. 395. col. 3. & 4. & 398. col. 3. lit. D. & Doctorem de Azeuedo in. l. 10. a num. 4. tit. 17. lib. 4. recopilat. Doctorem Paz in sua praxi. 1. parte. 2. tempore, a nume. 15. tomo. 1. Asinium in sua praxi. §. 2. c. 13. à princ. Communis resolutio est, quòd pater in aduentitijs potest agere & conueniri absque filio, & eius consensu, & ei nocent acta: atque hæc in praxi seruatur, licèt contra eum apertè faciat tex. cui nullum bonum responsum accommodari potest, in. l. fin. §. vbi autem. C. de bonis quæ liberis, de quo vide Pinel. hîc citatum.

Additio ad Decisionem LXXVIII.

Nvm. 1. An valeat consuetudo diuidendi bona emphiteotica, & feudalia, vide Hippoly. Riminal. Iun. cõs. 9. nu. 95. lib. 1. Aurel. Corbul. in tract. de causis ex quibus amittitur emphit. tit. de causa priuationis ob alienationẽ limit. 32 Burs. cons. 49. & 50. & 40. & 28. lib. 1. & concluditur, quòd sic, quemadmodum valet consuetudo alienandi absque licentia domini.

Additio ad Decisionem LXXIX.

Nvme. 1. ibi, *Denuntiatio.* Hæc conclusio clara est, de qua vide autores hîc citatos, & l. 32. titu. 5. part. 5. & ibi Gregorium, & Dueñas regula 241. vbi Socin. Rubeum & alios citat, & ad eos se remittit. Viuium in communibus, lib. 8. titu. 28. num. 40. & Cherianum ibi nume. 42. & Bellacombam ibi num. 67. & num. 68. Et Donatum à Finario ibi num. 13. & communis & vera resolutio est, quòd emptor tenetur denuntiare litem motam venditori, etiam si ipse de ea aliàs certificatus sit. Nota tamen vnum singulare, quod in terminis legis Lusitaniæ dicit hîc Autor, scilicet, quòd etiam si venditor sit citatus cum ipso emptore, & ambo simul litigent, nihilominus sit ei denuntiandum ab ipso emptore: hoc tamen licèt singulare sit, procedet in terminis dictæ legis, si illud disponat, sed in terminis iuris communis dubium est, & contrarium tenet Ripa cum Socino in. l. 2. §. voluntatem, a numero. 17. limitatione. 4. ff. soluto matrimonio, cuius opinioni magis accedo.

Num. 2. ibi, *Et ideò non valuit*. Nota, quòd quando fideiussor accedit obligationi nullæ & prohibitæ, non tenetur: hoc tamen intellige, quando accedit obligationi nullæ, quia lex resistit ei propter publicam vtilitatem, aut quia contra bonos mores est: secus tamen si nullitas causaretur ob fauorem priuatum, nonque lex resisteret, & si fomentum illi non daret. Procedit etiam notabile, etiam si fideiussor se obligaret vt principalis: & ita intelliguntur opiniones discordantes, de quo vide Baezam in tractatu de non meliorandis. c. 35. a num. 1. cum sequentibus, & elegantissimè Sfortiam cons. 41. a nu. 6. & a nume. 16. Paris. consil. 16. nume. 110. lib. 2. Ceph. consil. 437. a nume. 24. lib. 3. Tiber. Decianum cons. 72. a num. 5. lib. 2. Riminald. Iun. cons. 454. a num. 17. lib. 4.

Additio ad Decisionem LXXX.

HÆC decisio est breuis, & in terminis cuiusdam legis Lusitaniæ, quæ quoad certam summam permittit appellari ad consistorium ciuitatis, cui est similis l. 7. titulo. 18. lib. 4. recopilationis: & aduerte ad vnum singulare, quòd decisio dicit, scilicet quòd à sententijs intra illam summam latis ab ædilibus, quos vulgo appellamus fieles exequutores, debet, & potest appellari ad Cancellariam; imò non potest appellari ad Decuriones, quemadmodùm nec à sententijs iudicum de Mesta, fraternitatis, & aliorum habentium particularem & specialem iurisdictionem in aliquibus causis demptam à iurisdictione ordinaria, de quo vide Azeued. in dicta. l. 7. a nume. 29. cum sequentibus, & in l. 8. in fine.

Additio ad Decisionem LXXXI.

NVme. 1. ibi, *Pestis*. De testamento facto tempore pestis, vide cum Iulio Claro & alijs Mascard. in tract. de probatio. 3. parte, conclus. 1353. a num. 20. Crassum in tract. sententiarum. §. testamentum, quæst. 57. nu. 8. & quæst. 54. num 5. & Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §. testamentum, quæst. 56. Azeue. in l. 1. a num. 84. tit. 4. lib. 5. recopilat. Cócluditur vt per Autorem hîc, quòd valet cum minori numero testium: vide supradictos, & Burgos de Paz, Couar. Antonium Gomez, Tellum Fernandez, & alios, quos allegat Azeued. vbi supra.

Num. 3. ibi, *Vt est communis*. De testamento ad pias causas vide eundem Azeued. vbi supra nume. 64. & dictum Crassum d. §. testamentum, quæst. 18. & Mascar. num. 32. & Couar. in c. cum esset, de testamétis, est communis resolutio Autoris hîc, quòd valeat testamentum ad pias causas cum minori numero testium, & licèt autor velit, quòd licèt testamentum nō sit ad pias causas, si tamen sit legatum pium, sustinetur legatum, & plures teneant hanc opinionem: in contrarium est magis communis opinio, & receptior, vt per Crass. d. quæst. 18. num. 6. Mascard. num. 32. licèt aliquando contrarium viderim practicatum, sed malè iudicio meo, nisi legatum solum esset non dependens à testamento, aliàs non video quomodo, annullato testamento, sustineantur in eo contenta

Nu. 4. ibi, *Non obstat quòd*. Nota vnū singulare fauore piæ causæ, quòd siquis testetur in scriptis, si tamen non adhibeat solénitates necessarias, vel in testamento in scriptis, vel nuncupatiuo solèni, valebit tamen fauore piæ causæ eo modo quo valere potest: de quo vide Crassum d. §. testamentum, quæst. 10. Menoch. de præsumptio. lib. 4. præsump. 2. Azeue. latissimè in l. 3. a nu. 47. tit.

tit. 4. lib. 5. recopil. Burgos de Paz in d. l. 3. Tauri. 1. par. conclus. 2. a num. 232. cum sequentibus. Couar. in c. relatum. 1. num. 9. de testamen. Matiençum in l. 2. glo. 10. d. titu. 4. lib. 5. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum lib. 2. interpret. 2. dub. 2. sol. 2. a num. 15. Communis resolutio est, quòd quando constat quòd testator se arctauit ad testandū in scriptis, & non alitèr, vel quia id expressit, vel ex alijs coniecturis, tunc non valet, etiam fauore piæ causæ: & sic dicit iudicatum Burgos de Paz vbi supra: quia est imperfectum imperfectione voluntatis; secus si simus in dubio: vt per Simonem de Pretis & alios vbi supra, & ita est intelligendus Autor hîc.

Num. 5. ibi, *Sicut*. De testamento facto in eremo & locis solitarijs, vide Azeued. in d. l. 1. a num. 8. Simonem de Pretis vbi supra sol. 3. a nume. 31. Crass. quæst. 54. a nume. 9. Mascard. vbi supra a nume. 47. Et licèt autor hîc videatur sentire, quòd valeat cum minori numero testium, nullo tamen iure dispositum inuenitur. Sufficit, quòd decisio de testamento facto tempore pestis tenenda sit magis ex æquitate, quàm de iuris rigore, vt omnes testātur, & defendit Burgos de Paz ab Azeuedo citatus: & hæc de decisione.

Additio ad Decisionem LXXXII.

NVme. 1. ibi, *Pro contractu*. Nota, quòd præsumitur pro contractu & iustitia eius: intellige, si solennia interuenerint, de quo vide latè Iacobum Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 3. præsumpt. 177. nu. 36. & 122 num. 2.

Num. 3. ibi, *Et quamuis*. De modis probandi pactum de retrouendendo, & simulationem contractus, in quo pactum dictum interuenit, vide latissimè Mascardum in tractatu de probatio, 3. parte, conclusione. 1142. per totam, & in prima parte conclusio. 440. & 441. & 442. & 443. & Menoch. in dicto tractatu de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 122. per totam.

Num. 3. ibi, *Quòd paruitas pretij*. Quando contractus præsumatur vsurarius ex pacto de retrouendendo, paruitate pretij, & alijs coniecturis, vide latissimè per Menoch. & Mascar. vbi supra & Caualcan. decis. 1. 2. parte per totam. Tiberi. Decian. cons. 2. num. 17. & 18. lib. 1. & 105. num. 21. & 28. lib. 2. Hippoly. Riminal. cons. 218. num. 108. lib. 2. Bursat. cons. 153. lib. 2. Roland. Valle cons. 50. num. 22. lib. 2. Ioan. Baptistā Lupum in tractatu de vsuris ad. l. 2. §. 1. a nume. 40. C. de pactis inter emptorem, Paris. cons. 55. num. 46. lib. 1. Ioan. Bottam cons. 86. a num. 34. lib. 1. & hi infinitos referunt. Communis resolutio est, quòd pactum retrouendendi, cum paruitate pretij, & consuetudine fœnerandi, probat contractum vsurarium: absque verò consuetudine, solùm illis duobus concurrentibus, si paruitas sit notabiliter exigua, etiam probat, sin minus debent alia indicia concurrere, & absque eis cōtractus non probatur simulatus, nec vsurarius: at verò indicia & quantitatem pretij arbitrio iudicis dimittit Menochius: quod verum videtur.

Additio ad Decisionem LXXXIII.

NVm. 2. ibi, *Ex diuturnitate*. De solennitate præsumenda in alienationibus rerum minorum, ecclesiarum, aut alijs contractibus, plura diximus lib. 3. variarum, quæstione. 23. De titulo & solennitate, &c. vide omnino ibi, & interim vide Marcum Antonium

tonium Eugenium Perusinum consil. 8. a nume. 14. cum sequentibus, vbi septem modis limitat.l.si filius, de qua Mascar. in tractatu de probatio. parte 3.conclu. 1317. Curt. Iun. cons. 213. a num. 98.&.200.a num.30.lib. 3. tandẽ in nostra quæstione cum infinitis conclusimus, non sufficere decennium ad præsumendas solennitates in alienationibus rerum ecclesiasticarum: imò nec triginta annos absque alijs coniecturis, & cum Caualcano, Raudensi & alijs infinitis monstrauimus hanc esse magis communem opinionẽ, quæ seruatur in iudicando & consulendo, ne canones & extrauagantes defraudentur in damnum ecclesiarum: & sic est intelligẽda decisio, de qua autor hic, aliàs falsa penitus est.

Num.2.in fine ibi, *Non posidentibus*, Nota, quòd quando emphiteota non posidet bona emphiteosis, excusatur à solutione canonis, & per consequens à caducitate, de quo vide Abb. cons.94 a num.4.lib.2.& Tiraq. de retract. lib. 1. §.1.glo.10.num. 37. Aurel Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titu. de causa priuationis ob non solutum canonem, limit. 14. & limit.22. Ceph cons. 367. num. 11. lib. 3. Tobiam Nonius cons. 2. nume. 15. Clar. §.emphiteosis, quæst.8. versiculo. *Sed quæro.*

Num. 3. ibi, *Dixi cessationem*. Caducitas non transit cõtra hæredes emphiteotæ, vide in terminis Corbul. vbi supra d. titu. ampliatio.45. & ampliat. 8. in fine. Ruin. cons. 168. num.20. &.10. num 4. lib. 1. & cons. 159. num. 12. & seq. lib. 1. &.70. num. 14 lib. 5. Anton. Gabrie. lib.7. communium, conclusio. 35.a nu.3. & diximus latè ad decis.17. supra.

Additio ad Decisionem LXXXIIII.

NVm.1.&.2. De materia vide latissimè Molin. lib. 4. de primogenijs Hispanorum, c.9.& c.10. Menoch. cõs. 599. a num.3.lib.6. Burgos de Paz cõs. 41. Communis & visitata resolutio est, quòd in præiudicium successorum non operatur præscriptio, nisi immemoria lis sit, nec transactio etiam in eorum præiudicium aliquid valet. Posset tamen attentari, quòd quadragenaria cum titulo inualido sufficeret, ex Molin. lib.2.c.6.a num.51. & sic cõtra præsentem decisionem: sed intelligo, quando titulus habitus fuit ab eo qui poterat dare, nõ quando est omnino reprobatus.

Additio ad Decisionem LXXXV.

NVm. 1. ibi, *Latam*. Nota singularẽ legem Lusitaniæ, & singularem decisionem benè eam declarantem, secundum quam nominatio facta coram sex testibus, reuocat priorem factam per scripturam publicam, non obstante illa lege, quæ aliam scripturam requirit, etiam si illa secunda nominatio nõ fuisset facta in forma testamenti. Sed licet hæc decisio in praxi ex æquitate procedat in regno Lusitaniæ, in rigore tamen attentis verbis dictæ legis, non secura est, & melior videtur opinio aduocati, de qua hic, cum dicta lex solum excipiat nominationem factam per viam testamenti nuncupatiui, & in eo supponat nominationem factam esse cogita.

Num.3.ibi, *Quòd non requiritur rogatio*. vide latè Matien. in.l.1.glo.8. a nu. 7.tit.4. lib. 5. recopilat. & communis cõclusio est, quòd tam iure communi, quàm Regio & Partitarum, requiritur testium rogatio, contra Anto. Gomez, & Autorem hîc, & hanc practicamus: vide quæ dixi lib. 1. variarum vtriusque

que iuris, quæstione. 1. vbi latissimè.

Additio ad Decisionem LXXXVI.

NVm.1.&.2. Quando filius ex serua & illustri vel plebeio, sit naturalis, vel spurius, & sit capax succedendi patri, saltim eius voluntate, vide.l. vltimã.C. de natural. liberis, &.l.fi.tit. 14.par.4.& cum Greg. Lupio, Auend.& alijs, vide Matieçum in.l.9.glo.2. a nu. 4.tit.8.lib.5 recopil. & Scribentes in.l. 9. Tauri. Hodiè iure nostro regio ex d. l. 9. talis filius naturalis dicitur, & est capax succedendi, quia poterat inter patres consistere matrimonium, nisi esset filius natus ex muliere & suo seruo, ex Tello Fernandez in d.l.9.num. 4.& vide etiam ad propositũ Aluarum Valascũ consult.29.& consult.94. Paleot. de nothis & spurijs.c.13.14.15.& vide Ceruantes in.l.10.&.11. Tauri, à num. 126. cum sequentibus. Xuarez in. l. 1. tit.6.lib.3 fori, col.3. Tellum in.d.l.11. num.1. Couar. in 4. 2.parte, c.8.§.4.nu. 2. Caldas de nominatione emphiteotica, quæst.21. a num.10. cum sequentibus, & vide Gammam infra decis.317. 167. & decis.149.

Additio ad Decisionem LXXXVII.

Ibi, *Mihi alia mens fuit num*. 1. Nota singularem decisionem, quòd sententia lata super exceptione, declarans eam non probatam, est interlocutoria, si lata sit pendẽte iudicio principali debiti, & ab ea non permittitur appellatio, lege extante quòd ab interlocutoria ante sententiam diffinitiuam non liceat appellare. Hæc decisio, licèt singularis sit, si lex Lusitana non prohibeat appellationem ab interlocutoria, etiam habente vim diffinitiuæ, mihi falsa videtur, nam sententia super reiectione exceptionis peremptoriæ, parit præiudicium negotio principali; nonque reparari potest in diffinitiua: Vnde est interloquutoria habens vim diffinitiuæ, vt per Bald. in.l. eleganter. §. si quis post, col. 3. ff. de cond. in debiti. Francus in c.1. num. 12. de litis contestatione lib. 6. & cum Felin. Riminal. Alex. Aret. & alijs Marchesanus in tract. de speciebus c. 17. quæst. 6. & c. 10. & q. 33. quæst. 22. allegat Imol. in.l. si finita, nu. 42. ff. de dãno infecto. Licèt iste. c. 31. & 32. sententias declarantes probationes legitimas vel illegitimas, declaret merè interlocutorias, sed intelligendus est, quando non tangunt exceptionum reiectionem tacitam vel expressam, sed solùm testes probare vel non probare, ita quòd postea proferatur sententia diffinitiua ob defectum probationis, à qua posit pars appellare: secus si litigetur super artic. exceptionis propositæ, & pronuntietur non probata, aut reijciatur: tũc enim quo ad exceptionẽ & articulum nulla alia sententia speratur, ac proinde habet vim diffinitiuæ: at vero à tali interlocutoria licita est appellatio, extãte dicta l. vt videbis in terminis legis regiæ 3. tit. 18. lib. 4. recopil. per Azeued. & plures ab eo citatos ibi a num.3. Dueñas regu. 52. Couar. in practicis, quæst. 23. a num. 4. Lancellot. in tract. de attentatis, 2. part. c. 12. limit. 1. num. 49. Paz in sua praxi. versic. 1. part. 6. in proœmio a num. 20. cum sequentibus. Vnde in præsenti causa, & alijs similibus, consultius foret, has exceptiones ad diffinitiuam reseruare, & non super eis pronuntiare, ex his quæ notat Asinius in sua praxi. §. 18. cap. 2. & 3. ex quibus constat, admodùm dubiam, ne dicam falsam, esse hanc decisionem, & melius iudicasse Senatores quos Gamma hîc reprobat.

Additio ad Decisionem LXXXVIII.

IBi, *An ad probationem dominij*. De modo probandi dominium antiquum, vide latissimè Mascar. in suo tract. de probatio. parte 1. conclu. 546 &. 547. Menoch. in tract. de arbit. lib 2. cent. 1. cas. 42. a num. 2. & cum Riminal. Iun. Tiber. Riminal. Ceph. Bursat. & alijs Fabium Turretum cons. 81. a nume. 2. lib. 1. Conclusio Autoris est vera, quòd tempus antiquum sit cetum annorum, & tunc probetur dominium per famã, aut testes de auditu, licèt verius sit, quod hoc remittatur iudicis arbitrio: imò si hæc probatio sola esset, alia præfertur, quia debilis est contra possessorem titulatum.

Additio ad Decisionem LXXXIX

NVme. 1. ibi, *Et acquisita*. Nota, quòd acquisita constante matrimonio diuiduntur etiam inter coniuges putatiuos, si fuerunt bonæ fidei. Intelligo ego, si contraxerunt in facie ecclesiæ cum solennitatibns sancti Concilij Tridentini: de quo vide Auéda. respon. 20. Couar. de sponsalibus parte. 2. c. 7. §. 1. num. 7. Baeçam de decima tutoris, c. 12. a num. 17. Dida. Perez in l. 4. tit. 4. lib. 5. ord. pagina. 164. Azeue. in l. 2. a num. 4. tit. 9. lib. 5. recopil. Gammã infra decis. 220. Ioan. Gra. in tract. de coniugali acquæstu, a num. 159. cum sequentibus. Matien. in d. l. 2. glo. 1. a num. 4 d. tit. 9. & verior & receptior est hæc opinio, quam intelligo, licèt contraxerint absque monitionibus ex aliqua iusta causa omissis, secus si ex malitia, ne detegeretur impedimentum, ex his quæ Garcia, Auend. & alij vbi supra notant.

Num. 2. ibi, *Stante statuto*. Hæc est magis communis opinio, vt per Mation. vbi supra, secundùm quam matrimonium putatiuum non habet priuilegium veri matrimonij, nec qui ob matrimonium lucratur, lucratur ex matrimonio putatiuo, licèt in contrarium sit alia communis opinio, quam referunt Tiraquel. Nouellus, & alij citati, secundùm quam ex quadam æquitate, & rationibus vrgentibus iam consului: sed, vt in plurimum, vera est dicta communis opinio, & quæ debet seruari iudicando & consulendo: & vide latissimè Valdesium ad Xuarez in l. 1. tit. de las ganãcias, lib. 3. fori, lit. A. B. C. D. & seq.

Additio ad Decisionem XC.

NVm. 1. ibi, *Quia quinquagenaria*. Nota legem singularem Lusitaniæ, quæ mulieri quinquagenariæ, tunc nubenti, denegat lucra & acquæstus ob matrimonium prouenientes: de qua vide Caldas in tract. de nominatione, quæst. 20. a num. 39. & in confirmationem vide Parisi. Tiraq. Bart. Rip. Menoch. Siluam nuptialem, Phanucium, & alios per eũ ibi cittatos.

Num. 1. ibi, *Talis dolus*. Vide quòd de dolo præsumpto diximus decisione. 66. nume. 3. & Mascard. de probatio. 3. parte. conclusione. 1265. num. 47. Decian. cons. 39. num. 14. & 69. lib. 2. Bonifacium Ruger. cons. 40. nu. 16. lib. 2. & cons. 37. num. 14. lib. 1. Ruin. in l. 1. num. 16. ff. de noui operis nuntiatione. Deci. cons. 11. num. 6. & 39. num. 6. & plures allegant dicti vbi supra. Cõmunis conclusio est, quòd in generali renuntiatione nõ comprehenditur dolus verus, nec præsumptus.

Additio ad Decisionem XCI.

NVm. 1. Ibi, *Ignorantem rei qualitatem*. Ignorantia excusat à cõmisso. Vide quod dixi decis. 38. nume. 2.

Num. 1. ibi, *Dominus de scientia*. Vide Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §. emphiteosis, quæst. 8. Corbul. in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob nõ solutum canonem, limit 20. a num. 9. Mascard. de probat. 2. par. conclus. 880. & 881. & vera est conclusio Autoris, quòd dominus tenetur probare scientiam.

Nu. 16. ibi, *Hoc tamen fundamentum*. Nota, quòd in re propria, & in habente scripturas penes se, non cadit probabilis ignorantia· de quo vide Corbul. vbi supra limit. 20. a num. 10. Aretin. cons. 15. Alex. Raudésem in declamat. de cõtractibus emphiteoticis, tit. de tit. oriẽte ex antiquitate temporis, a num. 48. & tit. de non concedendi a num. 22. & Mascard. vbi supra, & conclus. 880. à num. 40. cum sequentibus, & 879.

Num. 1. ibi, *Idemque ait*. Quòd dubitans excusetur à commisso, sicut ignorans, diximus d. decis. 38. num. 2.

Num. 2. ibi, *Quod actor*. Nota, quòd admittitur compensatio ad euitadum commissum, de quo vide Cagnol. in authentica qui rem num. 35. limita. 14. C. de SS. Ecclesijs. Socin. cons. 99. nu. 5. lib. 1. Guillelmum Redoan. in tract. de rebus Ecclesiæ non alienandis. c. 3. quæst. 19. num. 1. Tiraq. in tract. de retractu lib. 1. § 3. glo. 3. nu. 4. Paris. cons. 108. num. 50. lib. 1. Rolandum de Valle cons. 87. nu. 26. lib. 1. Corbul. vbi supra limit. 5. apud quos est hæc communis resolutio, dummodo quantitas cõpensanda sit liquida, aut breui liquidanda, & sit compensabilis, aliàs non.

Num. 3. ibi, *Quia censuarius, &c.* Diximus laté in d. decis. 38. num. 2. vbi de dubietate contractus.

Num. 3. ibi: *Induere distulit*. Nota, quòd euitatur commissum ob non factam inuestituram, nec solutum laudemium, quando per dominum stetit; de quo vide latissimè Caldas in tract. de renouatione contractus emphiteotici, quæst. 6. & 7. per totã, vbi de impedimentis, & de mora domini: & melius vide Pegueram in tract. de feudis, versi. item contra, à num. 115.

Num. 4. ibi, *Item considerabam*. Dominus recipiendo pensiones, videtur remittere caducitatem: vide quæ diximus ad decis. 72. num. 5.

Additio ad Decisionem XCII.

NVm. 1. ibi, *In contrarium videtur*. Vide de his contrarijs opinionibus Cordubam de Lara in tract. de alimentis ad. §. vtrum, nu. 34. Manticam in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum, lib. 9. tit. 5. a num. 8. & titu. 4. a nume. 9. latissimè Menoch. in tract. de præsumptio. lib. 4. præsumptio. 133. a nume. 11. cum sequentibus, & cons. 352. a num. 17. lib. 4. Caualca. in tract. de vsufructu mulieri relicto, nume. 78. Ceph. cons. 158. lib. 2. Crassum in suo libro sentẽtiarum. §. legatum, quæst. 38. Paul. Parisi. cons. 21. nu. 36. lib. 2. Dueñas regu. 319. Arium Pinelum in l. 1. 3. parte, nu. 41. C. de bonis maternis. Bartoli opinio est magis communiter recepta, quòd modus ad alimenta non restringit legatum, & per consequens, legato prædio ad alimenta, censetur legata proprietas, nisi ex alijs coniecturis aliud appareat.

Nu. 2. ibi, *Quoniam substitutus*. Quæstio est elegãs, an ius maioratus vel primogenituræ vendi, cedi, aut renuntiari possit. De qua vide Anto. Góme. in l. 40. Tauri num. 70. & ibi Cifuen. & Castell. Greg. Lupium in l. 2. verbo, sino el hijo, tit. 15. part. 2. Tiraq. de primogenijs, quæst. 24. Burg. de Paz in proœmio legum Tauri, a num. 94. Peraltam in repetit. rubr. de hæredibus instituẽdis,

dis, a num. 122. Aluaradum in tract. de coniecturis, lib. 2. c. 3. §. 1. a num. 26. & c. 2. a num. 24. Molin. lib. 1. de primogenijs Hispanorum lib. 1. c. 6. num. 44. & lib. 3. c. 2. a num. 22. cum sequentibus, & Tiraq. vbi supra, quæst. 26. & 27. Pelaez de Mieres de maioratu. 3. parte quæst. 18. per totam, & de renuntiatione fideicommissi, & iuris de futuro, vide Matien. in. l. 9. glo. 1. tit. 9. lib. 5. recopila. Crassum in. §. fideicommissum, quæst. 62. & 63. Communis resolutio est, quòd successor maioratus, pro tempore vitæ suæ, & in sui præiudicium, potest renunciare commoditatẽ maioratus in quem voluerit, simpliciter tamen non potest renuntiare, nisi in sequentem successorem: & si habeat filios, non potest renuntiare in præiudicium eorum, si illa renũtiatio quintum excedat; nec potest renuntiare in vnum ex filijs, si valor commoditatis excedat tertium & quintum, saltim quo ad excessum: & si habeat creditores, maiora tum quærendum potest renuntiare in præiudicium eorum, non tamen quæsitum, nisi renuntiet in non successore, nam tunc cum renuntiãdo adire videatur, non eis oberit renuntiatio, de quo vide quæ allegat Matienço vbi supra, & vide Gutierrez in repetitione c. quãuis pactum. 1. parte a num. 6. cũ sequentibus, de pactis in. 6. & Baezam de non meliorandis, c. 22. 23. & 24. & hæc de hac decisione.

Nu. 3. ibi, l. cum pater. Vide Valasc. consult. 102. & quæ diximus lib. 3. quæstionum, quæst. 22.

Additio ad Decisionem XCIII.

HÆC decisio aliqua notanda ponit. Primum, quòd in successione maioratus habetur respectus inconsideranda proximitate & repræsentatio ne ad auum, qui nunquam successit, si ipse succedere debuisset, si suo tempore maioratus vacauisset ad excludendam lineam alterius fratris minoris, qui de facto se intromisit, siue auo viuente, siue mortuo: nam id Autor non aperit.

Secũdum, quòd si hic ascẽdens mortuus fuisset in vita alterius proximioris, puta patris, non esset consideranda eius persona, licet esset ipse post ipsum maior, nec haberet locum repræsentatio.

Tertium, quòd vna linea non præscribit contra aliam successionem in præiudicium non natorum aut futurorum, nec præscribunt nisi qui possidẽt alijs viuentibus.

De primis duobus vide latè Velazquez de Auendaño in. l. 40. Tauri, glo. 6. & 7. Menchacam de successio. creatione. §. 37. limit. 3. a num. 22. & de tertia vide eundem Velazquez in. l. 41. Tauri glo. 1. à num. 3. & glo. 6. & 7. Mieres in tract. de maioratibus, par. 4. quæstione. 20. num. 40. Molin. de primog. lib. 4. c. 10. & lib. 2. cap. 6. & de primis duobus vide eundem Molin. de primogenijs, lib. 3. c. 6. num. 35. & c. 7. a num. 3. & 4. Matien. in. l. 5. glo. 7. nu. 7. & glo. 3. nu. 2. tit. 7. lib. 5. recop. Azeue. in d. l. 5. nu. 3. 4. & 5. & aliquid in terminis per dictũ Velazquez in d. l. 40. glo. 14. num. 25. Humada in. l. 2. glo. 7. nu. 7. & glo. 18. nu. 2. tit. 15. part. 2. Gutierrez nouissimè lib. 3. practicarũ, quæst. 66. maximè num. 29. & de repræsentatione, vbi multa ad materiam præsentis decisionis, vide eundem Gutierrez d. lib. 3. quæst. 67. Menoch. cons. 124. a num. 80. lib. 2. & cons. 200. a num. 60. eo. lib. & cons. 354. a num. 14. lib. 4 & in tract. de præsumptio. lib. 4. præsumptio. 95. eundẽ Menoch. latè cons. 106. à num. 31. lib. 2. & cons. 17. lib. 2. & cõs. 442. dub. 1. & 2. lib. 5, & vide infinita cõ

filia

filia pro Triuultijs in hac materia, quæ refert Simon de Pretis; quem vide in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 3. interpr. 3. dub. 4. solutio. 2. a nume. 11. & Roland. a Valle cons. 38. lib. 4 & 58. lib. 1. & 73. lib. 3. latissimè Manticam in tract. de coniecturis, lib. 8. titu. 9. & tit. 10. aliqua per Bursat. cons. 1. a nu. 3. lib. 1. & cons. 67. per totum, & num. 25. & cons. 71. per totum. Alex. Raudensem in cons. de successione Portugalliæ pro Rege nostro Philippo, quòd est inter collectos à Zileto de vltimis voluntatibus, to. 2. cõs. 141. a num. 26. & a num. 60. & a nu. 90. & num. 105. & cons. 142. a nume. 127. & num. 107. & 108. & nu. 125. & a nu. 35. & a num. 115. & a num. 68. & 86. & a num. 66. & a num. 76. & a num. 126. & elegans consilium Sfortiæ. 39. lib. 1. Infinita refert Anto. Tessaurus decis. Pedemonta. noua, 65. vbi refert plura consilia Cephali, & aliorum modernorum, à quo non est opus transcribere: & de transmissione quando proximior moritur ante euentum conditionis in vita possessoris fideicommissi, vide Viuium decis. 398. & decis. 300. per totas. Curt. Iun. cons. 233. num. 9. & 265. a num. 19. & 258. a num. 28. & 338. nu. 16. lib. 3. qui à nullo allegatur, quia tertium volumen nouissimè in lucem prodijt; & vide quæ diximus ad decisionẽ 59. Certè materia de qua in hac decisione, totam materiam transmissionis & repræsentationis pertingit, de qua diximus in dicta decisione, nunc etiam nouissimè, vt nostra decisio, & tota materia melius intelligatur, accipe sequentes conclusiones.

Prima conclusio. In successione fideicommissi temporalis, in quo post mortem nominatorum vocantur proximiores, & sic plures possunt succedere, admittitur ea repræsentatio, quæ admittitur in successionibus ab intestato, scilicet in linea descendentium, absque distinctione, & in linea transuersalium, vsque ad fratres & filios fratrũ testatoris, si teneamus opinionẽ, quòd proximitas attendatur respectu testantis, vltimi grauati & possessoris, si consideremus; aut sequamur aliam contrariam opinionem: & sic intelligitur glo. in. l. cum ita. §. in fideicommisso, de leg. 2. & communis contra Decium, de qua per supradictos.

Secunda conclusio. In successione fideicommissi temporalis, in quo post nominatos admittitur proximior; & non potest succedere nisi vnus, nulla datur repræsentatio, sed proximior præfertur absque fictione, quia id etiã esset de iure communi, si solùm vnus admitteretur, atque hic vere proximior signo indubitabili, & nominatim intelligitur vocatus, vt eleganter concludit Simon de Pretis vbi supra.

Tertia conclusio. In successione fideicommissi perpetui, cum in eo succedatur secundùm ordinem succedendi ab intestato, vt in. l. fin. C. de verborum significatione, seruandæ sunt conclusiones præcedentes.

Quarta conclusio: In successione maioratus & primogeniture, ex natura rei, quemadmodum in feudis, semper succeditur per rectam lineam primogenitorum; & nõ fit digressio vnius lineæ ad aliam, vsque dum prima finiatur: ita autor in præsenti; Molina & alij vbi supra, & colligitur ex. l. 40. Tauri.

Quinta conclusio. Linea debet habere suum principium certum & determinatum, alias maximam confusionẽ & incertitudinem, & litigia in successionibus causaret: & est duplex, primogenitorum, & vocatorum, ex vna parte, & possessorum ex alia. Appello lineã primogenitorum, quando vocatur Petrus, & suus filius maior, & descendentes

tes

tes maiores, quæ est prima linea, & eis deficientibus, Ioannes & suus filius maior, & sic de singulis: nam tunc capita lineæ sunt primi vocati, qui & ab eis descendentes statim ab ipsa natiuitate habent ius indubitabile primogenituræ, siue in prima, siue in secunda, siue in tertia linea, & possunt ad alios transmittere: lineam verò possessorum appello, quando maioratus intrat realiter in aliquo ex cognatis ex defectu nominatorum, qui caput lineæ est, & omnes ab eo descendentes, rectam lineam constituunt. Possumus etiam constituere tertiam speciem, aut tertium membrũ, scilicet lineam mixtam, primogenitorum & possessorum simul, scilicet quando maioratus intrat in lineam alicuius ex nominatis aut vocatis, vt primogenitis.

Conclusio sexta. In lineis primogenitorũ & vocatorũ, siue possederint maioratum, siue non, semper datur perpetua repræsentatio & transmisio, & habetur respectus ad auũ, aut alium ascendentem maiorem, siue ipse successerit, siue non: si verò mortuus fuerit in vita possessoris: siue non, & hoc non ex regulis iuris communis & fideicommissorum, sed ex natura rei, & ex voluntate testantis, qui primogenituram fundauit, vt benè considerat Couar. in practicis, quæst. 38. & est expressa in his regnis dicta. l. 40. ibi, ò de aquel a quien pertenecia, &c.

Septima cõclusio. Si transuersales fundatoris, aut possessoris maioratus, sint de lineis nominatorum aut possessorum, absq; dubio locum habet dicta repræsentatio & transmisio, quæ irregularis est, & regulas iuris communis transgreditur: si verò transuersales fundatoris, aut possessoris, non descendat ex dictis lineis, sed in defectum nominatorum admittantur vt proximiores, tunc quidquid dicant Molina, Gutierrez & alij regnicolæ, nulla admittitur repræsentatio, sed ille erit proximior, qui realiter talis inuenitur tempore delatæ successionis, etiamsi ex maiori non descendat, aliàs infinitæ lites & cõfusiones orirentur: nec video ego qua ratione descendens à maiori, posit eum repræsentare, aut ab eo aliquod ius accipere virtute transmissionis, si ipse ascendens non fuit vocatus, nec de linea vocati, nec vnquam vllum ius primogenituræ certũ & probabile habuit, sed solum vanam spem, & remotissimam, scilicet sub cõditione, si deficientibus vocatis, in humanis existat, tanquam proximior: nec etiam intelligo quomodo posit dici proximior tẽpore delatæ successionis, qui iam multis ab hinc annis mortuus erat, & si ipse non fuit proximior, nullum ius habuit, ac proinde transmittere non potuit, nec vocatus fuit, & per consequẽs nec vocati sunt eius descendentes, qui ab ipso initium sumunt: nec virtute repræsẽtationis gradus admittetur, quia hæc repræsentatio non admittitur nisi in casibus à iure expresis, & nullibi in iure nec in feudis admittitur tam transuersa & remota repræsentatio & in nullo iure fundata. Nec obstat d. l. 40. nam imò facit pro hac conclusione, cum solùm admittat repræsentationẽ respectu eius qui successit, vel succedere debebat, quia ius firmum primogenituræ habebat. Sed in præsenti proximior mortuus, vt proximior nullũ ius vnquam habuit, quia non fuit proximior tempore delatæ successionis, & sic non fuit vocatus. Nec etiam obstat, quòd potuerit esse proximior tempore testamenti; nam respondetur, quòd in fideicommissis aut maioratibus perpetuis non potest considerari talis proximitas, quæ nullatenus potuit a fundatore imaginari, cum penè esset impossibilis eius existentia, vt ex magis communi

muni considerauit Roland. in d. consi. 38. & quæ in contrarium allegantur à Simone de Pretis & alijs, intelliguntur in fideicommisso temporali, non expectante longam dilatione, sed possibilem coexistentiæ proximiorum, qui erant tempore testamenti, vel mortis testatoris. Nec obstant autoritates à Gutierrez & alijs citatæ, nam semper loquuntur quando maioratus aut fideicommissum intrauit aliquam lineam, siue vocatorum, siue possessorum, nam tunc licèt defunctus voluisset, quòd succedatur de proximiore in proximiorẽ, aut de maiori in maiorem, aut quòd succedat proximior, non debet fieri digressio ad aliam lineam ex natura rei, vt in feudis dicit tex. in c. 1. de natura successionis feudi, & quia ex hoc modo successionis melius & clarius conseruatur successio maioratus: sed quando non intrauit, sed linea incipit in proximiore in defectum nominatorum, non video, quare proximiorẽ appellamus eum, qui nec est, nec fuit, nec illi aliquod ius transmissum fuit, nec in eo vlla repræsentatio admittatur. Vndè quidquid dicant isti, & quidquid iudicent aliquãdo iudices Cãcellariarum, mihi hæc vera conclusio videtur, & cõtraria irrationabilis & falsa, & ex capite, & certo scio quòd in supremo Consilio, & in multis tribunalibus exteris, secundum eam iudicatum est; & hoc modo intelligẽda sunt quæ Velazquez vbi supra notat, qui indistinctè in transuersalibus fundatoris exclusit repræsentationem, aliàs falsa forent.

Conclusio Octaua. In linea possessorum semper admittitur repræsentatio, etiam si vocetur consanguineus proximior: vndè postquam proximior, qui primò vt talis successit, admissus fuit sine repræsentatione, vt dictum est, descendentes ab eo per rectã lineam succedent, & inter eos admittetur repræsentatio, etiã in transuersalibus respectu vltimorum possessorum, vt de hoc considerauit Tiberi. Decianus consi. 100. lib. 3.

Conclusio Nona. Quo ad præsentẽ decisionem si Iacobus Hernandez post mortem primi nominati debebat succedere vt vocatus, aut eius filius maior, vera est hæc decisio, etiam si filius obijsset ante patrem in vita possessoris, & post fundationem maioratus & non antea. Si verò ipse, aut eius filius, non vt nominatus, sed vt proximior succedere debebat, etiam si per rectam lineã in defectum nominati, tunc falsa est decisio, nisi filius maior Iacobi viueret tẽpore mortis primi nominati, tunc ipse tanquam masculus & proximior succedere debebat, & non soror, & tunc vera est decisio. Nec obstat verbum, *Por linea directa*, nam nullo existenti nominato, non est dabilis linea, vsque dum incipiat in aliquo legitimo possessore.

Vltima cõclusio quo ad præsentem decisionem est, quòd vna linea non præscribit successionem contra aliam, nisi per tempus immemoriale, vt per Velazquez vbi supra: vnus tamen contra alium pro eius vita præscribit tempore ordinario, vt per autorem hîc & sic finitur hæc vtilis additio.

Additio ad Decisionem XCIIII.

De materia huius decisionis, an in remedio l. 2. de rescind. venditione, veniant fructus, vltra hic allegatos, vide Anto. Gomez de contractibus, c. 2. à nu. 24 Couar. lib. 2. variarum cap. 3. a num. 9. Meness. in d. l. 2. a num. 50. Matienço in l. 1. glo. 5. a num. 5. cum sequentibus, & ibi Azeued. a num. 25. tit. 11. lib. 5. recopil. Communis resolutio, & in praxi vsitata est, quòd in venditione iudiciali, si læsio sit enormissima, restituitur

ſtituitur res cum fructibus, ſoluto emptori cenſu pro pretio ad rationē quatuordecim pro vno: & hoc magis ex æquitate practicatur in tribunalibus ſupremis quàm de rigore iuris: ſi verò ſit voluntaria & extraiudicialis, non debentur fructus, niſi à tempore litis conteſtatæ, niſi in venditione interuenerit defectus ſolennitatis, aut dolus, vel fraus, vel deceptio ſit enormiſsima, longè vltra dimidiam iuſti pretij, ex qua dolus præſumitur: de quo habes plura notabilia ad deciſionem. 40. per totam; & hæc etiam eſt reſolutio Autoris in præſenti.

Additio ad Deciſionem XCV.

Vide quæ habes ad dictam deciſionem. 40. & ad deciſionem. 66. vbi materiam læſionis enormiſsimæ habes ſufficienter explicatam: & vide Azeued. in l. 1. a num. 31. &. 32. titulo 11. lib. 5. recopilat.

Additio ad Deciſionem XCVI.

Vide de materia retentionis rei ob melioramenta non ſoluta, Aluar. Valaſcum in tract. de iure emphiteotico, parte. 1. c. 25. à num. 22. Ioan. Garci. de expenſis, c. 6. a nume. 14. & eundem ad ea quæ dicuntur in fine, c. 23. per totum, a num. 54. qui allegat Menoch. Ioſeph. Ludo. Caualcanum & alios modernos. Viuium deciſ. 317. a nume. 8. lib. 2. & Burſat. conſ. 85. num. 37. lib. 1. & ibi de primo, à num. 30. & conſ. 60. a num. 31. & vide ad propoſitum eleganter eundem Burſat. conſ. 73. a num. 28. lib. 1. Tiraq. de retract. lib. 1. §. 23. glo. 2. a num. 24. Neuiza. conſ. 77. a nu. 12. deciſ. Pedemont Oſaſci. 160. num. 16. Sfortiam conſ. 41. nu. 93. lib. 1. Æquiſſima eſt deciſio præſens, quòd licet retinens, ex ſola retentione de iuris rigore debeat computare fructus in ſortē, vt per Tiraq. Burſat. Neuiz. Oſaſc. & alios per eos citatos; tamen debet ſibi refici aut dari cenſus pro valore melioramentorum non ſolutorum, tanquā intereſſe lucri ceſſantis: argumento eorum quæ notat Sfortia d. nume. 93. & alij citati, qui dicunt, quòd retinēti debent ſolui damna & intereſſe, & ſic pro rata lucratur fructus, non tamen reſtituit aut compenſat fructus ſuorum meliorамentorum, vt per autorem hîc, & per Garciam, Matthæum Afflictis, & alios vbi ſupra.

Additio ad Deciſionem XCVII.

De materia deciſionis, quando diuortium poſsit fieri ob ſæuitiam viri, & an vxor ſeparata, aut expulſa, lucretur dimidiam acquæſtuum, & habeat alia priuilegia vxorum, ac ſi cohabitaret, vide Autorem infra deciſ. 357. Azeued. in l. 2. tit 9. a num. 14. lib. 5. recopil. Matien. ibi glo. 1. a num. 42. Gutierrez de iuramento confirmatorio. 1. par. c. 1. a num. 61. & hi allegant Palatios, Seguram, Caſtellum, & alios, Ioan. Garciam cum Auend. & alijs, de acquæſtibus, a num. 163. Pegueram deciſione criminali. 20. & vide Ioan. Sanxon in conſuetudinibus Turonenſibus, tit. de douaire, tit. 30. art. 1. & Arnaldum Feronium in cōſuetudinibus Burdegalenſibus, tit 4. de dote. §. 6. fol. 120. Chaſſanæ. in conſuetudinibus Burgūdiæ, rub. 4. §. 23. a num. 15. Anto. Teſſaurum deciſ. Pedemonta. noua. 130. num. 1. &. 2. Gutierrez in quæſtionibus canonicis, quæſt. 24. num. 14. Communis reſolutio eſt, quòd quando vxor diuertit à viro culpa viri, habet dictam dimidiam, & doharium, ſicut ſi nō diuertiſſet; quin imò

imo etiam habet omnia priuilegia dotalia; quare, vt credo, non benè iudicauit Autor in præſenti, cùm mulier talis habeatur pro cohabitante, in ſui cōmodum: ſed de hoc cogitent Regnicolæ Luſitaniæ, qui habent legem, de qua Autor hîc.

Additio ad Deciſionem XCVIII.

Vide de materia huius deciſionis, quæ diximus ad deciſionem. 46. & vide Burgos de Paz cōſ. 11. per totum, Menoc. conſ. 45. a num. 22. lib. 1. & in tract. de præſumptionibus lib. 6. præſumptione. 45. per totam & Michaelem Craſſum in tractatu ſententiarum §. teſtamentum, quæſt. 21. Manticam in tractatu de coniecturis vltimarum voluntatum, lib. 2 titulo. 5. num. 17. & per totum, & titulo. 6. Maſcard. in tractatu de probatio. 2. parte concluſione 824. &. 825. &. 826. &. 827. Simonem de Pretis in tractatu de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 2. interpretatione. 1. dubio. 1. ſolutione. 4. a nu. 1. cum ſequentibus, & nota vnum ſingulare, quòd Autor hîc dicit, ſcilicet ſex teſtes teſtamenti, qui interfuerunt tempore confecti teſtamenti, non probant ſanam mentem, nec ſunt teſtes idonei etiam cum alijs: quia intereſt ſua ne teſtamentum ſubuertatur ex defectu teſtantis: ſed ego hanc doctrinam, niſi alia contra teſtes concurrant, ſuſpectam puto, & contra notata per autores dictos, maximè Simonem de Pretis, qui etiam notario, niſi alia concurrant, aliquam fidem tribuit: & in proprijs terminis nunquam vidi practicari, nec mihi apparet, quòd probabile intereſſe teſtes prætendere poſsint, nec quòd ſex, niſi ſint conſanguinei, famuli, aut pretio corrupti, debeant contra conſcientiam deponere, maximè ſi alia indicia eis faueant: vnde ab hac doctrina cauendum puto.

Additio ad Deciſionem XCIX.

Num. 1. & 2. & 3. De materia actionis hypothecariæ, & quid debeat probare creditor agens hypothecaria contra tertios poſſeſſores, & de materia excuſsionis, vide Hieronymum Magonium deciſ. Lucana. 53. in fine, & num. 2. &. 8. & deciſ. 55. in fine, & deciſ. 64. num. 15. latius & melius deciſ. 66. per totam, & vide deciſionem Genuæ de mercatu. a. 13. nume. 19. & deciſ. 78. & 90. & Hippol. Marſil. in rubr. de fideiuſſoribus, a nu. 7. & num. 24. Iacob. de Arena in tractatu de excuſsione bonorum. Benedictū de Plumbino in eodem tract. per totum, & vide elegantiſſimum conſilium Sfortiæ. 82. num. 18. & a num. 26. & a num. 46. lib. 1. Ioſeph. Lud. deciſ. Peruſ. 45. & cū Ceph. Pariſ. Rolan. Valle Anto. Gab. Becio & alijs, vide Ioan. Bottam conſ. 61. per totum, & conſ. 93. a num 20. Burſat. conſ. 48. a num. 10. &. 32 nu. 46 lib. 1. Dueñas regula. 335. a nu. 17. & Michaelem Craſſum lib. 8. communium, tit. 8. a nu. 73. Roland. conſ. 79. lib. 1. Socin. Iun. conſ. 17. lib. 2. Chirchouium d. tit. 8. a nume. 62. latè alios Communiſtas d. titu. 8. a num. 10. cum ſequentibus & elegantiſſimè Maſcar. in tract. de probat. 1. parte, concluſione. 456. per totam. Oſaſcū deciſ. Pede. 2. Anto. Teſſaurum. deciſ. Pedemont. noua. 40. &. 52. 53. 175. & 215. Vide etiā latiſsimè Ferraram, & ibi Maſſuerium & alios nouiſsimos addentes in ſua praxi, in forma libelli in actione hypothecaria, verbo, exceptionem excuſsionis, per totum, & vide quæ diximus lib. 1. quæſtionum, quæſtione. 11. Omnes concordant vera eſſe requiſita Autoris, licèt in praxi

non

non seruentur semper hæc prærequisita, sed sufficiat, quòd in processu constet, debitorem & fideiussorem soluendo non esse: nec super excussione vt in plurimum pronuntiatur, sed sufficit, si de ea in processu constet, citatis interessatis per edictum: tum etiam, in praxi sufficit rem esse in potestate debitoris tempore obligationis, licèt non probetur de suo dominio & titulo, nisi tertius dominium alterius aut titulum probet, & sic semper consului & obtinui.

Nume. 4. ibi, Lapsi sunt. 10. anni. Quantum tempus sit necessarium ad præscribendum actioni hypothecariæ, vltra hîc allegatos, vide Sfortiam vbi supra, a num. 46. Roland. & Communistas supra citatos, & Parladorium lib. 1. rerum quotidianarum, cap. 1. §. 16. & l. 27. tit. 29. part. 3. & Azeued. in l. 6. a nu. 43. tit. 15. lib. 4. recopil. Communis resolutio est, quòd hypothecariæ præscribitur a debitore, vel ab alio causam ab eo habete. 40. annis, a tertio verò habete causam ab alio, decem vel viginti annis. Iure regio distinguunt Azeued. & Parladorius, vt si hypotheca apponatur pro debiti solutione, præscribatur a debitore. 30. annis. Si pro assecuratione alterius contractus, quadraginta, vt iure communi: a tertio verò præscribitur, vt antea erat dispositum. Hypothecaria tamen præscriptio incipit currere a die solutionis transacto, non a die excussionis, contra Alex. vt per Sfortiam vbi supra, & sic est intelligendus Autor hic, & male iudicatum secundum opinionem Alexandri.

Additio ad Decisionem C.

De modo probandi dementiam & furorem, & an ex præterito præsumatur in præsens, aut ad præsens, vide Mascard. Menoch. Burgos de Paz, Sfortiam & alios per me citatos ad decisionem. 98.

Additio ad Decisionem CI.

Nota singularē decisionē, q debitor debiti personalis, etiam si habeat regressum contra alium, nō tenetur denuntiare litem sibi motam, ipsi tali, contra doctrinam Baldi hîc citatam: quia lex regni, & aliæ iuris communis, loquutur in emptore rei mobilis, aut immobilis. Sed hæc decisio licèt singularis sit, & in puncto iuris defendi possit, non est tamen secura, quia aut debitor exactus, exigitur iuste, & hoc apparet, & tūc verum dicit decisio: aut exigitur iniuste, & tunc diligentias debet facere, & protestari, & denuntiare, si potest: argumento tex. in l. si procuratorem. §. si ignorantes. ff. mandati, & vide Afflictis decis. 151. Carol. Ruin. cons. 147. lib. 1. Menoch. late in tract. de arbitrarijs lib. 2. cent. 2. cas. 137. nu. 14. & 18. decisionem Genuæ. 33. num. 6. Azeued. in l. 13. num. 8. tit. 9. lib. 3. recopil. Cumanum consi. 185.

Additio ad Decisionem CII.

Vide quæ late diximus ad decis. 3. & ad decisionem. 23. & aduerte, q in his regnis, ex l. partitæ ibi citata, nepos legitimus ex fratre naturali succedet suo patruo, deficientibus legitimis, aut alijs naturalibus ex parte matris, quem admodum succedebat pater suus, vt ibi etiam diximus.

Additio ad Decisionem CIII.

De materia totius huius decisionis, quòd tempus debeat considerari in donatione simplici, causa mortis, dote, & legitima, mortis, vel donationis factæ, vide Baezam de non meliorandis, cap. 31. Anton. Gomez in. l. 17. Tauri num. 11. Burgos de Paz consil. 14. num. 62. Pelaez de Mieres in tractatu de maioratibus. 1. parte. quæstio. 52. Matienço in. l. 7. titulo. 6. lib. 5. recopilat. & Azeue. ibi. Angulo in l. 7. de meliorationibus per totum, Ayoram in tractatu de partitionib. capit. 3. a num. 7. & 3. parte cap. 26. 27. & 28. Doctorem Spino in speculo testamentorum glo. 18. a num. 33. & glo. 17. a nume. 54. & Michaelem Crassum in suo libro sententiarum. §. legitima, quæstione. 11. Gutierrez lib. 2. practicarum, quæstione. 60. iure communi & regio semper concluditur vt per Autorem hîc.

Additio ad Decisionem CIIII.

Vide de materia huius decisionis Caualcanum in tractatu de vsufructu mulieris, num. 157. Pinel. in. l. 1. 2. parte, a nume. 59. & 79. C. de bonis maternis. Roland. Valle consil. 49. a nume. 13. lib. 2. & plures alios allegat Caualcan. vbi supra, & vide Tiraq. in tractatu de retractu, lib. 2. §. 3. glo. 1. a num. 22. Molin. in consuetudinib. Paris. §. 1. glo. 1. a num. 31. Emanuelem Xuarez lib. 3. communium tit. 20. nu. 39 & Villalobos ibi num. 40. Concluditur vt per Autorem hîc: vide melius per Ioan. Garciam in tractatu de expēsis, cap. 11. a num. 31. cum sequentibus.

Additio ad Decisionem CV.

Nota hanc decisionem, quòd mulier per transitum ad secundas nuptias, non amittit possessionem rerum mariti, sibi datam ex aliqua lege & per consequens non amittet vsumfructum sibi a marito relictum, vel doharium, & ita in terminis tenet Chassanæus, quem Autor non allegat, in consuetud. Burg. rub. *De droit*, §. 6. verbo, *Et sera tenue*, num. 14. & vide de materia communistas lib. 5. communium, tit. 4. nu. 12. cum sequentibus, & Anto. Gabriele lib. 3. cōmunium conclusionum, titul. de secundis nuptijs conclu. 1. nume. 15. & num. 42. Caualcan. in tract. de vsufructu mulieris, a nu. 113. Matien. in. l. 3. glo. 2. tit. 1. lib. 5. recop. Fallit tamē, nisi ex verbis aut mente testantis aliud colligatur; de quo vide late Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 4. a nume. 80. 83. cum alijs sequentibus.

Additio ad Decisionem CVI.

Nota singularem decisionē, quòd concubinæ clerici non debetur salarium operarum, etiam si amasio seruierit: quia ipse non poterat ei donare, etiam remunerationis causa: de quo vltimo vide Spino in speculo testamentorum, glo. rub. a num. 10. Meness. in rub. C. de fideicommissis, a nu. 18. Palacios in repet. rub. §. 37. num. 8. Gutierrez in tract. de iuramento confirmatorio, lib. 1. c. 6. Seraphinū in tract. de priuilegijs iuramenti, priuilegio. 71. a nu. 10. Bursat. consi. 205. nu. 23. lib. 2. Rolan. consi. 98. nu. 15. & 37. lib. 1. Afflict. decis. 102. Roland. vbi supra num. 53. Deci. consi. 132. & cum pluribus Anton. Tessaurum in suis nouis Pedemontanis decisionibus, decis. 111. per totam. De primo nō vidi Autorem in specie probantem, & mihi videtur contra notata per Rebuff. in secundo tomo ad. ll. Gallicas, tit. de famulorum salarijs, glo. 3. Gutierrez de iuramento confirmatorio

torio, parte. 1. cap. 64. num. 3. Alexan. consf. 109. lib. 6. Didacum Perez in. l. 1. titulo. 2 glo. 1. col. 61. lib. 1. ord. Azeued. in. l. 9. a nume. 4. titulo. 15. lib. 4. recopilat. Ioan. Bottam conf. 43. per totum, decisionem Genuæ. 115. Vera mihi resolutio videtur contra Autorem in præsenti, quòd si concubina amasio seruierit, vt famula, debetur sibi salarium, si aliter non sit satisfactum, & quòd valet donatio remuneratoria ei facta, meritis probatis, & talibus, quòd pro eis posset salarium petere, vsque ad eorum quantitatem, dummodo sit pauper, & non præsumatur libera operarum donatio, vt non solet præsumi: & hæc est opinio æquissima, & quæ deberet seruari iudicando, & consulendo: de qua vide per me dicta lib. 1. quæstionum, quæstione. 8. §. 2. vbi de filijs & alijs egimus: vide etiam Azeue. in. l. 6. num. 10. tit. 8. lib. 5. recopilat.

Additio ad Decisionem CVII.

NOta, quòd patronus post fundationem Ecclesiæ aut Monasterij, non potest onus apponere, nec alij committere perpetuam administrationem: de quo vide Lambertinum in tractatu iuris patronatus. 1. parte libro. 1. quæstione. 9. per totam, & a nume. 72. cum sequentibus. vbi infinita allegat: & vide quæ notantur in. l. 9. titulo. 6. lib. 1. recopilat. & Communiter concluditur, quòd post fundationem nulla pacta nec conditiones apponere potest, & tempore fundationis solùm licita, & cum assensu ordinarij: & onus de quo hîc, admodum graue & illicitum mihi videtur.

Additio ad Decisionem CVIII.

DE tota hac decisione, vide quæ latè diximus ad decisionem secundã, & conclude vt ibi: & ibi dictis adde, quòd etiam in casu quo prohibita est alienatio, possunt bona generaliter obligari pro securitate obligationis permissæ, ex Abbate in c. 1. de pignoribus: sed hoc intellige, quando contractus permissus est, & talis, qui possit obligare Ecclesiam, vel successorem, aliàs non possunt, nisi sola commoditas pro vita possessoris, vt diximus in dicta decisione.

Additio ad Decisionem CIX.

NOta, quòd testamentum imperfectum inter liberos reuocat primum perfectum. Hæc est communis resolutio, vt per plures citatos à Crasso in libro sententiarum. §. testamentum, quæst. 86. a num. 3. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 4. interpret. 2. nu. 27. Couar. in rub. de testamentis, par. 2. nu. 19. Boer. decis. 240. nu. 2. Hoc tamẽ iure nostro regio, ex. l. 2. tit. 4. lib. 5. recop. non procedit, secundùm quam eadẽ solennitas requiritur in testamento inter liberos, quæ inter extraneos, ex Burg. de Paz in. l. 3. Tauri, parte. 1. conclusione. 4. num. 757.

Additio ad Decisionem CX.

NVm. 1. ibi, *Vsura*. De hoc disputant latè Theologi, de quibus per Petrũ Nauarra in tract. de restitut. 2. par. lib. 3. c. 2. a nu. 179. cum sequentibus. Soto de iustit. & iure, lib. 6. q. 1. art. 1. Nauar. in Manuali Latino. c. 17. a nu. 207.

Num. 2. Vide Arnaldum Albertinũ in tract. de agnoscendis hæreticorum assertionibus, cap. 3. num. 9.

Nu. 3. Quando mercatori debeatur interesse lucri cessantis propter retardatam solutionẽ, vltra elegantissimè, & admodum copioso stylo dicta per Autorem hîc, vide Molin. in consuetu. Paris. parte. 1. §. 6. glo. 7. num. 18. Massuerium post Ferraram in addi. ad eundem Ferraram in praxi, in forma libelli in actione reali; verbo, *Et in florennis*, & verbo, *Petitio interesse*, Octauianum Osascum decis. Pedemont. 143. a num. 3. Rebuff. in. l. vltima glo. fin. a num. 13. & 29. C. de eo quod interest. Gutierrez in quæstionib. canonicis, quæst. 39. nu. 24. Mexiam in pragmatica qua taxa panis, conclusio. 2. a nu. 74. Spino de testamentis glo. 13. a num. 39. Palacios de contractibus lib. 4. c. 4. Curiel de vsuris 3 par. quæst. 6. dub. 1. Alcia. conf. 57. num. 8. lib. 8. & 10. num. 1. lib 6. & 78. num. 1. lib. 5. & 12. nu. 16. lib. 5. Nauar. in manuali, c. 17. a num. 22. Cordubam in summa de casos de conciẽcia, quæst. 105. Petrum Nauarram in suo tractatu de restitutione, cap. 2. a nume. 286. Mercado de contractibus, cap. 10. opusculo de emprestidos. Plotum in tractatu de in litem iurando. §. 10. à num. 26. & §. 51. a num. 17. Baptistam Lupum in tractatu de vsuris, cõmentario. 1. §. 6. a num. 4. decisionem Genuæ. 1. num. 45. eleganter decis. Genuæ. 139. a num. 8. Riminal. Iun. consil. 52. a num. 40. lib. 1. Bursat. consil. 68. lib. 1. & consil. 72. nume. 9. decis. Genuæ. 99. nume. 3. Roland. consil. 35. num. 25. lib. 1. Ioan. Bottam conf. 67. a num. 6. Menoch. de arbitr. lib. 2. cent. 2. cas. 119. num. 2. Anton. Gabriel. lib. 3. communium, titulo de solutio. conclusione 10. à nume. 3. Gutierrez de iuramento confirmatorio. 1. parte. cap. 2. a nu. 8. Virginium Vocacium de Cingulo, in tractatu de remedijs possessorijs, c. 18. a num. 66. cum sequentibus, Phanucium in tractatu de in litem iurando, cap. 4. a num. 16. & vide. l. fin. titulo

1. parte. 5. & l. 10. titulo. 17. part. 7. & latissimè Mascard. in 2. parte de probatio. conclusione. 934. cum præcedentibus & sequentibus. latissimè Alfonsum de Villagut. in tractatu de vsuris, quæstione. 18. per totam. Communis resolutio, est quòd mercatori, aut alijs solito negotiari, mora existente, debetur interesse lucri cessantis, quod non debet esse vagum & incertum, & in potentia, sed certum, probabile, & quasi in actu, & debet moderari deductis expensis, & aliqua moderata quantitate pro dubijs & periculis. Nec in foro exteriori potest a principio taxari, licèt possit in foro conscientiæ, nulla fraude existente, debetur non solum pro primo anno, sed pro sequentibus, in quibus interest, nec debet solùm metiri ex modo aliorum negotiantium, sed etiam ex modo ipsius mercatoris petentis, quodque ipse consequeretur, vel ex sua persona, aut aliorum, omnibus alienis deductis: & placet mihi quod autor dicit, quòd non debet excedere duplum sortis, exceptis casibus particularibus de tutore & muliere, & similibus administratoribus. Hoc etiam interesse debetur non solito negotiari, si pecuniam destinatam, vel ad emptionem prædiorum, aut censuum habebat, vel ad aliud lucrum speratum, maximè minoribus, & alijs similibus: & in praxi semper parcè, & moderatè taxatur, & ad rationem quatuordecim pro vno: & in mercatoribus ad rationem septẽ aut octo pro centum: & vt in plurimum denegatur, nisi tam iusta causa sit.

Nume. 4. Vide Mascard. d. conclusione. 934. num. 14. qui Cumam Decii Cagnol. & alios allegat, & concludit vt Autor hîc.

Num. 5. Vide Alexan. consf. 10. lib. 5. Anton. Gabriel. lib. 3. conclusione. 4

à num. 14. & conclus. 6. in principio, Alciat. in tract. præsumpti. reg. 3. præsumptio. 9. a num. 8. Bursatum d. cons. 68. a nu. 35. Menoch. de præsumptio. lib. 2. præsumpt. 67. a num. 22. cum sequentibus. Cōcluditur, quòd præsumitur pro sententia transacta in rem iudicatam, quando iudex ritè processit, & non constat de notoria iniustitia. Quando non est trāsacta in rem iudicatam, sunt opiniones; sed meo iudicio vera resolutio est, quòd etiam tunc præsumatur pro sententia, licet præsumptio sit iuris, & non ita efficax.

Num. 6. Vide Azeued. in l. 4. & 5. tit. 17. lib. 4. recopilat. & latissimè Robertum Lancelotum in tract. de attentatis. 2. par. c. 17. per totum. In his regnis, contra sententias latas in Cancellarijs in gradu reuisionis nulla nullitas, nec exceptio admittitur ex d. l. 4. & vide Auend. in tract. de secunda supplicatione, in principio.

Nume. 7. Vide Franciscum de Caldas Pereira, qui allegat nostrum Autorem, & cum eo concordat, in l. si curatorem habes, verbo, *Implorandum.* nu. 34. C. de in integrum restitutione minorū: allegat. l. 6. tit. 19. par. 6. & ibi Greg. Allegat etiam Rebuff. Mauriciū, & alios; vide etiam Sfortiam in tract. de in integrum restitutione. 1. par. quæst. 16. per totam. Vera resolutio est, quòd restitutio denegata non conceditur nisi ex noua causa, debet tamen minor appellare à denegatione, & si transactum est tempus appellandi, potest restitutionem petere.

Nume. 8. & 9. Vide Sfortiam in d. tract. de restitutione, part. 2. quæst. 72. artic. 3. Menoch. cons. 110. nu. 290. Robertum Lancelotum in tract. de attentatis. 2. parte. c. 18. à num. 102. cum sequentibus.

Num. 10. Vide practicum Monterroso in tract. de las Chācillerias, tract. 5. c. 2. vers. *Item no se puede suplicar de el auto.* & Auend. in tract. de. 2. supplicatione, num. 6. vers. *De la declaracion que hazen, &c.* & vide Marchesanum in tract. de speciebus, quæst. 32. & 33. & quæst. 26. & 27. & quæst. 3. & Deciū in c. tua, a num. 5. de appellatio. & Felin. in rub. de sententia & re iudicata, num. 10. & dictum Marchesan. quæst. 2. & vide Couar. in practicis. c. 25. nu. 5. Azeued. in l. 5. tit. 17. num. 4. & in l. 2. tit. 19. num. 6. lib. 4. recop. Et vera est autoris sententia, quòd interlocutoria super desertione, aut denegatione reuisionis, non est tertia sententia conformis: & ideò licitum erit supplicare, aut appellare ab ea in casibus, in quibus locum habet appellatio, vel supplicatio. Vide eleganter ad propositum Tessaurum decis. Pedemonta. 122. num. 12. decis. Auinionensem. 3. Coua. in practicis. c. 25. nu. 5. & dictus Tessaurus tenet contra hìc dicta, sed malè.

Nu. 11. Vide de materia latè Ioan. Garciam in tract. de nobilitate glo. 6. §. 2. per totum. Sfortiam in tract. de restitutione parte. 2. quæst. 72. articulo 4. vbi latissimè agunt, quando minori cōcedatur restitutio aduersus tres sententias conformes.

Nu. 12. Vide Dida. Perez in l. 8. tit. 4. col. 389. & 390. & 391. lib. 2. ord. Rebuff. Menoch. & alios quos allegat Azeued. in rub. tit. 19. lib. 4. recop.

Nu. 13. Vide latissimè Sfortiam in d. tract. 2. par. quæst. 64. 65. & 66. & eundem Sfortiam, quæst. 65. articulo. 13. in fine, Marium Anguisolam cons. 266. num. 9. Menoch. de arbitr. lib. 2. cent. 1. casu. 175. à num. 12.

Num. 14. Vide autores citatos in num. 3. maximè Mascard. nu. 10. & 11. & nume. 20. & Alfonsum de Villagut. vbi supra, num. 33. Cōluditur, q lucrū debet esse moderatum, & qd alij verisimiliter facerent, & ipse sua industria conse-

consequeretur: in mercatore sufficit quòd sit solitus negotiari, & quòd alij eiusdem professionis, in eisdem mercimonijs & temporibus verisimiliter lucrarentur: & hanc opinionem dixit in praxi pluries obseruatam Bursat. vbi supra, quem Mascardus refert, & eū in fronte vidi, & concordat Villagut. vbi supra.

Num. 15. De materia huius numeri diximus ad decisionem. 10.

Nu. 16. Vide Mascar. vbi sup. nu. 20. & per totam conclusionem. 34.

Num. 17. Vide latè de pacto standi Iuramento & declarationi creditoris super damnis, expensis & interesse, Caualcan. decis. 2. nume. 31. parte. 2. Plotum latissimè in tract. de in litem iurando. §. 47. à principio cum numeris sequentibus, & de hoc pacto in censibus, vide Felicianum in tract. de censibus, lib. 1. c. 9. a num. 14. qui etiam de interesse lucri cessantis plures autores modernos allegat. Certè in contractibus suspectis hæc pactio non practicatur, nisi cum partis iuramento alia concurrant: & in mercatoribus si valeat hoc pactum, vide decis. Genuæ. 78. à nu. 8. In societate etiam hoc pactum suspectum est, ac ideò de eo solo curandum non est, nisi alia concurrant, de quo vide etiam Parladorium lib. 2. rerum quotidianarum, cap. fin. parte. 1. §. 12. num. 37.

Nu. 18. Vide DD. supra citatos, maximè Couar. ad. l. curabit. Lupum, Mascard. Villagut. Bursatum, qui omnes concludunt, in foro exteriori illicitam esse taxationem interessis; in foro verò interiori veritas consideranda est. Idem ego iudicarem in foro exteriori, veritate probata, & comprobato ex probationibus legitimis interesse vero; quod secundùm verisimiles probationes moderarem.

Nume. 19. & 20. Vide Mascardum vbi supra nume. 4.

Nu. 21. Persona mercatoris & aliorum est consideranda, ex Mascard. Lupo, Villagut. & alijs vbi supra, & vide decis. Genuæ. 202. num. 4.

Nume. 22. Vide Benuenutum Stracham in tract. de mercatura, parte. 1. à num. 65. cum sequentibus.

Num. 23. Vide Ioan. Garciam in tractatu de expensis & meliorationibus, cap. 23. num. 50.

Nu. 24. Vide omnes autores supra citatos, & Nauarrum vbi supra. Villagut. num. 27.

Nu. 26. Vide Mexiam in pragmatica taxæ panis, conclu. 2. a num. 86. cum infinitis sequentibus.

Num. 27. Vide quæ diximus in nostro lib. 1. quæstionum, quæst. 8. §. 2. & vide Autores in. l. cum oportet. C. de bonis quæ liberis.

Num. 28. Vide Mercadum in tract. de contractibus & restitutione, c. 9. de las compañias.

Nume. 29. Vide decis. Genuæ. 68. num. 10. & 170. num. 3. & 158. num. 3. & 85. num. 2. & Mexiam vbi supra, & Ioan. Garciam in tract. de expensis, c. 19. num. 10.

Num. 30. Vide Villagut. vbi supra, a nu. 34. qui singulariter loquitur: eum omnino vide.

Nume. 31. & 32. Vide Villaguttā vbi supra, qui contra Autorem hìc indistinctè putat non fieri coaceruationem summarum, & allegat Lupum, Cagnolum, & alios in. l. vltima. C. de eo quod interest: & licèt hæc opinio in rigore vera sit, in praxi tamen æquior est opinio Autoris, ac proinde semper video supremos iudices moderari interesse, ita vt non sit nimis excessiuum.

Num. 33. Vide Baezam de decima tutoris, cap. 2. Roland. de Valle consi. 49 lib. 1. Ioseph. Ludoui. decisio. Perus. 68. parte. 2. & Petrum Roizium decisio-

ne

ne Lituanica. 5. num. 447. & quod Autor hic dicit, semper ita practicatur: nã tutor aut curator condenantur ad redditus pecuniæ otiosæ omnium annorum, nulla facta consideratione, excedant, vel non, sortem principalem.

Num. 34. Vide Ioan. Igneum in authentica ex causa, a num. 206. C. de liberis præteritis, & vide Matien. in l. 7. glo. 6. num. 5. tit. 10. lib. 5. recopil. Communiter concluditur, quòd quãdo plures donationes fiunt vno eodemque tẽpore, coaceruantur, ne fiat fraus legi, secus si diuersis temporibus, & ita est intelligendus Autor hîc.

Num. 35. Vide latissimè & de tota materia interesse Ferrarã, & ibi additiones in praxi in forma libelli in actiones reali, verbo, & in florenis, per totũ, & ibi nouissimas additiones, quæ infinita allegant: & de iure de futuro, in iudicium deducendo, vltra autores hîc citatos, vide Meness. in l. 1. C. de fideicõmissis.

Num. 36. Quando iudex possit suã sententiam interpretari, vide Ferraram in praxi in forma exequutionis, verbo, publico nuntio. nu. 11 & ad propositum vide latissimè & elegantissimè per Antonium Gabriel lib. 6. communium, tit. de reg. iuris, cõclusione. 3. per totam.

Nume. 38. Vide Sfortiam d. quæst. 72. artic. 3. & vide latè Azeued. in l. 2. 3. & 4. tit. 14. lib. 4 recopilat. & Antoninũ Tessaurum decis. Pedemon. noua. 15.

Num. 39. Vide Sfortiam in tract. de in integrum restitutione, 2. par. quæst. 86. arti. 1. & 2. & DD. in l. Æmilius ff. de minoribus, & quæ diximus lib. 1. quæstionum, quæst. 5.

Num. 40. Vide quæ diximus dicta quæst. 8. §. 2. Bursat. cons. 85. lib. 1.

Num. 41. Vide latè Ferraram in sua praxi, tit. forma sententiæ diffinitiuæ, verbo, nos Bernardinus, num. 43. & ibi addentes, latè Azeuc. in l. 2. tit. 17. a nu. 30. lib. 4. recopil.

Num. 42. Vide de materia latissimè & elegantissimè Caldas Pereira Lusitanum ad. l. si curatorem habẽs, verbo, *Læsis*. a num. 164. cum sequentibus. C. de in integrum restitutione, & Sfortiã in tract. de in integrum restitutione, part 2. quæst. 72. artic. 1. nu. 2. & quæst. 77. artic. 5. Vera resolutio est, quòd in minore nihil amplius specialitatis versatur in hoc casu, quam in maiore, & ideo mero iure valet sententia lata ex falsa causa, & aduersus ius eius, nisi error aut iniustitia notoria sit, aut ex actis & sententia constat: & seruanda sunt notata in l. 1. ff. quæ sententiæ sine appellatione rescindantur, & in cap. inter cæteras, de re iudicata, licèt contrarium Autor hîc teneat: & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem CXI.

Vide de hac decisione Molin. lib. 4. de primogenijs Hispanorum. c. 1. a num. 12. cum sequentibus, & Aureli. Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob alienationem, ampliatione. 29. & Caldas Pereira in tract. de renouatione contractus emphiteotici, quæst. 16 a num. 34. cum sequentibus. Viuium decisione. 18. a num. 16. & decis. 185. & decis. 264. Octauian. Osascum decis. 49. num. 23. & 24. Grammaticum decis. 93. num. 2. Osascum decis. 165. num. 5. Tessaurum decis. 99. num. 14. qui in feudis loquuntur Bonifacium Rugeri. cons. 38. a num. 40. lib. 1. Sfortiam cons. 48. nu. 27. & per totum lib. 1 Becium. cons. 97. nu. 7. & cũ Menoch. Crass. §. fideicõmissum, q. 56. nu. 5. Rui. latè in l. filiusfamilias. §. diui à nu. 12. & à num. 123. Communiter concluditur, vt per Autorem hîc, scilicet, quòd prohibita alienatione, & in casum alienationis alio vocato, sequuta alienatione acquirat ius irreuocabile, etiam si alienans redimat: quod tamen ex æquitate limitari posset, nisi redimeret antequam alius possessionẽ acquireret, ex notabili cons. Menochij. 413. lib. 5. iuxta finem, & ex his quæ notat Molin. lib. 3. de primogenijs, cap. 10. circa finẽ. Cogita, quia singulare est.

Additio ad Decisionem CXII.

An pater Episcopi gaudeat dignitate filij, vide omnino. l. 1. & ibi Autores. ff. de senatoribus, & omnino vide Tiraq. & quæ ipse allegat in tract. de nobilitate, quæst. 16. per totam. Ioan. Garciam, & quæ ipse allegat, in tract. nobilitatis, glo. 12 num. 47. Conclude cum Tiraq. vbi supra, quòd pater non gaudet filij dignitate, quia dignitas nõ ascendit, sed descendit: habet tamen aliquem maiorem honorem propter filij dignitatem, quem aliàs non haberet, & sic licèt non sit exemptus à tributis, debet tamen in alijs sicut nobilis honorari, & aliqua præeminentia tribui vltra ignobiles sui status, in sessionibus, carcerationibus, & alijs: & cũ in iure nõ diffinitũ sic, debet iudicis arbitrio dimitti: & sic intelligũtur quæ Autor hîc notat, & leges à Tiraq. citatæ.

Additio ad Decisionem CXIII.

De hac decisione vide quæ diximus ad decisionem. 39.

Additio ad Decisionem CXIIII.

Vide quæ diximus ad decisionẽ. 29. & autores quos ibi citauimus.

Additio ad Decisionem CXV.

Hæc decisio valde singularis est, & pro ea apertè facit tex. in l. statuliberos. §. fin. hîc citatus, de qua vide ibi Benedictum de Plumbino, & vide Socin. in l. in testamento. 2. nume. 6. ff. de cond. & demonstr. Philibertum Binsefelium lib. 3. de conditionibus, tit. 4. nu. 2. eleganter Corne. cõs. 323. lib. 1. dub. 1. & communiter concluditur, quòd conditio mixta seruiendi aut habitandi, vt ista de qua in præsenti, deficiens per factum eius, cum quo impleri debet, habetur pro impleta, dummodo factum directè tendat ad impediendum, non in consequentiam: imò etsi casu deficiat, fauore libertatis habetur pro impleta. Sed in præsenti decisione magnã mihi difficultatem facit, quòd insinuat Autor in præsenti, scilicet q hic fuerunt duæ conditiones, siue implicitæ siue explicitæ: vna, si hæredi seruierit, & in hac si impeditur facto hæredis seruum alienantis, fateor quòd sit vera decisio; quia in hoc casu loquitur tex. in d. §. si altera, vt post mortem hæredis liber sit (dies enim incertus conditionem facit) & hæc merè casualis est, nec potest culpa hæredis non impleri, nec huic impedimentum aliquod in damnum libertatis hæres potest apponere; quod est necessarium, vt in l. non omne. ff. de statuliberis. & sic intelligitur tex. in d. §. fin. vnde non video quare ante implementum huius conditionis sit liber seruus, & venditio non operetur pendente conditione, contra. l. statuliberos. ff. eo. tit. & l. statuliberis. C. de testamentaria manumissione. Nec curo de obiectione, q videatur libertas data ex die, quam facit hic autor, & soluit: hæc enim obiectio vana & inutilis est; vis enim argumenti consistit in condi

conditione, & non in die: & quòd conditio sit casualis, nec possit deficere per culpam hæredis, quidquid sit de conditione seruitij. Nec obstat, quòd fauore libertatis etiam conditio mixta deficiens per casum habetur pro impleta ex supra citatis, & Menochio de præsumptionibus, lib. 4. præsumptio. 183. a nu. 43. nam hæc nō est conditio mixta, sed mere casualis, vbi nullus fauor libertatis versatur, secundùm glo. recep tam in. ll. 3. §. non solùm. ff. de statuliberis. Quare, saluo iudicio melius sentientis, existimo sic distinguendum: Nā aut testator vnico verborum cōstructu legauit seruo libertatem, si hæredi seruierit per tempus eius vitæ; & hæc erit vna conditio, & sic mixta: vnde siue deficiat per culpam hæredis eum vendentis, siue p. casum, habetur pro impleta, & seruo libertas competit, & habet locum præsens decisio. Si verò diuersis orationibus ita leget, scilicet relinquo seruo libertatem post mortē hæredis, illique præcipio, vt hæredi seruiat: tūc duæ conditiones formales sunt, & prima casualis, quæ non potest deficere, nisi per casum: secunda mixta: vndè & si. 2. habeatur pro impleta, prima nō habetur vsque ad mortem hæredis, & interim posset seruum abalienare, & si ante moriatur, deficiet relictum, & nō obtinebit decisio de qua hic. Cogita, quia singulare est. Nec obstat tex. in. l. fin. C. de necessarijs seruis hæredibus insti. vbi conditio casualis non nocet libertati ex defectu: est enim ibi casus singularis & specialis, vt Alexan. Salic. Corne. & Aretin. ibi fatentur.

Additio ad Decisionem CXVI.

NVm. 1. ibi, *Si fiat sine domini consensu.* Nota, quòd emphiteota alienans sine domini consensu, etiam si non procedat ad traditionem, dum tamen apponat clausulam constituti, statim cadit in commissum: vide de materia Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §. emphiteosis, quæst. 13. & Guillelmum Redoani. in tract. de alienatione rerum ecclesiasticarum, pag. 384. & pag. 515. nume. 6. Roland. Valle cons. 51. a num. 26. lib. 2. latissimè Aurelium Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titu. de causa priuationis ob alienationem, ampliatione. 30. & limi. 38. num. 3. Matthæum Brunum cons. 160. lib. 2. Rimin. Iun. cons. 285. lib. 3. Opinio Autoris in præsenti de iuris rigore verior est, in praxi tamē ex æquitate, contraria seruaretur, & in iudicando seruata fuit, vt per Guid. Papā relatum à Corbulo vbi supra.

Num. 1. ibi, *Et prima nominatio.* Nota, quòd nominatio ad emphiteosim cū clausula constituti, non valet sine domini consensu. Contrarium tenet Caldas in tract. de nominatione emphiteotica quæst. 10. num. 30. Seclusa lege Lusitaniæ verior est opinio Caldensis.

Num. 1. ibi, *Nempe non transferri.* Nota, quòd non transfertur possessio per constitutū in rebus emphiteoticis absque licentia domini venditis: quod cōfirmatur, quia quando contractus est nullus, non valet constitutum in eo positum, & nihil operatur, quia accessorium naturam sequitur sui principalis; de quo vide Menoch. Tiraq. Plotum, & alios allegantem consi. 443. a num. 16. lib. 5. & Marcum Anto. Eugenium Perusinum cons. 64. a num. 40. lib. 1. Hippoly. Rimi. Iun. cons. 7. num. 78. lib. 1. & hæc opinio vera est, licet aliqui citati per Tiraq. contrarium teneant. Nec obstat, quòd venditio rei emphiteoticæ, saltim quo ad tertium, valida sit interim quòd dominus non contradicit, vt per Roland. de Valle cons. 57. num. 8. lib. 3. Corbulum vbi supra ampliatione

tione 31. num. 5. nam id procedit, quia nullitas hæc est in fauore domini, qui potest ea vti, vel non vti: vndè interim quòd ipse declarat, non ideo contractus desinit inualidus esse, quia rei prohibitæ alienari, & cum sit nullus, nulla erit clausula constituti accessoria. Nec obstat, quòd ex inutili contractu transferatur possessio, quia id procedit per actus naturales, non per actus ciuiles; & ita procedunt quæ notantur in. l. 1. §. si vir vxori. ff. de acq. poss. vbi latè Bolognetus & alij infiniti citati à Fabio Turreto cons. 49. a num. 6. lib. 1. & ita procedunt quæ in contrarium citat Tiraq. vbi supra, & malè loquutus fuit Autor hic nu. 2. nam si contractus est nullus, impossibile est, quòd per actus ciuiles ei annexos, vt est clausula cōstituti, transferatur poss. cum nulli sint; quemadmodùm & contractus: actus verò naturales non sequuntur contractum ipsum, nisi quo ad firmitatem eorum & sum, nisi quo ad firmitatem eorum & effectum, qui ab ipsis proueniunt, vnde emphiteota alienando nulliter, posset transferre possessionem, saltim naturalem, & per actus naturales: hæc tamen possessio nō haberet iuris fomentum, ac proinde reuocabilis esset: vide de etiam Beroi. cons. 69. lib. 3. Bursat. cons. 101. num. 24. lib. 1. Menoch. de recuper. remed. 2. num. 3.

Nume. 1. ibi, *Præfertur secundus emptor.* Nota, quòd emptor secūdus cum licētia domini præfertur primo absq; ea ementi, si primus nō haberet possessionem cum eadem licentia. Hæc conclusio vera est, & nullum patitur scrupulū, etiam si secundus non nactus esset possessionem; quia primus nullum ius habet, secundus sic, firmum & irreuocabile, de quo vide latissimè Bursatum cons. 45. lib. 1. qui dicit ita iudicatum: & cons. 44. quasi per totum lib. 1. & Ioa. Bottam cum Menoch. & alijs infinitis cons. 106. a num. 8. & ex Bursato colliges; quòd secundus creditor, qui habet domini assensum, præfertur priori non habenti: quod singulare est; & si casus accideret, sic practicaretur: & vide etiam Molinam lib. 4. de primogenijs Hispanorum, c. 2. a nu. 37. cum sequentibus.

Num. 2. ibi, *Intelligunt tamen prædicti.* Nota, quòd tertius habens causam ab aliquo, potest vti iure eius, & ius eius deducere in iudicium. Vide Aretin. in l. cum seruum, versi. secūdus casus. C. de seruis fugitiuis. Hippol. Rimi. Iun. cōs. 16. num. 36. lib. 1.

Num. 3. ibi, *Decius dicto cons. 247.* De hoc cons. Decij vide Cell. cons. 531. num. 6. Bursat. cons. 245. num. 22. lib. 2. Magon. decis. Lucensi. 21. num. 13. Porti. cons. 171. num. 30. Fabium Turretū, qui alios plures allegat cons. 49. a nu. 51. & a num. 19. lib. 1. Menoch. cons. 443. a num. 12. & 465. a nu. 1. lib. 5. Communis est resolutio Decij, quòd secundus contractus purus cum traditione, præfertur primò conditionali cum clausula constituti, etiam si postea purificetur conditio: nam non tollit ius medio tēpore quæsitum, licet contrarium videatur tenere Turretus vbi supra, dicens cōtra Decium esse magis communem opinionem, sed non probat.

Num. 4. 5. & 6. Emphiteota an possit donare, & dotare sine domini licentia, vide latissimè Iul. Clar. d. §. emphiteosis, quæst. 15. & Corbul. vbi supra limit. 13. & limit. 20. & Bursat. cons. 32. num. 13. & 17. & 56. num. 1. lib. 1. latissimè Bonifacium Rugerium cons. 35. à num. 65. cum sequentibus; & de nominatione facta ex causa dotis, an possit reuocari, vel non, latissimè Aluarū Valascum consultatione. 102. per totā. Communiter cōcluditur, quòd possit, licet possessionem tradere non possit absque licentia domini: quod apud nos non practicatur, quando donatio fit filio aut filiæ: & ita sentit autor in præsenti

senti: vide etiam Communistas lib. 4. communium, tit. 44. a nu. 312. & 357. cũ sequentibus. Aliud collige ex Autore in præsenti, singulare ad limitationem prædictorum, quòd si expressè prohibeatur alienatio in scriptura emphiteosis, non potest etiam fieri donatio, aut dotatio propter duplicem prohibitionem: quod etiam tenet Ruinus cõs. 161. num. 23. lib. 4. sed, cum Grato & Beroio, & alijs contrarium tenet Corbulus d. limit. 13. num. 4. cuius opinioni accedo, nisi expresse donatio prohibeatur. Nec obstat tex. in §. sanctissimas, hîc citatus; loquitur enim quando alienatio prohibetur per verbum, *Nullo modo*, quod omnia comprehendit, & in alienatione onerosa, ad redimendum captiuos, non in donatione. Et sic ex his patet, quòd malè argumentatur Autor in præsenti, fundando nominationem esse prohibitam per viam dotis, ex dicta prohibitione absque domini licentia per viam contractus, & quo ad nominationem factam ex causa dotis: ego lib. 3. quæstionum, quæst. penultima, conclusi nullatenus posse reuocari, & quòd hæc opinio est seruanda iudicando & consulendo, quidquid Autor hîc, & Valascus vbi supra dicũt, nisi aliud sua lex Lusitaniæ, quam allegat, dicant, quæ nisi expresse de dote loquatur, esset in eo casu limitanda, ex Bursato in dictis consilijs. Certè attentè considerando non video, quare nominans ex causa dotis per actus translatiuos dominij & possessionis, personam permissam ex contractu, debeat requirere consensum domini: si tamẽ persona non esset permissa, nec ex vocatis, tunc vera esset nostra decisio, quæ aliàs suspectissima mihi videtur, & in eius casu, si iudex essem, iudicarem pro prima nominatione cum clausula contractus, vel alia ex causa onerosa, ex l. 27. Tauri, & ex l. quoties, C. de rei vendicatione, & quæ ibi notantur, sed in suo regno tenenda est, propter autoritatem suæ legis, quæ prohibet donationem ex causa dotis absque domini licentia, & limitanda esset, quando donatio fieret in filium, vel filiam in inuestitura comprehensam, vt Autor hîc fateri videtur: & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem CXVII.

DVo dicit decisio. Primũ, quòd quãdo emphiteosis est concessa penitus extraneo, descendens vltimi emphiteotæ potest petere renouationem, non solum intra annum, sed etiam intra triginta annos. Secundum, quòd minor restituitur aduersus lapsum anni ad petendam renouationem: & de ambobus vide latissime Aurelium Corbulũ in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob non petitam inuestituram, num. 5. & 6. Anto. Gabrielem lib. 3. communium conclusionum, tit. de iure emphiteotico, conclusione 1. a num. 10. eundem Aurelium num. 30. & Sfortiam in tract. de restitutione in integrũ, 2. par. quæst. 89. artic. 6. Iul. Clarum lib. 4. sententiarum, §. feudum, quæst. 49. versic. *Sed quæro*. Caldas de renouatione contractus, quæst. 7. a nu. 33. & 34. & quæst. 51. nu. 20. cum sequentibus. Communiter concluditur, vt per autorem, etiã si res integra non sit, licet in hoc Caldas requirat aliquam diligentiam factam per agnatum intra annum, atque vt post annum contra extraneum inuestitum audiatur, nisi minor sit: quod verum credo; in praxi tamen apud nos id necessarium est, cum non soleant fieri renouationes, sed emphiteosi finita dominus, cui vult cõcedit, & in puncto iuris etiã hæc est verior resolutio, de qua latè Cald. vbi sup. q. 8. 9. 4. & q. 10.

Additio

Additio ad Decisionem CXVIII.

NOta singularem decisionem, quòd est donatio remittere fructus quærendos ex proprijs bonis, & vt talis consertur, in æqualitate existente inter filios, contra leges hic adductas per autorem, & contra latè notata per Azeued. in l. 1. a num. 77. tit. 8. lib. 5. recopilat. & per Matienz. in l. 9. tit. 9. glo. 1. lib. 5. recopilat. & per Gutierrez in repetitione cap. quamuis pactum, in principio, a nu. 6. cum pluribus sequentibus, de pactis in 6. & per Baezam in tract. de non meliorandis, c. 24. Resolutio vera est, quòd remissio iuris quærendi, nõ est propia donatio, quidquid Autor hîc dicat, & ideò prohibitus donare, potest dictam remissionem facere. Nec obstat tex. in l. magis puto. § fundum. ff. de rebus eorum, ibi enim loquitur in legato, cuius dominiũ transijt in pupillũ à die aditæ hæreditatis, vt in l. à Titio ff. de furtis, & fauore pupilli introductum est, vt inconsulto prætore, non possit alienare ea quæ efficiuntur sua, etiam si per momentum sint sua, vt sentit Iurisconf. in l. 1. §. fin. ff. de rebus eorum, nec de repudiatione pupilli ob dãnum præsumptum, lex aliquam curam habet; igitur in pupillo repudiatio legati, esset alienatio, quia ipse non potest liberè repudiare; in maiore verò non: quia licèt habeat dominium, hoc dominium pendet ab eius voluntate, vnde si repudiet, fingitur nunquam habuisse, ex l. si tibi homo. §. cum seruus. ff. de leg. 1. & sic respectu eius nunquam est res acquisita vsque ad acceptationem, sed acquirenda, dominiumque, quod sit sibi acquisitum, pendet ex eius acceptatione, vnde nõ acceptando, lex habuit, vt acquirendum, non vt acquisitum: quia esse acquisitum dependet à potestate legis, & lex ipsa potuit facere, non acquisitum fingendo: tandem ad hoc vt res sit acquisita, debuit esse per actus naturales, vt puta per voluntatem & apprehensionem naturalem; & tunc eius remissio, donatio est, per actus verò ciuiles non inducitur ita propria acquisitio, vt sit donatio, eius remissio: & hic est verus sensus dictæ l. & l. qui autem. ff. quæ in fraudem creditorum, & l. si sponsus. §. si maritus. 2 ff. de donatio. inter virum & vxorem, & l. profectitia, §. si pater. ff. de iure dotium. Nec etiam obstat text. in l. 3. §. fin. cum l. sequẽti. ff. de donatio. inter virum. Nam ibi donatio facta mulieri ab eo qui volebat donare viro ob iussum eius, ideò iudicatur donatio viri, quia extraneus nolebat donare mulieri, sed viro: nec vxor aliquam rationem habebat, vt sibi donaretur, nisi quia illi donans, voluit donare viro, & sic donatio breui manu censetur facta viro, & per virum mulieri, ex l. singularia. ff. si certũ petatur. in casu verò text. in d. §. si maritus, non iudicatur propria donatio viri, quia maritus nihil per se dedit, sed solùm per accidens & occasionaliter, non aceptando, & repudiando, efficit, vt res non auferretur ab vxore, quam ipsa vt hæres aut substituta habere debebat, ipso non acceptante, & sic non donauit, sed non abstulit, lucrum quærendum repudiando: & hic est verus horum iurium intellectus, licèt Gamma eum non penetrauerit, & contra communes resolutiones loquutus fuerit; imò & contra iura expressa: in casu tamen decisionis verum dixit, quia mater non dedit filio ius quærendum, sed ius quæsitum: cum enim in actu domina esset rei, erat etiam domina fructuum rei, & sicut in re habebat ius quæsitum; ita & in fructibus, saltim tamen redditus rei censerentur donati, omissis fructibus industrialibus: quod verum puto, & magis praxi accomodum.

dum. In his tamen regnis hæc decisio inutilis est, ex l.26. Tauri, & l.10. tit.6. lib.5. recop. secundùm quas filio donata à matre, vel à patre, nõ conferuntur, quia in eis censetur melioratus, de quo vide Angul. Matien. Velaz. & Azeued. ibi, & alios Regnicolas, quos ipsi referunt.

Additio ad Decisionem CXIX.

NVme. 1. quando ex non solutione paruæ quantitatis, puta vnius nummi, res emphiteotica incidat in cõmissum, vide Iul. Clarum lib. 4. sententiarum. § emphiteosis, quæst. 8. num. 4. & Aurelium Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob non solutum canonem, ampliatione. 5. num. 27. & ampliatione. 4. & Viuium lib. 4. communium opinionum, tit. 44. a num. 139. & Ficardum ibi num. 172. Resolutio vera est, quòd propter paruam quantitatem non cadit quis in commissum: & licet in contrarium sit alia communis opinio, hæc tanquam æqua debet seruari iudicando & consulendo, nisi defectus solutionis processerit ex malitia, vel pensio tota sit paruæ quantitatis.

Num. 2. quandò negligentia antecessoris noceat successori in emphiteosi, puta non soluendo canonem, vide Bellacombam d. tit. 44. num. 178. Iul. Clarum d. quæst. 8. num. 14. & latissimè, & melius quàm alibi dictum Aurelium Corbulum in d. tit. de causa priuationis ob non solutum canonem, ampliatione. 7. per totam, eleganter Aluarum Valascum in tract. iuris emphiteotici, quæst. 49. num. 2. Mihi vera & communis resolutio est, quæ debet seruari iudicando & consulendo, & quam vt magis veram & communem pluribus relatis sequuntur Corbulus, Valascus, & Clarus, est, quòd siue emphiteosis sit hæreditaria, siue ex pacto & prouidentia, & pro se & filijs, vel filijs, si ex pacto cadit in commissum non soluendo, & reuertitur ad dominum non soluẽdo, debet seruari pactum in præiudicium successorum, & negligentia vnius, nocet alijs: quia cum hac conditione acquisiuerunt ius ex inuestitura aut contractu; & quia hoc prouenit ex natura contractus, nisi antecessor fraudem commisisset in odium successoris, vt benè Clarus notauit: & quæ in contrarium Autor hîc citat, ex notatis in decis. 17. procedunt, quando antecessor pro sui vita non fuit molestatus à domino, nec commissum declaratum; nam tunc hæres non potest molestari; non quia negligentia non obfuisset, sed quia fuit remissa caducitas: vt notauimus ad dictam decisionem: & hæc est veritas, quidquid Autor hîc dicat.

Additio ad Decisionem CXX.

NVm. 1. An donatio ex causa dotis requirat insinuationem, vide Dueñas reg. 224. limit. 5. 6. & 7. Matien. in l. 7. glo. 6. num. 13. tit. 10. lib. 5. recop. & Iosephum Ludouicum in suis communibus resolutionibus, tit. de conditionibus, conclusione. 2. limit. 7. versic. *An autem*. Simonem de Pretis cons. 10. nu. 22. Iul. Clar. §. donatio. quæst. 27. & q. 16. Bursat. cons. 304. a num. 5. lib. 3. & cum Rim. Iun. & alijs, vide Fabiũ Turretum cons. 46. a nu. 11. lib. 1. Duæ sunt communes contrariæ in hoc casu, de quibus per Dueñas vbi supra, & per Anton. Gabrielem lib. 3. communium cõclusionum, titulo de donatio. num. 27. & num. 32. & num. 59. & num. 62. Magis communis est, quòd fauore dotis non requiritur insinuatio.

Additio

Additio ad Decisionem CXXI.

VIde ad materiam huius decisionis l. 3. tit. 12. part. 5. & ibi Greg. Lupiũ & Matien. in l. 9. glo. 2. num. 4 tit. 3. lib. 5. recopil. & Azeued. in l. 9. tit. 3. à num. 17. cum sequentibus. Communis resolutio est, quòd vxor recipiens aliquid pro fideiussione, non iuuatur Velleiano, & arbitrio iudicis relinquitur quantum illud debeat esse, ad hoc vt dicatur si vtilis vel inutilis fuit ei contractus, pensatis omnibus circunstantijs: quod verum mihi videtur, & benè iudicatũ in præsenti decisione, scilicet vt pro parua quantitate, aut paruo dono, non amittatur dictum beneficium.

Additio ad Decisionem CXXII.

DE eo, qui faciendo inuentarium, bona occultat, & de materia huius decisionis, vide nouissimè & latissimè Iacobum Menoch. cons. 671. lib. 6. per totum, & Fabium Turretum cons. 47. lib. 1. & isti infinitos allegant. Tandem, duæ opiniones communes contrariæ sunt, an hæredi occultando suffragetur beneficium inuentarij. Ego consulendo sequutus sum opinionẽ Menochij, quòd suffragetur, & solùm teneatur in duplum; & sic iudicatum est. Sed nec hæc conclusio, nec textus in §. licentia, allegatus ab Autore hîc, facit ad præsentem decisionem, quæ in vxore loquitur, non in hærede; nõ quẽ est par conditio hæredis & vxoris in conficiendo inuentarium, nam hæres tenetur facere, vxor verò etsi non conficiat, non punitur pœna delationis iuramenti in litem, nec tenetur in solidum, vt hæres, vt colligitur ex Molina cũ pluribus, quos ipse allegat lib. 1. de primogenijs, c. 28. a num. 7. cum sequentibus, & cum sit lex pœnalis, extendi non debet ad casum nomine & ratione differentem. Verius igitur credo, quòd vxor in casu huius decisionis non puniatur in duplum, sed quòd contra eam ob dolum malè confecti inuentarij, defertur iuramentum in litem, ex Rimin. Iuniore latissimè cons. 53. lib. 1. Menoch. de arbitr. lib. 2. cent. 3. cas. 168. num. 19. Valle cons. 49. lib. 1. Ploto de in litem iurando. §. 4. num. 85. & §. 18. per totum, & §. 14. num. 8. Chassan. in consuetud. Burgundiæ, rub. 4. §. 21. nu. 4 qui videtur concordare cum Autore hîc. Sed intelligendus est secundum dicta; nam aliud nullo iure probatur, & cum ex ignorantia etiam iuris dolus absit, cessat dicta pœna, & benè iudicatum est in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CXXIII.

NVm. 1. & 2. de materia iocalium, & vestium quæ dantur ab sponso sponsæ, vide latè Mascardum in tract. de probationibus. 1. parte conclu. 563. per totam. Fredericũ Scotum tomo. 2. lib. 3. responso. 4. per totum, & Ioan. Garciam in tract. de coniugali acquæstu, à num. 107. latè Gutierrez in lib. 2. practicarum, quæst. 19. & Matien. in l. fin. tit. 2. lib. 5. recop. glo. 5. & per totas glossas, & glo. 6. num. 4. Azeued. latè & eleganter in d. l. fin. à num. 26. & 27. cũ sequentibus. Vera resolutio est, quòd de iure communi non præsumebatur donatio, nisi aliud ex coniecturis appareret. Iure nostro Regio, ex d. l. fin. quæ est lex. 52. Tauri, semper præsumitur donatio, nisi dentur post velationes, dũmodo non excedant octauam partem dotis: quod & vsu, & praxi forensi cõprobatum est: imò idem etiam erit, si dentur tempore velationis contra Gutierrez

tierrez, Azeue. & alios vbi supra: idque maximè confirmant verba dictæ legis finalis, ibi, *Antes de consumado el matrimonio*, confirmatque communis vsus, secundùm quem tales vestes, quas vulgo dicimus *Vistas*, dantur pro die velationum, vel parum antè, & alia iocalia dantur ante, non in magna quantitate, & sic semper consului, & vidi practicari: & vide Ayoram in tract. de partitionibus. 1. par. c. 7. nu. 37. vide etiam Communistas lib. 5. communium opinionũ, tit. 7. à num. 8. 9.

Num. 3. ibi, An maritus teneatur de bonis datis in dotem æstimatis, & de modo restitutionis soluto matrimonio, & de fructibus eorum, vide Communistas d. lib. 5. tit. 7. a nu. 57. & a nu. 82. cum sequentibus. Ioan. Garciam in tract. de expensis, cap. 8. a nu. 29. & Franciscum Viuium decis. 261. per totam. Corne. cons. 137. a num. 1. lib. 1. Ioan. Bottam cons. 35. a num. 20. Federi. Scotum tomo. 2. lib. 7. respon. 17. Matien. in l. 3. glo. 2. a num. 19. tit. 1. lib. 5. recop. Roland. de Valle cons. 92. lib. 2. Couar. in practicis, quæst. 28. Corn. cons. 15. num. 6. lib. 2. Ceph. cons. 351. lib. 3. Fabium Turretum cons. 37. lib. 1. Borgninum Caualcanum decis. 16. Iosephum Ludouicũ decis. Perusina. 89. Sed vnũ est singulariter notandum in hac decisione, quòd quando bona dantur in dotem æstimata, æstimatione quæ facit emptionem, soluto matrimonio, siue ea, siue æstimatio, absque dilatione annali restitui debent, & cum fructibus: & est locus decisioni tex. in l. vltima. §. exactio. C. de rei vxoriæ actione. quæ loquitur in immobilibus: certè singulare est, si est verum: sed iudicio meo aperte falsum est, & nullo iure fundatur: nam quando res datur in dotem æstimata, æstimatione quæ facit emptionem, remanet debitor pecuniæ, & non rei, vt constat ex citatis autoribus, & ex puraro, & alijs latissimè in l. si ex conuentione. C. de pactis. Igitur debet habere dilationem annalem, vt in alijs rebus mobilibus: quod manifeste visus est sentire Corneus vbi supra, & aperte probant glo. Cynus, Odofred. & Salic. in d. §. exactio, & Faber ibi, dũ dicũt, q quando res datur æstimata, sed restitutio remanet ad electionẽ mariti, tũc ipse debet statim requisitus eligere, & si eligat rem restituere, non gaudet dilatione annali, sin minus, sic. Sed maius dubium est, quando nulla reseruata est electio, sed maritus moritur nõ soluendo, quo casu vxor in subsidium potest recurrere ad bona data æstimata, etiã si sint apud tertios possessores, an statim sint sibi soluenda, non spectata annua dilatione. Ex decisione præsenti videtur quòd sic; quod verum credo, ex notatis per antiquos vbi supra, & ex l. in rebus. C. de iure dotium. Intelligo tamen, quòd si sint apud hæredes mariti, ipsi tenentur restituere cum fructibus. Si verò apud tertios, qui possident cum titulo, tunc à die litis contestationis venient fructus: & hoc verum mihi videtur. Decisio verò præsens vera est, quia loquitur in annuis redditibus, qui vt immobiles iudicantur.

Additio ad Decisionem CXXIIII.

AD duo dubia huius decisionis vide omnino Alciatum in rub. ff. soluto matrimonio, a nu. 40. cum sequẽtibus, & responso. 6. lib. 8. Paris. cons. 62. lib. 4. & de copula ante matrimonium. Couar. in 4. desponsalibus. 1. parte. c. 4. §. 1. a num. 14. & Bertachi. in suo repertorio, lit. S, verbo. *Statutum*, fol. 127. versic. *Statutum quòd vir lucretur*, el secundo, & verbo. *Sponsa & sponsus*, versic. *Sponsæ appellatione*, & Arnaldum Ferronum in consuetudinibus Burdegalensibus, lib. 1. tit. 4. de dote. §. 6. fol. 122. versic. *Ductæ quoque in domum.* & Iacobum Philippum Portium consil. 21. num. 94. lib. 1. & Azeued. in l. 2. num. 4. tit. 9. lib. 5. recopil. & vide Aret. Rubeũ & alios citatos ab Osasco decis. Pede. 21. nume. 17. & vide Roland. de lucro dotis, quæst. 106. & quæst. 108. Menoch. de præsumptio. lib. 4. præsumptio. 142. Mihi vera & magis communis resolutio cum Saliceto citato ab Autore hîc est, quòd maritus lucratur dotem ex pacto vel statuto, vel medietatem lucrorum, existente consuetudine, vt in his regnis, si vxor fuit ducta ad domũ, scilicet velata, etiam si matrimonium per momentum durauerit, & etiam si non sit carnaliter cognita, quia hæc propriè est vxor, secundùm communem vsum loquendi, & in ea verificantur verba statuti aut pacti: & hæc opinio seruatur in praxi contra Barto. prout plures ex citatis dicũt, & practicus Ferrara cum allegatis per additionem ibi lit. B in forma libelli, quo vxor agit ad dotem, nume. 5. atque copula præcedens matrimonium, nihil facit, vt benè Ang. dixit, & eleganter Couar. vbi supra, quidquid dicat Autor hîc, cum illa non fuerit copula matrimonialis. Nec Bald. citatus ab eo tale dixit, nisi quoad legitimitatem partus progeniti ex tali copula: & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem CXXV.

DE materia huius decisionis vide Simonem de Pretis, in tractatu de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 4. dubitatione. 12. a num. 44. cum sequentibus. Manticam de coniecturis vltimarum voluntatum, lib. 11. titulo. 18. a num. 16. allegat. l. si ita scriptum. §. si pater de legat. 2. & l. si ita legatum esset. ff. de condit. & demonstrat. Sarmientum lib. 2. selectarum. c. 1. nu. 10. Spino de testamentis glos. 14. a nu. 152. & glos. 10. a num. 18. cum sequentibus. Couarru. in c. officij. de testamentis, a num. 16. Peraltam in l. Lucius, num. fin. de leg. 2. Crassum in suis sententijs. §. legatum, quæst. 48. & quæst. 510. & Baezam in tractatu de non meliorandis cap. 20. num. 24. Cõmunis resolutio est, quòd quando legatur aut promittitur pro dote, debetur etiam maritatæ in augmentum dotis: si verò pro maritanda, & testator sciebat esse maritatam, non debetur pro illo matrimonio; secus pro alio. Si verò ignoret, debetur ex æquitate. Si tamen qui leget aut promittat, pater vel mater sit, siue sciat vel ignoret, debetur legatum, & reijcitur conditio, vt per Autorem hîc, qui etiam idem diceret in alio extraneo: hoc tamen intelligitur, quando legatur pro matrimonio cum certa persona, & certæ personæ, secus verò si legatum fiat pro maritandis virginibus, tunc enim non debetur iam maritatis.

Additio ad Decisionem CXXVI.

NVm. 1. De materia, quando testis vel tabellio debeat asserere, quòd testis subscripsit testamentum de mandato testatoris, vide quæ dixi ad decisio. 45. vbi contrarium Autor conclusit.

Num. 2. *Forma non obseruata.* Nota, quòd forma non obseruata, corruit actus, etiam si in minimo deficiat, maximè in testamentis: de quo dixi in dicta decisione. 45. & nunc vide Michaelem Crassum in suo tractatu sententiarum. §. testamentum, quæstio. 64. nũ. 3. & vide Fabiũ Turre. cons. 91. nu. 20. & cons. 47. nu. 34. & cons. 98. nu. 16. & cõs. 19. nu. 10. Boer. decis. 1. nu. 44. Roland.

conf.30.nu.5.lib.3. Bursat.conf.55.nu. 12.lib.1.& 340.num.38.lib.3. Cephal. conf.770.num.10.lib.5. Rimi.Iun.cõf. 336.num.19.lib.3. Tiber.Decian.conf. 46.num.25.lib. 2. Menoch.conf. 388. nu.2.lib.4.Roland.conf.60.nu.28.lib. 4.Rim.Iun.conf.467.nu.13.lib.4.

Ibi, *Tunc enim talis omissio*. Nota, quòd forma potest per æquipollens impleri, vel ex causa erroris, vel si intellectus ex alijs colligatur, de quo vide Neuizan. conf.70.num.34. Bursat.conf.74.num. 145.lib.1. Turretum conf.98. a nu.45. lib.1.DD.in.l.1.ff.de liber.& posthum. Mantic. de coniecturis lib.7.tit.12. nu. 2.& lib.2.tit.4.a num. 4. Matien. latissimè in.l.1.glo.4.a num.7.& 8.tit.4.lib. 5.recopil. Communiter concluditur, formam substantialem, maximè in testamentis, non posse per æquipollens impleri, nec suppleri ex coniecturis, & quòd est in diuisibilis, nec in minimo deficere potest, nisi cum annullatione actus, & sic contra Autorem hîc.

Num.3. De clausula codicillari vide latè Matienço in.l.2.glo.10. a num. 4 tit.4.lib.5.recopila. Burg.de Paz in.l. 3. Tauri, num. 1385. & Azeued.in.l.1. a num. 70.titu.8. eod. lib. 5.& Spin in speculo testamentorum glo.32.a num. 34. Manticam de coniecturi lib.1.titu. 9.&.10.&.8.& titu.7. a num. 3. & Crassum.§ institutio.a num.20.cum sequentibus. Menoch. de præsumptio. lib. 4. præsumptio.31. Anton.Tessaurum decis.Ped.noua.141.a nu.7. Simonem de Pretis in tract.de interpretatione vltimarum voluntatum, lib.2. interpret.2. dub.1.sol.10. a nu.30. cum infinitis sequentibus, & solutio.12.a nu.7. Tandē resolutio Autoris de clausula codicillari vera est.

Num.4. Ibi, *Legata & nominationes*. Nota, quòd nominatio facta in testamento nullo, valet mero iure. Contrarium defendit Aluarus Valascus consultatione 61. Caldas de nominatione, quæst.10.a nume.29. Vera est Autoris decisio, quando testamentum potest sustineri, vt codicillus, vt quia habeat solennitates requisitas in codicillis, & clausulam codicillarem, vel licèt facta testando, sit facta præsenti & acceptanti per viam donationis: aliàs falsa est, de quo vide quæ dixi lib.3.quæstionum, quæstio. 22. per totam.

Additio ad Decisionem CXXVII.

NVme. 1. Vide quæ latè dixi lib. 3. quæstionum, quæstio.23. nume.3. vide quæ diximus ad decisionem. 116. num. 4.

Additio ad Decisionem CXXVIII.

AD decisionem præsentem vide aliquid per Puteum decisione. 315. & 226.lib.2. & per Rebuff.in praxi beneficiali lib. 3. in regula de publicandis glo. 18.num. 7. & de fructibus pendentibus tempore renuntiationis, vide Auend. responso. 5. Gutierrez quæstione canonica. 33. decis. Perusin. 33. Gigan. de pensionibus, quæstione. 39. & quæstione. 53. & Ioan. Garciam in tract.de expensis, quæst. 16. Caualcan. decis.44. à principio, parte. 1.& in indice decisionum, verbo, *Fructus*. Couar. lib.1.variar.c.15.nu.12. Molin. de primogenijs lib.3.c.11.per totum. Communis resolutio est, quòd renuntiatario solùm debentur fructus à die admissæ renuntiationis, & quòd fructus pendentes distribuuntur pro rata, licèt Auendanus dicat, quòd integri pertinent ad successorem: seruandæ tamen sunt constitutiones & consuetudines episcopatuum. Vide etiam ad hanc decisionem omnino Autores allegatos à Caualcano decisio. 44. & notabiliter Hieronymum Gabriel qui in terminis huius decisionis loquitur, conf.192. per totū. vide etiā Viuium decis.8.nu. 11.

Additio ad Decisionem CXXIX.

VIde quæ diximus ad decisionem. 5.

Additio ad Decisionem CXXX.

HÆc decisio continet cōclusionem satis practicam de locatione duobus facta, quòd primus præferatur, et à si secundo res sit tradita, de qua vide Anton.Gabriel. lib.3. communium cōclusionum. tit.de emptione & venditione, conclusione.2.num.5 & Bellacombam inter communes diuersorum lib. 4.tit.26.num. 131. omnino Socin. qui singulariter loquitur conf.29.nume. 7. lib.4. Ego omissis superfluis, decisionē dominorum de Rota hîc citatam, quæ hodie est.2.tit.de locato.in antiquis, & eorū distinctionem magis probo, scilicet, quòd si secundus retineat rem, præferatur per viam exceptionis: quia saltim detentio quam habet, aliquod ius debet illi causare vltra contractum, & quia contra eum vt tertium detentatorem non habet actionem locator primus. Si verò non retineat, præferatur primus, non obstante prima traditione. Addo etiam, quòd si primus habet hypothecam specialem vel generalem in re, semper præfertur, & potest auocare à secundo, & si secundus habeat, & nō primus, semper etiam præfertur secundus: quod quadrat dictis in hac decisione, & his quæ dicit Socin.d.conf.29.qui singulariter loquitur, & sequitur distinctionem dominorum de Rota. Post hæc scripta vidi Couar. lib. 2. variarum, cap. 19. nume. 8. qui hanc tenet opinionem.

Additio ad Decisionem CXXXI.

DE materia, quando mulier obligās se cum marito, iuuetur Velleiano, vide Azeued.in.l.9.tit.3.lib.5.recopil. & ibi latissimè Matien. vbi ad saturitatem videre poteris: vide etiam Gutierrez de iuramento confirmatorio, parte 1.c.3. Communiter concluditur, quòd vxor obligans se cum marito, iuuatur Velleiano, nisi renuntiet & iuret; & ita practicatur.

Additio ad Decisionem CXXXII.

VIde quæ diximus ad decisionē. 68. & nota singularem decisionē, quòd ad excusandum desertionem admittitur moræ purgatio intra paucos dies, de qua moræ purgatione vide Menoch. in tract.de arbit.lib.2.cent.1.cas.7. Bursa. conf.26.& conf.84. lib.1. & Laurentiū Siluanum conf.85 lib.2.vbi latè de mora. Osascum decis.Pedemont.71. num. 45. & a num.50. cum sequentibus, & latissimè Anto. Tessaurum decis. Pedemont. noua.77. &.212. a nu.5. &.260.a nu.2.

Additio ad Decisionem CXXXIII.

DE materia huius decisionis vide latissimè Azeued.in.l.2.verbo, *Excomulgado*, a nu.2.tit 8.lib.4.recop. Viuiū decis.99.par.1. Gutierrez in quæstionibus canonicis, c.1.a num. 76. & de Auxilio Regio cōtra excōmunicationē vide Nauar.in repet.c. cum contingat. 1. rem.contra censuras, de rescriptis. Spino de testamentis, glo. rubricæ. 11. parte, a num. 60. & de notorio excommunicato vide Siluest. in sūma verbo, *Excommunicatio*, 3. a nu.22.& Ang.in summa, verbo *Excōmunicatio*, vltimo nu.19.

&de procuratore,teste,iudice,notario, & alijs, Rebuffum ad concordatas Franciæ,tit.de excommunicatis non vitandis, versic. *Sexagesima*. fol.738. in paruis. Socin. latissime & elegantissime in c.sacris,num.406. cum præcedentibus & sequentibus,de sententia excommunicationis, & de teste,aduocato,iudice,procuratore & alijs,vide Communistas lib.1.communium, tit.12.a nu.21.& a num.24.& a num.25.& Bertachinum in suo repertorio, lit.E. verbo *Excommunicatus iudex*. cum sequentibus. Nauar.in Man.c.27.a nu.20. Resolutio communis est, quòd notarius excommunicatus non potest instrumēta conficere: an verò valeant confecta, grandis dissensio est. Mihi verò potius videtur, quòd sint annullanda, quàm nulla ipso iure, licèt Socinus contrariū velit. Quidquid sit, malè hoc seruatur in praxi, licèt certè deberet seruari. Et aduerte,quòd Socinus dicit, ꝙ est communis opinio, quòd non valeant instrumenta.

Additio ad Decisionem CXXXIIII.

NOta singularem decisionem, quòd collatio cessat inter spurios legitimatos ad id quod pater voluerit,innuens,quòd si essent plenè legitimati, haberet locum collatio: de quo vide quæ dixi ad decisioné.11.& Tauristas in.l.12. Tauri,& Matien.& Azeue. in.l.10. tit.8.lib.5.recop.Gutierrez in repet.§.sui, a num.160.instituta de hæredum qualitate & differ.& melius quam alibi.Marcum Anto. Eugenium Perusinum conf.52.&.53.&.57. vbi late de legitimato, & dispensato: & vide Cagnolum in.l.si emancipati,a nu.112.&.126.cū sequentibus.C.de collatio. Rimi.in.l.liberos. C.de collationib.& in.l.filiam.num.5. C.eo.tit.& vide Curt.Iun.in d.l.si emācipati,a num.27.vide etiam Xuarez,& ibi Valdes,in.l.quoniam,limit.12.de inofficioso testamento,& plura in fauorem legitimatorum & dispensatorum, vide per Communistas lib.6.communium tit.18.a nu.51.cū sequentibus, & tit.4.per totum. Communiter concluditur, quòd legitimatus habetur in totum pro legitimo, & cum ad collationem sufficiat,quòd quis sit filius, qui habet ius succedendi,& querelandi,& cōtratabulādi, & succedat ex capite vnde liberi:& hoc habet legitimatus, ex Eugenio d.conf.57.sequitur,quòd cum eo habebit locum collatio; secus in dispēsato.

Additio ad Decisionem CXXXV.

NVm.1.2.3.4.5.6. Autor tractat hîc materiam,quando fructus veniāt in restitutione fideicommissi vniuersalis,& quando eos lucretur hæres,quando fideicommissarius,& an ancillæ partus veniant appellatione fructuum, vel redditū,& an eos lucretur hæres, vel veniant restituendi fideicommissario. De hoc vltimo, in quo cōsistit punctus huius decisionis,videndi sunt Autores hîc citati,& Baeza,qui laté tractat, quādo partus ancillarum veniant fructuū, vel reddituum appellatione,in tract.de decima tutoris.c.23.per totum.Rebuffum in.l.partus,de verborum significatione, & de primo vide Hierony. Magonium decis.Lucensi.33.a nu.33.Hierony.Gabrielem conf.125.a nu.50.&58.Bertachi.in suo repertorio,lit.F verbo, *Fructus hæreditatis*. Paris.conf.55. lib.3.a nu.31. Marian.Socin.Iun.conf.182.a num.20.lib.2.latissimè Franciscum Manticam in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum, lib.7. tit.10.per totum. Cephal. conf.399.a num.2[illegible]lib.3. eundem conf.49.lib.1.& consil.[illegible]. a nume.48.lib.2. Marium Ang[illegible]lum consil.267.libro.1. Matien.

Matien.in.l.1.tit.4.lib.5.recopilat.glo.14.à num.20. cum sequentibus. Curt.Iun.conf.346.à num.1.lib.3. Menoch. in tract. de præsumpt.lib.4.præsump.188.a num.25.& eundem Menoch. de arbitr.lib.2.cent.3.casu.256.per totū, vbi latissimè.Aretin.conf.55.a nume.11. Michaelem Grassum in suo libro sententiarum.§.fideicommissum,quæstione.69.& de partu ancillarum vide Alban.ad Bart.num.6.in.l.ex diuerso, ff.de rei vendicatio. Ioan.Garciā in tractatu de acquæstibus a num.197.& de 1.vide Aluarad de coniecturis, lib.2. c.2.§.1.a num.4. Communis resolutio est in legato & fideicommisso particulari, quòd fructus debentur legatario à die aditæ hæreditatis, siue sit in mora,siue non: siue hæres sit in mora, vel nō sit iure nostro regio debentur à die mortis testatoris, & si legatarius sit grauatus alteri restituere, debet restituere fructus pendentes tempore mortis testatoris: alias verò lucratur,si restitutio fuit dilata in diem vel in euentum alicuius conditionis, nisi dilatio fuisset apposita in fauorem fideicommissarij. Idē de hærede, respectu fideicommissarij particularis.

In fideicommisso verò vniuersali hæres lucratur fructus, quos percepit à die aditæ hæreditatis, vsque ad tempus restitutionis, sine obligatione restituendi, & ex eis debet supplere,quæ consumpta fuere,aut deteriorata; fructus verò pendentes tempore mortis defuncti, aut collectos ante aditam hæreditatem, aut pendentes tempore aditæ hæreditatis, restituit fideicommissario: die verò aduenïente, restituit à tempore moræ, nisi ipse fideicommissarius sciens eum non interpellet: secus si sit ignorans, aut persona priuilegiata, tunc restituit à tempore diei venientis. Post hæc scripta vidi Doctorem Spinū de testamentis,glo.13.à nume.68. cum sequentibus, qui hanc quæstionem tractat, & allegat Autorem in præsenti. In fructibus verò ancillæ, scilicet in partu ancillæ, variat Imola, vt vides per Autorem, & videntur variare ipsi Iurisconsulti: nam in l.Paulus § 1.ad.l. Falcidiam, & in l. Paulus §.hæres ff. de vsuris, & in.l.vxorem.§.sorori.ff.de legat.3. partus percepti ante diem fideicommissi cedentem, non veniunt in restitutione fideicommissi; non quia fructus, sed quia percepti videntur ex iudicio, & voluntate testantis, qui dilationem in fauorem hæredis apposuit, vt insinuat in fructibus Iurisconsultus in.l.mulier. §.hæres.ff.ad Trebell. at verò in d.l. mulier.§.& ideo,& in.l.deducta.§.hæreditatem.ff.eo.tit. quia partus ancillæ in fructu non continetur, contrarium videntur ipsi Iurisconsulti tenere. Nec valet solutio Accursij, quòd loquuntur in partu nato post diem fideicommissi cedentem: iā manifestè diuinat, vt Alex. Imol.& alij in d.§ hæres, tenere videntur,& Fulgo. in d.l.Paulus.§.1.de vsuris. Nec etiam valet alia solutio Accursij, quòd loquuntur in fideicommisso particulari serui alieni legati, in quo non veniunt partus, nisi post moram hæredis, vt in.l.equis.ff.de vsuris, quā distinctionem & solutionem etiam tradidit Accursius in.l.Herennius.ff.de vsuris. hæc enim solutio, diuinatoria est, vt de se patet. Nec etiam valet alia, quòd in d.§.hæreditatem, verbum exceptis redditibus, confirmauit regulam in contrarium, nam cum tales partus non sint fructus, nec redditus, venient in restitutione hæreditatis: qui enim redditus excepit, omnia alia in restitutione inclusisse videtur: hæc enim solutio præterquam quòd contradicit textui in dicta.d. Paulus.§.1.ibi: *Sine reddito aut redditibus*, de vsuris; vbi in proprijs terminis, & cum eadem

exceptione contrariũ concluditur, non conuenit dicto. §. & ideò, qui in diuersis terminis loquitur. His tamen non obstantibus, tenenda est sententia autoris in præsenti, & amplectenda elegans decisio Lusitana, scilicet, quòd partus percepti iudicio testatoris ante diem fideicommissi euenientem, sint hæredis, & non veniant fideicommissario restituendi, quia clare id decidunt Iurisconsul. in d. l. Paulus. §. idem Paulus, & in l. Paulus. §. 1. & in d. §. vxori. quam etiã semper tenuit Accursius in dictis iuribus, Alexan. Paulus, Fulgo. Ang. & alij citati ab Autore hîc, & ipse Imola in d. §. hæreditatem, & tandem est communis opinio. Non obstat tex. in d. §. & ideò, quia vt constat in d. §. hæres præcedenti, cuius materiam continuat, loquitur in fideicommisso puro, in quo ob solam negligentiam fideicõmissarij, hæres fructus lucratur: & cum lex de fructibus loquatur, non venient dicti partus, quia fructus non sunt. Iura verò contraria loquuntur in fideicommisso conditionali, in quo hæres conditione pendente dominus est, & vt dominus, & ex iudicio testantis, qui in sui fauorem apposuit, lucratur commoda ex hæreditate prouenientia, vt sunt dicti partus, & non restituit, quia sibi mandatum non est. Nec obstat tex. in d. §. hæreditatem, quia ibi ex voluntate testantis, qui expresse & disponendo, excepit redditus, ac proinde alia omnia inclusit in dispositione restitutionis, restituuntur dicti partus, & omnia alia quæ in redditu non sunt. Nec verbum, exceptis, aut alia dispositio exceptiua reperitur in d. l. Paulus. §. hæres. sed solùm verbum sine reditu: quod videtur enuntiatiuum, & per transennam dictum, & sic non alterat iuris dispositionem, & est ac si non esset dictum, vt videtur sensisse glo. ibi. Tãdem quo ad vim exceptiuam, saltim ambiguum est, ac ex eo non colligitur voluntas testantis: & hæc verior solutio est, quam nota: & ad id quod Autor in fine dicit de iure de futuro, vide quæ dixi ad decisionẽ. 6. nu. 6. & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem CXXXVI.

AD hanc decisionem vide quæ diximus decision. 3. & decisione. 23. & vide. l. 9. Tauri, & ibi Ceruantes à num. 60. & 73. & l. 6. 7. & 8. & ibi Matien. & Azeued. titulo. 8. lib. 5. recopil. maximè Azeued. in d. l. 7. num. 50. Spino de testamentis, glo. 16. in principio, num. 94. & 95. & Rojas de successione ab intestato, cap. 27. a nume. 1. & Velazquez de Auendaño in d. l. 9. glo. 10. a nume. 5. Gutierrez lib. 2. practicarum, quæstione. 102. Communis resolutio Hispanorum est, quòd filius clerici, etiam si non sit ex concubinatu, sed ex fornicatione simplici, non succedit matri, contra Grego. Auenda. & alios, qui contrariam opinionem sequuntur: & ita probat dicta. l. 9. & ita practicatur.

Additio ad Decisionem CXXXVII.

VIde de materia huius decisionis Menoch. in tractatu de recuperanda, remedio. 15. num. 557. Alexan. Raudensem de contractibus emphiteoticis, tit. de contractibus emphiteoticis rerum ecclesiasticarum, a nume. 156 & 157. Ioan. Garciam de expensis, cap. 24. a nu. 2. 3. & 4. cum sequentibus, qui infinitos allegat. Aluarũ Valascum in tractatu de iure emphiteotico, 1. parte, quæst. 25. a nu. 28. Bursat. conf. 71. num. 22. lib. 1. Roland. Valle cons. 28. a nu. 14. & cons. 30. a nu. 6. lib. 1. Mascar. de probat. 2. par. conclus. 1033. a num. 19. & vide

& vide Lancelot. Iosep. Ludo. Marzar. Vincent. Franchum, & infinitos citatos à Fabio Turreto cons. 33. num. 24. lib. 1. Sfortiam cons. 41. a num. 90. lib. 1. & in tract. de in integrum restitutione. 2. parte. quæst. 47. artic. 7. Vincent. Franchum decis. 109. a num. 2. lib. 1. Guttierrez lib. 3. practicarum, quæst. 68. a nu. 6. Cõmunis resolutio est, quòd possidẽs cũ titulo valido, & vt dominus, saltim vtilis, deducit valorẽ melioramentorũ secundũ tempus præsens: possidẽs verò pro possessore, & cum titulo inualido, solùm deducit, quod expensum est, nisi expensa sit maior, quàm præsens melioramentorũ valor, & sic dicit practicari Aluar. Valasc. vbi supra, & iuxta eius dicta intelligẽda est præsens decisio, aliàs cõtra cõmunem opinionẽ loqueretur.

Additio ad Decisionem CXXXVIII.

DE pacto de retro vendendo cũ modicitate pretij, vide quæ dixi ad decisionẽ. 83. vide etiã latissime & melius quàm alibi, Felicianum in tract. de censibus, lib. 1. c. 6. a num. 12. cum sequentibus, & c. 7. a nu. 7. cũ sequentibus eodẽ libro, vbi de hac decisione me minit.

Nu. 3. Nota, quòd ex datione in solutum cum dicto pacto non arguitur, contractus vsurarius: vide elegantissimè Menoch. qui Fulgo. Paris. Imolam, Lupum, Couar. Bursat. Barbat. Decium & alios allegat, lib. 3. præsumptionum, præsumptione. 122. a num. 42. cum sequentibus, qui licèt concludat, quòd difficilius præsumitur contractus vsurarius in datione in solutum, tamen vt in emptione coniecturis, & iudicis arbitrio dimittit, & hæc vera resolutio est.

Additio ad Decisionem CXXXIX.

TRia dicta continet hæc decisio. Primum, quòd infamis non potest esse iudex. Secundum, quòd condemnatus ex delicto famoso, est infamis. Tertium, quòd damnatus actione iniuriarum, etiam propter leuem iniuriã, est infamis. De primo vide Auiles in. c. 1. prætorum. c. 3. glo. *Procuradores*, nu. 24. & nu. 7. Seguram in suo directorio iudicũ Ecclesiasticorũ, c. 1. & c. 7. Azeue. ad curiã Pisanam lib. 1. c. 12. a. nu. 16. & 17 qui plura allegat. De secundo vide notabiliter Baptist. Plotũ cons. criminali. 131. nu. 41. tomo collectorũ à Zileto; Bursat. cons. 20. num. 54. lib. 1. Curt. de testib. cõclus. 6. Campegiũ de testib. reg. 29. Nouellum de testib. nu. 21. Crotum co. tract. nu. 4. & nu. 152. Plaza lib. 1. delictorum. c. 3. num. 3. & de libello famoso vide Bursat. cons. 94. lib. 1. Ceph. cõs. 341. lib. 3. Menoch. de arbit. lib. 2. cent. 3. cas. 263. a nu. 34. De tertio vide Auẽd. in suo repertorio legũ regni. lit. *A*. verbo atrox, Salzed. in add. ad praxim Bernardi Diaz. c. 66. lit. C. Olanũ in antynomijs ad Villalobos lit. I. nu 9. Iul. Clar. lib. 5 sententiarum. §. iniuria, nu. 8. ex quibus tria dicta vera apparent, sed tertiũ raro practicatur, nisi iniuria sit grauis, & prouenicns ex actu infami: & credo id prouenit, quia semper ex causa diminuũt iudices pœnas legales, & vt Autor hîc bene notat, & sic dicit decisum, quando pœna minuitur ex causa, dispẽsatur super infamia: quod bene probant iura hîc adducta.

Additio ad Decisionem CXL.

DE materia huius decisionis vide Cõmunistas lib. 6. cõmuniũ, tit. 10. num. 24. latissime Ioan. Garciam in tract. de expensis & melioratiõibus, c. 2. & 3. a num. 1. cum sequentibus, & l. 3. tit. 4. partit. 5. & l. 5. titulo. 15. par. 6. & ibi Grego. verbo, *Las expensas*, &

Anton. Gomet. in l. 29. Tauri num. 16. & dictum Ioan. Garciam vbi supra, nu. 7. & num. 14. & Anton. Gomet. vbi supra a num. 22. & l. fin. ff. de pet. hæred. Velazquez de Auend. in l. 29. glo. 3. nu. 5. & 6. & in l. 46. glo. 4. num. 4. Tellum Fernãdez in l. 29. Tauri num. 14. & 15. & in l. 17. num. 82. Matien. in l. 3. glo. 2. a num. 12. tit. 8. lib. 5. recop. Auend. responso. 17. Couar. lib. 3. variarum c. 19. num. 6. Michaelem Crassum in suo libro sententiarũ. §. legitima, quæst. 27. cum sequentibus, & quæst. 30. Aliquid per Doctorem Spino in tract. de testamentis, glo. 18. a nu. 77. & Ayoram de partitio. 2. par. q. 14. nu. 28. & quæst. 18. per totam. Communis resolutio est, quòd data filio ad militiam, aut dignitatem, quæ non solet vendi, adipiscendam, non conferuntur, nec imputantur in legitimam, nec data filio ad militandum eunti ad bellum, nisi pater habeat bona filij, quia tunc ex eis videtur dare, siue consistant in pecunia, siue non, contra Autorem hîc, ex d. l. fin. de pet. hæred. Fallit, nisi in cõtrarium pater esset protestatus: imputaretur tamen in tertium & quintum, ex mente Autorum vbi supra.

Num. 3. ibi *Quod verò attinet* Hoc intellige, quando redditus annui, quos pater filio tradit, essent necessarij ad alimenta filij, quæ pater illi dare tenetur, aliàs malè diceret decisio, quia imputandi essent dati ob causam matrimonij; dati verò simpliciter per viã donationis, imputandi essent in tertiũ & quintum: ad quod faciunt tradita à Caldas de nominatione, quest. 18 a nu. 9. & a num. 24. & 26. & à Baeza de dotibus, quæst. 26. num. 9. vbi etiam in fructibus & redditibus pater non potest filijs præiudicare, & etiam fructus traditi filijs imputantur in legitimã, quia sunt ex bonis patris.

Additio ad Decisionem CXLI.

De materia huius decisionis quæ quotidiè versatur in praxi, vide Remigium de Gonni in tract. de immunitate Ecclesiarum, fall. 30. Iul. Clarum in praxi, quæst. 30. nu. 22. & quæst. 98. nu. 1. & 2. Salazarem in tract. de vsu & consuetudine, c. 6. a nu. 19. Doctorem Xuarez de Pace in sua praxi to. 1. par. 5. c. 3. §. 3. num. 45. Couar. lib. 2. variarum. c. 20. num. 13. Azeued. optimè distinguẽtem in l. 2. nu. 11. tit. 2. lib. 1. recop. eleganter Tiberium Decianum in suo criminum tract. lib. 6. c. 28. a num. 30. tomo. 1. Boeri. decis. 178. num. 13. & 110. num. 8. Gigantem in tract. de crimine læsæ maiestatis, lib. 1. quæst. 10. nume. 30. Franciscum Marcum decis. 987. tomo. 1. Mantuam cons. 60. num. 17. lib. 1. Igneum in l. 1. num. 5. ff. ad Silaniaanum. Ioan. de Visquis in tract. de immunitate Ecclesiarum, nume. 52. Vide etiam Anton. Gometium tomo. 3. de delictis. c. 10. num. 2. Palatios Rubios in repet. rub. de donatio. inter virum §. 38. a nume. 9. ex quibus omnibus videbis, quam sicco pede transierit Autor in hac decisione: nec meminit, quòd autores inter se, antiqui & moderni, valdè discordes sunt, alij tenentes opinionem Autoris, alij verò tenentes, quòd immunitas suffragetur ducto per Ecclesiam, & ambæ iam communes opiniones videntur: licèt secunda magis communis videatur, & secundùm primam non solùm in Senatu Lusitaniæ iudicatum est, vt Autor testatur, sed etiam in alijs tribunalibus, vt affirmat Tiberius Decianus: sed mihi certè vera videtur distinctio, quam refert Azeued. vbi supra scilicet, quòd si ductus per Ecclesiã, semper teneatur captus ab officialibus, etiã si protestetur, nihil illi suffragetur immunitas, cùm liber ab eis, & ex proposito non accesserit ad Ecclesiam, sed per transitum, & ideò nõ dicitur ad Ecclesiam confugisse, sed casualiter accessisse: argumento text. in l. si quis post hanc. C. de ædificijs priuatis, & in his terminis loquuntur Oldradus, & qui eum sequuntur: si verò ab eis euaserit, & se in Ecclesiam intromisit, vel in locum sacrum, qui est casus huius decisionis, tũc cum extra manus officialium se posuerit, & ad auxilium Ecclesiæ cõfugerit, eiusque immunitatem protestatus sit, Ecclesiaque ipsa in illo statu & libertate eum conseruare debeat, debet illi immunitas suffragari, ex iuribus à Remigio allegatis, & quia hic casus exceptus non est: vndè nescio qua ratione Senatus Lusitanus cõtrarium iudicauit, nisi ex eo quòd mobilia reus furatus esset, & ex atrocitate criminis motus fuerit: aliàs male iudicasset, & contra magis communem opinionem: & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem CXLII.

De materia huius decisionis, quando matrimonium teneat inter liberum & seruam, & an leges ciuiles sint correctæ, vide Abb. Butri. Præpos. & alios in c. 1. 2. & fin. de coniugio seruorum. Alfonsum à Veracruce in speculo coniugiorum, 1. parte. articulo. 30. Matien. in rub. 1. tit. 1. a num. 156. lib. 5. recopila t. vbi Couar. & alios allegat, & quòd maritus hodiè possit accusare vxorem seruam de adulterio, tenet Cynus in l. serui, hîc allegata, & sentiunt ibi Odoffredus, & Ioan. Faber: & hæc est veritas.

Additio ad Decisionem CXLIII.

Vide quæ habes ad decis. 23. & decis. 3. de spurijs, vbi latè de nato ex coniugato & soluta, & vide ad propositum huius decisionis Cagnol. in l. 1. num. 14. C. de inofficioso testamẽto, Crassum in suo libro sententiarum. §. testamentum, quæst. 46. in fine, & singulariter Sfortiam Oddonem cons. 1. lib. 1. num. 114. Alex. cons. 25. nume. 4. lib. 1. & cons. 2. num. 5. eo. libro. Paleotum de nothis & spurijs. c. 55. a num. 6. & 7. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum volũtatum, lib. 3. interpretatio. 1. dub. 3. fol. 2. num. 11. Roland. Valle cons. 87. lib. 3. Afflictis decis. 125. & 204. Aluarum Valascum consult 17. latissimè & melius quã alibi Anton. Tessaurum decis. Pedemon. noua. 127. per totam, Franciscum Viuium decis. 162 a nume. 9. lib. 1. Magis communis opinio est, quòd omnis spurius, seu bastardus, censeatur turpis persona, & non possit institui à fratre, & si instituatur, detur aduersus testamentum querela inofficiosi testamenti, pro qua iudicauit contra Rolandum Senatus Pedemontanus. Fallit tamen, nisi talis bastardus esset notabilis, aut valdè honorata persona, ex proprijs meritis & persona: & ita dicit iudicatum Aluarus Valascus vbi supra: & licèt aliqui dicant dictam magis communem obtinere etiam locum in filio naturali nato ex soluto & soluta, mihi tamen hæc opinio falsa est, & nullo iure probatur, & contrarium praxis admittit, cum & hi in nobilitate patris succedant, ex l. 10. & 11. Tauri, licèt contrarium, scilicet, quòd sint infames, videatur probare l. 2. tit. 6. par. 7. & alia iura quæ citat Ioan. Garci. de nobilitate, glo. 21. nu. 19. Sed intellige, in spurijs, vt intelligit Azeued. in l. 10. tit. 8. num. 50. lib. 5. recopilat. aut melius, quòd in naturalibus infamia sit leuis, & de facto, & quæ non cadit in considerationem, & sic

sic practicatur, vt dictum est: vide etiã Azeued. cum Didaco Perezio, quem allegat in l.1. tit.4. nu.111. lib.5. recop.

Additio ad Decisionem CXLIIII.

NOta, quòd consensus præsumptus ex lapsu longi temporis, æquipollet expresso, & sufficit, vbi lex requirit consensum, aut licentiam pro solennitate alicuius contractus: cuius contrarium tenuit Auend. in tract. ad l.4.&.5. tit. *De las excepciones*, a num.41. Sed tu vide Azeued. latissimè in l.2. a num.18. cum sequentibus, tit.3. lib.5. recopil. & Matie. in l.3. eiusdem tituli, glo.1. Mascard. in tract. de probat. parte 1. conclu. 417. per totam, & quæ ego latè dixi lib.3. quæstion. quæst.23. de titulo & solennitate præsumenda, vbi plura adduxi: & vera est Autoris sententia contra Auendañum.

Additio ad Decisionem CXLV.

DE materia huius decisionis, quæ quotidiana est, vltra Couar. & alios hîc citatos, vide latissimè Ioan. Garciam in tract. de expensis, c.4. a nu.30. cum sequentibus, & Gutierrez lib.2. practicarum, quæst.177. & in repeti. l. nemo potest, a num.38. ff. de leg.1. Salazar de vsu & consuetudine, c.11. a nu.60. Doctorẽ Xuarez de Paz in sua praxi, to.1. par.4. c.1. a num.49. Azeued. in l.1. tit.15. glo. *Sobre su heredad*, lib.5. recopil. eundem Gutierrez d. lib.2. quæst.167. num.4 latissimè Felicianum, qui plures ex his refert, in tract. de censibus lib.3. cap.4 per totum. Communis & vera resolutio est, quam tradit autor in præsenti, quòd pro censibus decursis potest conueniri, & exequutari absque vlla excussione tertius possessor rei censui affectæ, & eam quotidiè practicamus.

Additio ad Decisionem CXLVI.

DE materia, quando diuisio præsumatur ex temporis diuturnitate, dixi latissimè dicto lib.3. quæstionum, quæst.23. vbi vide: interim vide Gutierrez in d. repet. l. nemo potest, de leg. 1. a num.209. Meness. in l.2. a num.34 C. de seruitutibus & aqua, latissimè Mascard. in suo tract. de probatio. parte 1. conclusio. 526. per totam. Communis resolutio est, quam tenet hîc Autor, scilicet, quòd diuisio præsumatur ex cursu decenali possidentibus hæredibus pro partibus æqualibus, nisi existant coniecturæ in contrarium: si tamen partes sint inæquales, magis communis est cõtra Autorem hîc, quòd diuisio non præsumatur, quam ego sequutus fuit, in dicta quæstione, quæ vera est, quando inæqualitas esset notabilis, & non paruæ quantitatis, aut nisi aliqua indicia existerent de recompensa data, aut de diuisione facta: & sic est intelligendus Autor hîc, aliàs malè diceret, & cõtra magis communem resolutionem: & dicta præsumptio obtinet etiam iure nostro regio, vt per Gutierrez, & Meness. vbi supra, nam leges Regiæ, quæ in contrarium facere videntur, vt est l.5. titu.15. lib.4. recopil. loquuntur, quando constat nullam esse factam diuisionẽ, quia tunc debet fieri, nõ obstante temporis lapsu: secus in dubio, de quo vide ibi Azeuedum.

Additio ad Decisionem CXLVII.

NVm.2. ibi, *Nunquã consideratur persona primi emphiteota, sed domini directi.* Hæc resolutio vera & communis est,

est, de qua vide Menoch. cons. 226. a num.157. & a nu.185. lib.3. Aurel. Corbul. in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob alienationem, ampliatione. 24. & vide quæ habes ad decis.26.

Num.3. ibi, *Debemus in hoc casu.* Quãdo emphiteota possit purgare morã, quam adhibuit in solutione canonis, & vsque ad quòd tempus, vide latissimè per Aurel. Corbul. in d. tract. tit. de causa priuationis ob non solutum canonẽ, limit. 41. Menoch. in tract. de arbitr. lib.2. cent.1. casu. 7. num. 8. Iosephum Ludouicum decisione Lucana. 8. a nu. 6. Guillelmum Redoan. in tract. de rebus Ecclesiæ non alienandis, quæst.20. tit. de purgatione moræ ob cessatam solutionem canonis. Iul. Clarum lib.4. sententiarum. §. emphiteosis, quæst.8. latè cum pluribus Bursatum cons.25. a num.44. lib.1. Franciscum Sarmientum Episcopum lib.3. Selectarum, c.5. Ola. in antynomijs ad Villalobos, lit. E. nu. 8. & l.28. tit. 8. part. 5. Communis resolutio est, quòd iure cõmuni ex æquitate canonica emphiteota potest purgare moram incontinenti, & intra tempus iudicis arbitrarium. Iure Regio ex d. l. Partitæ intra decem dies, & quod Autor hîc dicit de litis contestatione, est secundum legem sui regni: & de vera & propria litis contestatione, de qua Autor hîc mentionem facit, vide Ola. vbi supra, lit. L. a num35. & Azeued. in l. 1. verbo, *Conociendo*, num.22. tit.4. lib. 4. recopil. & Baptistam Asinium in sua praxi ciuili, §.17. c.2. &.3. cum sequentibus, & communiter cõcluditur, quòd vera & propria litis contestatio inducitur per negationem ipsius rei.

Num.4. ibi, *Si domino placuerit.* Nota, quòd venditio sub conditione, si domino placuerit, & non aliter nec alio modo, excusat à caducitate, etiam si processum sit ad traditionem: de quo vide Corbul. in d. tract. tit. de causa priuationis ob alienationem, limit. 37. Bursat. cons.26. a num.1. lib.1. Iul. Clar. in d. §. emphiteosis, quæst. 13. Grammaticum decis.49. nu.5. Rolan. à Valle cons. 31. a num.38. lib.2. Menoc. cons. 58. a nu. 21. lib. 1. Resolutio magis communis est secundùm sententiam Autoris, licèt secuta traditione plures contrarium teneant, quorum opinionem intelligerẽ veram, si contrahentes nimium distulissent licentiam à domino petere post factam traditionem: nam tunc vel protestatio fuit apposita in fraudem domini, vel tacite videntur ab illa recessisse, vnde vt protestatio excuset, deberent intra modicum tempus domino denuntiare, aliàs in commissum caderent: & protestatio tanquam fraudulenta non iuuaret, & sic in praxi obtineretur: aliàs esset aperta via fraudibus: quod nota.

Num. 5. ibi, *Non obstat.* De deterioratione vide latè eundem Corbulum in d. tract. titu. de causa priuationis ob deteriorationem, a num. 28. & 31. cum sequentibus. Ioan. Garciam in tract. de expensis, c. 15. & vera est sentẽtia autoris in præsenti, ex adductis à supra citatis.

Additio ad Decisionem CXLVIII.

VIde latissimè de omittente res ponere in inuentario, Fabium Turretum Perusinum cons.47. lib.1. per totum, & ibi de protestatione num.85. & Paris. cons.12. num.28. lib. 2. Guidon. Papã cons.42. a nu. 1. Corn. cons. 246. a num.17. lib. 2. subscriptio ad consiliũ Portij Imolensis. 50. in fine. Alexan. de Næuo cons.34. num.19. Menoch. cons. 471. lib.5. per totum. Doctorem Spino de testamentis glo.35. num. 40. & concludo ex his, quòd hæres protestans excusatur à præsumpto dolo & pœnis, si aliàs

alias res denuo occurrẽtes manifestet, & faciat apponi in inuentario, nisi ex alijs coniecturis vrgentioribus conuincatur de dolo.

Additio ad Decisionem CXLIX.

VIde de hac decisione additiones quas feci ad decisionem secundam, vbi totam materiam huius decisionis apostillaui.

Num. 4. quando præsumatur emphiteosis, & consensus domini ex diuturnitate temporis, dixi latè lib. 3. quæstionum, quæst. 23. vbi infinita allegaui.

Num. 7. quando clericus possit dotare filiam spuriam ex redditibus sui beneficij, & an ad id teneatur, vide Spino in d. tract. glo. rub. 14. num. 9. Communiter cõcluditur, quòd sic. Vide Tauristas omnes in l. 9. Tauri, & ibi Velaz. qui Couar. Matien. & alios citat, & Laram de alimentis. §. idem rescripsit, a num. 23.

Additio ad Decisionem CL.

QVando emphiteotæ fiat remissio propter sterilitatem, videndus est omnino Aluarus Valascus hic citatus, & vltra eum Aurelius Corbulus in d. tract. tit. de causa priuationis ob non solutum canonem, limit. 30. & Bursatus consi. 11. a nu. 22. cum sequentibus. Hippoly. Rimi. Iun. cons. 40. & cons. 49. lib. 1. Communiter concluditur, quòd si pensio fructibus correspondeat, fit remissio emphiteotæ, quemadmodum conductori, aliàs non: quod ego intelligerem, quando pensio esset æqualis illi quæ daretur à conductore ad tempus, vel parum minor, aliàs nunquã in praxi obtineret dicta decisio, nec vnquam vidi practicari: & ad id quod dicit decisio de decima, vide Baezam de decima, c. 29. & omnes summistas verbo, *Decima*, Azeued. in l. 2. nume. 15. titulo. 5. lib. 1. recopila. & vide Ferraram & addentes in forma libelli ad ficti præstationem, verbo, *Recusans*. & Tesaurum decis. 20. per totam.

Additio ad Decisionem CLI.

VIde de materia, quæ dixi ad decisionem. 5. & 8. & Aluarum Valascum de iure emphiteotico, quæst. 49. Fabi. Turret. cons. 61. & Caldas de nominatione, quæst. 15. per totam, & de transactione in bonis maioratus, & in bonis feudalibus, & in bonis prohibitis alienari, vide Molin. lib. 4. de primogenijs. c. 9. Iul. Clar. lib. 4. sententiarum, §. feudum, quæst. 39. Pinel. in l. 1. 3. parte, a num. 44. C. de bonis maternis. Menoch. cons. 599. a num. 3. cum sequẽtibus lib. 6. eundem cons. 442. a nu. 28. lib. 5. Nattam cons. 501. num. 61. lib. 3. Tiraq. in l. si vnquam, in præfatione nu. 31. C. de reuocandis donationibus. Roland. cons. vltimo, nu. 110. lib. 4. Curt. Iun. cons. 192. num. 24. lib. 3. Communis resolutio est, quòd pater non potest transigere de re emphiteotica, feudali, aut maioratus, vel fideicommissi, in præiudicium filiorum, nisi rem ipsam retinendo, quam alienare non potest: & ita practicatur.

Additio ad Decisionem CLII.

DE filiatione probãda, & praxi eius, vide Petrum Surdum cons. 1. num. 38. lib. 1. Hippol. Rimin. Iun. cons. 383. nume. 15. lib. 4. & 340. nume. 56. lib. 3. Ceph. cons. 540. num. 102. lib. 4. Simonem de Pretis cons. 134. nume. 11. & 136. num. 14. lib. 1. Viuium decis. 212. elegantissimè Menoch. in tract. de arbitr. iudicum, lib. 2. cent. 2. cas. 89. & eundem, vbi tractat materiam de probatione ad alimenta, cons. 491. à num. 22. cum sequentibus, allegat Couar. in practicis c. 6. num. 6. Cordubam de Lara in tract. de alimentis. §. si vel parens, a num. 42. Molinam de primogenijs lib. 2. cap. 6. a num. 36. & Menoch. cons. 521. a num. 10. lib. 6. & vide Anto. Gomez. Velaz. Tellum, Ceruantes & alios Tauristas in l. 12. Tauri, Couar. in 4. parte. 2. c. 8. §. 4. a num. 7. latissimè Mascardum in tract. de probatio. 2. parte, conclus. 787. 788. 789. 790. 791. 792. vbi latissimè & melius quam alibi de tota materia, Matien. & Azeued. in l. 10. tit. 8. lib. 5. recop. Communis resolutio est, quòd filiatio probatur per cõiecturas, & quòd filius præsumitur mariti, quando natus est in domo sua, etiã si vxor sit adultera, nisi aliæ vrgentiores coniecturæ demonstrent contrarium: & quòd etiam præsumitur filius illius, qui concubinam in domo habebat, & etiam si haberet extra, si probaretur, quòd nullus ad eam accedebat prætor amasium; licèt contradicit Decius hic relatus, contra quẽ est magis cõmunis opinio, prout refert Mascardus d. conclus. 788. a num. 29. & iure nostro regio ex d. l. 12. ad probandũ, quòd filius sit naturalis ex soluto & soluta, vltra alia indicia, necessarium erit probare tacitam vel expressam patris recognitionem: quod in spurijs non est necessarium: vt per Azeued. vbi supra, & ad præstanda alimenta lite pendẽte, sola quasi possessio, aut vnus testis, aut alia indicia non multum vrgentia sufficiunt, si filius habeat primam sententiam in suum fauorem, sine qua sunt necessaria dicta indicia: sin vero vrgentiora, vt per Menoch. cum Couar. & Molina vbi supra: sed in praxi adhibita summaria cognitione absque prima sententia per viã prouisionis præstantur alimenta filio litiganti, vt per Autorem, Rebuff. & alios allegatos à supra citatis.

Additio ad Decisionem CLIII.

DEcisio hæc loquitur in terminis legis Lusitaniæ, quæ loquitur de filijs, & decidit Autor, quòd fauore testamẽti cõtinetur posthumus: & habetur pro instituto: & quando contineatur posthumus filij appellatione, vide Manticã in tract. de coniecturis lib. 11. tit. 2. nu. 16. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum volũtatum, lib. 2. sol. 1. nu. 15. Resolutio est, quòd in fauorabilibus filij appellatione continetur posthumus, secus in non sibi fauorabilibus, & ideò bene iudicauit Senatus in casu huius decisionis, omissa opinione Autoris.

Nu. 3. ibi, *Testatoris voluntatem*. Nota, quod ex testamento imperfecto, nullo, & reuocato, declaratur voluntas testantis, de quo vide Aluarum Valascũ in consultatione. 61. num. 15. 16. 17. Simonem in d. tract. lib. 1. interpretat. 1. dub. 3. solu. 5. a num. 54. cum sequentibus, qui singulariter loquitur. Menoch. de præsumptio. lib. 4. præsumptione 167. nu. 12. Resolutio est, quòd actus, aut scriptura nulla, quo ad vim dispõendi, nec inducendi per se nihil facit, declarat tamen volũtatem dubiam in dispositione & testamento valido, nisi sit nulla ex imperfectione volũtatis; nam tunc, cum ibi sit etiam voluntas incerta, non potest in alia dispositione certificari: quod limitarem, nisi dispositio, de qua in actu nullo, probaretur perfecta, quia quo ad eam nihil amplius voluit testator disponere, ex notatis in l. is qui testamentum. ff. de testamentis, & ex his quæ dixi lib. 1. quæstio. 9. 1.

Additio

Additio ad Decisionem CLIIII.

AD hanc decisionem vide Petrum Santerna Lusitanum in tract. de assecuratione & sponsionibus mercatorum, parte. 3. num. 47. & 48. qui concordat cum Autore hîc, & vide aliquid per Valascum consultatione 75.

Additio ad Decisionem CLV.

DE materia huius decisionis, quæ quotidiana est, vide Baezam in tractatu de non meliorandis. c. 11. a num. 131. cum pluribus sequentibus. Communistas lib. 5. communium tit. 6. num. 17. & nu. 11. in fine, latissimè Menoch. de præsumptio. lib. 3. præsumptio. 15. per totam, & cons. 370. a nume. 30. lib. 4. Hieronym. Gabriel. cons. 156. a nu. 20. lib. 1. Alciatum de præsumptio. regula. 1. præsumptio. 26. DD. maximè ambos Socin Rip. Paris. & alios in. l. 1. ff. soluto matrimonio. latissimè Mascard. de probat. parte. 3. conclusi. 1550. Resolutio magis communis est, quòd in dubio pater censetur promittere dotem de suis bonis, & non de bonis filiæ, etiam si simpliciter dicat, quòd promittit ex bonis vtriusque, nisi adijciat certam quantitatem de bonis filiæ, vel expresse promittat ex bonis filiæ, vel adijciat, solutionem faciendam etiam de bonis filiæ, contra Baldum Nouellum: cuius opinio vera erit, si dos sit exigua, non excedens legitimam filiæ, & filia non consentiat protestationi: si tamen pater esset inops, & non sufficiës ad tantam dotem, in dubio dotando de bonis suis & filiæ, censeretur promisisse partem dimidiam de eius bonis, & secundum hæc vera est decisio Senatus in præsenti.

Additio ad Decisionem CLVI.

NVme. 1. De interesse lucri cessantis dixi latè in additionibus ad decisionem. 110.

Nu. 2. ibi, *Quo ad primum triennium*. De materia vltra Couar. hîc citatum, vide latè & eleganter Molinã, qui Iul. Clarum & alios allegat, in tract. de primogenijs lib. 1. c. 21. a num. 28. cum sequentibus, & cum præcedentibus, Viuium decis. 106. a num. 1. Plotum cons. 19. a num. 60. Mari. Anguisol. cons. 99. Beci. cons. 92. a nu. 15. lib. 1. Rimi Iun. cons. 234. a nu. 73. lib. 3. Guillelm. Redoan. in tract. de rebus Ecclesiæ non alienandis, quæst 6. §. item ex præmissis. Benintend. Rota Bononiensi decis. 13. a num. 14. Auend. in. 1. parte mandatorum, c. 4. circa finem, Caualcanum latissimè decis. 43. a num. 1. cum sequentibus. 1. parte, & Mascard. de probatio. 2. parte. conclus. 603 a num. 28. & vide proprios motus Pauli. IIII. fol. 367. Pij. IIII. fol. 415. & Sixti. V. fol. 847. & ibi additiones in libro collectionis motuum; ex quibus omnibus vera colligitur resolutio, quòd locatio rerum Ecclesiasticarum, secundum dictas extrauagantes non valet vltra triennium, licèt plures dubitent de vsu earum, qui esset semper probandus & articulandus, & quòd solũ vitiatur in parte prohibita, quando ex forma contractus, vel ex intentione contrahentium diuisionem recipiunt: secus si ex forma contractus diuidi non possunt, nisi sublata forma, & præiudicando intentioni contrahentium, contra Molinam: imò secundum rigorem dictarum extrauagãtium, quæ punire volunt tales contractus facientes, in totum vitiatur: quòd in puncto iuris verius credo, licèt magis communis opinio sit in cõtrarium, quæ

quæ in praxi seruanda est, locatio verò fructuum beneficij facta à beneficiato, valet vltra triennium in sui præiudicium, & ita practicatur, licèt in iure cõtrouersum sit: quod nunc non disputo. Nauar. tamen contrariũ tenet: quòd de rigore verum existimo, licèt in praxi non seruetur: vide etiam repertorium Raudẽsis lit. L. verbo locatio ad nouennium, cum versiculis sequentibus, tract. de contractibus emphiteoticis, qui allegat Nauarrum, & Bossium, & Calcaneum cons. 125. & vide Nauarrum cõs. 11. lib. 3. tit. de rebus Ecclesiæ, & tit. de præbendis cons. 57. & vide Autorem in decisione finali.

Additio ad Decisionem CLVII.

VIde de materia Autores citatos in decisione 69. num. 2. in additione quam feci, vide etiam Burg. de Paz cõs. 7. num. 16. Iul. Cla. lib. 5. sententiarum, §. falsum, à num. 34. Mihi vera resolutio est, quòd in testamẽto nuncupatiuo per testes comprobato, qui de verbis & voluntate testatoris deponunt, cesset pœna falsi, & valeat in totum testamentum: secus si non sit comprobatum, vt per Dynum: in testamẽto verò in scriptis censendum est totum contrarium. Nec Bart. hîc citatus contradicit, cùm semper loquatur in testamento nuncupatiuo, & quando nõ probatur per scripturam scribentis.

Ibi. *Vt rationes, &c.* Quando testator possit aliquem liberare à ratione reddenda, & quid operetur hæc liberatio, vide Anto. Gomet. lib. 2. variarum. c. 18. a num. 82. Couar. lib. 2. variarum. c. 14. à num. 1. cum sequentibus. Crassum in tract. sententiarum. §. legatum. quæstione. 40.

Additio ad Decisionem CLVIII.

AVtor hîc tractat materiam de legato & fideicommisso conditionali, & quando transmittatur pendente conditione, & per quæ verba inducatur conditio, & de modo, & quomodo debet prius impleri, quam emolumentum sequatur: de quo vide Simonẽ de Pretis lib. 5. de interp. vltimarum volũtatum, interpre. 2. dub. 2. a num. 109. cũ sequentibus, & dubio. 1. a principio cum sequentibus. Sfortiam cons. 69. & cons. 37. Anton. Tessaurum decis. 270. a nu. 2. Molin. lib. 2. de primog. c. 14. Decia. cons. 1. a num. 163. lib. 1. Franciscum Viuium decis. 300. & decis. 398. Zãchum, Torniellum & alios post antiquiores in. l. hæredes mei. §. cum ita, ad Trebel. Anton. Gabriel in communibus, tit. de hæred. inst. conclu. 4. lib. 4. Menoch. de arbitr. lib. 2. cent. 2. casu. 165. Burs. cons. 71. a num. 7. lib. 1. Ioseph. Lud. decis. Perus. 102. Rimi Iun. cons. 18. lib. 1. Hieron. Gabri. cons. 121. nu. 29. lib. 1. Manticam de coniecturis lib. 11. titu. 20. Ceph. cons. 116. lib. 2. & 383. num. 24. lib. 3. & Hiero. Gabrie. cons. 91. lib. 1. Sfortiam de subst. par. 4. artic. 2. limi. 9. Nattam cons. 551. a nu. 19. & 688. lib. 4. Et de modo, conditione & differentijs, Paris. cons. 19. a num. 250. lib. 2. melius Menoch. lib. 4. præsump. præsump. 175. & præsump. 146. & cons. 131. lib. 2. & de transmisione Rimi Iun. cons. 244. nume. 61. lib. 3. & Sfor. vbi supra, par. 6. artic. 2. limi. 3. Fabi. Turret. cons. 2. a num. 30. Menoch. cons. 95. a nu. 61. lib. 1. & 106. a nume. 44. lib. 2. & 303. num. 32. lib. 4. Ceph. cons. 670. nu. 29. lib. 5. Burs. cons. 300. num. 26. lib. 3. Decian. cons. 28. num. 10. lib. 1. & de conditione, cum infinitis Turret. d. cons. 2. a nume. 12. & de transmissione eundem cons. 10. a num. 19. cum Menoch. cons. 211. nume. 11. lib. 3. Rimin. Iun. cons. 476. num. 52. lib. 4. Michaelem Crassum in suo libro sententiarum. §. fideicommissum

commissum, quæst. 67. & 68. & de conditione eundem in. §. legatum, quæst. 47. & 48. cum alijs sequentibus, & de modo, quæst. 58. Ioan. Bottam cons. 44. a num. 24. & 70. a num. 15. & 85. a nu. 25. & 106. a num. 12. & de iure deliberandi Anto. Gomez tomo. 1. variarum cap. 9. & c. 12. num. 71. ex quibus colligẽ sequẽtes resolutiones vtiles ad præsentem decisionem.

Prima, quòd conditio inducitur per verba, si, cum, & ea conditione, & alia similia; & si verba sint dubia, colligitur ex coniecturis, vel ex voluntate testantis, qui voluit prius impleri aliquid, quã emolumentum sequatur.

Secunda, Legatarius sub conditione non consequitur aliquid, vsque dum sit impleta conditio: vel si est potestatiua, non steterit per eum, & si mixta, si non deficiat per casum, sed per alium etiam implere debentem.

Tertia, Legatarius decedens nõ impleta conditione, nihil transmittit ad suos hæredes, nisi constet de contraria testantis voluntate ex coniecturis, ex quibus vel datur transmisio, vel impeditur, etiam si aliàs de iure daretur, vt per Turret. vbi supra, & Autorem hîc.

Quarta, In modo non impeditur transmisio, & in dubio præsumitur modus, vt dispositio sit pura.

Quinta, In legatis & fideicommissis particularibus non datur transmissio, etiam ex potentia suitatis, vel iuris deliberandi, aut ex potentia sanguinis, vt per Anton. Gomez vbi supra, & Autorem hîc.

Vltima conclusio, Legatarius nõ tenetur expectare quòd requiratur, vel interpelletur ad implendam conditionem, sed ipse debet implere quam primum poterit, ex supra adductis, & sic bene dixit Autor in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CLIX.

De materia huius decisionis vide Marchesanum in tract. de speciebus, cap. 37. & cap. 43. Auendañ. in tractatu de secunda supplicatione in principio, num. 1. Menoch. in tract. de adipiscenda, remedio. 4. a num. 822. Azeued. per tex. ibi in. l. 3. tit. 18. nume. 10. lib. 4. recopil. Concluditur, quòd iure communi, & iure nostro Regio, potest appellari à sententia, qua quis se pronuntiat iudicem competentem, vel incompetentem, nisi in superioribus iudicibus ita pronuntiantibus, à quibus non licet supplicare.

Additio ad Decisionem CLX.

De materia huius decisionis, quando fideicommissum conditionale transmittatur, & quando nepos repræsentet filium primogenitum ad excludendum patruum, & quando filij appellatione nepos contineatur, diximus laté ad decis. 59. & ad decis. 92. & ad decis. 158.

Nume. 4. ibi, *Quod conditio*. Nota, quòd conditio Si sine liberis, remanet impleta eo tempore, quo possessor est in statu, in quo naturaliter non potest filios habere, & tunc cedit dies fideicõmissi, licèt non dies petitionis vsque ad mortem. Hoc tamen dictum licet singularissimum sit, verum non est, quia conditio, si sine liberis decedat, implicat duas conditiones, vnam de liberis, alteram de tempore mortis, qui dies incertus est, & pro conditione habetur, & ideò licèt prima sit impleta ex dicta naturali impotentia, non tamen secũda, quia potest substitutus antè mori, vt Autor hîc considerat: ita cum

cum Ruino & Alexan. considerat & tenet Mantica in tracta. de coniecturis lib. 11. tit. 7. num. 23. Facit Menoch. cũ Fulgos. & alijs lib. 4. de præsumptionib. præsumptione. 169. a num. 12.

Additio ad Decisionem CLXI.

Vide quæ dixi ad decis. 24. vbi cum Caldas & alijs tenui contra Autorem in præscripti.

Additio ad Decisionem CLXII.

Decisio hæc continet vnam singularem conclusionem Antonij de Gama, licet contra eam fuerit idicatum, scilicet quòd vxor minor restituitur contra fideiussionem à marito factam pro sua medietate bonorum communium; quia vxor ex hac decisione non tenetur soluere medietatem debiti contracti ex fideiussione, vt videbis per Matienz. in. l. 7. titulo. 3. libro. 5. recopilatio. glo. 1. nume. 1. & 2. in. l. 3. glo. 7. nume. 3. titulo. 9. lib. 5. recopilat. & ibi Azeued. Ayora de partitio. 1. parte, cap. 8. nume. 12. Ioan. Garcia de acquæstibus nume. 149. Gutierrez lib. 2. practicarum, quæstione. 124. & de restitutione aduersus fideiusioné, de qua hîc laté Sfortia de restitutio. 2. parte, quæstione. 54. per totam, & de restitutione aduersus factum tertij eum quæstione. 69. & quæstione. 61. Sed si maritus ex suis bonis soluere potest, non videtur vera talis decisio, nec rationem habet, cum nihil cum minore gestum sit, nec per se ex contractu læsa sit. Si verò nõ potest, potest ipsa se opponere pro suo interesse, & ipso iure tuta erit. Vnde nunquam vidi talem conclusionem practicari, & meritò contra eam iudicatum est.

Additio ad Decisionem CLXIII.

Decisio hæc tractat de donatione ob causam datis, an reuocetur prætextu ingratitudinis, & an collata post mortem cum clausula non reuocandi, sit donatio inter viuos. De primo vide Tiraquel. & infinitos alios Autores allegatos à Ioanne Gracia regula. 94. num. 3. & de secundo allegatos ab eo regula. 96. in fine, & de secundo vide Viui. decis. 257. & de primo Azeued. in. l. 3. glo. 1. & a nume. 23. & in. l. num. 6. titulo. 10. lib. 5. recopilatio. Matienz. in. l. 5. glo. 2. & 6. & glo. 3. & l. 7. glo. 5. d. tit. & de secundo vide Matienz. l. 7. glo. 1. per totam in dicto titulo, qui laté loquitur, & in materia tractat Menoch. cons. 60. num. 38. lib. 1. & infinitos allegat Ioan. Baeza cons. 13. nu. 22. & 23. & 4. & de primo quasi ad propositum vide infinitos allegatos à Turreto cons. 46. a num. 9. lib. 1. & cons. 97. Eugen. Perusin. cons. 7. num. 4. de secundo Menoch. de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 10. & de primo Menoch. cons. 493. num. 93. lib. 5. & 496. num. 117. eodem lib. & 155. nume. 6. lib. 2. Cephal. consil. 466. lib. 4. & de primo in terminis ingratitudinis vide Pinel. in. l. 3. num. 62. illatio. 12. 14. & 16. C. de bonis maternis, & cum Palatios, Ferreto, Xuarez, Viuio & alijs, vide Bursatum cons. 31. a num. 4. lib. 1. & vide Tauristas in. l. 17. Tauri. Communiter concluditur, quòd talis est inter viuos, & non potest reuocari ob ingratitudinem.

Additio ad Decisionem CLXIIII.

Nota hanc decisionem, quæ cõcordat cum decisione. 140. nume. 3. &

melius hîc quàm ibi Autor declarat suã mentem: vide quæ ibi addidi, quia conueniũt his quæ hîc Autor latè declarat.

Additio ad Decisionem CLXV.

DE confessione facta in testamento, & in articulo mortis, & in absentia partis, quam fidem faciat, vide latissime per Mascard. de probatio. 1. parte, conclusione. 349. & 350. & 359. vbi latè de confessione facta in testamẽto, & Iurata & acceptata, & Hippol. Rimin. Iun. conf. 31. a num. 34. & 4. & 23. a nu. 302. & 78. a num. 44. & 45. a nume. 19. lib. 1. & eund. conf. 103. a nu. 28. lib. 1. Fabium Turretum conf. 32. num. 18. & 23. num. 26. & 86. num. 47. & 67. num. 27. & 85. a num. 2. & 59. nume. 3. lib. 1. Bursat. conf. 32. a num. 30. & 119. a nu. 18. & 32. a nume. 43. & 34. nume. 23. & 118. nume. 3. & 88. nume. 12. lib. 1. Menoch. conf. 459. a num. 25. & 476. num. 10. & 409. num. 65 & 476. num. 5. lib. 5. Anton. Tessaurum decis. Pedem. 109. Viuium decis. 191. a num. 1. & 296. nu. 5. & 23. a num. 2. & 384. a num. 1. Eugeni. Perusin. conf. 97. a num. 10. lib. 1. ex quibus videbis, quam vim habeat confessio facta per instrumentum à parte acceptata, & facta in absentia partis, & iurata & simulata, & quando vna reuocetur per aliam in præiudicium tertij, & reperies bene iudicatũ in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CLXVI.

ADde notabilem decisionem, quòd donatio omnium bonorum inter viuos cum reseruatione solius vsusfructus valida est, & quòd non requirit insinuationem: vide Cagnol. post alios scribentes in l. fin. nume. 246. C. de pactis. Hiero. Gabr. conf. 139. num. 5. lib. 1. Anto. Tessaurum decis. 97. & decis. 199. per totã. Ducñas reg. 246. Iul. Cla. lib. 4. sententiarum. §. donatio. quæstio. 19. Couar. 2. par. rub. de testamentis, a num. 4. Villalobos in antynomijs, & ibi Olan. lit. D. a num. 114. Molin. de primo genijs, lib. 2. c. 10. a nume. 20. Mencha. de success. creatione, tomo. 1. §. 1. a nu. 312. Matien. & Azeued. in l. 8. tit. 10. lib. 5. recop. Couar. lib. 3. variarum. c. 12. Ceph. conf. 485. a nu. 133. lib. 4. & conf. 44. num. 24. lib. 1. Rol. conf. 39. a nu. 1. lib. 1. Graue. conf. 222. lib. 2. Viui. opinione. 73. lib. 1. suarum communium, Xuarez in suis communibus, verbo donatio, a num. 177. Ioan. Bottam consil. 58. a nume. 36. Anton. Gab. conf. 141. a num. 1. Bursa. conf. 136. nume. 11. lib. 2. Neuiz. conf. 25. num. 23. Roland. conf. 65. a num. 7. lib. 1. Menoc. conf. 496. a num. 115. lib. 5. Socin. Iun. conf. 145. nu. 20. lib. 1. & 127. nu. 22. lib. 3. Sfortiam conf. 93. a num. 37. lib. 1. Communis resolutio est, quòd donatio omnium bonorum, reseruato vsufructu, valet iure communi, iure verò nostro regio non non valet, nisi vltra reseruationem vsusfructus reseruetur aliqua quantitas, de qua donans testari possit: & hæc donatio simplex donatio est, & ideo requirit insinuationem, quia donatio est inter viuos: quidquid Autor hîc dicat; nam Alexan. & quos ipse allegat, loquũtur in donatione remuneratoria, aut in donatione ob causam, quando causa non excedit donationem, vel in modico excedit, vt declarat cum Tiraque. & alijs, Hipp. Rimi. Iun. conf. 9. a nume. 57. lib. 1. Secus verò si excedat, vt per eundem Tiraquel. in l. si vnquam, verbo donatione largitus, a nume. 149. & ita Autor benè iudicauit secundùm ius commune, non autem secũdùm ius nostrum regium, quod ipse seruare non tenebatur.

Additio ad Decisionem CLXVII.

DE materia huius decisionis, quando filius naturalis excludat substitutum sub conditione, si sine liberis, diximus latè lib. 1. quæstionum, quæst. 16. & in additionibus ad decisionem secundam Lusitaniæ, & tractat latè, subtiliter & elegantissimè Menoch. de præsumptio. lib. 4. præsumptio. 78. Caldas de nominatione, quæstione. 20. & quæstione. 21. & in materia legis Regiæ, de qua hîc per Autorem, idem Caldas quæstione. 12. a nume. 57. melius Aluarus Valascus consultatione. 194. per totam: & quis dicatur filius naturalis, ponunt Anton. Gomez, Velazquez, & Tauristæ omnes in l. 10 & 11. Tauri: melius per Matien. in l. 9. glo. 2. titulo. 8. lib. 5. recopilatio. vbi de nato ex ancilla & homine libero, & Cardin. Paleotus de nothis & spurijs cap. 13. & cap. 26. & 27. vbi, & in pluribus capitulis præcedentibus & sequentibus plura ad rem accommoda apponit. Tandem conclusi in locis supradictis, quòd filij naturales ab intestato succedentes excludunt substitutum, quia habentur vt legitimi, & quòd naturalis est natus ex serua & libero soluto, & sic concluditur in hac decisione, & bene.

Additio ad Decisionem CLXVIII.

DE materia huius decisionis dixi in additione ad decisionem. 144. & citaui plures Autores, & locum vbi abundè de materia egi.

Additio ad Decisionem CLXIX.

AN adulterium excusetur ob ignorantiam, vide Canteram in quæstionibus criminalibus. cap. 4. titulo de adulterio, num. 28. & num. 50. fol. 495. & Anaiam in c. nonnullis, de Iudæis. & in cap. 1. de adulterijs, & Bernard. Diaz in praxi, cap. 85. Viui. decis. 122. in fine. Resolutio est, quòd si ignorantia est probabilis, & quasi inuincibilis, & adulterium committatur in figura matrimonij palam, & in facie Ecclesiæ contracti, nulla pœna ignorans punitur. Si tamen extra matrimonium, non punitur pœna ordinaria adulterij, sed alia mitiori arbitraria; & sic est intelligenda præsens decisio.

Additio ad Decisionem CLXX.

DE casu huius decisionis vide in terminis elegans consilium Fabij Turreti Perusini. 57. & vide quæ allegat de delicto attentato, in quo dicit procedi non posse ex officio: de quo vide Iulium Clarum in praxi, quæstione 92. & quæstione 17. & vide de emittente sagittam, eundem quæstione. 38. num. 9. & vide ad propositum elegans consilium Cephal. de faciente insultum cum archabusio, consi. 204. lib. 2. In his regnis etiamsi habeamus leges, quæ ponunt casus, in quibus potest ex officio procedi, non practicaretur hæc decisio: nam generali consuetudine iudices in omnibus delictis procedunt ex officio, non existente accusatore, nisi in iniurijs verbalibus.

Additio ad Decisionem CLXXI.

DE materia, quando fur gaudeat immunitate Ecclesiæ, & de doctrina Barto. in l. si dominium, vide Couar. lib. 2. variarum, cap. 20. a num. 13. Gutierrez lib. 1. practicarum, quæstio. 1. a nume. 22. Doctorem Xuarez de Paz

in sua praxi tomo. I. cap. 3. §. 3. a num. 88. Iulium Clarum in sua praxi criminali, quæstione. 36. versiculo, *Quæro an fures*. Quesada in libro diuersarum quæstionum iuris lib. I. cap. I. fol. 5. Azeued. in l. fin. titulo. 2. lib. I. recopil. eleganter cum Mantua Tiberium Decianũ in suis tractatibus criminalibus lib. 6. cap. 28. a nume. 4. Communiter concluditur, quòd furi simplici, de iuris rigore suffragatur immunitas Ecclesiæ, licèt in Hispania consuetudo contraria id non admittat: quam dicit rigurosam & impiam Tiberius Decianus vbi supra sed cum hoc vitium admodum frequens sit, & in maximum Reipublicæ damnum, non est ita impia dicta consuetudo, vt putat Decianus, & ideò seruanda.

Additio ad Decisionem CLXXII.

HÆc additio est vtilis ad nostras huius regni pragmaticas, quæ loquũtur de vestibus prohibitis, in quibus semper dubitatur, an requiratur apprehensio, & an possint domi portari, & an vestes prohibitæ existẽtes in domo, vel propè domum, ob vicinitatem præsumantur domini domus, ad hoc vt puniatur: de quo vltimo vide Autorem hîc, & in confirmationem eorum quæ dicit, vide Carrerium Reginum in sua praxi criminali, versiculo, *Tertiumdecimum*. fol. 60. in paruis. Iacobum Nouellum in sua praxi criminali ad offensam. §. furtum, à num. 7. & §. visum, à nume. 41. & ad defensam a nume. 145. Mascard. in tract. de probatio. 2. parte, conclusione. 831. a num. 13. & conclusione. 834. & 830. Menoch. de præsumption. lib. I. quæst. 89. a num. 90. cum sequẽtibus, & de alijs dubijs vide Didac. Perez in l. I. tit. I. col. 131. lib. 4. ord. veteris. Rebuffum in. 2. tomo ad. ll. Gallicas. tit. de pannis deauratis a nu. 20. Matienz. in l. 2. glo. 5. tit. 5. lib. 5. recopilationis. Azeued. in l. I. & 2. tit. 12. lib. 7. recopilat. Mexiam in pragmatica taxæ panis, conclusio. I. a num. 31. cum pluribus sequentibus. Cõmunis resolutio est, quod requiritur apprehẽsio, & quòd nec etiam domi portari possunt: & in his regnis non incurritur aliqua pœna ex eo quod quis domi tales vestes prohibitas habeat, & bene dicit autor, quod non est sufficiens probatio ex eo quòd tales vestes prohibitæ reperiantur iuxta domum, licet indicium sit.

Additio ad Decisionem CLXXIII.

VIde de materia huius decisionis Franciscum de Caldas Perira Senatorem Lusitanum in suo tract. de nominatione emphiteotica, quæst. 5. a nu. 35. & quæst. 10. a nu. 29. & q. I. a nu. 24. Aluarum Valasc. etiam Lusitanum, qui totã materiam huius decisionis disputat, & declarat legem Regiam Lusitaniæ, de qua hîc, consultatione. 61. per totam, & consultatiõne. 102. vbi tractat, an nominatio ad emphiteosim, sit contractus, aut vltima voluntas, & an facta in testamento, sit reuocabilis, vel reuocetur reuocato testamento, & an corruat annullato testamento ex defectu solemnitatis, vel agnatione posthumi, vel aliàs, & an contractus in testamento fieri possit: omnia hæc latè declaraui lib. 3. quæst. quæst. 22. Resolutio est, quòd nominatio est quidam actus extra iudicialis, quæ facta per viã contractus cum tertio, est contractus; facta in testamento, est vltima voluntas, & ad modum legati, & reuocato testamento, vel aliàs annullato ex defectu solennitatis, etiam corruit: annullato verò ob præteritionem posthumi, conseruatur ex nostra lege Regia recopilationis

pilationis prima, titulo, *De los testamentos*, & ex authentica ex causa. C. de liberis præteritis. Secus tamen ex lege Regia Lusitaniæ, vt per Autores dictos. Si tamen tempore nominationis quis non haberet filios, & postea nascantur, reuocatur ex remedio. l. si vnquam. C. de reuocandis donationibus, & hoc magis ex æquitate illius legis, quàm de iuris rigore, & ex præsumpta voluntate testantis, de qua in l. fin. ff. de hæredibus institu. Si tamen constaret, quòd in testamento esset facta per viam contractus, vel cum tertio, vel ex traditione possessionis, vel ex verbis sonantibus donationem inter viuos, tunc regularetur vt contractus.

Additio ad Decisionem CLXXIIII.

HÆc decisio tractat eleganter quæstionem illam celebrem inter patruum & nepotem filium primogeniti super repræsentatione & transmissione iuris primogenituræ, & an dictus nepos præferatur patruo in successione maioratus, quæ in his regnis decisa est per l. 40. Tauri. Tractat etiam, an dicta decisio habeat locum in bonis Regiæ coronæ donatis à Regibus cum conditione succedendi per viam maioratus, vt in nostro regno sunt bona dicta vulgariter *Los bienes Enriqueños*, & an excludatur repræsentatio, quando vocatur maior ætate, vel superstes, & non solùm primogenitus; & an in primogenijs succedatur iure hæreditario, & non per viam sanguinis: de quibus omnibus vide dominum Ludouicum de Molina hîc citatum, maximè libro. 3. de primogenijs, cap. 6. 7. & 8. & libro. I. cap. 8. vbi an succedatur iure hæreditario: de quo etiam Velazquez in d. l. 40. glo. I. Matienço in l. 6. titulo. 7. lib. 5. recopil. glo. 3. & de tota materia Tauristas omnes in d. l. 40. maximè dictum Velazquez glo. 2. 3. 4. & 5. vbi de bonis Regiæ coronæ, & feudo, à num. 74. & 82. Gutierrez libro. 2. practicarum, quæst. 80. & lib. 3. quæst. 66. & 67. Peraltam in rubrica de hæred. instit. à num. 120. Aluarad. de coniecturis lib. 2. cap. 3. §. 3. a num. 23. Humadam in l. 2. tit. 15. part. 2. glo. 17. Burgos de Paz Iun. quæstio. ciuili. I. & 2. Matienz. & Azeued. in l. 5. titulo. 7. lib. 5. recopilatio. Aluarum Valascum in tractatu de iure emphiteotico, quæstione. 50. Acostam in tractatu de patrui & nepotis successione: & de bonis Regiæ Coronæ Caldas in tractatu de nominatione, quæstione. 17. Spino de testamentis glo. 15. a nume. 128. & Menchacam in tractatu de successionum creatione libro. 3. §. 26. a num. 9. Couar. in practicis, quæstione 38. qui vtiliter & doctissime materiã tractat: & ego plura dixi in Additionibus ad decisiones. 59. & 92. & 158. & ex exteris modernis in materia huius prælationis & repræsentationis, vide Rolandum cons. 38. lib. 4. Cephal. cons. 16. a num. 37. lib. I. & cons. 283. num. 32. lib. 2. & 215. nume. 112. eodem lib. & 489. nume. 66. lib. 4. & 457. nume. 14. eod. lib. Menoch cons. 124. a num. 90. lib. 2. & 200. a num. 42. eo. lib. & 269. a nu. 63. lib. 3. & 442. lib. 5. & de præsumpt. lib. 4. c. 94. & 95. Manticam in tract. de coniecturis. lib. 8. tit. 9. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum. lib. 3. dub. 3. interp. 3. fol. vltima, a nume. 26. cum sequentibus. Rotã Auenionensem decis. 37. Bursat. cons. 71. lib. I. & 41. eo. lib. Crassum in suo libro sententiarum. §. fideicommissum, quæst. II. Anton. Tessaurum decis. Pedem. 65. Osascum cons. 72. Anton. Petra. de fideicõmissis, quæst. II. Bursat. cons. 17. lib. 2. Menoch. cons. 357. a nume. 22. lib. 4.

Ioseph. Ludouicum decisi. Perusina. 11. Rojas de successionibus, c. 32. num. 22. Anton. Gabr. lib. 4 communium resolutionum, tit. de fideicōmissis, conclus. 3. & 4. Bellonum cons. 50. Marzarium de fideicommissis, quæst. 18. Tobiam Nonium cons. 33. nume. 28. Tiraq. de primogenijs, quæst. 40. Rogeri. cons. 43. & cons. 4. lib. 1. Sfortiam cons. 38. Alex. Raudensem cons. 142. a nu. 35. & & 141. a num. 61. 2. tomo consiliorum Zileti de vltimis voluntatibus, & hi infinitos antiquiores allegant. Tandē iam in his regnis absque controuersia seruatur, dicta. l. 40. etiam in bonis Regiæ coronæ, aut Enriqueños: sed circa eius intellectum, & extensiones Hispanorum, tradidimus plures resolutiones in dictis Additionibus, & de transmissione late egimus d. decis. 158.

Ad hanc decisionem num. 6. 7. & 8. vide latissimè Simonem de Pretis in dicto tract. lib. 3. interpreta. 3. dub. 3. sol. 2. a nu. 5. Manticam in d. tract. lib. 8. tit. 18. a num. 68.

Nume. 8. ibi, *Spes*. Vide Velazq. vbi supra glo. 7. a num. 8. & quæ dixi in dictis decisionibus.

Nu. 18. vide Autores supra citatos.

Additio ad Decisionem CLXXV.

Vide quæ dixi ad decisio. 17.

Additio ad Decisionem CLXXVI.

Vide quæ dixi ad decis. 89.

Additio ad Decisionem CLXXVII.

Vide Ayoram de materia, qui concordat cū Autore hîc, in suo tract. de partitio. 1. parte, c. 7. a num. 1. & 2.

Additio ad Decisionem CLXXVIII.

Vide quæ dixi ad decis. 182. & quando maritus possit præiudicare vxori, apponendo pactum de retro vendendo, vide eleganter Gozad. cons. 15. & 16. & de iure acquisito tertio ex contractu, quando possit sibi auferri, vide quæ dixi ad decis. 8. & quando pro decreto præsumatur, vide quæ dixi ad decis. 37. & de pacto posito in datione in solutum, vide Mascard. de probat. lib. 3. conclusio. 1142. a nume. 12. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumptio. 122. & vide quæ dixi ad decis. 5. in fine, & de valore, quomodo probetur, vide Mascard. dicto lib. 3. conclusio. 1398. Ex quibus omnibus locis colliges verā esse resolutionem Autoris in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CLXXIX.

Vide de materia huius decisionis Nauar. in suo Manuali Latino, cap. 25. nu. 19. Doctore Xuarem de Paz in sua praxi, tomo. 1. c. 3. §. 3. a nu. 145. Tibe. Decian. in suis tractatibus criminalibus, lib. 6. c. 26. nu. 8. & inter hos Autores dissensio est in materia huius decisionis: nihilominus etsi condemnatus ad torturam propter delictum exceptatum, non gaudet immunitate Ecclesiæ, tamen condemnatus ad exilium, gaudet d. immunitate, vt per Nauar. vbi supra: licèt iste talis existens in Ecclesia, non censeatur ex dicta existentia implere exilium, licèt aliter videatur distinguere Decianus vbi supra: & quoad id quod dicit Autor de condemnato ad torturam, notanda est eius decisio, quia singularis est, & seruanda iudicando & consulendo, propter autoritatem huius Senatus: tum etiam in tribunalibus supremis huius Regni multoties seruata est, licèt Decianus d. cap. 28. a num. 3. aliter videatur sentire.

Additio ad Decisionem CLXXX.

De materia huius decisionis vide Boerium decis. 264. a num. 27. qui refert, quòd incestuosi, etiam impetrata dispensatione, condemnati sunt pœna arbitraria, & non parua: & licèt in his Regnis rarò soleant puniri, & dissimuletur cum eis, attamen non obstante dispensatione, debent arbitraria pœna puniri: quod mihi verissimum videtur, quidquid Autor in præsenti teneat, & quidquid Senatus Lusitanus deciderit.

Finis primæ partis Additionum.

VALLISOLETI

Excudebant Ioannes de Millis, & Andreas Bolan.

ADDITIONVM AD DECISIONES LVSITANAS AB ANTONIO DE GAMMA SENATORE COMPILATAS.

Secunda Pars.

Additio ad Decisionem CLXXXI.

ADMODVM singularis est hæc decisio, & cõtinet tres cõclusiones. Prima, q̃ assecuratio merciũ eo tẽpore facta, quo iam ob naufragiũ amissa sunt, si assecuratus ignoret, valet. Secũda, q̃ assecuratio nõ valet, nisi merces sint impositæ, vel pro rata impositarũ, licet pretiũ assecurationis amplius cõtineat. Tertia, q̃ assecurator merciũ cõmuniũ nõ tenetur nisi pro parte assecuranti, nec tenetur pro mercibus alienis, licet si de dominio alieno incontinenti non cõstet, id obijcere nõ possit: de quibus omnibus vltra Petrũ Santerna ab Autore citatũ, vide Alua. Valas. Lusitanũ, qui fuit causæ aduocatus, & allegat nostrã decisionẽ, cõsultatione. 64. per totã, & de primis duobus vide decisiõ. Genuæ de mercatura, 36. & 42. per totas, & decis. 102. nu. 4. & decis. 5. n. 11. Vide etiam aliqua per Sfortiã cons. 31. à nu. 11. & 24 lib. 1. Ex quibus videbis veras & æquas esse dictas conclusio. Addit tamẽ ad tertiã Aluar. Valas. q̃ quando assecuratio est vtilis socio, videtur socius nõ solũ suam partẽ, sed etiã partẽ socij includere in cõtractu assecurationis; & idẽ ego iudico de rebus alienis, quando vel ex mẽte cõtrahẽtiũ cõstat, vel cedebãt periculo cõtrahẽtis vt suæ.

Additio ad Decisionem CLXXXII.

Vide aliquid ad propositum huius decisionis per Chassanæũ in consuetudinibus Burgundiæ, tit. des droictz, rub. 4. §. 5. a nu. 9. & vide Alex. in l. sæpe, nu. 97. ff. de re iudicata. In his regnis, quia maritus potest alienare lucra quæsita constante matrimonio, ex adductis à Ioan. Gar. in tract. de cõiugali acquæstu, nu. 5. & ex. l. 5. tit. 9. & ibi Azeuedo & Matiẽ. lib. 5. recopil. potest sustineri, q̃ vota facta à marito, & cũ solo marito super bonis lucratis cõstãte matrimonio, præiudicet vxori, etiã si ipsa nõ citetur; quod secus erit in bonis dotalibus, & paraphernalibus; & Alex. vbi supra: & ideò cautela est, vt vxor citetur cũ marito, & sic video semper practicari.

Additio ad Decisionem CLXXXIII.

HÆc constitutio Lusitaniæ, si sic vt iacet intelligatur, ansam præbet delinquentibus, & cõtra ius commune est, & consuetudinem generalem, quæ non solùm permittit, sed etiam iubet in delictis grauibus procedi ex officio, vt Respublica purgetur malis hominibus, vt videbis per Socinum & Aretin. & alios in c. qualiter & quando, de accusatio. & per DD. in l. congruit, de officio præsidis, & per Doctorẽ Xuarez de Paz, qui plures allegat in sua praxi, tomo. 1. par. 4. a nu. 1. Vnde si pars accusans se absentet, & nõ compareat factis diligẽtijs, iuxta notata in l. Titia. ff de accusatio. si non reperiatur, aut non

A com-

cōpareat, vt dixi, iudex secundū dictā consuetudinem procedit ex officio, vt eleganter notat praxis criminalis Millei, verbo publicandus, fol.175. in paruis, & Follerius in sua praxi criminali, verbo *Audiantur exceptiones*, a num. 8. Quare, vt credo, intelligēda est, quādo accusator, vt informationem sufficientem ad inquirendum, vel procedendum & transmittēdum inquisitionem non dedit, vel quando, etsi dedisset, delictum est leue, vel priuatum, interesse que priuatum concernit, & causā non erat instructa tēpore absentiæ; & si hoc modo non intelligatur, suspecta mihi videtur talis lex de dicta occasione danda, non tamen de eius iustitia vel iniustitia disputo.

Ibi, *De probatione valida loqui*. Notā, q̄ appellatione probationis continetur valida, & quæ facit fidem, & non nulla, & facta parte non citata: de quo vide Mascard. in tract. de probat. parte. 1. q. 5. proœmiali. nu 36. & quæst. 2. nu. 14. cum præcedentibus & sequentibus.

Additio ad Decisionem CLXXXIIII.

HÆc decisio clara est: non tamen inueni cum ea concordantes. Sufficit, quòd in pluribus locis practicatur, vbi tabellio de concejo non est perpetuus, sed eligitur quotannis ab officialibus, q̄ electio fiat absq; tabellione, & vnus ex Rectoribus scribat electiones, & alij subscribant: in alijs solet electio fieri coram notario, quem Decuriones nominant: in alijs verò, vbi tabellio est perpetuus, corā eo fiūt electiones. Quādo tamen electio debeat fieri per scripturā, & debeat adhiberi notarius, vide Autores Canonistas in cap. quia propter, de electione, & Franciscum Marcum decisione. 1215. par. 1. Boerium decis. 1. a num. 50. & per totam, Petrū Viagium in suo directorio electionū cap. 28. part. 3. Cōmunis resolutio est, quæ ferè semper practicatur, quòd quando electio fit per vota secreta, quilibet debet tradere suū votum signatum Diputatis, aut Iuratis de cōcilio, vel notario, q̄d postea corā notario debet publicari: at si aliter fiat, debet fieri corā notario, & semper debet seruari cōsuetudo.

Additio ad Decisionem CLXXXV.

HÆc decisio singularis est, & continet, quòd reseruans sibi facultatem disponendi de bonis suis pro anima in donatione omnium bonorum ex causa dotis facta, non potest ad libitum disponere, sed arbitrio boni viri, & sic secundùm vires patrimonij, & qualitatem suæ personæ, & consuetudinem aliorum, nec potest consumere totam bonorum tertiam, de qua poterat testari ex lege Regni. Ex quo etiam inferemus ad leges nostri regni, quæ permittunt testari de quinto pro anima, etiamsi testator filios habeat, & si testator committat testamenti factionem tertio, non aliud designando, permittunt, quòd talis possit testari de dicto quinto pro anima, vt constat ex. l. 10. tit 4. lib. 5. recopilat. & ibi Matienço glo. 5. & Velazquez de Auendaño in. l. 32. Tauri, vbi quòd si aliquis donando bona sua, reseruet sibi, quòd de his testari possit pro anima ad suam dispositionem, & quintum sit admodùm copiosum, non possit id totum consumere, sed solùm id, quod sibi arbitrio boni viri sufficiat: de quo vide quasi in terminis Aluarad. in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum lib. 2. cap. 1. §. 2. a num. 28. & de legato incerto Menoch. in tract de arbitrarijs iudicum, lib. 2. centuria. 2. cas. 188. & lib. 1. quæstione. 68. a nume. 42. & de verbis importantibus boni viri arbitrium, de quibus agit hîc Autor, vide eundem Menoch. in d. tract. lib. 1. quæst. 7. per totum, & Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatū, lib. 1. interpretatio. 2. dub. 2. solut. 10. Manticam in tract. de coniecturis, tit. 1. lib. 3. a num. 17.

Num. 2. De donatione omnium bonorum fauore dotis, aut piæ causæ facta, vide Matien. in. l. 8. glo. 1. num. 9. titulo. 10. lib. 5. recopilat. & ibi Azeued. num. 6. qui plures allegant, & concludunt, quòd valet talis donatio, etiam si non reseruetur vsusfructus.

Num. 3. De testamento facto à marito & vxore in eadem charta, vide Rodericum Xuarez in repetitione. l. quoniam in prioribus, de inofficioso testamento, limit. 5. ad legem Regiam, & ibi Valdesium in additione, lit. H. qui Pelaez de Mieres, Molinam, Petrum Pechium, Matien. Gutierrez, Burgos de Paz, Tiraquel. & alios allegat: vide etiam Michaelem Crassum ab eo non allegatum in suo tract. sentētiarum. §. testamentum, quæst. 90. & autores omnes in. l. licèt inter priuatos. C. de pactis. Et cōmuniter concluditur, quòd valet tale testamentum, & iudicatur, vt duo testamenta, & quilibet suum potest reuocare, nisi per viam contractus inter viuos vnus alteri testanti cōsenserit, & non testando, & sic iam olim consului, & obtinui, & sic practicatur.

Additio ad Decisionem CLXXXVI.

DEcisio hæc attingit illam celebrē quæstionem Bar. in. l. his solis. ff. de condictione indebiti, scilicet quando non sunt bona lucrata, nec maritus bona propria habet, an vxor vel filij ex bonis dotalibus, vel ex alijs suis proprijs teneantur soluere debita contracta à marito vel patre ad eos alendos vel sustentādos, & an præsumātur debita versa in eorū vtilitatē: de qua quæst. vide latissimè disputātem Cordubam à Lara in tract. de alimētis, ad. §. si quis ex his, a num. 88. cum pluribus sequentibus, vbi contra Bart. Decium adducit in. l. si eum seruum. vbi etiam additio, & Alciatus. ff. si certum petatur. Socin. Iun. cōs. 28. a nu. 9. lib. 2. Molinam in tract. de primogenijs Hispanorum. lib. 4. c. 4. a nu. 2. Castellū in. l. 61. Tauri, a nu. 22. Matien. in. l. 9. glo. 4. a nu. 2. & ibi latiùs Azeue. cum pluribus, tit. 3. lib. 5. recopi. & eundem Matiençum in. l. 3. glo. 7. nu. 4 tit. 9. lib. 5. recop. & de probanda versione vide Menoch. in tract. præsumpt. lib. 3. præsump. 22. Ronchegallum in l. eandem, a num. 62. ff. de duobus reis. Boer. quæst. 33. num. 6. Rolan cons. 64. num. 4. lib. 1. Matien in. l. 9. glo. 3. nu. 3. d. tit. 3. lib. 5. Certè licet cū Bartolo sit magis cōmunis opinio, quòd vxor ex dote soluere debeat, vel filij ex bonis proprijs, & Azeued. dicat secundùm eā fuisse iudicatum; si vera esset, ferè sem. per sine sua voluntate vxores indotatæ remanerent, quia frequenter mariti ad sustentationem suæ domus debita contrahunt, & alimenta debita recipiēdo, nonque contrahendo cum tertio, & absque sua voluntate non se obligādo, obligatæ remanerent; quod mihi absurdum, & contra ius naturale apparet: vnde existimo veriorem esse Decij opinionem contrarium tenentis, quem ibi sua additio, & Alciatus sequuntur, & quæ frequentius in praxi seruatur. Nec eam offendunt fundamenta, quæ Lara in eius confirmationem adducit, quæ solùm loquuntur, quando tertius sine causa rem alienā recepit, vel causa erronea, vel iniusta, vel quando nō vt irrepetibilē, sed vt repetibilē ab alio accepit, & quando ex causa lucratiua, & res extat, vel pretium eius,

non verò ex cauſa oneroſa, & res non extat: vxor verò & filij in quæſtione præſenti alimenta debita recipiunt, & vt debita: & quamuis pater, ſi inops ſit, ſe poterat à debito liberare, proteſtando ex defectu bonorum, tamē ſemper debitor eſt, & obligatio ex iure naturali in ſua perſona reſidet, quæ ſuſpenditur eo impotente facto: ſi tamen de facto potens efficiatur, & ſoluat quod debet, neſcio quare reddere debeant hi qui iuſtè receperunt, ſi ſolutum conſumptum ſit, vt alimenta; & ita in creditoribus concluſi lib. 1. quæſtionum, quæſtione. 6. Tunc tamen verà eſſet dicta opinio, ſi pater expreſsè ad dicta alimenta mutuum petijſſet, & bona matris, aut filiorum obligaſſet: tunc quia proteſtatus eſt, & rem filiorum, aut vxoris egit, ad quam & ipſi tenebantur patri in caſu impotentiæ; & quia creditor quodammodo cum eis contraxiſſe videtur, iuſtum eſſet, vt vxor aut filij expenſum patri facerent, & non contradicerent, & tunc practicaretur. Bart. opinio: vt paucis verbis Alciatus exiſtimat: aliàs falſa foret: quæ omnia notanda ſunt. De alia verò parte quæſtionis vera reſolutio eſt, quod non præſumitur verſum, niſi ab actore probetur: & ſic vera & ſingularis eſt præſens deciſio.

Additio ad Deciſionem CLXXXVII.

NOta duo ex hac deciſione. Primū, quòd quando ex verbis legis vel ſtatuti requiritur conſummatio matrimonij per copulam, ad aliquod lucrum ex matrimonio conſequendum, non ſufficit velatio, nec traductio ad domum, ſed neceſſaria eſt copulæ probatio, quæ præſumitur ex dicta traductione & potentia viri, contrario non probato ab allegante: in quo notanda & ſingularis eſt. Secūdum, quòd tunc non ſufficit nixus ad copulam, de quo vide Ioan. Garciam in tract. de acquæſtibus, à num. 56. Azeued. in. l. 2. tit. 9. a num. 2 &. 4. lib. 5. recopil. Bald. conſ. 290. lib. 1. Corne. conſ. 248. lib. 2. quos allegat Alciatus, qui quaſi in terminis fecit elegans conſilium, & eſt omnino videndus reſponſo. 6. lib. 8. & vide plures allegationes per Maſſuerū in additionibus ad Ferraram in ſua praxi, in forma libelli, qua vxor agit ad dotem, verbo, *Vxor quondam*, lit. D. Tiraquel. ad. ll. conubiales. l. 10. glo. 2. per totam, & de copula præſumenda ex traductione, vide Alciatum in tractatu præſumptio. regula. 3. præſumptione. 38. Maſcar. in tractatu de probationibus. parte. 2. cōcluſione. 1032. De ſecundo vide eundem Maſcardum vbi ſupra concluſione. 1031. Couar. in 4. cap. 4. parte. 1. §. 1. nume. 19. ex quibus videbis, vera eſſe dicta per Autorem in præſenti.

Ibi, *Martha vxor Gaſparis ægrotaſſet.* Nota, quòd quando maritus negligens aut doloſus eſt in vxore curanda, amittit lucrum ſibi à lege delatum ex bonis vxoris: de quo vide Laram in tractatu de alimentis ad. §. ſiquis ex his, a num. 28. Aliquid per Ioan. Garciam in tractatu de expenſis cap. 3. a nu. 44 Boeri. deciſ. 244. à nume. 11. Rolandum de Valle in tract. de lucro dotis, quæſt. 64. Caldas Pereira ad. l. ſi curatorem habens, verbo, *Sua facilitate*, a nume. 21. C. de in integrum reſtitutione minorum. Viuium in eleganti deciſione 197. a nume. 14. Menoch. conſil. 256 lib. 3.

Additio ad Deciſionem CLXXXVIII.

NOta deciſionem hanc, quæ mihi vera videtur, in quantū concludit, exequutionem non poſſe fieri in bonis dotalibus vxoris propter debitum mariti vel commune: & idem erit è contra, licèt deciſio non dicat, pro debito ipſius vxoris, contracto poſt matrimonium contractum; licèt hoc in his regnis practicari non poſsit, quia mulier conſtante matrimonio non poteſt ſe obligare abſque cōſenſu mariti: de qua deciſione, & de eius ampliatione, vltra Salic. & Imol. hîc citatos, vide Bald. in l. 2. C. ne vxor pro marito, & Bald. Nouellum in tract. de dotibus, ſeptima parte, priuilegio. 18. Bertrandum conſ. 9. a num. 1. & . 2. lib. 1. Capicium deciſ. 128. per totam, & ex modernioribus Aſiniū in ſua praxi ciuili, cap. 2. §. 3. limit. 43. Bellacombam lib. 7. communium, titu. 15. num. 56. qui allegat Guid. Pape deciſ. 447. Celſum conſil 7. a num. 5. Caualcan. qui Beroium & alios conſulentes poſt Bal. allegat, deciſ. 31. a nume. 43. Aliquid per Parladorium lib. 2. rerum quotidianarum, cap. fin. parte. 5. §. 3. a num. 42. Tandem communis reſolutio eſt, quam in principio deciſionis expreſsimus, & quæ ſemper practicatur, non ſolùm in bonis dotalibus vxoris, ſed etiam in paraphernalibus, vt colligitur ex d. l. ob maritorum, & ex. l. 1. C. ad. l. Iuliam de vi publica. Nec obſtat. l. 1. de fundo dotali, hîc allegata, nam ad eam benè reſpondet Autor in præſenti, & Baldus Nouellus vbi ſupra. Aduerte tamen, quòd Autor in præſenti videtur ſentire, quòd in commoditate bonorum dotalium pro vita mariti poteſt fieri exequutio, & hoc videtur ſentire, dum creditorem, ſiue mauis poſſeſſorem bonorum dotaliū condemnauit ſolùm in fructibus à die mortis mariti, quòd videtur eſſe conforme deciſioni tex. in. l. Statius Florus. §. Cornelio Felici. ff. de iure fiſci, quæ permittit pro vita poſſeſſoris cōfiſcari bona prohibita alienari, de qua vide latiſsimè Marcum Antonium Peregrinum in tractatu de iure fiſci, lib. 5. a nu. 69. hoc tamen argumentum nihil valet, quia in dote contrarium dicit iudicatum Iulius Clarus poſt Ægidium Boſsium, quem citat, in praxi criminali, quæſtio. 771. a num. 15. & contrariū tenet Palatios Rubios in repetitione rubricæ. § 59. num. 2. Nihilominus vera reſolutio eſt; quòd ſi bona mariti vendantur per creditores, & vxor non ſe opponat, quia creditores quibus adiudicata ſunt bona dotalia, poſſident bona fide, non condemnabuntur in fructibus perceptis, niſi à tempore mortis: vel melius à tempore litis conteſtationis. Si verò vxor ſe opponat, præfertur omnibus creditoribus, & nō poteſt fieri exequutio in fructibus, ex praxi ordinaria, de qua mentionem facit cum Bernardo Diaz Olanus in antynomijs ad Villalobos, lit. D. a num 83. Ad primam partem diſtinctionis faciunt quæ de poſſeſſore bonæ fidei cū titulo inualida notat Menoch. de recup. rem. 15. nu. 579. & nu 593. Vide etiam de materia huius deciſio. & ſupra dictæ ampliatio. tex. & ibi Bal. & Sali. in. l. 1. C de priuilegio fiſci, & ad id qđ deciſio dicit de fide iuſsione, vide quæ dixi ad deciſ. 131. Ex quibus apparet, iuſtiſsimè iudicatū in hac deciſione, & ſic iudicaretur in noſtro regno, ſi vxor lucra nō acceptaſſet.

Poſtquam prædicta ſcripſerā, inueni, quòd Sfortia conſ. 41. à nu. 92. tradit cū Autore hîc, ꝙ fructus debētur vxori rei alienatæ per maritū à tēpore mortis eius. Sed nihilominus teneo quòd dixi, quando emptor emit à viro bona fide, ex notatis ꝑ Bar. & Imol. in. l. cū lex. ff. de fideiuſ. & ꝑ Cyn. Bald. & Salic. in. l. ſi prædium. C. de iure dotiū qui concludunt, ꝙ vir in ſui præiudicium poteſt vendere bona vxoris, & titulus non eſt reprobatus, & ſic emptor erit bonæ fidei cū titulo ſecus de ipſa vxore, quæ ven-

vendere non potest, & titulus quem ipsa dat, est reprobatus, & ius resistit ei; vnde nil mirum si condenetur etiã cum fructibus perceptis semper & ante litis contestationem: argumento.l. quemadmodum, in fine.C. de agricolis & censitis, libr. 11. & adde elegantem decisionem Pedemontanam Osasci. 160. per totam, & his omnibus adde elegans consilium Sfortiæ distinguentis 91. a nu. 14. lib. 1. Rolan. a Valle consi. 67. lib. 4. per totum; & de fructibus generaliter Couat. libr. 1. variarum cap. 3. a num. 6. cum sequentibus & Ioan. Garciam de expensis c. 1. & 2.

Additio ad Decisionem CLXXXIX.

AD hanc decisionem vide plures allegationes per Andream Tiraq. in tract. de retractu libr. 2. §. 4. glo. 6. a num. 34 qui Bart. Bald. Paul. & alios infinitos allegat: & pro communi resolutione cum Bart. & Bald. in l. acceptam. C. de vsuris, tradit, quòd res depositata perit periculo eius, qui depositum iniustè petijt, & sic iustè perit periculo debitoris, & sic bene iudicatum est in præsenti decisione depositario decocto. Cui adde, quòd si Antonius creditor, (qui impediuit restitutionem depositi fieri suo debitori, qui (supple debitor) consensit, vt debitum sibi solueretur, fuit in mora recipiendi, quia debitor iusserat depositario vt sibi solueret, tũc periret ipsi creditori, & non iudicasset benè Præses, de quo hîc. Ponderanda ergo est culpa aut negligentia creditoris in recuperando depositum.

Additio ad Decisionem CXC.

DEcisio hæc probat, quòd contrahens nomine alieno vt nuntius, tenetur propio nomine. Parcat mihi dominus Gamma, quia licèt admodũ doctus sit, nimis breuis fuit in hac decisione, substantiales allegationes omittendo. Adde ergo illi tex. & ibi Barto. & Ang. in. l. seruum Titij. ff. mandati, tex. glo. Bart. & omnes ibi. in. l. pro curator qui pro euictione. ff. de procuratoribus. tex. etiam in. l. prior. §. in eũ, & ibi glo. ff. de administ. rerum ad ciuitatem pertinentium, tex. & ibi Bald. in. l. post mortem. ff. quando ex facto tutoris. Bartol. Ias. & Alciatum in. l. ciuitas. ff. si certum petatur, & Canonistas omnes, maximè Abb. in cap. constitutus, de fideiuss. & in cap. 2. de solutionibus, & vide Ioseph. Ludoui. decis. Lucana. 44 a nu 1. Boe. decis. 273. Soci. cons. 154. lib. 2. Paris. cons. 93. 94. nu. 35. lib 1. Nattam cons. 641 num. 9. Socin. Iun. cons. 27. num. 6. lib. 2. Gomecium de Leon cent. 76. decisionem Genuæ de mercatura. 14 num. 64 quæ refert & allegat tex. in. l. fin. ff. de institt. action & Alexan. cons. 44 lib. 2. num. 9. Deci. cons. 510. Paris. cons. 94. num. 35. & 93. lib. 1. & decisionem dictam num. 97. & decis. 76 nu. 5. Ex quibus concludе, quòd quando aliquis se obligat nomine alterius, aut aliquid facit nomine alterius; solùm tenetur ostendere se talem nuntium, aut procuratorẽ esse, & hoc ostenso, non remanet obligatus proprio nomine, quando contraxit apposito nomine officij, vt talis, nec potest conueniri à creditore, & finito officio liberatur. Siverò non ostendat mãdatum, etiam si contrahat nomine alterius, tenetur proprio nomine. Si autem et si habeat mandatum, simpliciter contrahit, non ostenso creditori, vel non significando illi quomodo contrahit, isque solùm eius fidem sequutus est, tunc proprio nomine tenetur. Tandem si, etsi contrahat nomine alieno, vel excedat commissionem, vel fidem

fidem suam etiam astringat, proprio nomine tenetur, alias nunc vndè apertè malè fuit iudicatum in hac decisione, cum Antonius nomine absentis, & ostẽsa epistola sua, contraxerit; creditor que absentis fidem sequutus est, & sic mihi videtur, salua melius sentientis censura.

Additio ad Decisionem CXCI.

ADde ad hãc decisionem, Petrum à Bellapertica, Bar. Paul. Fulg. Odofred. & Ias. Costalium, & alios in. l. si mora. ff. de eo quod certo loco. Curt. Iunior. in. l. vinum, num. 7. & ibi Deci. nu. 4. ff. si certum petatur. Augustinum Beroyũ cons. 200. lib. 1. per totum, & adde etiam elegans consilium Baldi 474. lib. 5. Corne. cons. 145. col. pen. lib. 2. Soci. Iun. cons. 95. num. 12. lib. 4. & plures referendo Hippo. Riminaldum iuniorẽ, qui ponit regulam cum ampliationibus, cons. 67. a num. 26. lib. 1. Vera distinctio est, quòd quando interesse debetur officio iudicis, cẽsetur remissum sorte sola petita, & lata super ea sententia, nisi sic protestatum, licèt de hoc ego consulendo dubitauerim: secus si iure actionis.

Additio ad Decisionem CXCII.

VIde quæ dixi ad decis. 16. & ad decis. 70. & ad decisionẽ. 156. vbi tractaui de materia glo. vulgaris, de qua in dictis decisionibus, & de extrauaganti ambitiose de qua hîc, & vide Valascũ consultatione. 95 per totam.

Additio ad Decisionem CXCIII.

VIde de hac decisione, & de intellectu l. qui solidum. §. prædium. ff. de leg. 2 Barto. Bald. Menoss. & scribentes omnes in. l. quoties ab omnibus. C. de fideicõmissis. Nattam cons. 470. a nu. 3. lib. 2. & cum pluribus Molin. lib. 1. de primogenijs, c. 2. a nume. 1. cum sequentibus, & de doctrina glo. in. l. pater. §. Iulius Agrippa. ff. de leg. 3. quam hic citat Autor, vide Molinam dicto lib. 1. cap. 6. num. 3. Menoss. in. l. voluntas, num. 15. C. de fideicõmissis. Burgos de Paz in prooemio legum Tauri, a nu. 852. & de doctrina Oldradi cons. 21. vide eundem Molinam dicto cap. 6. a num. 16. Menoch. cons. 86. a num. 46. lib. 1. Petram de fideicommissis, quæstione. 9. a num. 235. Crauettam cons. 935. lib. 5. Marzari cons. 4. & cum infinitis Antonium Tessaurum decis. Pedemonta. 248. a num. 7. de hac doctrina Oldradi in pluribus huius libri decisionibus tractaui, & Ioseph. de Rusticis, & alios infinitos citaui. Communis conclusio est, quòd iure communi, deficientibus consanguineis, bona libera efficiuntur, ex d. §. prædium, & decisio præsens obtinet ex consuetudine regni Lusitaniæ: & quo ad doctrinam dictæ glossæ, quòd non obtinet in maioratibus, nec in fideicommissis perpetuis, in quibus tractatur de conseruatione familiæ & agnationis: & quo ad doctrinã Oldradi, quòd vera est, nisi graues coniecturæ existant in contrarium, ex quibus appareat, quòd testator voluit inducere fideicommissum, aut maioratũ perpetuum: nec erit coniectura sufficiens, vocatio consanguinei proximioris & maioris in defectum liberorum, vt in proprio casu consului: quod extendit Aluarus Valascus consultatione. 82. etiam si imponatur onus anniuersarij, in quo casu contrarium soleo tenere, vt dixi decisio. 30. & in meis practicis quæstionibus, quæstione. 13. & [illegible]

[illegible]

Additio

Additio ad Decisionem CXCIIII.

De quæstione vsurarum an sit iudex competens secularis, bene distinguit præsens decisio: de qua vide vltra Couar. & alios hic citatos, Carolum de Grassalijs lib. 1. Regalium Franciæ, iure. 13. & Iasum d. quoties, nu. 6. C. de fi dieijs. Stephanum Aufrerium in Clementina 1. de officio ordinarij, regula 1. fall. 4. Didacum Perez in l. 4. titu. 8. col. 1102. lib. 3. ord. Auend. in ec prætorum. 2. parte, c. 29. a num. 11. Iuli. Clar. in praxi criminali, quæst. 37. vers. quæro igitur. Gutierrez in tract. de iuramento confirmatorio 1. parte. c. 2. a nume. 30. Azeued. in l. 1. a num. 186. tit. 21. lib. 4. Recopilat. Communis resolutio est, quam decisio tradit, quod si versatur quæstio facti, est competens secularis; si vero quæstio iuris, est competens ecclesiasticus, & non secularis: & recte Senatores iudicarunt in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CXCV.

Num. 1. De materia huius decisionis, quando hæres teneatur de euictione legatario, & quando testator videatur legare ius quod habet in re, vltra hic citata, vide Anchar. & Imol. Couar. & alios in c. filius noster, de testamentis. Barto. Cuman. Imol. & Aretin. in l. si domus. §. de euictione, post glo. & tex. ibi. ff. de leg. 1. tex. & ibi Alber. in l. cum pater. §. euictis prædijs. ff. de leg. 2. Anton. Gometium tomo. 1. de vltimis voluntatibus, c. 12. a nu. 13. Menchacam in tract. de successio. creatione, lib. 3. §. 27. a num. 40. Tobiam Nonum cons. 30. a nu. 3. latissime Michaelem Grassum in tract. sententiarum, §. legatum, quæst. 14. Latissime etiam & melius disputauit Menoch. in tract. de præsum. p. lib. 4. præsump. 116 per totam. & 117. & 118. Manticam in tract. de coniecturis, lib. 9. tit. 9. Tandem vera resolutio est, quam decisio assignat, quod testator habens ius in re legata, vel partem, non censetur legare nisi ius quod habet in re, etiam coniunctæ personæ; nec hæres de euictione tenetur: & sic bene decisit Senatus in præsenti. Cui adde, quod idem esset, si testator putasset rem esse suam ex aliquo titulo particulari, quem expressit, vt probat tex. hic cit. tes i. & sic est intelligenda glo. quam Bart. Imol. Aretin. & omnes ibi sequuntur in d. §. de euictione, & in l. lem. alienam, vbi Cornelius Gra. legatis. Secus si in genere suam putasset, puto quia ex successione parentum sibi obuenisset, aut alias: & ita iam sic consului, & obtinui.

Num. 2. Quando vsufructuarius teneatur ad debita testatoris, & possit conueniri, vide Paulum de Castro in l. fin. §. fin autem. C. de bonis quæ liberis. Guillel. Benedictum in repetitio. cap. Rainutius, de testamentis, verbo, *Cætera bona*, num. 43. Alexan. in d. l. si filio. §. si vir. ff. solut. matrimo. Barbat. cons. 63. lib. 3. Deci. cons. 485. & 536. nu. 13. & 590. & videndus est Dilectus de arte testandi, titulo de legatis, cautel. 42. Couar. lib. 2. variarum, c. 2. num. 4. Petrus Pechius de testamentis coniugum lib. 5. c. 9. num. 6. Caualcan. in tract. de vsufructu mulieris, a num. 210. & 211. Rol. Valle cons. 8. lib. 2. & cum infinitis adde Grassum in tract. sententiarum. §. legatum, quæst. 55. per totam, & contra Bart. est communis resolutio, quod vsufructuarius omnium bonorum non tenetur ad debita soluenda, sed hæres: ipse tamen hæres debet deducere ex bonis, ante quam vsufructuario tradat; imo si exequutus, potest nominare bona existentia apud vsufructuarium: de quo vide Paladorium lib. 2. rerum quotidianarum, c. fin. par. 4. §. 2. a numer. 6. & Ioan. Garciam de expensis, c. 11. a nu. 6. Ego ex æquitate, & vt euitetur inutilis circuitus, putarem practicandam Bartoli opinionem, etiam in via exequutiua.

Num. 2. ibi, *Vt habeant regressum de euictione.* Vide quæ habes ad decisione. 101. vbi diximus, solum emptorem, aut qui loco emptoris est, teneri facere diligentias de quibus hic.

Nu. 3. Vide Couar. in practicis quæstionibus c. 13. num. 6. Molinam latissime in tract. de primogenijs lib. 4. c. 8. per totum. Ex quibus omnibus apparet, quod bene iudicatum est in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CXCVI.

Hæc decisio continet duas conclusiones. Prima est, quod testamento existente nullo, eo quia hæres non est nominatus, legata debentur, & debet soluere hæredes ab intestato. Secunda, quod nominans ad emphiteosim, non potest imponere grauamen nominato. De prima vide glo & DD. & ibi Bolognet. in l. 1. num. 124. ff. de leg. 1. Mencha. de success. creatione. lib. 2. §. 27. a num. 124. Iul. Clarum lib. 4. sententiarum, §. testamentum, quæst. 51. Cephal. cons. 585. num. 34. lib. 4. Villalobos in communibus, verbo, *Legatum*, num. 23. & verbo, *Testamentum*, a num. 45. Crassum in tract. sententiarum. §. legatum, quæst. 67. Couar. in c. relatum, de testamentis. Matien. latissime in l. 1. glo. 14. tit. 4. lib. 5. recopilat. & glo. 10. Couar. etiam in c. Rainaldus. §. 3. nume. 11. de testamentis, Anto. Gomez. tomo. 1. c. 12. num. 11. Bernard. Diaz reg. 414. & cum pluribus Azeued. in d. l. 1. a nu. 86. cum sequentibus. Tandem iure communi regula generalis erat, quod legata non debebantur, nisi adiecta esset clausula codicillaris. Hodie tamen in nostro regno, si testamentum solenne sit ex numero testium & rogatione, alijsque solennitatibus, de quibus in d. l. 1. etiam si non habeat institutionem hæredis, nec adiecta sit clausula codicillaris, debentur legata. Vnde in terminis iuris communis, si non adiecta fuit dicta clausula codicillaris, & testator voluit facere testamentum, male iudicauit Senatus: sed tamen vt saluemus eius decisionem, intelligamus, quod si hæredem non instituit, voluit codicillum facere, vt dixerunt Bald. & Paulus hic citati. De secunda vide quæ diximus decis. 5. & 8. & 26. & decis. 70. & adde his quæ dicit Auterrium. 1. quod mihi persuaderi non potest, quod etiã si testator non nominasset alium hæredem, videretur nominare vxorem, per illa verba sua testamentaria, quæ contrarium designant: & tunc fuisset testamentum & non codicillus, contra decisionem Senatus in præsenti. Nec dura quæ allegat, id probant, ideo nõ est curandum de sua subtili annotatione, sed intelligenda est decisio Senatus, vt dictum est.

Additio ad Decisionem CXCVII.

Hæc decisio est clara, de qua vide Bald. in l. ex his prædijs, & vbi prædium. C. de euictionibus, & vide Ferraram in sua praxi tit. forma libelli in causa venditionis, verbo, *Pertitanum centum*, num. 3. vbi additio allegat Olascum decis. Pedem. 24. nu. 9. & Mislingerium cent. 1. obseruatione. 17. Becium cons. 106. a num. 11. lib. 1.

Additio ad Decisionem CXCVIII.

Vide de hac decisione quæ habes ad decisionem.66. &. 95. vbi est eadé decisio, cùm præsenti, & laté materiá tractantes allegaui.

Additio ad Decisionem CXCVIIII.

HÆc est singularis decisio, & concludit, quòd creditor potest obtinere exequutionem pro suo credito in re, super qua inter debitorem suum & alium litigatur, saltim in actione quam debitor habet, etsi litigiosam, non obstante litis pendentia, & ea etiam non obstante, potest cedere tertio ius suum sibi adiudicatum, qui liti se opponere poterit, & excludere debitorem, & transactionem cum collitigante facere, non obstante litis pendentia. De qua conclusione vide glo. in l. fin. verbo, *Transactionis*, C. de litigiosis. Marcum Anton. Nattam cons.401. a num.2. lib.2. vbi agitur de transactione facta à tertio cum collitigante, & Lanfrancum decis.86. & vide tex. in l. alienationes, & ibi Bald. & Florian. ff. familiæ herciscundæ. Tiraquel. in tract. de retractu. lib.1.§.36.glo.fin.num.2. Æmilianum cons.51.num.20. Robertum Lancelo. in tract. de attentatis.2.parte.c.4.limit.8.& in præfatione, a num.467.&.473. & limit.21.a num.20.&.3.par. cap.22. a num.20. Ex quibus videbis, quòd alienatio necessaria potest fieri lite pendente absque vitio litigiosi, & non reuocatur tanquam attentata, & sic vera est decisio Senatus, quidquid Autor in cõtrarium dicat: & de ordine prætermisso in exequutione, vide quæ dixi ad decisionem.40.

Additio ad Decisionem CC.

ADde huic decisioni, quæ diximus ad decisionem.188. & pondera cá, quia in fructibus rei dotalis permittit fieri exequutionem pro debito cõmuni, viri & vxoris, allegãdo Bal. & Salic. in l. ob maritorum. C. ne vxor pro marito. sed Bald. & Salicet. nihil tale dicunt, imò totum contrarium sentiunt, dum dicunt, quòd non potest fieri, quia dos debet deseruire oneribus matrimonij, & contrarium etiam sentit Alexand. in l. à diuo Pio. §. in venditione, num.27. & ibi Imola num.12. & Ias. nu.20. ff. de re iudicata & contrarium etiá tenet Rebuffus in.1. tomo ad. ll. Gallicas, tit. de literis obligatorijs, artic. 2. glo.1.num.99. allegat Guid. Papæ, Baldum, Nouellum, & Brunum. In praxi tamen, vt Rebuffus ait, quando debitũ est commune viri & vxoris, contrariũ seruatur. Intellige in bonis lucratis constante matrimonio: & sic loquatur practica, licèt si ipsa lucra acceptet, de omnibus soleat soluere soluto matrimonio. Imò & in praxi si ipsa sit obligata cum marito, de omnibus soluit. Sed est propter virtutem iuramenti, quod solet apponi, quando ipsa obligatur. De quo vide Auend. responso.20. Palatios in repetitione rubrica.§.66.num.71. & sic procedet decisio Senatus in præsenti, quæ in terminis iuris communis falsa erat: & ita etiam tenet Ioan. Garcia in tract. de acquæstibus, num.149. Azeued. & Matienço in l.9. Azeued. nume.16. Matienço glo.2. tit.9. lib.5. recop. & idem in l.3. glo.7. d. titu.9. lib.5. recopilatione.

Additio ad Decisionem CCI.

NVm.1. De probatione filiationis dixi in additionibus ad decisionem.152.

Num.2. Nota, quòd qui excessum in alimentis aut in arrhis datis, aut in dote promissa, aut in qualibet alia re allegat,

gat, probare tenetur: de quo vide Gigantem de pensionibus, quæst.9. num.9. Anton. Gomecium in l. 51. Tauri a num.15. Couar. lib.2. variarum, cap.6. num.6.&.7. Baezam in tract. de non meliorandis, c.36. a nu.15. Pelaez de Mieres in tract. de maioratibus, parte.1.q.51.num.2. Matienzum in l.2. glo.2.nu.7. & ibi Azeued. num.18. tit.2. lib.5. recopilat. Gutierrez in tract. de iuramento confirmatorio.1.parte, c.1. num.21. Ayoram in tract. de partitio.2.parte, c.7. a num.27. omnes hi concludunt, quòd quando reus est in possessione dotis, arrharum, meliorationis & alimẽtorum, actor qui allegat excessum cõtra leges Regias, probare tenetur, & sic practicatur.

Num.3. Quando spurio possit legari pro alimentis, vide l.10. Tauri, quæ est l.6. tit.8. lib.5. recopil. & ibi Matiençum glo.1. maximè num.10. de taxatione alimentorum, quæ spurio dari debent, & ibi alios: vide etiam Anto. Gomezium in d.l.10. & Tellum Fermandez a num.3. Ceruantes a num.66. Ioan. Lupium in repetitio. cap. per vestras, notabili.3.§.9. a num.14. Greg. Lup. in l.5. verbo, *Que suben*, tit.19. part.4. Couar. in.4.2.par.c.8.§.6. a num.6. Didacum Perez in l.22. tit.3. col.163. lib.1. ord. Rojas in tract. de successionibus ab intestato. c.21. Molin. lib.2. de primogenijs. c.15. a num.42. Baezam in d. tract. de non meliorandis, c.8. num.28. Lará in tract. de alimẽtis, ad.§. idem rescripsit, a num.1. cum sequentibus. Doctoré Spino in tract. de testamentis, in rubrica, a num.64. Ioan. Garciá in tract. de expensis, c.3. & ex exteris vide latissimè Anto. Gabriel. in suis communibus conclusionibus, tit. de alimentis, cõclusione.1. a num.7. cum sequentibus. Tandem magis communiter concluditur, quòd alimẽta debentur spurio secundũ quantitaté & possibilitatem substãtiæ patris, computatis alijs præcisis obligationibus, & qualitatem & dignitaté ipsius filij spurij, non patris, licet qualitas patris aliquid addat filio spurio, quod doctores non considerarunt, & non solùm secundùm præcisam indigentiam naturæ, vide elegans consiliũ Cephali.498. per totum, & a num.33. lib.4. In his regnis ex d.l.10. nõ possunt quintum excedere, imò nec totũ quintum spurio potest dari, si sit excessiuũ, vt magis communiter doctores tenét, licèt plures contradicánt: & pro hac opinione facit præsens decisio, quæ singularis est, & benè iudicatum per eam, vt constat ex dictis allegationibus.

Additio ad Decisionem CCII.

DE remedio legis Diffamari, de quo hæc præsens decisio agit, plura accommoda diximus in additionibus ad decisionem.6. vbi quãdo successor maioratus, fideicommissarius, substitutus possint intẽtare dictum remedium ante euentum conditionis, diligenter explicauimus: interim vide de hoc remedio in causa status Hieronymũ Scurfut cons.15. Matthæum Vvesembechiũ cons. 96. lib.2. per totum. Ioan. Garcia in tract. de nobilitate, glo.47. a num.9. Otaloram in eodem tract.2. parte.c.1. a num.6. Anton. Gabriel. lib.2. communium conclusionum, conclusio.6. Mihi certè decisio hæc, si filius se iactabat patrem ignobilem esse, & ideò futurum suum hæredem, ex lege Lusitaniæ, periculosa, ne dicam falsa, videtur, cum Gamma hic, qui idem sentit: sed propter autoritaté tanti Senatus, quia hinc inde sunt opiniones, admittenda est, tanquam probabilis, nisi ex iactationibus damnum imminere patri probaretur, tunc enim sequenda non est,

Additio

Additio ad Decisionem CCIII.

DE hac decisione diximus ad decisionem. 46. quæ cum ea concordat, & quæ magis amplè materiam huius decisionis tractat.

Additio ad Decisionem CCIIII.

CVm hac decisione concordat decisio Lusitana. 19. Vide quæ ibi diximus: Autor enim eandem opinionem hîc & ibi defendit, & contra Aluarum Valascum dicit secundùm eam semper iudicatum.

Additio ad Decisionem CCV.

ADde huic decisioni Alexand. post Bald. & Salic. in l. pretia rerum, a num. 1. ff ad l. Falcidiam, & Grammaticum consi. ciuili. 35. nume. 4. Pinel. in l. 2. de rescind. vend. part. 3. a nu. 12. & omnino Mascard. in tractatu de probatio. 2. par. conclu. 656. a nu. 41. cum præcedentibus & sequentibus. Magis communis opinio est, quòd testis qui nō deponit de æstimatione comuni, nō probat pretium, nisi in capitulis, siue mauis interrogatorijs, sit articulatum de eo, & ipse simpliciter respondeat: nam tūc sua responsio intelligitur secundū interrogata, vt decisio hic dicit.

Additio ad Decisionem CCVI.

NVm. 1. 2. & 3. Vide quæ latè diximus decis. 8.

Nu. 4. Adde quæ dixi ad decisionem 166. & 185.

Nu. 5. Adde de materia, quòd tēpus ad solutionem legitimæ debeat considerari, & an soluta in vita augeatur auctis patris facultatibus, Berengariū Fernandum in l. in quartam, a nume. 122. ff. ad l. Falcid. Cou. in capit Rainutius. §. 1. a nu. 8. de testam. Xuarez, & ibi Valdes in additionibus, in l. quoniam in prioribus, ampliatione. 4. a nu 4. C. de inofficio. testamen. Deci. consi. 19. in fine lib. 1. Socin. Iun. consi. 51. num. 6. lib. 1. Menoch. consi. 7. num. 7. lib. 1. Fabiū Turretū cōs. 97. nu. 67. lib. 1. Crassum in suo tract. sententiarum. §. legitima, quæst. 11. & quæst. 13. & concluditur, vt per Autorem hîc, cum certis limitationibus, quas ibi vide.

Num. 6. 7. 8. De libello inepto vide Cagnol. in l. 2. num. 29. C. de edendo. Felin. in c. 2. a num. 35. de rescript. Alexan. consi. 121. nu. 4. lib. 1. & 137. num. 3. lib. 2. Deci. consi. 62. Hiero. Gabriel. consil. 47. num. 2. & 37. lib. 1. Crauet. cōs. 7. & 151. lib. 1. Vantium in tract. de nullitatibus, tit. quot & quibus modis, a num. 103. & de nullitate processus, a num. 26. Rolan. consil. 59. num. 8. & 79. nu. 38. lib. 1. Cōtardum in tract. de momentanea possessione, quæst. 13. a num. 46. Rim. Iun. consi. 325. a num. 7. lib. 3. & 203. a num. 89. lib. 2. Bursat. cons. 27. num. 2. lib. 1. Fab. Turret. consil. 46. nu. 5. & 48. a nu. 2. lib. 1. Ioan. Bottam consil. 69. a num. 32. In his regnis dum constet ex actis processus de veritate, & de eo quod actor intendit petere, licet nō bene, nec formaliter, imò nec specificè petat, non curatur de hac ineptitudine, ex. l. ordinamenti, recopilata in l. 10. tit. 17. lib. 4. recopilation. de qua vide ibi Azeued. latè.

Num. 9. Vtrum facultas nominandi successorem, a conditore maioratus data primo vocato, censeatur in alijs successoribus repetita, ita quòd semper succedatur per viam nominationis? hæc decisio decidit, quòd sic, ex voluntate testantis, qui alias particulares

resvocationes nō fecit: quotidie in praxi contingit, & est optima & singularis resolutio: cui adde quæ de repetitione conditionum notat latè Menoch in tract. de præsumptionibus lib. 4. præs. 178. & 179. & 169. a nu. 22. & 47. a nu. 7. & Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 2. interp. 4. dub. 2. fol. 2. quasi per totam.

Num. 10. 11. 12. 13. Nota, quòd in dubio debet ita declarari voluntas testatoris, ne reddatur inutilis, sed aliquid operetur: de quo vide Manticam in tract. de coniecturis lib. 3. titul. 2. & lib. 12. tit. 17. & lib. 6. tit. 14. Simonem de Pretis in eodem tractatu, lib. 1. interp. 2. dubit. 2. Menoch. de præsumpti. lib. 5. præsumptio. 474. Aluarad. de coniect. lib. 3. cap. 2. §. 4. a num. 3. & lib. 2. cap. 3. §. 1.

Num. 14. Vide Simonem vbi supra num. 223. vbi de dictionibus relatiuis & Menoch. d. num. 22. & d. num. 7.

Nu. 15. De dictionibus repetitiuis vide eundem Simonem. d. interpretatione. 4. lib. 2. dub. 2. fol. 2. a nu. 134. & lib. 4. interpret. 1. dubio. 10. & Menoch. de præsumptio. lib. 4. præsumpt. 180.

Num. 16. Vide quæ diximus ad decisionem secundam.

Num. 17. Adde Rip. in l. fin. de reuocandis donatio. quæst. 45. num. 151. Antonium Gometium in tomo. 1. de vltimis voluntatibus capit. 12. a num. 56. Riminal. instituta de donat. in principio a num. 412. Crassum in d. lib. sententiarum. §. legatum, quæst. 78. a num. 4. Maticam in. d. tract. lib. 12. tit. 5. Menoch. de præsum. lib 4 præs. 170. apud quos est resolutio cōmunis & vera, & quæ pluribus iuribus probatur, quòd legatum reuocatur per inimicitias superuenientes, sed vereor quòd Autor malè applicauerit casui hanc resolutionem, cum Mendius de Brito non fuerit legatarius, nec vt talis prætendebat succedere in vinculo, sed potius ex vi legis, & quia consanguineus erat, & deficiebant alij consanguinei descendentes a primis vocatis, & ne res exiret de familia, nec inimicitiæ ortæ fuerāt post testamētum. Sed quidquid sit, licèt non hac ratione, tamen iuste fuit exclusus, quia vltima possessor alium nominauit, & poterat quemlibet etiam extraneum nominare: vnde non inconueniens quòd nō esset de familia fundatorum.

Num. 18. Adde Felin. in cap. quæ in Ecclesiarum, nu. 50. de const. Deci. consil. 474. col. 1. Rol. Valle consi. 15 num. 21. lib. 1. Iacobum Betretam consi. 96. num. 6.

Num. 19. 20. 21. 22. Vide quæ dixi decis. 193. & ex ibi dictis conclude, q vltimus de familia potest nominare extraneum ad maioratum, vel fideicommissum, vel eum instituere hæredem, alias si alij reperiantur de familia, non potest id facere, nec tale practicatur in his regnis, & malè se fundauit Gamma in hac conclusione communi, de qua ibi, quæ non procedit in bonis fideicommissi perpetui; melius se fundasset in præcedenti ratione.

Num. 23. Vide quæ latissimè dixi ad decisionem. 7. vbi conclusi, quòd in praxi seruatur opinio, quòd proximitas attendatur respectu vltimi possessoris, & non dotatoris, sed debet talis proximus esse de parentela dotatoris, vt ibi diximus: vnde si Smaragdus, de quo hic, non erat de illa parentela, malè se fundauit Autor in dicta resolutione communi.

Num. 29. Adde Ang. consi. 52. Roman. consi. 168. vbi Mandosius in additione verbo *Persona*, Alexan. & DD. in l. 1. §. veteres. ff. de acquir. possess. Mantam disp. 10. a num. 16. Matthæ. de Afflictis decis. 178. num. 4. Menoch. in tract. de success. creat. lib. 2. §. 18. requisito

sito.29.limita.1.num.177 part.1. Bursat.consi.344 num.49.lib.4. Crassum dicto libro sententiarum. §. successio ab intestato, quæst.10.in fine. Gutierez in repetitione capit. quamuis pactum, verbo, *Omnino*, num.7.de pactis in.6.ex quibus colliges, verum esse quod dicit Autor in hoc num.

Num.30.&.31. Vide Molin.lib.3.de primogenijs capit.8. in principio Becium consi.14. num.15.&.33.num.1.&.84 num.11.lib.1.Rugeri. consi.48.num.141.lib.1.&.21.nu.39.lib.2.&.56.num.31.lib.1.& consi.1.num.94.lib.1.

Ex quibus omnibus collige, quod Senatores in præsenti decisione benè iudicarunt, admittẽdo patruum nominatũ ab vltima possessore, ad anniuersarium, de quo hîc, etiã si non esset de familia fundatorum, nec de descendentia nominatorum: ex eo quia ex prima fundatione possessores poterant nominare etiã extraneũ, & non ex rationibus de quibus hîc per Autorẽ, quæ solum militarent, si nominatus esset etiam de familia fundatorum, & non aliàs.

Additio ad Decisionem CCVII.

NVm.1. Adde quæ dixi ad decis.89.

Nu.2. Adde c.fin.& ibi Felin.de maiorita.& obedientia, & Bald.in.l. ab eo. C. quomodo & quando iudex. Marian. Socin.in tract. de citatione, art.5. quæst.1.Deci.consi.445.col.8.Alexand.consi.80.lib.2.Barthol. Soci.consil.11. nu.3.lib.4.Hipp.sing.30.&.75.Crauettã cõsil.408.nu.33.lib.3.&.481.nu.24.eo.lib.&.845.nu.1.lib.5. Xuar.de Paz in sua praxi, tomo.1.par.1.tẽpore.3.nu.39. Concluditur vt per Autorem hic.

Num.3. Adde Præpositum & Alex. de Næuo in cap. veniens.1.de sponsalibus, & Menoch. de recup.rem.1.a num.370.cum sequentibus, qui concordant cum Autore in præsenti.

Nu.5. Adde Vantiũ in tract. de nullitatibus, tit.de nullitate ex defectu iurisdictionis ordinariæ, a num.54.cum sequẽtibus & in tit. coram quo nullitas, num.22 Menoch.de arb.lib.1.quæst.38.

Nmu.6. Adde Menoch. & Vanti. vbi supra, & Marian. Rimimal.consi.691.&675.nu.9.&.670.num.12.lib.4 Franciscum Becium consi. 40.num.7. Azeued. in.l.6 nume.7.tit.17.lib.4.recopil.

Num.7. Vide Gregor. Lopez in.l.6. verbo, *Quier que sea*, tit.5.part.5. Decium consil.340. Menoch. de successio. creatione.§.11. num.3.Anton. Gomez in tomo.2.de contractibus, cap.2.num.17. Dida. Perez in.l.3.col.1055.titu.8. lib.3.ord. Matienço in.l.2. glos.7.num.2.titu.16.lib.5.recop. Rimin. Iun.consil.51.lib.1. Massuerum ad praxim Ferraræ, tit.de forma libelli in causa venditionis, verbo, *Vendidit*, glo. verbo, *quòd scriptura apparet*, & licet communiter cõcludatur contra aliam cõmunem, quòd contractus censetur factus in scriptis, quando partes conueniunt quod de contractu fiat scriptura, licet non adijciatur quod aliàs contractus sit nullus: & hanc opinionẽ videatur approbare dicta lex Partitæ, & lex Lusitaniæ, de qua hîc: Matienço tamen in dict.l.2.defendit, quòd contrahentes ante confectam scripturam pœnitere non possunt, sed tenẽtur contrahere per scripturã, & ad id compelli possunt, ex d.l.2. Quæ opinio, quando contrahentes sunt maiores, vel alij qui absque scriptura contrahere possunt, probabilis est, & seruaretur in praxi: in minoribus tamen & mulieribus, Ecclesijs & Monasterijs, qui debent contrahere cum solennitatibus, non. Cogita.

Num.8. Adde Burs.consi.45.nu.10. lib.1. Peregrinum in tract.de iure fisci, lib.5.tit.1.a num.174.

Num.9. Adde Alexan.consi.23.nu.5.&.75.nu.15.lib.1. Paul. consi.56 lib.1. Curt.

Curt.Senio.consi.6.num.32. Nellum in tract. bannitorum.1.parte. 2. tempore quæst.18.30.31.Deci.consi.438.&.442.&.445.&.235.col.7. Socin. consi.275. num.18.lib.1.Rum.consi.123.lib.4.Peregrin.vbi supra num.132.

Quo ad materiam principalem præsentis decisionis, accedo opinioni Gãmæ, quòd Beatrix Homen vxor secunda Antonij Lopez, in totum fouebat iustitiam, & debebat audiri contra executionem sententiæ latæ contra dictum Antonium, & in fauorem primæ vxoris, quia ei non præiudicabat: & quia bona fide contraxerat, debebat lucra nuptialia, & alia communia consequi, tanquam vera vxor, vt dixi in dicta decis.89.

Additio ad Decisionem CCVIII.

DE materia huius decisionis vide Bald.in.l.1.in fine.C.de iure dotiũ. Alex.consi.67.lib.2.& vera est præsens decisio.

Additio ad Decisionem CCIX.

DE materia huius consilij vide latissimè per Menoch.in tract. præsumptio.lib.4 præs.173.nu.24. & præsum.8.num.22.&.165.num. 28.&. 166.per totam. Iul.Clar. lib.4. sententiarum.§. testamẽtum, quæst. 94.&.95. Couaru. in rubr.de testa. part.2.a num. 10. cum sequentibus. Anton.Gab.lib.2.communium conclusionum, tit.de iureiurand. conclusion.1.num.8. Emanuelem Xuarez in suis communibus, verbo testamẽtum, a num.60. Crassum in suo lib. sententiarũ.§. testamẽtũ. quæst. 86.87.88.89.90. Doctorem Spino de testamentis glo.30. hi omnes tractant latè materiam, quando per vltimum testamentum derogetur primo, & de virtute clausulæ derogatoriæ: & ex per eos notatis ad præsentem decisionem, conclude, quòd si ex actis processus constitit, quòd intentio testantis fuit derogare primis testamẽtis, & decedere cũ vltimo, benè iudicauit Senatus, non obstãte clausula derogatoria, de qua in primo, licet de ea indiuidua mentio facta non esset: sin minus, malè, & verior erat sententia Gammæ, contra cuius votum iudicatum est: tum etiam si in illo vltimo testamento approbatum fuit primum, aut aliquid eius, id seruari debebat, quia iudicatur de tenore vltimi testamenti, ex adductis per Gammam hîc, & per Iul. Clarum.d.§.testamẽtum, quæst.36. Couarru. in cap. cum tibi, nu.5. de testamentis. Menoch. de success. creat.§.17.num.53. Xuarez ad Gomez. lib.1. variarum cap.2. num.6. Anton. Gab.lib.4.communium conclusionum, tit.de testamentis conclusione.11.num.3. Crass.d. libro.§. institutio. quæst.16. Concordat elegans consilium Alberti Bruni.1.num.81.

Additio ad Decisionem CCX.

DE testamento facto tempore pestis diximus ad decis.81. quibus adde Paris.consi.33.nu.48.lib.2. Menoch. de success. creatio.§.24. num.23. Ioan. Annibal, in rep.l.nemo potest.num.22.de leg.1. Spino de testamentis glo. Rubricæ, part.3.num.6. ex quibus, & ex dictis dicta decisio.81. bene iudicauit Senatus in præsenti, quia iudicauit secundùm magis communem opinionem, de qua vide. Tellum Fernandez in.l.3. Tauri.1.parte num.6. qui distinguit, & dicit de rigore iuris non procedere dictam resolutionem: quod & nos diximus in d.decis.81. sed in praxi seruanda est, & vide etiam Mascard.de prob.

3.par.

3.part.conclu.1353.a num.16.cum sequentibus.

Additio ad Decisionem CCXI.

Adde huic decisioni text. in l. inciuile, & ibi glo. Bald. Salic. Cyn. Fulgo. & alios. C. de rei vendicatione, & text. in l. ea conditione. C. de rescindenda venditione, & eleganter Fulgos. nu. 7. in l. si vt proponis. C. de condictione ob causam. Ioan. Mariã Riminaldum, qui quasi in terminis huius decisionis loquitur, cons. 222. lib. 2. Anto. Gomezium tom. 2. de contractibus c. 2. num. 30. in fine, & cum Gorneo in pluribus consilijs Emanuelem Xuarez lib. 4. cõmunium resolutionum tit. 30. num. 13. Arias Pinelum in. 2. parte rubri. de rescind. vend. num. 27. qui in præcedentibus & sequentibus late egit de conciliatione text. in d. l. ea conditione, cum text. in l. cum te. C. de pactis inter emptorem, & ad id quod dicit Autor de sua lege regni Lusitaniæ, adde in nostro regno. l. 58. tit. 5. par. 5. & ibi Greg. & resolutio vera est, quòd quando non apponitur pactum resolutorium venditionis, in casum quod emptor pretium non soluat, si venditor habeat fidem de pretio, dando illi dilationem, etiam si sit de vno die, vt dicunt Cynus & Fulg. in d. l. inciuile, non potest agere ad rescisionem contractus; sed solum ad solutionem pretij. Si verò emptor non adimpleat alias conditiones positas à venditore vltra solutionem pretij, quæ magis quã pretium valent, & ob quas venditor minoris vendidit, si fuerunt causa finalis vendendi, alias vendi tore non vendituro, eis non adimpletis, potest agere ad rescisionem contractus: sin minus & venditor aliàs esset venditurus pretio numario, sed in gratiam emptoris adiecta sunt, solum agit ad implementum earum actione ex empto, vt per Fulg. in. d. l. si vt proponis, & confirmat d. l. 58. vndè bene iudicarunt Præses & Gamma in præsenti.

Num. 2. Adde de purgatione moræ elegantem. l. 36. tit. 11. part. 5. & Greg. Lopez in. l. 8. glo. 2. titu. 14. part. 5. Matienço in. l. 7. glo. 3. titu. 4. lib. 5. recop. Olanum in antynomijs ad Villalobos, lit. M. a num. 59. vbi de intellectu illius legis partitæ agit, & resolutiones iuris communis vide per Menoch. in tract. de arbitr. iud. lib. 2. cent. 2. casu. 220. a nu. 44. Osascum decis. Ped. 130. Anto. Gabr. lib. 3. suarum resolutio. tit. de transactio. conclusione. 1. Præsidem Anton. Tessaurum in suis nouis decisionibus Pedemontanis decis. 77. & 212. communiter in praxi de æquitate admittitur moræ purgatio intra modicum tempus iudicis arbitrio, dummodò ius aduersarij non sit factum deterius, & sic bene iudicauit decisio præsens.

Additio ad Decisionem CCXII.

Adde huic decisioni Crauet. consi. 151. num. 8. lib. 1. Rol. a Valle consil. 59. lib. 1. Menoch. cons. 100. nu. 202. lib. 1. Anton. Gabr. lib. 3 conclusionum, titulo de emptione & venditione conclusion. 1. a num. 11. Caualcan. in tract. de tutore, a num. 78. Mauritium in tractatu de restitutione, capit. 289. & cum pluribus Sfortiam in tract. de in integrum restitutione, part. 1. quæst. 17. artic. 14 per totum, qui omnino videndus est.

Additio ad Decisionem CCXIII.

Hvic decisioni adde quæ dixi ad decisionem. 136. & 166.

Additio

Additio ad Decisionem CCXIIII.

Hvic decisioni, adde quæ diximus ad decisionem. 70. & 16. & 48. & 192. & 108. vbi tractauimus, quando ex bonis emphiteoticis potest constitui maioratus, & quando possint bona maioratus dari in emphiteosim, & locari ad longum tempus: & quando tertia possit signari in certa re, vide Couar. in c. Rainal. §. 2. nu. 1. de testamentis, Palat. Rubios, & Anto. Gomez in. l. 19. Tauri, Matien. in. l. 3. tit. 6. lib. 5. recopil. & ibi Azeued. Mieres de maiora-tu. 1. par. quæst. 52. num. 7. & 8. Xuarez in. l. quoniam in prioribus, limita. 13. ad. l. fori, quæst. 3. per totum.

Additio ad Decisionem CCXV.

NV. 1. Adde. l. 41. Tauri, & ibi vide Antonium Gomez, Gomez Arias, Castellum, Velazquez & alios: cũ qua concordat. l. 1. tit. 7. lib. 5. recopilat. & ibi Matien. & Azeued. latè Molinam de primogenijs lib. 2. cap. 6. vbi traditur modus probandi maioratum ex cõsuetudine. Quibus etiam adde, quòd ex consuetudine decennali, etiam probato vno successionis actu, cum alijs coniecturis, præsumitur maioratus cõstitutus, & trãsfertur in aduersariũ onus probandi contrarium, ex notatis à Bal. col. 3. & Ias. in fine, in. l. si certis annis. C. de pactis. Quæ confirmantur ex Butrio, qui loquitur de dicta præsumptione & consuetudine interpretatiua, aut declaratiua, in c. fin. in medio de consuet. Becium consi. 101. a num. 47. lib. 1. Ioseph. Ludouicum in suis communibus, tit. de consuetudine, conclusione vltima per totam: quod nota, quia latius sic consului.

Num. 2. Adde. l. 40. Tauri, & ibi scribentes omnes. l. 5. tit. 7. d. lib. 5. vbi Matienço glo. 1. nume. 8. quem sequitur, Azeued. vbi tenet contrarium eius, quòd Autor hic tenet, latè Velazquez in d. l. 40. glo. 2. & infiniti quos ipse allegat, & de iure communi vide Decis. cons. 1. glos. & autores in. l. cum ita. §. in fideicommisso, de leg. 2. latè Crassum in suo libro sententiarum §. fideicõmissum quæst. 11. Menoch. in tract. de successio. creatio. lib. 3. §. 23. num. 9. Anton. Gabr. lib. 6. tit. de verborũ significatione, conclus. 1. latissimè Menoch. lib. 4. præsumptio. c. 95. per totum. Maticam de cõiecturis lib. 8. tit. 9. Caldas de nominatione, quæst. 17. Communis tamen resolutio est contra Autorem, quando agitur de successione maioratus, etiam si sit rei particularis: in alijs verò successionibus, iure communi inspecto, verum dicit Autor, licet plures magni nominis contradicant. Et infra videbis plures decisiones de repræsentatione vbi agimus.

Nu. 3. Adde Bart. & omnes in. l. peto. §. fratre, de leg. 2. & Tiraq. de retractu. lib. 1. §. 26. nu. 4. Couar. in c. Rainaldus, nu. 6. Crassum in d. libro sententiarum, §. institutio, quæst. 23. a num. 6.

Nu. 4. Adde late Lamberti. in tract. iuris patronatus, 1. par. 2. lib. q. 8 art. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. Mexiam in pragmatica taxæ panis, conclusione. 6. a nu. 49. & 50. cum sequentibus.

Nu. 5. & 6. Adde latissimè Tiraq. de ll. conubialibus, glo. 6 a nu. 1. cũ sequentibus Palat. & Castellũ in. l. 58. Tauri, Matien. & Azeue. in. l. 5. tit 3. lib. 5. recop. & de consensu probãdo ex præsentia & an sufficiat vide latè eundẽ Tiraq. in d. ll. glo. 7. Anto. Gomez. in. l. 56. Tauri, & Matien. in. l. 3 glo. 1. d. tit. 3 latissimè Mascar. in tract. de probatio. 1. par. cõclu. 417. per totã, & lib. 3. cõclu. 1219. Menoch. de præsum. lib. 3. præs. 42. Cõ

b muniter

muniter cócluditur, quàdo cósensus exigitur pro forma per viã licentiæ ad integrandã personam alicuius contrahétis, tūc debet esse expressa, & interuenire tempore actus, non post: quando verò exigitur ob præiudicium consentire debentis; tunc quocunque tempore interuenire potest, & colligitur ex cóiecturis. Præsentia verò sola in præiudicialibus; & quando cósensus habet aliquid vltra puram patientiam, vt in præsenti decisione, scilicet consentire, & licentiare, tunc in præiudicialibus non habetur pro consensu, nisi alia interueniant, vel quis sit vocatus ad consentiendum, vel repugnandum; & ideò benè est iudicatum in præsenti decisione, maximè quia in eius casu requirebatur præsentia superioris, & beneficiariorum Ecclesiæ: imò & hæc sola non sufficiebat, si collegialiter & in forma consueta non essent congregati, ex notatis in c. cum omnes, de constitutio.

Additio ad Decisionem CCXVI.

ADde huic decisioni, quæ quotidie in praxi contingit, quæ latè notauimus lib. 1. quæstionū quæst. 8. Interim adde ordinarios in l. si paterno affectu, C. de neg. gestis Bal. in l. 1. C. de leg. & cons. 257. lib. 3. Abb. cons. 85. nu. 4. & 5. lib. 2. Calcan. cons. 60. nu. 12. & 58. nu. 11. Alex. cons. 153. lib. 5 Alex. de Næuo cons. 35. & 36. Aret. cons. 48. Rimi. cós. 94. lib. 1. Corn. cons. 257. lib. 1. elegantissimè ad propositum huius decisionis per Bursat. cons. 83. a nu. 11. lib. 1. Cordubam de Lara in tract. de alimentis ad §. sed si mater, nu. 72. In praxi seruamus contra hanc decisionem, quòd seruitia compensantur cum alimentis, si talia sint, quòd mereantur, prout sunt ea de quibus hîc, si ex eis vtilitatem tutor aut curator, aut administrator consequantur, nisi eis non indigeret talis tutor, & minor ob bonam gratiam, & ne videatur corpus mortuum, faciat, ex Bald. in l. 1. C. delegatis. Et ita concludunt Lara & Bursatus vbi supra. Si verò essent talia, que salarium mereantur, prout alij stipendiarij faciunt, quibus tutor indigebat, & ideò famulum alium non conduxit, debetur etiam eis salarium, vt Bald. in d. consil. ait: semper tamen, & in omnem euentum, quantumuis seruitia leuiora sint, & ob gratiam facta, extenuant taxationem alimentorum: & in hoc notabilis est hæc decisio, & sic semper consului, & vidi ab alijs practicatum, & in vna causa, in proprijs terminis hac decisione vsus sum, secundum quam, iunctis supra adductis, iudicatum est: & vide. l. fin. titu. 12. part. 6.

Additio ad Decisionem CCXVII.

NOta, quòd tutor, finita tutela, potest emere bona minoris, non obstante lex Regia: quod est verum, singulare & notabile ad nostram legem regni finalem, tit. 25. lib. 5. recopilat. de qua latissimè vide Dueñas in suis regulis, regula. 31. qui Rebuffum, & alios allegat, Meness. in l. transactionem, num. 7. C. de transactio. Gutierrez de iuramento confirmatorio. 1. parte. cap. 40. num. 2. Matienço, & Azeued. latè in d. l. fin.

Additio ad Decisionem CCXVIII.

NOta, quòd terminus ad appellandum non potest prorogari, etiam de consensu partium. Adde Mencha. in tract. de successionū creati. to. 1. §. 7. nu. 40. Dida. Perez in l. 1. tit. *de las apelaciones*, col. 1290. lib. 3. ord. Greg. in l. 22. tit. 23. par. 3. Gutier. in tract. de iuramé. confirmatorio. 3. parte. cap. 5. num. 15. Azeued. in l. 1. a num. 50. titu. 18. lib. 4. recopi. qui omnes dicunt, quòd tempus datum à lege ad appellandum, non potest prorogari de consensu partium. Dicunt tamen, quòd potest suspendi de earum consensu: de quo valdè dubito, quia continuus est, & inductus ad rigorem iuris conseruandum, & quia aliàs fieret fraus legi, & quia nemo potest facere, quin leges in suo testamento locū habeant: ordo itidem iudiciorum non dependens à partium volūtate. Cogita.

Additio ad Decisionem CCXIX.

NVm. 1. Adde Molin. in consuet. Parisi. 2. par. §. 54. a nu. 37. & Molin. de primog. lib. 1. c. 26. a nu. 11. Velaz. in l. 46. Tauri glo. 7. a nu. 5. & plures allegatos a Molin. vbi supra: Matien. in l. 6. glo. 2. a nu. 6. & ibi Azeued. nu. 4. titu. 7. lib. 5. recop. Doctorem Gutierrez lib. 3. practicarum, quæst. 90. Aluarad. de coniecturis, lib. 2. c. 4. a nu. 54. cū sequētibus. Et vera distinctio est, quam Auditor hîc fecit, quòd augmētum separabile sine læsione non cedit maioratui, secus de inseparabili, ideòque separabile, reputatur vt liberum, & de eo potest solui creditoribus.

Nu. 2. Adde quæ dixi de probando maioratu decis. 215. & vltra ibi citatos adde dictum Doctorem Gutierrez dicto lib. 3. quæst. 62. vbi latissimè modos probandi maioratum adducit.

Num. 3. Adde quæ dixi decisio. 70.

Nu. 4. Vltra Xuarez hîc citatū, vide Molin. lib. 2. de primogenijs, c. 3. a nu. 36. Couar. in c. Rainald. §. 2. nu. 2. & 3. de testamētis. Mencha. in l. si quādo. §. illud, a nu. 62. C. de inoffi. testa. Gutierrez de iuramen. confirmatorio. 1. par c. 19 & in c. quamuis pactū, verbo, *Omninò seruari debet*, de pactis in 6. & vide elegantē additionē Doctoris Valdes ad Xuarez vbi supra nu. 53. lit. O. qui bene distinguit: cui adde elegantem extensionē huius decisionis in hoc numero, scilicet, quòd non solum pater potest facere maioratū de legitima filij de suo consensu, vel non solum conualidatur eo consentiente post mortē, sed etiā talis maioratus reputatur, vt conditus à filio quo ad suam legitimā, & ideò de eius bonis possunt sua debita solui, & contra ea agere possunt sui creditores: Est certè hæc ampliatio singularis si vera est, & pro eius explicatione distinguo casus sequentes.

Primus est, quando filius qui grauamen approbauit, repudiauit, vel nō adiuit paternā hæreditatē: tūc absq; dubio falsa est dicta resolutio, quia bona nunquā fuerunt filij, sed semper patris, potuitque filius repudiare in præiudiciū creditorum, ex l. qui autem. §. vndique. ff. quæ in fraudem creditorum. late Tiraq. in. l. si vnquam, verbo, *Donatione*, a nu. 180. C. de reuocandis donatio.

Secundus casus est, quando filius approbauit grauamen, & postea adiuit hæreditatem; & tunc etiam idem erit, quod in præsenti casu: quia quemadmodum filius potuit in præiudicium creditorum repudiare in totum, ita etiam repudiare in parte, scilicet libertatem bonorum, & sicut potuit non acquirere, potuit nolle acquirere libera, sed vinculata.

Tertius est, quādo adiuit prius, & postea, vel tacitè vel expresse approbauit maioratum, tunc si debita habebat, iudicatur maioratus, vt ab eo conditus, quo ad hoc, vt teneatur de bonis sic vinculatis soluere creditoribus, quos antea habeat: & ita est intelligendus Bal. cons. 1. lib. 4. relatus per Tiraq. in d. l. si vnquam, verbo, donatione, a num. 155.

Quartus casus est, quādo filius tempore approbationis debita non habebat; sed postea cōtraxit: & hic est proprius

casus huius decisionis, & dubitatur, an tunc iudicetur vt ab eo fundatus, vel à patre? & decisio tenet, quòd ab eo: mihi autem contrarium videtur, quia pater fundauit de suis rebus, & vt suum, & nō filij, vnde vt suum iudicari debet: in tantū, quòd si filius ei consensit, ab eo reuocari nō potest: quemadmodū quādo quis testatur aut cōtrahit de re aliena, domino cōsentiente, iudicatur sua dispositio, & non domini rei, nec ab eo reuocari potest; vt in marito testante de re vxoris, tradit Bald. in l. nec fratris. C. de donatio. causa mortis. Xuarez in d. l. quoniam, lim. 5. nu. 13. & 14. & ibi Valdes in additione: cū etiā quia quando res vinculata fuisset perfectè filij, ipse videtur retro donare patri per dictum consensum per viā donationis inter viuos, vnde iudicatur patris integra dispositio, & in eius praeiudicium non potuit filius ipse debita contrahere, quae essent soluenda de dictis bonis vinculatis: qd sic mihi videtur, cōtra decisio. hic, salua melius sentientis cēsura.

Nu. 5. De actibus ex quibus aditio haereditatis inducitur, ad hoc vt filius teneatur ad debita paterna, vide latisſimè Bart. & post eū Aret. Ias. & Alex. ibi, in l. gerit. ff. de acq. haered. Marantā in repet. l. is potest. ff. eo. titu. latisſimè & meliusquā alibi Mascar. in tract. de probationibus. 1. par. conclu. 44. 45. 46. Doctorem Spino in suo speculo testamentorū, glo. 33. à nu. 32. cum sequentibus, quibus adde elegantem limitationē ad l. gerit, & ad l. Papinianus. ff. de acq. haereditate, vt non procedant in muliere faciente actus, qui geri nō possunt citra ius & nomen haeredis ob praesumptam iuris ignorantiam, ex qua talis non censetur adire, nec obligari creditoribus haereditarijs: cuius contrarium tenuit Auditor hic: sed contra eum post Bald. tenuit Alex. hic citatus ab Autore, & Paul. Paris. & Alban. in additio. ad Bar. in l. pro haerede. ff. de acq. haered. Paul. in l. Clodius. in fine. ff. de acquir. haere. Osas. decis. Ped. 54. num. 11. Mascardus cōclus. 47. d. 1. par. nu. 5. Stringit tamen multum argumentū Auditoris sumptū ex l. 1. C. de iure deliberandi: tenenda tamen est cōmunis opinio, nisi ex alijs circunstantijs iudici de scientia, & prudētia mulieris constaret: quia per argumentum a contrario sensu non est derogādū dispositioni tex. in l. cū de indebito. ff. de probat. in qua se fundat cōis.

Nu. 6. De reuocatione aditionis, & restitutione contra aditionē, vide Anto. Gomez tomo. 2. de contract. lib. c. 13. nu. 4. Sfor. in tract. de in integrū resti. q. 42. art. 2. 2. par. & 1. par. q. 36. art. 3. elegantisſimè Caldas ad. l. si curatorē habēs, de in integrū restitutione, verbo, laesis, a num. 50. cum sequentibus, & vide. l. 7. tit. 19. part. 6. & ibi Grego. Lup. ex quibus, & ex ab eis allegatis constat, quòd benè dixit decisio in hoc numero.

Nu. 7. 8. & 11. De materia interesſis, de qua haec decisio in tertio dubio agit, diximus latè in additionibus ad decisionem. 110. praecedentem.

Ex quibus omnibus, & ex adductis in additionibus, dico in tribus dubijs, de quibus agit hic Autor, bene iudicasse Senatū in fauorem creditorū, qui debita sua petebant ex bonis maioratui additis, cōtra filiā debitoris, quae se immiscuerat paternae haereditati, qui debitor erat: debebant tamen Auditores limitare interesse, ne nimis cresceret, & si bona libera non essent, nec malè iudicassent, filiā minorē cōdenando ex actibus immistionis ab ea factis, vnde arbitrādum esset, an sua oppositio esset malitiosa, vel non.

Additio ad Decisionem CC.XX

ADde huic decisioni Ferraram eleganter distinguentem in sua praxi, in

in forma appellationis à sententia diffinitiua, verbo, futile, & esse nullum, & ibi addentes, qui plura allegant, & Azeued. in l. 2. tit. 16. a nu. 10. lib. 4. recopil.

Additio ad Decisionem CCXXI.

VIde quae latè dixi ad decisionē. 89.

Additio ad Decisionem CCXXII.

VIde quae latè diximus ad decis. 46. de testamento facto ad interrogationem alterius, quae hic repetenda nō sunt, & quae latius diximus nostro lib. 1. quaestionum, quaestione. 1. & vera est haec decisio: & interim vide eleganter disputantem Mascard. de probatio. 3. par. conclusione. 1353. a num. 60. cum sequentibus, Crassum in tract. sententiarum. §. testamentum, quaest. 19. per totam, qui plures casus distinguūt, quos ego distinxi & explicaui in locis citatis.

Additio ad Decisionem CCXXIII.

NVm. 2. Vide quae habes ad decisionem. 8. & in hoc casu conclude, quòd pater, aut acquirens, poterat praeiudicare successoribus, quia ipsi non habebant, nisi quando ipse nominasset: vide etiam quae habes ad decis. 5. & vide Caldas de nominatio. quaest. 12. & quaest. 15. & in dictis locis cum distinctione contrarium conclusimus.

Num. 3. 4. & 9. Vide quae habes ad decisionem. 16. & decisionem. 70.

Num. 5. & 6. Adde Deci. conf. 648. in principio. Fabian. de Monte in tract. de emptione & venditione, quaest. 5. nu. 26. Roma. conf. 257. vbi Mandosius in additione. Franciscū Bursat. conf. 149. à nu. 24. lib. 2. Bertach. de gabellis, par. 5. quaest. 3. & Anton. Gomez de contractibus, c. 2. a num. 9.

Nu. 7. Adde Caldas de nominatio. q. 14. qui dicit, eādem solennitatem requirit, quando renouatio aliquid addit, vel detrahit primo contractui, saltim in tempore: & hoc verū est, & iam in decisione. 36. dictū est: & ibi sequutus sum contra Gammam.

Num. 10. Adde Azeue. quasi in proprio casu, in l. 4. ibi, *Conforme à las leyes*, tit. 17. lib. 4. recopil. & de alijs quae dicit Autor, vide latè eundem in l. 1. a nu. 11. tit. 18. lib. 4. recopil.

Num. 13. De subrogatione vide latè, Gutierrez lib. 3. practicarum, q. 27. & q. 87. Ad substātia huius decisionis adde, ꝙ si in patria bona maioratus solebant dari in emphiteosim ad tres vitas, malè iudicauit Senatus contra votū Anto. de Gāma: si verò nō solebāt, bene iudicauit, ex adductis in decisio. 16. & decis. 70. & ex Aluaro Valas. consultatio. 27.

Additio ad Decisionem CCXXIIII.

HAEc decisio duo continet. Primū, ꝙ confessio amasij in fauorem suae concubinae, de mutuo habito, est suspecta, & non valet. Secundum, quòd datū meretrici, aut aliae mulieri non meretrici, ob coitum fornicarium, non potest ab ea repeti. Primo dicto adde Anchar. in terminis cons. 247. Deci. consi. 132. Crauet. cons. 368. nume. 17. lib. 3. Marcum Antonium Peregrinum in tractatu de iure fisci, lib. 2. tit. 9. num. 5. & in genere de confesſione inter personas prohibitas, adde Roland. consil. 90. per totum, lib. 2. Matien. cum pluribus in l. 6. glo. 7. a num. 5. tit. 8. lib. 5. recopilat. Bellacombam lib. 7. communium, tit. 19. num. 280. Mariam Rimi. cōs. 198. nu. 15. lib. 1. Mascar. de proba. 1. par. cōclu. 391. & 380. & 363. & 364.

Ex quibus, & ex ab eis citatis, colligitur veram & absque dubio esse sententiam Autoris in præsenti: & ad id quod dicit, bona quæsita per concubinam habitantem cum amasio, præsumi quæsita ex bonis amasij, adde latissimè Mascard. in d. tract. part. 1. conclusione. 311. latissimè Menoch. in tract. de præsumptionibus, lib. 3. præsumptione. 51. à num. 7. cum sequentibus. Anton. Gabr. lib. 1. communium conclusionum, titu. de præsumptio. cõclus. 15. a nu. 2. & de primo vide Osascum decis. Pede. 172. à num. 11. De secundo vide Medinam de restitutione quæst. 20. Couar. in reg. peccatum. 2. parte. §. 2. à num. 1. cum sequẽtibus. Nauar. in Manuali. c 17. a nu. 33. cum sequentibus. Soto de iustitia & iure. lib. 4 quæst. 7. arti. 1. ad secundum, & cum Cordoua, Siluestro, Ang. Adriano, & alijs, vide latissimè Petrum de Nauarra in suo tract. de restitutione parte. 2. lib. 4. c. 2. à nu. 93. & à nu. 114. cum sequentibus, ex quibus omnibus colliges, vera esse Autoris dicta in præsenti, quibus nihil addendum existimamus.

Additio ad Decisionem CCXXV.

HÆc decisio est admodum singularis, vna ex melioribus huius libri, magis diligenter enucleata quam alia, concluditurque, quod ex pluribus substitutionibus & vocationibus, & vocatione filiorum maiorum & masculorũ, colligitur, quòd testator voluit facere maioratum perpetuũ, iuncto onere anniuersarij imposito, & tunc conditio si sine liberis, non deficit, primo vocato cum liberis decedẽte, nec ideò bona libera efficiuntur, sed vt maioratus perpetuus sit, illa conditio repetitur in omnibus succedere debentibus, & vocantur omnes de familia, & cessat famosum consilium Oldradi. 21. quod in nostra quæstione. 12. lib. 1. diximus cessare ex cõiecturis inducentibus perpetuũ fideicõmissum, & eleganter explicatur dictum Oldradi consilium, de quo vltra per me dicta in dicta quæstione: interim vltra hîc citatos, adde Anton. Gabr. qui infinitos citat lib. 4. communiũ conclusionũ, tit. de fideicõmissis, cõclusio. 7. a nu. 1. Marzari. cons. 4. col. 2. Crauet. cons. 935. a nu. 13. lib. 5. Petrũ Anto. Petra de fideicõmissis, quæst. 9. a nu. 235. Præside Anto. Tessaurum, qui plures autores modernos & antiquos citat, decis. 248. a nu. 7. & decis. 96. a nu. 34 qui dicit semper contra Oldradum iudicatum dictis coniecturis existentibus, & refert tot & tantas autoritates, quod importunũ & laboriosum sit eas recensere. Idem facit ex proposito Iosephus de Rusticis in cons. 1. post quæstioné quãdo liberi, a nu. 16. & adde eũdem Marzarium cons. 19. per totũ, vbi laté examinat consiliũ Oldradi, & adde Menoch. cõs. 327. a nu. 14. lib. 4. & cõs. 85. lib. 1. Rimin. Iun. cons. 464 a nu. 20. lib. 4. Achillem Personalem in tract. de adipiscenda possessione, a nu. 203 cũ sequentibus. & adde Molinæũ ad Deci. cons. 585. Ceph. cons. 650. nu. 10. lib. 5. Sfortiam in tract. de substitutionibus, tit. de compendiosa, in. 6. par. art. 2. notissimè Fabiũ Turre. cons. 81. a nu. 43. cũ sequẽtibus lib 1. Vide etiã Menoch. cons. 530. lib. 6. latissimè etiã modernũ Ioan. Bottam cons. 50. per totũ, vbi latè de cons. Oldradi eleganter subtilis consulens Tib. Decianus cons. 28. a nu. 25. lib. 2. Port. Imolens. cons. 46. a num. 26. & vltra omnes admodum subtiliter & ingeniosè plura iura, fundaméta & autores citãdo, & referẽdo infinitas cõiecturas, acerrimè defendit dictum cõsiliũ Oldradi Sfortia Perusinus, prædictus Consulens, cons. 66 & cons. 67. per tota cõsilia, lib. 1. qui omnino vidẽdus: & ex nostris adde dominum Ludouicũ de Molina lib. 1. de primogenijs, cap. 6. a num. 16. & de coniecturis inducentibus perpetuum fideicommissum, eundem. c. 5. & Velazquez in. l. 41. Tauri, glo. 2. a num. 7. Aluarum Valascum consultatione 82. Sed omissis his allegationibus, vt quid sentiam in medium proferam, Oldradi sententia, rigore verborum inspecto, vera est, & Iurisconsultis amica, eamque manifeste probant iura ab ipso Oldrado citata, & ab eius defensore Sfortia, & à nemine negari potest, nec desineret esse vera ob solum onus anniuersarij impositum, vt Aluarus Valascus dicebat, licet plures ex citatis contradicat: diximusque ad decisionem. 30. licèt in contrarium faciant quæ in terminis anniuersarij cum Marzario, & Curtio, Menoch. tradit lib. 4. præsumptio. præsumptio. 76. a nume. 71. Sed existentibus coniecturis contrariæ voluntatis, & quidem vrgentibus, nec Iurisconsulti, nec Oldradus, negarunt veram esse opinionem contra Oldradum, imò & Iurisconsulti in terminis fideicommissi temporalis & simplicis loquuti sunt, non obstante, quòd Oldradus de conditionibus, quæ de masculis loquebantur, verba fecit, sed erat fideicommissum simplex, & non perpetuum, nec per viam maioratus: vnde si testator expressit, q maioratum facere volebat, nõ procedet opinio Oldradi, quia ad perpetuitatẽ eius, repetitio conditionum necessaria est. Nec etiam procedit si extant coniecturæ maioratus, vt quia maiores vocauit masculos & etiam iussit portare nomẽ & arma, de agnatione est loquutus, plures gradus substitutionum semper per viam maioratus fecit, tunc enim absq; dubio opinio Oldradi non procedet: & ita in Senatu Lusitano, vt per Autore hîc, & in pluribus alijs tribunalibus iudicatũ est: imò & ego semper tenui, & teneo, q ex impositione oneris anniuersarij, & ex vocatione proximiori in defectum filiorũ primi vocati, colligeretur coniectura maioratus, & nõ esset locus consilio Oldradi, ex Curtio Iun. cons. 121. num. 15. Crauet. cons. 48. lib. 1. Anton. Gabri. vbi supra num. 7. & autoribus à Menoch. citatis dicto nume. 71. & Iosepho de Rusticis, & alijs pluribus supra citatis. Sed magis communis opinio est in cõtrarium, nuncque de eo lis pendet. Cogita: & de repetitione cõditionũ, de qua Autor hîc dicit & agit, vide quæ diximus ad decisionem. 27.

Additio ad Decisionem CCXXVI.

ADde huic decisioni quæ diximus ad decisionem. 201. & ad decisionem. 152.

Additio ad Decisionem CCXXVII.

DVo ponit hæc decisio, Primum, q vxoratus non potest donare concubinæ. De quo adde Benedictum Capra cons. 127. Ias. cons. 37. lib. 3. Couar. in reg. peccatũ, par. 2. §. 2. nu. 2. & Peregrinum in tract. de iure fisci lib. 2. tit. 9. & vide Tessaurum decis. 111. noua Pede. qui agunt de milite & clerico donantibus concubinis, & de donationibus factis ratione seruitiorum. Secundum, q maritus in præiudiciũ vxoris nõ potest donare de bonis comunibus, suis concubinis, nec meritricari, & quòd vxor potest repetere partem immobiliũ donatorũ, & mobilium, si apparent, & sint in quantitate. In quo hæc decisio est singularis, & vtilis ad praxim huius regni, de qua vide Montaluũ in. l. 1. tit. 3. lib. 3. fori. Xuarez in eadem lege, versic. *Vlterius quæro*, per totum. Auend. responso. 20. Anton. Gomez in. l. 51. Tauri, a num. 73. Grego. Lopez in. l. 13. verbo. *ganancias*, titulo. 10. par. 5. Tellum Ferdinandum in. l. 19. Tauri a nu. 2 Simancas de

Catholicis institutionibus, tit 9. num. 86. Palat. Rub. in rubri. de donatio. inter virum §. 66. num. 29. Dida. Perez in l. fin. glo. *pueda*, tit. 4. lib. 5. ord. pag. 170. col. 2. Pelaez de maioratibus. 1. parte. quæst. 23. num. 14. Molin. de primoge. lib. 2. c. 10. a num. 66. Rojas de successionibus. c. 33. num. 25. Baezam de non meliorandis, dico de decima tutoris, c. 27. nu. 28. Matien. in l. 5. glo. 6. a nu. 6. & ibi Azeued. a nu. 8. tit 9. lib. 5. recop. Ioan. Garciam in tract. de expensis & meliorationibus, c. 13. a nume. 19. & in tract. de coniugali acquæstu, a nu. 65. cum sequentibus, Burg. de Paz. Iun. quæstione ciuili. 8. a num. 13. Gutierrez lib. 2. practicarum, quæst. 121. Ayoram de partitionibus, 1. parte, c. 8. nu. 10. allegant Nauarrum in Manuali. c. 28. & in additione ad c. 17. a nu. 193. & licet inter hos diuersitas maxima opinionum sit, verior resolutio, & in praxi seruata est, quod minutatim donare, perdere, ludere & meretricari potest maritus (non ad effectum vt iuste faciat) nam exceptis iustis & minutis donationibus, & ludo iusto & honesto, & in parua quantitate, secundum conditionem suæ personæ, meretricari, nec alia, quæ peccata, & mali exempli sunt, facere non potest, nec in talibus vsibus prodigere bona communia, sed ad effectum vt non teneatur vxori restituere, nec ipsa a possidentibus repetere, vt euitentur infinitæ lites, & cõfusiones. In grandi verò quantitate nullatenus potest, & ipsa poterit repetere, vel saltim ex alijs bonis communibus tãtum partem præcipuam deducere: & raro in praxi hæc considerantur, nisi quando donatio notabilis est, secundum conditionem personæ: & quæ sit magna, iudicis arbitrio relinquitur. De confessione verò amasij in fauorem concubinæ, de qua decisio in principio agit, diximus late ad decisionem. 224. & ibi de acceptis a concubina gratia fornicationis ineundæ.

Additio ad Decisionem CCXXVIII.

NOta, quòd emens rem minoris, vel dotalem, non dicitur bonæ fidei, ac proindè non potest recuperare pretium, de quo vide Curt. Seniorem cons. 63. dub. 4. num. 19. Fulgo. Paul. & Salic. in authẽtica qui res, C. de sacros. Ecclesijs. Corn. cons. 2. nu. 7. lib. 3. Couar. lib. 3. variarum c. 17. col. 4. versic. *Ad eam quæstionẽ*, Menoch. cons. 87. nu. 96. lib. 1 latè Franciscum Becium cons. 24. a num. 33. & 38. lib. 1. Bald. Nouellum in materia rei dotalis, in tract. de dote parte. 7. num. 15 Campegium in eodem tract. parte. 4. quæst. 23. & in terminis terminantibus vide elegans consilium Sfortiæ, 41 a nu. 94. cum sequentibus, lib. 1. allegat Imolam in l. cum vir, num. 9. ff. de vsucapionibus. Mihi vera resolutio est, quòd si emptor fuit bonæ fidei, quia nesciuit rem esse dotalem, possit recuperare pretium a venditore. Si verò malæ fidei, & emit ab ipsa muliere, non possit recuperare, etiam si stipulatus sit de euictione. Si verò a marito, & stipulatus sit de euictione, recuperare potest: si non est stipulatus, non: ab ipsa verò muliere vendicante non potest recuperare, etiam si bonæ fidei sit, nisi pretium sit conuersum in sui vtilitatem: quod non præsumitur, quidquid Autor in præsenti dicat, vt videbis per Lup. & Cast. in l. 61. Tauri, Matien. in l. 9 glo. 3. nu. 3. tit. 3. lib. 5. recopil & ibi Azeued. num. 35. & cum pluribus Menoch. de præsum. præsump. 22. lib. 3. & ideò qui asserit, probare tenetur: & hæc resolutio semper in praxi seruatur, de qua vide Autores in l. si familiæ. C. familiæ hercis. & in l. si fundum. C. de euictio, & quæ latius diximus ad decisionem. 20. & 79.

Additio ad Decisionem CCXXIX.

ADde huic decisioni Vincent. Francum decisio. 90. num. 5. & 81. num. 2. part. 1. Neuizanum consi. 70. & consi. 61. a num. 16. Osascum decisione Ped. 22. nu. 6. Rebuffum. 3. tomo ad. ll. Galliæ, titu. de consuetudine, art. 2. glo. 13. num. 22. Tessaurum decis. Ped. 2. & 1. num. 9. late de stylo Principis, cum Oroscio, Chassanæo, Didaco Perez & alijs, Azeu. in l. 2. tit. 10. a num. 1. lib. 4. recop. late Dionysius Gotifredus lib. 1. praxis iuris ciuilis, tit. 3. fol. 148. cum sequentibus. Vide etiam in materia sententiarum supremi Senatus Rebuffum ad concordatas Franciæ, in procemio, verbo, *summas*, priuilegio. 23.

Additio ad Decisionem CCXXX.

NVm. 1. Ad dubium primum huius decisionis decidit Senatus, quòd, non obstante lege regia Lusitaniæ, filius, licet non sit hæres, & repudiet, succedit in emphiteosi: cui adde Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 44. & 46. Couar. lib. 2. variarum cap. 18. num. 4. Iul. Clarum lib. 4. sententiarum. § feudum q. 76. & quæst. 9. Greg. Lopez in l. 6. glo. *Lo hereden*, tit. 26. partit. 4. Pinel. in l. 1. C. de bonis maternis, part. 3. num. 85. & Caldas de nominatione emphiteotica quæst. 12. a num. 45. vbi in intellectu dictæ legis dissentit ab Autore hic, scilicet, quod si defunctus nõ nominauit ad emphiteosim, non potest succedere filius, si hæres non sit: tamen decisio præsens vera est, quando emphiteosis competit filijs, vt filijs, non vt hæredibus: de quo vide innitas allegationes Fabij Turreti cons. 61. lib. 1. secus si fuerit concessa pro filijs & hæredibus, videatur Bart. hic citat.

Num. 2. ad secundum dubium decidit Senatus, quòd emphiteosis renouata in persona filij, quia extincta fuit per mortem patris, licet pater eam emerit suis pecunijs, non est conferenda, nec imputanda in legitimam. Adde illi Caldam concordantem in d. tract. quæst. 18. num. 54. vbi allegat præsentem decisionem, & Aluarum Valascum quæst. 42. a nu. 3 Zasium, Corn. Grego. Lopez & alios. Si verò non esset extincta, tũc si feudum est hæreditarium, confertur, & imputatur, vt videbis late per dictum Valascum quæst. 46. & Caldas d. quæst. 18. & Velaz. de Auend. in l. 40. Tauri, glo. 1. a num. 47. Si verò feudum vel emphiteosis concessa sit pro filijs, & non sit hæreditaria, non confertur, nec imputatur, nisi empta sit pecunijs patris, vt late per Caldas & Valascum vbi supra, Caldas num. 25. & Valascum in fine dictæ quæst. 46. & vide Autores ordinarios in l. omnimodo. §. in pura si. C. de inofficio. testam. & Ayoram in tract. de partitionibus. 2. par. quæst. 19. a num. 49. a num. 53.

Additio ad Decisionem CCXXXI.

NOta bonam decisionem, quod id quod est intra podium, aut intra fines termini mei, meum præsumitur, & si id erat concilij, præsumitur, inclusum esse concilij, & si id erat de terminis vulgo *Baldios & concegiles*, præsumitur eiusdem naturæ esse. Adde Socin. cons. 181. lib. 2. & consi. 36. num. 5. lib. 1. & 127. eodem lib. Crauet. consi. 105. num. 1. lib. 1. Parif. consi. 4. nu. 1. lib. 4. Auend. lib. 1. mandatorum, cap. 4. num. 5. & 39. latissime Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, part. 1. quæst. 8. a nu. 30. cum sequentibus. & de finibus inculcatis adde Socin. & Autores in l. 1. ff. de acquir. possess. Curt. Iun. consi. 41. nu. 9.

&.158.col.6.Rol.Valle.consi.46.num. 34.lib.3. Peregrin. in tract. de iure fisci lib.4.titu.3.a nume.29. Pondera etiam hanc decisionem in fine, ad bona, quæ dicimus de albedrios, vt si per biennium inculta maneant, amittat possessor dominium & possessionem, ex l. qui agros, hic allegata, de qua vide ibi Plateam & Iacobum Rebuffum.

Additio ad Decisionem CCXXXII.

NOta ex hac decisione, quod si maritus scribat testamentum suum & vxoris in quo se scribat hæredem vxoris, non valet testamentum ex Senatusconsulto Liboniano, licet plures contra dixerint. Cui decisioni, quæ vera est, ad de Bart. Bald. Ang. & Salic. in l.1.C. de his qui sibi ascribunt in testamento, qui licet non loquantur in testamento scripto à marito, loquuntur in testamento scripto à filio, aut ab alia coniuncta persona in sui fauorem. Quibus adde etiam Franciscum Becium, qui singulariter loquitur, consi.103.lib.1.per totum, in primo dubio: & aliquid per Marcum Antonium Peregrinum in tract. de iure fisci, lib.3.tit.12.a num.1. Et ad id quod Autor dicit, quod dictum testamentũ non valeat, etiam in quantum est mariti testamentum, & in sui præiudicium, contrarium in casu simili consuluit dictus Franciscus Becius vbi supra a num.11. Cuius opinioni magis accedo, quia cum testamentum mariti & vxoris in vna charta factum, habeat vim duorum testamentorũ, & quo ad maritum nullum contineat vitium, ex eo quod ab eo scribatur, nullam rationem inuenio, quare non debeat valere: & generaliter de materia vide, quæ diximus, & allegauimus decisione.157.

Additio ad Decisionem CCXXXIII.

ADde quæ diximus ad decisionem 149. quæ hic duplicata reperitur.

Additio ad Decisionem CCXXXIIII.

ADde huic decisioni quæ diximus decisio.94.&.95.&.40.&.66.vbi late materiam enormissimæ in venditione facta sub hasta, vt decebat additionatorem, examinauimus quibus, adde nunc Bursat. consi.268.num.5.lib.3. Becium consi.112.num.12.lib.1. Fabium Turret. consi.5.a num.49. Prosperum Pasethum consi.194.per totum. Iacob. Berret. consi.10.& consi.135.num.5.qui in dicto consi.10. loquitur de datione in solutum cum enormissima læsione. Crauettam consi.613.num.31.&.394. num.4.&.394.num.9.&.344.num.13. & de restitutione petenda post quadriennium, eundem consi.773.nu.1.&.911. nu.1. & ad id quod in fine huius decisionis dicit Autor, quod petens restitutionem aduersus venditionem factam sub hasta, debet refundere pretium, & non compensare cum fructibus, diximus late in dicta decisione.40. & vide Sfortiam consi.41.lib.1.

Additio ad Decisionem CCXXXV.

HÆc decisio optima, & singularis est, & licet Autor eam diligenter disputauerit, nõ tamen concludit quid tenendum est. Tandem in notabili quæstione, quando emphiteosis, concessa marito & vxori, & filijs, & postea renouata per maritum in fauorem vxoris, filiorum & hæredum vtriusq; possit assignari filiæ secundi matrimonij, affirmat fuisse per primam sententiam decisum, quod quia hæreditaria est, potuit assignari filiæ secundi matrimonij, & computari sibi in tertiam ita, qua

poterat meliorari: postea verò arguit contra hanc decisionem, & ex pluribus coniecturis dicit, quòd videtur non potuisse asignari, nisi filio maiori primi matrimonij, qui natus erat tempore concessionis, tum ex verbis: tum ex consuetudine sic succedendi, & quòd renouatio non valuit in eius præiudicium. Hæc quæstio quo ad omnes suas partes, dicta & argumenta quæ Autor hic ponit, acerrime est disputata per Caldas, qui fuit causæ, de qua in hac decisione, aduocatus, in tract. de nominatione emphiteotica, quæst.15. per totam, cui nihil addi potest: mihi tamen in ea sic distinguendum videtur: nam aut emphiteosis concessa fuit homini soluto pro se, vxore & filijs, & tunc absque dubio comprehenduntur filij ex quacunq; vxore, prima, vel secunda, & sic possunt nominari, ex Alexand. cõsi. 171.lib.2. Cou. in cap requisisti, nu.5. de testamentis, Grãma. decis.102.nu.114. Mantica de cõiecturis lib.8.tit.15. Caldas cum alijs vbi supra num.32.

Si verò sit concessa homini vxorato pro se & filijs, restringitur ad filios illius matrimonij, vt per Bald. in l.fin. num.7.C. de indicta viduitate tollenda, & cum Tiraq. Couarru. & alijs Caldas vbi supra num.29. Facit decisio Lusitana infra.351.num.1. Idq; fortius obtinebit, si ex verbis constet, quòd fuerit concessa pro filijs illius matrimonij, & sic in proprio casu consului.

Si tamen sit concessa pro se, & vxore, filijs & hæredibus, etiam vxorato, tũc quia hæreditaria est, etiam filijs alterius matrimonij potest asignari: & ita procedit decisio, de qua hic, quæ singularis est. Cogita, & omnino vide dictum Senatorem Caldas, qui omnia hic dicta apostillat.

Additio ad Decisionem CCXXXVI.

HÆc decisio frequenter in praxi cõtingit, & continet, quòd marito vel vxori agenti ad dotem, aut donationem propter nuptias, potest obijci ab hæredibus alterius, adulterium in eius vita cõmissum, si vel de eo actum in eius vita fuit, saltim ciuiliter, vel ipse ignorauit, vel tam citò post scientiam mortuus est, quòd querelare non potuit, vel propter metum non est ausus querelare: de cuius materia vide omnino text. & DD. præcipuè Salic. in l. fin. C. ad l. Iuliam de adulterijs, & vltra Alexan. & alios Autores hic citatos, vide Aret. & Alexan. in §. hæredi. hic citato, & Campegium in tract. de dote.3. part. quæst.29. & Alexan. de Næuo, in cap. plerunq; num.8. de donatio. inter virum. post Abb. Anch. Præpos. & alios ibi, Iacobin. in tract. de feudis, verbo *Dictique vaßalli*, nu.53. Ruin. consi.155. a num.1.lib.3. Alexand. consi.189.a nu. 3.lib.6. Albert. in l. consensu, num.5.C. de repud. & in d. §. hæredi, num.2. Imola in l. cum mulier hic allegata, num.19. Boeri. decis.338.num.8. Olascum decis.77.num.36. Additiones nouissimas Ferraræ in praxi, in forma qua vxor, verbo *vxor quondam*, lit. B. Anton. Gomet. in l.80. Tauri num.69. Roman. consi.28. Cagnolum in Rub. C. de edendo, num.28. Marsil. in l. vltima nu.48. C. de raptu virginum, & consi.13. Antoniũ Gabr. lib.7. suarum conclusionum, conclusione.35.num.8.&.10. DD. maximè Ananiam in capit. intelleximus, de adulterijs. Augustin. in addi. ad Ang. in tractatu maleficiorum, verb. *Que mea adulterata*, num.29. Clarum lib.5. sententiarum, §. adulterium, num.13. Ficardum lib.9. communium resolutionum, tit.7.num.48. Menoch. consi.31.num. 13.&.33.lib.1. Bottam consi.17.num.4. Igneum in l.1.§. si dominus, a num.34. ff. ad Sillanianum. Rip. in l. fin. quæst. 61.a num.205.C. de reuocandis donationibus.

sionibus. Alban. ad Bart. in d. §. hæredi. Socin. Iun. consi. 111. lib. 3. Bertachin. in suo repertorio, lit. A. verbo, *Adultera perdit dotem*, & vltra hos adde elegans consi. Baldi. 382. lib. 1. & Pauli. 128. lib. 1. Roland. consi. 81. num. 17. lib. 3. Menoch. consi. 558. a num. 6. lib. 6. Viuium dict. lib. 9. tit. 7. num. 3. & Xuarez ibi, num. 91. Bursat. consi. 91. num. 5. lib. 1. Aurel. Corbulum in tractatu de causis, ex quibus amittitur emphiteosis, titul. de causa ob non solutum canonem, ampliatione. 45. a num. 7. Tandem in hoc salebroso puncto, licet distinctio huius Autoris sit magis communis, mihi semper visum fuit, quòd si in vita mariti non sit instituta accusatio contra vxorem, quòd hæredes non possint tale adulterium objicere, etiam si ignorauerit, cum Ruino: & hæc fuit semper intentio Bart. & glossarum, & sic in casu contingenti consului. De adulterio verò, quod objicit vxor hæredibus mariti, nunquam tale vidi practicari, nec practicaretur in his regnis, nam induceret maximam confusionem, & occasionem infinitis litibus daret.

Additio ad Decisionem CCXXXVII.

ADde huic decisioni Caldas de nominatione, quæst. 15. a num. 13. & vide omnino latè tradita per Aureliũ Corbulum in tractatu de causis, ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis, ob lineam finitam, a num. 80. & vide eundem Caldas in d. tractat. de nominatione, quæst. 10. a num. 34. & a num. 25. Mihi vera resolutio est, quòd ex voluntate contrahentium, collecta ex verbis emphiteosis, qui voluerunt, quòd essent tres personæ, & vitæ completæ, etiam si illas in particulari nominarent, & quòd non extingueretur sine trina successione, aut sic existat consuetudo, obtinet quod hic decisio dicit de iure communi, etiam in emphiteosi ecclesiastica, aliàs non, & per mortem tertiæ personæ extinguitur emphiteosis: de quo vide casus Corbuli vbi supra, & Iul. Clarum lib. 4. sententiarũ. §. emphiteosis quæst. 42.

Additio ad Decisionem CCXXXVIII.

ADde huic decisioni, quæ diximus ad decisionem. 124. & 127.

Additio ad Decisionem CCXXXIX.

ADde huic decisioni Bart. & Fulg. in. l. milites. C. de testamento militis. Rol. Valle consi. 29. nu. 39. lib. 1. Auen. in tractatu de primo & 2. decreto nu. 16. in fine, & in tract. de secunda supplicatione, nu. 4. & 5. Couarru. in practicis c. 25. a nu. 5. & c. 15. a num. 9. Did. Perez in. l. 1. tit. 2. lib. 3. ord. col. 815 Mexiam in declaratione ad. l. Toleti, in respon. ad secundum. 1. par. nu. 25. Azeu. in. l. 1. num. 37. tit. 17. lib. 4. recop. & in. l. 4. nu. 1. & 2. eod. tit. & in. l. 5. in fine, eod. titu. Concluditur communiter, quòd nullitas ex defectu citationis semper admittitur contra quascunq; sententias: pondera tamen hanc decisionem, q in tribunalibus sui regni, ne detur litibus materia, & ne in longum protrahantur, non admittitur hæc nullitas, ad effectum vt acta præterita annullentur, & de nouo fiant, sed solùm ad effectum vt de nouo pars non citata audiatur, nõ obstante sentẽtia, si aliquid concludens alleget, aliàs excludatur, & sententia confirmetur: & vltra Vantium hic citatũ, faciunt quæ notat gl o. Bart. Baldi. & alij in. l. 1. C. quando prouocare nõ est necesse. Ioann. Andr. in cap. 1. de conform. vtili vel inutili. Alexã. consi. 79. nume. 1. libr. 2. Matthæus Brunus consi. 95. nume. 6. lib. 1. & 121. nume. 1. lib. 2.

lib. 2. & ita dicit practicari Franciscus Viuius decisione. 53. a num. 11. contra Caualcan. decis. 25. num. 9. part. 1. & de praxi de qua hic Autor, facit etiam mẽtionem, & dicit iustã & æquam, & dignam tanto Senatu, Aluarus Valascus in tract. de iure emphiteotico, quæst. 6. num. 14. & ego etiam in nostris tribunalibus supremis audiui semper eandem praxim vigere. De alio quod Autor hic dicit, scilicet, quod absens est citandus, si sciatur vbi sit, vide quæ latè dixi ad decisionem. 15.

Additio ad Decisionem CCXL.

DE materia huius decisionis, quam fidem faciat scriptura priuata, vltra hic citatos, vidẽ nouissimè & latissime, & melius quàm alibi, Sfortiam optimum consulentem consi. 100. lib. 1. per totũ, & ex nostris vide Auend. lib. 2. mandatorum, cap. 30. a num. 2. Did. Perez in. l. 4. titu. 8. lib. 3. ordinam. fol. 1089. & legẽ Partitæ citatam à Coua. hîc citato, & Azeued. in. l. 5. a nu. 3. titu. 21. lib. 4. recopi. Rebuffum latissime in 1. tomo ad. ll. Regias, titulo de chirographi recognitione, in præfatione, a nu. 1. Gutier. lib. 3. practicarum quæst. 102. Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico. quæst. 7. a num. 14. & 15. vbi de consuetudine de qua hic, & de literis cambij: & decisionem Genuæ 142. num. 1. & 38. nu. 3. & 146. num. 6. & 13. a num. 29. & 12. a num. 3. & 181. a num. 2. & 10. num. 5.

Additio ad Decisionem CCXLI.

ADde huic decisioni Bal. consi. 458. lib. 2. Corneũ consi. 273. lib. 1. Benuenutum in tract. de mercatura, titu. de nautis, nauibus & nauigantibus, per totum & Iacobum Leoninum consi. 16. & 17. vbi de naufragio proueniente ex culpa nautarum, aut sociorũ. & nu. 22. Benuenut. vbi supra de damno proueniente ex illicitis mercibus: & alleg. gat Cumanum in quodam consi. & de damnis societatis ob casum fortuitum, ad de decisione in Genuæ 14. num. 11. & 178. num. 2. & decis. 3. num. 17. & 101. a num. 1. & Petrum Santerna in tract. de sponsionibus mercatorum, per totum. Cõcluditur vt in hac decisione, quæ clara est.

Additio ad Decisionem CCXLII.

ADde huic decisioni Andream Barbatium in repet. l. cum acutissimi. C. de fideicommissis. Gomez, singulari verbo, donatio. Felin. in cap. in præsentia, de probatio. a num. 75. Bernardum Diaz reg. 213. limit. 3. & ibi Salzedo in additione. Greg. Lupium in. l. 8. titu. 4. part. 5. glo. *Abtra*, Anton. Gomez in. 2. tomo variarum cap. 4. num. 11. circa finem. Couar. lib. 1. variarum, cap. 19. nu. 5. & 11. Villalobos in suo ærario communium, verbo, *Donatio*, nu. 187. Menes. in d. l. cum acutissimi, a nu. 9. Communiter concluditur, vt per Autorem hic, quòd fit reuocatio vsq; ad legitimam, quæ hodiè inter filios respectu extraneorũ est totum, excepto quinto.

Additio ad Decisionem CCXLIII.

ADde huic decisioni, quæ agit de indicijs, ex quibus arguitur scriptura suspecta de falso, Bosk. in sua praxi criminali, tit. de falsis, a nu. 60. Crauet. consi. 28. nu. 8. Annaniam consi. 49. Menoch. in tract. de arbitrarijs iudicum, lib. 2. cent. 2. casu. 187. a num. 45. latissimè Iosephum Ludouicum decisione Lucana

Lucana.13. per totam eundem decis. 15. a nu. 64. Osascum decisione Pedemontana.117.a num.7. Mascard.in tractatu de probat.2.part. conclusio.739. & 740. adde Caldas in tract.de renouatione quæst.16.a num.40.

Num.3. Nota dictum elegans, quòd licet præsens alicui actui vt testis, sibi non præiudicet, etiam si actus esset prælindicialis: tamen si diu tacuit, & dissimulauit, sibi præiudicat: cui adde text. in cap. 1. ibi, *Quia si proclamare voluit*, extra de frigidis & maleficiatis. Bald. consi.37. in fine lib.3. Marsil. consi.82. num.47. & consi. num.9. & 113. num.44. & 45. & sing. 284. incipit, *Tolle moras*, & in practica criminali.§. diligenter.nu. 201. & quòd quando aliquid tenetur occultum per multum tempus, præsumitur fraus, Cæpol.de simulatione contractus, præsumptio.20. Neuizanus consi. 57.num.95. & adde modernum Ioannem Bottam consi.1.a num.30.

Additio ad Decisionem CCXLIIII.

NOta tria ex hac decisione. Primũ, quòd ex lege Lusitaniæ pater dans in dotem rem emphiteoticã filiæ absque licentia domini, incidit in cõmissum. Secundum, quòd ex diuisione rei emphiteoticæ inter hæredes, sine domini licentia, inducitur comm[illegible]um, & ad id euitandum debent intra sex menses adiudicare totam emphiteosim vni ex hæredibus, & postea non possunt purgare moram, sed incidunt in commissum, nec suffragatur priuilegium minoris ætatis. Tertium, quod hæredes vendentes vni eorum rem emphiteoticam, aut suas partes, etiam si maiorem partem habeat, & adiudicatio videretur facta vni in solidum, incidunt in commissum etiamsi iste soluerit semper totam & integram pensionem, nullumque damnum domino directo immineat: & ita dicit iudicatum Autor hîc contra suum votum. ex cuius dictis collige quartum singulare dictum, scilicet, quòd alienans rem emphiteoticam, si ite talis, non obstante alienatione, semper soluat pensionem domino directo, & recognoscat eum, iusq; in sola eius vita remaneat, & non emptoris, quia nullum damnum ex alienatione dominus incurrit, non incidit in commissum. De primo dicto vide quæ latè diximus & citauimus ad decision.116. a num.3.4. & 5. vbi conclusimus, quòd de iure communi sine pœna commissi id potest facere. De secundo adde, quòd contrarium disponitur de iure communi, secundum quod hæredes possunt inter se diuidere bona emphiteotica sine pœna commissi. Quod tamen intellige, si concessa sint pro se & hæredibus, & non prohibeatur diuisio: nam si prohibetur, debet adiudicatio vni fieri, & sic practicatur: de quo vide Barto.in.l.qui Romæ.§.duo fratres, quæstio.10. & ibi Alexand. nume.60. Ias.nume.75. Rip. num.86. Crotum, num.135. ff.de verborum obligatio. eundem Bart. in.l. cum hi.§.si vna.ff.de trãsactio.& in.l.& ideo. ff.de cond.furti.& in.l si domus.§.si fundus, de leg.1. Anto.de Butri.consi.57.nu. 2. Feder.de Senis consi.228. Ruin.consi. 159.num.3.lib.1. Alexand.consi.7.nu.5. lib.1.& 189.nu.3.lib.2 Bald. consi.234. num.2.lib.4. Cuman.consi.80. Bar.consi. 58.num.4. Corn. consi.24. num.15 lib. 2. Bertran.consi.188 lib.2. Gozad.consi. 20.num.9. Capram consi.147.nu 8. Beroium consi.124.num.13 lib 1. Hierony. Gabr.consi.84.nu.3.lib.1. Deci.cõsi. 163. Aufrerij ad decisionem capellæ Tolosanæ.75. Iul.Clar.lib 4. sentẽtiarum. §.emphiteosis quæst.14. Guillelm.Redoan, in tractatu de rebus ecclesiæ, titu. de caducitate ob rei alienationem, nu. 21. latissimè Aurelium Corbulum in

tract.

tract.de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titulo de causa priuationis ob alienationẽ, limitatione.7.per totã. & in terminis legis Lusitaniæ Aluarum Valascum in tractatu de iure emphiteotico quæst.43.nu. 5. & Caldas in tract. de nominatione quæst.11.a nu.1. Ceph. consi.195.a num.25.lib.2. Bursat.consi. 181.num.8.lib.2. Et licet inter istos sit maxima cõtentio, an emphiteosis possit vni adiudicari, data æquiualentia alijs in alijs rebus sine domini licentia, & Barto. & Ias. teneant quòd non: tamen verior & securior opinio est, quòd sic, dummodo iste vnus faciat contractus renouationem domino directo, & ab eo petat licentiam intrandi & occupandi bona emphiteotica: quod apud nos non practicatur, nisi domino petente renouationem: tamen omnes concordant, quòd pro partibus possit diuisio fieri, nisi prohibeatur. Et ad id quod Autor dicit de incapitatione intra sex mẽses petenda, vide plures quæstiones, quas ponit Aluarus Valascus in consultatione.53. Ad id verò quod dicit, scilicet, quòd mora non potest purgari ad euitandum commissum, vide glo.& Autores in cap.potuit, de locato, Guid.Pape decisione.123. Bart. Rip.& omnes in.l.si insulam, de verborũ oblig. Deci. consi.138.& 452. num.19. Ceph.consi. 25 lib. 1. Pute.decis.465. num.2.lib.2. latissimè in materia dictum Corbulũ in d.tract.titu. de causa priuationis ob non solutum canonem, limit.45.& legem Regiam, de qua per Olanum in antynomijs, lit.M. a num. 58. Est etiam l. 28.tit.5. part.5.& ibi Greg.& latissimè de mora purganda Menoch. in tract. de arbitrarijs lib.2. cent.2. cas. 200.a num.44. Osascum decis. Ped.130. Anton.Gabriel. lib.3. communium, tit.de transactionibus. conclusione.1.a nu.5. Ioan.Bottam consi.9.per totum.& communiter concluditur, quòd ex æquitate canonica intra modicum tempus arbitrio iudicis potest purgari mora. Ad id etiam quod dicit decisio in hoc secundo dicto, quòd minor non restituitur contra lapsum sex mensium ad euitandum commissum, credo quòd malè dicat, & contra eam tenet decisio Perusina.54 nume.6. lib. 2. Grammaticus decisi. 52. Guid. Pape decisio. 455. & cum pluribus communem dicit Sfortia de restitutio. 2. part. quæst. 89.art.9. qui allegat Speculatorẽ, Bart. Ias. Cyn. & alios antiquos & modernos: licèt in contrarium videatur eos allegare Aurelius d.titu. ampliatione.28. qui opinionem huius decisionis tenet, sed immeritò, iudicio meo, quia licet damnum obueniat ex lege & contractu maioris: tamen hîc ex vi legis & temporis transcursi tempore minoris immediatè obuenit, nec in hoc domini conditio fit deterior, cum sibi nihil depereat. De tertio dicto, cum decisione concordant omnes Autores, maximè Corbulus, de quibus in principio secundi dicti, licet in praxi rarò ob alienationes factas inter hæredes causa diuisionis hoc seruetur: & credo, quòd in puncto iuris sit verius, nisi alienatio fieret post factam partitionem. De quarto dicto Autoris vide Card. Alexan.in cap. 1.colu.4. versic. *Quæro an vasallus possit*, de prohibita feudi alienatione per Federicum. Gratum consil.22. num.3.lib. 1. Tiraq. de retract. lib.1.§.1. glo.7.a num.41. Ruin. consi.176. num.13 lib. 1. Rolan consi.59.nu.3. lib.2. Menoch. de recuper.remedio.9.nu.261. Redoan. vbi supra num.41. Aurelium.d.titu.de causa prouationis ob alienationẽ, lim. 26.& 27. Ias in.l.fin.num.111.C.de iure emphiteotico, qui omnes concludunt, quòd emphiteota pro sua vita potest alienare commoditatem absq; domini licentia, cuius modi est alienatio, de qua hîc. Quæ tamen opinio, vt dixi

in

in pluribus decisionibus huius libri, tractando de bonis maioratus, & allegando Molin. & alios, nunquam mihi placuit, & ideò absolutè contra Autorem in hoc dicto teneo. Fateor tamen, quòd iudices huius Senatus seuerè admodùm se habuerunt in hac decisione: contra quam, si iudex essem, semper iudicarem.

Additio ad Decisionem CCXLV.

ADde huic decisioni Dueñas reg. 240. Coua lib. 2. variarum cap. 15. nu. 23. Anto. Gabr. lib. 3. communium, tit. de hypot. conclus. 1. nu. 6. Caualcan. de vsufructu, num. 204. Burs. cons. 101. num. 1. lib. 1. Osascum decis. Ped. 156. num. 4. Roland. consi. 6. lib. 1. Nattam cons. 426. lib. 2. & cum infinitis Iosephū Ludouicum decis. Lucana. 38. per totam, & vltra hos Negussant de pignoribus 2. part. membro. 2. nu. 6. & vide Alexand. & Ias. per supra dictos citatos, ex quibus colliges duas opiniones contrarias esse, & contra Autorem hîc cum Bart. esse magis communem opinionē, etiam si hypotheca esset generalis, sine clausula non alienandi, saltim ad effectum vt soluatur sibi interesse, & interim locator possit rem retinere. Licet in hoc de hypotheca generali verior sit sententia nostræ decisionis, & quæ magis communis est, & magis in praxi seruatur, licet contrarium dicat Ludouicus vbi supra: facta tamen excussione in bonis locatoris, qui vendidit, posset conductor ob interesse recurrere contra istum emptorem: quod nota.

Additio ad Decisionem CCXLVI.

TRia notanda adducit hæc decisio. Primum, quòd ius emphiteoticarium, & subemphiteoticarium præscribitur á colono, quem nō constat fuisse conductorem temporalem per tempus quadraginta annorum, & amplius: & quòd præsumitur emphiteosis constituta in forma solita, scilicet vsq; ad tres vitas, & tertiam generationem, & præsumitur nunc viuens vltima vita. Secundum, quòd emphiteota primus absq; licentia domini potest emphiteosim secundo concedere, & iste talis potest & debet dominum primum in omnibus recognoscere. Adde Mariam Rimin. consi. 124. lib. 1. Tertium, quòd emphiteota qui soluit pensionem ad tertiam vel quartam partem tritici collecti ex prædio emphiteotico, debet soluere etiam de alijs fructibus, si triticum non seminet: & dicit sic in omnibus iudicatum. De primo dicto vide Speculatorem, hic non citatam, in tit. de locato, §. nunc aliqua, q. 53. & 57. nu. 67. & 72. & quæst. 142. num. 169. Roman. cons. 127. col. 1. Gratum consi. 142. num. 18. lib. 2. Alber. in l. 2. num. 10. C. de iure emphit. Abb. consi. 74. num. 1. lib. 1. Bertr. consi. 112. lib. 2. & consi. 1. dub. 3. lib. 3. Deci. cons. 146. a nu. 2. Beroi. cōs. 204. a nu. 22. lib. 1. & 113. lib. 1. Ruin. cons. 10. nu. 3. & 41. num. 40. lib. 1. Bursat. consi. 26. a nu. 31. lib. 1. Mascard. de prob. 2. part. conclusione 603. a num. 1. Aurelium Corbulum in d. tractatu de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titul. de causa priuationis ob non solutum canonem, ampliatione 39. Menoch. de præsumptio. lib. 3. præsumptione. 108. & 109. Iul. Clar. lib. 4. sententiarum §. emphiteosis, quæst. 1. Couar. lib. 3. variarum c. 7. a nu. 1. Menoch. vbi supra præsumption. 106. Rim. Iun. consi. 257. a nu. 42. lib. 3. Ansh. Rhegiens. q. familiari. 24. nu. 10. lib. 1. Mat. Anguiso. cons. 71. nu. 20. lib. 1. Affli. decis. 365. nu. 13. Crauet. de antiquitate temporis, in 4. part. versicu. *& sectione*, incip. *materia ista*. Caual can. decis. 44. a num. 80. part. 1. Joseph.

Ludoui. decis. Perus. 106. parte 2. Communiter concluditur, quòd in dubio, nisi emphiteosis sit Ecclesiastica, vel cō suetudo sit solùm emphiteoticandi vsque ad tertiam generationem, præsumitur perpetua, sin minus vsque ad tertiam generationem: & an persona possessoris præsumatur vltima, nullum inueni ex modernioribus tangentem: sed vide Bald. hîc citatum, & post eum Roman. in eodem loco: quorum dicta approbant Aretin. & Ias. ibi. De secundo dicto vide elegans consilium Socini 256. lib. 2. & 9. lib. 3. & vide optimè disputantem Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 13. a num. 11. cum sequētibus. Menoch. cōs. 226. a nu. 157. lib. 3. & quos allegaui decis. 244. & vide etiam Aurelium Corbulam in d. tract. tit. de causa priuationis ob non solutum canonem, amplia. 20. Communiter concluditur, quod de cōsensu primi domini potest emphiteota subemphiteoticare, manente ipso emphiteota, & tunc secundus emphiteota ipsum solum recognoscere tenetur. Si verò transferat omne ius suum, tenetur recognoscere primum dominum: quod apparebit ex natura cōcessionis, & rei concessæ. Sine tamen dicto cōsensu variant scribentes, & cōmuniter aliqui concludunt, quòd potest facere, manente ipso emphiteota: plures tamē cōtrariū tenēt, quorū opinioni semper accedimus. De tertio dicto vide Ias. qui Ioannem Andreā, allegat in l. 1. nu. 19. ff. de ll. vbi ait, ꝙ etsi dominus de vno fructu aut specie fructus expresserit gratia frequētioris vsus, debetur de alio, loco eius seminato: & facit ad præsentem decisionē, quia emphiteota nō seminando est in culpa, & tenetur ac si seminasset: argumento tex. in l. ex conducto. §. 1. vbi Fulgo. ff. locati, latè Aluarus Valascus de iure emphiteotico, quæstio. 27. a nume. 42. Ex quibus omnibus patet benè iudicatū in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CCXLVII.

HÆc decisio continet tria dicta. Primum, quòd testamentum secundū minus solēne non derogat primo solēni. Secundū, ꝙ testamentū nūcupatiuū, si fiat corā scriba, debet esse lectū, & ꝙ nō potest fieri corā notario Apostolico. Tertiū, ꝙ vir & vxor possunt testari in eadē charta, & se inuicē instituere. Primo dicto adde Couar. in rub. de testamentis, parte 2. a nu. 21. post Bart. ibi citatū in l. si iure. ff. de leg. 3. & Crass. lib. sententiarū, §. testamentū, q. 86. num. 3.

Secundo adde Anto. Gomez, Cifuentes, Castellum, Tellum, & alios, quos allegat Azeue. in l. 1. a nu. 63. tit. 3. lib. 5. recop. & Couar. in c. relatum. 1. nu. 10. de testamentis, & adde eundem Azeue. in l. 13. a nu. 31. tit. 25. lib. 4. recop. & latissimè Mascar. in suo tract. de probatio. 3. par. conclusi. 1353. a nu. 74. & quæ nos diximus lib. 1. quæstionum, quæst. 1. Tertio dicto adde Tiraq. de primogenijs, quæst. 68. Gouar. in d. rub. 2. par. a nu. 8. Burg. de Paz in l. 3. Tauri num. 1213. cum sequentibus. Tellum Fernādez in l. 12. Tauri, a nu. 14. Meness. Tellum, Molin. Matien. Gutierrez, Menchacam, Mieres & alios, quos allegat doctor Valdes in additionibus ad Xuarez in repetitione l. quoniam in prioribus, in 5. limita. ad l. regni, num. 11. lit. H. & num. 13. cum sequentibus. Vide etiam Valascum in consultatione 7.

Additio ad Decisionem CCXLVIII.

NVm. 1. Adde quæ diximus de confessione facta inter personas suspectas decis. 165. & decis. 224. & omnino vide Seraphinum de Caballinis in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuilegio. 93. a num. 11.

Num. 2. Adde regulæ traditæ hic ab Autore, quòd soluens pro alio, semper censetur soluisse de proprijs pecunijs, vltra autores citatos per Autoré, Bald. in l. fi. nu. 2. C. de pignor. Deci. cons. 20. nu. 10. Paris. cons. vltimo, nu. 19. lib. 2. Crauettam cons. 191. nu. 8. lib. 1. & cõs. 244. num. 6. lib. 2. Menoch. de præsumptio. lib. 3. præsumptio. 46. num. 7.

Additio ad Decisionem CCXLIX.

DVo dicit hæc decisio. Primũ, quòd iuri redimẽdi per pactum de retro uendendo præscribitur triginta annis. Secundum, quòd iuramentum non potest interponi in scriptura confecta inter laicos, nisi in certis casibus illud requirentibus ad sui validationem: & vltra hæc duo dicta, adde aliud, & magis singulare, scilicet, quòd vendens rem, in qua venditor habet ius, solùm illud videtur vendere, & non totam rem, etiã ignoranti: sicut in legante: & quòd. l. vxor patrui. C. de legatis, etiam procedit in vendente. Primo dicto adde Couar. lib. 1. variarum, cap. 9. qui late quæstionem disputat. Eum vide. Secundo dicto adde nostram l. Regiam, 11. tit. 1. lib. 4. recopil. & ibi latissime Azeue. Tertio dicto adde Ias. in l. cum filio, num. fin. & ibi Socin. Iun. num. 201. ff. de leg. 1. eundem Ias. in l. si domus. §. fi. nu. 24. ff. de leg. 1. Fabian. de Mõte in tract. de emptione & venditione, quæstio. 6. principali, nu. 24. & 26. Guillermum Benedictum in quæst. de venditore, Pinel. in l. 1. 3. parte. nu. 34. C. de bonis maternis. Peraltam in l. Mæuius, nu. 8. de leg. 2. Alex. cons. 95. lib. 1. Anto. Gomez. tomo. 2. variarũ, c. 2. a nu. 12. ex quorum dictis conclude, quòd licet decisio verum dicat in suo negotio principali, Autor tamen in hoc tertio dicto malè dicit, & cõtra cõmunem opinionẽ, quia vendens ignoranti, in dubio censetur vendere totam rem: & contra eum adde Fabium Turretum cum Croto, quẽ allegat, cons. 72. num. 5. lib. 1.

Additio ad Decisionem CCL.

DEcisio hæc duo continet notanda. Primum, quòd legatum factũ post mortem plurium, non debetur vsque ad mortem posterioris. Secundum, Legatum etiam vsusfructus, per tempus limitatum factum piæ causæ, non debetur nisi ab adita hæreditate. De primo adde tex. in l. hæredes mei. §. cum ita, & ibi Rip. ambos Socinos, Zanchum, Hieronymum Forniellum & alios. ff. ad Trebell. & l. codicillis. in principio, & ibi Bart. ff. de vsufructu legato. Alex. in l. pater. 1. ff. de vulg. Socin. cons. 77. col. 4. lib. 1. Curt. Iun. cons. 139. num. 6. decisionem Pedemontanã Osasci. 110. num. 5. latissime Menoch. lib. 4. præsumptio. præsumptio. 62. per totam. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum volũtatum, lib. 3. interpretatione. 2. dub. 1. sol. 6. num. 29. & hoc dictum dubium non habet. Secũdo dicto adde Bolog. in l. hæc verba, in principio, num. 55. ff. de leg. 1. vbi Alex. & Rip. Corn. cõs. 87. lib. 3. Couar. in c. 3. nu. 3. extra de testamẽtis. Carol. Molin. ad Alex. cons. 209. lib. 2. Anton. Gomez. lib. 1. variarum c. 12. a nu. 11. Crassum in suo sententiarum libro. §. legatum, quæst. 68. Manticam in tract. de coniecturis, lib. 11. tit. 20. Hierony. Gabr. cons. 91. lib. 2. Menoch. in tract. de arbitrarijs iudicum. lib. 2. casu. 165. & cõs. 200. lib. 2. & 209. & 211. & 269. & 273. lib. 3. & 333. lib. 4. & 417. & 452. & 473. lib. 5. eundem Menoch. lib. 4. de præsump. præsump. 159. nu. 21. Azeued. in l. 1. nume. 114. tit. 4. lib. 5. recopilat. Menchi. in l. eam quam, a nume. 70. C. de

de fideicommissis, & Matien. in d. l. 1. glo. 14. a nu. 80. Burgos de Paz in l. 3. Tauri, á nu. 902. Ex quibus omnibus apparet, quòd iure communi semper aditio requiritur ad exigendum legatum, & à tẽpore additionis cedit tempus legato adiectum: & licet fauore piæ causæ plures teneant non requiri aditionem cum Barto. communis tamen aliorum opinio est in contrarium; & licet videatur magis communis: ego tamen fauore piæ causæ, opinioni Bartoli accedo contra dicta in hac decisione: existimo tamen, quòd si piæ causæ vtile foret, quòd tempus ibi præstitutũ à testatore, curreret à die aditæ hæreditatis, quòd tunc sic curreret: & post factum benè iudicatum esset in præsenti decisione: aliàs ante aditam hæreditatem, si pia causa petijsset, malè iudicaretur, vt in ea: iure tamen nostro Regio non est necessaria aditio hæreditatis, vt Regnicolæ magis communiter existimant.

Additio ad Decisionem CCLI.

ATtende ad hanc decisionem, quæ dicit, quòd metus vxori adhibitus per maritum, vt ipsa contractui alienationis consentiat, debet esse grauis, & quòd non sufficiunt minæ, & q̃ nõ probatur testibus inhabilibus & domesticis: & quòd duo testes inhabiles de metu deponentes non præferuntur, si domestici aut inhabiles sint, alijs deponẽtibus de libera voluntate, quæ decisio licet singularis sit, mihi vera non videtur: nam metus talis probatur indicijs & coniecturis, & per personas domesticas, & duo testes deponentes de metu, præferuntur alijs deponentibus de libera voluntate: & inter maritum & vxorem minæ, læsio notabilis, & reuerentia mariti sufficiunt, & semper sic vidi practicari, maximè in supremis tribunalibus: & miror quomodò in hac decisione in contrarium iudicatum est, nisi aliquæ coniecturæ violentæ liberæ voluntatis in processu probatæ fuerint: de quo vide Bart. Bald. Salic. Ang. Curt. Alcia. Rimi. Ias. & autores, & Menesi. in l. interpositas. C. de transactio. Alban. in addi. ad Bart. in rub. ff. quod metus causa. Rebuffum in secundo tomo ad ll. Gallicas. tit. de rescissione cõtractuum, art. 3. glo. 12. a nu. 2. Couar. in. 4. de sponsalibus, par. 2. c. 3. §. 5. a nu. 3. Bursat. cons. 72. & cons. 82. nu. 13. lib. 1. Alciat. in tract. præsumptio. regu. 3. præsump. 7. Menoch. in tract. de arbitrarijs, lib. 2. cent. 2. casu. 156. & casu 135. & 136. latissime Menoch. in tract. de præsumptionibus lib. 3. præsumpt. 126. & 127. & 128. Mascard. in tra. de probatio. 2. par. conclus. 1053. & 1054. & 1055. & 1056. & 1057.

Additio ad Decisionem CCLII.

NVm. 1. Adde Anton. Gomez. 2. tomo variarum. cap. 3. num. 19. Nauar. in Manuali, c. 17. nume. 179. Pinel. in l. 2. C. de rescind. vend. 1. parte. c. 3. nu. 26. Mench. controuersiarum vsufrequentium lib. 3. cap. 54. nu. 7. Aluarum Valascum ex proposito in tract. de iure emphiteotico, quæst. 27. a nu. 34. & l. 23. tit. 8. part. 5. & ibi Greg. Couar. in practicis, q. 30. & ex nouioribus adde Rolan. cons. 13. nu. 8. lib. 1. & cons. 16. nu. 16. lib. 2. & Fabiũ Turretũ cons. 51. lib. 1. per totum. Sebastian. Medices in tract. de fortuitis casibus, q. 10. nu. 39. 2. par. cũ sequẽtibus. Ceph. cons. 577. num. 9. lib. 4. Rimin. Iun. cons. 40. lib. 1. Bursat. cons. 11. lib. 1. Ioan. Botta cons. 90. in fine, & per totum lib. 1. Vbi latè de remissione mercedis ob casus fortuitos, & de renuntiatione casuũ fortuitorũ, & melius p Valascũ vbi supra,

& per Ioan. Mariam Riminaldum cum longa additione Hippo. Riminal. Iunioris, conf. 154 lib. 1.

Num. 2. vide addita ad decisionem 19. vbi exactè materiam tractauimus, quia hæc decisio in hoc libro triplicata & quadruplicata est: & dum dicit Autor in fine, an probetur valor communis ex testibus dicentibus rem valere tantum, si articulatum fuit de valore communi, vide quæ diximus ad decis. 178. num. 8. melius ad propositum decisione. 205. per totam.

Additio ad Decisionem CCLIII.

NVm. 1. & 3. De fide exempli traducti à tabellione, qui conscripsit originale, vide Couar. in practicis, cap. 21. a nu. 1. Menoch. in tract. de adipiscenda possessione, remedio. 4. quæst. 74. nu. 651. latissimè Mascard. in tract. de probatio. 2 parte, conclusione 711. per totam. latè etiam Doctorem Azeuedo in. l. 3. tit. 5. lib 4. per totam.

Num. 2. Quando instrumentum sit nullum factum contra legem prohibitiuam, aliam pœnam imponentem contra facienti, diximus latè ad decisionẽ 40. num. 3. & 4 quibus adde nunc Bursatum conf. 133 num. 64. lib. 2. & quia decisio est clara, nihil amplius illi addẽdum existimamus: & ad id quod dicit de originali perdito, vide Couar. vbi supra.

Additio ad Decisionem CCLIIII.

HÆc est decisio singularis, quæ continet, quòd inter socios mercaturæ non solum est partiendum lucrum factum ex capitalibus sociorum, sed etiam lucrum ex lucro factum, etiam si faciens fecisset suo nomine & aliorum, & non totius societatis: imò & aliud vult etiam dicere decisio, quòd societas cogitur agnoscere illud lucrum solutis expẽsis. Certè singularis est, & paucas autoritates in terminis inuenies. Sed adde in terminis Crauettam conf. 433. in dubio. 5. lib. 3. & Bonifaciũ Rugerium conf. 57. per totum. Et confirma, quia socius, vsque dum renunciet expressè societati, & reddat rationes sociis, si negotiatur de pecunia communi, semper censetur negotiari nomine societatis, & lucrum diuidi debet, imò tacitè censetur continuata ex dicta negotiatione, non reddendo rationes, & censeretur esse in dolo socius, si non cõmunicasset, ex Bart. in. l. Titium & Mæuium. §. altero. ff. de administ. tutorum. Bart. & Bald. in. l. si patruus. C. communia vtriusque iudicij, & in tract. de duobus fratribus. Bal. in. l. si vt proponis. C. de rei vend. & his adde Alex. cõf. 49. lib. 1. Deci. conf. 255. Ruin. conf. 216 nu. 9. lib. 1. Hierony. Gab. conf. 78. lib. 1. Bursatum conf. 321. nu. 61. lib. 3. Ceph. cõf. 375. lib. 4. Menoch. conf. 121. a nu. 70. lib. 2. elegans cõsilium Sfortiæ. 94. per totum, lib. 1. & aliud eiusdem Rugerij conf. 55. lib. 1. per totum, latissimè cum Parisio & infinitis autoribus Matiençum in. l. 2. glo. 1. a nu. 20. tit. 9. lib. 5. recopil. Nec obstat. l. si vnus. §. si vnus. ff. pro socio. nam responde, vt per Matiẽ. vbi supra nu. 34. vt procedat, quando societas fuit coita solùm ad vnam rem, & tunc etiam datur actio socijs contra socium ad interesse, si extra causam societatis lucretur suo nomine cum pecunia communi: quod idem est in substantia, & coincidit cum hac decisione, & consilij, Sfortiæ, Rugerij, Crauettæ, & aliorum citatorum. Adde etiam his Socin. conf. 254. lib. 2. Benuenutum Stracham in tract. de mercatura, parte. 1. nume. 97. ad finem primæ partis, & in titulo de contractibus mercatorum, nu. 16. Allegat Corsetũ singulari verbo,

verbo, *lucrum*: quare existimo notandã & veram esse hanc decisionem, & benè per eam iudicatum.

Num. 3. Adde Tiraquel. ad. §. hoc sermone, hîc citatum, num. 15. & 54.

Additio ad Decisionem CCLV.

ADde huic decisioni de bona fide ex titulo præsumenda, Bal. Barto. Abb. Cyn. Alex. Socin. Iun. Alban. Curtium & alios, quos allegat Mascardus in tract. de probation. 1. parte, conclusione. 228. cum præcedentibus, & sequẽtibus, & de mala fide antecessoris, quando noceat successoribus, vide Beroium consi. 82. num. 5. lib. 3. & in cap. grauis. num. 38. de resti. spoliatorum, & in cap. de quarta, num. 5. de præscriptio. Tiraq. in tract. de præscriptio. §. 1. glo. 7. Petrum Surdum consi. 73. nu. 14. lib. 1. Iacobum Nouellum regu. 38. Crauet. consi. 434. nu. 25. lib. 3. & 871. nu. 23. lib. 5. Prosperum Pasethum consi. 103. nu. 8. Cur. Iun. consi. 181. & 187. in fine lib. 2. Rim. Iun. consi. 248. nu. 36. lib. 3. Anton. Gab. lib. 5. tit. de præscript. conclu. 3. Socin. Iun. conf. 144. a num. 46. lib. 1. Ruin. consi. 170. nu. 32. lib. 2. Franciscũ Viuiũ decis. 195. Tandẽ si hæres vult continuare præscriptionem defuncti, nocet ei sua mala fides: sin verò velit incipere à sua propria persona, & proprio titulo, non nocet: vt per Beroium vbi supra, & per præsentem decisionẽ, in qua bene iudicatum est.

Additio ad Decisionem CCLVI.

ADde huic decisioni, quæ diximus decisione. 166. & 185. & Couar. & autores, quos ibi citauimus.

Additio ad Decisionem CCLVII.

NOta ex hac decisione, quòd valor rei minuitur ex pactis adiectis in fauorẽ venditoris, & augetur ex pactis adiectis in fauorẽ emptoris, & ex dilatione data ad soluendum, & ex alijs qualitatibus & circunstantijs & oneribus rei annexis, de quo vide Rip. in. l. 1. §. si hæres, nu. 28. & 29. ff. ad Trebel. Socin. conf. 85. nu. 8. lib. 1. Cagnol. in. l. 2. de resclind. vend. nu. 243. & ibi Panthaleon de Crema, a nu. 275. cum sequentibus. Mascard. in tract. de probatio. 1. parte, conclus. 650. a nu. 7. cum sequentibus. Pinel in d. l. 2. parte. 3. c. fin. nume. 19. Matiençum latissimè in. l. 1. glo. 2. a num. 24. titu. 11. lib. 5. recopil. qui Bal. in pluribus consilijs, Didac. Perez & alios infinitos modernos & antiquos refert, & num. 32. concordat cum Autore hîc, in quãtum dicit, quòd res propter dilatam solutionem valet minus: allegat Bart. in. l. 1. prope finẽ. ff. de cõdi. indebiti, & in. l. lecta. nu. 23. ff. si certum petatur. Bald. conf. 48. lib. 1. Marian. Socin. Deci. Tiraquel. & alios, & duo iura quæ benè ad propositum faciunt. Attẽde tamen, quòd secundùm doctrinam Theologorum, & Canonistarum, licet dilatio solutionis pretium rei minuat, non potest tamen creditor ob dilatam solutionem pacisci, vltra pretium rigorosum, quod res valet, ex Couar. lib. 3. variarum, c. 2. & 3. & DD. in c. in ciuitate, de vsuris, intra illud verò res æstimatur magis vel minus ob dilatam, vel non dilatam solutionem: quod est notandum ad præsentem decisionem.

Additio ad Decisionem CCLVIII.

NOta duo ex hac decisione. Primò, quòd in contractu emphiteotico læso vltra dimidiam iusti pretij competit remedium legis. 2. de rescind. vẽditio. & si læsio enormissima est, lõgo spatio vltra dimidiam iusti pretij, etiamsi

contractus sit iuratus, & transierit quadriennium, competit dictum remediũ. Secundum, quòd quando ad contrahendum requiritur consensus vxoris vel mariti, vel alicuius tertij, suppletur eius defectus, si contractus contrahenti vtilis sit. Primo dicto adde Speculatorem in tit. de locato. §. nunc verò aliqua, nu. 114. Meneff. in d.l. 2. a nu. 28. & Pinel. ibidem. 1. parte c. 3. num. finali. Anton. Gomez in. l. 68. Tauri nume. 4. Petrum Rebuffum in 2. tomo ad. ll. Galliæ, tit. de rescisione contractus, artic. vnico glo. 15. nume. 112. Matiençum in. l. 1. glo. 8 a nume. 7. tit. 11. lib. 4. recopilat. & de iuramento ibi a nu. 45. & de quadriennio glo. 10. per totam, vbi agit de lege Lusitaniæ, de qua in hac decisione. Meneff. de hoc in d.l. 2. a nu. 45. Anto. Gomez lib. 2. variarum c. 2. a nu. 22. & c. 14. a nu. 20. Gomez de Leõ centuria. 96. Couar. lib. 2. variarum cap. 4. a num. 5. Azeued. in d.l. 1. a num. 32. & de materia emphiteosis latè & eleganter Aluarus Valascus in tract. de iure emphiteotico, quæstione. 11. a nume. 19. Et communiter concluditur, vt per Autorem hîc. Adde etiam, quòd in considerãda deceptione in emphiteosi, debet considerari pensio solita in similibus contractibus, & pro similibus rebus: & si consuetudo non adsit, pensio iusta debet esse sexta parte, aut alia arbitrio iudicis, minor quam daretur in locatione temporali, aliàs non esset propria emphiteosis. Secundo verò dicto adde Autores in. l. cum hi. §. eam transactionem. ff. de transactio. Rip. in l. is cui bonis, num. 47. ff. de verborum obligatio. Alciat. lib. 1. de verborum signifi. fol. 4. Tiraq. de. ll. connub. glo. 8. num. 56. Imol. in. l. cum lex. de fideiuss. Socin. Iun. conf. 28. num. 11. lib. 2. Corsetum sing. verbo, *pupillus*. Socin. in. l. in cõditionibus pupillus, nu. 1. ff. de cond. & demonstr. Ias. in. l. contra iuris, nu. 8. ff. de pactis Pinel. in. l. 1. parte. 3. nu. 30. C. de bonis maternis. Xuarez in. l. 13. tit *de las deudas*, lib 3. fori, limit. 4. Ioan. Lup. in rub. de donationibus inter virũ §. 68. nu. 7. Gomez Arias in. l. 55. Tauri, nu. 12. cũ sequentibus, & ibi Anto. Gomez nu. 2. citans Bald. conf. 488. nu. 2. lib. 1. & omnino videndus est Matienço, qui hæc omnia & plura alia adducit in. l. 2. glo. 1. a nu. 13. tit. 3. lib. 5. recopil. Tandẽ magis cõmunis cõclusio est cũ Autore hîc: quod intellige tamẽ volẽte muliere aut marito cõtractui stare: qd ipsi declarare tenẽtur requisiti, aliàs nõ.

Additio ad Decisionem CCLIX.

Ex hac decisione deducuntur sequẽtes conclusiones.

Prima, quòd proximitas in successore maioratus, respectu vltimi decedentis debet prouenire ex parte fundatorum maioratus, & nõ ex alia linea, aliàs capax non erit succedendi.

Secũda, quod donatio causa mortis, vel testamentũ facta, aut factũ per duos in vna charta, vsq; ad mortẽ potest reuocari per vnum illorum, etiam si iurauerit non reuocare.

Tertia, quòd donatio causa mortis colligitur ex verbis donatoris, & ex effectibus donationis, etiam si notarius eam appellet donationem inter viuos.

Quarta, quòd donatio causa mortis censetur reuocata, si donatarius moriatur in vita donantis.

Quinta, quòd talis donatio non tenet, non acceptata per notariũ, aut per ipsum donatarium.

De prima conclusione vide Bald. & Martin. Laudẽsem in c. 1. de eo qui sibi & hæred. suis, in feudis. Calder. cõs. 13. tit. de feudis. Ang. cons. 110. Card cõs. 124. Rub. cons. 85. ad finẽ, & in. l. Gallus §. quidam rectè, num. 86. ff. de liber. & posth. Paris. cõs. 65. nu. 21. lib. 2. Tiraq. in tract. de retract. lib. 1. §. 11. glo. 1. a num. 19. Menoch. cons. 507. a num. 11. lib. 6. Coua. in practicis, q. 38. Moli. lib. 3. de primogenijs, c. 9. nu. 1. in fine, & facit, quia omnes qui tenent opinionẽ Socin. in. l. si cognatis, de rebus dubijs, quod attendatur proximitas respectu vltimi admissi, semper tenuerunt istã conclusionẽ, vt videre est per Decian. cons. 25. lib. 3. Ceph. cons. 600 lib. 5. Iul. Cla. lib. 4. sententiarũ. §. testamentũ, q. 76. & per Menoch. cons. 124. lib. 2. & secundũ istã conclusionem, quæ dubium non habet, semper consului, & iudicatum est.

De secũda adde allegatos decis. 247. & vltra ipsos de donatione causa mortis iurata adde Anto. Gab. lib. 2. cõmunium conclusionum, tit. de iureiurando, conclus. 9. a nu. 11. Did. Couar. in rubrica de testamen. 2. par. a nu. 10. Deci. cons. 305. Corn. cons. 126. col. 2. lib. 1. Ias. cons. 6. col. 7. lib. 3. Paris. cõs. 16. nu. 17. lib. 2. Seguram in repet. l. vnum ex familia. §. sed si fundum, a num. 140. ff. de leg. 2. & cum pluribus Matien. in. l. 7. glo. 1. a num. 21. tit. 10. lib. 5. recopil. & faciunt quæ ipse dicit de clausula de non contraueniendo, apposita in donatione causa mortis, a nu. 20. Adde etiã Michaelem Crassum in suo libro sentẽtiarum. §. donatio causa mortis, quæst. 1. nume. 4. & quæst. 21. nume. 4. & de testamento reuocando, etiam si iuramentum interuenerit, adde Peral. Soci. Iun. & alios in. l. si quis in principio. ff. de leg. 3. & vltra illos adde Couar. in d. rubrica. 2. par. a nu. 15. & Iul. Cla. in d. §. testamentũ, q. 94. Anto. Gab. lib. 2. cõmunium, tit. de iureiurando, conclus. 1. a nu. 8. Crassum in d. lib. §. testamentũ, q. 87. Communiter concluditur, quòd si clausulæ de non reuocando & non contraueniẽdo, ponatur simpliciter in fine contractus, & in clausulis exequutiuis, solitis apponi ex stylo tabellionum, & illis adijciatur iuramentũ, nõ efficiunt donationem irreuocabilem. Si verò apponantur in principio & medio contractus, in dispositione & obligatione contrahentium, tunc transmutant illum in donationem inter viuos: & addo ego, quòd etiam si apponantur in clausulis exequutiuis, si apponantur per verba præcisa, enixa & geminata, operantur irreuocabilitatem, ex præsumpta contrahentium intentione. Addo etiam, illas dici appositas ex stylo, quas tabelliones in suis domibus post recessum partium apponunt: & licèt hodiè ex. l. 13 tit. 25. lib. 4. recopil. id fieri non possit, tamen sæpe fit, & ideò clausulæ solitæ apponi ex stylo, si apponãtur in fine scripturæ, & in clausulis exequutiuis, parum operantur, si contra eas stet dispositio partium expressa, de qua in verbis dispositiuis contractus: quod nota.

De tertia adde Matien. in d. l. 7. glo. 1. tit. 10. lib. 5. meliùs adde Xuarez allegatione. 20. Deci. in. l. fin. nume. 2. C. de pactis, Bart. & DD. in. l. quæ dotis. ff. soluto matrimonio, & in. l. cũ maritus. §. fin. ff. de pactis dotalibus. Boer. decis. 353. a num. 12. Couar. vbi supra, numer. 25. Roland. cons. 8. nu. 21. lib. 1. Crassi vbi supra, quæst. 1. in fine.

De quarta adde. l. vltimã, tit. 4. part. 5. & ibi Greg. & alias leges citãdo, Matien. vbi supra, glo. 3. num. 3.

De quinta adde Couar. in d. rubr. 3. parte. num. 14. & Matiençum vbi supra, glo. 2. num. 22. Anton. Gomez lib. 2. variarum, c. 4. num. 16. Crassum vbi supra, quæst. 9. & quæ diximus ad decisionem octauam: quidquid tamen sit de iure communi, hodie concludendum est, vt per Autorem hîc. Ex quibus omnibus conclusionibus apparet, benè iudicasse Senatum in præsenti decisioné.

Additio ad Decisionem CCLX.

VIde quæ de remedio. l. ſi quis conditionis, de quo hîc, dixi deciſione. 12.

Additio ad Deciſionem CCLXI.

EX hac deciſione deducuntur notabiles concluſiones ſequentes.

Prima, quòd iure communi, quando emphiteoſis conceditur marito & vxori, & filio, quem nominauerit, non poſſunt filiæ, nec nepotes nominari.

Secunda, quòd quando conceditur pro filio & filia, quem teſtator nominauerit, non poteſt nominari filia, exiſtente filio, niſi aliud lege caueatur.

Tertia, quòd lex noua comprehendit negotium antiquius illa lege, ſi eius exequutio & complementum accidant poſt illam legem, dummodo ante non ſit alijs irreuocabiliter ius quæſitum.

De prima adde Riminal. Seniorem conſ. 121. nu. 4. lib. 1. Couar. lib. 2. reſolutio. c. 18. a nu. 1. Iul. Clar. lib. 4. ſententiarum. §. emphiteoſis, quæſt. 32. Caldas de nominatione, quæſt. 17. a nu. 30. latiſsimè Aurelium Corbulum in tract. de cauſis ex quibus amittitur emphiteoſis, tit. de cauſa priuationis ob lineã finitam, à nu. 2. & 3. cum ſequentibus. Communis reſolutio eſt, quòd iure cõmuni filiæ nõ ſuccedunt, in emphiteoſi pro filijs conceſſa, nec poſſunt nominari. Fallit ex l. regia Luſitaniæ, vt p Caldas vbi ſupra, & ex conſuetudine huius regni, in quo contrarium ſeruatur: & de nepotibus: vide eundem Caldas in d. tract. quæſt. 19. a num. 13.

De ſecunda adde Paul. de Caſtro in l. ſi. C. de verborũ ſignificatione, & in l. cũ ita. §. in fideicõmiſſo. de leg. 2. Corn. conſ. 37. nu. 2. lib. 3. Ruin. conſ. 151. nu. 8. lib. 2. Socin. conſ. 131. nu. 4. & 86. nu. 1. lib. 3. Deci conſ. 299. nu. 15. Caldas in d. tract. quæſt. 14. a nu. 36. Reſolutio eſt, quòd iure communi, quando emphiteoſis cõceditur pro maſculis & fœminis, vel de conſuetudine ſuccedunt fœminæ, non præfertur maſculus fœminæ: ſecus ſi extet ſtatutum, quòd ita tibus maſculis, fœminæ non ſuccedant: aut aliud lege caueatur, vt per Caldas vbi ſupra, qui declarat & cõfirmat præſentem deciſionem, licet eam nõ citet: & ita practicatur in his regnis, niſi nullus eſſet nominatus; nam tunc maſculus præferretur, ex. l. fin. ff. de fide inſtrumen. latè Tiraq. de primogenijs, quæſt. 40. latè Caldas quæſt. 12. 24. 7. & 23. & ita vidi iudicatum in quadam cauſa.

De tertia vide latè Autores, maximè Bar. in. l. omnes populi, de iuſtitia & iure. Imol. in. c. fin. de cõſtit. Andream ab Exea de conſtit. num. 266. & 268. & ſequentibus, & reſolutio Autoris eſt vera, & ſecundùm eam iam conſului, & iudicatum eſt: ex quibus apparet, benè iudicaſſe Senatum in præſenti deciſione.

Additio ad Deciſionem CCLXII.

DVo ponit hæc deciſio notanda. Primum, quòd creditor non tenetur alimentare debitorem inopem ad ſui petitione incarceratum, ſi ex eleemoſynis poſsit alimentari, aut aliqua confratria, puta Miſericordiæ, eum alimentat.

Secundum, quòd carcerato ob delictum non tenetur accuſator alimenta ſubminiſtrare.

Primo addè Aluarum Valaſcũ, qui omnia, quæ Autor hîc tradit, refert, & etiam noſtram deciſionem, conſultatione. 1. a num. 8. Cordubam de Lara in repetitione. l. ſi quis à liberis. §. ſi vel parens, a num. 60. cum ſequentibus, in tractatu de alimentis. Auilés in c. 18. prætorum, verbo, *qual conuenga*, nume. 5. Montaluum in. l. 2. verbo, *de pan y agua*,

titu. 8. lib. 2. fori, & l. 4. & ibi Matié. glo. 1. & Azeued. à num. 1. & 2. titu. 16. lib. 5. recop. qua diſponitur, quòd per nouem dies ſolùm tenetur creditor alere debitorem inopem: quod male & raro practicatur. Valaſcus verò diſcrepat ab Autore hîc, in 2. parte concluſionis. Mihi verò, ſi alimenta quæ dantur carceratis ab aliqua cõfraternitate, nõ ſint ordinaria, & neceſſaria, & eleemoſynæ nõ ſint ſufficientes & ordinariæ, in dubio verior videtur Valaſci opinio.

Secundo dicto adde Auileſ. vbi ſupra num. 4. qui idem tenet: & ita practicatur.

Additio ad Deciſionem CCLXIII.

TRia aut quatuor dubia cõtinet hæc deciſio. Primo adde quæ diximus deciſ. 250. aliàs. 251. Secundo adde quæ diximus & allegauimus deciſ. 46. & Menoch. conſ. 45. lib. 1. Xuarez alleg. 1. Alexand. Menoch. Boer. Gratum, Simone de Pretis, Marantam, Mãticam, Rolandum, Viui. Capram, Soci. Deci. Clar. & alios allegatos à Doctore Valdeſio ibi num. 2. lit. A. Tertio adde Molin. lib. 1. de Hiſpanorum primog. cap. 8. a nu. 35. Pinel. etiam ab eo citatum. Ceph. conſi. 306. num. 122. lib. 3. & 312. num. 25. eo. lib. latiſsimè Pegueram in tract. de feudis, verſicul. 6. ad repetitionem capituli item ne ſuper lau. lemiq. a num. 109. cũ ſequentibus; & huic dubio quo ad ſecundam partem eius, vbi dicit, quod donatio iudicatur cauſa mortis, & poteſt reuocari; etiam ſi adijciatur clauſula de non reuocando, adde quæ diximus ſupra deciſ. 259. & notabiliter & benè ad propoſitum huius deciſionis in hoc dubio Menoch. in tract. præſumptio. lib. 6. præſumptione. 4. nu. 22. allegat Corn. conſ. 159. lib. 4. col. 3. Socin. Deci. Ripã & alios: eundem Menoch. d. lib. 6. præſumptione. 10. nu. 3. & quo ad tertiam partem dubij, in quantum dicit quòd teſtator potuit adijcere onera maioratui pluribus vicibus, ex eo quia reſeruauit ſibi facultatem faciendi, & non conſumitur facultas faciendi prima vice; adde in terminis Pelaez de Mieres in tract. de maioratibus. 1. part. quæſt. 26. a nu. 12. cum ſequentibus, & quæſt. 38. Vide etiam Velazquez de Auendaño in. l. 44. Tauri, glo. 19. a nu. 2. & glo. 20. Tertio dubio, in quantum dicit Autor, quod inferens metum, vel dolum, non poteſt ipſum allegare, quia allegaret turpitudinem ſuam, adde elegans conſiliũ Hippolyti Riminaldi Iunioris. 62. lib. 1. per totum, & Crauettam conſi. 491. nume. 1. & conſil. 815. nume. 2. lib. 5. & 570. num. 9. & 436. num. 12. & Viuiũ deciſ. 339. nu. 36. Matthæum Brunum conſ. 87. num. 5. lib. 1. Tandem his viſis, deciſio præſens Senatus vera eſt, nam abſq; dubio poſſeſſor maioratus potuit adijcere nouas vocationes & grauamina maioratui antiquo, ſi addidit bona propria, & licèt Pinelus dicat, quòd nõ, cuius opinionem probabilem Molina dicit, ſi ſint contrariæ vocationibus adiectis in primo maioratu, ſimpliciter tamen tenendum eſt, quòd quomodocũq; velit adijcere, poteſt, licet poſtea ſequatur diuiſio horum maioratuum, niſi aliquid repugnans & incompatibile reſultet, ex quo alter eorum ſupprimatur, vel ſupprimi poterat, vel poſſet in futurum, tũc enim etiam quo ad bona addita, ſeruanda eſſent diſpoſita in primo maioratu.

Additio ad Deciſionem CCLXIIII.

ADde quæ latè allegauimus ad deciſionem. 66. vbi infinitas autoritates modernorum, & antiquorum citauimus, maximè vltimum conſilium Sfor-

tiæ, quod omnia complectitur: & interim vide eundem, qui omnia hîc dicta, & plura alia complectitur, in tract. de in integrum restitutione, quæst. 64. 2. part. per decem articulos illius quæstionis.

Num. 3. Nota, quod allegans aliquã qualitatẽ ad fundamentũ suæ intentionis, tenetur eam probare. Adde Rol. Valle cons. 68. nu. 31. lib. 1. Burs. cons. 131. nu. 8. lib. 2. Tiberi. Deciã. cons. 17. nu. 7. lib. 1. Ceph. cons. 256. nu. 65. lib. 2. Fab. Turretum consi. 2. a num. 12. lib. 1. Hæc decisio clara est, & ideò nulla alia indiget additione: & ad id quod dicit de seniori nu. 3. adde Molin. de primog. lib. 1. cap. 11. nu. 9. & lib. 2. cap. 4. num. 42.

Additio ad Decisionem CCLXV.

NVm. 1. An cedi, donari, & vendi possit ius succedendi in aliquo primogenio, diximus supra decis. 174. & adde nunc Pelaez de Mieres in tract. de maioratibus. 3. par. quæst. 18. per totam. Molin. lib. 1. de primog. c. 6. a num. 45. & lib. 3. c. 2. a nu. 21. Tiraq. de primogenijs, quæst. 26. & 27. Velazquez in l. 45. Tauri glo. 2. a num. 3. 4. & 5.

Num. 2. Adde Aluar. Valas. in tract. de iure emphiteotico. q. 7. a num. 8. Aymon. consi. 112. nu. 8. lib. 1. & eleganter Crauet. cons. 548. nu. 6. lib. 4. & de cõtractu in scriptis celebrãdo, & quãdo fit cõuentio, vt de contractu fiat scriptura, vide quæ diximus decis. 207. num. 7.

Nu. 3. de confessione facta in contractu nullo, quod valeat, adde Paul. qui dicit notatu dignũ, & in l. si ita stipulatus. §. Chrysogonus nu. 4. ff. de verborũ oblig. & ibi Alex. Ange. & Imol. & cum Ruin. Alexan. Bart. Decio, & alijs adde latissime Mascar. in tract. de probatio. par. 1. concl. 358. per totam, vbi cõmunem dicit sententiam huius decisionis, & respondet ad contraria.

Num. 4. De ratihabitione tacita & expressa adde latissimè Mascard. in tractatu de probatio. par. 3. conclus. 1256. a num. 59. & per totum.

Nu. 5. Vltra Bald. & Salic. hic allegatos adde in puncto Ias. in l. 2. num. 134. C. de iure emphiteotico, & Campegiũ in tract. de testibus, reg. 371. Mascard. d. 3. part. conclus. 1319. num. 14. vbi, quod quando scriptura requiritur ex conuentione partiũ, distractus potest probari testibus: & adde Aluar. Valas. vbi supra. Ex quibus omnibus reperies, bene iudicatum in hac decisione, nam per secundam scripturam nullam non debet derogari primæ validæ, etiam si illa prima reuocabilis esset ad voluntatem partium: de quo vide Autores, maximè Purpurat. Rimin. & Monterum in l. pacta nouissima. C. de pactis. Adde tamen, quòd non videtur bona differentia Autoris, scilicet, quòd quando scriptura requiritur de necessitate ad contractum, distractus possit fieri sine scriptura, & quòd non colligitur voluntas partium, vt sine scriptura distractus non valeat; secus quando requiritur ex voluntate partium, quia tunc videtur colligi voluntas, scilicet vt distractus non valeat sine scriptura: nam hæc differentia non videtur probari iure. Quidquid enim sit de voluntate partium, de iure, quando contractus de necessitate exigit scripturam, distractus etiam exigit: secus si requiratur ex partium conuentione, vt dicunt citati Autores: nec aliud dicunt citati ab Autore in præsenti. Nihilominus tamen Senatus bene decidit, vt dictum est.

Additio ad Decisionem CCLXVI.

NOta duo ex hac decisione. Primũ, quòd vsusfructuarius conuentus potest

potest nominare dominum in iudicio, ad effectum, non vt ipse liberetur à iudicio, sed vt illi acta parent præiudiciũ. Secundum, quod à sententia in qua dominus iubetur citari, potest appellari, quia habet vim diffinitiuæ, & iudices appellationis tenetur declarare, an sententia fuerit, vel non, iusta. De primo vide Ferraram, & ibi additiones nouas in sua praxi ciuili, in forma libelli in actione reali, verbo, *tenet & possidet*. Deci. consi. 62. nu. 3. Minsingerium centuria. 2. obseruatione. 58. & cẽt. 3. obseruatione. 24. Afflictis decis. 217. latè Marianum Socin. in cap. quoniam frequenter. §. in alijs, a num. 100. extra, vt lite non cõtestata. Vide etiam Legistas omnes in l. 2. C. vbi in rem actio. Barba. in cap. quoniam frequenter. §. in alijs, nu. 50. vt lite non contestata. Ægid. Bellamer. & Butri. & Abb. in §. quod si super illius cap. & Socin. nu. 112. cum sequentibus. Adde etiam Marcum decis. 832. parte. 1. Pinel. in l. 1. 2. part. num. 62. C. de bonis maternis. Caualcan. in tract. de vsufructu. à num. 7. & conclude, quòd ad quæstionem tangentem propietatem, potest emphiteota nominare dominum ad vtrumq; effectum, vt sibi sententia noceat, & vt liberetur à iudicio proprietatis, quidquid Autor hîc dicat, tenetur tamẽ pro interesse vsusfructus, saltim vsq; ad primam sententiam, causam prosequi: & hoc est quod decisio nostra adducit. Intellige, quando hæc quæstio non tangit ius emphiteotæ, alias non potest nominare ad effectum liberandi se à iudicio; contra Barba. vbi supra, & hæc est communis opinio: & ad de Ficardum lib. 3. communium, tit. 15. num. 12.

De secundo vide Felinum in Rubrica de sententia & re iudicata, num. 11. & 12. melius de sentẽtia interloquutoria super legitimatione personæ, Ferraram in praxi, in forma sententiæ super legitimatione personarum, verbo, *nos Bernardinus*, & vide plures allegatos per Azeu. in l. 6. tit. 18. lib. 4. recop. Couar. in practicis quæst. 23. Dueñas reg. 45. Lancelot. in tract. de attentatis, 2. part. cap. 12. lim. 25. a num. 1. Tandem plures citat Azeued à quo non est opus trãscribere: & notãda est decisio præsens, quia singularis & vera.

Additio ad Decisionem CCLXVII.

ADde quæ diximus decis. 40. & decision. 234.

Additio ad Decisionem CCLXVIII.

ADde quæ latè diximus ad decisionem. 254. & aduerte, quòd si nummi ex quibus institor & socius, de quo hîc, lucrati sunt, erant communes, & alij socij vellent illorum lucrorum partem, etiam si mandatum esset limitatum, vt decisio sonat, non procederet ex dictis in dicta decisione: & ad præsentem adde decisionem Genuæ. 67. & 64. & 8. a nu. 9. & 9. nu. 14. & 174. & 180. a nu. 3.

Additio ad Decisionem CCLXIX.

EX hac decisione inferuntur sequentes notabiles conclusiones.

Prima, quòd collegium, vniuersitas, aut monasterium, non amittit ius commissi ex receptione pensionis, nisi collegialiter recipiant, & quòd restituitur contra receptionem.

Secunda, quòd consuetudo non excusat à caducitate ob diuisionem, quãdo contrarium in pactis contractus inuenitur: quæ est conclusio singularis. Et adde Rimi. Seni. consil. 369. libro 3. Adde etiam Bursat. consil. 243. lib. 2. Et

Et adde huic decisioni, in quantum dicit quod quælibet causa excusat a commisso, Bursat. consi. 26 a nu. 39 lib. 1.

Tertia, quòd delictũ vnius ex socijs emphiteosis, non soluendo, vel alienando contra pacta, nocet alijs respectu commissi.

Ad primam conclusionem adde glo. & Autores in capit. potuit, de locato. Fulg. consi. 2. col. 2. Curt. Iun. in tract. de feudis. 2. parte principali, quæst. 26. Iul. Clarum lib. 4. sententiarum. §. emphiteosis, quæst. 10. Mascar. in tract. de probatio. 1. part. conclusione. 252. num. 12. & quòd emphiteota non cadat, nisi domino volente, adde eundem conclusio. 251. num. 13. Beroi. consi. 116 num. 12. lib. 1. Curt. Seniorem consi. 81. Ceph. consi. 222. lib. 2. Aurel. Corbulum in tractatu de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titul. de causa priuationis ob alienationem, limit. 40. & tit. de causa priuationis ob non solutum canonem, limit. 21. num. 5. allegat Ruin. consi. 70. num. 14 lib. 5. Alexan. consi. 105. nu. 15. lib. 5. Cæpol. consi. ciuili. 46. num. 3. Decium consi. 329. num. 3. Beroi. consi. 102. num. 57. lib. 1. Paris. consi. 108. num. 43. lib. 1. Bursat. consi. 26. num. 23. lib. 1. Sarmientum lib. 3. cap. 6. a nu. 2. & de restitutione contra receptionem canonis, adde aliquid per Sfortiam in tract. de in integrum restitutione quæst. 89. art. 3. num. 50. Huic tamen restitutioni si commissum fuit legitimè renuntiatum per receptionem illius, qui pensionem recipere poterat, & commissum remittere, non consentio, nisi valdè intersit minoris, aut aliæ personæ priuilegiatæ, quia lucrum nimis odiosum est.

Ad secundam conclusionem adde in terminis Paulum Castrensem consil. 244. num. 3. dub. 3. lib. 2. Gozadin. consi. 75. num. 6. Deci. consi. 208. num. 7. Baptistam Ferretum consi. 178. num. 13. lib. 1. Aurel. Corbulum in d. tit. de causa priuationis ob alienationem, limitatione. 32.

Ad tertiam conclusionem adde Ripam in l. 4. §. Cato. nu. 44. & ibi Hermanotus Decius num. 295. Socin. Iun. nu. 143. ff. de verborum obligat. Rol. Valle consi. 17. num. 16. lib. 2. Anto. Gomez lib. 2. variarum cap. 10. num. 8. Clar. in d. §. emphiteosis, quæst. 8. Redoan. de rebus ecclesiæ quæst. 19. cap. 2 num. 7. latissimè Corbulus d. tract. titu. de causa priuationis ob non solutum canonem, ampliatione. 8. Quæ conclusio vera est, quando emphiteosis existit indiuidua inter socios, & cũ declarationibus Corbuli, quem omnino vide: & nota hanc decisionem, quia casum eius habeo in praxi, & secundùm eam consului.

Additio ad Decisionem CCLXX.

Collige ex hac decisione conclusiones sequentes.

Prima, quòd emphiteota primus potest de licẽtia domini alium facere emphiteotam: de qua diximus latè ad decisionem. 244. num. 7. aliàs. 246. & ibi dictis adde nunc Senatorem Caldas in tract. de renouatione contractus emphiteotici, quæst. 13. per totam. Rimin. Sen. consi. 120. lib. 1.

Secunda, quòd dominus directus cẽsetur remittere commissum primo emphiteotæ, qui subemphiteoticauit sine eius licentia, si ab emphiteota secundo canonem recipiat, vel in vita non conquestus est: de qua vide dicta per me in decisi. 17. & decisi. 91. & illis adde Senatorem Caldas in d. tract. quæst. 11. a num. 8.

Tertia, quòd subemphiteota, vel secũdus emphiteota, desinit finito iure primi emphiteotæ, & sic finito primo contractu, in tantum, quòd si successori emphiteosis renouetur à domino directo cũ eisdem

eisdem pactis & qualitatibus, nihilominus successor non teneatur illi stare, licet contrarium Autor defendat: quia emphiteosis renouata, censetur eadem cum prima, & durare prima, & sic non finitur ius datoris. Nihilominus contrarium decisit Senatus, & bene, cui decisioni, in confirmationem, & reprobationem, adde latè dicta per dictum Caldas in d. tractatu quæstio. 2. &. 3. 9. 10. &. 14 & nouissimè adde elegans consilium Bursat. 375. per totum, lib. 4. Aliqua ponit Hipp. Riminaldus consi. 48. a num. 21. lib. 1. & Cephal. consi. 657. a num. 23. lib. 5. Sed in terminis huius decisionis adde Franciscum Curtium Iuniorem in tract. de feudis, par. 4. a nu. 85. cum sequentibus melius, latius, subtilius & elegantius per Carolum Molinæum, quem miror non vidisse, nec allegasse Autores huius decisionis, in consuetudinibus Parisien. titu. 1. §. 35. a nu. 19. cum sequentibus, allegat Bald. consi. 16. lib. 1. & eundem consi. 265. lib. 5. qui omnino videndus est: ex quorum dictis collige casus sequentes ad declarationem huius decisionis.

Primus: Emphiteosis secunda durat pro vita concedentis, & eo mortuo, si succedat filius in emphiteosi, vel alius hæres, vt hæres, quia emphiteosis est hæreditaria, vel renouetur hæredi, tũc durat etiam subemphiteosis, & procedunt argumenta huius decisionis: & idẽ erit, quando ex consuetudine emphiteosis vendi posset à primo emphiteota, quia tunc iudicatur vt hæreditaria, & filij successoris ex primo cõtractu, etiã si hæredes non sint, non possunt ab eo auferre: secus si succedant ex renouatione, finitis primis generationibus.

Secundus est, Quando emphiteosis non est hæreditaria, sed acquisita pro se & filijs, tunc ius subemphiteotæ non durat nisi pro vita primi emphiteotæ, & eo mortuo, deuoluitur ad filios non hæredes, vel alios agnatos vocatos ex primo contractu, cui non potuit præiudicare primus emphiteota, ex Bal. & Molinæo vbi suprà. Faciunt latè tradita per Fabium Turretum consi. 61. lib. 1.

Tertius est, Quando emphiteosis est finita, & renouatur in personam filij vel agnati non hæredis, tunc quia noua est, non durat ius subemphiteoticarium, in præiudicium domini, nec agnati petentis renouationem, ex Bal. & Carol. vbi supra, & malè dixit Autor, quòd non erat noua emphiteosis: quem reprobat Cald. quæst. 14. in d. tract. & ego iam in additionibus primæ partis reprobaui.

Quartus casus est de æquitate, Si agnati vel filij non compareant, tenetur dominus renouationem cõcedere isti secundo emphiteotæ, vt per Bal. vbi supra: quod in his regnis nõ practicatur, vt latè diximus decisio. 41. & decisi. 117. Ex quibus omnibus vides benè iudicatum in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CCLXXI.

Adde huic decisioni, vltra Xuarez, & alios hic citatos, suũ additionatorem Doctorem Valdes ibi, in tit. *De las deudas.* l. 13. §. sed pone nume. 24. lit. A. qui allegat Caualcan. Menoch. Tiraqu. Auend. Castell. Palat. Cifuent. Matien. Anto. Gomez, Gutierrium, Molin. Crauet. Anton. Gabr. & alios, quos non refero, quia nũquã cõsueui fur alieni laboris esse; sed & ibi allegatis adde Mascard. in tract. de probatio. 1. part. conclusione. 417. eundem latissimè lib. 3. conclusi. 1317. num. 2. &. 15. Eugenium Perusinum consi. 9. a num. 12. lib. 1. Ceph. consi. 699. a num. 48. lib. 5. Bursat. latissimè consi. 127. lib. 2. &. 173. num. 41. eo. lib. Prosperum Pasethum consi. 164. a num. 1. & vide nouissimum & elegantissimum consilium Bursat. 424. lib. 4. qui

qui infinita singularia adducit. Plura etiam consilia Riminaldi Senioris & aliorum refert Mascardus vbi supra:& adde etiam, quæ late diximus in nostro lib.3. quæstionum, quæst.23. Tandem communior, & verior, & æquior resolutio est, quòd ex cursu decennij præsumatur licentia, & consensus mariti, vel aliorum in contractu requisitorum, quãdo non agitur de graui præiudicio: si verò de graui agatur, non præsumatur, nisi longissimũ tempus cum alijs indicijs interueniat: quod latè per plures casus distinximus, & resoluimus in dicta quæstione, & in quæst.2. libri primi; & hic consensus præsumptus æquipollet expresso requisito ex mente omnium, de quibus supra, & ex his quæ diximus ad decisionem.168. quibus nunc adde Menoch. in tract. de præsumptio. lib.3. præsumptione.42. a num.15. Ex quibus collige, benè iudicatum per Senatum.

Additio ad Decisionem CCLXXII.

ADde huic decisioni Nauarrum in suo Manuali cap.17. a nũ.260. Couar. in reg peccatum, 2. par. relectionis, a num.3. Medinam de rest. quæst.46. in cip. *Corollaria*. Sequitur Dominic. Soto lib.6. de iustitia & iure, quæst.1. art.4. Ioseph. Angles in suis Floribus Theologicis, art.5 difficultate.2. conclus.1. Nauarram cum Caietano, & alijs quos allegat in tract. de restitutione tomo.2. lib.4. cap. fin. a nu.33. latissimè per tres & quatuor conclusiones Alfonsum de Villagut. in tract. de vsuris, quæst.32. per totam, & ex eorum dictis colligitur, veram esse nostram decisionem.

Additio ad Decisionem CCLXXIII.

ADde huic decisioni infinitos Autores, quos allegat in terminis huius decisionis Mexia in pragmatica taxæ panis, conclusion.2. a num.76. cum sequentibus. Catell. Cottã. in memorabilibus, verbo, *Dos*, Deci. consi.119 nu.9. Neuizan. consi.74 Roman. & ibi Mandos. consi.517. a num.4. Alexand. consi.141. lib.5. & 200. lib.6. & 63. lib.4. Roland. consi.55. lib.2. Massueriũ ad Ferraram in praxi, in forma libelli, quo vxor agit ad dotem. verbo, *dictæ domina*, versicul. *aut non legauit*. Alfonsum de Villagut. in tract. de vsuris, quæst.22. conclusion.9. qui benè loquitur. Baezam in tract. de non meliorandis. cap.25. num.8. Communiter concluditur, quòd valet pactũ, de quo in hac decisione, si maritus sustineat onera matrimonij: & hæc est verior opinio, & quæ magis practicatur.

Additio ad Decisionem CCLXXIIII.

ADde huic decisioni Viuium decis. 241. num.47. qui dicit opinionem glo. esse communiter ab omnibus receptam. Iul. Clarum lib.5. sententiarum. §. adulterium numer.18. Canteram in questionibus criminalibus, fol.490. a nu.43. & quæ diximus decis.63.

Additio ad Decisionem CCLXXV.

ADde huic decisioni, vltra Autores hîc citatos, Bart. post. Guillelmum de Cugn. in l. si quis libellos. C. de apel. Speculatorem in titu. de locato. §. nunc aliqua, quæst.96. num.119. Alberi. in l. fin. num.7. C. de iure emphiteotico. Alexand. in l. si insulam, num.40. ff. de verborum oblig. Rip. in l. cum bona, num. 20. ff. de priuileg. creditorum, & in l. in quartam, num.55. ad l. Falcidia. Guid. Papæ consi.192. num.1 Curt. Sen. consi. 63. Grat. consi.133. lib.1. Socin. Iun. consi. 20. num.38. lib.1. Emanuel. Xuarez in thesauro receptarum sententiarum, verbo, *emphiteosis*, num.78. Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §. emphiteosis, quæst. 13. Aurel. Corbul. cum alijs pluribus, in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titu. de causa priuationis ob alienationẽ, ampliation.29. & de mora purganda recuperãdo rẽ, vide Imol. Beroi. & Autores in cap. potuit, de locato, & eund. Corbulum in d. tract. tit. de causa priuationis ob non solutum canonẽ, limit.41. a num.21. & communis resolutio est, vt per Autorem in præsenti, nõ tandaque est præsens decisio.

Additio ad Decisionem CCLXXVI.

ADde huic decisioni, quæ diximus ad decisionẽ.76. vbi declarauimus materiam l. finalis, de qua hîc, cum Menochio, & alijs.

Additio ad Decisionem CCLXXVII.

ADde huic decisioni, quæ diximus ad decisionem. 26. & ad decisionẽ 244 alias. 246. vbi habes materiam præsentis decisionis cum pluribus autoritatibus declaratam.

Additio ad Decisionem CCLXXVIII.

ADde huic decisioni quæ dixi ad decisionem.239. alias.237. quia error est in numero Autoris: & de materia l. fin. de eo, quod metus causa, quando renuta illegitimè data, est confirmanda, vide quæ diximus ad decisionem.40. & illis adde Parladorium lib.1. rerũ quotidianarum, cap.10. per totum, & nouissimè lib.2. cap.6. & de sequestro, an auferat possessionem, adde Boeri. decis. 272. num.11 Did. Perez in Rubrica ad titulum *De los secretos y embargos*, lib.3. ord. col.1140. Azeu. in Rubrica titu.12. lib.4. recop. num.12.

Additio ad Decisionem CCLXXIX.

HÆc decisio in materia legitimationis est admodum notanda & singularis, & latissimè materiam pertractat: ad cuius materiam infinita allegaui ad decisionem.2. num.7. & ad decisionem 11. nunc tamen ex eius larga contextura elicio duas conclusiones substantiales, in quibus consistit neruus totius decisionis.

Prima, quòd clausula, Sine præiudicio venientium ab intestato, apposita in legitimationibus, solùm operatur in fauorem filiorum patris, qui illum fecit legitimari, non in fauorem aliorũ consanguineorum transuersalium, alias nihil operaretur. Secũda, quòd legitimatus à principe ad successionem maioratus cum clausulis de plenitudine potestatis, & ex certa scientia, admittitur ad successionem maioratus, & excludit agnatos transuersales, etiamsi fuisset natus ex coitu damnato.

Ad primam conclusionem, vltra per me dicta vbi supra, adde Alexan. consi. 188. lib.5. nume.20. Deci. consi.393. & 338. num.4. Socin. Iun. consi.97. nu.42. lib.1. & 120. num.22. lib.2. & 121. nu. 16 lib.2. Iacobum Mandellum Alben. consi.7. num.1. Ioan. Mariam Riminaldum consi.41. num 9. & 17. lib.1. Anto. Gabr. lib.6. conclusionum, titu. de legitimatione, conclus. fin. num.6. Grassum in suo libro sententiarum. §. successio ab intestato, quæst.19. nu.14. Sfortiam consi.1. num.14. & 16. num.30. lib.1. Dionysium Gotiffredum in sua praxi iuris ciuilis. lib.1. tit.5. fol.327. ex quorũ dictis, & aliorum ab eis allegatorum, contra dictam conclusionem Autoris est

est magis communis opinio, imo quòd non excludantur venientes ab intestato. Ego tamen pro vera intelligentia constituo casus sequentes.

Primus, si in legitimatione nihil dicatur de successione ab intestato in fauorem legitimati, tunc dicta clausula operatur in fauorem venientium ab intestato, & legitimatus eos non excludet, solumque erit capax succedendi ex testamento, nisi consanguinei non sint, aut non apparent, vel sint admodum remoti, & incerti: & ita procedit dicta magis communis opinio.

Secundus, si in legitimatione legitimatus fit capax ab intestato succedendi, & ei datur dicta successio, tunc, si aliud non appareat ex verbis legitimationis, dicta clausula solùm operabitur in fauorem filiorum patris petentis legitimationem, & non aliorum, & ita procedit doctrina Autoris hîc, quæ in terminis legis. 12. Tauri, quæ est.l.10.titu.8. lib.5. recopil. clarius procedet.

Tertius, si ex verbis legitimationis constet quòd etiam legitimans vult vt legitimatus succedat ab intestato filijs existentibus, tunc solùm operabitur quæ Alexand. Dionysi. Crassus & alij vbi supradicunt, & legitimatus succedet ab intestato cum filijs: quod in his regnis non procedet ex d.l.10.

Ad secundam conclusionem vltra dicta per me in dictis decisionibus, & per Autorem hîc, adde Curt. Senio. consi. 35.17.16.65.19.13.73.18. Curt. Junior. consi. 221.&.196.&.302.&.247.lib.3. Mariam Riminald. consi.113.num.9. lib.1.&.28.num.15.&.41.&.82.nu.13. &.226.lib.2.& Iacobin. Riminald. eius filium consi.626.&.718.&.720.&.721. &.723.&.725.776.728.lib.4. Mari. Anguis. consi.10.&.122.&.19.&.129. Cravet. consi.669.868.a num.4.958.450. num.14.687.923.lib.5. Brun. consi.15. Hierony. Gabr. consil.30. a nume.12. lib.1. Neuiz. consil.99. Cels. consi.88. a numero. 16. Bursatum consilio. 1. a num.30.lib.1.&.390.lib.4.a nume.32. &.453. eod. lib.4. Menoch. consi. 181. lib.2. 266.a nu.3. lib.3.&.461. lib.5.& de præsumptio. lib.4. præsumptio.79. Riminald. Iun. consi.46.a num.40. Cephal. consil.111.lib.1. Port. consi. 105. Prosperum Pasethum consi.164. a nu. 12.&.165.a nume.3.&.98.a num.9.& 71.&.72. Iacobum Berretam consil.31. &.29.a nume.17.&.16.a num.53. Franciscum Becium consi.3.a num.36.lib.1. Eugenium Perusin. consil. 57. per totum. Anton. Gabr. vbi supra, Roland. consil.67.lib.3.&.88. eodem libro. Marzarium de fideicommissis, quæst.30. Petrum Surdum consil. 1. a nume.97. lib.1. Bonifacium Rugerium consi.27. 51.&.56.lib. 1. Alexand. Raudensem consil. 141. nume.4.5.30.39.40.41. 104.124.&.125. 2. tomo Zileti de vltimis voluntatibus, & consil. 21.& 108. eod. tomo. Anton. Ciosium consi. 10.&.142. lib. 1. Bursat. consil. 127. lib.2. Nattam consi.470.num.24. lib.2. Sfortiam latissimè consi.1.& consi.16.& per tota, lib.1 & in tract. de cõpendiosa par. 6. art. fi. Mant. in tract. de cõiectur. lib.11.tit.10. Crassum vbi supra & in.§. §. fideicommissum, quæst.38.a num.2. & ex nostris Molin. lib.3. de primogen. cap.3. Couarru. lib.3. variarum, cap.5. num.7. Azeued.& Matienz. in d.l.10. Cald. de nominatione, quæst.21. Ceruantes in d.l.12.a num.48. post Tellum Fernãdez ibi. Velaz. in.l.40. Tauri, glo. 11. Ioan. Gar. in tract. de nobilitate, glo. 21. Gutierrez in repe.§. sui, ampliatio. 4. instit. de hæredum qualitate & differentia. hi omnes, & qui ab eis allegãtur, & repetẽtes omnes ad.§.& quid si tãtũ, nimis variant in hac materia, tum circa successiones liberas, tum etiam circa bona feudalia & maioratus, & restitutioni subiecta, tum an princeps tertijs & substitutis præiudicare possit, & an eorum citatio requiratur. Tandem omnes, saltim maior pars, contra nostram conclusionem & decisionem insurgunt: sed tamen vt confusio euitetur, in tam difficili & lato pelago constituo conclusiones sequentes, quæ materiam extricant & declarant.

Prima, quòd ad legitimationem, nec ad aliud priuilegium impetrandũ, nulla citatio requiritur, cum princeps legitimando & priuilegiando, suo iure vtatur, à nulloque possit impediri, legitimatusque beneficium & habilitatem consequatur, quæ sibi impediri non debeat, quidquid inde eueniat, ãctusque per se & primario nulli dãnum inferat, ex eleganti Oldra. consil. 299. Facit Bellacom. cum Henrico in cap. fin. vt lite pendente, & sic practicatur.

Secunda conclusio: Princeps ad petitionem patris in sui vita libere potest filium legitimare ad vtramque successionem, nullaque citatio requiritur, cum consanguineis nullum ius competat ad eam, nisi in spe incerta & remota, talisque legitimatus, vt legitimus succedet, legitimis filijs non existentibus, ex d.l.10.

Tertia, Princeps potest post mortẽ patris ante hæreditatem aditam filiũ legitimare, hæc tamen legitimatio nõ oberit consanguineis ab intestato succedentibus, quia habuerunt ius ad rem certum: quod ab eis absque magna causa tolli non debuerat, quodque post acquisitionem quo ad conseruationem est de iure naturali, licet modus acquirendi fuerit de iure ciuili: quidquid Paulus & alij dicant.

Et minus poterit post aditam hæreditatem consanguineis præiudicare.

Quarta conclusio. Legitimatus in omnibus & per omnia, & ad fideicommissa, si fideicõmissum est temporale, & aliud non constet ex claris verbis & voluntate testatoris, excludit substitutum sub conditione, si sine liberis, dum tamen legitimatio non fiat post acquisitum ius substituto, mortuo primo vocato, & in hoc nullum præiudicium fit substituto, qui solùm in defectũ filiorũ est vocatus, & legitimatus est filius & capax.

Quinta conclusio: Legitimati non succedunt in maioratibus & fideicommissis perpetuis, quia ex testamento fundatoris vocati sunt consanguinei in defectum legitimorum, & Princeps non voluit nec potuit de lege ordinaria illis præiudicare, maximè cum tales rarò ex cõsuetudine soleant succedere, nec à testatoribus vocari, nec de eis intelligunt, quando filios vocant.

Sexta conclusio. Princeps de potestate absoluta, & ex magna causa potest legitimare ad maioratus, & excludere consanguineos: causa tamen debet esse publica, & hoc non est negandum à Principe, quidquid Mollna & alij velint. Debet tamen de eius voluntate apparere in legitimatione, & quòd vult vti dicta potestate absoluta, alias in dubio non videtur ea vti. Debet etiam de causa in actis apparere, nec vltra citatio requiritur, dum tamẽ causa verificetur: nam ex causa potest dominium alterius auferre, & voluntates testantium declarare, & testamenta subuertere, & de hoc dubitandum non est: debet tamen, si comodè id possit fieri, cambium dare consanguineis exclusis, non ex proprio patrimonio, si legitimatio vel in eius fauorem, vel sui ærarij non cedat, sed ex alijs bonis legitimati, si id commode fieri possit.

Septima & vltima conclusio. Princeps sine dubio, quãdo cõsanguinei non

existunt, aut non apparent, vel incerti & nimis remoti sunt, potest legitimare ad maioratus filium possessoris, & sic iam audiui practicatum, & hoc modo procedit decisio præsens, quæ fundatur in eo, quòd ea quæ maioratum petebat, erat etiam spuria & legitimata, vel descendebat à spurio, & sic in pari causa potior erat conditio possidentis: quæ aliàs falsa foret, & non tenenda: quæ omnia, lector, nota, quia nullibi inuenies ita declarata.

Additio ad Decisionem CCLXXX.

ADde huic decisioni l.5.&.6.tit.16. lib.8. recopilationis, cum qua cessant dubia huius decisionis, nam lex illa dicit, quòd qui cum archibusio delinquit, includitur in eius dispositione, & itidem auxiliares. Et ad dicta in hac decisione, an sufficiat præsumptiua probatio, vide dictam legem.16 ibi, *Por el qual constando del delito*, & vide quæ dixi ad decisionem. 179.& adde infinitas allegationes Tiraquel. de retractu lib. 1.§.8.glo.5.num.19. Socin. in c.si clericus, a num.12.de foro competenti.

Et ad id quod Autor dicit de extensione legis pœnalis, vide Eugenium Perusinum cons.33. a nume. 124. & 49. a num.19.& 68. a num.15.&.83. a num. 5.lib.1. Ceph. cons. 226. nu.19.lib.2.

Additio ad Decisionem CCLXXXI.

HÆc decisio vera & singularis est, & secundùm eam semper iudicatur in causis criminalibus, & rei torti pro modo iudiciorum aliquàdo vel absoluuntur, vel pœna arbitraria, exilij, pecuniaria, vel verecundiæ, vel ad triremes condemnantur: cui adde Iuli. Clarum in sua praxi criminali, quæst. 64. a num.38. qui Simancam & alios allegat doctorem Xuarez de Pace in sua Praxi tomo.1.c.3.§.12.nu.22.par.5. Cantera in quæstio. criminalibus, fol.105. versiculo, *Vtrum reus purget indicia*, a nu.12.

Additio ad Decisionem CCLXXXII.

ADde huic decisioni quæ diximus ad decisionem. 171.&.179.&.141. vbi inuenies similem decisionem in dicta decisione.179.

Additio ad Decisionem CCLXXXIII.

ADde huic decisioni, per quantum tempus amittatur priuilegium faciendi, vel non faciendi, ad intellectum l.1.ff. de nundinis. l. 42. titu. 18. part. 3. latissimè Ioan. Garciam in tractatu de nobilitate, glo.6. a num. 30. & 33.& 40. cum præcedentibus & sequentibus. Pelaez de Mieres in tractatu de maioratibus. 1. parte, quæstione. 17. num.1. Otaloram de nobilitate. 2. parte.3.partis principalis, cap.9.a nume.7. Tiber. Decian. cons.66. a num.65.lib. 3.& cons.3.num.125.lib.2. Azeued. in l.1.a num.30.tit.1.lib.6.recop. Et ad id quod Autor dubitat, an priuilegia ad sui validitatem requirant confirmationé Regis successoris, adde Afflictis decis.128. per totam, qui eleganter loquitur: & quia decisio clara est, & vera, nihil amplius illi addendum puto.

Additio ad Decisionem CCLXXXIIII.

DVo dicit hæc decisio. Primum, q. ius tertiæ vel secundæ personæ in emphiteosi semper durat, durante ipsa principali persona, licet ipsa ius emphiteoticum in alium transtulerit quod non extinguitur morte cessionarij. Adde Rimi. Sen. cons.114.lib.1.

Secun-

Secundum, quòd dominus videtur remittere caducitaté incursam ob alienationé, accipiédo a nouo emptore pésiones per decennium, etiam si sit Ecclesia Collegiata, cótra notata in c.potuit, de locato, & quòd per tale tépus domini licentia præsumitur. De primo vide in terminis legis Regiæ, de qua hic, Senatorem Caldas in tract. de renouatione contractus emphiteotici, quæst.7. a nu.7.& adde Ananiam & alios ibi allegatos. Adde etiá plurimú ad rem de renuntiante emphiteosim in fauorem certæ personæ, qua mortua, non reuertitur ad dominú, sed redit ad renuntiantem, Bart. in l. qui Romæ, §. duo fratres, quæst.10.& ibi Arct.nu.29. Alex.nu.60. Rip.88. Crotus nu. 146. ff. de verború obligatio. Bal. cons.281.lib.3.& cum Beroio Hierony. Gabr. & alijs quàm pluribus, Aurelium Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob renuntiationem, a num.10.

De secundo adde quæ dixi ad decisioné.269. alias.267. vel.268. conclu. 1. & quæ ibi allegaui: & nota bene hanc decisioné, quæ per decennium excludit monasterium & ecclesiá Collegiatam, etiá si ignorantiam allegét: cui adde Hiero. Gabr. cós.88.nu.14.lib.1. Anto. Gomez de contractibus.c.11.num.17. Gratum cons.121.nu.11.lib.2. Deci. cons. 486. nu.10. Socin. Iun. cons.22. nu.15.lib.1. & cum Menoch. Ias. & alijs Aurel. Corbol. in d. tract. tit. de causa priuationis ob alienationem, limit.31.& adde Deci. cons.329.num.3. Ias. in l.2.num.130. C. de iure emphiteotico. Capol. cons. ciuili.46. Imol. in d.c.potuit, nume.34. Iul. Clarum lib.4. sententiarum.§. emphiteosis, quæst. 10. Bursat. consil. 26. num.23.lib.1. Paris. consil.108. nume. 43.lib.1. Socin. cons.66.num. 19. lib.3. Beroy. cons.102. num. 57. lib. 1. Ruin. cons.70.num.14.lib.5. Alex.cons. 105. nu.15.lib.6. Sarmiento Selectarum lib. 3.c.6. num.1. & de consensu & licentia domini præsumenda ex diuturnitate temporis, adde notata in decisione.70. & in decisione.270.

Additio ad Decisionem CCLXXXV.

NOta tria ex hac decisione.

Primum, quòd ex traditione rei communis visa & approbata tacitè vel expressè per socium, præsumitur donatio, inter coniunctas personas.

Secundum, quòd ex traditione facta coniunctæ personæ, cum cursu decennij, donatio præsumitur.

Tertium, quòd filius non potest eligere vnam rem pro sua legitima.

De primis duobus adde latè tractantem Menoch. in tract. de arbitr. iud. lib. 2. cent.2. casu.88.& de præsumpt. lib.3. præsumptio.30.31.32.33.34. Mascard. de probatio. 1. parte, conclusione 554 a num.38.& a num.82 cum præcedentibus & sequentibus.

De tertio vide Rodericum Xuarez in repetitione.l. quoniam in prioribus, ampliatione.11.nu.7.8.&.9.& Menoc. de arbitr. lib.2. cent.2. casu.163.num.29. vide etiam Mench. Benedictú, Berengarium, Ceph. Peraltam, Rolan. Bocri. Matien. Molin. & alios allegatos à Doctore Valdes ibi in additione, lit.C.nu. 7.& lit.B.nu.3. vide etiam Anto. Gabr. lib.6. conclusionú, conclusion.3.4.&.5.

Additio ad Decisionem CCLXXXVI.

NOta ex hac decisione, q. iussus iudicis, & prohibitio ne soluatur creditori, excusant debitoré à mora & periculo, & a vera solutione: cui adde Bar. in l. si creditor. ff. de solutio. Bal. in l. falsus. C. de furtis. col. pen. Ias. cós. 27. lib.3. Afflict.

decis.

decis. 150. Anton. Gabri. lib. 3. conclusionum, tit. de solutione, cõclusione, 11. Auend. in dictionario legum regni, verbo, *fuerça*, Dida. Perez in l. 2. tit. 10. lib. 3. ord. quæst. 15. Azeued. in l. 13. titu 9. lib. 3. recopil. Parlad. qui alios allegat lib. 2. rerum quotidianarum, c. fin. parte 5. §. 17. a nu. 8. Menoch. de arbitrarijs iudicũ lib. 2. cent. 2. cas. 137. Adde etiã Menoch. cons. 68. lib. 1. Seraphinum in tract. de priuilegijs iuramenti, priuilegio. 47. a num. 10. melius ad propositũ de interdictione Petrum Rebuffum in 1. tomo ad ll. Gallicas, tit. de literis obligatorijs, artic. 6. glo. 3. a num. 65. cum sequentibus, qui elegantem praxim ponit, & omnia complectitur: & de suscipiente periculum, an teneatur ad casus fortuitos, vide Ægidii. Boss. Rip. Rub. Paul. & alios allegatos ab Aluaro Valasco in tract. iuris emphiteotici, quæstio. 27. nu. 36. Tandem hæc exceptio impedit viam exequutiuam, vt constat ex Auend. vbi supra. Solent tamen iudices, non obstante dicta interdictione, reum debitorem condemnare, oblata illi cautione indemnitatis: sed tunc nõ deberent decimã nec expensas à debitore exigere, cum ipse non fuerit in culpa non soluendo.

Additio ad Decisionem CCLXXXVII.

ADde huic decisioni quæ diximus decis. 30. & ad decis. 225. & 93. & quæ dixi lib. 1. quæstio. quæst. 12. & indubitáter teneo, ꝙ si ex vsu patriæ aliud non inducatur, ꝙ ex impositione oneris anniuersarij nõ inducitur fideicommissum, nec maioratus perpetuus, & sic iam vidi iudicatum in Cancellaria Vallisoletana: & ad hanc decisionem & ad citatas adde Ancha. cõs. 27. & Rimi. Iun. cõs. 23. lib. 1. Sed in casu Ancha alia concurrebant, quæ inducunt perpetuũ fideicõmissum, de quibus vide Menoc. cons. 85. lib. 1. In casu tamen huius decisionis res dubia est, an per prohibitionẽ alienationis induceretur maioratus: vide tamen quæ diximus in d. decisione 225. alias. 224. & vide addita ad decisionem. 48. vide etiam Menoch. de præsump. lib. 4. præsum. 68. a nu. 18. Molin. lib. 1. de primogenijs. c. 5. nu. 16. Velazquez in l. 41. Tauri, glo. 3. nu. 11. cum sequétibus, ex quorum dictis satis dubia mihi hæc decisio apparet, & si iudex essem, contra eam iudicarem: quia coniecturæ sunt euidentes, quæ faciunt maioratum, scilicet rem non posse diuidi, nec alienari, nec exire lineam possessorum. Cogita, propter autoritatem tanti Senatus.

Additio ad Decisionem CCLXXXVIII.

HÆc decisio singularis est, & dicit, quòd nominatio ad capellam, anniuersarium, vel maioratum, requirit tres testes maiores omni exceptione, & ꝙ si per verba iactatoria & enũtiatiua vellẽ nominare Petrũ, aut nominaturus sum Petrum, quia illum nimis diligo, non inducitur nominatio, nisi ex alijs coniecturis euidentibus appareat de voluntate testatoris, & quòd nominatio nõ probatur duobus testibus. Cui adde Caldas de nominatione emphiteotica quæst. 1. nu. 33. cũ sequentibus, & a nu. 12. laté Menoch. in tract. de arbit. iud. lib. 2. cét. 5. casu. 496. & facit elegans consiliũ Sfortiæ. 64 a nu. 19. & nos laté diximus in nostro lib. 3. quæstionũ, quæst. 22. per totam, vbi diximus, nominationem simplicem, & declarationem voluntatis probari duobus testibus: quidquid sit de lege Lusitaniæ, de qua hîc, & ex ibi dictis, si lex Lusitaniæ tres testes nõ requireret, & cõstasset de deliberata mẽte testatoris nominãtis, malè Senatus iudicasset, cũ illa nominatio nec sit legatũ, nec habeat vim legati, sed

sed est quidam actus extraiudicialis, explicans voluntaté testantis quo ad personam incertam, in cuius fauorem anniuersariũ fundauit: & sic mihi videtur, salua melius sentientis censura.

Additio ad Decisionem CCLXXXIX.

DE hac decisione laté tractauit Autor decisione 193. secundùm numerum erratum libri mei: aliàs secundùm numerum mearum additionum in decisione. 195. & an Rex sit capax vt possit concedere administrationes bonorum relictorum ad pias causas, in defectum successorum, vide quæ de lege Galliæ notat Ioan. Feraldus in tract. de iuribus & priuilegijs Regis Franciæ, a nu. 18. cũ sequentibus. Mihi in hac quæstione, quam ponit Autor, verum videtur, quod princeps secularis potest concedere administrationẽ bonorum anniuersarijs obligatorum, defitientibus consanguineis, quia hæc bona secularia sunt, & legi seculari subiecta, nec de eis loquitur Clementina, Quia contingit, de qua hic, nec inconueniens resultaret, si perpetuã efficeret, licet melius esset non facere: si tamen bona essent hospitalium, aut aliorum locorum piorum, id non posset facere, nisi ex consuetudine immemoriali, aut priuilegio haberet ius sic faciendi, & per cõsequens ius patronatus, quem posse acquirere Principem per præscriptionem, non dubitatur, de quo vide Lambert. de iure patronatus. 1. parte, lib. 1. artic. 2. & an in dubio videatur Rex concedere perpetuã administrationem, vel solùm pro vita primi donatarij, vide Ioan. Garciá in tract. de nobilitate glo. 6. a num. 38. & glo. 1. § 1. a num. 7. cum sequentibus, & Azeued. in l. 1. tit. 1. a num. 26. 27. 80. & 90. cum sequentibus, lib. 6. recopilationis.

Additio ad Decisionem CCXC.

NOta ex hac decisione, quòd translatione emphiteosis de consensu domini [illegible] non potest filius renouationẽ petere. Adde [illegible] Gabr. cons. 90. nu. 10 lib. 1. & Carol. Ruin. cons. [illegible] lib. 1. Paris. cons. 9. nu. 48. lib. 2. & cum Campesio & alijs, Caldas in tract. de renouatione, quæst. 9. a num. 64. [illegible] principio: & de dolo dante causam contractui, vide laté Matien. in l. 2. glo. 2. a num. [illegible] tit. 11. lib. 5. recopil.

Additio ad Decisionem CCXCI.

DE probando dominio, & de probanda mala fide præscribentis [illegible] quam probationem satisfaciat, & an causet malam fidem, & an detur restitutio contra præscriptionem ob absentiam & ignorantiam; de hoc vltimo, vide latissimè & meliùs quàm alibi per Matié. in l. 8. glo. 12. per totam, & num. 4. tit. 11. lib. 5. recopil. qui refert Aret. cons. 104. Socin. in l. cum filius §. in hac, num. 8. ff. de verborum obligat. Boer. decis. 39. Pinel. in authentica, nisi triennale, nu. 58. C. de bonis maternis, Couar. in regula Possessor, 3. parte, §. 3. num. 1. Bald. de præscript. 4. parte, partis. 4. quæstione. 29. Crauettam, de antiquitate temporis 4. parte, materia ista, num. 50. De alijs vide Mascardum in tractatu de probatio. 1. parte, conclusione. 546. qui allegat Bald. in l. iudicia, nume. 5. C. de rei vendic. & alios infinitos: laté eundem Mascard. in dicta 1. parte, conclusione [illegible] & infra [illegible] & 229. & in secunda par. conclusione [illegible] & conclusione. [illegible]

Additio ad Decisionem CCXCII.

NOta ex hac decisione conclusiones sequentes.

1 Prima, quòd minor læsus in venditione rei, vltra dimidium iusti pretij, vltra remedium l. 2. potest intentare remedium restitutionis in integrum.

Secunda, quòd restitutio prodest maiori litis consorti, ob indiuiduitatem, vel quasi.

Tertia, quòd in remedio l. 2. si emptor eligat rem restituere, debentur sibi melioramenta, & ipse tenetur ad fructus à die litis contestationis.

Quarta, quòd quando pars est enormissime læsa, longe vltra dimidiam iusti pretij, etiam extra quadriennium, & eo lapso, potest dictum remedium intentare.

3 Primæ adde autores citatos ad decisionem 212. maximè Sfortiam, de quo ibi.

Secundæ adde Autores & ibi Iacobin. in d. §. C. si in communi eademque causa in integrum restitutio postuletur, & Anton. Gomez variarum resolutio. tomo 2. cap. 13. a num. 2. Menoch. de recuperanda possessione, remed. 15. nu. 19. Afflictis decisione 213. & cū Rip. Villalobos, Simoncello, Parisio, Nata & alijs, adde Sfortiam in tract. de in integrum restitutione, parte 1. quæstio. 46. art. 4. Caldas ad l. si curatorem habens, verbo, *vel aduersarij dolo*, nume. 26. & aduerte ad huius decisionem, quòd in remedio dictæ l. 2. non datur causa indiuidua, nam si venditor agit ad supplementum pretij, causa est diuidua, & non prodest consorti maiori: si verò emptor velit rem restituere, non pro parte, sed totam, tunc causa est indiuidua, quia non esset empturus, nec tantam vtilitatem sibi afferat pars in parte, sicut totum in toto: & tunc etiam cōsors compellatur propter priuilegium minoris, quia causa est indiuidua.

Tertiæ adde eundem Sfortiam in d. tract. quæst. 47. parte 1. art. 6. & 7. Gutierrez lib. 2. practicarum, quæst. 133. & quæst. 134. & Azeued. in l. 1. titu. 11. num. 25. vbi allegat Couar. Menes. Pinel. Matien. & alios, & Matien. ibi. glo. 5. Ioan. Garc. in tract. de expensis c. 18. a num. 18. vbi tractat de remedio dictæ l. 2. & an debeantur melioramenta emptore eligente rem restituere: allegat Caldas, Alex. Raudensem & alios, & magis communiter concluditur, quòd fructus debentur a die litis contestationis, & emptori interesse pretij ad rationem quatuordecim pro uno: fructus tamen ex melioramentis prouenientes nō debētur, de quo vide eundem Garciam de expensis c. 23. a nu. 54. Quando verò res fuit vendita iudicialiter cū enormissima læsione, tūc practicatur, quòd semper & in quocunq; tempore debeatur fructus aut redditus: quod frequentius practicatur & creditori, vel emptori, restituatur pretium cum dicto interesse.

Quartæ conclusioni adde dictum Doctorem Gutierrez d. limit. 2. quæst. 143. & quæ diximus ad decisionē 232. alias 234. & 95. 40. & 66. & ad decisionem 266. alias 267. & ad id quod dicit Autor de modo probādi læsionem, & verum pretium rei, vide quæ diximus ad decisionem 205.

Additio ad Decisionem CCXCIII.

ADde huic decisioni quæ diximus ad decisionem 91. & decisionē 38. & adde Menoch. in tract. de recuperāda, remedio 15. nu. 48. Aurel. Corbul. in tractatu de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob nō solutum canonem, limita. 17. Gigantem in tract. de pēsionibus, q. 88. a nu. 9. Crauet. consil. 247. a num. 3. lib. 2. & 254. col. 2.

Additio ad Decisionem CCXCIIII.

DVo dicit hæc decisio. Primum, quòd confessio debiti inducta aut facta in testamento, si verè debitum non sit, inducit legatum. Secundum, quòd licet hoc legatum sit alij dandum, ille cui legatū est, potest petere, seu ille in cuius fauorem facta est confessio: & quòd si iste petierit per viam debiti, cum clasula, Omni meliori modo, ex lege Regia dt qua hic dicitur eadem instantia potest petere per viam legati, & obtinebit, vt obtinuit Rodericus in præsenti, licet reclamante Autore.

De primo latè agit Barto. in l. cum quis decedens. §. codicillis. ff. de leg. 3. Bal. in l. non solum. §. liberationis. ff. de liberatione legata, & cum Felin. Mars. Cuma. Ruino & alijs infinitis latissimè Mascardus in tract. de probatio. parte 1. conclusio 359. per totam.

De secundo habemus legem similē in nostro Regno, quæ est l. 10. titu. 17. lib. 4. recopil. perquam videtur permissum, quod Autor hic ponit pro inconuenienti, ex Auend. resp. 1. a num. 21. & ex latè notatis ab Azeue. in d. l. 10. à nu. 119. Faciunt quæ notat Afflictis decis. 95. Boer. decis. 42. nu. 13. Grammat. decis. 15. nu. 3. & 19. nu. 7. Chacheranus decis. 1. Pede. nu. 21. Menoch. de arbitrarijs, lib. 1. q. 31. & ad id quod dicit Autor, an iste nudus minister habuerit actionem, vide Bal. & Salic. in l. nulli. C. de Episcopis & Clericis, & in l. si quis Titio. de leg. 2. & Dyn. & Bart. in l. Firmio. §. 1. ff. quādo dies legati cedat. Matien. in l. 14. glo. 1. a num. 30. titu. 4. lib. 5. recopilationis. Azeued. in l. 1. a num. 136. d. tit. 4. Ego verum existimo, quod hic decisum est, ratione inutilis circuitus vitandi: quod considerauit d. l. 10.

Additio ad Decisionem CCXCV.

HÆc decisio habet vnicam singularem, practicam, & quotidianam cōclusionem, scilicet, quòd cōsanguineus proximior, etiam si descendat per lineā fœmininam, si est ætate maior, præfertur alij in pari gradu existenti, etiam si descendat per lineam masculinam, in successione anniuersarij, vel patronatus, aut maioratus, in quo clerici & fœminæ admittuntur, & non agitur de conseruanda agnatione: quia in hac materia, vt indifferenti, appellatione filiorum, descendentium vel consanguineorum, veniunt masculi, qui ex fœminis descendunt, si vel maiores, vel proximiores sint. Quæ conclusio vera est, & quotidie practicatur. Cui adde, vltra hic citatos, Ancharra. cons. 339. column. 3. & 4. Paul. in l. 1. num. 3. C. de condit. insertis. Aretin. cons. 52. nume. 59. & in §. nunc de lege, in hac decisione citato, Corne. consil. 246. nume. 2. lib. 2. Ial. consil. 17. num. 1. lib. 4. Ruin. cons. 49. num. 2. & 3. lib. 1. Deci. consil. 303. nume. 8. elegantissimum consilium Anton. Rubei distinguentis. 22. per totum. Curt. Iuni. consil. 1. Manticam latissimè & elegantissimè in tractatu de coniecturis vltimarum voluntatum, lib. 8. titulo. 18. a num. 13. cum sequentibus. Albanum cons. 86. & cons. 87. Tiberium Decian. cons. 127. num. 16. lib. 3. Sfortiam in tractatu de compendiosa, parte. 6. articulo. 6. conclusione. 3. Crassum in tractatu sententiarum. §. fideicommissum, quæst. 35. à nu. 3. Euerard. cons. 228. Beroi. consil. 120. num. 32. lib. 2. Carol. Molin. in consuetud. Paris. tit. 1. §. 16. nume. 7. & ex nostris Peraltam in l. cum pater. §. à filia, nume. 64. ff. de leg. 2. Costam in tractatu de regni successione, pagina. 176.

Molin. de primogenijs lib. 3. c. 5. a nu. 48. Aluar. ad. in tract. de coniecturis, lib. 2. cap. 3. §. 4. quasi per totum: Burgos de Paz in proœmio. ll. Tauri, a nume. 127. Salazar de vsu & consuetudine, c. 12. per totum, Velazquez in l. 40. Tauri, glo. 9. a nu. 74. Senatorem Caldas in tract. de nominatione, quæst. 14. a nu. 17. & quæst. 17. nu. 52. & ex nouissimis exteris vide eleganter distinguentem Alex Trentacinqum. in tract. de substitutionibus, parte. 4. a num. 10. & vide elegans consilium Menochij cum alijs ab eo ibidem allegatis. 588. a nume. 5. lib. 5. & vide quæ latè diximus ad decisionem. 51. & vide eund. Menoch. consi. 414. nu. 19. & 435. nu. 5. & 472. nu. 2. & 463. num. 11. & 496. nu. 24. lib. 5.

Additio ad Decisionem CCXCVI.

Nota, quod in materia stricta & rigorosa, appellatione venditionis non venit datio in solutum voluntaria vel necessaria. Adde quæ diximus decisione. 178. & decisione. 138. Adde etiã Ioan. Mariam Riminald. consi. 242. nu. 3. & 4. lib. 2. & consi. 353. num. 23. eod. lib. Crauettam elegantissimè ad propositum dictorum in dictis decisionibus, consi. 748. nu. 7. lib. 4. melius ad propositum, consi. 628. num. 8. lib. 4. & in puncto consi. 327. lib. 3. Franciscum Becium consi. 42. nume. 5. & 94. nume. 3. lib. 1. & Prosperum Pascthum consi. 175. nu. 2. Bursat. consi. 184. a nu. 31. & consi. 220. nu. 9. & 137. nu. 10. lib. 2. Lasarte de Molin. in tract. de gabellis, c. 7. per totum; & cum infinitis allegationibus melius quam alibi, vide Matien. in l. 7. glo. 7. a nu. 1. tit. 11. lib. 5. recopi. ex cuius dictis dic, quòd datio in solutum voluntaria obtinet vicem venditionis in materia fauorabili, & ex mẽte legis aut contrahentis, & vbi aliàs resultaret iniquitas, vel fraus, & vbi militat eadem ratio. Secus in materia pœnali & odiosa, & vbi non militat eadem ratio, attendenda omnino est identitas rationis, & an dans in solutum, voluit, vel non, vendere, vel erat paratus alijs vendere ad soluenda debita, vel an stetit in puris terminis solutionis, quia se voluit à debito liberare: quod nota.

Additio ad Decisionem CCXCVII.

Adde huic decisioni plura, quæ ponit Benuenutus Straccha in tract. de mercatura, tit. de nautis & nauibus. 3. par. per totam, & Iacobũ Leoninum cõs. 16. & 17. Vide in terminis. l. 14. tit. 15. & ibi Greg. & Montal. par. 7. & adde Florian. Abb. Fulg. & alios in l. quemadmodum. §. si nauis ad. l. Aquiliam. Bertachi. in suo repertorio, lite. N. verbo, *Nauis & nauta.*

Additio ad Decisionem CCXCVIII.

Adde huic decisioni quæ diximus ad decisionẽ. 26. & 246. alias. 244. vbi latè diximus, quia est quasi in terminis decisio: imò sunt quasi in terminis decisiones, & vide in terminis decisio. 277. alias. 276. & vide etiam in terminis Caldas de reuouatione, quæst. 15. a nu. 40. cum sequẽtibus, & Valascum de iure emphiteotico, quæst. 20. a nu. 12. omnino vide eum, & tene eius resolutionem ad præsentem decisionem, & vide Mariam Rimi. cõs. 100. lib. 1. & eundem Aluarum Valascum d. quæst. 20. a nu. 19. Pinel. de bonis maternis. 3. parte, num. 65. & vide ex proposito præsentem decisionem defendentem Caldas in d. quæstione. 15. a num. 23. qui omnino videndus est, quia diligenter decisionem defendit.

Additio ad Decisionem CCXCIX.

Adde huic decisioni l. Æmilius, & quæ ibi Bart. Albericus, & DD. notant. ff. de minoribus, & quæ notat Sfortia de restitutione part. 2. quæst. 53. artic. 6. & quæ diximus lib. 1. quæstio. quæst. 5. & ibi videbis, quòd minores tenentur implere contractus prædecessorum. Adde etiam Bald. consi. 287. col. 1. versic. item dicunt quidam, lib. 4. Paris. consi. 98. num. 35. lib. 1. Mauri. de rest. cap. 243. & cap. 100. cum sequentibus.

Additio ad Decisionem CCC.

Nota duo ex hac decisione. Primũ, quòd emphiteota potest alienare commoditatem, irrequisito domino: de quo latè diximus decis. 71. & 70. & 16. & 246. & adde nunc Tiraquel. de retract. lib. 1. §. 1. glo. 7. nu. 41. Grat. consi. 22. num. 3. lib. 1. Ruin. consi. 176. nu. 13. lib. 1. Menoch. de recuperand. remed. 9. a num. 261. Roland. Valle consi. 59. nu. 13. lib. 2. Molin. Redoan Ias. Speculat. & alios quos citat Aurelius Corbulus in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titu. de causa priuationis ob alienatio. limit. 26. & 27. & in dicta decisione contrarium tenui, & nunc teneo. Adde de location ad longum tempus Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 29. a num. 23. & vide quæ diximus ad decisionem. 26. & decis. 156. & 214.

Secundum, & mihi singulare, quòd per receptionem decennalem canonis, factam ab œconomo monasterij constituto ab Abbate & Capitulo, censetur remissum commissum in præiudicium monasterij: quod mihi singularissimũ est, & id tenerem, concurrente solutione de cennali, ex qua præsumitur monasterij scientia, si verò tantum tẽpus non effluxerit, si aliàs non probentur actus ratihabitionis, in puncto iuris falsum crederem, & contra communes resolutiones, de quibus per Corbulũ & alios quos retuli ad decis. 274. alias. 283. ex æquitate tamen, propter odium commissi, posset absolutè hæc decisio practicari, de qua vide quæ dixi ad decisionẽ 91. & ad decisionem. 269. alias. 267. & vide decisionem. 72. num. 5. & vide Bursat. consi. 143. a nume. 10. lib. 2. & quæ ibi dixi. Et aduerte, quòd licet Autor in decisionibus hîc citatis dicat, quòd aliud sit in soluente per longum tempus, nam nõ excusat cõmissum, id enim intelligitur secundum suam legem Lusitaniæ, non de iure.

Additio ad Decisionem CCCI.

Ex hac decisione nota conclusiones sequentes. Prima, quod quando iudex a quo, defert appellationi interpositæ, in casibus in quibus de iure appellari non potest, transfertur iurisdictio ad superiorẽ, & ipse inhibitus manet, & nõ potest sententiam ex equi.

Secũda, quod scriptura facta in actis processus, valet vt scriptura publica, etiam si non cõtineat solennitates quæ requiruntur in scripturis publicis, vel etiam si alias notarius non posset inter partes alias scripturas publicas facere extra acta iudicij.

Tertia, quod consensus tertij requisitus in aliquo actu, sufficit si post actum interueniat.

Quarta continet modum probandi læsionem vltra dimidiam, & videtur innuere, quod remedium l. 2. datur contra diuisionem hæreditatis.

Primæ adde Francum in cap. vt debitus, col. 2. de appell. Innoc. in c. cum dilecta, de rescript. & in. c. cum Berthol-

dus, de reiud. quem sequuntur Imol.& Bartr.cap.cum dilecta.Marantam in sua praxi iudiciaria.3.part.6.partis principalis,quæst.2.num.196. Barb.consi. 18. a num.11. lib.1. Francum in cap. cum cessante,num. 14.de appell.& in cap.sæpe.col.2.eod.titu.Paris.consi.106.a nu. 6.&.25.lib.4.Osascum decis. Ped. 131. a nu.10.& decis.5.a num.9.Rol. Valle consi.77.a nu.2.lib.2. Menoch.in tract. de adipiscenda, remedio.4.quæst.100. a num.868.& infinita congerit Robertus Lanzelotus in suo famoso tractat. de attentatis.2. part.cap.12.titu.de attentatis appellatione pendente,limitatione.1. a num.66.cum sequentibus, & limit.6.a num. 20.cum sequentibus.Limita tamen hanc conclusionem,nisi appellationi iudex detulisset cum clausula, si & in quantu̅ de iure posset, nam tunc constito,quòd appellatio esset nulla,posset resumere causam,& exequi sententiam,vt per Lanzelo.vbi supra.

Conclusioni secundæ adde Bart.in l.tale pactum.§.qui prouocauit, & illic Paul.Ias.& Orosc.ff.de pact.Bart.Bal.& Paul.in l. cum pro quo. ff. de in ius vocando.Alexand.in l.à Diuo Pio,in principio.ff.de reiud.Afflictis decis.387.nu. 1. Bald.in l.2.C.de fideiussoribus tutorum. Xuarez ad titulum *de los emplaçamientos*, versicu. *sed pone quæstionem*, nu. 15.& vide ibi additionem Doctoris Valdes,& Parladorium lib.2.reru̅ quotidianarum cap.fin.part.1.§.10. Adde in puncto Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico. quæst.7.a num. 17. Adde etiam Anan.consi.40.a nu.3. Nouell.reg.185.num.2.Crauettam in tract.de antiquitate temporis,part.1.limit.4. num. 20.Guid. Pape decis.175. Mascard.de probat.part.3. conclusione 1296. num.17. Aliquid per Azeu. in l.1. à num.31.tit.21.lib.4.recop. Adde etiã, vltra Alciat.hic citatum, latissime Aretin.in l.1.a num.7.ff.de verborum obligat. & ibi Socin.Iun.a num.23. Ripam num.22.Paris.a num.15.Rimin.& Meness.in l.siue apud acta.C.de trãsactio. qui omnes latissimè disputant de intellectu.l.cum ostendimus.§.fin.de qua hîc Autor agit. Iure communi magis communis opinio est, quòd non concurrentibus tribus,de quibus hîc per Autorem,scilicet,fauore pupilli,calore iudicij,descriptio apud acta; calor iudicij solus non firmat scripturam,aut contractum aliàs inualidum; sed in praxi seruatur, quod Autor hîc dicit solùm in scriptura iudiciali necessaria ad iudicij expeditionem: & idem erit, quando diuisiones fiunt iudicis autoritate per calculatores à partibus datos in scripturis confectis,ad expeditionem diuisionum, quæ iudicantur vt iudiciales, vt in d.§.fin.si verò extraneæ essent & impertinentes, non vestirentur calore iudicij, vt magis communis contra Bar. sentit.

Tertiæ conclusioni adde l.5.titu.3. lib. 5. recopil. & ibi Azeued.& Matienzo, qui plures modernos & antiquos allegant, Anton. Gomez, Castell, & alios in l.58.Tauri.

Quarta, nihil illi necessario addendum erat, sed vide l.1.& ibi Azeued.& Mat.tit.11.lib.5.recop.& de læsione Matienço ibi glo.4.Azeued.a num.7.& Pinel.3. part. num.7.&.41. & Valascum consultatione.43. latissime Mascard. de probatio.2. parte conclusio. *læsio.*& Meness.in d.l.2.a num.10.&.11.Couar. lib.2.variarum cap.3. & Pinel in d.l.2. part.2.cap.4. num.17. Meness. a nu.72. &.l.56.titu.4 part.5.& de diuisio. eundem Matienz. in d.l.2. glo.8.a num 3. Pinel.in d.l.2.2.part.cap.1.num.1. Meness.num.13. Ayoram in tract. de partitionibus.3.par.quæst 10.& de eo quod dicit Autor de clausula, Peto iustitiam, quid operatur, vide Iason.in.§.omniu̅,a num. 119. instituta de actio Rol.consi.

41.num.25.lib.3. Menoch.consi.314. num.4.lib.3. Rol.consi.8. nu.30.lib.4. Bott.consi.106.nu.5.Fab.Turret.consi. 48.a num.1.lib.1.Azeu.in rubrica a nu. 28.tit.2.lib.4.recop.& dictum Autoris seruatur in praxi.Nota etiam præsentem decisionem, quæ singularis & vera est in ea que concluditur, non obstante lege Lusitaniæ, quæ prohibet maritos alienare sua bona absq; vxorum consensu, valuisse diuisionem hæreditatis sibi vel vxori pertinentis, interueniente eius consensu post eam factam, licet probetur per scripturam tabellionis, qui diuisione̅ cõfecit, & qui alias instrumẽta extraiudicialia intra tantam summam conficere non poterat, propter iurisdicij autoritatem,& ne alias reddatur illusorium: quod nota, quia sæpe practicatur.

Additio ad Decisionem CCCII.

HÆc decisio continet vnicam, & singularem conclusionem, scilicet, quòd dominus debet contribuere ad expensam aggerum construendorum pro perpetua liberatione rei ab inundatione fluminis,simul cum emphiteota: de qua materia vide quæ diximus decis.4.&.22.&.17.&.41.&.137.& vide Iul.Clar.lib.4.sententiarum.§. emphiteosis,quæst.46.& Aluarum Valascum in tract.de iure emphiteotico, quæst. 25.& quæst.26.per totas, & vide Bursa, consi.186. lib.2. Hæc conclusio magis procedit ex vi rescripti Regij; de quo Autor facit mentionem, quàm de iure communi,secundu̅ quod contrarium omnes concludunt, scilicet, quòd emphiteota teneatur etiam suo sumptu facere impensas magnas ad perpetuam rei vtilitatem,quas postea finita emphiteosi recuperabit à domino, & sic iam pluries consului.Si tamen emphiteota esset pauper, deberet ex æquitate contribuere statim dominus: de quo vide, quæ latè notat Ioan.Garcia in tract. de expensis & meliorationibus,capit.5. per totum.

Additio ad Decisionem CCCIII.

HÆc decisio tractat de furore probando; de quo plura allegauimus ad decisionem.46. & decisionem.203. vbi etiam de mentecapto egimus,& decisione.98. Tractat etiam,an rogitus testium requiratur iure Regio in testamento nuncupatiuo, de quo latè egimus lib.1.quæstionum,quæst.1.& in additionibus ad decisionem.81.&.210.& decisione dicta.46. Agit etiam de donatione ob causam de futuro,aut de præsenti,an debeat insinuari, de quo plura allegauimus ad decisionem.213.& de donatione, in qua fit mentio mortis gratia, dilationis quòd sit inter viuos, egimus ad decisionem.103. nume.4. & decisione.163.

Sed vnum notandum collige ex hac decisione, num.5.quòd si per sententiam declaretur quis furiosus aut mentecaptus,& vt tali detur illi curator,nihilominus si resipiscat, absq; alia sententia contraria,vel licentia iudicis, potest testamẽtum & alios actus facere, ac si illa prima sententia lata non esset: licet secus sit in prodigo,cui bonis est interdictum,ex Decio hîc citato: quanuis Autor aliquo modo etiam in prodigo in dictam conclusionem videatur inclinare; quibus adde Decian.consi.2.a num. 3.lib.3.Rip.in l.is cui bonis,a num.43. ff.de verborum oblig.Rebuff.in 1.tom. ad ll. Gallicas,tit. de sententiis prouisionalibus,artic.3.glo.4.a num.11.cum sequentibus.Rimin.Sen. consi.531.lib. 3.Mascard.de probat.lib.3.conclusio. 1235.a nu.10. Sed vltra omnes vide di-

ctum Rip. vbi suprà num. 41. qui in puncto loquitur: cum quo conclude, quòd id quod dicit hîc Autor in furioso, procedit etiam in prodigo, sine alia iudicis declaratione, licet vtilis sit, vt per Rip. vbi suprà.

Additio ad Decisionem CCCIIII.

DVo concludit nostra decisio. Primum, quòd soluens Abbati intruso, existenti in possessione prælaturæ, liberatur, etiam si cum eo non contraxerit.

Secundum, quòd soluens alij quàm cui debitor soluere tenetur, de mandato pœnali iudicis, excusatur, & non tenetur aliam diligentiam facere, nisi notificare creditori.

De primo dicto vide quæ dixi ad decisionem. 36. vbi plures Autores citaui, & interim vide Caualcan. decis. 44. nu. 11. & 15. par. 1. & in tract. de tutore, nu. 272. & Simonem de Pretis consi. 152. nume. 44. lib. 1. Martin. Nauarrum in tract. de redditibus ecclesiasticis, quæst. 2. corollario. 1. a num. 31.

De secundo dicto vide Menoch. Azeued. & alios, quos tibi allegaui decisio. 286. alias. 285. & vide aliqua ad decisionem. 101. & conclude, quòd debitor soluens alij iussu iudicis, debet pati aliquid pro creditore, & illi notificare, si potest, in persona, aut ad domum, & si non possit, debet pro eo allegare, & appellare, & protestari, & aliquam molestiam pati, nonq; causam vsq; ad finem prosequi suis expensis, alias male faceret, & sic magis communis opinio affirmat, quidquid hæc decisio dicat, nisi actor notoriam foueret iustitiam, tunc enim, etsi nullam diligentiam fecisset, excusaretur, ex his quæ de emptore in locis ordinarijs deciduntur, & sic practicamus.

Additio ad Decisionem CCCV.

NOta ex hac decisione, quòd pater & mater tenentur alimentare filium inopem illegitimum & incestuosum: pater principaliter, mater autem in subsidium, patre non valente alimentare, nonq; illi dantur alimenta secundum dignitatem personæ, sed secundum necessitatem naturæ. De hac decisione vide quæ latè diximus ad decisionem. 201. num. 3. & 4. & ad decisionem 225. alias. 226. & ad decisionem. 11. nu. 7. & ad decisione. 152. Vide etiam Cordubã de Lara in tract. de alimẽtis ad. 6. idem rescripsit, à num. 59. & Matienzo in l. 8. glo. 1. titu. 8. lib. 5. recop. Anton. Gomez, Tellum, Velaz. & Ceruantes in. l. 10. Tauri, Dueñas reg. 367. Azeu. in. l. 7. nu. 29. d. tit. 8. Ioan. Garc. latissimè in tract. de expensis, c. 3. per totum. Gutierr. lib. 2. practicarum, quæst. 109. per totam: & de ordine alendi, de quo hîc, eundem Garciam vbi supra, nu. 33. allegat non quemadmodum. ff. de lib. agnoscendis, & Greg. in. l. 2. tit. 19. part. 4. Certè in pluribus decisionibus præcedentibus conclusimus, filio naturali debere dari alimenta secundum suam dignitatem, non patris, licet aliquid addat: filio verò spurio & incestuoso dari debere, secundum quod Autor hîc dicit, vt omnes citati, & alij ab eis relati dicunt: & quid iure nostro regio, vide dicta in dictis decisionibus.

Additio ad Decisionem CCCVI.

ADde huic decisioni quæ latè diximus, & allegauimus ad decisionem 17. & interim vide Ioan. Garciam in tract. de expensis. c. 15. à nu. 17. & c. 12. à nu. 50. & de arboribus cædendis, in eo. cap. 12. à num. 78. cum sequentibus.

Additio

Additio ad Decisionem CCCVII.

HÆc decisio est clara, & agit de meliorantis & expensis factis à colono: cui adde Boeri. decisio. 47. Tiraq. in tract. de retractu lib. 1. § 7. a num. 5. Iacobin. in authentica qui rem, à num. 46. C. de sacrosanctis Ecclesijs. Ruin. consi. 14. num. 3. lib. 1. decisionem Perusinam. 58. parte. 1. num. 7. & Caualcan. decis. 44. a nu. 65. 1. part. latissimè cum infinitis Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 25. a nu. 32. cum sequentibus. Pinel. in. l. 1. part. 3. a num. 65. C. de bonis maternis. Molin. de primogenijs, cap. 21. lib. 1. Rol. consi. 28. lib. 1. & consi. 83. lib. 4. latissimè Ioã. Garciam in tract. de expensis, capit. 14. per totum, & adde. l. 24. titu. 8. part. 5. & ibi Greg. Fanum in tract. de pignoribus. 5. parte, membro. 4. num. 11. Nota etiam, quòd, quidquid decisio præsens dicat, melioramenta æstimanda, & soluenda sunt, secundùm quòd nunc valent, & non secundùm expensas in eis factas, nisi valor expensas transcendat, & sic practicatur.

Additio ad Decisionem CCCVIII.

DEcisio hæc in terminis legis mentalis, de qua hîc, disputat ex professo illã antiquissimã quæstionẽ, & contẽtionẽ inter patruũ & nepotẽ super successionem maioratus: & concludit, pro filio sem per iudicandum esse, & non pro nepote, maximè si filius maior, aut consanguineus proximior vocetur, de quo latè Molin. hîc citatus disputauit, & Lusitanus Aluarus Valascus in tract. de iure emphiteotico, quæst. 49. & 50. & disputarunt Velazquez, & Tauristæ omnes in. l. 40. Tauri, & disputarunt omnes quos citauimus ad decisionẽ huic similem. 174. vbi alias decisiones citauimus, vbi de hac materia tunc plures allegauimus, tum etiam plures casus & distinctiones contexuimus, vltra quos adde aliqua per Bursat. consi. 372. lib. 4. & consi. 381. eod. lib. eleganter in terminis Iacobum Berretam consi. 134. per totum, lib. 1. Cephal. consi. 692. a nu. 10. & 616. & 694. a nume. 3. lib. 5. Alexan. Trentacinqum. in tract. de substitutionibus, par. 4. cap. 7. a num. 57. cum sequentibus. latissimè & melius quam alibi cum infinitis allegationibus per Iosephum de Rusticis in consi. 2. impresso post tractatũ, an & quando liberi, per totum, & a num. 72. cum sequentibus. Plura etiam attingit Antonius Chiofius consi. 7. lib. 1. per totum. Infinita etiam ex modernis & antiquis cumulauit Doctor Gutier. lib. 3. practicarum, quæst. 67. Certè in puncto iuris cõmunis difficillima semper fuit hæc concertatio, & communissimæ opiniones contrariæ, quæ pro patruo, & pro nepote responderunt: nõ meum interpono iudicium, quæ verior fuerit, satis scio, pro vna & pro alia ex diuersis coniecturis iudicatum, prout hîc ex Autore colligitur, & ex Alexand. Raudensi, citato in dictis decisionibus: simpliciter tamen vsitatior est opinio quæ nepoti fauet. Pro qua in nostro regno habemus dictam legem. 40. & legem Partitæ, ibi citatã. Quæ obtinent, etiam si filius maior superstes vocetur, nisi ex alijs cõtrarium appareat, scilicet verba illa ex proposito à fundatore posita esse ad exclusionẽ repræsentationis, non si fortuitò ad demonstrationẽ successoris, scilicet quia defunctus voluit solùm, quod filius maior vltimi possessoris succederet, ad quem demonstrandum apposuit dicta verba: quod in dubio præsumitur, & ita anxiæ, discordantes opiniones concordantur: de quibus per Mol. Velazquez, Rusticum, Gutierrez, & Berretam: & hæc

hæc pro ista decisione sufficere deberent, nisi vnum notandum ex hac decisione se offerret, quod quotidie in praxi contingit, scilicet, quòd quando in fundatione maioratus post nominatos vocatur consanguineus proximior, non admittitur repræsentatio, sed ille admittetur, qui post nominatos tempore delatæ successionis proximior fuerit, & excludet descendentes à proximiori & maiori iam mortuo, nec admittetur repræsentatio, ex famoso tex. hic citato, in. l. si libertus præterito. §. si libertus. ff. de bonis libertorum, & licet de hoc dubio plura dixerimus in dictis decisionibus, & decisio. 8. nunc addimus, quòd hoc fuit dubium principale, quod ventilatū fuit in causa maioratus Tribultiorum, & pro hac opinione per dictam legem consuluerunt Ioan. Bolognetus, Fabricius Lazarus, Rolandus à Valle, Hieronymus Zanchus, Moya Hispanus, Collegium Ticinēse. Pro cōtraria verò animosè nimis consuluit Menochius, & post eum Marzarius Hieronymus Paponius, Collegium Pisanum, Rota Florentina, Collegiū Bononiense. Primi in sui fauorem allegarunt dictum. §. si libertus, & alia iura quæ de successione ab intestato loquūtur, & semper admittunt proximiorem tempore delatæ successionis. Secundi verò tex. in. l. cum ita. §. in fideicommisso, de leg. 2. & l. si cognatis, de rebus dubijs, & alia iura: & famosum consilium Baldi. 488. lib. 3. citant. Mea autem opinio, in primo successore vt proximiore in defectum vocatorum, semper fuit & erit, nullam admittendam repræsentationem, sed qui tempore delatæ successionis proximior verè est, hic intelligitur vocatus, & non alius, quia descendit ab eo qui olim proximior fuit, & qui suo tempore nullum ius certū & firmū habuit ad successionem, existentibus, particulariter nominatis, qđ potuisset ad posteros trāsmittere; sed quandā vanam spem, de qua curandum non est, quiq; nullū ius primogenituræ habuit, cum vt primogeniti solùm nominati & descendētes vocati sunt, quibus finitis, linea primogenitorū finita est, nouoq; primogenium incipit fundari in proximiore, qui principiū est primogenituræ, & non primogenitus, & qui vt consanguineus proximior vocatus est, & non vt primogenitus, descendentes tamen ab eo succedent per ordinē primogenituræ. Nec mihi persuadere possum, quòd debeat repræsentari proximior, qui forsitā ab hinc ducentis annis extiterat: nā si hoc esset infinitæ lites crearētur, & incertæ essent successiones: & licet in casu Menochij, qui solùm cōsanguineos proximiores tempore mortis testatoris dicit vocatos, & ponit vt capita primogenituræ, & vbi tanta incōuenientia non resultant, probabilius id videatur: tamen etiam mihi verum nō videtur, nam credere non possum, testatorem maioratum perpetuum fundantem, & vocātem proximiores post mortem nominatorum, cogitasse de proximioribus tunc existentibus speciali vocatione, cum scire debuerat, eos nō semper posse existere, sed solùm in confuso consanguineos vocauit: quæ cōfusio ex mente eius reducitur ad certitudinem tempore delatæ successionis, & tunc efficitur clara in existente illo tempore proximiore. Nec tex. in d. § in fideicommisso, & in d. l. si cognatis, aliud sentiūt, cum secūdum magis cōmunem intellectum in fideicommisso temporali loquantur. Nec consilium Baldi aliquid facit, cū vel nihil firmet: tum etiā quando admittit repræsētationē sub dubio, loquitur in nepote existēte tēpore mortis testatoris, alias nō admittitur, propter verbū, Proximiores meos: & ad id quod dicit, de proximioribus existentibus tempore mortis defuncti, ꝙ intelligātur vocati, loquitur in fideicōmisso temporali: multū tamen vrget tex. in. d. §. in fideicōmisso. Sed esto quòd fateamur, in fideicommisso simplici, & non maioratus de quo loquitur dictus tex. vocatos intelligi proximiores existentes tēpore mortis, nō tamē infertur, ꝙ ab eis descendētes, excludat alios proximiores existentes tēpore delatæ successionis, nec Iurisconsultus in fideicōmisso conditionali admitteret repræsentationē, aut transmissionem, nisi de voluntate testatoris apparet, de qua in dubio non apparet, si non sit necessaria ad perpetuitatem maioratus, aut fideicommissi. Nec quòd descendentes dicantur admitti ex substitutione, & vt substituti ascendenti suo, aliquid facit, cum substitutio caduca effecta fuerit prima vocatione deficiente, ante mortem nominatorū, & his & pluribus alijs a dictis consultantibus adductis, accedo Autori hîc pro nunc, nam cum officium additionatoris agam, non teneor ex professo articulum disputare, sat, scio dicta iura in fideicommissis perpetuis, in quantum vocant consanguineos existentes tempore testamenti, rarò practicari, nec censeri vocatos magis quam implicitè, in genere & cōfuse: & in praxi nunc aliam, nunc alteram opinionē fuisse seruatam. Cogita.

Additio ad Decisionem CCCIX.

ADde huic decisioni, quæ diximus decisione. 2. & decisione. 72. & decisione. 279. & decisione. 87. num. 7. & decisione. 11 & decisione. 134. & interim vide quæ in puncto huius decisionis, allegando nostrum Autorem, concludit & distinguit Caldas Pereira in tractatu de nominatione emphiteotica, quæst. 21. a num. 41. & de renouatione vide quæ diximus decis. 41. & decis. 36. & decisio. 7. & interim vide latissimè dictum Caldas in tract. de renouatione emphiteotica, quæst. 8. 9. & 10. & 11. & quia benè iudicatum est in hac decisione, nihil amplius addo.

Additio ad Decisionem CCCX.

NOta, quòd monachus viuens extra monasterium de licentia summi Pontificis, testari non potest, & hæreditas quæ illi defertur ex successione patris vel matris, monasterio acquiritur: & si habeat licentiam ad testādum, in dubio intelligitur de bonis ab illo acquisitis, illo existente extra monasterium, & non de bonis quæ acquiruntur monasterio ex dictis successionibus, aut quæ antea illi acquisita erant, vt minus præiudicetur monasterio.

Nota etiam, quòd donatio ab illo facta post proprium motum derogantem similibus concessionibus, censetur in fraudem, & non valet: de his omnibus vide Speculatorem. in tit. de statu monachorum. Summista verbo, *Relgiosus*, & verbo, *Monasterium*, Bertachinum in suo repertorio, tit. M. verbo. *Monachus testatur cum licentia*, & Socin. cons. 13. lib. 1. Bursat. consi. 75. a num. 21. lib. 1. Mencha. de controuersijs illustribus, cap. 102. & ad. l. si quando, de qua in hac decisione, Couarru. in cap. 2. a num. 5. de testamentis, Crass. in lib. sententiarum § testamentum, quæst. 34. qui Xuarez, Iul. Clar. & alios allegat, & in puncto Aluarum Valascum consultatione 24. num. 1. Nauar. de redditibus, quæst. 3. corolario. 16. Adde his Bonifaci. Rugerium consi. 27. nu. 149. Hiero. Grab. consi. 166. lib. 1. Bernardinū Bonibinū consi. 12. & consi. 14. & consi. 18. Curt. Iun. consi. 178. num. 18. Deci. consi. 512. Iacob. Berrettam consi. 96. per totum lib. 1. Plura adducit Spino de testamentis glo. 12. & in glo. rubr. parte. 6. Aluaradus

radus de coniecturis lib 2.cap.1.a num. 5. Molin. lib.1. de primogenijs, cap.9. nu.35.& lib.2 .cap.9.Siluest.in summa, verbo religio 4 §.9.&.10 & conclude,bene iudicatum in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CCCX. Vel CCCXI.

NOta primo ex hac decisione, quòd funeris expensa in sepultura,& causa corporis sepeliendi, deducitur tanquam æs alienum ex aceruo bonorum. Tandem id, quod expensum est corpore præsente, etiam in Missis & sacrificijs & oblationibus, deducitur ex dicto aceruo, & alia quæ post expenduntur pro anima defuncti, deducuntur de tertia, de qua defunctus liberè poterat testari,& apud nos de quinto bonorum defuncti.

Secundo nota, quòd salaria famulorum,vt debita, etiam deducuntur de communi aceruo,etiamsi sint salaria illius anni, quo defunctus mortem subijt, & in parte decursa post eius mortem.

Tertio nota, quòd vestes lugubres, quæ famulis dantur, deducuntur de dicta tertia, aut in nostro regno de quinto,& non de aceruo.

Quartò nota, quòd fructus à solo separati tempore mortis vltimi possessoris maioratus, etiamsi non sint in horreo reconditi, nō debētur successori pro rata,sed sunt hæredum prædecessoris.

Quinto nota quod melioramenta facta in bonis maioratus,sunt hæredum prædecessoris pro rata,& veniunt in diuisionem æstimata secundùm valorem temporis præsentis.

Sexto nota,quòd alimenta quæ possessor hæreditatis præstitit famulis defuncti vltra triginta dies à morte ipsius, non deducuntur ex aceruo hæreditatis, præcedentia verò sic.

Septimo nota,quòd dos data filiæ communi per maritum & vxore,deducenda est ex bonis amborum pro dimidia, ex tertia cuiuslibet, in qua filios meliorare possunt secundùm leges Lusitaniæ. In his regnis, ex bonis quæ supersunt pro legitimis, quibus vel soluitur,& suppletur, si non soluta fuit, & si sic, confertur & cumulatur alijs, bonis cuilibet hæreditati pro dimidia.

Nota octauo, quòd tertium, in quo filius est melioratus, non deducitur ex dotibus datis,etiam si testator velit.

Nota nono, quòd donationes à Rege factæ filio,vel patri, vt filio det,non conferuntur, nec in legitimā imputātur.

Nota decimo, quòd vestes & ornamenta quotidiana nō confert filius: secus in ornamentis non quotidianis, & equis & armis,& ornamentis equorum.

Nota vndecimo, quòd arrhæ deducuntur ex tertia,in qua filius fuit melioratus,& non ex aceruo bonorum.

Nota duodecimo,quòd res pereuntes ante diuisionem sine culpa possessoris hæreditatis,non sibi imputantur.

Nota decimo tertio, quòd tertium deducitur etiā de nominibus debitorū.

Nota vltimo, quòd successor maioratus soluit expēsum in impetrandis bullis ad diuisionē vnius beneficij; ad quod ius præsentandi illi cōpetit in duo, reseruata præsentatione amborum illi:& æstimatur,vel secūdū quod verè expensum est, vel secūdū quod valeret illa gratia,si vendi posset, sibi electione reseruata:nec aliquid contribuit prædecessor.

Primo dicto adde Anton. Gomez, Cifuentem, Velaz.& alios,maximè Tellum Fernandez ibi a nu.30. Tauri, Matienz. Azeued.& Angul in l.15. tit 6.lib. 5.recop. Duenas reg.397. Greg. Lopez in.l.12.in gl.magna, tit. 13. part.1.& ibi Humadam, & in.l.2.glo.magna tit.11. part.6 Ioan.Garciam in tract.de expensis,cap.8. per totū. Ayoram in tract.de partitionibus,par.2.quæst.12.Communiter concluditur,quòd iure cōmuni, vt per decisionem hîc, quod expenditur, vt necessarium corpore præsenti deducitur ex aceruo bonorum, aliud verò de quinto,etiamsi testator liberè poterat de bonis suis disponere, solutis debitis. Primum verò omnibus debitis præfertur. Iure regio, si quintum sufficit, tota expensa necessaria & non necessaria soluitur de quinto,ex d.l.30 si verò nō sufficiat, necessarium ad funus & humationem corporis soluitur ex aceruo bonorum ante omnia debita, aliud verò non soluitur in præiudiciū legitimarum filiorum,de quo,& de expensis factis in infirmitate defuncti, diximus, lib.1. quæstio.quæst. 8. alias. 6. & nunc adde Molin. de primogenijs, lib.1.cap.10. a num. 32. Rebuff. 1.tomo ad ll.Gallicas.tit. de sententijs prouisionalibus,a nume. 50.Capici. decis. 48. Quesadam lib. quæstionum iuris, quæst. 25. Couar. in 4 parte.2.cap.3.§. 9.Gutierrez lib.2. practicarum, quæst. 72.& latius Azeued.vbi supra.

Secundo adde tex.in c.præsenti, de officio ord.& ibi Domin. Francum, & Philippum Probum, & Franciscū Marcum decis.95.&.436.part.1. Follerium ad constitutiones regni,tit.de sacrosanctis Ecclesijs, cap peruenit ad nostrā audientiam,a nu.18.& adde autores omnes in.l.diem functo. ff. de officio assessoris. Practicatur, quòd si famuli conducti sint pro toto anno, integrum solui debeat eis salarium ex aceruo bonorū, nisi alium herum inueniant eiusdē conditionis,qui idem salarium det: secùs si pro mēsibus,nam tunc seruabitur quod dicit hîc decisio.

Tertio dicto adde Autores, de quibus supra in primo dicto;& magis communiter concludunt, quod vestes lugubres debentur famulis, & vxori defuncti ex quīto Hæredi verò, & eius famulis nō: sed ego verius puto, quòd si ex consuetudine omnibus his soleant dari, debēt dari ex quinto,sin minus non,nisi testator iusserit:& tunc si quintum non sufficiat,nō deducūtur ex aceruo bonorū.

Quarto dicto adde Molin. lib.3. de primog. cap.11. Ayoram de partition. 1.parte.cap.9.a nu.6.

Quinto dicto adde quæ diximus supra in pluribus decisionibus, & nunc adde infinita quæ allegat Velazquez in l. 46.Tauri hîc citata,& quæ refert Azeu. post Matien.in.l.6,tit.7. lib. 5. recopil. & Gutier.lib.2.practicarum, q. 81.82. 83.84.85. qui bene de materia agit,& lib.3.q.68.69.& 70. Mieres de maioratibus,parte.1.quæst.10. Burgos de Paz Ion.quæst.ciuili.7.Ioan.Gar.de expensis.c.13.Resolutio Autoris est vera iure communi; in nostro tamen regno seruanda est d. l. 46. quæ ex æquitate non obtinet vltra casus ibi expressos, nec quando melioramenta cedunt in magnum successoris & maioratus augmentum & vtilitatem: nam tunc soluit successor, & si non potest,censum imponit,nec obtinet, quando possunt separari, vt videbis per dictos autores, & per Molin.& alios ab eis allegatos.

Sexto dicto adde dicta in secundo notabili.

Septimo dicto adde.l.53.Tauri,quæ est.l.8.tit.9.lib.5.recop & ibi Anto.Gomez,Castell.Palatios,Matien.& Azeu. & Ioan. Garciam in tract. de acquæstibus,num.150.&.151.&.152.

Octauo dicto adde. l. 25. Tauri, & ibi Anto.Gomez,Castell.Palat. Velazquez & alios,& l.9.& ibi Matien.Azeu. & Angulum,tit.6.lib.5.recopil.

Nono dicto adde quæ diximus ad decisionem. 114.& ad decisionem. 29. & decisionem.146.

Dicto decimo adde doctorem Spino in tract.de testamentis,glo.18.a nu. 115.& Ioan. Garciam de expensis, cap. 8. a num.38.& Matien. qui plura citat, in.l.4.glo.5. tit. 2.lib. 5. recopilation.

e Gutier-

Gutierrez lib.2.practicarum, quæst.19. & Azeue in d.l.4 a nume.30. Laram in tract. de alimentis, ad §. si quis ex his, a nu.128 & ad §. non tantum, a nu.15.

Dicto vndecimo adde Ayoram in tract. de partitionibus. 1. par.c.7. a nu. 16.& cap.44. Doctorem de Azeuedo in l. 12.titu.6.lib.5. recopilat. vbi allegat nostram decisionem: & ex proposito in terminis disputantem adde doctorem Gutierrez lib.3.practicarum, quæstione. 43. per totam, vbi nostram decisionem allegat. num. 47. & sequenda est eius distinctio, vt si maritus tempore quo arrhas vxori promittit, non habet filios alterius matrimonij, si postea moriatur, tanquã debitum deducendæ sunt ex accruo bonorum. Si verò filios habeat, quibus per donationem voluntariam, vt hæc est, non potuit præiudicare vltra quintũ, deducẽdæ sunt ex quinto, & in regno Lusitaniæ ex tertio, & ita venit supplenda præsens decisio.

Dicto duodecimo adde Ayoram de partitionibus, quæst.20. lib.3. aut parte 3. Adde etiam latè eundem quasi in terminis in 1.parte.3.quæstio. a num. 23. cum sequentibus & Riminal. & omnes in.l.ea demum C. de collationibus. Intellige tamen, si res periurent absque culpa possessoris, non alias.

Dicto decimotertio adde, quòd non habet dubiũ, quia actiones inter bona iudicantur, ex his quæ Bart. notat in.l. tutor qui repertorium. ff. de administratione tutorum vbi dicit ponendas in inuentario, & vide latè Tiraq. in repetitione l. si vnquã, verbo, *bona*, a nume.9. C. de reuoc. donatio. & de retractu lib. 1.§.1.glo.7. Pinel. de bonis maternis in rub.par.1.a nu.10. Guillelm. Benedict. in repetitione capi. Rainutius, verbo, *Cæterà bona*, a num.8. de testamentis. Simancas de institutionibus Catholicis, cap.9. a num.109. Alciat. & Rebuff. in.l. nominis & rei, de verborum significa. & adde tex. in.l.ea quæ, vbi DD. C. familiæ herciscundæ, & l. per familiæ. §. in hoc iudicium.ff.eodem.

Vltimo dicto adde Velazquez. in.l. 46.Tauri glo.4.nu.4.qui citat Aymon. cons.136. Auend.resp.17.Couar. lib.3. variarum.c.19.nu.6. Tell.in.l.29. Tauri, à nu.14. Gomet.ibi a nume.21. Ioan. Garciam de expensis, c.14.nu.14 Matiẽ. in.l.3.tit.8.lib.5.glo.2.a nu.12 qui aiũt, quòd titulus dignitatis infructifer, & non vendibilis, non confertur: & Velazquez ait, quòd si emptio talis tituli aut dignitatis facta à possessore maioratus, non sit vtilis, nec commoditatem afferat, successor non tenetur expensam soluere: & mihi non videtur vtilitas considerabilis beneficia scindere respectu patroni, qui potuit filium aut consanguineum diuitem facere, dando beneficiũ pingue, & nõ tenue: & alij existimabunt vtile, alij non. Cogita, quia mihi nimis dubia decisio videtur, quamuis propter autoritatem Senatus tenenda sit, dum tamen expensa moderetur, & reducatur ad congruentem summam: alias si magna sit, durum esset successorem obligare ad tãtam summam, propter id quod sibi parum cõmodi affert. Cogita: & hæc de hac tam grandi & practicabili decisione.

Additio ad Decisionem CCCXII

Nota, quòd securitas data mulieri adulteræ, & accusatæ de adulterio, non sortitur effectum, si lite pendente in fragranti delicto reperiatur. Adde Bart. & scribentes ibi post eum, in.l.cũ proponas.C.de pactis, & elegans consilium Roselli de Rosellis. 27. tomo. 2. criminalium Zileti. allegat Petr. Cyn. & Bart. & dicit, quod nõ amittit securitatem circa præteritum delictum, sed circa de nouo commissum: quod nota.

Additio

Additio ad Decisionem CCCXIII.

Nota primò ex hac decisione, quòd impensæ & melioramẽta vtilia facta à bonæ fidei possessore cũ titulo, & nõ in fraudẽ tertij, debent sibi refici: & Anton. refert quæ vtilia sint, & limitat, nisi non sint ad perpetuã vtilitatẽ rei, sed solum pro vsu præsenti rei.

Nota secundò, quòd hæ expensæ nõ compensantur cum fructibus.

De primo plura notãt Tauristæ omnes in.l.46. Tauri, maxime Velazquez, & Aluar. Valasc. in tract. de iure emphiteotico. q.25.26.17. nos quę plura diximus, vbi infinitos modernos & antiquos citauimus, maximè Rolan. Valle cons.28. lib.1. ad decisio.4. & decis.22. & decis. 41. & decis.137. & decis.74. & decis.301. alias.302. & quia materia & loca ordinaria, trita & vulgaria sunt, nihil amplius addendum puto, sufficeretque sola allegatio dicti Valasci in d. quæstio.25.26. & .17. & dictorum dicta quæst.74. adde etiam Gutierrez quæst. 89.lib.3. practicarum.

De secundo, vide Cremensem sing. 106. Tiraq. in repeti.l. si vnquam, verbo *reuertatur*, à nu.235. C. de reuoc. donatio. Pinel. in.l.2.par.2.a nu.62. C. de rescind. vend. Perez ad Seguram in.l.1. §.si vir vxori, a nu.63. ff. de acqui. possess. Molin. lib.1. de primogenijs c.26. a nu. 14. Vincent. Francum decis.108. a nu.4. 1.parte, & cum Cepo. Fano. Rol. Hipp. Rimina. Grauetta, Anto. Natta & alijs modernis & antiquis, latè agit doctor Gutierrez in suo tertio libro practicarum, quæst.68 nu. 5. cum sequẽtibus, & agunt Valascus & Autores, de quibus in præcedenti notabili, latè Ioan. Garcia cum Palatios Rub. Paulo, Molinæo, Pinelo & alijs in tract. de expensis & meliorationibus, c.23. a num.57.

Additio ad Decisionem CCCXIIII.

Nota ex hac decisione, quòd si minor cum autoritate curatoris, minus solenniter, & sine alijs diligentijs vendat censum, dissoluitur census, & restituitur pensio soluta à tempore litis contestationis, & non antea, quemadmodum emptor lucraretur fructus, & non tenetur eos restituere, si esset bonæ fidei: de quo vide dicta ad decisionem 20. & decisionem. 96. & .94. & decisionem.227. alias,228. & decisionẽ.79. & interim vide Couar. lib. 1. variarum, c. 3. a num. 8. Pinel. in.l.2. parte. 2. cap.4. a num.34. Baeçam in tract. de non meliorandis, c.33. a nu.6. cum sequẽtibus. Matien. in.l.3. glo.7. a nu.6. tit. 8. lib. 5. recopil. & in.l.1. glo.5. a num.7. tit. 14. eo. lib. 5. latissimè, subtiliter & elegãter ad praxim Ioan. Garciam in tract. de expensis, cap. 23. a nu. 24. & vide elegantem.l.11. tit.4. part. 2. & ibi Grego. & Montaluum, & ex exteris vide elegantem Rolandum à Valle infinita allegantem cons.60. nu.47. lib. 4. vbi loquitur in proprijs terminis minoris sine solennitate alienantis, Ceph. cons.338. num. 61. lib.3. & cons.315. & .316. eo libro, & elegantissimũ consiliũ Sfortiæ, quod in pluribus decisionibus allegaui. 41. a nu. 81. lib. 1. & in puncto de censu vendito a minore, eundem Sfortiã in tract. de in integrum restitutione. 2. par. quæst.56. art.6. a nu.42. allegat Franciscum Marcum & alios, & in.1.par. quæst.45. artic. 2. per totum, & Felicianum in tract. de censibus lib. 2. cap. 2. a num. 1. Certè in puncto iuris negare nõ possumus, quidquid Ioan. Garcia dicat, quòd contrahens cum minori, omissis iuris solennitatibus, sit in præsumpta mala fide, quia facit contractum nullum, & à iure reprobatum, & q tenetur ad fructuum

restitu-

restitutionem, & in censibus ad restituẽdos fructus decursos à minore solutos, prout in retato remedio restitutionis in integrum dicit Sfortia vbi supra, & faciunt quæ diximus ad decisionem 212. sed ex æquitate seruanda est præsens decisio, cuius opinionem, hac decisione non visa, Sfortia tenuit dicto cons. 41. aut si fructus essent restituẽdi, si pretium in minoris vtilitatem esset conuersum, deberet illud cum interesse reddere, vt per Sfortiam in d. q. 56. & sic in idem reincidimus: quare iudicando & consulendo seruandam existimo hãc elegantem decisionem.

Additio ad Decisionem CCCXIIII. vel CCCXV.

NOta ex hac decisione tria.

Primum, quòd ex lege & consuetudine Lusitaniæ natus ex homine plebeio & ancilla propria vel aliena est naturalis, & succedit patri.

Secundum, quòd idem iudicandum est in nepote ex tali.

Tertium, quòd nõ erit idem in filio & nepote nobilis qui nõ amisit nobilitatẽ ex eo quòd fuit famulus illustris viri.

Primo adde quæ diximus in terminis ad decisionem. 86. & 167. & adde Caldas de nominatione, q. 12. a nu. 57.

Secundo adde, quòd filiorum appellatione nepotes continentur, vbi concurrit eadem ratio, vt per Bart. in l. liberorum nu. 5. vbi Rebuff. & Alciat. ff. de verborum signifi. latè Autores in l. Gallus. §. instituens. ff. de lib. & posthu. latè Deci. cons. 391. nu. 5. Socin. in l. hæredes mei. §. cum ita, nu 11. ff. ad Treb. & cons. 90. col. 3. lib. 1. & 249. nu. 2. lib. 2. Curt. Iun. cons. 22. Socin. Iun. cons. 114. nu. 31. lib. 1. Ruinus cons. 78. lib. 2. Ceph. cons. 107. nu. 5. lib. 1. Valle cõs. 93. nu. 19. lib. 2. Bursat. cons. 13. nu. 15. lib. 1. Menoch. cons. 135. nu. 12. lib. 2. & in tract. de præsump. lib. 4. præsum. 94. Marzarius cons. 8. & cum infinitis Iosephus de Rusticis cõs. 2. post tractatũ, an & quãdo liberi, a nu. 37. cũ sequẽtibus.

adde [illegible] 90. appellat. [illegible] f. an. 430.

Tertio adde, quod contrarium de famulis in vniuersum dixit Tiraq. in trãctatu de nobilitate c. 34. in fine. Sed nihilominus hæc decisio vera est, & singularis, & de consuetudine seruantur in ea disposita.

Additio ad Decisionem CCCXV. vel CCCXVI.

NOta ex hac decisione duas conclusiones.

Prima, quòd bona acquisita à prælato vel beneficiario, præsumuntur acquisita ex prælatura vel beneficio, nisi hæredes contrarium probent.

Secunda, q non valet cõsuetudo, q prælati testetur de bonis ex prælatura acquisitis, licèt valeat in alijs beneficiarijs & clericis inferioribus.

Primæ cõclusioni adde autores, maximè Couar. nu. 7. in c. 1. de testamẽtis, & Roman. cum Mandosio cons. 346. nu. 18. & cons. 159. nu. 4. & ibi Mandosius verbo, *tua membra*. Barba. cons. 69. col. ante pen. lib. 3. Ioan. Baptistam Ferretum cons. 118. Socin. cõs. 91. nu. 1. lib. 3. Iul. Cla. lib. 4. sententiarum. §. testamentum, quæst. 66. Bertach. in tract. de Episcopo, par. 4. quæst. 5. nu. 6. Foller. ad cõstitutiones regni, tit. de sacrosanctis Ecclesijs. c. peruenit ad audiẽtiã nostrã, nu. 27. & 34. Petrum Andreã Gambarum in tract. de legato, lib. 6. num. 582. Redoan. in tract. de rebus Ecclesiæ, fol. 293. Lamber. de iure patronatus, lib. 1. par. 1. q. 8. art. 7. Caualcanum de vsufructu mulieri. nu. 155. & decisione. 43. & 44. parte. 1. Cels. cons. 9. nu. 5. Roland. Valle cons. 90. num. 10. lib. 2. Bero. cõs. 5. nume. 4. lib. 2. Menoch. in tractatu de arbitr. iudicũ, lib. 2. cent. 1. casu. 195. a nu. 4. Card. cons. 79. latè & eleganter, & nouis-

& nouissimè Bursat. cons. 376. a nu. 2. cum sequentibus, & a num. 15. cum sequentibus lib. 4.

Secundæ adde. l. 13. tit. 8. lib. 5. & ibi Azeued. & Matien. Couar. in c. cum in officijs, de testamentis, & vltra Nauar. hic citatum, vide Sarmien. in tractatu de redditibus, parte. 2. cap. 1. Simancas. de Catholicis institutionibus, c. 9. a nu. 90. Molin. lib. 2. de primogenijs, c. 10. a nu 45. allegant Didacum Perez, Greg. & alios, & nouissimè vide Bursat. d. cõs. 376. & cõs. 460. lib. 4. quidquid præsens decisio dicat: licèt in his regnis consuetudo sit solùm de clericis inferioribus agens, si esset etiam de prælatis, & esset immemorialis, ex qua præsumitur priuilegium, & consensus Põtificis, nescio quare non valeret seruatis seruandis, scilicet si tales conformiter rectæ rationi de bonis suis disponerent, partim ad pias causas, partim in cõsanguineos non diuites; & si etiam aliquam memoriam profanam relinquerent, salua in omnibus sanctæ matris Ecclesiæ correctione. Fateor tamen, quòd scrupulosa esset dicta consuetudo, & ideò vel parcè nimis, vel non seruanda. De prælatis loquor.

Additio ad Decisionem CCCXVI. aut CCCXVII.

EX hac eleganti decisione tres conclusiones inferuntur.

Prima, quòd non valet conditio posita in legato vel fideicommisso, quòd filius melioratus ducat vxorem de consensu patris vel tertij, alias legatum aut lucrũ amittat, & ea nõ obstante, etiã nõ impleta conditione consequitur lucrũ.

Secunda, quòd bona lucrata constante matrimonio, sunt cõmunia inter virum & vxorem, etiam iure communi, seclusa regni consuetudine.

Tertia, quòd officium Cubicularij Principis in dotem datum, est dotale.

Primæ adde in terminis Molin. in tract. de Hispanorum primogenijs. q. 13. a nu. 35. cum sequentibus. lib. 2. Ferdinandum Vasquium Menchac. de controuersijs illustribus, lib. 3. c. 94. a num 14. & præter Costam & Couar. in hac decisione citatos, vide Michaelẽ Crassum in suo sẽtẽtiarum tract. §. legatũ, q. 50. a nu. 9. & Manti. in tract. de coniecturis vltimarũ voluntatũ, lib. 11. tit. 18. a nu. 8. & elegans consilium in terminis Antonij de Prato. 136. a nu. 17. 1. tomo consiliorum Zileti de vltimis voluntatibus. Certè si vera dicere fas est, licet decisio in extraneis, vel consanguineis verum dicat, attamen quando consensus de quo in conditione, debet esse proprij patris legatariæ, quæ nubere debet, dubito si verum asserat, & crederem quòd non, quia vt constat ex dictis autoribus, maximè ex dicto Antonio de Prato in terminis, & ex Mãtica, & ex elegãti cons. Menoch. 69. a nu. 20. lib. 1. & Cepha. 712. lib. 5. & Sfortiæ. 79. nu. 11. hæc conditio iustissima & honestissima est, quia lex plurimum de patre confidit, & iniustum iudicat filium, qui absque consensu patris vxorem ducit: imò si sine causa faciat, delictum existimat committere; & non est credendum, quòd ipse sibi matrimonium decens impediat, & cum filius multa decentia posset inuenire cum consensu patris, non dicitur simpliciter a matrimonio impeditus, nec sibi libertas iusta aufertur, sed iniusta, & contra leges, & sic cum dicto Antonio teneo contra dictam communem opinionem, quæ cum Iurecõsulto in §. sicut arbitratu, hic citato, non clarè in proposito quæsita est. Cogita, & caue à periculosa extensione dicti Antonij, scilicet vt etiam valeat conditio expectandi consensus eius, cui pater commiserit, quod verum non credo.

Secundæ cõclusioni adde Ioan. Garciam

ciam, qui plura refert, in tract. de acquæstibus, a nume. 30. vbi latissimè declarat tex. in c. 2. de don. inter virum hîc citatum, ex cuius dictis conclude, hanc communionem inductam esse consuetudine, & non iure communi: quod in dubium existimo.

Tertiæ conclusioni adde, quæ diximus ad decisionem. 29. & in alijs huius libri, & in puncto decisione. 114.

Additio ad Decisionem CCCXVIII.

ADde huic decisioni quæ diximus ad decisionem 145. vbi alia decisio contrarium tenuit circa punctum excussionis, & ibi plures citauimus, & licet, quod hîc dicit Autor de excussione, videatur in rigore verum, in praxi seruatur quod dictum est in dicta decisione, & ipsa decisio dicit: & ad id quod dicit Autor, quòd excussio fieri potest lite pendente contra tertium possessorem, vel sufficit quòd constet ex processu, principalem non habere bona, vide quæ diximus lib. 1. quæstio. quæst. 11. & interim vide Bal. consi. 55. lib. 1. & 366. lib. 3. Roman. conf. 388. Communistas latissimè lib. 8. communium, tit. de fideiuss. 25. a nu. 135. cum sequentibus & decisiones Tesaur. Pedemontani. 51. 52. 53. per totas, & hæc opinio tanquam æqua in praxi seruatur.

Additio ad Decisionem CCCXIX.

HÆc decisio elegans est ad declarationem tex. & eius materiæ in authentica nisi rogati. C. ad Trebell.

Ex qua deduc cõclusiones sequentes.

Prima, q monasteriũ excludit substitutum sub conditione Si sine liberis.

Secunda, q donatio remuneratoria facta a minore valet.

Tertia, q ingrediẽs religionem, potest testari cum minori numero testiũ; & quòd testamentum confirmatur per mortem naturalem, & interim monasterium fruitur bonis.

De prima conclusione adde elegantissimè, copiosissimè, & melius quã alibi Menoch. de præsump. lib. 4. præsum. 83. per totam. Sfortiam cons. 19. per totum. Crassum in tract. sententiarum. §. fideicommissum, quæst. 42. Manticam de coniecturis lib. 11. tit. 7. a nu. 8. Sfortiam in tract. de compendiosa. 5. parte. Osascum decis. Pede. 126. a nu. 24. & ex nostris Couar. lib. 1. variarũ, c. 19. a nu. 11. Villalob. in cõmunibus, verbo, monasteriũ, a nu. 121. Costam in c. si pater, verbo, *Si absque liberis* a nu. 64. de testamentis. Mencha. in tract. de successio. creatio. §. 26. a nu. 41. & magis cõmuniter cõcluditur, quòd ex præsumpta voluntate testatis, & fauore piæ causæ monasteriũ excludit substitutũ, & ideò contraria existente aut apparente ex coniecturis, de quibus per Menoch. admittitur, nisi cõstaret de fraude Abbatis allicientis monachũ blanditijs, & persuasionibus dolosis, ad ingressum monasterij, vt dicit præsens decisio in fine, cui adde Sfortiam in d. 6. parte, artic. vlti. & Menoc. vbi supra, nu. 87. qui Bal. Speculatorẽ, Ang. Clauasiũ, & Siluestrũ citat. Intelligendi tamen sunt, quãdo dolus illorũ interuenit, qui dederit causam ingressui & professioni, alias in praxi difficile esset obtinere secundum hãc opinionem.

De secunda conclusione vide Molin. de primog. lib. 2. c. 9. nu. 8. Matien. in l. 7. glo. 2. a nu. 29. Sfortiam de restitut. par. 2. q. 58. artic. 1. 2. 3. & 4. maximè in primo arti. 6. casu. vbi in terminis loquitur, & allegat Pinel. in l. 1. par. 3. nu. 85. C. de bonis maternis, & Simoncellum in tract. de decretis, lib. 1. titu. 2. per totum. Anton. Gomez variarum tomo. 2. cap. 13. col. 3. versic. *Secundo infertur*, & eundem Sfortiam vbi supra artic. 4.

De tertia vide in puncto latè disputantem, & duas opiniones contrarias referentem Burgos de Paz in repetitione l. 3. Tauri, conclusione. 4. à nu. 681. cum sequẽtibus, qui in rigore dicit, sententiam huius decisionis iure non probari, sed quòd seruanda est, quia magis communis opinio ei fauet: & ad secundam partem huius conclusionis adde in puncto Aretin. qui communem dicit in l. 1. nu. 6. de testamẽtis. Alex. cons. 13. lib. 3. Xuarez allegatio. 20. nu. 19. & ibi Valdes in additione. Couar. in c. 2. nu. 6. de testamẽtis. Crassũ in d. tract. sententiarum, §. testamentum, quæst. 54. nu. 7. qui cõmunem dicit Autoris sententiã: & de testamento monachi vide eum, & Molin. vbi supra, Gutier. in c. quãuis pactum, verbo, *Dum nuptui tradebatur*, nu. 4. Iul. Clar. lib. 4. sententiarũ, §. testamẽtum, quæst. 28. & conclude, benè iudicatum in hac decisione.

Additio ad Decisionem CCCXX.

ADde huic decisioni quæ diximus ad decisionem. 312. alias 314. & interim adde Manticam de coniecturis. Anton. Gabrie. Curt. Iuni. Grauet. Alciat. & alios citatos à Grasso in d. tractatu. §. fideicommissum, quæst. 40. per totam, & adde Menoch. latissimè disputantem, vtrum filij appellatione nepos contineatur, lib. 4. præsumptionum, præsumptione. 94. per totam.

Additio ad Decisionem CCCXXI.

NOta, quòd res dotalis potest alienari ad liberandum maritum à carceribus, & quòd maritus solus potest alienare. Adde Matien. in l. 6. glo. 4. & l. 1. tit. 3. lib. 5. recopil. Adde etiam Molinã nu. 9. in lib. 4. de primogenijs c. 6. Meness. post Curt. Corne. & alios in authen. res quæ. C. communia de legatis. num. 98. vbi allegat Fulgos. & Alex. in l. quamuis, nu. 11. ff. soluto matrimonio, & in l. Marcellus, §. res quæ, nu. 3. ff. ad Trebell. allegat etiam Bber. decis. 128. numè. 3. Campesium de dote. 1. parte, quæst. 12. Gomez in §. item si quis in fraudem, nu. 32. institutã de actio. Couar. lib. 2. variarum, c. 16. nu. 9. & adde his notabiliter Menoch. in tract. de arbitrarijs iudicum, lib. 2. cent. 1. casu 182. a num. 62. & in tract. de præsumptionibus, lib. 4. præsumpti. 192. num. 11. & in puncto adde Baldum Nouell. in tract. de dote & eius priuilegijs. 7. parte in principio, limit. 4. & 5. & priuilegio. 29. adde etiam allegationes Francisci Viuij decisione. 18. Imol. Paul. Ang. Alber. Alexand. & alios in l. quamuis, hîc citata. Roman. consil. 78. Cuman. in dicta l. quamuis. Ex quibus constat, decisionem nostram continere opinionem communem, & communiter approbatam, & ideò seruanda est iudicando & consulendo, licet admodum dubia & scrupulosa sit, & quæ non benè probatur in d. l. quamuis, in casu quo mulier contradiceret, quam tamen intelligerem, si vxor haberet dotem sufficientem, vt marito ex ea liberato à carcere, sibi remaneret patrimoniũ, ex quo viuere posset, alias si non, omnino falsam reputo, & contra ius naturale, quia prima charitas incipit à se ipso: quod nota.

Additio ad Decisionem CCCXXII.

NOTA ex hac decisione sequentia.

Primum, quòd hypotheca legalis cadit in bonis prohibitis alienari absque alia solemnitate.

Secundum, quòd l. cum à matre, nõ habet locum in hærede fideiussoris de euictio-

euictione, qui ex iure proprio potest venire contra venditionem.

Tertium, quòd iudex potest condẽnare in fructibus non petitis à tempore litis contestationis currentibus.

Quartum, quòd in actione hypothecaria potest quis solam rem petere, & iudex in ea condemnare, & reus liberatur debitum soluendo.

Quintum, quòd citatio possessorum requiritur ad excussionem contra principalem & eius fideiussores, etiam si cõstet, eum nulla alia bona habere, præter ea, in quibus excussio facta fuit.

Ad primum vide latissimè disputãtem Caldas ad. l. si curatorem habens, verbo, *Cui non absimilis*, a nu. 35. Mencha. lib. 3. controuersiarum vsufrequentium. c. 5. a num 1. Menoch. in tract. de adipiscenda, remedio. 3. a nu. 7. & quia isti plenè materiam resoluunt, nihil amplius addendum puto.

Ad Secundum, circa intellectum l. cum à matre, de qua hîc, vide Ruin. cons. 25. a nu. 11. lib. 2. Deci. cons. 79. nu. 2. & cons. 184. in fine, & 454. num. 7. Ceph. cons. 314. nu. 43. & 318. nu. 1. lib. 3. Alban. cõs. 72. nu. 3. Tiraq. de retract. lib. 1. §. 1. glo. 8 a nu. 48. Ioã. de Amicis cons. 3. nu. 20. Ceph. cõs. 393. nu. 49. lib. 3. Grauet. cõs. 131. nu. 6. lib. 1. Paris. cõs. 16. num. 127. lib. 2. Socin. cons. 2. col. 1. lib. 4. Socin. Iun. cons. 72. num. 25. lib. 3. Rolan. de Valle cons. 30. nu. 29. & 90. nu. 37. & 100. nu. 143. lib. 4. Menoch. cons. 89. nu. 127. lib. 1. & cõs. 44. nu. 20. eo. lib. Rimin. Iun. cons. 64. nu. 16. lib. 1. Franciscus Bec. cons. 72. lib. 1. & plura alia allegat Fabius Turretus cons. 18. a num. 22. lib. 1. Ioan. Botta cons. 94. a nume. 29. Hieronymus Gabriel consil. 125. num. 3. lib. 1. Tiber. Decian. cons. 117. num. 3. lib. 3. & cons. 31. num. 157. lib. 1. Bursat. cons. 247. num. 9. lib. 3. & cons. 3. nume. 42. lib. 1. Riminald. Iun. cons. 37. num. 62. lib. 1. eleganter distinguit Tobias Nonius cons. 2. & 5 & 39. num. 3 latè Franciscus Viuius decisione. 56. lib. 1. ex quibus omnibus, salua pace Autoris, dictam conclusionem minus veram existimo: nam licèt hæres cum beneficio inuentarij possit venire contra defuncti factum iure proprio, dimissis bonis hæreditarijs, & etiam possit venire contra factum defuncti nullum, & à lege reprobatum, vt in. l. post mortẽ. ff. de adoptio. latè Molin. de primog. lib. 4. cap. 1. non tamen si actus validus fuit, aut non reprobatus, potest venire sine dimissione bonorum; siue fuerit autor fideiussor, siue venditor: regula enim. l. vendicantem, de euictionibus, generaliter loquitur, nec vlla ratio differentiæ reddi potest. Nec obstat. l. fin. hic allegata, quia verum est, quòd hæres fideiussoris potest venire contra factum defuncti, vendicando rem venditam, sed tamen salua manet euictionis causa quoad interesse: quod in idem recedit: & hoc voluit Gamma hîc dicere, alias malè diceret.

Ad tertium vide Speculatorem in titulo de allegatione, & disputatione, §. 1. versiculo sed nunquid, & in titulo de fructibus & interesse, per totum, & in titulo de apellat. §. 19. versiculo, *sed pone*, & in titulo de expensis. §. 4. Ferraram in praxi, in forma libelli in actione, verbo, *Simul cum fructibus*. Couar. lib. 1. variarum. c. 3. a nu. 1. & 2. Auend. responso. 6.

Ad quartum adde Ias. Zas. Benincassium, Mising. Gomez. & alios in. §. item Seruiana, instituta de actionibus, & Felician. in tract. de censibus lib. 3. c. 6. a nu. 1. qui cũ prædictis concludit, libellũ in hypothecaria debere alternatiuè cõcludere, vt soluat debitum, vel rem dimittat: & in puncto iuris hæc est verior resolutio, licet in praxi, maximè apud suprema tribunalia, seruaretur præ-

præsens decisio. Et adde Becium consi. 106. lib. 1. & Massuerum ad Ferraram in tit in forma libelli in actione hypothecaria, verbo *quare cum prædicta*.

Ad quintum adde Ferraram in d. praxi, in forma responsionis in actione hypothecaria, verbo, *exceptionem excussionis*, a num. 20. & adde Becium consi. 89. num. 7. & 8. lib. 1. & Rolan. cons. 69. nu. 9. lib. 1. & autores in. l. decem hîc citata, & conclude; quòd quando notorium est nulla habere bona, præter ea in quibus fuit facta excussio, & hoc probetur, sufficit excussio facta absque alia citatione. Et aduerte, quòd his non obstantibus, benè iudicatum fuit in præsenti decisione.

Additio ad Decisionem CCCXXIII.

NOta primò, quòd mulier quinquagenaria habet partem lucrorum constante matrimonio acquisitorum. Cui adde Rip. in. l. 1. num. 124. ff. solut. matrim. & Socin. Iun. & alios repetentes ibi. Secundò nota, quòd diuisio præsumitur ex cursu decennali: de quo vide dicta ad decisionem. 146. Tertiò nota, quòd diuisio non retractatur propter errorem, nisi duobus concurrentibus: de quo vide Ayoram in tract. de partitionibus, part. 3. quæst. 6. & 7. & 8. Communiter in praxi seruatur, quòd post diuisionem factam & approbatam à iudice, possunt errores allegari: secus si in contradictorio iudicio, & citatis partibus, & auditis, per sententiam diffinitiuam sint approbatæ.

Additio ad Decisionem CCCXXIIII.

NOta, quòd res aliena potest pignorari de consensu tacito aut expresso domini. Adde Ferraram in forma libelli, in actio[illegible] ex memoratis cau[illegible] in tract. de pignoribus [illegible] 3. a num. 52. cum sequent. [illegible] nè iudicatum.

Additio ad Decisionem CCXXV.

NOta primo ex hac decisione, quòd coitus stupri est punibilis, & ideò filius non successibilis.

Secundo, quòd famulus Regis à calcaribus, quem vulgò dicimus, *Moço de espuelas*, non est nobilis.

Nota tertio, quòd ex se ipso quis nõ consequitur nobilitatem, etiamsi consequatur statum nobilitatis, & seruiat Regi, nisi à Rege nobilitetur, aut habeat nobile officium, vel dignitatem.

Nota quarto, quòd officium scribæ non nobilitat.

Nota quinto, quòd officium proxenetæ non nobilitat, etiamsi ciuis sit ciuitatis nobilis; nam omnes tales ciues nobiles sunt propter ciuitatem.

Nota sexto, quòd non idem est esse ciuem, vel haberi pro ciue.

Primo dicto adde Cardinalẽ Paleotum in tract. de nothis & spurijs, cap. 12. 13. 14. & 15 glo. & Bald. in c. innotuit, de electione. Xuarez in. l. 5. titu. 6. lib. 3. fori fol. 4. Greg. Lopez in. l. 1. glo. 1. tit. 15 part. 4. Couarr. de sponsalibus. 2. parte cap. 8. §. 5. num. 18. Matien. in. l. 9. glo. 2. num. 5. titu. 8. lib. 5. recop. & vide Tauristas in. l. 11. Tauri, per tex. ibi, & cõclude, quòd iure canonico, & iure nostro regio ex d. l. 11. talis filius non est spurius, sed naturalis.

Secundo dicto adde quasi in terminis, de coquo Principis, quæ in contrarium adducit Tiraq. cum Bald. Barbatio, Lucano, Romano & alijs in tract. de nobilitate, cap. 30. a num. 10. & ego credo in terminis, si vidisset nostrum autorem

rem, dixisset cōtra eum; & adde Chassanæū in catalogo gloriæ mundi. in parte, consideratione 3. fol. 353 b Azeued. in l. 15. titu. 14. lib. 6. recop. & adde d. l. 15. 16. 17. & 18. d. titu. ex quibus credo malè dixisse Autorem in præsenti. Adde etiam Menoch. consi. 584. a num. 13. lib. 6. & Autores in l. 1. C. de dignitatibus lib. 12. & Bonum de Curtili in tract. de nobilitate in principio. Tiraq. in tract. de nobilitate, cap. 3. 4. & 5. & adde in puncto Otaloram in tract. de nobilitate 2. part. cap. 3. col. pen. Azeu. in rubrica titu. 2. lib. 6. recop. a num. 40. qui concordant cum dicta conclusione.

Quarto dicto adde Guid. Pape decisione Delphinali 9. Crauettam consil. 163. lib. 1. Auen in dictionario, verbo, *Cauallero*, in principio. Azeued. in l. 27. titu. 14. lib. 6. recop. & in l. 11. tit. 25. lib. 4. qui ait, quod licet nobilitas non acquiratur per notariatum, non tamen amittitur acquisita: quod in his regnis sic practicatur, & adde Tiraq. in d. tract. de nobilitate, cap. 30. a num. 9.

Quinto dicto de ciuitate nobili, an nobilitet, adde Azeued. in d. Rubrica a nu. 218. latius Tiraq. in d. tract. c. 12. & conclude, quòd nobilitat quo ad aliquem honorem & existimationem, nō quo ad liberationem à muneribus, nisi illi per priuilegium fuerit datum: & ad id quod dicit de proxeneta, adde Tiraquel. vbi supra, cap. 33. & cap. 34. nu. 32.

Vltimo dicto adde Bart. consi. 62. Alexand. consi. 106. col. 3. lib. 2. Afflictis decisione. 384. num. 14. Ias. & repetentes in l. si is qui pro emptore, ff. de vsucap. Paris. consi. 71. num. 9. lib. 1. Ruin. consi. 227. nu. 2. lib. 1. & adde copiosè in puncto Cephal. consi. 451. dubio. 1. lib. 4. in præsenti, tamen decisione conclude benè iudicatum ex suis legibus & consuetudinibus, & quia pater filiæ naturalis pluribus vilibus officijs se immiscuerat.

Additio ad Decisionem CCCXXVI.

NOta primo, quòd emphiteosis potest in perpetuum concedi à monasterio rei incultæ melioranti eam.

Secundo, quòd solennitas contractus emphiteotici præsumitur ex cursu temporis.

Tertio, quòd valet pactum, quòd emphiteota possit subemphiteoticare, & quòd secundus emphiteota debeat licentiam alienandi petere à primo.

Quarto, quòd læsio debet considerari secundum tempus contractus.

Primo dicto adde, quæ diximus ad decisionem. 297. alias 299. num. 2. & interim adde Couarru. lib. 2. variarum, cap. 17. 18. & 19. & Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 2. & 1. & Caldas in tract. de nominatione, quæst. 23. a nu. 43. cum sequentibus.

Secundo adde quæ diximus ad decisionem 83. & 48. & dictum Caldas vbi supra, a num. 46.

Tertio adde Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 13. a nu. 10. & Caldas de renouatione, quæst. 13. & quæ late diximus decisione. 26. & decisione 244. alias 246. & 116. & 71. & 269. alias 271.

Quarto dicto adde dicta ad decisionem. 257. alias 258. & in decisione 291. alias 292. & adde Mascard. 2. parte de prob. conclusio 963.

Additio ad Decisionem CCCXXVII.

NOta duo ex hac decisione, Primū, quòd in tribunalibus supremis nullitas debet iustificari ex iustitia causæ, alias nihil operatur.

Secundum, quòd opinio vnius Doctoris excusat ab expensis.

Tertium, quòd aliquis defectus est in

in citatione, sanatur ex præsentia partis.

Primo dicto adde quæ diximus in pluribus decisionibus huius libri, & interim vide Aluarum Valascum in tractatu de iure emphiteotico, quæst. 6. a num. 14.

Secundo adde Rebuff. 3. tom. ad ll. gallicas, tit. de expensis, a num. 30. Menoch. de arbitr. lib. 2. cent. 2. casu. 176. Asinium in praxi ciuili. §. 32. cap. 2. limitatione. 2.

Tertio adde Hipp. Mars. in l. de vno quoq; num. 46. de re iud. Roland. Valle consi. 47. num. 22. lib. 2. Vant. de nullitate, tit. quibus modis sententia nulla, nu. 122. Azeued. cum Villalobos in l. fin. a num. 104. tit. 21. lib. 5. recop.

Additio ad Decisionem CCCXXVIII.

NOta, quòd filius natus post decimū mensem à morte patris, præsumitur legitimus, licèt mater adultera fuerit maximè si honesta sit; quia tempore infirmitatis potuit defunctus cum ea copulam habuisse. Huic cōclusioni post autores in l. Gallus, hic citata, maximè Hierony. Torniel. & Galliaulam ibi, adde Menoch. in tract. de arbitr. lib. 2. cent. 1. casu. 89. a num. 48. latè Anto. Gabrie. tit. de præsumptio. præsumption. 14. a num. 1. cum sequentibus Boeri. decisio. 299. Paris. consi. 64. a num. 5. lib. 3. Sfort. consi. 6. a nu. 1. Bonifacium Rogeri. consi. 47. a num. 57. lib. 1. & Senatus decisio vera est & communis, licèt plures tenuerint contrarium, nisi constasset tempore infirmitatis non concubuisse, nec potuisse cum vxore, & quòd infirmitas pluribus diebus durauit, & quod filius natus fuit post decem menses à morte mariti, nisi tanta honestas mulieris probaretur, quæ quasi prodigium faceret: non enim impossibile est, esse vndecim mensibus prægnantem, licet rarò accidat: quod nota.

Additio ad Decisionem CCCXXIX.

NOta tria ex hac decisione. Primū, quòd hæres extraneus non potest petere renouationē emphiteosis Ecclesiasticæ, secus priuatæ.

Secundū, quòd maritus institutus hæres ab vxore, vt cōiuncta persona, potest dictam renouationem petere, maximè si melioramēta fecerunt maritus & vxor.

Tertium, quòd si fiat pactum, quòd finitis tribus personis, emphiteosis reuertatur libere ad dominum cum melioramentis, non est locus conclusionibus præcedentibus.

Primo dicto adde Paris. consi. 28. nu. 5. lib. 1. & adde Caldas in tract. de renouatione, quæst. 9. a nu. 24. & conclude, quòd si emphiteosis hæreditaria est pro se & hæredibus, absq; dubio hæres extraneus potest petere renouationem.

Secundo adde Aluar. Valascum de iure emphiteotico, quæst. 1. a num. 20. & quæst. 2. a num. 7. Ioan. Garciam de expensis, cap. 15. num. 18. Bursat. consi. 24. nu. 8. lib. 1. Cald. de renouatione, quæst. 8. a num. 19.

Tertio adde quæ diximus ad decisionem. 41. & adde Caldas de renouatione, quæst. 11. nu. 20. & quæst. 8. nu. 9. vbi refert nostram decisionem. Intellige tamen dicta in 2. dicto, si vel maritus meliorasset, vel emphiteosis esset hæreditaria, & ad extraneos posset peruenire; alias malè esset dictum: & cum his dic benè iudicatum in hac decisione.

Additio ad Decisionem CCCXXX.

NOta ex hac decisione, quòd libertas relicta, quando hæredi placuerit,

rit, hærede in vita non declarante, fauore libertatis competit post mortem, ex tex. eleganti in l. fin. hic citata, de qua vide Benedictum de Plumbino ibi, qui extẽdit etiam fauore dotis, vt facit Menochius in tract. de arbitrarijs, lib. 1. quæst. 68. num. 39. & adde Caldas cum Burgos de Paz & alijs ab eo citatis, in tract. de nominatione, quæst. 9. nu. 29.

Secundo nota, quòd voluntas defuncti declaratiua & exequutiua, non dispositiua, probatur ex acto nullo, & ex testamento reuocato: de quo vide Bar. Aretin. & alios citatos ab eodem Caldas in d. tract. quæst. 10. num. 10. & omnino vide Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 1. interpret. 1. dub. 3. fol. 5. a nu. 54. qui dicit, quòd si testamentum fuerit imperfectum ratione omissæ solẽnitatis, obtinet hæc conclusio: alias si ex imperfectione voluntatis, non; quod verum credo.

Additio ad Decisionem CCCXXXI.

ADde huic decisioni, quæ latè diximus ad decisionem. 17. & decisione. 292 alias. 293. & decis. 305. vel. 307.

Additio ad Decisionem CCCXXXII.

ADde quæ diximus ad decisionem. 326. & decisionem. 83. & 48. & quæ in puncto diximus ad decisionem. 283. alias. 284. 298. & 297. alias. 299. & decisione. 144. & decisione. 26. & decisio. 244. alias. 246.

Additio ad Decisionem CCCXXXIII.

EX hac decisione inferuntur sequentes conclusiones.

Prima, q filius habet hypothecata bona patris pro mala administratione, non solùm dolosa, sed etiam culposa, licet in hoc sint opiniones.

Secunda, quòd eam non habet, quando alienatio patris fuit necessaria pro soluendis debitis.

Tertia, quòd agens ex vna causa, si in processu constat de alia, ex æquitate obtinet.

Primæ adde l. 24. titu. 13. part. 5. & l. 34. eiusdem tituli, vbi Greg. & Couar. libri variarum, cap. 8 a num. 5. & adde Pinel. in l. 1. 3. part. a num. 79. C. de bonis maternis. Matienço in l. 7. glo. 1. a num. 67. tit. 11. lib. 5. recop.

Secundæ adde dicta in præcedenti conclusione.

Tertiæ adde, quæ latè Aluarus Vaez tradit in terminis, in d. tract. iuris emphiteotici, quæst. 6. a num. 7. & sequentibus, & Azeued. in l. 10. a num. 115. titu. 17. lib. 4. recop. & Auend. responso 1. & nota benè iudicatum in hac decisione.

Additio ad Decisionem CCCXXXIIII.

NOta primo, quòd sequestrum debet fieri parte citata.

Secũdo, q exequutor qui facit sequestrum ex mandato Regis vel Papæ, si coram eo non est cognitum de causa, etiam tenetur partem citare, alias nullum est.

Primo notabili adde l. meminerint. C. vnde vi, & quæ in eius declaratione adducit latissimè Menochius in tract. de recuperanda, remedio. 8. & in puncto adde Rebuffum in 2. tom. ad ll. Galliæ, tit. de sequestris & commissarijs, artic. 1. glo. 1. num. 8. & 9. & 22. Azeu. in l. 11. a nu. 7. titu. 12. lib. 4. recop. Caualcan. decis. 1. 2. & 3.

Secundo adde notata in c. de cætero, de re iudicata, & in cap. pastoralis. §. quia

quia vero, de officio deleg. & Couarru. in practicis, cap. 16. Roman. consi. 51. vbi Mandosius in additione. latissimè Menoch. in tract. de arbitrarijs iudicum lib. 2. quæst. 26. per totam, & ad id quod dicit Autor de arbitrio & libertate data, quòd etiam teneatur partem citare, adde Bart. in extrauaganti ad reprimendum, verbo, *& figura*, num. 6. & in l. Theopompus, nu. 9. de dote prælegata, & consi. 166. num. 5. & cum infinitis Menoch. in d. tract. de arbitrarijs, lib. 1. quæst. 17. & benè iudicatũ in hac decisione, absq; dubio iudica.

Additio ad Decisionem CCCXXXV.

ADde huic decisioni quæ in puncto diximus ad decisionem. 265. & his adde Ang. in. l. si cui. §. Imperator. ff. de accusatio. Franciscum de Parma in tract. de iure fisci fol. 9. Cagnol. in. l. venditor, de iudicijs, num. 1. & particulariter vide Barbatium citatum in dicta decis. 265. alias. 266. & Soci. in cap. quoniam frequenter, num. 127. vt lite non contestata, Barb. in dicto loco nu. 50. & nu. 64. semper tenuit, quòd emphiteota possit nominare dominũ ad iudicium, & quo ad declinationem fori sequitur communem de qua hic.

Additio ad Decisionem CCCXXXVI.

ADde huic decisioni quæ latè diximus ad decisionem. 4. vbi analyticè & practicè materiam disputauimus, & adde Aluarũ Valas. de iure emphiteotico, quæst. 18. a nu. 8. & de melioramentis in terminis nostræ decisionis vide eundem in d. tract. quæst. 25. a num. 18. & a num. 6. a num. 20. & quod hæc decisio dicit, tenuimus & sequuti sumus in dicta decisione. 4. & eandem opinionẽ nunc sequimur.

Additio ad Decisionem CCCXXXIIII.

HÆc decisio singularis est ad materiam. l. 9 tit. 15. lib. 4. recop. vbi de salario famulorum. Cui addendus est Azeuedo, qui omnia complectitur, in d. l. 9. & Parladorius in suo lib. 1. rerum quotidianarum, cap. 1. §. 12. & §. 13. & tandem concludunt, quòd ita præscribitur salarium conuentum, sicut non conuentum. & quòd necessaria est bona fides, & allegatio solutionis, & hodie leges nostri regni eam extendunt ad pharmacopolas, & alios minutatim vendentes, & nouissima pragmatica ad salaria aduocatorum, & procuratorum: & cum dictæ leges exorbitantes sint, ad alios non extenduntur, vt pote ad negotiorum gestores, tutores, curatores, proxenetas, testamentarios, & similes, de quibus vltra omnes latissimè diximus lib. 1. quæstionum, quæst. 8. de salarijs, vbi omnino vide. Notandũ est ex hac decisione, quòd famulus, transacto triennio, nõ obstante legis præscriptione, admittitur ad probandũ, sibi nõ esse solutum salarium, & hoc probato, obtinebit: allegat Mencha. & non allegat locum: est locus in tract. de successionum creatione. §. 10. a num. 33. per totum. Hoc tamen Azeued. vbi supra, nu. 43. non admittit, nisi probatio fiat per domini confessionem: quod verum puto, non probata mala fide domini, & sic practicatur in his regnis: & de interruptione huius præscriptionis vide latè Rebuffum hic citatum, & Azeued. & Parladorium vbi supra, & ego latè dixi in d. tract. Notanda etiam est hæc decisio in fine, in quãtum dicit, quòd famuli, qui seruiunt magnatibus sine conuẽtione salarij ob expectationem alicuius remunerationis, nõ amittunt illam iustam recõpensam, quæ sibi debet fieri ob

ob lapsum triennij, quod æquum & verum puto, & adde his quæ post fratrem Ludouicum Lopez, & Petrum de Nauarra in tract. de restitutione. 2. parte cap. 1. nu. 222. diximus in dicta quæstione, vbi latè de his famulis diximus.

Additio ad Decisionem CCCXXVIII.

HÆc decisio, quæ de iustitia belli Tunetani agit, notanda est, quæ in summa vult, quod bellum contra hostes infideles iustum est, & quòd ibi capti, siue ex ipsis, siue ex eorum confæderatis, aut amicis, siue ex seruis eorum, efficiuntur serui capientiũ, & res ab eis ablatæ efficiuntur capientium, nec post prædam cõcessam potest Dux supremus belli in præiudicium militum, quibus ius erat quæsitũ, remissioné facere: de qua materia vide splendidè per Ioan. Lupium, & Martinũ Laudensem hîc citatos, & Siluestrũ in summa, verbo, *Bellum*. 1. quæst. 1. & 2. Gabr. in 4. sentẽtiarum distinct. 15. quæst. 4. Ang. & Caietan. in summis verbo, *Bellum*, Cordubam in suo quæstionario lib. 1. quæst. 39. Nauar. in summa, cap. 25. num. 15. Hadrian. quodlibeto. 2. Mercado in tract. *de tratos y contratos*. 2. part. cap. 15. Ioan. Maior. in 4. distinct. 15. quæst. 20. Petrũ de Nauarra in tract. de restitutione, tom. 1. cap. 3. a num. 298. cum sequentibus Dionysium Gotiffredum in 1. tom. praxis iuris ciuilis, fol. 418. Hostie. in summa, tit. de tregua & pace, & ibi addẽtes. Ioan. de Lignano in tract. de bello. Sotum de iustitia & iure lib. 5. quæst. 3. art. 5. vide etiã Bertachin. in suo repertorio, verbo *Bellum*. 1. & 2. lit. B. & Salon, & Aragon ad diuum Thomam in 2. 2. quæst. 46. art. 1. & 68. art. 8. & quæst. 41. art. 1. omnia quæ hic autor dicit, vera sunt; sed quo ad remissionem Principis temperanda sunt, vt per Ioan. Lupium vbi supra, nisi ex causa publicæ pacis & vtilitatis cõueniat vt fiant remissiones, tũc valẽt in præiudiciũ iuris quæsiti militibus, tenetur tamen Princeps in alijs eis recõpensare. Temperãda etiã est in mobilibus venditis, aut cõsumptis: qđ nota. Ad id quod dicit autor de chronicis, vide Purp. in l. 1. a num. 152. si cert. pet. & Mascar. de probat. 1. part. conclus. 287.

Additio ad Decisionem CCCXXXIX.

NOta ex hac decisione tria: Primũ, quòd amittens literas cambij, nõ habet actionem contra eum, ad quem missæ sunt, sed contra eum qui misit, etiamsi epistolam receperit, in qua de eo & alijs eum præmonuerit.

Secundum, quòd confessio qualificata diuidi non potest, nisi qualitas sit separabilis.

Tertium, quòd epistolam alicuius recipiens, in qua gesta, & data, & accepta narrantur, non censetur se obligare ad aliquid dandũ, nisi ea vtatur, & tunc in his in quibus ea vsus est.

Primo dicto adde decisioné Genuæ 8. nu. 19. & decis. 2. nu. 41. & decis. 1. nu. 21. & 2. nu. 21. & decis. 2. nu. 10. & decis. 4. nu. 7. & decis. 1. nu. 6. & decis. 10. nu. 9. & 23. nu. 19. & d. decis. 10. a nu. 10. & vbique allegatur Salic. in l. filius familias, ad Macedonianum, & de literis auisi adde decisioné Genuæ. 142. nu. 3. & 41. nu. 4. & 51. nu. 1. & 14. nu. 113. & 80. nu. 1. & 48. nu. 2. in quibus concluditur, quod probant contra scribentem.

Secundo adde notata in l. si quidem, de exceptio. & in l. Aurelius. §. idem quæsijt, el. 2. de lib. legata & in cap. bonæ, de postu. præl. & adde decis. Genuæ 133. nu. 4 & 60. nu. 4 & 95, nu. 2. & 141. nu. 2. & 114. nu. 3. & 122. nu. 5. Boer. decisione. 339. Bernard. Diaz reg. 122. Menoch. de arbitra. lib. 2. centu. 1. casu. 92. num. 21. & centu. 3. casu. 279. Azeued. in l. 2. a nume. 65. titu. 7. lib. 5. recopila.

A quo

A quo cauendum est, in quantum dicit, quòd hodie iure nostro regio potest cõfessio qualificata separari, si qualitas sit inseparabilis: non enim probatur in d. l. quæ non loquitur de confitente factũ nudè, etiam si tale factum habeat aliquã qualitatem annexã, sed de confitente cum cautela & obscure, animo decipiendi, & veritatem celandi.

Tertio dicto adde Salicet. & DD. in d. l. si filius, & decisioné Genuæ. 24 nu. 4. & 18. num. 6. 133. nume. 2. 68. num. 4. 120. nu. 1. 62. nu. 2. adde Cuman. consi. 177. Anton. Gabr. lib. 1. communium conclusionum, tit. de præsumptio. conclusio. 2. num. 13. Decii. in cap. 2. nu. 15. de probat. Ripa in cap. cum M. Ferrariensis, a nume. 132. de constit. Cæpol. cautela. 10. diligentissimè, vt solet, Menochius in tract. de præsumptio. lib. 3. præsumptio. 65. per totam, & num. 15. vbi declarat d. l. si filius familias, & in tract. de arbitrarijs iudicum lib. 1. cent. 1. casu. 21. & plures ex his in puncto loquuntur.

Tandem huic decisioni adde Bursa. consi. 84. num. 5. lib. 1. Benuenutũ Straccham in tract. de assecurationibus glo. 10. num. 47. Rotam Bononiensem Benincendis, quæ de perditione literarum cambij loquitur. 58. Cottam in memorabilibus, verbo, *cambij literas*, diligentissimè Mascardum, qui omnes articulos huius decisionis complectitur, & in puncto loquitur, in tract. de probatio. 2. part. conclusio. 990. num. 3. & num. 7. & per totam: ex quibus omnibus inuenies, benè iudicatum in hac decisione.

Additio ad Decisionem CCCXXXIX, vel CCCXL.

HÆc decisio continet materiam singularem, quando masculus ætate minor præferatur fœminæ natu maiori, in maioratu simplici, patronatu, aut anniuersario, præsertim quando vocatur filius aut filia maior: & concluditur pro filia maiore, de qua quæst. latè egit ipse Gamma decisio. 51. & 294. alias. 296. & nos latissimè egimus ad decisionem dictam 91. vbi defendimus decisiones contra Gammam, contra quem semper iudicatum est in regno isto, & Lusitaniæ, licet in anniuersarijs cum eo teneat Salazar, quem allegauimus in d. quæst. 51. sed contra eum tenuit etiam suus Lusitanus Caldas in tract. de renouatione cõtractus emphiteotici, quæst. 17. num. 9. & 14. & 16. & quæst. 18. nũ. 33. & de nominatione, quæst. 14. a nũ. 1. & quæst. 17. nu. 36. qui plura allegat, & suus Vialascus in tract. de iure emphiteotico, quæst. 50. nu. 7. & allegatis in dicta decisione 51. in terminis præsentis adde nunc Iacobum Berrotam consi. 118. a nu. 17. & Anto. Chiosũ cõs. 12. nu. 3. & 35. nu. 7. & 24. nu. 5. & 351. nu. 26. Ceph. consi. 664. nu. 19. & 749. a num. 1. lib. 5. & in d. consi. 664. loquitur in puncto Menoch. consi. 435. a nu. 14. & 496. a num. 27. & 500. num. 7. & 496. & 482. nu. 7. & 414. lib. 5. & 588. a nu. 6. lib. 6. Alexan. Trentacinquum plura allegantem in tract. de substitutionibus, parte. 4. a num. 9. Beroi. consi. 57. num. 64. lib. 3. quem allegat Ioseph de Rusticis in tract. an & quando liberis lib. 2. cap. 3. a num. 16. Bursat. consi. 460. nume. 30. lib. 4. Crauet. consi. 570. nu. 7. & 588. num. 9. & 964. num. 26. Ex quibus omnibus colligitur, quòd in materia indifferenti, & vbi est eadem ratio, fœmina admittitur, & nõ cedit masculo: sed iã in d. decisione diximus, non esse eandẽ rationẽ masculi & fœminæ in successione maioratus & anniuersarij, ex præsumpta testantium volũtate volentium memoriæ conseruationem, & ex vsu generali omnium regnorum; &

sic

sic contra Autorem quotidie practicatur: & illa verba, *hijo, o hijo mayor*, ordine successiuo intelliguntur, & præfertur primò nominatus, vt cum Mantica & autoribus in l. Gallus. §. 1. de lib. & posthu. ibi defendebamus, & in propria causa obtinuimus, nisi consuetudo patriæ, aut ipsius maioratus aliud inducat, quæ seruanda est, & declarat testantis voluntatem, & tunc difficulter obtinetur pro fœminis, vt iam vidi.

Additio ad Decisionem CCCXLI.

NOta ex hac decisione sequentia.

Primum, quòd filius natus intra quinq; menses à die contracti matrimonij, non præsumitur legitimus, nisi probetur.

Secundum, quòd pater non potest in testamento reuocare contractum quē fecerat cum vxore in præiudicium filiorum primi matrimonij, quibus est ius quæsitum.

Tertium, quòd aūt faciens testamētum pro nepote mentecapto, potest vnum vel plures instituere.

Quartum, quòd filij positi in conditione, cēsentur vocati etiam in legatis.

Primò adde Paris. Socin. Ruin. Gallaulam, Torniellum & alios in l. Gallus. ff. de lib. & posthumis, & Alciat. ibi num. 30. Paleotum de nothis & spurijs, cap. 23. & 24. in fine, Menoch. de arbit. lib. 2. cent. 1. casu 89. à num. 34.

Secundo adde, quòd quamuis hoc dictum sit verum, non ex ratione Autoris, de qua egimus latè ad decisionē 18. vbi declarauimus doctrinam Bart. in d. l. qui Romæ. §. Flauius. ff. de verbor. oblig. & intelligenda est ex iure perfecto acquisito ex contractu patris filijs, qui in contractu in genere aut in specie nominati sunt, non ex iure per accidens, & per indirectum acquisito, sed quia pater acquisierat ius ad tota bona lucrata, cum iuri acquisito renuntiare non poterat in præiudiciū filiorū, quia erat donare: renuntiatio enim iuris acquisiti, donatio est. l. si quis de legauerit, vbi Bartol. ff. de solut. Decius in l. post quā liti, num. 15. & ibi. Curt. Iun. nu. 5. C. de pactis. Alexand. consi. 206. col. 2. lib. 7. latè in terminis Baeça in tract. de non meliorandis, capit. 24 per totum, & in fine, vbi prohibitus donare, non potest remittere ius quæsitum: allegat Bald. Salicet. & Raphaelem Fulgo. in l. 1. C. de pactis, Imol. in l. ex duobus. la. 2. col. 2. ff. de duobus reis. Alexand. consi. 22. col. 3. lib. 1. Alciatum in l. pactum curatoris. C. de pactis. Ex quo infertur, quòd si vtilitas illius remissionis quintum non excederet, valeret: quod nota ad hanc decisionem.

Tertio dicto adde Sfortiam in tract. de substitutionibus, in præludijs, part. 4. quæst. 8. vbi ait, quòd si mentecaptus habet filios, omnes tenetur mater instituere, & si non, sed fratres, potest eligere, & non electis aliquid debet relinquere. & hanc dicit communem opinionem, & adde Menoch. in tract. de successio. creat. §. 17. à nu. 57. Crassum in suo lib. sententiarum. §. substit. quæst. 47. post Rip. in l. ex facto, num. 86. de vulg. & Decium in l. humanitatis, hic citata, & adde etiam Alex. Tretacinquum in tract. de substitutionibus, par. 3. cap. 5. à nu. 5. qui latissimè disputat, & duas opiniones contrarias refert. & tandem in iudicando & consulendo dicit non recedendum à dicta opinione, scilicet, quòd in filijs nō detur electio, secus in fratribus: quod verum puto.

Quarto dicto, quia materia communis est, adde latissimè Iosephum de Rusticis in integro tractatu, an & quando liberi in cōditione positi censeantur vocati, vbi ad partes disputat, & concludit veriorem & cōmuniorē esse opinionē glo. in l. Lucius hic citata, quòd filij in conditione positi non censeantur vocati, nisi adsint coniecturæ ad id colligendum obligantes, vt quia filij sint grauati, sit apposita qualitas masculinitatis, sit confectum perpetuum fideicommissum, sit fundatum primogenium, sit appositum onus perpetuum, sit prohibita alienatio, aut agatur de conseruanda agnatione. Adde etiam Anton. Gabriel. lib. 4. communium resolutio. titulo de fideicommissis, conclusione 4. Michaelem Crassum in d. lib. sententiarum. §. fideicommissum, quæst. 13. Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §. testamētum, quæst. 77. Rip. in l. Centurio, num. 159. de vulg. Petram de fideicōmissis, quæst. 9. Molin. de primogenijs lib. 1. c. 5. & infinitos modernos & antiquos refert Præses Tessaurus, qui latè disputat decisione 96. per totam, qui pro regula ponit, quòd filij in conditione positi, non censentur vocati, vnde in fideicommisso simplici & temporali falsum est quod Autor in præsenti dicit. Eius tamen decisio vera est, quia pater non potuit filio Didaco præiudicare, & filius Didacus debebat succedere patri Lupo, etiam in substitutione facta filio mente capto, in qua dubito si mortuus est Lupus ante mortem mente capti, ex dicta resolutione. Cogita, quia nisi ex alijs coniecturis illos constet vocatos, contra communem est eos dicere vocatos: æqua tamen opinio est.

Additio ad Decisionem CCCXLII.

NOta ex hac decisione, quòd contractus factus in testamento, cū à dotis, est reuocabilis ex arbitrio defuncti, si sit collatus post mortem, quia assumit naturam testamenti, maximè si sit reuocatus per aliam do ationem cum traditione inter viuos factam, de quo diximus latè lib. 3. quæstionum, quæst. 22. & in additione ad decisionem. 173. ad ea quæ diximus ad decisionem. 173. & adde consiliū famosum Romani, de quo Autor hic nō meminit, & ibi Mandos, in additione, cons. 171. & 293. dubio. ii & cons. 513. Xuarez. in l. quoniam in prioribus, quæst. 8 ad l. regiam, nu. 17. Tellum in l. 17. Tauri nu. 83. Dueñas reg. 151. Azeue. in l. 3. nu. 96 tit. 2. lib. 5. recopil. & adde, quòd hæc decisio non mihi videtur vera, si constat, quòd donauit causa dotis, & promisit non reuocare: & contrarium tenui in d. quæstione. 22. & adde Valascum consultatione. 102. per totam.

Additio ad Decisionem CCCXLIII.

ADde huic decisioni Villalobos in suis communibus, lit. N. nu. 61. Ferraram in sua praxi, in forma exequutionis sententiæ, glo. 1. Deci. cons. 7. nu. 7. Bartho. Soci. cons. 83. nu. 26. & 30. lib. 4. & cons. 31. nume. 3. lib. 3. Auenda. in tract. de. 1. & 2. decreto, nume. 16. Menes. in l. 1. nume. 31. C. de iuris & facti ignorantia. Oroscium in l. 1. §. 1. colu. 602. ff. quod quisque iuris, & vide D. d. Perez, Xuarez, & alios, quos allegat Azeued. qui latè materiam tractat in l. 2. à num. 26. tit. 17. lib. 4. recopilat. Couar. in practicis, c. 25. & in terminis exequutionis vide eundem Azeued. in l. 6. tit. 17. à num. 7. lib. 4. Menoch. in tract. de arbitrarijs iudicum, lib. 1. quæst. 38. per totum, & vide. l. 2. & 3. tit. 19. lib. 4. recopil. & ibi Azeued. Olan. in antynomij: ad Villalobos, lit. E. à. num. 22. Bursat. cons. 74. num. 29. lib. 1. & latissimè Robert. Lancelo. in tract. de attentatis 2. par. c. 17. per totum, maximè nu. 100. & autores omnes, maximè Rip. in. l. 4. §. condēnatū. ff. de re iud. & ego dixi lib. 1. quæst. quæst. 5. Certè iure communi exceptio nullitatis ob incompetētiam semper

ſemper impedit exequutionem, niſi quando obijcitur contra tres conformes, aut contra ſententiam latam in gradu ſupplicationis per Auditores Cancellariarum. Sed in praxi, & ſecundùm ius Regium contrarium dicunt Azeued. Auend. & Olanus, quorum opinionem admitterem, quando nullitas proponeretur coram exequutore, non ſi coram eodem iudice, qui ſententiam tulit, aut aduerſus exequutoriam Auditorum coram exequutore, niſi eſſet euidens, tunc admitteretur coram exequutore ſententiæ alicuius inferioris, qui teneretur ſuſpendere exequutionem, & remittere primo iudici: & quod Autor hîc dicit, procedit ſecundùm legem ſui regni, quam allegat.

Additio ad Deciſionem CCCXLIIII.

NOta primò ex hac deciſione, quòd ſucceſſor in maioratu non poteſt alterare, fundatoris voluntatem in præiudicium vocatorum: de quo vide latè Molin. lib. 1. de Hiſpanorum primoge. cap. 8. a num. 24. cum ſequentibus.

Nota ſecundò ex lege Luſitaniæ, nõ poſſe clericum ſua bona patrimonialia eccleſiaſtica efficere, nec relinquere Eccleſiæ, ac per conſequens non poſſe de eis inſtituere capellã, aut maioratum, in quo ſemper clerici ſuccedant. Adde his Lambertin. in tract. iuris patronatus lib. 1. par. 1. quæſt. 5. art. 4. & Aurelium Corbulum in tract. de cauſis ex quibus amittitur emphiteoſis, titulo de cauſa priuationis ob alienationem, limitatione 20. num. 1. & Aluarum Valaſcũ conſultatione 27. nume. 7. vbi qui non poteſt alienare, non poteſt facere capellam de bonis prohibitis alienari.

Additio ad Deciſionem CCCXLV.

NOta, quòd quando, res eſt ſolita emphiteoticari, non requiruntur in eius emphiteoticatione ſolẽnitates quæ de iure requiruntur in alienationibus bonorum Eccleſiaſticorum. Adde Benintendũ deciſione Bononienſi. 13. Pariſ. conſ. 85. nu. 11. lib. 4. Calcan. cõſ. 11. Rol. à Valle conſ. 1. a nu. 82. lib. 1. & cum pluribus Iul. Clarum lib. 4. ſententiarum. §. emphiteoſis, quæſt. 6. Maſcar. in tract. de probatio. 1. par. concluſ. 75. vbi Redoan. & alios allegat, Caldas in tract. de renouatione cõtractus, quæſt. 11. a nu. 30. & de ſolennitate præſumenda ob curſum temporis, latè eũdem. 2. par. q. 602. & 603. & in d. 1. par. concluſ. 74. & 75. & de his omnibus diximus latius in noſtro libro. 3. quæſt. q. 23. de tit. & ſolennitate præſumenda, & deciſ. 323. alias. 325 & deciſ. 83. & 48. & deciſ. 16. & deciſ. 192. & deciſ. 156. & adde Alex. Raudenſem in tract. de contractibus emphiteoticis fol. 68. num. 128. & num. 30. pag. 256.

Additio ad Deciſionem CCCXLVI.

NOta. 1. ex hac deciſione, quòd fideicõmiſſum inducitur ex verbis enũtiatiuis, & ex alijs coniecturis.

Nota ſecundò; quòd legatum relictum filio ſpurio, valet vſque ad quantitatem alimentorum, & ceſſat, eo habente vnde ſe alat, & etiam ſi ſit in certum, valet.

Primo notabili adde Menoc. plures allegantẽ conſ. 369. a nu. 3. lib. 4. Tiber. Decian. conſ. 1. num. 301. lib. 1. Fabium Turretum conſ. 81. a num. 65. lib. 1. eundem Menoch. de præſumptio. lib. 4. præſumptio. 67. latiſsimè Manticam de coniecturis lib. 8. titu. 1. per totum. Simonem de Pretis in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum lib. 3. ſol. 4. col. 4 ſol. 80. ſol. 77. & ſol. 3. ſol. 79. Maſcard. de probatio. 2. parte, concluſione

cluſione. 774. Craſſum in libro ſententiarum. §. fideicommiſſum, quæſt. 4.

Secundò adde Anto. Gomez. Velaz. & alios in l. 9. & 10. Tauri, & ibi Ceruãtes a nu. 45. cum ſequentibus. Cordubam de Lara in tract. de alimentis, ad §. ſed ſi filius, a num. 120. & 132. Couar. in 4. 2. par. c. 8. §. 6. a nu. 10. Palatios Rubios in c. per veſtras, not. 3. §. 24. Caſtel. & Tellum Fernandez in d. l. 10. Molin. de primog. Hiſpan. lib. 2. c. 15. a nume. 54. Rojas in tract. de ſucceſsionibus ab inteſtato. c. 22. nu. 4. Laram in d. tract. ad. §. idem reſcripſit, num. 65. Crauettam conſ. 199. lib. 1. & adde latiſsimè Matien. in. l. 8. glo. 1. a nu. 16. cum ſequẽtibus, tit. 8. lib. 5. recop. & adde etiam Crauettam conſ. 219. num. 7. lib. 2. Doctorem Gutierrez lib. 2. practicarum, quæſt. 109. & 110. & Azeued. in d. l. 8. a num. 10. & de incertitudine, quòd nõ vitiet fauore alimentorũ, vide Meneſſ. per tex. ibi in l. 1. C. de fideicommiſsis Menoch. de præſumptio. libro. 4. præſumpt. 106. nu. 11. Tandem noſtra deciſio in totum vera eſt, & procedit etiam extante dicta. l. 9. nam pater ſpurio diuiti non poterit alimenta legare, nec aliquid pro alimentis relinquere, nec vltra neceſsitatem alimentorum, quæ, vt in pluribus deciſionibus ſupra dictum eſt, debent ei dari ſecundùm qualitatem ſuæ perſonæ, & non parentis, licet qualitas patris aliquid addat, vt in quadam deciſione diximus: nec etiã intra quintum poteſt relinqui filio habenti vnde ſe alat, etiam pro alimentis, vt cõtra Couar. magis communiter doctores ſentiunt. Secus verò in matre & in patre reſpectu filij naturalis, cui vt extraneo poteſt legari intra quintum: fateor tamen, quòd ſi ſpurius tempore relicti eſſet pauper, licet poſtea fuerit, diues, nõ teneretur reddere relictum ſibi ſolutum, quidquid dicat præſens deciſio, quam nullus prædictorum allegat.

Additio ad Deciſionem CCCXLVII.

ADde huic deciſioni, quæ diximus ad deciſionem. 70. & ad deciſionẽ. 192. & ad deciſionem. 93. & ad deciſionem. 26. num. 5. ſemper concluſimus cõtra Autorem hîc cum Molin. & alijs, & magis communi opinione, bona maioratus nõ poſſe præſcribi per minus tempus quam immemoriale, licet in alijs Autorem ſequuti ſimus, excepto quo ad locanda vel emphiteoticanda bona maioratus per tempus longum vltra decem annos, in quo Molinam & magis communem ſequuti ſumus, licet in aliquo ab eo diſceſſerimus.

Additio ad Deciſionem CCCXLVIII.

NOta duo ex hac deciſione. Primum, quòd filius non repræſentat patris perſonam quo ad ſuccedendum patruo tranſuerſali: de quo vide quæ latè diximus & diſtinximus deciſione. 59. & 158. & 174. & in alijs locis ibi citatis, & ſemper diximus, nõ procedere has deciſiones, quæ nõ admittũt repræſentationẽ inter tranſuerſales ſecundũ legẽ 40. Tauri, & cõfutauimus periculoſas extenſiones Molinæ, & Gutierrez, cũ Velazquez, & alijs: vide ibi.

Secundum, quòd conſenſus poteſt interuenire poſt actum, & quòd nõ probatur ex ſola præſentia: de quo vide dicta ad deciſionem. 27. & ad deciſionem. 215. & ad deciſionem. 72. & ad deciſionẽ. 168. & interim vide latiſsimè Maſcard. in tract. de probatio. lib. 3. concluſione. 1219. & 1. parte concluſio. 417.

Additio ad Deciſionem CCCXLIX.

ADde huic deciſioni quæ diximus ad deciſionem. 250. alias. 251. & ad deci-

decisionem.262.alias.263. vbi late de materia egimus,& plures allegauimus. Addit tamen hæc decisio, quòd præsentia consanguineorum purgat metum præcedentē, aut suspiciones metus: cui contradicit Autor, quando de metu constat, de quo vide Alcia. in tract. præsumptio. reg. 1. præsumptio. 21. & cum Grammat. Crauet. Cæpol. & alijs infinitis, vide Menoc. in tract. de præsumptione. 128. Mascard. in tract. de probatio. lib. 2. conclus. 151. a nu. 27. & notanter Menesf. in l. transactionemque dominij. C. de trāsactio. vbi an metus purgetur ex præsentia consanguineorū, arbitrio iudicis dimittit: qđ verū credo.

Additio ad Decisionem CCCXLIX. alias CCCL.

Nota ex hac decisione, quòd testamentum imperfectū imperfectione voluntatis, scilicet, quia defunctus perficere nō potuit, non valet etiā quo ad partem perfectam, & ita dicit iudicatum: de quo vide quæ diximus ad decisionem. 221. alias. 222. & decisionē. 46. & decisionem. 81. Vide etiam dicta per me lib. 1. quæstionum, quæstio. 1. Ad id quod dicit Autor hîc de voluntate minus solenni, an causet retentionem, vide Manticam de coniecturis, lib. 2. tit. 14. num. 16.

Nota secundò, quod ex his verbis, Mea terça ha de ser de mi marido, non inducitur legatum, contra notata in dicta decisione. 81. & adde Bal. cons. 198. lib. 4. Crotum cons. 143. num. 30. Manticam de coniecturis lib. 3. tit. 12. Crassum in. § fideicōmissum, quæst. 4. a nu. 11. adde etiam Simonem de Pretis & alios allegatos ad decisionem. 345. alias. 343. & adde elegans consilium Sfortiæ. 64. lib. 1. p totū, qui in propria causa consuluit, latè in pūcto Menoch. in tract. de arbitrarijs iudicum lib. 2. cent. 5. casu. 496. a nu. 20. qui omnino videndus est, & certe verum dicit Autor, nam verba enuntiatiua, maximè de futuro, nisi vel propter fauorem piæ causæ, vel quia pluries sint geminata, vel constet ex alijs coniecturis de absoluta & perfecta voluntate, non disponunt, & ideò in omnibus & per omnia bene iudicauit præsens decisio, quidquid in quadam causa iudicatum fuerit in contrarium in Cancellaria Vallisoletana contra per Mascard. & alios dicta in locis citatis.

Additio ad Decisionem CCCLI.

Nota ex hac decisione, qualiter furor & dementia probetur, & qualiter probetur sanitas metis, de qua materia egimus ad decisionem. 46. & ibi plura citauimus, & interim vide Mascar. in tract. de probatio. 2. par. conclus. 1040. & conclus. 824. & 825. & 826. & 827. & vide quæ diximus ad decis. 303.

Nota secundò de valore donationis omnium bonorum cum reseruatione vsusfructus, & alicuius quātitatis ad testandum, de qua egit Autor decisione 166. & 185. & 155. & nos in locis hîc ab eo citatis, & ibi plura diximus.

Nota tertiò, qualiter donatio insinuari debeat, & quando non sit necessaria insinuatio: de quo plura diximus post Autorem ad decisionem. 120. & ad decisionem. 163. & ad decis. 213.

Additio ad Decisionem CCCLII.

Nota hanc decisionem valde singularem, & bene disputatam, quæ cōtinet, quòd venditio mercis liberæ ab omni tributo, comprehendit tributa præsentia, & non futura, nec ea quæ

ea quæ per casum fortuitum, & nunquā solitum nec excogitatum ex voluntate Principis proueniunt; & quòd factum Principis insolitum indicatur casus fortuitus, & nunquam quis in generali obligatione censetur se velle obligare ad tales casus fortuitos. Adde huic decisioni Menoch. latissimè consil 27. per totum, lib. 1. Crauet. cons. 95. num. 1. lib. 1. allegat. Bald. cons. 395. lib. 2. & eundem Crauet. consil. 235. num. 14. lib. 2. Alban. cons. 1. num. 5. Neuizan. cons. 91. nume. 5. Plures alios recenset Menoch. d. cons. 27. a num. 18. cum sequentibus, & vide Menoch. cons. 49. nume. 5. qui recenset Deci. cons. 4. Aluarum Valascum in tractatu de iure emphiteotico, quæstione. 27. a num. 35. cum sequentibus: adde etiam Mariam Riminaldum cons. 154. lib. 1. & vide notanter Crauettam consil. 716. nume. 14. lib. 4. & 499. num. 1. & 957. num 3. lib. 5. & dicto consil. 716. num. 13. & eleganter ad propositum eundem consil. 586. num. 3. & 811. num. 14. Roland. cons. 45. num. 3. lib. 3. Riminal. Iuni. cons. 441. num. 47. lib. 4. Sebastian Medices in tract. de fortuitis casibus, 1. parte, quæst. 11. 12. & 13. Fabi. Turret. consi. 51. Burfat. cons. 16. lib. 1. & 138. lib. 2. & cons. 151. num. 124. & 194. num. 16. Iacobum Beonium cons. 21. Franciscū Beciom cons. 82. lib. 1. per totum. Bonifacium Rogerium cons. 4. num. 14. lib. 2. & cons. 57. num. 16. lib. 1. & cons. 78. num. 15. lib. 1. & cons. 1. a num. 101. lib. 1. Tandem ex omnibus his & ab eis citatis constat clarè, veram esse nostram decisionem; & quòd iste fuit casus fortuitus, & damnum ex casu fortuito contingens post vēditionem cedit damno emptoris; & quòd factum principis insolitum iudicatur casus fortuitus, vt per Crauettā in dictis cōsilijs, & quòd de his tam insolitis casibus in generali loquutione non censetur cogitatum.

Additio ad Decisionem CCCLIII.

Adde huic decisioni Molinam hîc citatum, & adde dicta ad decisionem 308. alias 310. notabili. 4. & adde Caldas in tractatu de renouatione emphiteosis, quæst. 11. per totam. Et adde, quòd licet opinio huius decisionis in rigore verior sit, in praxi tamen non seruatur in his regnis, sed solum opinio Couar. & adde etiam Auend. respon. 5. & quæ latè diximus ad decisionem. 135.

Additio ad Decisionem CCCLIIII.

Adde decisionem. 233. alias. 235. & quæ ibi diximus, & vide Caldas ibi allegatum, & adde Menoch. cons. 106. num. 67. lib. 2. & pondera hanc decisionem, in quantum dicit posse nominari filios secundi matrimonij, non existentibus filijs primi, etiam si prima vxor, & filij eius fuerint nominati ex præsumpta concedentis mente: quod dubiū maximè est, & contra dicta in dicta decisione, nisi defendatur ex eo quòd tres vitæ sunt expressæ, & emphiteosis erat hæreditaria. Cogita in actu practico, & vide dictum Caldas, qui melius alijs rem disputat.

Additio ad Decisionem CCCLV.

Adde decisionem similem huic. 180. & quæ ibi diximus, & adde in materia dispensationis, an trahatur in præiudicium tertij, & litis pendentis super delicto, de quo dispensatū est, Oldrad. consil. 299. Hericum & Bellameram in cap. fin. vt lite pendente. Decium in cap. at si clerici. §. de adulterijs, a numero 52. de iudicijs. Anton. Gabriel. libro. 3. communium resolutionum, titulo

titulo de iudicijs, concluſione. 2. &. 3. & cum Menoch. Pariſio, Ferreto & alijs, vide Lanzelotum in tract. de attentatis, 2. parte. cap. 4. limita. 21. & de diſpenſatione & indulgẽtia Principis, an extendatur ad maioratum perditum, aut ad bona confiſcata & perdita, vltra reperentes in. l. Gallus. §. & quid ſi tantum. ff. de liberis & poſthumis. adde latiſsimè Sfortiam in tract. de in integrum reſtitutione. 2. parte, quæſtione 94. 95. 96. 97. 98. & Menoch. de recuperanda poſſeſsione, remedio. 10. a nu. 101. & latiſsimè & melius quàm alibi per Marcũ Antonium Peregrinum in tractatu de iure fiſci, libro. 5. titulo. 2. Vide etiam elegans conſilium Burſati 187. libro. 2. Tandem in caſu huius deciſionis, quia reus non erat condemnatus, nec bona fiſco, nec tertio applicata, ex æquitate contrarium tenerem, & contrarium iam vidi iudicatum.

Additio ad Deciſionem CCCLVI.

ADde huic deciſioni latiſsimè Molinam in tractatu de primogenijs, lib. 1. cap. 25. per totum, qui allegat elegantem deciſionem Afflictis, vbi vide Vrſillum deciſione. 101. & Burgos de Paz conſil. 21. & adde tex. in. l. 7. titulo. 13. libro. 4. recopilatio. & tex. & iura quæ allegat Burgos de Paz in dicto conſil. & l. 13. titulo. 10. lib. 5. recopilatio. vbi Azeued. & Matien. & l. 3. titulo. 3. lib. 7 eiuſdem libri, & adde l. 1. titulo. 20. lib. 2. recopilatio. & ibi Azeued. & vide Gregor. Lopez in. l. 2. titulo. 10 parte. 2. & in. l. 6. titulo. 4. par tit. 3. & Guillermum Benedictum in cap. Raynutius, verbo, *Duas habens filias*, à num. 36. de teſtamentis, & Boer. deciſione. 149. & Albertum Brunum conſil. 92. & Rebuffum In. 2. tomo ad ll. Galliæ, & in alijs locis citatis á Burgos de Paz vbi ſup. qui Cornẽũ & alios allegat, deciſioq; præſens vera eſt; & ad alia quæ deciſio dicit, adde Menoch. conſil 51. &. 52. lib. 1.

Additio ad Deciſionem CCCLVII.

NOta primò ex hac deciſione, contra ſententiam tranſactam in rem iudicatam allegari poſſe de iniuſtitia, ſi pars fuit admiſſa ad allegandum & probandum, & aduerſarius non contradixit.

Nota ſecundo, quòd per inuentariũ probatur ætas filij.

Nota tertio, quòd defectus mandati non ſanatur ex ratificatione tacita vel expreſſa, quando lex apertè mandatum requirit.

Nota quartò, quòd conditiones cenſentur repetitæ in ſubſtitutionibus ad perpetuitatem maioratus.

Notà quintò, quòd non fit digreſsio de vna linea ad aliam, ad excludendum fœminam filiam vltimi poſſeſſoris, ſed ſemper fœmina de linea poſſeſſorũ præfertur tranſuerſalibus.

Nota ſextò, quòd proximior vltimi poſſeſſoris præfertur ſemper in ſucceſſione maioratus, etiam ſi teſtator dixerit, Proximiores meos, aut de me.

Notabili primo adde Iaſ. poſt Innocent. in. l. patre furioſo, a num. 22. ff. de his qui ſunt ſui vel alieni iuris. Felin. in cap. quoniam contra falſam, num. 29. de probatio. & adde Grego. in. l. 13. tit. 11 par. 3. latè Robertum Lancelotum in tract. de attentatis. 2. par. c. 4. limi. 5. a nu. 4. Azeue. in l. 4. a nu. 4. tit. 7. lib. 4. recopilatio. & in. l. 1. titu. 21. nu. 16. eo. lib. 4. & in. l. 3. nume. 9. tit. 2. eod. libro. Raro tamẽ in praxi, aut nunquam hæc doctrina ſeruatur.

Secũdò adde latè Maſcar. in tract. de

probatio. part. 2. concluſione. 669. 670. 671 672. 673. 674. 675.

Tertio dicto adde Imol. in cap. cum in iure peritus, nu. 25. de officio deleg. Meneſſ. in. l. vbi pactum, num. 10. &. 12. C. de tranſactio. Boeri. deciſio. 171, a num. 20. & adde cum Rebuffo, Azeue. in dicta. l. 3 a num. 9. 10. 11. 13. & in. l. fin. a num. 6. tit. 21. lib. 4. recopilatio. Reſolutio eſt, quòd mandatum poteſt ratificari, geſta ſcilicet per procuratorem aſſertum poſſe ratificari por domi num, antequã à parte ſit oppoſitum, ſiue in via exequutiua, ſiue ordinaria; & de conſenſu tacito ex præſentia vide Matien. in. l. 3. titulo. 3. a num. 5. lib. 5. recopilatio. & licèt ex ibi allegatis videatur ſufficere tacitus conſenſus ad ratificationem mandati, tamen quod noſtra deciſio dicit, ſemper practicatur.

Quarto dicto adde quæ latè diximus ad deciſionem. 27. & ad deciſionẽ 224. alias. 225.

Quinto dicto adde in terminis Burgos de Paz conſil. 29. per totum, & Molin. lib. 3. de primogenijs capit. 4. 5. per totum. Velazquez de Auendaño in l. 27. Tauri glo. 2. num. 10. & adde quæ diximus ad deciſionẽ. 93. &. 59. &. 158. &. 164. &. 337. alias. 339.

Sexto dicto adde latè dicta ad deciſionem ſeptimam in proprijs terminis, & conclude, quòd niſi ex coniecturis & verbis teſtamenti conſtet fœminas excluſas, benè iudicatum eſt in præſenti deciſione, & ſic pluries in his regnis iudicatum eſt.

Additio ad Deciſionem CCCLVIII.

NOta ſingularem deciſionem contra mentem Autoris, quòd dos promiſſa conſanguineo pro matrimonio contrahendo ex diſpenſatione ſummi Pontificis, præfertur doti contractæ medio tempore ante aduentum diſpenſationis, nec diſpenſatio trahitur retro in præiudiciũ tertij, cui eſt ius quæſitum. Adde tex. cum glo. in. l. ſi ſponſalibus. ff. de iure dotium, & Campegium in tractatu de dote, parte. 1. quæſtione. 93. nume. 4. & Bald. Nouellum de dote, menbro. 14. in conuenientijs inter dotem putatiuam & veram, conuenientia. 3. &. 2. & conuenientia. 1. & de ratihabitione Tiraquel. in tractatu de retractu, lib. 1. §. 1. glo. 10. a nume. 69. cum ſequentibus, & glo. 18. a nume. 82. & adde optimè ad propoſitum Neguſſantium in tractatu de pignoribus 5. parte, membro. 2. verſiculo *Sexto decimo*, a num. 10. cum ſequentibus. Marcum Antonium Peregrinum in tractatu de iure fiſci, libro. 5. titulo. 2. per totum. Adde etiam Pariſiũ. conſil. 18. libro. 1. Burſat. conſil 44. a nume. 9. libro. 1. & conſil. 40. num. 14. & conſil. 32. nu. 6. Oſaſcum deciſio. Pedemon. 119. nu. 23. Reſolutio huius deciſionis eſt vera, quidquid Gamma dicat, quia contractus à principio ex parte dantis dotem fuit licitus, imò etiam ex parte recipientis, ſi recepit ſub conditione diſpẽſationis, vel alias bona fide, & per expreſſam obligationem præfertur doti poſteriori, non ex priuilegio dotis, ſed ex ipſo iure communi: argumento notatorum in. l. aſsiduis. C. de iure dotiũ. latè Couar. lib. 1. variarum. c. 7.

Additio ad Deciſionem CCCLIX.

HÆc deciſio tractat de pacto de non alienando, an impediat tranſlationem dominij. Materia trita eſt: vide tex. & autores in. l. ſi creditori. §. fin. ff. de diſtractione pignor. & ad propoſitum deciſionis vide Tiraquel. de retractu libro. 1. in præfatione a num. 15.

Auend. in responsis, respōso. 12. Gutierrez lib. 2. practicarū, quæst. 167. & 168. & alia allegat Felicianus, de quo infra. Guid. consil. 49. Decius consil. 613. Riminal. in l. traditionibus. C. de pactis. Natta & Molin. ad Alexa. consil. 10. lib. 1. Anton. Gome. variarum to. 1. c. 2. nu. 29. Caballinus in milleloquio. 595. par. 2. Couar. lib. 2. variarum c. 15. a num. 3. Afflictis decisione. 326. Tiraquel. de constituto. 1. parte, num. 37. Menoch. de recuper. remedio. 1. quæst. 22. Anto. Gomez. 2. tomo variarum, cap. 3. num. 9. Caballin. in milleloquio. 633. parte. 2. Boer. decis. 200. Caualcan. decis. 16. parte. 1. Azeued. in l. fin. titu. 10. nume. 14. lib. 4. recopil. Rebuff. 1. tomo ad. ll. Gallicas, tit. de litterarum obligationibus, articulo. 2. glo. 9. a num. 28. & glo. 1. a num. 63. & glo. 3. a nume. 22. Doctorem Paz in sua praxi, tomo. 1. parte 4. cap. 1. a num. 49. Dueñas regula. 24. Auend. ad l. 4. *de las excepciones*, nume. 26. Intellige tamen ad præsentem decisionem, quòd si cum pacto apponatur hypotheca specialis, pactum impedit translationem dominij ex dicto. §. fin. & potest res retrahi pro tanto, nisi pactum in censibus apponatur: quod non practicatur, vt semper consului, & vidi iudicatum contra ea quæ Gutierrez vbi supra dicit; cui adde Felicianum in tractatu de censibus, lib. 3. cap. 6. & lib. 1. cap. 10.

Additio ad Decisionem CCCLIX. alias CCCLX.

Nota, quòd quando matrimonium separatur quo ad torum culpa viri, vxor lucratur medietatem bonorū lucratorum durante diuortio, secus si absque vllius culpa, cui adde cum Auēdaño Seguram & alijs quos allegat, Ioan. Garciā in tract. de acquæstu, a nu. 163. & Gutierrez in tract. de iuramento cōfirmatorio. 1. par. c. 1. a nu. 56. Couar. in 4. parte. 2. c. 7. §. 1. a nu. 6. Auend. respon so. 20. limit. 6. Castell. in l. 16. Tauri, nu. 52. Dida. Perez. in l. 4. titu. 4. lib. 5. ord. fol. 164. col. 1. Matien. in l. 2. glo. 1. a nu. 42. & ibi Azeued. a nu. 14. qui nostram decisionem refert, tit. 9. lib. 5. recopil.

Additio ad Decisionem CCCLXI.

Nota, quòd quæsitum ex hæreditate vel legato aut donatione cōstante matrimonio, non dicitur acquisitium, nec ad eius comunicationem societas coniugalis extenditur, nisi aliter deducatur in pactum, saltem per verba nimis generalia. Adde Anton. Gomez in l. 53. Tauri nu. 72. & tex. & ibi Azeu. & Matien in l. 3. tit. 9. lib. 5. recop. maximè Matien. ibi glo. 1. qui Greg. & alios allegat, latè Ioan. Garciam de acquæstu, a num. 120.

Additio ad Decisionem CCCLXII.

Nota, quòd in generali donatione nō cōprehenditur ancilla quā donans vt filiam diligebat, & ab alio habebat recommendatam, quia in generali obligatione non continentur quæ quis in specie verisimiliter non esset concessurus. Adde latissimè Ripam, quem miror Autorem non allegare, in l. obligatione generali, hîc citata, & adde Fabiū Turretum consil. 61. a num. 70. lib. 1. & elegantem doctrinam Bonifacij Rugerij consil. 41. nume. 40. lib. 1. qui allegat Ang. consil. 248. col. 2. Facit Socin. & omnes in l. cū quid. ff. si certū petatur. Cōfirmatur decisio, quia verba quantumuis generalia restringuntur in fauorem personæ dilectæ, ex. l. decurionibus, vbi glo. Barto. & Platea. C. de silentiarijs, lib. 12. latè Rip. in l. 1. nu. 58. ff. de vulg.

Alciatus

Alciatus in tract. de verborum signifi. lib. 1. pag. 33. latè etiam Aluarado in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum. lib. 4. c. 1. a num. 2. cum sequentibus, latè Tiraq. in l. si vnquā, in verbo *libertis*, a nu. 79. de reuo. donat. Couarru. in cap. requisisti, a nu. 6. de test. Manti. de coniecturis lib. 6. tit. 11. a nu. 25. elegantissimè ad propositum huius decisionis agit Simon de Pretis in tract. de interpret. vltimarum voluntatum, lib. 1. interpret. 2. dub. 2. a num. 35. ex quibus patet, æquam & veram esse hanc decisionem.

Additio ad Decisionem CCCLXIII.

Nota ex hac decisione, quòd pupillæ minori septennio, aut decennio, habitāti cum auunculo, non solum nō debetur salarium, sed alimenta debet ex bonis proprijs soluere, & quādo post nouennium aliqua seruitia faciat, compensanda sunt cum alimentis. Habes similem decisionē supra decisione. 216. vide Bursat. Laram, & alios ibi per me allegatos, & quod ibi diximus verū est ad hanc decisionem.

Additio ad Decisionem CCCLXIIII.

Nota primò, nominationem ad emphiteosim non posse probari testibus nec confessione, sed necessariā esse scripturam.

Nota secundo, quòd non obstante temporis cursu, præsumitur finita emphiteosis ex successione trium personarum, & non præsumitur renouata in fauorem quartæ, non obstante libro censuali, & quadam eius inscriptione.

Nota tertio, quòd pater possidens emphiteosim nomine filij à matre nominati, non potest ei præiudicare, nec petere renouationem in eius fauorem, scilicet patris.

Nota quarto, quòd filius vltimi possessoris potest petere renouationē emphiteosis, exclusa nouerca, quæ iam anteà impetrauerat.

Primo dicto adde Mascard. de probat. lib. 2. conclus. 602. & 604. & Aluarum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 7. maximè ad punctum, nu. 28. & num. 11. Ego nō reperio, quòd nominatio requirat scripturam, & si requirit, confessione aut quinque testibus potest probari, vt per dictos: hæc tamen confessio tertio nō præiudicabit, nec incouenit quòd sit facta in alio iudicio, vt per Valascum consul. 33. Mascar. in tract. par. 1. conclus. 384. nu. 19.

Secūdo notabili adde latissimè Menoch. in tract. de præsumptionibus lib. 3 præsumpt. 108. 109. & 110. & pluries supra diximus, & Mascard. vbi supra, conclus. 605. Credo, quòd si tēpus fuisset longissimum, etiā renouatio præsumeretur: vide Caldas in tract. de renouatione emphiteosis, quæst. 2.

Tertio adde latè in puncto dictum Senatorem Caldas, quæst. 16. in d. tract. de renouatione.

Quarto adde eundem Caldas in d. tract. de renouatione, quæst. 9. per totam, & quæst. 13. & a num. 9.

Ex quibus omnibus mihi videtur, quòd si quatuor illæ personæ possederunt per tempus longissimum, saltim sexaginta annorum, quòd non benè iudicauit Senatus: de quo vide dicta ad decisionem. 297. alias. 299. vel. 298. & 144. & decisione. 48. & decisione. 43. & decisione. 26. & decisio. 244. alias. 245. vel. 246. & decisione. 7.

Additio ad Decisionem CCCLXIIII. vel CCCLXV.

ADde huic decisioni, quæ diximus ad decisionem.179. & ad decisioné 52. nihil enim amplius hic addendum restat.

Additio ad Decisionem CCCLXVI.

HVic decisioni adde aliam similem decisione.279. vbi plura diximus, & allegauimus leges huius regni, quæ agunt de concordia inter regnum Castellæ, & Lusitaniæ, ibi vide: & est in meo num. 280. adde etiam dicta ad decisionem.179. in medio.

Additio ad Decisionem CCCLXVII.

NOta, quòd fructus percepti ex melioramentis, nõ restituit possessor vllus, etiam malæ fidei, nec compensantur etiam cum impensis, contra opinionem quorundam Auditorum modernorum. Hæc decisio elegans est, & ei adde Aluarũ Valascum, qui in puncto de materia agit in tract. iuris emphiteotici, q.25. a nu.26. & Menoch. in tract. de recuperanda possessione, remed.15. quæst.50. nu.609. Ioseph. Ludouicum in Rota Lucana, decisione.7. nu.12. Redoan. in tract. de rebus Ecclesiæ. §. de emptore, nu.4. & §. si verò, num.9. Caualcan. decisione.28. num.8. part.1. decisionem Perusinam.34. Caualcan. decisione.44. & in indice, verbo, *melioramenta, & expensas,* num.1. & num.3. & decisione.45. nu.67. latissimè & melius quã alibi Ioan. Garciam in tract. de expensis, cap.23. a num.54. cum sequentibus. Certè licèt in pũcto iuris dubia & controuersa videatur hæc opinio, tamen in praxi frequentius seruatur, & semper consulo seruandam iudicando, & consulendo, quia æqua est.

Additio ad Decisionem CCCLXVIII.

DE hac decisione vide quæ diximus ad decisioné.106. vbi materiam tractauimus, & plures in puncto allegauimus: & adde etiam dicta ad decisioné 226. alias.227. & decisione.58. & interim vide notanter Anton. Tessaurũ in sua decisione Pedemõtana noua.111. & Seraphi. in tract. de priuilegijs iuramenti, priuilegio.71. nu.10. Gutierrez in tract. de iuramento confirmatorio. 1. part. cap.6. Bursat. consi.205. num.23. lib.2. Rolan. consi.98. nu.15. lib.1. Afflictis, & ibi Vrsillum in additione decis. 202. & an milites nostri temporis gaudeant priuilegijs militaribus, vide eundem Præsidem Tessaurũ vbi supra, nu. 5. & Gutierrez vbi supra, num.9. Auen. in dictionario suo, verbo, *Cauallero,* Didacum Perez in. l.1. col. 1218. tit.1. lib. 4. ordinamen.

Additio ad Decisionem CCCLXIX.

HÆc decisio tractat illam solenné quæstionem, de qua diximus laté ad decisionem. 186. quæ cum ista concordat: & ad id quod dicit, quòd vxor tenetur ex bonis dotalibus soluere æs alienum, in nostro regno iam nullum dubium est ex. l. Tauri hîc citata, quæ est recopilata in titu.9. lib.5. recopil. de qua vide Azeuedo, & Martienço ibi: imò attende, quòd fere semper, quando maritus accepit pecuniam mutuo ad alendam vxorem & familiam, si ipsa non sit obligata, etiamsi maritus nõ sit soluendo, non compellitur vxor ad soluendum ex bonis proprijs dotalibus: & licet Gamma hic, & in dicta decisione 186. id tenuerit cum Palatios Rubios, rarò tamen practicatur, ideò notanda est præsens decisio.

Additio ad Decisionem CCCLXIX. alias CCCLXX.

HÆc decisio singularis est, scilicet, quòd substitutio facta mẽtecaptæ de duabus sororibus, iuxta dispositionem tex. in. l. humanitatis. C. de impuberum & alijs, comprehendit filiam sororis, cum auuncula matre decedéte in vita mentecaptæ: & pluralitas resoluitur in singularites, scilicet si sororibus substituti sunt filij earum, cui libet earum per se intelligitur facta substitutio, ex. l. Lucius. § Caio, ad Trebell. & ex. l. hæredes mei. §. cum ita. eod. tit. de qua materia vide latissimè ambos Socinos, Zanchum, Torniel. & alios in d. §. cum ita, Alex. Ias. & Curt. Iun. in. l. fin. C. de impuberum & alijs, Menoch in tract. de præsumpt. lib.4. præsumption. 62. & magis apté ad propositum Alex. Trintacinqum. in tract. de substitutio. part.2. cap.6 a num.9. & de substitutio. exemplari eundem par.3. cap.5. a num. 5. Sfortiam in tract. de compendiosa, part.4. quæst.8. Doctorem Spinum in tract. de testamentis glo.14. a num. 18. Crassum in tract. sententiarum. §. substitutio, quæst.48. aut.47. & quæst.79. per totam, maximè in terminis nostræ decisionis, a num.15. in terminis dictæ l. humanitatis, nullus eorum, quos ego viderim, ponit dictam conclusioné, nec eius quæstionem salua tamé pace tanti Senatus, suspectã eam puto, quia nepotes ex fratribus existentibus fratribus, non possunt substitui furioso, aut mentecaptæ in terminis dictæ legis, vt ibi fatentur omnes. Minus ergo de eis intelligetur dicta substitutio, præsertim quia caducato primo gradu, pereunt ab eo profluentes. Cogita.

Additio ad Decisionem CCCLXXI.

ADde huic decisioni, quæ diximus ad decisioné.63. hic cit. tã, quæ est huic similis. Vide ibi, quia nihil aliud addendũ restat, & verũ existimo quod ait, & addit hæc decisio, scilicet, quòd si adulterium non sit clarum, aut lata sententia, nõ pateat marito licentia, vltra simplex exilium, aliam grauem pœnam corporalem infligere.

Additio ad Decisionem CCCLXXII.

NOta ex hac decisione, quòd pactũ deneganda audientiam & omnia pacta, nisi requirant industriam personæ, & sint nimis personalia, vt scilicet, pactum, quòd talis sit depositarius, transeunt ad hæredem, & contra hæredem, & etiam pactum de capiendo, & exequendo, quæ videntur personalia; & quòd pactum nõ extenditur de vna persona ad aliam: de quo vide laté Tiraq. in tract. de retract. lib.2. §.1. glo.6. per totam, & lib.1. §.1. glo.9. a num.129. & Menoch. in tract. de adipiscenda remedio.5. nu.97. & nu.106. & Anton. Gabr. lib.5. conclusionum, conclus.8. a num. 31. & Gotiffredum in sua praxi, tom.2. fol. 1590. latissimè Petrum Pechi. in tract. de iure sistendi, cap.1. num.10.11. 12. & 13. & dictũ Dionysium Gotiffredum, vbi supra, fol 598. & fol. 603. Rebuffum in. 1. tomo ad. ll. Galliæ, titu. de lit. obligatorijs, artic. 6. glo.3. a nu.14. Xuarez in repet. l. post rem iudicatam, extensione.1. num.10. Azeuedo in. l. 2. a num.109. & in. l. fin. a num.20. titu.21. lib.4. recop. Parladorium lib.2. rerum quotidianarum, cap. fin. part.3. §.3.

Nota secundo, quòd exclusio exceptionum per statutum, intelligitur de friuolis: quod est vtile ad d. l.1. recop. de quo vide Azeued. ibi a num.176. & a num 59. & a nu. 80. & Gutier. lib.2. practicarum, quæst.19. & vide ad propositum latissimè Albertũ Brunũ in tract. de statutis & consuetudinibus, verbo, *excipere,* per totum.

Additio ad Decisionem CCCLXXIII.

NOta tria ex hac decisione.

Primum, quòd sufficit fides notarij, licet de tenore scripturæ, cuius fit mentio in aliquo contractu, non appareat, in præiudicium contrahentium.

Secundum, quòd arrhæ debentur iuxta quantitatem dotis solutæ.

Tertium, quòd pars dotis à marito remissa pro soluta habetur.

Primo dicto adde Ang. in l. si donatio. C. de donatio, Bursa. consi. 24. a nu. 10. lib. 1. Curt. Iun. cons. 166. nu 3. & 14. Ceph. consi 177. num. 40. lib 2. Socin. Iun. cons. 57. lib. 1. Craue. in tract. de antiquitate temporis, part. 2. versi. *ex præmissis*, Aymon. consi. 88. ad finem lib. 1. & cum Vitali, & alijs Mascar. in tract. de probatio. part. 2. conclusio. 1101. nu. 6. & 10. & 711. a num. 31. & 52. Crauet. consi. 196. nu. 6. Nattam consi 483. nu. 8. & 9. & adde elegantissimum consiliũ ad propositũ Prosperi Pasethi, qui plura refert. 72. à num. 60. cum sequentibus, & cõclude, quòd consensus expressus vel tacitus partiũ operatur id quod dictum est, alias falsum esset.

Secundo dicto adde Xuarez in l. 1. col. 1. titu. 2. *de las arrhas*, lib. 3. fori. Matien. in rubrica titu. 2. glo. 2. nu. 4. lib. 5. recop. Couarrub. in 4. 2. part. cap. 3. §. 7. num. 7. Aluarum Valascum consult. 2. a num. 7. & ad punctum vide Aluarum Valascum consult. 3. per totam, qui approbat nostram decisionem, & dicit sic practicari, & num. 5. allegat Xuarez & alios, & adde etiam ad punctum notan per Baezam in tract. de non meliorandis, cap. 32. a num. 18. allegat Afflictis decis. 242. & decis. 333. Ad id quod Autor in hac decisione in fine dicit, quòd arrhæ deducuntur de aceruo, adde dicta ad decisionem 308. alias 310.

Tertio dicto adde eundem Matth. Afflictis, Valascum in fine, & Baezam, & eundem Baezam in d. tract. cap. 24. & DD in l. singularia. ff. si cert. petatur. Et facit, quia maritus est dominus obligationum datarum in dotem, & cedũt eius periculo, vt cum pluribus iuribus probat Ioan. Garcia de expensis, cap. 13. Ex quibus patet, benè iudicatum in hac decisione.

Additio ad Decisionem CCCLXXIIII.

NOta, quòd promittens vendere, potest alij vendere, & potest pœnitere ante confectam scripturã, si requirebatur. Adde ad propositum dicta ad decisionẽ. 43 & adde latissimè Tiraqu. in tract. de retractu, lib. 2. ad finem tituli, a num. 56. cum præcedentibus & sequentibus: Matienz. in l. 6 tit. 6. glo. 7. a nu. 4. & in l. 2 glo. 7. titu. 16. lib. 5. recop. Auend. respon. 12. Gutierrez lib. 2. practicarum, quæst. 167. Hipp. Rimin cõsi. 52. lib. 1. & vide quæ dixi ad decisionẽ. 206. aut. 207. nu. 7. Conclude, quòd promittens vendere, compellitur vendere, & si non faciat, tenetur ad interesse: si tamen alij vendat, valet venditio. De alijs verò dictis in hac decisione, diximus in locis citatis, quid iure regio tenendum sit.

Additio ad Decisionem CCCLXXV.

NOta, quòd si probatio casus requirat scripturam, & ex dispensatione Principis sufficiat probare per testes, sufficiunt duo, & non sunt necessarij quinque. Adde Aluarum Valascum de iure emphiteotico, quæst. 7. & quia alias gratia Principis nihil operaretur; arg. l. si quando. C. de in officio. testamento, & quia res de facili redit ad suam naturam, vt in l. si vnus. §. pactus ne peteret,

& ibi Oroscius. ff. de pactis. & adde Sfortiam consi. 100. a num. 85. lib. 1.

Additio ad Decisionem CCCLXXVI.

NOta, quòd pater filij administrator potest renuntiare commisso in emphiteosi filij, maximè si res dubia sit. Adde in argumentum quæ notat Baeza in tract. de nõ meliorandis, cap. 24. per totũ. Adde etiam Pin. in l. 1. 3. part. a nu. 102. versic. *alia ampliatio*. C. de bonis maternis, & a num. 44. & in puncto eleganter Socin. consi. 66. num. 20. lib. 3. Corn. consi. 187. num. 1. lib. 1. Aurel. Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob non solutum canonem, limit. 123. a num. 17. qui secundum hanc opinionem concludunt. Limita, nisi esset in filij damnum habere talem emphiteotam.

Additio ad Decisionem CCCLXXVII.

ADde huic decisioni Autores omnes, maximè Purpuratum in l. cum quid, hic allegata, & Albanum ad Bart. in l. Paulus, de solutionibus. & adde latissimè & melius quam alibi per Albertum Brunum in tract. de augmẽto & diminutione monetarum, part. 1. per totam, & dominum episcopum Couarr. in tract. veterum collatio numismatũ, cap. 7. §. vnico & sequenti. per totum, & adde Caballinum in tract. de contractibus, quæst. 10. & quæst. 93. & Matienzo in l. 2. glo. 8. tit. 13. lib. 5. recop. & Azeu. in l. 6 titu. 21. lib. 5. recopil. Doctorem Gutierrez lib. 2. practicarũ, quæst. 179.

Additio ad Decisionem CCCLXXVIII.

HÆc decisio singularis est, & quotidiè in praxi contingens, quæ disponit, quòd filia cõsentiente patre, & volens religionem profiteri, potest absque iuramento renuntiare succcessionem futuram, & præiudicabit monasterio, etiã si ea professa obueniat hæreditas; & iam aliquibus vicibus habui in praxi, & obtinui: cui vltra Couarru. & Gutierrum hic citatos, adde Burgos de Paz consi. 5. per totum, & decisionem capit. 16. sessione. 25. in sacro Concilio Tridẽtino de reformatione, & adde nouissimè Bursatum cons. 531. a num. 9. cum sequentibus lib 4. & adde latissimum & elegantissimum consiliũ Putei post consilia Sfortiæ, per totum, & melius ad punctum adde Paul. & Imol. in l. qui superstitis. de acqu. hæred. Paul. & Alexand. in l. pactum quod dotali. C. de collatio. Corne. consi. 272. lib. 3. & Doctorem Spino in tract. de testamentis, glo. 12. a nu. 51. & Tellum Fernandez in l. 6. Tauri. a nu. 61. Couarru. in cap. 1. num. 20. de testamentis, & in cap. quãuis pactum 3. part. §. 2. in principio, de pactis in. 6. Gutierrez in d. c. quamuis pactum in principio a num. 61. & versicu. *dum nuptui tradebatur*, in principio. Tandem quæ sunt communes contrariæ, sed vera est nostra decisio, & secundum eam quotidie iudicatur.

Additio ad Decisionem CCCLXXIX.

NOta, quòd pater tenetur dotare etiam filiam nuptam sine dote, & diuitem, quæ alias habet vnde se dotet: mater verò solum modo filiam inopem, quæ non habet vnde se dotet. Adde Rip. nume. 70. Paris. num. 100. Bolognet. num. 94. in l. 1. ff. solut. matrimo. Menoch. in authentica res quæ, a num. 72. C. communia de legatis, decisione Perusinam. 21. num. 20. Spino de testamentis glo. 10. a num. 12. cum sequentibus, & l. 8. tit. 11. part. 4. Couarr. in 4. 2.

parte, cap.3.§.8.a nu.8.Baezam de non meliorãdis dotis ratione filiabus, cap. 5.a num.3.Palat.Rubios in cap. per veſtras.3. notabili.§.22.num.4. Mexiam ad.l.Toleti 1.part.fundamento.2.a nu. 34.Guiller. Benedict.in capit. Raynutius, verbo, *dotem quam ei dederat*. num. 24.de teſtamentis.Greg.in.l.6.titu.19. part.4.Ioan.Garciam de expenſis, cap. 4.a nu.22.& in puncto de matre adde.l. 2.titu.11.part.4.&. Greg in.l.3. tit.19. part.3. Mol.lib.2.de primogenijs, cap. 15.nu.2. Ioan. Garciã.de expenſis cap. 3.a num.29.& facit dicta.l.3.latè & eleganter Spino vbi ſupra, a num.36.Matienz.in.l.7.glo.7.a nu.7.tit.9.lib.5.recop.Proſperus Paſethus conſ.52 num. 23.lib.1.& quia hæc cõcluſio vera eſt, nihil amplius illi adendum eſt.

Additio ad Deciſionem CCCLXXIX. alias CCCLXXX.

NOta duo ex hac deciſione.

Primum, quòd Abbas & conuẽtus non poſſunt monacho concedere emphiteoſim cum facultate nominandi perſonas, quia propriũ habere non poteſt, nec perſona ab eo nominata ius aliquod cõſequitur. Secundum, ꝙ filia ſpuria monachi nominari non poteſt, nec per tempus vt nominata præſcribere emphiteoſim.

Ad ſecundũ adde latiſsimè Senatorem Caldas, qui hanc noſtrã deciſionẽ allegat in tract. de nominaione quæſt. 19.a nume.75.& a nume.78.&.79.qui allegat Balb.de præſcrip.4.part.4. partis.q.18.Pine.in rub.de bonis maternis fol. 26. Crauet. de antiquitate temporis.fol.13.num.10.Menoch. illuſtrium cõtrouerſirum.q. 81.nu.28. Tiraq.de primog.q.30.a nu.9.& adde noſtrũ Autorem, & quæ ibi diximus deciſ.149.

Ad primum adde eundem Caldas in d. tract. quæſt. 6.& de renouatio. q. 19.a nu.6.&.7.& Spinum de teſtamentis glo.12.a nu.20.Bertachi.in repertorio, verbo, *monachus acquirit*, & verbo, *monachus ſuccedit*. Conclude, ꝙ nec monachus poteſt cõſtitui verus emphiteota ab Abbate, nec ipſe nominare ex proprio contractu, nec nominare ſuũ filiũ ſpurium: abſurdũ enim nimis mihi videtur, exiſtimare, ꝙ monachus etiã ex licentia Abbatis poſsit acquirere ius irreuocabile ex contractu, ſibi aut alij: hoc enim eſt propriũ habere, & ſic exiſtimo, iuſtè & ſanctè iudicatum eſſe in hac deciſione. Cogita.

Additio ad Deciſionem CCCLXXXI.

NOta ex hac deciſione, quòd legatũ factum alicui nomine proprio, ſi ſit alius eiuſdem nominis, debetur ei qui magis propinquus, dilectus & amicus teſtatori erat, & pro quo cõiecturæ voluntatis defuncti exiſtunt, de quo vide Peraltam in.§.inter duos, hic allegato, & Mathæum de Afflictis in cap.1. §. & ſi clientulus, de alienat.feudi. Anch. conſ.38.not.1.& conſ.27.Roma. conſ. 408.nu.4.Curt.Iun conſ.22.nu.8. Meneſ. cum Bal.ibi in.l.voluntatis.C.de fideicommiſsis.Roma. conſi.438.nu.6. in fine, & cum Decio & alijs vide Manticam benè ad propoſitum huius deciſionis loquentem in tract.de coniecturis vltimarum voluntatum, lib.8.titu 4.a num.3.cum ſequentibus Craſſum in ſuo libro ſententiarum.§. legatum, quæſt. 74. Menoch.de præſumptioni lib.4.præſumptione.107.& conſi 434. lib.5.

Additio ad Deciſionem CCCLXXXII.

Nota

NOta, quòd fideiuſſor indemnitatis, etiamſi conſtituat ſe principalem, & renuntiet omnibus legibus pro eo facientibus, non poteſt conueniri, non excuſſo principali. Adde Xuarez ad titulum *de los emplaçamientos*.§. quæritur vlterius, num.11.&.7. Auiles in cap. 10. iudicum ſyndicatus, glo.1.nu. 4 Anto. Gomez lib.2. variarum, cap. 13.nu.3. Afflictis, & Vrſill.deciſio.Neapolitana, 318.Dueñas reg.335.Gutier. de iuramento confirmatorio. 1. part. cap.23.a num.26. Azeu.in.l.13. titu.5. lib.3.recop, Reſolue, quòd iure communi & Regio hæc opinio vera eſt, maximè ſi adſint verba, de quibus in.l. decem, de verborum obligatio. In fideiuſſoribus tamen iudicum & tutelarum, licèt ſolùm videantur promittere indemnitatem: ex renuntiationibus tamen amplis contrarium in praxi ſeruatur, de quo vide Gutierrez vbi ſupra, & ſic jam vidi iudicatum: vide etiã quæ dixi lib.1. quæſtionum, quæſt. [illegible]

Additio ad Deciſionem CCCLXXXIII.

NOta, quòd legata pia relicta in minus ſolenni teſtamento, valent, ſi duobus teſtibus probentur. Adde Ioan. de Anaia conſi.28.col.4. Anton.Rub. conſ.71. Couaru.in cap.relatum.1.nu. 3.de teſtamentis, & latè diſputantem Burgos de Paz in.l.3.Tauri.1 part.concluſio.4.a num.781.cum ſequentibus. Mencha. de ſucceſsionum creatione. §.22.nume.12. Craſſ.in tract.ſententiarum §.teſtamentum, quæſt.18.num.8. & adde latè Manticam in tract.de coniecturis, tit.3.lib.6. Simonem de Pretis in tract.de interpret. vltimar volunt. lib.3.interpret.3.ſol.6.a nu.7.&.8.opiniones ſunt cõtrariæ & cõmunis, & magis communis contra legata pia, ſed noſtra deciſio tenenda eſt iudicando & cõſulendo, niſi teſtamentum ſit imperfectum imperfectione volũtatis, de quo vide Craſſum vbi ſupra, q.19.& quæ latè diximus lib.1. quæſtionum, quæſt. 1. & in pluribus deciſionibus huius libri.

Additio ad Deciſionem CCCLXXXIIII.

NOta primo ex hac deciſione, quòd contractus poteſt in teſtamento fieri, & ſi fiat in fauorem abſentis, & maximè ſi ſit donatio, ſortitur naturam vltimæ voluntatis, etiamſi habeat clauſulam conſtituti: ſecus ſi fiat parte præſente & acceptante, per notabile conſilium Romani hic citatum, de quo vide dicta per me lib.3. quæſtionũ, quæſt.22. vbi latè & notabiliter declaraui dictum conſilium, & quæ dixi ad deciſionem.258. alias.259. & dicta in deciſione.8.& deciſione.339. aut.342. Iaſ.conſi.6.lib.4.& Matien.in.l.7.glo. 1.num.20.titu.10.lib.5.recopil.& in.l.8. glo.4.a num.24.tit.6.lib.5.recop. Tiraquel.de conſtituto.1.parte num.23.& 2.part.24.ampliatio. Baezam in tract. de non meliorandis, cap.20.num.16.& omnino vide Matienzo vbi ſupra, qui plura allegat & ponit: quẽ de donatione facta vide latiſsimè, & cum pluribus diſputantem in.l.7.glo.2.a num.9. tit.10.lib.5.recop. Couarru.lib.1.variarum, cap.14.& in rubrica de teſtamentis.2.part.1.nu.12.Iulium Clarum lib.4.ſententiarum.quæſt.22.13.&.76.& eundem de contractu facto in teſtamento, in.§.teſtamentum.quæſt.75.de quo penitus vide Parif.conſi.2.nume.19.lib.3. & conſi.46.nu.36.lib.4.& Boer.deciſ. 353.nu.4.& omnino vide Ceph.conſ. 713.nu.24.& 717.num.38.&.738.nu. 12.& per totum conſilium, lib.5. Menoch.conſi.489.num.17.& 443.num.19. & vide Tiraqu. in tract. de priuilegijs piæ cauſæ, priuilegio.115. Vide etiam Tiraqu.in tract.de conſtituto.1.parte

in

in principio num.23 Ex quibus allegationibus constat, quòd Autor benè loquutus est in decisione secundi dubij: in decisione verò primi malè, propter fauorem piæ causæ, in cuius fauorem valet donatio absenti facta, nemine pro eo acceptante, absq; eo quòd possit reuocare, & ex verbis testamenti constabat, quòd testator voluit donare, & donare irreuocabiliter: & certius hoc est iure nostro regio, vt diximus in dicta decisione.8. & notant Matienço, & alij supra citati.

Nota secundo, quòd donationes de pluribus rebus factæ pluribus eodem tempore & contextu, requirunt insinuationem: de quo vide Iulium Clar. in d.§. donatio. quæst.17. Gouarr. lib.2. variarum resolutio. cap.16. num.4. & Ioan. Mariam Aquilinum in l.1.§. sed similiter, a num.8. ff. de verborum oblig. Emanuel. Xuarez cum pluribus lib.8. communium, tit.23. a nu.138. Ego verò, si personæ non sint accessoriæ vna alteri, & quòd in effectu videatur vna donatio in fauorem omnium, sed sint differentes, & res differentes, & causæ donandi differentes, & fraus absit, suspectum hoc dictum puto. Cogita.

Additio ad Decisionem CCCLXXXV.

ADde quæ diximus ad decisionem.173. num.6. & adde Tiraq. ad l. boues. §. hoc sermone, limit.1. num.1. cum sequentibus Molinam de primogenijs lib.2. cap.4. a num.38. Aluarum Valasc. [illegible] consult.102. per totam. Adde Hieronymum Gabriel. consi.83. a nu.30. lib.1. qui quasi in terminis loquitur, & Ioan. Marcum Aquilinum in l. Centurionum. ff. de vulg. & pupillari.

Additio ad Decisionem CCCLXXXVI.

NOta tria ex hac decisione. Primum, quòd sententia lata inter duos principales, & ad quos principalis defensio causæ pertinet, nocet alijs in consequentiam ius prætendentibus non citatis.

Secundum, quòd libertorum fratrum vnus succedit alij, licet mater mortua fuisset in seruitute.

Tertium, quòd dispensatus quo ad quædam, non consequitur ius patronatus, nisi sit plenè legitimatus.

Primo adde latè Molin. lib.4. de primog. cap.8. a num.3. Couaru. in practicis cap.13. num.6. Pinel. in l.1.3. par. num.48. C. de bonis maternis. Menoch. in l. vnũ ex familia. §. si de Falcidia. nu.14. de leg.2. Menoch. lib.1. de success. creatio. §.6. num.28.

Secundo adde Portium in §. vltimo, instituta de successione libertorum, & Petrum Gregorium in syntagmate iuris vniuersi, part.2. lib.45. cap.19. a num.9. allegat. §.1. instituta de successione libertorum, & l.3. de suis & legit. hæred. & §.2. & §. postea, eodem titul. & §. sed & nostra constitutio. Adde Bolognin. ad Matthesilanum hic citatum, qui contra eum tenet.

Tertio adde dicta decis.278. alias.279. & decis.134. & decis.11. & in decisione.2. & 3. & adde Tellum Fernandez in l.10. Tauri nu.22.

Additio ad Decisionem CCCLXXXVII.

ADde huic decisioni Autores quos citaui ad decisioné.335. alias.337.

Additio ad Decisionem CCCLXXXVIII.

NOta singularem conclusionem, quòd in successione maioratus, vbi vocatur filius maior, & semper consanguineus proximior, non admittitur repræsentatio, & ideò nepos maior ex filia minori, præfertur nepoti minori ex alia filia maiori; adde dicta ad decisionem.345. alias.347. & ad decisionem.215. & ad decisionem.307. alias.308. & ad decisionem.69. & ad decisionem.74. & ad decisionem.7. & ad decisioné.174. & ad decisionem.59. & ad decisionem.158. & in puncto adde Costam in tract. de successione regni, pag.174. & 175. & eum referentem senatorem Caldas in tractatu de nominatione emphyteutica, quæst.17. a num.51. & adde in simili Velazquez in l.40. Tauri, glo.9. num.75. & Alex. Raudensem in consi. pro Rege nostro super successione regni Portugalliæ. 142. a num.30. lib.2. consiliorum Zileti de vltimis voluntatibus, & Greg. in l.2. titu.15. part.2. verbo, *el mas propinquo*, & ibi Humada. Anton. Gomez. in l.8. Tauri, nu.19. Mieres de maioratibus.1. part. quæst.5. num.31. Velaz. in d.l.40. glo.14. num.25. & 27. Gutierrez lib.3. practicarum, quæst.66. a num.12. cum sequentibus, Autor semper tenuit hanc sententiam, sed in descendentibus à primis vocatis absq; dubio datur repræsentatio, vt sæpe diximus, & sic non vera est, nec in his regnis practicatur, ex l.40. Tauri, nec etiam in descendẽtibus à primo, qui vt proximior successit in defectum vocatorum. Habet tamen locum in primo succedente, vt proximiore in defectum linearum vocatarum, vt in dicta decisione.308. aut.307. vel.345. aut.347. diximus, licet plures contrarium velint.

Additio ad Decisionem CCCLXXXIX

DE hac decisione diximus ad decisionem.350. alias.348. & ad decisioné.146. & ad decisionem.339. vel.341. & plura dixit Clarus lib.4. sententiarum. §. donatio, quæst.19. & Couaru. lib.3. resolutio. cap.12. & Molin. latissimè lib.2. de primogenijs cap.10. a nume.10. Dueñas reg.219. & infinita refert Matienz. in l.8. glo.1. titu.10. lib.5. recop.

Vndè cum de materia sit plenè actum ab his autoribus, & ab eis citatis, & nos resolutiones veras demonstrauimus, frustraneum erat ab officio additionatoris egredi, & de concertationibus inter Corrasium & Autorem iudicium exactum interponere: sufficit, quòd autoris opinio vera & communis est, & sequenda iudicando & consulendo, & contraria apertè falsa.

Additio ad Decisionem CCCLXXXIX. alias.CCCXC.

ADde quæ diximus ad decisionem 156. vbi cum pluribus latè de materia egimus. Adde etiam Molin. de primogenijs lib.1. cap.11. a num.28. Clarum in lib. sententiarum, quæst.6. §. emphyteusis, & adde Parisium consi.34. lib.4. & adde Ioan. Garciam in tract. de expensis cap.9. à num.94. cum sequentibus, & Nauarr. consi.57. tit. de præbendis lib.3. & in tit. de rebus ecclesiæ, consi.11. Tandem nostram resolutionem diximus in dicta decisione.156. & nunc addimus, benè iudicatum esse in præsenti decisione, si hospitale erat profanum, quia ex vnione beneficium fuit laicale effectum quo ad commoditatem, siue mauis patrimoniale, præsertim quia extrauagans malè practicatur, de qua vide ibi Canophilũ. Et adde de vnione Mandos. ad reg. Cancellariæ, reg.11. quæst.1. & 2. adde etiam Clarum lib.4. sententiarum. §. feudum, quæst.32. num.3. Adde etiam Becium consi.92. per totum, lib.1. & Berrettam consi.111. & consi.92. lib.1. Adde etiam Bursat. consi.50. a num.12. lib.1. & consi.127. a nu.121. lib.2. & consi.104. a nu.6. lib.1

lib.1.& Ioan. Marcum Aquilinum in. l. 1.§.sed si mihi, à num.35.ff.de verborum obligat.& de vnione bonorum adde Rebuff. in praxi lib.1.titu.de vnionibus, per totum, & de materia decimarum laicarum adde Hippol. Rimnaldum Iuniorē consil. 41. lib. 1. & de hospitali & bonis eius, an sint bona laica, adde latè vltra Paris. Menoch. de recup.rem.15. à num. 20.cum sequentibus. Tandem conclude, iustam esse decisionem presentem in omnibus, quidquid Gamma dicat, maximè si bona erant solita locari vltra trienniū. Et cum his finem impono additionibus ad.389. decisiones supremi Lusitani Senatus, ad laudem & gloriam diuini nominis, & Natiuitatis Iesu Christi, in cuius solnni die & nocte eas finiui: & quicquid in eis dixi, subijcio correctioni sanctæ matris Ecclesiæ, & melius sentientium.

LAVS DEO.

Finis secundæ partis Additionum.